

2003

אוניברסיטת תל-אביב

ידיעון לתלמידים

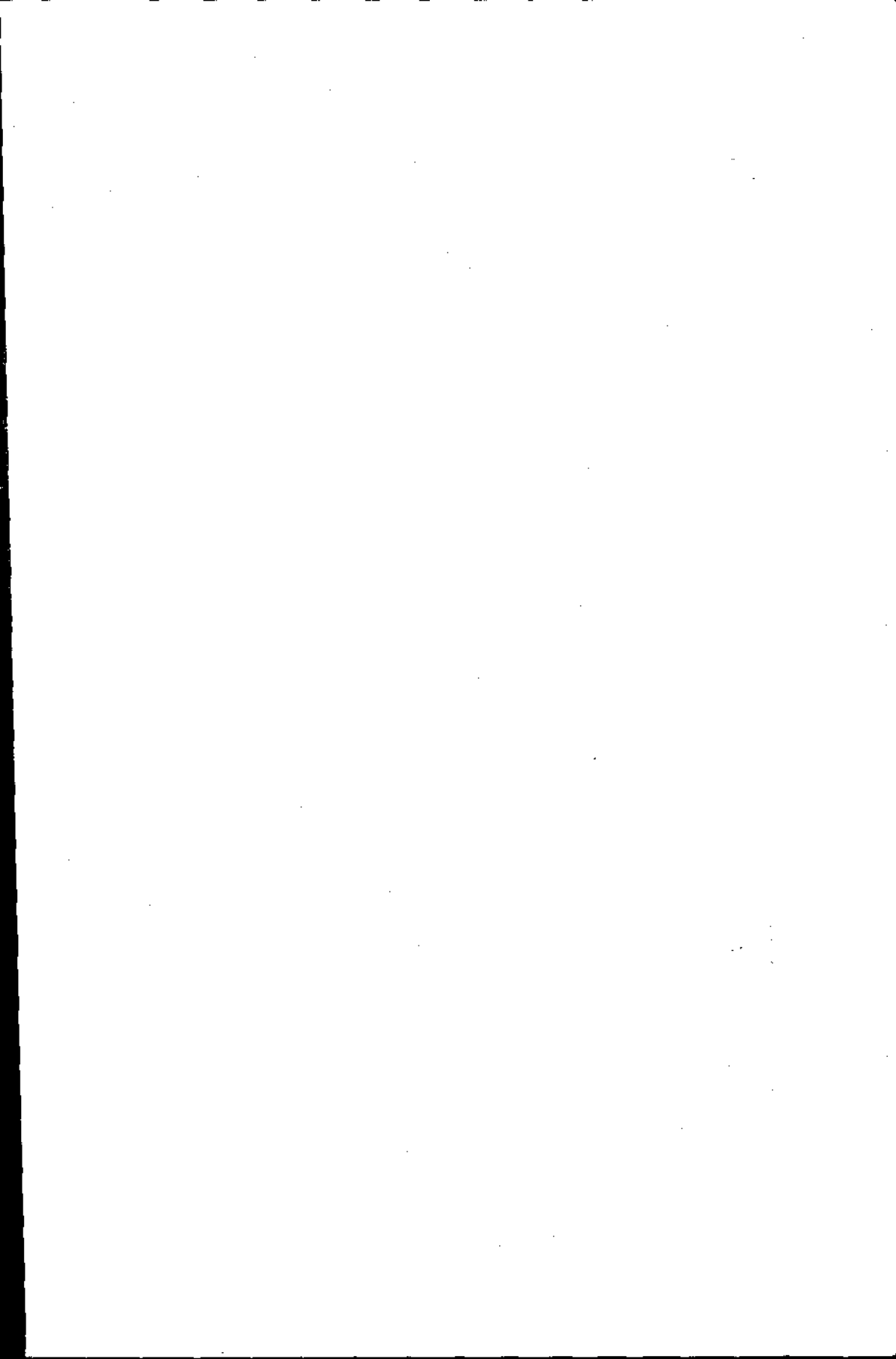
2002 – 2003

תשס"ג

הפקולטה למדעי החברה
ע"ש גרשון גורדון

כל הזכויות שמורות לאוניברסיטת תל-אביב

יו"ר חבר הנאמנים:
מיכאל שטיינהרט

נגיד:
סר לסלי פורטר

יו"ר הוועד המנהל:
דב לאוטמן

* * *

נשיא:

פרופ' איתמר רבינוביץ

רקטור:

פרופ' שמעון ינקלביץ

פרו-רקטור:

פרופ' נילי כהן

סגן רקטור:

פרופ' ישראל צנג

דקאן מחקר וסגן נשיא:

פרופ' רות שלגי

דקאן הסטודנטים:

פרופ' תלמה ליבל

מנהל כללי וסגן נשיא:

פרופ' ניב אחיטוב

סגן נשיא:

יחיאל בן-צבי

מזכירה אקדמית:

הדה בן-שפר

נציב קבילות:

פרופ' עקיבא פלכסר

* * *

דקאן הפקולטה:

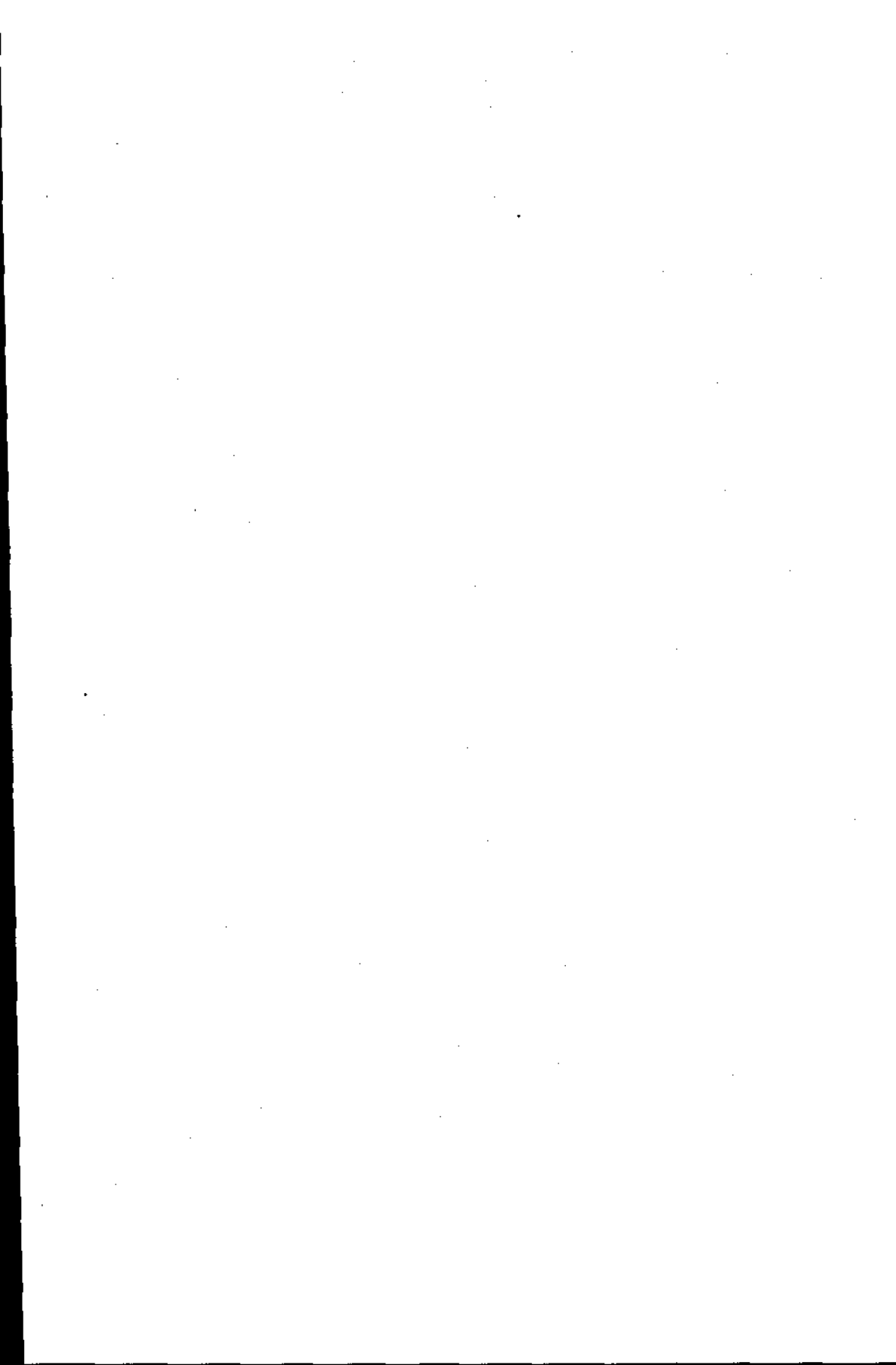
פרופ' אינה וינר

ראש מינהל הפקולטה:

רינה ברוק

עוזרי ראש מינהל הפקולטה:

עדנה מרקו מרים סובלסון

מבוא לידיעון הפקולטה/ביה"ס

תוכן העניינים

ז	לתשומת לב	1
ז	שימוש בשם האוניברסיטה	2
ח	לוח שנת הלימודים תשס"ג 2002/03	3
ט	סדרת הרצאות בחסות הרקטור	4
י	רשימת חוגים ונושאי לימוד עיקריים באוניברסיטה	5
יב	רשימת תכניות לימוד לקראת "תעודת"	6
יב	כתובת האוניברסיטה	7
יג	ענייני תלמידים - לאן לפנות	8
יד	המרכז למרשם	9
	מידע כללי	
טז	1. "תלמיד" - הגדרה	10
טז	2. החלפת או הוספת חוג (לתלמידים ממשיכים)	11
טז	3. רישום לתכנית לימודים נוספת	12
טז	4. רישום לקורסים	13
טז	5. נוכחות בשיעורים והשתתפות פעילה	14
יז	6. התנהגות בחדרי הלימוד	15
יז	7. בחינות (הוראות לנבחן, מועדים מיוחדים וכו')	16
יט	8. נוהל הגשת עבודות	17
כ	9. ציונים	18
כ	10. ציון גמר	19
כ	11. מועד זכאות לתואר	20
כ	12. אישורי לימודים	21
כא	13. הפסקת לימודים וחיידוש לימודים	22
כב	14. היחידה להוראת שפות	23
כו	15. היחידה ללימודי העברית	27
	לימודי התואר הראשון	
כט	1. תנאי קבלה ללימודי התואר הראשון	28
כט	2. סוגי מעמד של תלמיד לקראת תואר ראשון	29
לא	3. הכרה בלימודים קודמים (כולל נוהל התיישנות לימודים)	30
לג	4. לימודים לאחר תואר	31
לג	5. חובות כלל-אוניברסיטאיות ותנאי מעבר	32
לד	6. משך הלימודים לתואר הראשון	33
לד	7. תלמידים מצטיינים בלימודי התואר הראשון	34
לד	8. פטור מתשלום שכר לימוד עבור שעות עודפות - לתלמידים מצטיינים	35
לד	9. הענקת תארים ותעודות:	36
לד	- הענקת תואר ראשון בהצטיינות או בהצטיינות יתרה	37
	לימודי התואר השני	
לה	1. רישום מועמדים ללימודי התואר השני	38
לה	2. סוגי מעמד של תלמיד לקראת תואר שני	39
לו	3. דרישות בשפה האנגלית ובשפה העברית	40
לו	4. מכסת לימודי התואר השני	41
לו	5. משך זמן מקסימלי לסיום לימודים לקראת תואר "מוסמך"	42
לו	6. עבודת גמר	43
לו	7. מסלול לימודים לתואר שני ללא עבודת גמר	44
לו	8. קורסים עודפים לתואר	45

9. שקלול הציונים - ציון סופי לתואר השני ..... לז
10. הענקת תואר שני בהצטיינות או בהצטיינות יתרה ..... לז
11. לימודים בשתי מגמות התמחות באותו חוג ..... לז
12. תואר מוסמך נוסף בתחום לימודים קרוב ..... לז
- לימודים לקראת התארים "דוקטור למילוסופיה" ו"דוקטור למשפטים" -**
- תקנון תלמידי מחקר ..... לח
- הוועדה למחקרים בבני-אדם ..... מ
- הוועדה לפיקוח על השימוש בבעלי חיים לצורכי ניסויים ..... מ
- החטיבה לתכניות מיוחדות**
1. המכינה האוניברסיטאית ..... מא
2. ביה"ס לסטודנטים מחו"ל ע"ש לואי ..... מב
3. היחידה ללימודי העברית ..... מב
- תכניות ייחודיות לתלמידים מצטיינים** ..... מב
- דקאנט הסטודנטים**
1. לשכת הדקאן (בעיות אקדמיות, מילואים, ולת"ס) ..... מג
2. מלגות וסיוע כלכלי ..... מד
3. שירות פסיכולוגי ..... מה
4. יעוץ לימודי ומקצועי ..... מה
5. הכוון תעסוקתי ..... מו
6. היחידה למעורבות חברתית ..... מו
7. רווחת הסטודנט והמרכז לעולה ..... מו
- התאמות לסטודנטים אשר שבו משירות מילואים** ..... מז
- נציב הקבילות לסטודנטים ולענייני קבלה** ..... מז
- המרכז לקידום ההוראה** ..... מח
- ספריות האוניברסיטה** ..... מח
- שעות פתיחת הספריות ..... מח
- תקנות המשתמשים בספריות האוניברסיטה ..... מט
- נוהל למניעת הטרדה מינית** ..... נא
- משמעת סטודנטים**
1. כללי ..... ס
2. תקנון המשמעת - סטודנטים (תשמ"ג) ..... סא
- סדרי ביטחון (אבטחה, כניסה לקמפוס, חפצים חשודים, נשק, שמירה על רכוש אישי, אבדות, הוצאת ציוד וכו')** ..... עא
- בטיחות ועזרה ראשונה** ..... עג
- תחזוקה** ..... עד
- פעילות ציבורית בקמפוס** ..... עד
- אגודת הסטודנטים** ..... עה
- מבקר האוניברסיטה** ..... עז
- דיונון** ..... עז
- ספורט** ..... עז
- טיפול שיניים לתלמידים** ..... עח
- מרפאת האוניברסיטה** ..... עח
- שירותי רפואה דחופה** ..... עט
- שירותי מזון** ..... עט
- תוכן העניינים לידיעון הפקולטה/ביה"ס - ראה לאחר המבוא.

לתשומת לב!

בידיעון זה כלול מידע בדבר יחידות הלימוד ותכניות הלימודים המוצעות על ידן. כן נמסרים בו כללים וקטעים או מידע מתוך תקנוני האוניברסיטה. כל תלמיד אוניברסיטה כפוף להוראות האוניברסיטה ותקנוניה.

פרטים מלאים אודות מבנה האוניברסיטה ומוסדותיה וכן הנוסח המלא של התקנות כלולים באוגדן נהלי האוניברסיטה. לנוחיות התלמידים ניתן לעיין בנהלי האוניברסיטה ביחידות הלימוד ובדקאנט הסטודנטים.

האוניברסיטה שומרת לעצמה את הזכות להכניס שינויים בכל הכללים, התקנות ותכניות הלימודים המתפרסמים בידיעון זה, בלי למסור על כך הודעות אישיות לנוגעים בדבר.

תשומת לב התלמידים מופנית גם למידע שוטף המתפרסם על לוחות המודעות של הפקולטות, החוגים, המחלקות והספריות, העשוי להשלים ואף לשנות פרטים הכלולים בידיעון זה.

כמו כן, מומלץ לסייר באתר האינטרנט של האוניברסיטה בכתובת:
<http://www.tau.ac.il/>

שימוש בשם האוניברסיטה

1. תלמידים המבקשים לפרסם את עבודות הגמר שהכינו במסגרת לימודיהם יהיו רשאים להשתמש בשם האוניברסיטה רק לאחר קבלת אישור המנחה.
2. במקרה שניתן האישור הנ"ל, יש להדפיס את שם המנחה ושם האוניברסיטה על העבודה ולציין בפרסום שהעבודה הוכנה כתזוה לדוקטורט או כעבודת גמר במסגרת האוניברסיטה.
3. אופן אזכור שם האוניברסיטה (אם בכלל) בעבודה סמינריונית המוגשת לפרסום, ייקבע בין המנחה לתלמיד.
4. תלמיד הפונה לגופים שונים בקשר לעבודה סמינריונית ו/או עבודת תזוה, או בקשר לכל עבודה אחרת הנעשית במסגרת לימודיו באוניברסיטה, חייב לציין שהפנייה היא בקשר לעבודה כזו ואיננה מהווה פנייה של האוניברסיטה, אלא פנייה אישית שלו.

לוח שנת הלימודים תשס"ג 2002/2003 *

יום א' ז' בחשון	13.10.2002	היום הראשון ללימודים
יום א' כ"ו בכסלו	1.12.2002	חופשת החנוכה
יום ו' י"ד בשבט	17.1.2003	היום האחרון לסמסטר הראשון
יום א' י"ד באדר א'	16.2.2003	היום הראשון לסמסטר השני
יום ג' י"ד באדר ב'	18.3.2003	חופשת פורים**
יום ו' ט' בניסן	11.4.2003	היום האחרון ללימודים לפני חופשת פסח
יום א' כ"ה בניסן	27.4.2003	היום הראשון ללימודים לאחר חופשת פסח
יום ג' ד' באייר	6.5.2003	יום הזיכרון לחללי צה"ל**
יום ה' כ"ט בניסן	1.5.2003	יום הסטודנט***
יום ד' ה' באייר	7.5.2003	יום העצמאות
יום ד' ד' בסיון	4.6.2003	היום האחרון ללימודים

טכסי זיכרון

יום ה' י"א בחשון	17.10.2002	עצרת לזכרו של יצחק רבין ז"ל
יום ג' כ"ז בניסן	29.4.2003	טכס יום השואה
יום ב' ג' באייר	5.5.2003	טכס יום הזיכרון לחללי צה"ל

בימים אלה יופסקו הלימודים לשעה, בין 12:00-13:00.

* * *

יום א' ו' בתמוז	6.7.2003	היום הראשון לעונת לימודי הקיץ****
יום ה' ט' באב	7.8.2003	צום ט' באב**
יום ו' כ"ב באלול	19.9.2003	היום האחרון לעונת לימודי הקיץ****

* * *

היום הראשון ללימודים בשנת תשס"ד 2002/3 יום א' ל' בתשרי

- * בפקולטה לרפואה יתכנו שינויים בלוח שנת הלימודים בשל אופיים של הלימודים הקליניים.
- * בפקולטה למדעי החיים ותקיימו סיורי לימודים, בקורסים המחייבים זאת, עם תום סמסטר ב'.
- ** ביום זה לא יתקיימו לימודים ובהינתן.
- בערב פורים ובערב יום הזיכרון לחללי צה"ל יופסקו הלימודים החל בשעה 18:00.
- *** ביום הסטודנט יופסקו הלימודים החל בשעה 12:00.
- **** עונת לימודי הקיץ מתקיימת במספר מצומצם של יחידות.
- ביחידות המקימות לימודי קיץ בהיקף של 7 שבועות יתכנו שינויים במועדים.

הערה: חג השבועות חל בחופשת הקיץ.

סדרת הרצאות בחסות הרקטור

בשנת הלימודים תשס"ג יתקיימו הרצאות צוהרי יום ד'
בין השעות 12:00 – 14:00 באודיטוריום בר-שירה:

בסמסטר א' תרצה פרופ' דפנה ברק-ארז על הנושא:

"משפטי מפתח": ציוני דרך בבית המשפט העליון

בסמסטר ב' ירצה פרופ' שמעון שמיר על הנושא:

"המדריך למוסלמי העצוב": מוסלמים במבוך המודרניות

מועדי ההרצאות יפורסמו על לוחות המודעות בסמוך לפתיחת כל סמסטר.

רשימת חוגים ונושאי לימוד עיקריים באוניברסיטה

הפקולטה לאמנויות ע"ש יולנדה ודוד כץ

קולנוע וטלוויזיה	אדריכלות
תולדות האמנות	אמנות התיאטרון
תכנית הלימודים הפקולטתית באמנויות	האקדמיה למוזיקה ע"ש סמואל רובין
תכנית ללימודי נשים ומגדר בסיוע NCJW	מוזיקולוגיה
	התכנית הרב תחומית באמנויות

הפקולטה להנדסה ע"ש איבי ואלדר פלישמן

הנדסת חשמל – מערכות	הנדסה מכנית
מכניקת זרימה ומעבר חום	הנדסת תעשייה
מכניקה, חומרים ומבנים	הנדסת חשמל – אלקטרוניקה פיסיקלית
לימודים בין-תחומיים	הנדסת סביבה
הנדסה בין-רפואית	הנדסת חשמל ואלקטרוניקה
	תכנית משולבת בהנדסת חשמל ואלקטרוניקה ובמדעי המחשב
	מדע והנדסת חומרים

הפקולטה למדעי החברה ע"ש גרשון גורדון

סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	כלכלה
פסיכולוגיה	לימודי עבודה
תקשורת	בי"ס לממשל ומדיניות:
פסיכולוגיה וביולוגיה עם התמחות	התכנית למדיניות ציבורית
במדעי המוח	לימודי ביטחון
תכנית ללימודי נשים ומגדר בסיוע NCJW	מדע המדינה

ביה"ס לעבודה סוציאלית ע"ש בוב שאפל

הפקולטה למדעי החיים ע"ש ג'ודג' ס' ויז

מיקרוביולוגיה מולקולרית וביוטכנולוגיה	מדעי הצמח
אקולוגיה ואיכות הסביבה	ביוכימיה
נירוביוכימיה	ביולוגיה
נירוביולוגיה	זואולוגיה
גנטיקה	חקר התא ואימונולוגיה
	תכנית משולבת בפזיקה וביולוגיה
	תכנית לימודים משולבת לתואר ראשון במדעי החיים ובמדעי הרפואה
	ביולוגיה ומדעי המחשב עם התמחות בביואינפורמטיקה
	ביולוגיה ופסיכולוגיה עם התמחות במדעי המוח
	ביולוגיה עם הדגש בביוטכנולוגיה

הפקולטה למדעי הרוח ע"ש לסטר וסאלי אנטין

מקרא	אנגלית
ספרות עברית	ארכיאולוגיה ותרבויות המזרח הקדום
פילוסופיה	בלשנות
פילוסופיה יהודית	גיאוגרפיה וסביבת האדם
צרפתית	היסטוריה כללית
שפה וספרות ערבית	היסטוריה של המזרח התיכון ואפריקה
תורת הספרות הכללית	היסטוריה של עם ישראל
תכנית הלימודים הכלליים והבין-תחומיים	לימודי מזרח אסיה
תלמוד	לימודים קלאסיים
תכנית ללימודי נשים ומגדר בסיוע NCJW	הלשון העברית והלשונות השמיות

ביה"ס לחינוך

הוראת המדעים
היבטים התפתחותיים בחינוך

מדיניות ומינהל בחינוך
תכנון לימודים והוראה

הפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן

משפטים
דיני ישראל

משפט מסחרי
תורת השפיטה

הפקולטה למדעים מדויקים ע"ש ריימונד וברלי סאקלר

גאופיזיקה ומדעים פלנטריים
כימיה
מדע כללי
מדעי המחשב

מתמטיקה
סטטיסטיקה וחקר ביצועים
פיזיקה ואסטרונומיה
פיזיקה יישומית

תכנית משולבת במדעי המחשב ובהנדסת חשמל ואלקטרוניקה
תכנית משולבת בפיזיקה ובהנדסת חשמל ואלקטרוניקה
תכנית משולבת בפיזיקה וביולוגיה
מתמטיקה + שתי חטיבות מורחבות (מתוך: פסיכולוגיה, פילוסופיה, כלכלה)
מדעי המחשב וביולוגיה עם התמחות בביואינפורמטיקה
פיזיקה במסלול מדע והנדסת חומרים
כימיה במסלול מדע והנדסת חומרים

הפקולטה לניהול – ביה"ס למוסמכים במינהל עסקים ע"ש לאון רקנאטי

חשבונאות
ניהול

מינהל עסקים - מבי"ע

מבי"ע למנהלים

מבי"ע למנהלים בינלאומי קלוג-רקנאטי

התנהגות ארגונית

חקר ביצועים והחלטות

טכנולוגיות ומערכות מידע

מימון וחשבונאות

ניהול השיווק

מינהל מערכות בריאות (בשיתוף עם

הפקולטה לרפואה)

בית ספר לניהול היי-טק

לימודי המשך (לבעלי תואר שני)

הפקולטה לרפואה ע"ש סאקלר

ביה"ס לרפואה ע"ש סאקלר

חוגים קדם-קליניים:

אמבריולוגיה וטרטולוגיה

אנטומיה ואנתרופולוגיה

ביוכימיה קלינית

ביולוגיה של התא והיסטולוגיה

מדעי ההתנהגות

מיקרוביולוגיה הומנית

פיזיולוגיה ופרמקולוגיה

פתולוגיה

תורשת האדם ורפואה מולקולרית

חוגים קליניים:

אוסטרינולרינגולוגיה

אונקולוגיה

אופתלמולוגיה

אורתופדיה וטראומטולוגיה

אפידמיולוגיה ורפואה מונעת

גינקולוגיה ומיילדות

דרמטולוגיה

דימות

המטולוגיה

הרדמה וטיפול נמרץ

כירורגיה

נוירולוגיה

פדיאטריה

פסיכיאטריה

קרדיולוגיה

רפואה פנימית

רפואה שיקומית

רפואת המשפחה

מינהל מערכות בריאות (בשיתוף עם הפקולטה לניהול)

בריאות בתעסוקה

תכנית הלימודים לתושבי מדינת ניו-יורק/אמריקה

ביה"ס לרפואת שיניים ע"ש מוריס וגבריאלה גולדשלגר

ביה"ס ללימודי המשך ברפואה (בחוגים הקליניים המפורטים לעיל וכן בפסיכותרפיה וברפואת שיניים)

ביה"ס למקצועות הבריאות

הפרעות בתקשורת

סיעוד

פיזיותרפיה

ריפוי בעיסוק

תכנית לימודים משולבת לתואר ראשון במדעי החיים ובמדעי הרפואה

תכניות ייחודיות לתלמידים מצטיינים

התכנית הבין-תחומית לתלמידים מצטיינים ע"ש עדי לאוטמן

התכנית החד-תחומית לתלמידים מצטיינים

רשימת תכניות לימודים לקראת "תעודה"

הוראה	-	במסגרת ביה"ס לחינוך
מדעי המחשב	-	במסגרת הפקולטה למדעים מדויקים
אמון	-	במסגרת הפקולטה לאמנויות
מוזיאולוגיה	-	במסגרת הפקולטה לאמנויות
עריכה לשונית	-	במסגרת הפקולטה למדעי הרוח
תרגום ועריכת תרגום	-	במסגרת הפקולטה למדעי הרוח
כן מתקיימים לימודי תעודה בפקולטות לרפואה ולניהול.		

כתובת האוניברסיטה:

אוניברסיטת תל-אביב, רמת-אביב, ת"ד 39040

תל-אביב 69978

טלפון: 03-6407777

כתובת אתר האוניברסיטה באינטרנט:

www.fau.ac.il

ענייני תלמידים

לאן לפנות?

1. לפני תחילת שנת הלימודים נקבעים לכל חוג או יחידת לימוד יועצים, שתפקידם להדריך את התלמידים בכל הנוגע להכנת תכנית הלימודים. שמות היועצים ושעות הקבלה מתפרסמים על ידי הפקולטה או יחידת הלימוד לפני תחילת שנת הלימודים באמצעות חוזרים או על לוחות המודעות. בנוסף ליועץ בתחילת השנה מקיים כל יועץ שעות קבלה פעם או פעמיים בשבוע במשך כל שנת הלימודים (בהתאם לצורך גם בחופשות), וכל תלמיד רשאי לפנות אליו בשאלות הנוגעות לחוגו.
2. כל מורה נכון ליעץ לתלמידיו בכל הנוגע ללימודים במקצוע הוראתו. שעות הקבלה של המורים נמסרות על ידיהם בתחילת שנת הלימודים ומתפרסמות על לוחות המודעות.
3. ראש החוג או ראש המחלקה מקים אף הוא שעות קבלה המתפרסמות על לוחות המודעות. תלמיד המבקש את עצתו של ראש החוג או ראש המחלקה יכול לפנות אליו בשעות הקבלה או לבקש במזכירות החוג פגישה עמו.
4. מזכירות הפקולטה או מזכירות ביה"ס – בעניינים שלא מצאו את פתרונם במסגרת הטיפול השגרתי של החוגים יכול תלמיד לפנות למזכירות הפקולטה. שעות הקבלה מתפרסמות על לוחות המודעות.
5. ראש מינהל הפקולטה או מזכיר ביה"ס – בעניינים שלא מצאו את פתרונם במסגרת הטיפול השגרתי של החוגים או מזכירות הפקולטה, יכול תלמיד לפנות ולהתקבל לראיון אצל ראש מינהל הפקולטה או אצל מזכיר ביה"ס לאחר תיאום מוקדם.
6. ועדת-ההוראה – בעניינים הנתונים לטיפול של ועדת-ההוראה יוכל התלמיד לפנות בכתב אל יו"ר הוועדה באמצעות מזכירות הפקולטה או ביה"ס. הסבר על מהותם של עניינים הנתונים לטיפול של ועדת ההוראה יוכל התלמיד לקבל במזכירות הפקולטה או ביה"ס.
7. דקאן הפקולטה או ראש ביה"ס – תלמיד המבקש לפנות לדקאן הפקולטה או לראש ביה"ס יגיש, באמצעות מזכירות הדקאן או מזכירות ראש ביה"ס, בקשה, ויפרט את העניין שבו הוא רוצה לדון. רצוי שהפנייה תבוא לאחר שניסה התלמיד למצוא אפשרויות בירור אחרות, כאמור לעיל, ונראה לו שרק התערבות הדקאן או ראש ביה"ס עשויה להיות לו לעזר.
8. דקאן הסטודנטים – ראה בפרק דקאנט הסטודנטים בהמשך.
9. המזכיר האקדמי – בעניינים שלא מצאו את פתרונם במסגרת הטיפול בפקולטה, בביה"ס או בדקאנט הסטודנטים יכול תלמיד לפנות למזכיר האקדמי.
10. נציב קבילות לסטודנטים ולענייני קבלה – ראה בפרק נציב קבילות בהמשך.
11. הטרדה מינית – פרופ' רות בן ישראל מהפקולטה למשפטים מכהנת בתפקיד נציב קבילות הסטודנטים בנושא הטרדה מינית. ניתן לפנות לפרופ' בן ישראל בטל' 6408370. מר דוד איתן מכהן בתפקיד סגן נציב קבילות הסטודנטים בנושא הטרדה מינית. ניתן לפנות למר איתן בטל' 6407640. פרטים נוספים ראה בפרק "נוהל למניעת הטרדה מינית" בהמשך.

המרכז למרשם

במסגרת המרכז למרשם פועלות היחידות האלה:

א. **משרד הרישום והקבלה** – טל' 6405550 פקס 6406722

משרד הרישום והקבלה מבצע את הפעולות הדרושות לרישום המועמדים (כולל תלמידים ממשיכים המבקשים להחליף חוגים) לכל יחידות הלימוד באוניברסיטה, ללימודי התואר הראשון והשני וכן ללימודי המשך וללימודי תעודה. המשרד מקים קשר עם ועדות הקבלה ועם המועמדים ומבצע את ההחלטות הנוגעות לקבלת מועמדים. פרטים נוספים מתפרסמים בחוברת המידע למועמדים.

ב. **שירותי תלמידים וקורסים:**

1. **מדור תלמידים** – טל' 6408331 פקס 6406721

מדור תלמידים מטפל, בין היתר, במעקב אחר דרישות כלליות ועדכון פרטים אישיים של התלמידים בכל התארים. בכל עניין, הנוגע לפרטים אישיים כגון: שינוי כתובת, שינוי שם, מסירת תעודות, השלמת מסמכים או הפסקת לימודים, יש לפנות למדור תלמידים. מדור זה הוא הגורם הבלעדי, הרשאי להנפיק אישור על היות אדם תלמיד אוניברסיטה (ראה להלן אישורי אונידע).

2. **מדור קורסים**

מדור זה מטפל, בין היתר, בנושאים האלה: קליטת רישום תלמידים לשיעורים בעזרת המחשב, הוצאת רשימות נוכחות וגליונות נבחנים, קליטת ציונים ע"י המחשב, עדכון דיעוני היחידות במחשב ועוד.

ג. **המשרד לשכר-לימוד** – טל' 6408318 פקס 6406720

משרד זה מטפל בכל הנוגע לתשלום שכר הלימוד של כל תלמידי האוניברסיטה. לכל התלמידים הממשיכים נשלחות הודעות התשלום במחצית חודש יולי. לתלמידים חדשים ולמתדשי לימודים נשלחות הודעות התשלום בהתאם לתאריך ההתקבלות או ביצוע חידוש הלימודים.

תלמיד שלא קיבל הודעה לתשלום כמפורט לעיל יפנה למשרד זה.

בנוסף לשכר הלימוד, על התלמיד לשלם גם עבור שירותי רווחה ושירותי אבטחה. יחד עם זאת, תלמיד הבוחר שלא לשלם בעבור שירותי רווחה ובעבור שירותים אלה בלבד, חייב להודיע על כך מראש ולפני תשלום שכר הלימוד, באמצעות הטופס הנמצא בחוברת "שכר לימוד". תלמיד שלא ישלם עבור שירותי רווחה לא יקבל שירותים מסוימים כמפורט בחוברת הני"ל. המשרד לשכר לימוד מטפל גם בהוצאת כרטיס נבחן לסמסטר א' ו-ב'. פרטים נוספים – ראה בחוברת "שכר לימוד", הנשלחת לכל התלמידים במצורף להודעה על התשלום הראשון.

ד. **היחידה למיון ומחקד** – טל' 6407921

יחידה זו עוסקת בתיאום מבחני הכניסה הפסיכומטריים עם המרכז הארצי לבחינות ולהערכה, עורכת מחקרים ובדיקות על נתוני הקבלה. כן מקיימת היחידה שירות יעוץ (בתשלום) בנושאי קבלה לאוניברסיטה. פרטים נוספים – ראה בחוברת המידע למועמדים.

ה. **מידע ממוחשב לסטודנטים**

1. **שירותי אינטרנט** www.tau.ac.il

באתר האוניברסיטה ניתן לקבל מידע כללי ומידע אישי: מידע כללי בנושאי רישום לאוניברסיטה, חתכי קבלה ליחידות הלימוד, חישוב מרכיבי הציונים לקבלה, חישוב ממוצע בגרות ועוד.

מידע אישי בנושאים הבאים: מאזן שכר לימוד, מערכת השעות לסמסטר, רשימת הקורסים והציונים, רישום לאנגלית, רישום לקורסים בשיטת ה"בידינג", ביטולי קורסים בתקופת השינויים, רישום לקורסי שפות ועוד.

2. **"אונידע"** – תחנות מידע ממוחשבות מצויות במרבית בניני האוניברסיטה ופועלות בכל שעות היום. באמצעות כרטיס הסטודנט, יכולים התלמידים להפיק בעצמם תדפיסים

שונים, כגון: אישור לימודים בעברית; אישור לימודים באנגלית; רשומת לימודים של שנה אחת בעברית; פירוט חשבונות שכר-לימוד; מערכת שעות. חלק מהתדפיסים ניתנים ללא תשלום. פרטים מדויקים על גובה התשלום בתמורה לתדפיסים אחרים מופיעים על מסכי האונידע.

3. **מענה קולי** – מערכת ממוחשבת, שבאמצעותה ניתן להתקשר בטלפון צלילים ולקבל מידע כללי ומידע אישי עדכני בנושאים שונים: רישום לאוניברסיטה, חתכי קבלה, שכר לימוד, ציונים בקורסים וכו'. מספר הטלפון של המענה הקולי הוא: 03-6428555 (32 קוים) – 24 שעות ביממה. לצורך קבלת מידע אישי באמצעות המענה הקולי יש להקיש מספר זיהוי וקוד אישי. הקוד מופיע בפקס התשלומים ובהודעות אישיות אחרות הנשלחות על ידי המרכז למרשם. כן, ניתן לברר את הקוד באונידע. באמצעות המענה הקולי מתבצעת גם ההרשמה לקורס ברמת "בינוני" באנגלית.

משרדי המרכז למרשם נמצאים בבניין המרכז למרשם ע"ש דסנברג-וולף, רחוב קלצ'קין 25 (מול בניין הפקולטה לרפואה). המענה הקולי של המרכז למרשם – 03-6428555.

שעות קבלת קהל בכל משרדי המרכז למרשם:

ימים א' עד ה', בין השעות 09:00 עד 12:00

יום ג' בין השעות 09:00 עד 15:00

בימי חג, בערבי חג, ובחול המועד פסח וסוכות אין קבלת קהל.

בחודשים פברואר, ספטמבר ואוקטובר, תתקיים קבלת קהל בימי ג' עד השעה 16:00.

תלמיד הסבור, כי ענינו לא בא לידי פתרון המניח את דעתו באחת מיחידות המרכז למרשם, יפנה בכתב, בדואר או בפקס 03-6408371, למנהלת המרכז למרשם או יפנה למזכירת המרכז לצורך קביעת מועד לפגישה.

מידע כללי

1. "תלמיד" – הגדרה*

כתלמיד באוניברסיטת תל-אביב ייחשב מי שהתקבל ללימודים ע"י הגורם המוסמך לכך באוניברסיטה, ו/או הורשה להמשיך את לימודיו על-פי כללי האוניברסיטה והפקולטה או יחידת הלימוד בה הוא לומד, ועשה את הנדרש ללימודיו ובכלל זה רישום לקורסים וסידור שכר הלימוד כנדרש. חובת ביצוע הסדרת שכר הלימוד חלה גם על תלמידים הפטורים מתשלום חלקי או מלא של שכר הלימוד.

2. החלפת חוג או הוספת חוג (לתלמידים ממשיכים)

תלמידי האוניברסיטה המבקשים להחליף או להוסיף חוג לימוד יירשמו במועדי הרישום הרגילים ויחולו עליהם כל תנאי הרישום והקבלה הרגילים כמפורט ב"חוברת מידע למועמדים".

פרק הזמן להשלמת החובות האוניברסיטאיות (כגון אנגלית ועברית) של תלמיד המחליף חוג או מסלול לימודים יחל ביום תחילת הלימודים באוניברסיטה (ולא ביום שבו עבר התלמיד לחוג או למסלול הלימודים החדש), כמפורט בחוברת הנ"ל.

3. רישום לתכנית לימודים נוספת

תלמיד תואר ראשון הולמד שני חוגים במסלול הדו-חוגי או חוג אחד במסלול המורחב רשאי ללמוד במקביל בחוג נוסף החל בשנת הלימודים הראשונה באוניברסיטה, כפוף להסכמת ועדות ההוראה של כל היחידות הרלוונטיות. התלמיד יפנה בקשתו בכתב אל ועדות ההוראה, וימציא את אישורי ועדות ההוראה למדור תלמידים במרכז למרשם לפני תחילת שנת הלימודים. הפקולטות לאמנויות, למשפטים, למדעי הרוח, למדעי החברה ולניהול מאפשרות לכל תלמידיהן ללמוד במקביל בחוג נוסף (לא נדרשת פנייה לוועדת הוראה). כאמור, עליו לעבור את הליכי הרישום והקבלה הרגילים לחוג הנוסף שבו הוא מעוניין ללמוד במועדים הרשמיים.

תלמיד הולמד באותה שנת לימוד לקראת שניים או יותר תארים או תעודות, יחויב בצירוף של שכר הלימוד שאותו הוא חייב בגין כל תואר בנפרד (ראה פרטים בחוברת "שכר לימוד").

4. רישום לקורסים

הרישום לקורסים מתקיים בסמוך לתחילת שנת הלימודים או בסמוך לתחילת כל סמסטר. מועדי הרישום בכל יחידת לימוד מובאים לידיעת הסטודנטים. כל רישום/שינוי ייערך במועדים אלה בלבד.

לאחר סיום תקופת הרישום והשינויים מוטלת על התלמיד האחריות לבדוק את פלט הרישום לקורסים.

לתשומת לב, לאחר סיום תקופת הרישום לקורסים מתבצע תישוב שכר הלימוד. לצורך החישוב יילקחו בחשבון כל הקורסים שאליהם רשום התלמיד.

פרטים נוספים על סדרי הרישום לקורסים מתפרסמים בפרק החוג/הפקולטה בהמשך.

5. נוכחות בשיעורים והשתתפות פעילה

א. תלמיד חייב להיות נוכח בכל השיעורים.

ב. רישום הנוכחות נעשה על פי הנהלים הפנימיים של כל יחידת לימוד. תלמיד, הנעדר משיעור המחייב השתתפות פעילה או לא השתתף באורח פעיל בו, רשאי המורה להודיע למזכירות כי יש למחוק את שמו מרשימת המשתתפים.

ג. חל איסור על רישום לקורסים החופפים בשעות הלימוד שלהם.

* מבחינת כללי המשמעת ראה הגדרה מורחבת בתקנון המשמעת המתפרסם בהמשך מבוא זה.

6. התנהגות בחדרי הלימוד

- א. האכילה אסורה בחדרי התרצאות (בזמן ההרצאות, הבחינות וכן בהפסקה).
- ב. העישון אסור בכל בנייני הקמפוס.
- ג. אין להכניס מכשירי טלפון ניידים לחדרי התרצאות ולספריות.

7. בחינות

בדרך כלל נערכות בחינות מעבר מחייבות בתום כל קורס – יהא זה בסוף סמסטר או בסוף שנת הלימודים. יורשו להשתתף בבחינות אלה רק תלמידים אשר עמדו בדרישות האקדמיות של הקורס ושילמו את שכר הלימוד בהתאם להתחייבותם ובכפוף לתקנות שכר הלימוד של האוניברסיטה.

מועדי הבחינות – מתפרסמים בידיעון וכן על לוחות המודעות ובאינטרנט.

הוראות לנבחן*:

- (1) על הנבחן להיבחן רק בחדר שבו הוא רשום.
- (2) על הנבחן להיכנס לחדר הבחינה 10 דקות לפני מועד תחילתה והוא לא יורשה לצאת את החדר, אלא בכפוף לאמור בסעיפים 5 ו-10.
- (3) בעת כניסתו לבחינה יציג הנבחן בפני המשגיח כרטיס נבחן ותעודה מזהה. (פטורים מהצגת כרטיס נבחן מי ששילמו את מלוא שכר הלימוד במועד, וקבלו כרטיס נבחן עליו רשום "לא לתשלום". תלמידים אלה מופיעים ברשימת הנבחים כ"לא חייבים").
- (4) עם כניסתו לחדר הבחינה יניח הנבחן בכניסה את חפציו לרבות מכשירי קשר ואמצעי תקשורת אלקטרוניים אחרים, כשהם כבויים ויצטייד אך ורק בחומר המותר לשימוש בבחינה, יתיישב במקום שנקבע לו על ידי המשגיח וימנע משיחות. במשך כל הבחינה תל איסור להחזיק בהישג יד, בחדר הבחינה או בסמוך לו, כל חומר הקשור לבחינה עצמה או לקורס בו נערכת הבחינה, פרט לחומר שהשימוש בו הותר בכתב על ידי המורה.
- (5) נבחן שנכנס לחדר הבחינה וקיבל את טופס הבחינה יחשב כאילו שנבחן במועד זה. נבחן כאמור לעיל, שהחליט שלא לכתוב את הבחינה, לא יהא רשאי לעזוב את חדר הבחינה, אלא כעבור חצי שעה ממועד תחילתה, וזאת לאחר שמילא את פרטיו האישיים על גבי המתברת והחזיר את המתברת ואת טופס הבחינה. ציונו בבחינה יהיה "0".
- (6) הנבחן יעידן בטופס הבחינה רק לאחר מתן רשות לכך מאת המשגיח.
- (7) על שולחן הנבחן ימצאו רק טופס הבחינה, מחברת הבחינה וחומר המותר לשימוש בבחינה.
- (8.1) בקבלו מחברת בחינה ימלא הנבחן את הפרטים הנדרשים על מחברת הבחינה במקום המיועד לכך בלבד. אין לכתוב את השם או כל פרט מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה.
- (8.2) נבחן המקבל יותר ממחברת בחינה אחת יציין על גבי כל מחברת את מספרה מתוך מספר המחברות הכללי שבידו, לדוגמא: "מחברת 1 מתוך 2, מחברת 2 מתוך 2" וכ"ו.
- (8.3) יש לכתוב את התשובות בעט בכתב יד ברור ונקי. נבחן הבוחר לכתוב טיוטה יעשה זאת בעמוד הימני של דפי מחברת הבחינה ויצייין בראש העמוד "טיוטה". לא ישתמש נבחן בטופס הבחינה או בכל נייר אחר לצורך כתיבת טיוטה. אין לתלוש דפים ממחברת הבחינה.
- (9) לא ייכנס נבחן לחדר הבחינה לאחר סגירת הדלתות אלא במקרים מיוחדים ובהיתר מיוחד של המורה או של ממלא מקומו.
- (10) לא יעזוב נבחן את מקומו ולא ישוחח עם זולתו במהלך הבחינה. המבקש לפנות בבקשה או בשאלה ירים את ידו. כל מחברות הבחינה שבידי הנבחן תהיינה בפיקוחו ובאחריותו במשך כל הבחינה.

* מתוך "נוהל סדרי בחינות ודיווח ציונים ביחידות הלימוד של האוניברסיטה" (הוראה מס' 12.008).

- נבחן היוצא מן החדר במהלך הבחינה לאחר שהורשה לעשות כן, חייב להפקיד את מחברותיו ואת טופס הבחינה בידי המשגיח.
- (11) יש להישמע לכל הוראה הניתנת ע"י המשגיח בתוקף תפקידו.
- (12) בתום הבחינה יחזיר הנבחן את מחברות הבחינה יחד עם טופס הבחינה, ויקבל את כרטיס הנבחן שלו.
- (13) נבחן שינהג בניגוד לכללי הוראה זו ונספחיה, צפוי להפסקת בחינתו על ידי המורה ואף להעמדה לדין משמעת.

מועד או הסדר בחינות מיוחד לתלמידים בשירות מילואים

(1) זכאות:

למועד בחינות מיוחד זכאי אך ורק תלמיד אשר:

- 1) לא ניגש למועד א' או למועד ב' בשל שירות המילואים.
- 2) למד בתכנית לימודים או בקורסים, שבסופם יש מועד בחינות אחד בלבד ולא ניגש לבחינה במועדה בשל שירות מילואים.

(2) שירות מילואים ביום הבחינה:

תלמיד הנקרא לשירות מילואים פעיל ביום הבחינה במסגרת שירות של שלושה ימים או פחות, חייב להודיע על צאתו לשירות המילואים למזכירות החוג או פקולטה עם קבלת צו הקריאה. בתום שירותו, חייב התלמיד להמציא למזכירות החוג או הפקולטה אישור רשמי, מטעם שלטונות צה"ל, על תקופת שירותו.

(3) שירות מילואים סמוך למועד הבחינה:

תלמיד ששירת בשירות מילואים פעיל עד סמוך למועד הבחינה יהיה זכאי למועד מיוחד, אם נתקיים בו אחד משני התנאים האלה:

- 1) היה בשירות מילואים פעיל תקופה רצופה של 7 ימים ויותר – אך לא יותר מ-19 יום – ותאריך הבחינה חל בתוך 7 ימים מעת שחרורו.
- 2) היה בשירות מילואים פעיל תקופה רצופה של 20 יום או יותר, ותאריך הבחינה חל בתוך 14 ימים מעת שחרורו.

(4) תלמיד שנעדר מבחינת מעבר מועד א' או מועד ב' בקורס סמסטריאלי, הניתן יותר מפעם אחת בשנה, ייבחן במהלך הסמסטר העוקב. אם הקורס מהווה דרישת קדם, יורשה התלמיד להשתתף (לימוד ובחינה) בקורס המתקדם. השתתפות זו תוכר לו רק לאחר שיעמוד בבחינה בקורס שהיווה דרישת קדם.

תלמיד זכאי בסמסטר האחרון ללימודיו שההסדר הנייל מונע ממנו סיום לימודים בסמסטר זה יהיה זכאי למועד מיוחד.

(5) סייגים:

תקנות המועד או ההסדר המיוחד לא יחולו על תלמיד שאינו עונה על הדרישות האקדמיות של יחידות הלימוד שלו ושלא היה זכאי לגשת לבחינות במועדן הרגיל.

(6) אישור צה"ל על שירות מילואים פעיל:

האוניברסיטה תכיר בשירות מילואים פעיל רק אם התלמיד יציג אחד מהאישורים שלהלן:

1) טופס 3021

2) טופס 3010

3) טופס 510 – אישור חד-יומי בצירוף צו ההתייצבות לשירות המילואים.

הסדר בחינות מיוחד לסטודנטיות לאחר לידה

סטודנטית שילדה ועקב הלידה נעדרה מבחינות שהתקיימו בתוך שלושה שבועות מיום הלידה, תהיה זכאית למועד בחינה נוסף.

הסדר בחינות מיוחד לתלמידים עם לקויות למידה

תלמידים עם לקויות למידה זכאים להתאמות מסוימות עקב הלקות שלהם, על-מנת לתת להם הזדמנות שווה להצלחה בבחינות.

הזכאות להתאמות מבוססת על חוות הדעת הניתנת ע"י המרכז ליעוץ לימודי ומקצועי (של דקאנט הסטודנטים) בתאום עם ועדת ההוראה של החוג/פקולטה.

סטודנט המבקש התאמות בשל לקות למידה חייב לעבור אבחון במרכז ליעוץ לימודי ומקצועי (גם אם בידי תוצאות אבחונים אחרים).

עקב רשימת המתנה ארוכה מומלץ לפנות לאבחון מוקדם ככל האפשר – רצוי עוד לפני תחילת שנה"ל. טלפון לברורים והזמנת ראיון: 03-6409692.

8. נוהל הגשת עבודות

להלן קטעים מתוך נוהל הגשת עבודות (013-12):

(2) "תלמיד" מי שלומד באוניברסיטת תל-אביב. לרבות מי שהופסקו לימודיו מסיבה כלשהי וחרף ההפסקה קיבל היתר מאת ועדת ההוראה הפקולטטית או מבית הדין המשמעתית להגיש עבודה.
"עבודה" כל עבודת בית לרבות בחינת בית, עבודת גמר של קורס, עבודה סמינריונית, דו"ח מעבדה או דו"ח ניסוי, ועבודות גמר לתארים שני ושלישי.
"מורה" מי שהורה לתלמיד להכין עבודה או מי שמנחה את התלמיד בהכנתה.

(3) עבודה עצמית

3.1 כל עבודה המוגשת על ידי תלמיד חייבת להיות פרי עבודתו העצמית של התלמיד בכל שלב משלבי הכנתה: חיפוש מידע ביבליוגרפי, שימוש במאגרי מידע, איסוף נתונים וחומר (כולל תרגומים), ארגון החומר, כתיבת העבודה ועריכתה.
מורה רשאי להתיר מראש כי עבודה תוגש על ידי קבוצת תלמידים. היתר זה אינו חל על עבודות גמר לתארים שני ושלישי.
3.2 הגיש תלמיד עבודה למורה, רשאי המורה לזמנו להופיע בפניו כדי לבחון ידיעות התלמיד בנושא נשוא העבודה ולאמת כי העבודה הינה פרי עבודתו העצמית של התלמיד.
3.3 נוכח המורה, כי עבודה המוגשת במסגרת התואר הראשון אינה פרי עבודתו העצמית של התלמיד, יפסול את העבודה לאלתר ללא מתן ציון, ויפנה תלונת משמעת כנגד התלמיד.

בעבודת גמר לתארים שני ושלישי יפנה המורה את המידע לוועדה הרלבנטית שתכריע בגדון. החליטה הוועדה, כי העבודה אינה פרי עבודתו העצמית של התלמיד, תפסול את העבודה לאלתר ללא מתן ציון, ותפנה תלונת משמעת כנגד התלמיד.

4.1 (4) הנתונים, נתוני העזר ותוצאות הביניים ששימשו בסיס לעבודה ואשר הוכנו על ידי התלמיד בתיאום עם המורה, יישמרו בידי התלמיד עד למתן ציון סופי לעבודה.
4.2 לא יגיש תלמיד אותה עבודה ביותר מקורס אחד באוניברסיטה.
4.3 על התלמיד להשאיר בידי העתק של העבודה שהגיש.
4.4 בעבודות גמר לתארים שני ושלישי יש לנהוג על פי תקנות הלימודים הרלבנטיות.

(5) מועד הגשה

העבודה תוגש במועד שנקבע להגשתה, או בהתאם לתקנות הלימודים הרלבנטיות.
לא נקבע מועד, יהא המועד האחרון להגשת העבודה לא יאוחר מסוף הסמסטר שלאחרי הסמסטר בו נלמד הקורס (לרבות סמסטר קיץ).
חריגה מכלל זה תיתכן רק באישור המורה או ועדת הוראה של היחידה הנוגעת בדבר.
לא יהא באישור כנייל כדי לשמש עילה לסטייה מהוראות שכר הלימוד.
תלמיד שנקרא לשירות מילואים פעיל רצוף ומועד הגשת העבודה חל בתוך תקופת השירות או בסמוך אליה, יהיה זכאי לאורכה בהגשת העבודה, בתיאום עם מורה הקורס, לפחות כמשך שירות המילואים שלו.

(6) מסירת העבודה

התלמיד ימסור את העבודה לידי המורה אישית או באמצעות מזכירות החוג או מזכירות התלמידים הפקולטטית או באמצעות מחשב, בהתאם להנחיות שייקבעו על ידי היחידה.

(7) אופן הגשת העבודה

7.1 עבודה סמינריונית תוגש מודפסת.
7.2 עבודה אחרת תוגש בכתב יד קריא, מודפסת או באמצעות מחשב, על פי הכללים הנקבעים באותה יחידה.
הוגשה עבודה בכתב יד, שאינו קריא על פי שיקול דעת המורה, תוחזר לתלמיד כדי שיגישנה בשנית, מודפסת, במועד שייקבע על ידי המורה, ולא יאוחר מתום חודש

* אסורה הסתייעות כלשהי בעזרה חיצונית. כל ציטוט מחומר שפורסם או שעדיין לא פורסם מתוך: ספר, מאמר, עבודה, רעיון תוכנה, דיאגרמה, גרף וכדומה, יובא במרכאות עם התייחסות למקור בגוף העבודה וברשימה הביבליוגרפית (על פי כללי הכתיבה).

ימים מיום שהחזרה העבודה לידי התלמיד. הנתיח זו חלה גם במקרה של תיקון עבודה.

7.3 עבודת גמר לתואר שני או שלישי תוגש בהתאם לתקנות הלימודים הרלבנטיות.

9) החזרת עבודות

9.1 עבודות גמר של קורס ועבודות סמינריוניות יימסרו לתלמידים או יופקדו במזכירות החוג או הפקולטה, בהתאם להנחיות הפקולטה.

9.2 הופקדו העבודות הנ"ל במזכירות יישמרו הן עד סוף הסמסטר שלאחר מועד פרסום הציון.

9.3 עבודות גמר לתארים שני ושלישי תישמרנה בהתאם לתקנות הלימודים הרלבנטיות.

10) הכללים המפורטים בנוהל זה הינם כללי יסוד, וכל פקולטה רשאית לקבוע לעצמה כללים מחמירים מאלה.

9. ציונים

א. ציון מעבר

מרכיבי הציון הסופי של קורס מובאים לידיעת התלמידים על ידי המורה, בתחילת כל קורס. ציון המעבר נקבע על יסוד מרכיבים שונים כגון מבחני ביניים, הגשת תרגילים, בחינה בסוף הקורס וכיו"ב.

ב. מפתח הציונים

מפתח הציונים באוניברסיטת תל-אביב הוא:

טוב = 84 - 75	נכשל = 59 - 0
טוב מאוד = 94 - 85	מספיק = 64 - 60
מעולה = 100 - 95	כמעט טוב = 74 - 65

ציון המעבר הנמוך ביותר הוא - 60.

כישלון יצוין ברשומת הלימודים כ"נכשלי" ולא בציון מספרי. ציונים אחרים יצוינו בערכם המספרי.

ג. שיפור ציון חיובי

תלמיד המבקש לשפר ציון חיובי יוכל לעשות זאת במסגרת הנהלים והתקנות של הפקולטה או היחידה שבה הוא לומד.

נבחן תלמיד יותר מפעם אחת בקורס - הציון האחרון הוא הציון הקובע.

10. ציון גמר

לכל תלמיד באוניברסיטה נקבע ציון גמר לאחר שסיים את חוק לימודיו לקבלת תואר. הפקולטה או יחידת הלימוד תקבע את מרכיבי ציון הגמר ואת דרך שקלולם. דרך השקלול מובאת לידיעת התלמידים מבעוד מועד.

ציוני קורסים שנלמדו במוסדות אחרים להשכלה גבוהה והיו בסיס לפטור מקורסים באוניברסיטת ת"א, לא ישוקללו בציון הגמר.

לא ניתן לשפר ציון לאחר שקלול ציון הגמר וקבלת אישור הזכאות לתואר.

11. מועד הזכאות לתואר

מועד הזכאות לתואר הראשון או השני הוא היום שבו השלים התלמיד את חובתו האחרונה לתואר (תאריך הבחינה האחרונה, תאריך הגשת עבודה, תאריך הגנה על תזוה לתואר שני).

12. אישורי לימודים

תנאים לקבלת האישור:

א. עמידה בכל הדרישות האקדמיות.

ב. תשלום שכר-לימוד לפי תקנות שכר הלימוד באוניברסיטה.

ג. תשלום בעד האישור.

בעד כל אישור לימודים יש לשלם לפי נוהל קיים באוניברסיטה. רשימה מעודכנת של תעריפי האישורים מתפרסמת מדי סמסטר.

להלן פירוט האישורים:

ניתן לקבל במזכירות האקדמית	תרגום תעודה מעברית לאנגלית -
ניתן לקבל במזכירות האקדמית	העתק תעודה -
ניתן לקבל במזכירות הפקולטה	רשומת לימודים* (עברית או אנגלית) -
ניתן לקבל במזכירות הפקולטה	אישור זכאות לתואר או תעודה -
ניתן לקבל במזכירות הפקולטה	אישור על סיום לימודים בחוג -
ניתן לקבל בפקולטה	אישור לסטאז' -
ניתן לקבל במרכז למרשם	אישור על לימודים בשנה מסוימת -
ניתן לקבל במרכז למרשם	העתק כרטיס נבחן -

אישורים מסוימים ניתן לקבל גם באמצעות תחנות "אונידע". פרטים על כך בפרק "המרכז למרשם".

13. הפסקת לימודים וחידוש לימודים

א. הפסקת לימודים

תלמיד שהחליט להפסיק את לימודיו, חייב להודיע על-כך מיד **בכתב** למדור תלמידים במרכז למרשם. ההודעה תימסר ע"י התלמיד באחת משתי דרכים: **בזואר רשום** או **במסירה אישית**. כאסמכתא על כך שהתלמיד הודיע על הפסקת לימודיו, ישמש אך ורק אישור ממשד הדואר, המעיד על משלוח ההודעה בזואר רשום, או אישור בכתב מהמרכז למרשם על קבלת ההודעה האישית.

חרף האמור לעיל, תלמיד שלא נרשם לקורסים (פרט למי שאינו חייב בשמיעת קורסים או שיש מניעה אקדמית להרשמתו לקורסים) עד ליום האחרון של הרישום המאוחר לקורסים באותו סמסטר, ייחשב כמי שהודיע על הפסקת לימודיו באותו מועד, אף אם לא מסר הודעה על כך! על הפסקות הלימודים יחולו הכללים המצויינים בחוברת "שכר לימוד והרשמה" הנשלחת אל כל תלמידי האוניברסיטה עם משלוח פנקס התשלומים.

לתשומת לב, תיקו של תלמיד בהפסקת לימודים ישמר במשך 7 שנים בלבד.

ב. חידוש לימודים

(1) תלמיד שלא נרשם לקורסים או הפסיק את לימודיו לפני שסיים שנת לימודים שלמה ראשונה (או סמסטר אחד ביחידה שבה נהוגה שיטת לימוד סמסטריאלית), עדיין לא ייגש לבחינות מעבר וברצונו לחדש את לימודיו, יירשם כמועמד חדש במשרד הרישום והקבלה ויחולו עליו כל כללי המיון והקבלה המקובלים בעת הירשמו מחדש.

(2) תלמיד שסיים שנת לימודים שלמה (או סמסטר - ביחידה שבה נהוגה השיטה הסמסטריאלית) לפחות, עמד בהצלחה בבחינות המעבר והיה זכאי לעבור לשנה הבאה או הסמסטר הבא בעת הפסקת לימודיו ייגש למזכירות הפקולטה בקשה לחידוש לימודים, לא יאוחר מחודש לפני תחילת הסימסטר שבו מבקש הוא לחדש את לימודיו, או במועד מוקדם יותר שייקבע ויפורסם על ידי הפקולטה או בית-הספר כפוף לתקנון הפקולטה. כן חייב התלמיד בתשלום דמי חידוש הלימודים. תלמיד אשר אושר חידוש לימודיו לתואר הראשון לאחר הפסקת לימודים בת חמש שנים או יותר חייב להיבחן בבחינת המיון באנגלית ולהוכיח בה רמת "מתקדמים" לפחות, לפני חזרתו ללימודים.

תלמיד כנ"ל נדרש להגיע לרמת "פטור" באנגלית בתום הסמסטר הראשון ללימודיו.

רשומת הלימודים הניתנת במהלך הלימודים או בעת הפסקת לימודים משקפת את מצבו הלימודי של התלמיד: מעמדו האקדמי, הישגיו בלימודים (ציון אחרון בכל רישום לקורס) וכל הקורסים שאליהם נרשם מתחילת לימודיו בחוג. לא יינתן אישור על קורס אחד או על חלק מהקורסים שלמד התלמיד.

- (3) חידוש לימודים לתואר ראשון כפוף לנוהל "התיישנות לימודים" המפורט בהמשך.
בלימודי התואר השני נהוגים כללי התיישנות שונים בפקולטות השונות.

14. היחידה להוראת שפות

א. כללי

- (1) היחידה מקיימת קורסים סמסטריאליים באנגלית וקורסים שנתיים בשפות שונות. מטרת הקורסים הינה שיפור הבנת טקסטים בשפות שיכשירו את הסטודנטים לקרוא את החומר הביבליוגרפי הנדרש בחוגים השונים. הקורסים נערכים במקביל ללוח הזמנים של שנת הלימודים.
מספר מצומצם של קורסים ניתן אף בעונת לימודי הקיץ.
- (2) השתתפות בקורסים:
הקורסים ביחידה נחשבים כשיעור ותרגיל, לכן הנוכחות בהם הינה חובה, פרט למילואים או למחלה (יש להמציא אישור מתאים).
- (3) התיישנות:
התיישנות לימודי שפה זרה (כולל אנגלית) תחול חמש שנים ממועד הפסקת לימודיו של התלמיד באוניברסיטה.
- (4) הרישום ייערך בתאריכים 17.9.02-8.10.02. נא עיין בסעיף ח' - רישום לקורסים.

ב. לימודי אנגלית כשפה זרה:

תלמיד שנה א' לתואר הראשון באוניברסיטה החייב בלימודי אנגלית כשפה זרה (על-פי מבחן המיון - ראה סעיף ד' להלן) נדרש לסיים את לימודיו בקורסי אנגלית ולהגיע לציון "פטור" תוך שנה וחצי ממועד תחילת לימודיו באוניברסיטה (פרק זמן זה יחושב עפ"י לוח השנה הקלנדרי). היתידות רשאיות לקצר תקופה זאת ולהעמידה על שני סמסטרים בלבד. על כל תלמיד לבדוק בידיעונו הפקולטה בה הוא לומד.
תלמיד המחליף חוג לימודים חייב להגיע לרמת "פטור" תוך שנה וחצי ממועד תחילת לימודיו באוניברסיטה ולא מתחילת לימודיו בחוג החדש הנייל.

יוצאים מכלל זה: עולים חדשים מארצות שאינן דוברות אנגלית. אלה מביניהם שלא הגיעו לרמת המינימום ישתתפו בקורסים מתאימים ויהיה עליהם להגיע לרמת "בינוני" עד תחילת השנה השנייה ללימודיהם ולרמת "פטור" עד תחילת השנה השלישית. ועדת ההוראה הפקולטת רשאית לאשר לתלמידים הנייל (הן לתלמידי התואר הראשון והן לתלמידי התואר השני) דחייה בהשגת רמת "פטור", על בסיס אישי, כל מקרה לגופו של עניין.

תלמיד, אשר עייס לימודיו הקודמים, התקבל לשנה ב' באוניברסיטה חייב להגיע לרמת "מותקדמים" לפני תחילת לימודיו באוניברסיטה, ולרמת "פטור" בתום הסמסטר הראשון ללימודיו.

תלמיד כנייל המתקבל לשנה ג' חייב להגיע לרמת "פטור" באנגלית לפני תחילת לימודיו באוניברסיטה.

תלמיד התואר השני, בעל תואר "בוגר אוניברסיטה" מחו"ל, ממוסד בו שפת ההוראה אינה אנגלית או מועמד בעל תואר אקדמי ראשון השונה במהותו מתואר "בוגר אוניברסיטה" של אוניברסיטת תל-אביב, חייב להגיע לרמת "פטור" באנגלית, עד סוף שנת הלימודים הראשונה לתואר השני.
תלמידים אלה ידרשו להיבחן בבחינת אמ"ר.

הכללים הנייל הינם כללי מינימום והפקולטה רשאית לקבוע כללים מחמירים מאלה.

ג. פטורים מלימודי אנגלית כשפה זרה:

- (1) בעלי ציון "פטור" שהושג בבחינת הפסיכומטרית או בבחינת אמ"ר - ראה סעיף ד' (3) בהמשך.
- (2) בעלי תואר "בוגר אוניברסיטה" מישראל או בעלי תואר זהה ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בישראל או בעלי תואר "בוגר אוניברסיטה" ממוסד מוכר בחו"ל ששפת ההוראה בו אנגלית.

- (3) תלמידים שלמדו שנתיים לפחות – ברמה תיכונית (כיתות י"א-י"ב) או ברמה על-תיכונית – בארץ דוברת אנגלית ועמדו בהצלחה בבחינות באנגלית במוסד אשר שפת ההוראה בו היא אנגלית.
- (4) תלמידים שסיימו בהצלחה במסגרת שנת לימודים בטכניון או באוניברסיטה בארץ קורס המעניק פטור מאנגלית.
- (5) תלמידים שסיימו בהצלחה, במוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ, קורס המעניק "פטור" באנגלית, בציון 60 לפחות (לתלמידי מדעי הרוח ולתלמידי ביה"ס לחינוך – בציון 70 לפחות) במסגרת שנת לימודיהם במוסד זה, בתנאי שהקורס הוכר ע"י היחידה להוראת שפות באוניברסיטת ת"א. תלמידים אלה חייבים להמציא למוכירות היחידה רשומת לימודים שנתית ואישור מטעם היחידה לאנגלית כשפה זרה מהמוסד שבו למדו, בו יצוינו רמת הקורס, מועד הקורס והציון הסופי.

הערות:

מועמדים אשר קיבלו "פטור" ע"ס בחינה בלבד באוניברסיטה או במוסד אחר להשכלה גבוהה, אינם פטורים מלימודי אנגלית כשפה זרה באוניברסיטת ת"א. הכרה בקורסים כאמור בסעיפים 4 ו-5 כפופה ל"נוהל התיישנות לימודים לתואר ראשון".

4. מבחן המיון

- (1) מבחן המיון הוא חלק מבחינת הכניסה הפסיכומטרית. ניתן להבחן גם בנפרד בבחינת אמ"ר.
- מבחן המיון מסווג לשש רמות: נכשל, בסיסי, בסיסי 2, בינוני, מתקדמים ופטור.
- (2) תוצאות המבחן באנגלית נשלחות לבית הנובחנים בדואר על-ידי המרכז הארצי לבחינות ולהערכה. מועמד חייב לברר את הרמה שאליה סווג בבחינה כדי לא לאחר את מועד הרישום לקורסים.
- מועמד שלא ניגש למבחן המיון לא יוכל להשתתף בקורסי היחידה.
- (3) משך תקופת מבחן המיון באנגלית זהה למשך תקופת המבחן הפסיכומטרי (עשר שנים). מועמד או תלמיד, שנבחן יותר מפעם אחת, התוצאה הטובה יותר תקבע את רמתו באנגלית.
- (4) תלמיד ששלטונות האוניברסיטה אישרו חידוש לימודיו לתואר ראשון לאחר הפסקת לימודים בת חמש שנים או יותר, חייב להבחן בבחינת אמ"ר לפני חזרתו ללימודים ולהגיע לרמת "מתקדמים" לפחות.

הרמה באנגלית בהתאם לציון בבחינת המיון:

פסיכומטרי/אמ"ר	הרמה באנגלית
עד 84 / 184	נכשלי
185-199 / 85-99	בסיסי
195-199 / 95-99	בסיסי 2
200-219 / 100-119	בינוני
220-233 / 120-133	מתקדמים
234 / +134	פטור

* לנכשלים יתקיימו קורסים ברמות ב' ו-ג', ראה פרטים בהמשך.
ציון "אמ"ר" מוכר על-ידי אוניברסיטת תל-אביב החל מדצמבר 1998.

ה. קורסים בשפה האנגלית

היחידה להוראת שפות מקיימת מערכת קורסים סמסטריאליים וכן קורסים בעונת לימודי הקיץ ברמות: ב', ג', בסיסי, בסיסי 2, בינוני, בינוני+מתקדמים, מתקדמים, אנגלית למדעי הרוח, קורסים לתלמידי תואר שני במנהל עסקים וקורסי כתיבה מדעית

* הקורסים ברמות ב', ג' ובסיסי וכן הקורסים המתקיימים בעונת לימודי הקיץ הם בתשלום נוסף לשכר הלימוד הרגיל. הרישום לקורסים אלה מתקיים במוכירות היחידה. גם הקורס ברמת בינוני הוא בתשלום מיוחד נוסף לשכר הלימוד הרגיל. התשלום נגבה באמצעות מדור שכר-לימוד.

לתלמידי מחקר. לפתיחת קורס דרוש מספר משתתפים מינימלי. מידע על הרישום לקורסים – ראה בסעיף רישום לקורסים.

(1) קורסים ברמת ב' ו-ג'

רמה ב' (חתך פסיכומטרי 64-77): סמסטריאלי; 8 שעות שבועיות; 3 פעמים בשבוע.

רמה ג' (חתך פסיכומטרי 78-84): סמסטריאלי; 8 שעות שבועיות; 3 פעמים בשבוע.

בעונת לימודי הקיץ, קורסים מרוכזים בימים א'-ה', בבוקר (20 שעות שבועיות).

(2) קורסים ברמת "בסיסי" – "בסיסי 2"

א. **בסיסי** – (חתך פסיכומטרי 85-99): סמסטריאלי; 8 שעות שבועיות; 3 פעמים בשבוע.

בעונת לימודי הקיץ, בימים א' – ה', בבוקר או בערב (20 שעות שבועיות).

ב. **בסיסי 2** – (חתך פסיכומטרי 95-99): סמסטריאלי; 4 שעות שבועיות; פעמיים בשבוע.

בעונת לימודי הקיץ, בימים א', ג', ה', בבוקר (12 שעות שבועיות).

(3) א. קורסים ברמת "בינוני"

(חתך פסיכומטרי 100-119): סמסטריאלי; 4 שעות שבועיות; פעמיים בשבוע.

בעונת לימודי הקיץ, בימים א', ג', ה', בבוקר או בערב (12 שעות שבועיות).

ב. קורסים ברמת "בינוני+מתקדמים"

(חתך פסיכומטרי 100-119): סמסטריאלי; 8 שעות שבועיות; 3 פעמים בשבוע.

לתלמידים הלומדים הפקולטה למדעי הרוח בלבד, אשר קיבלו בבחינה הפסיכומטרית רמת "בינוני" או סיימו קורס "בסיסי" בציון 80 ומעלה.

(4) קורסים ברמת "מתקדמים"

(חתך פסיכומטרי 120-133): סמסטריאלי; 4 שעות שבועיות; פעמיים בשבוע.

התלמיד חייב ללמוד במקביל ללימודיו ולהגיע לרמת "פטור" בהתאם לדרישות הפקולטה בה הוא לומד.

ציון עובר: 60 ומעלה; תלמידי מדעי הרוח ותלמידי ביה"ס להינדק: 70 ומעלה.

מספר מצומצם של קורסי "מתקדמים" מתקיימים בעונת לימודי הקיץ, בימים א', ג', ה', בבוקר או בערב (12 שעות שבועיות) – בתשלום.

(5) קורסי "אנגלית למדעי הרוח"

סמסטריאלי; שתיים שבועיות לתלמידי הפקולטה למדעי הרוח בלבד שהגיעו לרמת "פטור" על סמך מבחן פסיכומטרי או סיימו קורס "מתקדמים" בציון 70 ומעלה.

מומלץ להירשם לקורס המותאם לאחד מחוגי הלימוד של התלמיד.

נא עיין בדיעוון במערכת השעות בהמשך.

(6) קורסי כתיבה מדעית לתלמידי מחקר

הקורסים מיועדים לרכישת מיומנות הכתיבה המדעית באנגלית. כמו-כן מיועדים

קורסים אלה לתלמידים המבקשים להגיש את עבודת המחקר שלהם באנגלית.

קורסי כתיבה מדעית לתלמידי מחקר ניתנים לפי התמחות בפקולטות השונות.

הקורס מורכב מהוראה פרונטלית ומהדרכה אישית.

לקבלת מידע נוסף נא לפנות לגבי דורין אמולג במזכירות סטודנטים, טל' 6406410.

(7) קורסי אנגלית לתלמידי תואר שני בפקולטה לניהול, קורסי אנגלית עסקית

וקורסי הכנה למבחן המיון.

1. קורסים בשפות אחרות – קורסים שנתיים

קורסים אלה הם קורסי חובה/בחירה. הדרישה ללימוד שפה זרה שנייה נקבעת על-ידי הפקולטה או החוג בו לומד הסטודנט. נלמדים קורסים בשפות הבאות: איטלקית, גרמנית, הולנדית, הינדית, יוונית, יידיש, יפנית, לאדינו*, סינית, ספרדית, ערבית מדוברת, פורטוגוזית, צ'כית, צרפתית, רומנית, רוסית ושפת הסימנים הישראלית** (סמסטריאלי). קורסים אלה מתקיימים בשתי רמות:

* לתלמידים הלומדים בקורסי לאדינו, קיימת אפשרות לקבלת מלגות מטעם הרשות הלאומית לתרבות הלאדינו.

** קורסי שפה מדוברת ושסי – אינם מוכים בפטור.

רמת "מתחילים": 4 שעות שבועיות - סמסטר א'+ב'.

רמת "מתקדמים": 4 שעות שבועיות - סמסטר א'+ב'.

קורס "מזורז" לבעלי תארים מתקדמים בלבד: בגרמנית, בספרדית ובצרפתית, קורס שנתי במתכונת של 6 שעות שבועיות עד לפטור, לבעלי תארים מתקדמים בלבד. במקביל ללימודי השפה הגרמנית והצרפתית, מתקיימים קורסי שפה מדוברת. הקורסים מתקיימים במהלך סמסטר א' ו-ב', שעתיים שבועיות (פעם בשבוע). קורסי שפה מדוברת אינם מקנים "פטור".

"קורסי משתלמים לבעלי פטור" - קורסים שנתיים - באיטלקית, גרמנית, יוונית, יידיש, ספרדית, פורטוגזית, צרפתית ורוסית. מידע על הרישום לקורסים ראה בסעיף רישום לקורסים.

(1) התלמידים מתבקשים לעקוב אחר הפרסומים על מנת לא להחמיץ את מועד הרישום. חובה על התלמיד לציין את מספר המסגרת ומספר החוג המתאים לחוג הלימוד בו ישוקלל הקורס.

(2) ניתן לבטל קורס שנתי רק בתקופת הביטולים בסמסטר א'. תלמיד שיבקש להפסיק לימודיו בקורס בתום סמסטר א' יחויב במלוא עלות הקורס.

(3) תלמידים המוכיחים כי סיימו בהצלחה בציון 60 לפחות קורס באוניברסיטה אחרת, המקביל לקורס "מתחילים" יוכלו להתקבל לקורס ברמת "מתקדמים" בשפה זו.

תלמידים המוכיחים כי סיימו בהצלחה בציון 60 לפחות קורס "מתקדמים" באוניברסיטה אחרת, יהיו זכאים לרמת "פטור" בשפה זו (בכפוף לנוהל התיישנות לימודים לתואר ראשון).

(4) פתיחת קורס מותנה במספר הנרשמים. לתלמידים שאינם חייבים בשפה, הרישום יתקיים ביום ג' שלפני תחילת הלימודים בשעות 09:00-13:00 בבניין "יוב", בית-הספר לשפות, קומה א'.

(5) בחינות המיון בשפות פרט לאנגלית תתקיימנה:

א. בתשס"ב, ביום ה' 29.8.2002, שעה 09:00.

ב. בתשס"ג, ביום ה' 28.8.2003, שעה 09:00.

יש להירשם לבחינות אלה עד ליום 10.8.2002/3 במשרד היחידה בשעות הקבלה.

ז. ערעורים

(1) תלמיד רשאי לערער על ציון עד שבועיים מיום פרסום הציון. ערעור שיוגש לאחר מועד זה לא יתקבל.

(2) ערעורים יש להגיש בכתב בלבד למזכירות היחידה. תשובה תינתן לתלמידים במזכירות היחידה בתוך שבועיים מיום הגשת הערעור. ערעור שלא יוגש בכתב לא יטופל.

ח. רישום לקורסים

(1) במשך שנת הלימודים נערך הרישום לקורסי אנגלית לקראת כל סמסטר. בנפרד. הרישום לקורסים בשפות האחרות נערך לקראת תחילת שנת הלימודים בלבד. להלן תאריכי וסדרי הרישום:

רמת	סמסטר א' תאריכי רישום	סמסטר ב' תאריכי רישום	סדרי הרישום
ב', ג', בסיסי	6-7.10.02	9-10.2.03	בניין "ווב" 202/3 בין השעות 13:00-09:00
- בינוני - בינוני+ מתקדמים, - מתקדמים רוח - אנגלית למדעי הרוח - מוגבר - מתקדמים בפקולטות/ בי"ס בהתאם למפורסם בדיעונים	17.9-7.10.02 שעות: 08:00-22:00 וב-8.10.02 שעות: 08:00-16:00	9-10.2.03	מענה קולי: 03-6428555 בין השעות 22:00-08:00 ובאינטרנט: www.ims.tau.ac.il/info/ במקביל לימי הייעוץ. לצורך הרישום יש להקיש את מסי הזהות והקוד האישי.
שפות אחרות	רישום לכל השפות בתאריכים 17.9-7.10.02. רישום לאיטלקית ולספרדית לתלמידי הפקולטות (פרט למדעי הרוח) יתקיים ב- 8.10.02 (בלבד) בין השעות 16:00-08:00. כתובת האתר באינטרנט: www.ims.tau.ac.il/info/		

תלמידים שאין ברשותם אינטרנט, יוכלו להירשם באמצעות מחשבי היחידה שבבניין "שרת" - "מרכז הלמידה" בתאריכים 29-30.9.02 ובכיתת המחשבים שבבניין "ווב" בתאריכים 6-8.10.02 בשעות 14:00-09:00.
שינויים וביטולים לקורסי אנגלית ושפות אחרות, יתקיימו בשבועיים הראשונים של הסמסטר בין השעות 17:00-08:00 בלבד. ניתן לבטל קורסים בשפות אחרות עד 17.11.2002 בין השעות 12:00-10:00.

מועדי הקורסים וסדרי הרישום לעונת לימודי הקיץ תשס"ג:
מתזור א': 8.8.03-6.7.03 בוקר וערב
מתזור ב': 12.9.03-17.8.03 בוקר וערב
הרישום לקורסים אלה יתקיים בתאריכים: 22-24.6.03.

- (2) כל שינוי, או הרשמה מאוחרת יגררו קנס אם הסיבה אינה מוצדקת.
- (3) קורס שלא יבוטל, ייכנס לחישוב שכר הלימוד.
- (4) לקראת מתזורי הקיץ מתקיים רישום נפרד. מועדי ההרשמה מתפרסמים על לוחות המודעות ברחבי האוניברסיטה.

מזכירות היחידה:

משרדי היחידה להוראת שפות נמצאים בבניין ווב קומה ב', חדר 202/3 טל' 03-6409681.
שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 12:00-10:00, יום ג' גם בין השעות 15:00-13:00.
טלפון להודעות מטעם היחידה: 03-6405069.

15. היחידה ללימודי העברית

א. מבחן ידע בעברית - יע"ל
חייבים במבחן ידע בעברית (מבחן יע"ל), מועמדים לתואר ראשון ולתואר שני, בעלי תעודת בגרות שאינה ישראלית, או בעלי תואר ראשון מחו"ל.

דרישה זו חלה על מועמדים לכל החוגים ויחידות הלימוד הקיימים באוניברסיטה (כולל חוגים שבהם שפת ההוראה אינה עברית).
 מבחן יעיל נערך על ידי המרכז הארצי לבחינות ולהערכה במסגרת המבחן הפסיכומטרי בשפות זרות.
 במבחן זה יש להזכיר רמת מיומנות לשונית הנדרשת בלימודים אקדמיים.
 המבחן מסווג את המועמדים לחמש רמות: נכשל, רמה א', רמה ב', רמה ג', פטור.
מועמד שלא נבחן או שלא הגיע לרמה א' לפחות, לא יורשה להתחיל את לימודיו באוניברסיטה, אף אם עמד בתנאי הקבלה של החוג או של יחידת הלימוד שבחר בה.
 מועדי בחינות המיון והרישום אליהן מתפרסמים ב"חוברת מידע למועמדים". תוצאות המבחן נשלחות למועמדים ע"י המרכז הארצי לבחינות ולהערכה.
מבחן המיון מיועד למועמדים בלבד.

ב. מועד אחרון להשגת ה"פטור" בעברית

התלמידים חייבים להתחיל את לימודי השפה העברית מיד עם תחילת לימודיהם. עליהם להגיע לרמת "פטור" לא יאוחר מתום הסמסטר השלישי ללימודיהם באוניברסיטה. כללים אלו חלים גם על תלמידים המחליפים תוג או מסלול לימודים. ועדות ההוראה הפקולטיות רשאיות לאשר, על בסיס אישי, דחייה בהשגת ה"פטור" לתלמידים (הן לתלמידי התואר הראשון והן לתלמידי התואר השני) – כל מקרה לגופו של עניין.

ג. פטורים מן המבחן

פטורים מן המבחן וכן מלימודי עברית לעולים מועמדים שימצאו אישור על לימודיהם לפי הפירוט הבא:

1. בעלי תעודת בגרות ישראלית.
2. מועמדים שנבחנו בבחינת הכניסה הפסיכומטרית בעברית.
3. בוגרי מוסדות אשר הוסמכו ע"י המועצה להשכלה גבוהה להעניק תארים אקדמיים (לא כולל שלוחות מחו"ל).
4. בעלי "פטור" בעברית מאוניברסיטה אחרת בארץ.
5. בוגרי מכללת שזר לחינוך ויהדות בבואנוס איירס, ארגנטינה.
6. בוגרי שלוש שנות לימוד בבית הספר לאחיות בארץ.
7. מי שעמדו בהצלחה בבחינה שמקיימת המועצה להנחלת הלשון ("הבחינה הירושלמית").
8. מסיימי כיתה י', שלמדו בישראל עשר שנים רצופות לפחות בבתי ספר ששפת ההוראה בהם היא עברית.

ד. קורסים

כדי להגיע לרמת "פטור" בעברית חייבים התלמידים לעמוד בהצלחה בקורסים כמפורט להלן:

תלמיד שסווג לרמה א' חייב לעמוד בשלושה קורסים סמסטריאליים (רמות א', ב' ו-ג') – 8 שעות בשבוע.

תלמיד שסווג לרמה ב' חייב בשני קורסים סמסטריאליים (רמות ב' ו-ג') – 6 שעות בשבוע.

תלמיד שסווג לרמה ג' חייב בקורס סמסטריאלי אחד (רמה ג') – 6 שעות בשבוע.

מערכת השעות של שיעורי העברית תפורסם על לוח המודעות של היחידה.

הרישום לקורסים ייערך שבוע לפני פתיחת הלימודים בכל סמסטר במשרד היחידה ללימודי העברית.

ה. קורס קיץ מרוכז

היחידה ללימודי העברית עורכת קורס קיץ מרוכז (בחודשים אוגוסט-ספטמבר) בכל הרמות. ההשתתפות בקורס זה כרוכה בתשלום מיוחד (גובה התשלום יפורסם באביב).

תלמידים ששכרו הלימוד שלהם באוניברסיטה ממומן ע"י משרד הקליטה ולא למדו במכינה – זכאים להשתתפות משרד הקליטה בשכר הלימוד של הקורס המרוכז.

הרישום לקורסי הקיץ ייערך במשרד היחידה ללימודי העברית. אין האוניברסיטה מחייבת השתתפות בקורס זה. הוא מיועד למועמדים ולתלמידים שלא הגיעו לרמה אי במבחן, או המבקשים לקבל "פטור" בעברית שלא במסגרת שנת הלימודים.

מזכירות היחידה:

משרד היחידה ללימודי עברית נמצא במעונות הסטודנטים, בניין ב', כניסה 4,

טל' 03 – 6408947

פקס 03 – 6407426

דואר אלקטרוני: hebrew@post.tau.ac.il

שעות הקבלה: ימים א-ה' בין השעות 08:30-13:00.

לימודי התואר הראשון

1. תנאי הקבלה ללימודי התואר הראשון

- א. תנאי קבלה כלליים.
- ב. תנאי קבלה מיוחדים לכל יחידת לימוד.

א. תנאי קבלה כלליים:

- (1) זכאות לתעודת בגרות העונה על דרישות האוניברסיטה.*
- (2) עמידה בבחינת הכניסה הפסיכומטרית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה.*
- (3) ידיעת השפה האנגלית - המועמדים לרוב יחידות הלימוד חייבים להגיע לרמת "בינוני" עד תחילת שנת לימודיהם הראשונה. בחלק מהיחידות נדרשת רמה גבוהה יותר.
- (4) פרטים בפרק "היחידה להוראת שפות" במבוא זה וכן ב"חוברת מידע למועמדים". ידיעת השפה העברית - מועמד, שאין בידו תעודת בגרות ישראלית ונבחן בבחינה הפסיכומטרית בשפה זרה, חייב להיבחן במבחן המיון בעברית ולהוכיח רמת מימונות לשונית הנדרשת ללימודים אקדמיים (רמה א' לפחות). כל זאת לפני תחילת לימודיו באוניברסיטה.
- פרטים בפרק "היחידה ללימודי העברית" במבוא זה.

ב. תנאי קבלה של יחידות הלימוד

ועדות הקבלה של יחידות הלימוד קובעות את תנאי הקבלה אליהן. החלטותיהן סופיות ואינן ניתנות לערעור, חוץ ממקרה של מועמד בעל נתונים אקדמיים חדשים, אשר לא הובאו לידיעת ועדת הקבלה, והוגשו במועד.

החלטות ועדות הקבלה כותן יפה רק לסמסטר אליו ביקש המועמד להתקבל. מועמד שהתקבל ולא התחיל בלימודיו באותו סמסטר, או לא סיים סמסטר אחד או שנת לימודים אחת לפחות, חייב להירשם ולעבור את הליך הקבלה שוב. ראה פרק "חידוש לימודים" במבוא זה.

פרטים על תנאי הקבלה - ב"חוברת מידע למועמדים".

2. סוגי מעמד של תלמיד לקראת תואר ראשון**

3. תלמיד מן המניין

- 3.1 תלמיד שהינו בעל תעודת בגרות שנרשם ללימודים לקראת תואר ראשון, עמד בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ותמיוחדים של יחידת הלימוד אליה ביקש להתקבל וקבלתו אושרה ע"י ועדת הקבלה.
- 3.2 תלמיד לקראת תואר ראשון אשר התקבל ללימודים במעמד זה לאחר לימודים קודמים במוסד מוכר להשכלה גבוהה או במוסד שעימו יש לאוניברסיטה הסכמי אקרדיטציה.
- 3.3 תלמיד כאמור בסעיפים 3.1 או 3.2 הממשיך לימודיו עפ"י כללי האוניברסיטה ויחידת הלימוד.
- 3.4 תלמיד שהועבר למעמד זה כאמור בסעיפים 4.4, 5.5.

* ראה ב"חוברת מידע למועמדים".

** טע מנוהל סוגי מעמד של תלמיד באוניברסיטת תל-אביב.

4. תלמיד שלא מן המניין

- 4.1 תלמיד שהתקבל ללימודים לקראת תואר ראשון אשר חסר לו ציון במקצוע אחד להשלמת תעודת בגרות וקבלתו במעמד זה אושרה ע"י ועדת קבלה.
- 4.2 תלמיד שלא מן המניין מתקבל ללימודים בתנאי שיהיה זכאי לתעודת בגרות תוך פרק זמן שנקבע ע"י ועדת הקבלה ואשר לא יעלה על שנת לימודים אחת.
- 4.3 תלמיד שלא מן המניין זכאי לקבל אישור על הישגיו בלימודים (גיליון ציונים) תוך ציון מעמדו.
- 4.4 תלמיד שלא מן המניין יאושר כתלמיד מן המניין ולימודיו יוכרו בתוקף למפרע (רטוראקטיבית) אם יעמוד בכל הדרישות האקדמיות של האוניברסיטה ושל יחידת הלימוד בה הוא לומד ויהיה זכאי לתעודת בגרות.

5. תלמיד על תנאי

- 5.1 תלמיד כמשמעותו בסעיפים 3.1, 3.2, אשר הוטל עליו להשלים תנאי או תנאים מאלה המפורטים להלן בסעיף זה:
- 5.1.1 להוכיח ידיעת השפה העברית
- 5.1.2 להוכיח ידיעת שפה זרה
- 5.1.3 להשלים מטלה מסוימת כפי שנקבע ע"י ועדת הקבלה/הוראה.
- 5.2 תלמיד על תנאי מתקבל ללימודים בתנאי שישלים את המטלה/ות שהוטלה/ו עליו תוך פרק הזמן שנקבע ע"י ועדת הקבלה/הוראה ואשר לא יעלה על שנת לימודים אחת. במקרים מיוחדים, רשאית ועדת ההוראה של הפקולטה לאשר לתלמיד על תנאי המשך לימודים במעמד זה לשנת לימוד נוספת, אך בשום מקרה לא יותר לתלמיד ללמוד במעמד זה תקופה שתעלה על שתי שנות לימוד.
- 5.3 תלמיד על תנאי חייב בכל הדרישות האקדמיות של האוניברסיטה ושל יחידת הלימוד בה הוא לומד. בנוסף לכך הוא חייב במילוי התנאי שהותנה בעת קבלתו ללימודים וזאת תוך פרק הזמן שנקבע ע"י ועדת הקבלה/הוראה.
- 5.4 תלמיד על תנאי יהיה זכאי לקבל אישור על הישגיו בלימודים (גיליון ציונים) תוך ציון מעמדו.
- 5.5 תלמיד על תנאי יאושר כתלמיד מן המניין ולימודיו יוכרו בתוקף למפרע (רטוראקטיבית) אם עמד בתנאי שהותנה בעת קבלתו ללימודים ובכל הדרישות האקדמיות של האוניברסיטה ושל יחידת הלימוד בה הוא לומד – תוך פרק הזמן שנקבע.
- 5.6 לא עמד התלמיד כנ"ל בתנאי האמור תוך פרק הזמן שנקבע – לא יורשה להמשיך בלימודיו ולא יהיה זכאי לתואר אקדמי.

6. מועמד לתלמיד

- מועמד לתלמיד – מי שאינו עונה על דרישות הקבלה הכלליות של האוניברסיטה אשר נתקבל – במקרים חריגים בלבד וכאמור בסעיף 6.1 להלן – כמועמד לתלמיד.
- 6.1 מועמד לתלמיד יתקבל במעמד זה רק עפ"י החלטה מנומקת של ועדת הקבלה ביחידת הלימוד, שאושרה ע"י הרקטור או סגנו. בדרך כלל לא יתקבל מועמד לתלמיד אלא בגיל 30 ומעלה.
- 6.2 מועמד לתלמיד מתקבל לשנת לימודים אחת. הרקטור או סגנו יבדוק את הישגי המועמד בשנת הלימודים הראשונה ויהיה רשאי להאריך את לימודיו במעמד זה בשנת לימודים נוספת.
- 6.3 מועמד לתלמיד לא יהא במעמד זה תקופה העולה על שתי שנות לימוד.
- 6.4 מועמד לתלמיד חייב בשנת הלימודים הראשונה להשיג ממוצע של 80 או יותר בתכנית לימודים שתכלול לפחות 20 שעות שנתיות.
- 6.5 מועמד לתלמיד חייב בכל הדרישות האקדמיות של האוניברסיטה ושל יחידת הלימוד ורשאים הרקטור או סגנו וועדת הקבלה של הפקולטה לחוסין על דרישות אלה לימודים המיועדים להשלים את השכלתו הכללית.
- 6.6 מועמד לתלמיד זכאי לקבל אישור על הישגיו בלימודים תוך ציון מעמדו.
- 6.7 מועמד לתלמיד לא יהיה זכאי לתואר אקדמי כל עוד הוא במעמד זה.

- 6.8 מועמד לתלמיד יאושר כתלמיד מן המניין ויוכרו לימודיו בתוקף למפרע אם נתמלא אחד התנאים הבאים :
- 6.8.1 עמד בדרישות המפורטות בסעיף 6.4 והרקטור או סגנו, לאחר קבלת תווית הדעת של ועדת ההוראה, החליט כי לימודיו והישגיו בלימודים מצדיקים אישורו כתלמיד מן המניין באוניברסיטה.
- 6.8.2 השלים את תעודת הבגרות ועמד בדרישות הקבלה של יחידת הלימוד.

7. תלמיד במעמד מיוחד

- 7.1 תלמיד שעפ"י החלטה מנומקת של ועדת הקבלה ביחידת הלימוד או הרקטור התקבל ללימודים למקצועות מסוימים בתכנית הלימודים הרגילה לקראת התואר הראשון והוא אינו לומד לקראת תואר באוניברסיטת תל-אביב, אשר חל עליו לפחות אחד מהתנאים הבאים : -
- 7.1.1 הינו בעל תואר אקדמי.
- 7.1.2 לומד לשם קבלת זכויות (על לימודיו) במוסד אחר להשכלה גבוהה וקיבל ממוסד זה אישור ללמוד באוניברסיטת תל-אביב.
- 7.1.3 תלמיד שאושר לימודיו במקצועות מסוימים מבלי שלימודים אלה מקנים תואר אקדמי.
- 7.2 תלמיד במעמד מיוחד זכאי להיבחן ולהגיש עבודות ותרגילים במקצועות בהם הורשה להשתתף.
- 7.3 תלמיד במעמד מיוחד לא יהא זכאי לתואר אקדמי. לימודיו במעמד זה לא יקנו לו זכויות מצטברות של לימודים לקראת תואר אקדמי, אלא אם כן תחליט ועדת ההוראה הפקולטת אחרת.
- 7.4 תלמיד במעמד מיוחד זכאי לקבל אישור על לימודיו תוך ציון מעמדו.

"....

3. הכרה בלימודים קודמים

א. הכרה בלימודים ממוסד אקדמי אחר

תלמיד אשר למד במוסד אקדמי מוכר לימודים. לקראת התואר "בוגר אוניברסיטה", ומעוניין להמשיך את לימודיו לתואר באוניברסיטת תל-אביב, יפנה לוועדת ההוראה של החוג או הפקולטה או למי שהוסמך על-ידו בבקשה כי לימודיו יוכרו כחלק מחובותיו לתואר.

תלמיד, כאמור, חייב לעבור את תהליכי הרישום והקבלה הרגילים לאוניברסיטה, במועדים הרשמיים.

בכל מקרה, על התלמיד ללמוד באוניברסיטת תל-אביב לפחות 1/3 מתכנית הלימודים ולא פחות משנת לימודים אחת (בכל אחד ממרכיבי מסלול לימודיו). פקולטה רשאית לקבוע כללים מחמירים מאלה.

יובהר כי תלמיד כנ"ל חייב ללמוד את לימודי השנה השלישית (כולל סמינריונים) באוניברסיטת תל-אביב.

ציונים המהווים בסיס לפטור מקורסים באוניברסיטת ת"א אינם נכללים בשקלול ציון הגמר.

תלמיד שסיים לימודיו באוניברסיטת תל-אביב לאחר שקיבל, על-סמך לימודים במוסד אחר, פטור מחלק ממקצועות הלימוד, יהיה זכאי לקבל את התואר בוגר בהצטיינות או בהצטיינות יתרה, אם למד באוניברסיטת תל-אביב מכסת שעות לימודים כמפורט בנספח ל"ינהל הענקת תארים בהצטיינות או בהצטיינות יתרה..."

ב. התיישנות לימודים לתואר ראשון*

1. מטרה
מטרת נוהל זה לקבוע את המועדים ואת התנאים שבהם יתיישנו לימודים לתואר ראשון שהופסקו לפני שהתלמיד היה זכאי לתואר.
2. הגדרות
בנוהל זה:
  - 2.1 "האוניברסיטה" אוניברסיטת תל-אביב.
  - 2.2 "הרקטור" רקטור האוניברסיטה.
  - 2.3 "אוניברסיטה אחרת" מוסד לתשכלה גבוהה (בארץ או בחו"ל) שהאוניברסיטה מכירה בלימודים בו - כולם או חלקם - לצורכי קבלת פטור מקורסים אצלה.
  - 2.4 "קורס" כל אחד מהקורסים במסגרת תכנית הלימודים לתואר ראשון הניתנים באוניברסיטה או באוניברסיטה אחרת אם הם מקנים פטור מקורסים באוניברסיטת תל-אביב.
  - 2.5 "הפסקת לימודים" הפסקה בלימודים לקראת תואר ראשון באוניברסיטה, ביוזמת התלמיד או ביוזמת האוניברסיטה, תהיה סיבת ההפסקה אשר תהיה.
  - 2.6 "תלמיד" סטודנט באוניברסיטה שבלמודיו לתואר ראשון חלה הפסקת לימודים.
3. תכנית לימודים לאחר הפסקה
תלמיד המחפש את לימודיו יחויב במלוא תכנית הלימודים שתנהג בעת חידוש לימודיו למעט אותם קורסים שבהם עמד בהצלחה, שלימודיו בהם לא התיישנו בין לאור הוראות סעיף 4 שלהלן ובין מכוח החלטה עפ"י הסעיפים 5 או 6 שלהלן.
4. הפסקה שאין עמה התיישנות
הפסקת לימודים לתקופה של עד שנתיים קלנדריות לא תגרום להתיישנות הקורסים שבהם עמד התלמיד בהצלחה בתקופה שקדמה להפסקה כאמור.
5. הפסקה שאפשר שתהיה עמה התיישנות
  - 5.1 בכל מקרה של הפסקת לימודים לתקופה העולה על שנתיים קלנדריות אך אינה עולה על חמש שנים כאלה, יידון נושא ההכרה בקורסים שבהם עמד התלמיד בהצלחה לפני הפסקת הלימודים בוועדת הוראה יחידתית (במקום שישנה כזו).
או בוועדת הוראה פקולטטית (במקום שאין בנמצא ועדה יחידתית).
  - 5.2 ועדת ההוראה תבדוק, בין היתר, את הציונים שהשיג התלמיד בקורסים האמורים בסעיף 5.1 ואת השינויים שחלו בתכני קורסים אלה, ותהיה רשאית לקבוע כי לא תחול התיישנות על הקורסים, כולם או חלקם, או כי חלה התיישנות על הקורסים הנ"ל והתלמיד חייב ללמוד מחדש את מלוא תכנית הלימודים.
6. הפסקה שיש עמה התיישנות
אם עלתה תקופת הפסקת לימודיו של תלמיד על חמש שנים קלנדריות, תחול - בכפיפות לאמור בסעיף 7 שלהלן - התיישנות מלאה על כל הקורסים שלמד התלמיד לפני הפסקת לימודיו.
7. חריגים להפסקה שיש עמה התיישנות
במקרים מיוחדים יהיו הרקטור או סגנו רשאים לקבוע כי קורסים שבהם עמד תלמיד בהצלחה קודם שהפסיק לימודיו, לתקופה העולה על חמש שנים, לא יתיישנו, אם יתקיימו כל התנאים שלהלן:
  - 7.1 ועדת הוראה פקולטטית תגיש בכתב המלצה מנומקת על כך.
  - 7.2 ציון התלמיד בכל אחד מקורסים אלה יהיה "טוב" לפחות.
  - 7.3 בכל מקרה לא יעלה היקף ההכרה בקורסים מלפני הפסקת לימודיו על שני שלישים (2/3) מתכנית הלימודים שתנהג בעת חידוש הלימודים, והתלמיד יחויב, על כן, ללמוד לפחות שליש (1/3) מתכנית הלימודים שתנהג אותה עת.

8. כללי מינימום

הכללים המפורטים בנוהל זה הם כללי מינימום כלל-אוניברסיטאיים וכל פקולטה רשאית לקבוע לומדים בה כללים מחמירים מאלה. תלמיד המחדש לימודים לאחר הפסקה העולה על חמש שנים חייב להיבחן בבחינת מיון באנגלית (אמ"ר) לפני חזרתו ללימודים ולהוכיח בה רמת "מתקדמים" לפחות.

4. לימודים לאחר תואר (תכנית לימודים נוספת בלימודי התואר הראשון)

א. בתכנית דו-חוגית:

1. בעלי תואר "בוגר אוניברסיטה" (וכן בעלי תואר "בוגר במוזיקה" מאוניברסיטת ת"א או בעלי תואר אקדמי ראשון ממוסד מוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה) או בעלי תואר "מוסמך אוניברסיטה" אשר מעוניינים ללמוד חוג לימודים נוסף מתוך תכנית דו-חוגית לקראת התואר הראשון, יוכלו לעשות זאת בכפוף לאישור ועדת הקבלה היחידתית, לאחר שעברו תהליכי רישום וקבלה רגילים. על תלמידים אלה להשתתף במלוא מכסת שעות הלימוד – כמתחייב מתכנית הלימודים של החוג.
2. בעלי תואר "בוגר אוניברסיטה" אשר מעוניינים ללמוד חוג לימודים נוסף מתוך תכנית דו-חוגית לקראת התואר הראשון, בתחום דיסציפלינרי קרוב לתחום הלימודים הקודם, יוכלו לעשות זאת בכפוף לאישור ועדת הקבלה היחידתית, לאחר שעברו תהליכי רישום וקבלה רגילים ויידרשו להשתתף בשני שלישים ממכסת שעות הלימוד – כמתחייב מתכנית הלימודים של החוג.

עם סיום הלימודים מוענקת תעודה מיוחדת, המקנה את הזכות להמשיך בלימודי התואר השני באותו תחום (כפוף לתנאי קבלה).

ב. בתכנית חד-חוגית:

בעלי תואר "בוגר אוניברסיטה", המבקשים ללמוד חוג נוסף בתכנית חד-חוגית לקראת התואר הראשון, יוכלו לעשות זאת כפוף לאישור ועדת הקבלה היחידתית, לאחר שעברו תהליכי רישום וקבלה רגילים.

בעלי תואר כני"ל, הלומדים לתואר בוגר בתכנית חד-חוגית בתחום לימודים קרוב – ועדת ההוראה היחידתית רשאית לאשר להם "פטור" מקורסים חופפים בהיקף של עד מחצית מתכנית הלימודים הנדרשת באותו חוג.

עם סיום הלימודים מוענקת תעודה מיוחדת המקנה את הזכות להמשיך בלימודי התואר השני באותו תחום (כפוף לתנאי הקבלה).

5. חובות כלל-אוניברסיטאיות ותנאי מעבר

א. חובות כלל-אוניברסיטאיות:

"פטור" באנגלית – ראה פרק "היחידה להוראת שפות".
"פטור" בעברית – לבעלי תעודת בגרות מחו"ל ראה פרק "היחידה ללימודי העברית".

סידור שכר-לימוד – עיקרי תקנות שכר הלימוד מתפרסמים בחוברת "שכר לימוד", הנשלחת לכל תלמיד יחד עם הודעת התשלום בחודש יולי. הודעות התשלום לתלמידים חדשים ולמחדשי לימודים נשלחות בהתאם לתאריך ההתקבלות או ביצוע חידוש הלימודים. תלמיד שלא קיבל הודעות לתשלום יפנה למשרד לשכר לימוד. אין בקבלת הודעת התשלום משום אישור האוניברסיטה בדבר זכאותו של התלמיד להמשיך בלימודיו אם המשך הלימודים מותנה בתנאי המעבר של הפקולטה או בהשלמת חובות אקדמיות ואחרות המוטלות על התלמיד.

אי-קבלת הודעה או התראה מהאוניברסיטה בדבר אי-מילוי הדרישות האקדמיות אינה מוטרת את התלמיד ממילוי חובותיו כמפורט לעיל.

ב. תנאי המעבר המיוחדים לכל תכנית לימודים מפורטים בהמשך ידעון זה, בפרק הדן בתכנית הלימודים של הפקולטה או ביה"ס.

6. משך הלימודים לתואר ראשון

משך הלימודים לתואר ראשון ביחידות הלימוד השונות אינו אחיד. פקולטות רשאיות לקבוע משך זמן מקסימלי לסיום החובות לתואר הראשון. מתכונת הלימודים תרגילה לתואר ראשון היא תכנית לימודים מלאה. עם זאת, בחוגים בהם אין חובה ללמוד לימודים מלאים, ניתן יהיה ללמוד לימודים חלקיים בהיקף שלא יקטן מ- 50%. תלמיד אשר מסיבה כלשהי יבקש ללמוד בהיקף קטן מ- 50% יפנה בבקשה מנומקת מראש לוועדת ההוראה היחידתית.

7. תלמידים מצטיינים בלימודים לקראת תואר ראשון

מדי שנה, לקראת סוף הסמסטר הראשון, בוחר הרקטור את התלמידים המצטיינים בשנת הלימודים החולפת. הרקטור מעניק לתלמידים אלו תעודות הצטיינות בטכס מיוחד.

8. פטור מתשלום שכר לימוד עבור שעות עודפות – לתלמידים מצטיינים

תלמידים מצטיינים לתואר ראשון בשנה"ל תשס"ב, שיוגדרו ככאלה ע"י הפקולטות, יהיו פטורים מתשלום שכר-לימוד עבור שעות עודפות בשנה"ל תשס"ג או תשס"ד בהיקף של עד 6 ש"ס. שעות עודפות פירושו שעות לימוד מעבר למכסת הלימודים המחייבת בתשלום 100% שכר-לימוד בשנה"ל תשס"ג או תשס"ד. תלמידים הסבורים כי הם עומדים בהגדרות הנ"ל יפנו למשרד לשכ"ל לאחר סיום הרישום לקורסים לסמסטר ב'.

בכל מקרה יהיה על התלמיד להשלים תשלום מינימום שכר-לימוד כנדרש לקבלת תואר ראשון.

תלמידים שיקבלו בעתיד זיכוי עבור שעות עודפות אלה בלימודיהם לתואר ראשון אחר או לתואר שני, יחויבו בשכר-לימוד עבורן.

9. הענקת תארים ותעודות

תעודות מוענקות אחת לשנה בטכסים פקולטטיים מיוחדים. עד למועד הטכס ניתן לקבל אישורי זכאות לתואר במזכירות הפקולטה.

הענקת תואר ראשון בהצטיינות או בהצטיינות יתרה

ציון הצטיינות או הצטיינות יתרה בתעודת "בוגר אוניברסיטה" אינו אוטומטי, אלא טעון אישור הרשויות האקדמיות של האוניברסיטה.

תנאי מינימלי לבדיקת זכאותו של תלמיד לקבל תעודת בוגר בהצטיינות הוא ציון סופי לתואר – 85 ומעלה, ובהצטיינות יתרה – 95 ומעלה, בתכנית לימודים שהיקפה עומד בדרישות האוניברסיטה.

כללים אלה הינם כללי מינימום וכל יחידה אקדמית רשאית לקבוע כללים מתמירים מאלה. תלמידים המסיימים לימודיהם במסלול דו-חוגי, תצוין הצטיינות או הצטיינות יתרה בתעודתם אם הצטיינו באחד החוגים או בשניהם. ההצטיינות או ההצטיינות היתרה תרשם ליד שם החוג המתאים בתעודה.

תלמידים המסיימים חוג ראשי וחוג משני, או חוג מורחב וחטיבות, תצוין ההצטיינות בתעודותיהם אם הממוצע המשוקלל של הציונים הסופיים בחוג הראשי ובחוג המשני, או בחוג המורחב ובחטיבות, יעמוד בקריטריוני ההצטיינות.

פרטים מלאים (כולל בדבר הענקת תואר בהצטיינות לתלמיד המסיים תכנית לימודים חלקית או חוג אחד בלבד באוניברסיטה) – ראה ב"נוהל הענקת תארים בהצטיינות או בהצטיינות יתרה לתלמידים שסיימו לימודיהם לתואר בוגר ולתואר מוסמך" (הוראה מס' 12-011 בהוראות האוניברסיטה).

לימודי התואר השני

1. רישום מועמדים ללימודי התואר השני

רשאים להירשם ללימודים לקראת התואר השני מועמדים בעלי תואר "בוגר אוניברסיטה" או בעלי תואר זהה המוענק ע"י מוסד להשכלה גבוהה, בציון גמר "טוב" (75) לפחות. כל פקולטה או יחידת לימוד, מוסמכת לקבוע תנאי קבלה מיוחדים נוספים. במקרים חריגים, יוכלו להירשם מועמדים אשר ציון הגמר שלהם נמוך מ"טוב" אך לא נמוך מ-70. אם יתקבלו, יהיה מעמדם "על תנאי" ויהיה עליהם להשלים חובות שיוטלו עליהם ע"י ועדת הקבלה היחידתית, תוך פרק זמן שייקבע על ידה, ושלא יעלה על שנת לימודים אחת. כן יוכלו להירשם מועמדים בעלי תואר אקדמי ראשון מוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה, אשר אינו זהה לתואר "בוגר אוניברסיטה" המוענק על ידי אוניברסיטת תל-אביב. מועמדים אלה ידרשו לעמוד בתנאי קבלה כפי שייקבע בכל פקולטה או יחידת לימוד.

2. סוגי מעמד של תלמיד לקראת תואר שני

8. תלמיד מן המניין
- 8.1 תלמיד שהינו בעל תואר "בוגר אוניברסיטה" בציון "טוב" לפחות, שנרשם ללימודים לקראת תואר שני, עמד בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה והמיוחדים של יחידת הלימוד אליה ביקש להתקבל ובקשתו אושרה ע"י ועדת הקבלה של יחידת הלימוד.
- 8.2 תלמיד כאמור בסעיף 8.1 הממשיך לימודיו על פי כללי האוניברסיטה ויחידת הלימוד.
- 8.3 תלמיד שהועבר למעמד זה כאמור בסעיפים 9.4, 10.4.
9. תלמיד שלא מן המניין
- 9.1 תלמיד שהתקבל ללימודים לקראת תואר שני אשר לא השלים את הדרישות לתואר בוגר אוניברסיטה. קבלתו של תלמיד כנ"ל הינה במקרים חריגים בלבד.
- 9.2 תלמיד שלא מן המניין מתקבל ללימודים בתנאי שיהיה זכאי לתואר "בוגר אוניברסיטה" בציון "טוב" לפחות, תוך פרק הזמן שנקבע ע"י ועדת הקבלה ואשר לא יעלה על שנת לימודים אחת.
- 9.3 תלמיד שלא מן המניין זכאי לקבל אישור על הישגיו בלימודים (גיליון ציונים) תוך ציון מעמדו.
- 9.4 תלמיד שלא מן המניין יאושר כתלמיד מן המניין ולימודיו יוכרו בתוקף למפרע (רטרואקטיבית) אם עמד בתנאי שהותנה בעת קבלתו ללימודים תוך פרק הזמן שנקבע.
10. תלמיד על תנאי
- 10.1 במקרים מיוחדים מתקבל כתלמיד על תנאי ללימודי התואר "מוסמך" בעל תואר "בוגר אוניברסיטה" אשר:
- 10.1.1 ציונו הסופי בלימודי התואר "בוגר" הינו נמוך מ"טוב".
- 10.1.2 הוטל עליו, בהתאם לכללי האוניברסיטה ו/או יחידת הלימוד, להשלים מטלות מסוימות כגון: השגת ממוצע ציונים מסוים בלימודי השנה הראשונה, הוכחת ידיעת שפה (עברית או אחרת).
- 10.2 תלמיד על תנאי מתקבל ללימודים בתנאי שישלים את המטלה/המטלות שהוטלו עליו תוך פרק הזמן שיקבע ע"י ועדת הקבלה/ההוראה ואשר לא יעלה על שנת לימוד אחת.
- 10.3 תלמיד על תנאי יהיה זכאי לקבל אישור על הישגיו בלימודים (גיליון ציונים) תוך ציון מעמדו.
- 10.4 תלמיד על תנאי יאושר כתלמיד מן המניין ולימודיו יוכרו בתוקף למפרע (רטרואקטיבית) אם עמד בתנאי שהותנה בעת קבלתו ללימודים ובדרישות האקדמיות של יחידת הלימוד בה הוא לומד.

קטע מנוהל סוגי מעמד של תלמיד באוניברסיטת תל-אביב.

10.5 לא עמד תלמיד כנייל בתנאי שהוטל עליו תוך פרק הזמן שנקבע – לא יורשה להמשיך לימודיו.

11. תלמיד במעמד מיוחד

11.1 תלמיד שעל פי החלטה מנומקת של ועדת הקבלה ביחידת הלימוד או הרקטור התקבל ללימודים במקצועות מסוימים מתכנית הלימודים הרגילה לקראת התואר "בוגר" או "מוסמך" ואשר איננו לומד לקראת תואר באוניברסיטת תל-אביב אשר חל עליו לפחות אחד התנאים הבאים:

11.1.1 הינו בעל תואר אקדמי.

11.1.2 הינו בוגר מכללה שהוכרה כמוסד להשכלה גבוהה.

11.1.3 לומד לשם קבלת זכויות (על לימודיו) במוסד אחר להשכלה גבוהה וקיבל ממוסד זה אישור ללמוד באוניברסיטת תל-אביב.

11.1.4 תלמיד שאושרו לימודיו במקצועות מסוימים מבלי שלימודים אלה מקנים תואר אקדמי או תעודה.

11.2 תלמיד במעמד מיוחד זכאי להיבחן ולהגיש עבודות ותרגילים במקצועות בהם הורשה להשתתף.

11.3 תלמיד במעמד מיוחד לא יהא זכאי לתואר אקדמי ולימודיו במעמד זה לא יקנו לו זכויות מצטברות של לימודים לקראת תואר אקדמי, אלא אם תחליט ועדת ההוראה הפקולטת אחרת.

11.4 תלמיד במעמד מיוחד זכאי לקבלת אישור על לימודיו תוך ציון מעמדו..."

3. דרישות בשפה האנגלית ובשפה העברית

דרישות בשפה האנגלית ראה בפרק "היחידה להוראת שפות".

דרישות בשפה העברית – ראה בפרק "היחידה ללימודי העברית".

ועדות ההוראה היחידתיות רשאיות לאשר, על בסיס אישי, דחייה בהשגת ה"פטור" בעברית ובאנגלית לתלמידים עולים חדשים – כל מקרה לגופו של עניין.

4. מכסת לימודי התואר השני

מכסת הלימודים לתואר השני (לרבות סמינריונים) תהיה 360 שעות מצטברות או 28 שעות סמסטריאליות לפחות.

מכסת שעות הלימודים לתלמיד שקיבל פטור מקורסים על סמך לימודים קודמים לתואר שני באוניברסיטה מוכרת אחרת תהיה:

א. במסלול עם עבודת גמר – לפחות מחצית ממכסת שעות הלימוד לתואר הנלמד וכן עבודת גמר.

ב. במסלול ללא עבודת גמר – לפחות שני שלישים ממכסת שעות הלימוד לתואר הנלמד וכן מטלות נוספות כגון פרויקט, בחינת גמר וכו'.

5. משך הזמן התקני והמקסימלי לסיום לימודים לקראת התואר השני

משך זמן תקני להשלמת לימודי התואר השני הינו שנתיים.

על התלמיד לסיים את כל חובותיו לקראת התואר השני תוך חמש שנים לכל היותר מתחילת לימודיו (כולל הפסקות לימודים).

פקולטה רשאית לקבוע משך זמן מקסימלי קצר יותר לסיום לימודים לקראת התואר השני. במקרים יוצאי דופן רשאיות ועדת ההוראה הפקולטת או ועדת תואר שני פקולטת לאשר חריגה מכלל זה.

6. עבודת גמר

עבודת הגמר תוגש בשפה העברית. במקרים מיוחדים, בהתייעצות עם המנחה, ובאישור ועדת ההוראה הפקולטת לתואר שני, תוכל להיכתב עבודת הגמר בשפה אחרת. במקרה זה ייכתב תקציר בשפה העברית. בכל מקרה ייכתב תקציר בעברית ובאנגלית.

אין האוניברסיטה מתירה הכנת עבודות גמר חסויות.

העבודה תוגש במספר עותקים, כפי שתקבע ועדת תואר שני פקולטת.

7. מסלול לימודים לתואר שני ללא עבודת גמר

במספר חוגים קיים מסלול לימודים לתואר שני ללא עבודת גמר. פרטים מדויקים – ראה בידיעוני הפקולטה. תלמידים אשר סיימו לימודיהם לתואר שני במסלול זה, רשאים, בשלב מאוחר יותר, להגיש עבודת גמר. תלמידים אלה לא יקבלו תעודת מוסמך נוספת וציון עבודת הגמר לא ישוקלל עם הציונים בלימודי התואר השני אותו סיימו.

8. קורסים עודפים לתואר

במהלך הלימודים לתואר שני, זכאי התלמיד, באישור הפקולטה, ללמוד עד 6 שעות סמסטריאליות עודפות (מעבר למכסת השעות לתואר), ללא תשלום. תלמיד לתואר שני שלמד/לומד לימודים עודפים כ"ל, יפנה למשרד לשכר-לימוד, עם אישור מהפקולטה, לאחר שהשלים את מכסת השעות הרגילה לתואר. הפנייה תהיה מחדש מאז בשנה בה השלים התלמיד את מכסת השעות הרגילה לתואר ואת מינימום שכר-הלימוד לתואר (200%).

9. שקלול הציונים – ציון סופי לתואר השני

כל פקולטה מוסמכת לקבוע את אופן שקלול הציון הסופי לתואר "מוסמך". מרכיבי הציון הם: ציון עבודת הגמר (במסלול בו נדרשת עבודת גמר), ציון בחינת הגמר וכן ציוני התלמיד בקורסים, בעבודות הסמינריוניות וכיו"ב. לא ניתן לשפר ציון לאחר שקלול ציון הגמר וקבלת אישור הזכאות לתואר.

10. הענקת תואר שני בהצטיינות או בהצטיינות יתרה

ציון הצטיינות או הצטיינות יתרה בתעודת "מוסמך אוניברסיטה" איננו אוטומטי, אלא טעון אישור הרשויות האקדמיות של האוניברסיטה. תנאי מינימלי לבדיקת זכאותו של תלמיד לקבל תעודת מוסמך בהצטיינות הוא ציון סופי 90 ומעלה, ובהצטיינות יתרה – 95 ומעלה, בתכנית לימודים שהיקפה עומד בדרישות האוניברסיטה. כללים אלה הם בבחינת כללי מינימום. כל יחידה אקדמית רשאית לקבוע כללים מתמירים מאלה. פרטים מלאים – ראה ב"נוהל הענקת תארים בהצטיינות או בהצטיינות יתרה לתלמידים שסיימו לימודיהם לתואר בוגר ולתואר מוסמך" (הוראה מס' 011-12 בהוראת האוניברסיטה).

11. לימודים לקראת התואר מוסמך בשתי מגמות התמחות באותו חוג

בעל תואר מוסמך אשר סיים לימודיו במגמת התמחות אחת ומעוניין ללמוד לימודי תואר שני במגמת התמחות נוספת באותו חוג, יוכל לעשות כן כפוף לאישור ועדת ההוראה היחידתית. עם השלמת לימודיו במגמה הנוספת (כולל הגשת עבודת גמר – אם הוא לומד בתכנית עם עבודת גמר) תוענק לתלמיד תעודה של לימודים לאחר תואר.

12. תואר מוסמך נוסף בתחום לימודים קרוב

בעל תואר מוסמך, המבקש ללמוד לקראת תואר מוסמך נוסף בתחום לימודים קרוב, יידרש להשלים שני שלישים לפחות ממכסת שעות הלימוד, כמתחייב מתכנית הלימודים, ולכתוב עבודת גמר נוספת.

לימודים לקראת התארים "דוקטור לפילוסופיה" ו"דוקטור למשפטים"

הערה: האמור להלן כולל קטעים מתוך הוראות האוניברסיטה – "תקנון תלמידי מחקר" – המובאים לצורך מתן מידע כללי ולא מחייב. על התלמיד לעיין בנוסח השלם של "תקנון תלמידי מחקר" ובתקנון היחידתי, שאותם ניתן לקבל במוזכירות תלמידי מחקר היחידתית.

התקנון היחידתי יכול שיקבע תנאי קבלה, דרישות וחובות מיוחדים נוספים ו/או מחמירים מאלה שנקבעו בתקנון האוניברסיטאי.

...."

1. בתקנון זה:
  - 1.1 "האוניברסיטה"
  - 1.2 "דוקטור לפילוסופיה"
  - 1.3 "תלמיד שלב א"
  - 1.4 "תלמיד שלב ב"
  - 1.5 "ועדה יחידתית"
2. התארים "דוקטור לפילוסופיה" (Ph.D.) ו"דוקטור למשפטים" (J.S.D.) הם התארים הגבוהים ביותר הניתנים מטעם אוניברסיטת תל-אביב, והם מוענקים מטעם האוניברסיטה ולא מטעם יחידת לימוד כלשהי בתוכה.
3. לשם קבלת התואר על התלמיד:
  - 3.1 לעמוד בהצלחה בתכנית הלימודים שנקבעה לו.
  - 3.2 לבצע מחקר עצמאי ומקורי שיש בו משום תרומה ייחודית לקידום הידע וההבנה בתחום הנחקר ולהגישו כ"עבודת דוקטור".
  - 3.3 להוכיח שליטה בחומר הרקע ובספרות המקצועית בתחום הנחקר.

...

תנאי קבלה ללימודים

36. מועמדים יתקבלו ללימודי התואר "דוקטור לפילוסופיה" בשני מסלולים: המסלול הרגיל והמסלול הישיר.

...

המסלול הרגיל

38. רשאי לפנות לוועדה היחידתית בבקשה להתקבל כמועמד למסלול זה:
  - 38.1 מי שקיבל את התואר "מוסמך אוניברסיטה" או "דוקטור לרפואה" (M.D.) בציון משוקלל של "טוב" (80) לפחות, והכין עבודת גמר שציונה הוא 85 לפחות.
  - 38.2 במקרים של הישגים לימודיים או מחקריים מיוחדים, תוכל הוועדה היחידתית לאשר חריגה מן הציונים המינימליים הנקובים בסעיף 38.1. זאת, באישור הוועדה האוניברסיטאית.
39. בעל תואר מוסמך באוניברסיטה, או באוניברסיטה מוכרת אחרת בארץ או בחו"ל, שקיבל את התואר בציון משוקלל של "טוב" (80) לפחות, אך ללא עבודת גמר, יוכל להיות לתלמיד שלב א' רק לאחר שימלא את המטלות שיוטלו עליו על ידי הוועדה היחידתית. המטלות יכללו, בכל מקרה, עבודת מחקר השקולה מבחינת היקפה ורמתה לעבודת גמר.
40. תלמיד שלב א' יהיה חייב, תוך שנה אחת ובמקרים מיוחדים תוך שנתיים:
  - 40.1 לעמוד בלימודים והשתלמויות כפי שיוטלו עליו על ידי הוועדה היחידתית.
  - 40.2 לקבל הסכמת חבר סגל, הרשאי להנחות תלמיד מחקר, לשמש כמנחהו.

40.3 להגיש - לאחר שסיים את הלימודים וההשתלמויות שהוטלו עליו - תכנית מחקר בחתימת המנחה המיועד.

42. לא תדחה ועדה יחידתית תכנית מחקר מבלי שתאפשר למנחה המיועד לחוות דעתו לגבי הנימוקים שהועלו כנגדה.

43. לא תאושר תכנית מחקר לעבודת דוקטור תסויה.

המסלול הישיר

44. רשאים לפנות לוועדה היחידתית בבקשה להתקבל למסלול זה: -
44.1 תלמידים מצטיינים, שקיבלו את התואר "בוגר" בציון משוקלל של 90 לפחות בתכנית תלת-שנתית, או 85 לפחות בתכנית ארבע-שנתית.

44.2 הוועדה היחידתית רשאית לקבוע בתקנונה קריטריונים הולמים אחרים לקבלה למסלול הישיר. קריטריונים אלה יכולים להביא בחשבון גם את הישגיו של תלמיד לתואר שני במסגרת לימודיו ומחקרו לקראת תואר זה.

45. ועדה יחידתית ותיקה רשאית לאשר בקשה להתקבל למסלול הישיר או לדחותה, לפי שיקול דעתה.

46. תלמיד שלב א' על תנאי שהתקבל למסלול זה בהתאם להוראת ס"ק 44.1 או 44.2 יהיה חייב בלימודי השלמה מתוך לימודי התואר השני כפי שייקבעו על ידי הוועדה היחידתית.

47. תלמיד שלב א' על תנאי, שהשלים את לימודי ההשלמה לשביעות רצון הוועדה היחידתית, יהיה חייב לעמוד ב"בחינת כשירות" לשם בדיקת דיעותיו בתחום התמחותו וכישרו בעבודה מחקרית עצמאית. מועד הבחינה, היקפה, תכנה, צורתה והרכב הבוחנים בה ייקבעו על ידי הוועדה היחידתית.

48. תלמיד שלב א' על תנאי שעמד ב"בחינת הכשירות" יהיה לתלמיד שלב א' לא עמד תלמיד שלב א' על תנאי ב"בחינת הכשירות", ייחשבו לימודיו במסגרת המסלול הישיר כחלק מלימודיו לתואר מוסמך.

49. תלמיד שלב א' יהיה חייב:

49.1 לקבל הסכמת חבר סגל, הרשאי להנחות תלמידי מחקר, לשמש כמנחהו.

49.2 להגיש, תוך 6 חודשים מהמועד בו נערכה "בחינת הכשירות", ובאישור מיוחד של הוועדה היחידתית תוך שנה ממועד זה, תכנית מחקר בחתימת המנחה המיועד.

מהלך הלימודים והמחקר

64. הוועדה היחידתית תקבע תכנית לימודים לכל תלמיד, תוך התחשבות בהמלצת המנחה.

65. תלמיד מחקר חייב להוכיח, בזמן שייקבע על-ידי הוועדה היחידתית, ידיעת שפה או שפות ברמה המאפשרת לו להבין כראוי את הספרות המקצועית הרלוונטית; ועדה יחידתית רשאית להטיל על התלמיד לימודי שפה נוספים בהיקף וברמת מיומנות שייקבעו על-ידה.

66. תלמיד יהיה חייב לפעול בהתאם לסדרי ההנחיה שיותוו על-ידי המנחה.

67. מחקרו של תלמיד יבוצע באוניברסיטה או באחד ממכוני המחקר המסונפים לה.

במקרים מיוחדים, רשאית הוועדה היחידתית להתיר את ביצוע המחקר במוסד אקדמי או במוסד מחקר מוכר אחר, ובלבד שהתלמיד ישהה באוניברסיטה משך שנה אחת לפחות.

68. תלמיד יגיש למנחה, אחת לשנה, דו"ח התקדמות. המנחה יאשר את הדו"ח בחתימתו ויעבירו לוועדה היחידתית.

69. לא התקדם תלמיד בלימודיו או במחקרו בצורה נאותה, רשאית הוועדה היחידתית, בהתייעצות עם המנחה, להחליט על ביטול רישומו כתלמיד.

70. תלמיד יהיה רשאי, באישור בכתב של המנחה, לפרסם חלק ממחקרו תוך כדי ביצוע עבודת המחקר.

חובה על התלמיד לציין כי הפרסום הוא חלק מעבודת מחקר הנכתבת באוניברסיטת תל-אביב.

71. על התלמיד להגיש את עבודת הדוקטור תוך חמש שנים מהמועד שבו התקבל כמועמד. כל חריגה מפרק הזמן הנקוב לעיל טעונה אישור הוועדה היחידתית.

72. משך הזמן המינימלי להגשת עבודת הדוקטור הוא שנה אחת מיום אישור תכנית המחקר, אלא אם כן המליצה הוועדה היחידתית אחרת והוועדה הכלל-אוניברסיטאית אישרה ההמלצה.
73. השתנה נושא המחקר או הרכב ההנחיה, תאריך הוועדה היחידתית את משך ביצוע עבודת המחקר לפרק זמן נוסף, בהתחשב בשינוי האמור.
74. במקרים מיוחדים תוכל הוועדה היחידתית, על פי בקשה מנומקת של תלמיד ובהמלצת המנחה, לאפשר לתלמיד הפסקה בלימודיו לתקופה של עד שנה.

....

הענקת תואר

98. לאחר סיום כל הליכי אישור עבודת הדוקטור, יודיע יו"ר הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמיד, בכתב, על הענקת התואר.
- העתקים מהודעה זו יישלחו למנחה, ליו"ר הוועדה היחידתית, לדקאן, לראש היחידה ולמוכיר האקדמי.
99. תלמיד יהיה זכאי לשאת את התואר ממועד קבלת ההודעה האמורה בסעיף 98, וההודעה תשמש כאישור זמני לזכותו זו.
100. לאחר משלוח ההודעה האמורה בסעיף 98 יכריז יו"ר הוועדה היחידתית או אחד מחבריה, במסגרת הפקולטה ובמידת האפשר בטקס פומבי, על מתן התואר. נעשתה ההכרזה בטקס פומבי, ירצה בו התלמיד על עבודתו.
101. התואר "דוקטור לפילוסופיה" יוענק בטקס פומבי, כלל-אוניברסיטאי, במועד שייקבע על-ידי שלטונות האוניברסיטה.

"...

הוועדה למחקרים בבני-אדם

באוניברסיטה פועלת ועדה העוסקת בהיבטים האתיים של מחקרים בבני-אדם (ועדת הלסינקי). שתי ועדות משנה בינפולטטיות הפועלות באותו נושא – האחת מתחום מדעי הרוח, התברה, המשפטים, הניהול והאמנויות, והשנייה מתחום מדעי החיים, המדעים המדויקים, הרפואה וההנדסה. מתפקידן של ועדות אלה להקפיד על קיומם של כללי האתיקה במחקרים בבני-אדם, במחקרים ביו-רפואיים ובמחקרים בתחומי מדעי החברה וההתנהגות.

לא יבוצע מחקר בבני-אדם בכל רמה שהיא (במסגרת התואר הראשון, השני או השלישי), ללא אישור בכתב מראש של הוועדה, בכפוף לתקנות הוועדה או ועדות המשנה, הנוגעות בדבר, ולהנחיותיהן.

החוקר המציע את המחקר או מנחה את מי שמציע אותו, יפנה בכתב ליו"ר הוועדה הנוגעת בדבר לקבלת אישור. הוועדה תבחן את ההצעה לאור עקרונות אתיקה מקובלים, ובכללם עריכת מאזן של תועלת מול סיכון, טיפול נאות בנבדקים כולל שמירה על שלומם, כבודם וזכויותיהם, כיבוד צנעת הפרט והסכמה מדעת.

בכל מקרה, גם לאחר קבלת אישור הוועדה לביצוע המחקר, נושא החוקר באחריות מלאה לקיום עקרונות האתיקה בעריכת המחקר, במיוחד בכל הנוגע להתייחסות אתית לבני האדם המשתתפים במחקר.

הוועדה לפיקוח על השימוש בבעלי חיים לצורכי ניסויים*

- לא ייעשה באוניברסיטה שימוש בבעלי חיים לצורכי עריכת ניסויים אלא בהתאם לכללים הבאים, ובלבד שעריכתם נועדה למטרות האלה:
- קידום הבריאות והרפואה ומניעת סבל.
  - קידום המחקר המדעי.
  - בדיקה או ייצור של חומרים או חפצים.
  - חינוך והוראה.

* קטעים מתוך נוהל שימוש בבעלי חיים לצורכי ניסויים (הוראה 10-023).

אסורה עריכת ניסויים לקידום התעשייה הקוסמטית.
כאשר השימוש בבעלי חיים הוא הכרחי ייעשה שימוש במספר הקטן ביותר האפשרי של בעלי חיים
ומהמין הנמוך ביותר בסולם הפילוגנטי המאפשר השגת מטרת הניסוי.

השימוש בבעלי חיים לצורכי עריכת ניסויים ייעשה תוך הקפדה על מזעור הכאב והסבל הנגרמים
לבעלי החיים ותוך אבטחת רווחתם בהתאם למטרות הניסוי.

השימוש בבעלי חיים לצורכי ניסויים באוניברסיטה ייעשה אך ורק בהיתר הוועדה לפיקוח על
השימוש בבעלי חיים לצורך ניסויים.

החטיבה לתכניות מיוחדות

היחידות האלה נכללות בחטיבה לתכניות מיוחדות:

1. המכינה האוניברסיטאית:
2. ביה"ס לסטודנטים מחו"ל ע"ש לואי
- א. המכינה לישראלים
3. היחידה ללימודי העברית
- ב. המכינה לעולים חדשים
4. היחידה ללימודי חוץ

1. המכינה האוניברסיטאית

במכינה שתי יחידות משנה: המכינה לישראלים והמכינה לעולים חדשים.

א. המכינה לישראלים

1. המכינה הינה תכנית לימודים קדם-אקדמית, המיועדת למתעתדים ללמוד
באוניברסיטה, אשר ציוני תעודת הבגרות שברשותם או מתכונתה אינם מספקים.
קבלת תלמידי המכינה ללימודים באוניברסיטת תל-אביב מתבצעת על סמך תעודת
גמר המכינה או על סמך תעודת בגרות משופרת ע"י ציוני בגרות המושגים במכינה.

2. במכינה שני מסלולי לימוד: מסלול מדעי הטבע (2 מגמות: המדעים המדויקים ומדעי
החיים) ומסלול מדעי החברה והרוח.

3. דרישות הקבלה למכינה

תעודת בגרות מלאה או חלקית ובחינה פסיכומטרית.
פרטים נוספים ניתן לקבל במשרדי המכינה, טל' 03-6406684, 03-6408380.

ב. המכינה לעולים חדשים

1. המכינה היא תכנית חד-שנתית לסטודנטים עולים ולסטודנטים מחו"ל,
בוגרי בתי-ספר תיכוניים בחו"ל, אשר אינם זכאים להתקבל ישירות ללימודים
אקדמיים באוניברסיטת תל-אביב.
תעודת הגמר של המכינה מהווה תחליף לתעודת בגרות/סיום בית ספר בחו"ל, לצורך
הרישום לאוניברסיטת תל-אביב.

2. בין יעדיה החשובים, נועדה המכינה לעולים –

א. לגשר על הפער הקיים בין תכנית הלימודים הנלמדת בבתי הספר התיכוניים
בחו"ל לבין זו הנלמדת בישראל.

ב. להקנות ידע של השפה העברית ברמה שתאפשר בעתיד השתתפות בלימודים
אוניברסיטאיים. כמו כן, להקנות שיטות לימוד הנהוגות באוניברסיטה.

ג. להקנות מושגי יסוד בידענת הארץ, בתולדות העם היהודי, היישוב היהודי ומדינת
ישראל, ובקורסי מבואות כלליים שיסייעו לתלמיד בהמשך לימודיו
באוניברסיטה.

ד. לחשוף בפני התלמיד תחומי לימוד אפשריים באוניברסיטה, ולמקד את בחירתו
בלימודים עתידיים – בהתאם לתחומי התעניינותו והישגיו.

3. במכינה ארבעה מסלולי לימוד: מסלול המדעים המדויקים, מסלול מדעי החיים, מסלול מדעי החברה ומסלול מדעי הרוח.

הרישום מתבצע במשרדי המכינה, בחודשים פברואר-יוני.

פרטים נוספים ניתן לקבל במשרדי המכינה לעולים, טל' 03-6406682, 03-6408052.

2. ביה"ס לסטודנטים מחו"ל ע"ש לואי

יחידה זו מקיימת תכניות לימודים חד-שנתיות, סמסטריאליות וקורסי קיץ לתלמידים מארצות דוברות אנגלית. הלימודים מתקיימים באנגלית ומקנים נקודות זכות באוניברסיטאות בצפון אמריקה.

הלימודים כוללים לימודי יהדות, ארץ ישראל, המזרח התיכון, נושאים כלליים, אולפן קיץ בעברית ולימודי עברית במשך שנת הלימודים.

כן מקיימת היחידה לימודי תואר שני בהיסטוריה של המזרח"ת. הלימודים נערכים בשפה האנגלית. בתום הלימודים מוענקת לתלמידים תואר "מוסמך אוניברסיטה".

פרטים נוספים ניתן לקבל במשרדי היחידה: בארץ טל' 03-6408639

בארה"ב טל' 212-742-9030

בקנדה טל' 416-787-5692.

3. היחידה ללימודי העברית

ראה פרק "מידע כללי" סעיף 15 במבוא זה.

תכניות ייחודיות לתלמידים מצטיינים

האוניברסיטה מציעה שתי תכניות כלל אוניברסיטאיות, בנות 4 שנות לימוד, למספר מצומצם של תלמידים מצטיינים בעלי כישורים גבוהים במיוחד.

התכנית החד-תחומית לתלמידים מצטיינים, שבראשה עומד פרופ' אליה ליבוביץ, מיועדת לתלמידים המתכוונים להתרכז בלימודיהם סביב אחד או שניים מבין תחומי ההוראה שבאוניברסיטה.

התכנית הבין-תחומית לתלמידים מצטיינים ע"ש עדי לאוטמן, שבראשה עומד פרופ' יצחק גלבוץ, מיועדת לתלמידים בעלי עניין בנושאים בינתחומיים.

תלמידים שיתקבלו לאחת משתי התכניות יוכלו ללמוד ישירות לתואר שני מבלי לסיים את התואר הראשון, או לחלופין לסיים את התואר הראשון בפרק זמן קצר מהמקובל ולהמשיך לתואר שני, או לפנות למסלול ישיר לתואר שלישי.

לתלמידי שתי התכניות ניתנים ייעוץ והדרכה אישיים.

כל התלמידים זכאים לפטור מלא משכר-לימוד. התכנית החד-תחומית מציעה מספר מצומצם של מלגות קיום והתכנית הבין-תחומית מציעה מספר רב יותר של מלגות קיום מהקרן ע"ש עדי לאוטמן.

פרטים נוספים במזכירות התכנית בטלפון 03-6409322.

דקאנט הסטודנטים

דקאנט הסטודנטים הוא הגוף המרכזי באוניברסיטה העוסק ברווחת הסטודנטים ומטפל בבעיותיהם האישיות של הסטודנטים. הדקאנט מקיים קשר הדוק עם המוסדות האקדמיים והמנהליים של האוניברסיטה וגופים חיצוניים תוך שמירת סודיות.

כל משרדי דקאנט הסטודנטים נמצאים בבניין ע"ש אריק מיטשל בקמפוס האוניברסיטה.

דקאנט הסטודנטים עוסק בתחומים הבאים:

1. בעיות אישיות.
2. סיוע כלכלי (מלגות והלוואות).
3. דיור (מעונות; סיוע בדיור).
4. טיפול נפשי.
5. ייעוץ בבחירת כיוון לימודי ומקצועי.
6. הכוון תעסוקתי.
7. פעילות למען הקהילה.
8. שירותים לסטודנטים בעלי נכויות.
9. טיפול בעולים חדשים.
10. אבחון וליווי סטודנטים בעלי לקויות למידה.
11. טיפול בסטודנטים הנקראים לשירות מילואים.

קו חם — מוקד דקאנט ערב
סיוע טלפוני לסטודנטים במצוקה
6405352

ימים א'–ה' בין השעות 18:00–22:00
סודיות מובטחת

לשכת דקאנט הסטודנטים

משרדי דקאנט הסטודנטים נמצאים בבניין ע"ש אריק מיטשל, קומה ב', חדר 220, טל': 6408097.

www.tau.ac.il/services-heb.html

קבלת קהל: בימים א'–ה' בין השעות 09:00–14:00.

א. לשכת דקאנט הסטודנטים מטפלת בבעיות אישיות חריגות, אשר לא באו על פתרון במסגרת הפקולטות או במסגרת אחת מיחידות הדקאנט.

ב. טיפול בסטודנטים הנקראים לשירות מילואים:
ולת"ם – טיפול בבקשות לדחייה/קיצור/ביטול שירות מילואים – תלמיד הנקרא לשירות מילואים במהלך שנת הלימודים (אוקטובר-יולי) זכאי לבקש דחייה, קיצור או ביטול שירות באמצעות טופס ולת"ם, הנמצא במשרדנו ובמזכירות הפקולטות והחוגים. יש להגיש את הטפסים 35 יום לפחות לפני מועד היציאה למילואים. טפסים שיוגשו מאוחר יותר לא יטופלו. הגבלות מכסת הימים בשירות מילואים הן: 21 יום לתואר ראשון ו-12 יום לתלמידי המכינה. לתלמידי תארים מתקדמים אין הגבלה במכסת ימי המילואים. עם זאת, ניתן להגיש ולת"ם מסיבות אקדמיות מיוחדות בלבד.
הטבות למילואימניקים: תגמולי מילואים, תלושי צילום, שיעורי עזר, ספרייה אורקולית ועוד.

ג. תעודת סטודנט: טיפול בבעיות חריגות הנוגעות לתעודת הסטודנט.

ד. סטודנטים הסובלים מבעיות רפואיות חריגות: תוויות חנייה ותלושי צילום לסטודנטים הסובלים מבעיות רפואיות חריגות, בכפוף לקריטריונים.

ה. מס הכנסה: תיאום מס בלבד.

ו. אירועים סטודנטיאליים: מידע תיאום ואישור.

היחידה למלגות ולסיוע כלכלי

חדר מס' 201-204, טל. 03-6408067.

קבלת קהל: בימים א' - ה' בין השעות 09:00-13:00.

בקשות לעזרה בשכר הלימוד ובקשות למעונות, אפשר להגיש עד סוף חודש אוגוסט. מועמדים שיתקבלו מאוחר יותר, יוכלו להגיש בקשות עד תחילת הלימודים.
הסיוע מיועד לאזרחים תלמידים מן המניין, הלומדים לקראת תואר ראשון, שני, או שלישי, וחייבים בפועל בתשלום שכר לימוד של מעל 60%.
טפסי בקשות למלגות ולמעונות יש לרכוש בחנות הספרים "דיונון" שבבניין ע"ש אריק מיטשל (הכניסה מרחוב לבנון).

א. **מלגות לשכר לימוד:** מלגות מוענקות על סמך מצבו הכלכלי והמשפחתי של הסטודנט (יחסית לכלל מבקשי המלגות), ועל פי מאמציו: היקף עבודתו, מצבו האקדמי, תכנית לימודיו והישגיו בלימודים. מובא בחשבון הרקע הקודם של הסטודנט: שירות צבאי, שירות לאומי, עבודה למען מימון הלימודים וכד'.
מלגות שכר לימוד מועברות כזיכוי ישירות לחשבון שכר הלימוד של הסטודנט.

ב. **מעונות:** היחידה למלגות ולסיוע כלכלי מעניקה זכאות למעונות לסטודנטים מן המניין אזרחים ישראלים, הלומדים לקראת תואר. עדיפות תינתן לתלמידים חדשים, לתלמידים שעדיין לא גרו במעונות, לתלמידים מצטיינים ולתלמידים שאזור מגוריהם רחוק מגוש דן. מפת מיעוט המקומות במעונות, אין האוניברסיטה יכולה להתחייב להסדיר מקום במעונות. המועמדים מתבקשים לשקול היטב ומראש אם יוכלו ללמוד גם אם לא ימצא להם דיור.

ג. **מלגות לשכר דיור:** סטודנט נשוי עם ילדים רשאי להגיש בקשה למלגת סיוע לדיור (זוג סטודנטים הלומד באוניברסיטת תל-אביב יכול להתגורר במעונות).

ד. הלוואות

1. קרן הלוואות לסטודנטים במוסדות להשכלה גבוהה שליד משרד החינוך והתרבות מאפשרת לסטודנטים לקבל הלוואות בסכומים שונים, הניתנות צמוד למדד ומחזורות לאחר תום הלימודים. במקרים מסוימים ההלוואות הופכות למענקים.
בקשות יש להגיש על גבי טופס מיוחד של משרד החינוך והתרבות, שניתן לרכשו ב"דיונון". המועד להגשת הבקשות מתפרסם בעיתונים.
2. קרן הלוואות של אוניברסיטת תל-אביב מאפשרת לסטודנטים המתקשים במימון לימודיהם הלוואות בתנאים נוחים.
3. הלוואות מקרן נפתלי ופניה קר ז"ל - עומדות לזכות סטודנטים שלומדים לקראת תארים מתקדמים.
4. קרן המגבית של לוס-אנג'לס והמרחב - ללא הצמדה וללא ריבית - החל מהאחד בספטמבר עד האחד בנובמבר.
5. הלוואות ע"ש היינריך מנדרימן - עד 20,000 ש"ח בתנאים מיוחדים.

ה. מלגות על סמך הישגים

1. תואר ראשון: מלגות הצטיינות יחולקו על פי רשימה, אשר תוגש ישירות על ידי הפקולטה סמוך ליום העצמאות.
2. תארים מתקדמים: בחירת הסטודנטים שיקבלו מלגות לתארים מתקדמים, נעשית בפקולטות.
3. סטודנטים אשר יצטיינו בפעילות התנדבותית למען החברה, יהיו מועמדים למלגות מיוחדות אשר יחולקו במעמד חגיגי. פניות עם המלצות יש להגיש ללשכת דקאן הסטודנטים.
4. מלגות הצטיינות בספורט: מלגות מיוחדות מחולקות לספורטאים מצטיינים, המשתתפים בפעילות הספורטיבית של האוניברסיטה. המועמדים נבחרים על ידי ועדת הספורט העליונה של האוניברסיטה.
כל הכתוב לעיל - כפוף לשינויים אפשריים במדיניות המלגות והסיוע של האוניברסיטה.

ו. **מלגות לחיילים קרביים - לשנת הלימודים הראשונה:** יש לפנות ליחידה למלגות ולסיוע כלכלי בדקאנט הסטודנטים לקבלת פרטים החל ב-1.7.02.

השירות הפסיכולוגי

חדר מס' 216 טל. 6408505.

קבלת קהל: בימים א'-ה', בין השעות 09:30-14:00.

השירות ניתן לסטודנטים ולאנשי הסגל באוניברסיטה.

עם הפנייה למוכירות המרכז, מתואמת פגישה ראשונה עם פסיכולוגית, שמטרתה הכרות והערכה ראשונית של צורכי הפונה. בסיום תהליך ההכרות מוצעת לפונה דרך הטיפול הרצויה, ובהתאם לכך הוא מתקבל לטיפול אישי, זוגי או קבוצתי, או מופנה למסגרת טיפולית מתאימה מחוץ לאוניברסיטה.

לעתים יוצעו לפונה מבחני אישיות פסיכולוגיים, שמטרתם להעמיק את ההכרות עם הפונה ובעיותיו, ולסייע בקבלת ההחלטה המתאימה בעבורו.

בשירות מתקיימות קבוצות טיפוליות. המעוניינים להצטרף יפנו דרך המזכירות לקביעת פגישת הכרות. אפשר לפנות לקבוצה בלבד, בלי לפנות לטיפול אישי, ואפשר לשלב טיפול אישי וטיפול בקבוצה במקביל.

השירות הפסיכולוגי מקיים סדנאות ופגישות אישיות להפחתת חרדת בחינות.

כל השירותים ניתנים תמורת תשלום.

סודיות מקצועית מובטחת.

המרכז ליעוץ בבחירת מקצוע

חדר מס' 214, טל. 6409692.

קבלת קהל: בימים א'-ה' בין השעות 08:30-13:00.

א. ייעוץ לימודי ומקצועי

המרכז עוסק במתן ייעוץ בבחירת כיוון לימודים ומקצוע.

הייעוץ ניתן ע"י צוות פסיכולוגים ויועצים וכולל שיחות, מבחנים ומידע.

המרכז משרת סטודנטים ומועמדים אשר מעוניינים לגבש החלטה לגבי תחום הלימודים המתאים, או שמסיבות שונות עליהם לשנות את הכיוון המקצועי-לימודי שלהם.

בייעוץ ניתן משוב על כשרים, יכולת לימודית, תכונות אישיות, התעניינויות וכוונות מתאימות ללימודים ולתעסוקה. ניתן לפנות גם לשיחות התייעצות אחת. הייעוץ הוא שירות אישי לפונה בלבד והלים עליו כל כללי הסודיות המקצועית. הוא אינו קשור להליכי הרישום ואינו משפיע על הקבלה.

הייעוץ ניתן תמורת תשלום.

ניתנת הנחה לסטודנטים, לאנשי סגל ובני משפחתם ולחיילים עד שנתיים לאחר השחרור.

ב. סטודנטים לקויי למידה

ייעוץ ואבחון ניתנים לסטודנטים בעלי ליקויי למידה (גם במקרים שיש בידי הפונה אבחון והמלצות ממקור אחר). על סמך אבחון זה ניתנות המלצות להתאמות בתוגים.

בנוסף זכאים סטודנטים בעלי לקויות למידה לקבל סיוע בשיעורי עזר, תלשי צילום והונכות אישית.

ג. ספריית מידע, חדר 235

קבלת קהל: בימים א', ה' בין השעות 09:30-13:00. ובימי ב' ו-ד' בין השעות 09:30-18:00.

בספרייה ניתן למצוא תיאורי מקצועות, תנאי קבלה ורשימת מקומות לימוד בארץ.

ד. סטודנטים בעלי מגבלות גופניות

לסטודנטים אלו ניתן סיוע לימודי ואישי בהתאם לצורך. חדר "עלייה" ובו ציוד עזר ממוחשב מתקדם פתוח לרשות הסטודנטים.

היחידה להכוון תעסוקתי

חדר מס' 101 טל. 6408739, 6409695. פקס: 6407028.
קבלת קהל: ימים א'-ה', בין השעות 09:00-17:00.

היחידה מרכזת מידע מעודכן על מקומות תעסוקה לסטודנטים ולבוגרי האוניברסיטה. ניתן לעיין (ללא תשלום) בהצעות תעסוקה אקטואליות למשרות חלקיות ולמשרות מלאות. כאן ניתן ייעוץ אישי לסטודנטים בנושאי תעסוקה עתידית וניתנת הדרכה באיתור מעסיקים. כמו כן מתקיימות סדנאות לתרגול כתיבת קורות חיים, התנהגות בראיון והכנה למבחני מצב. שירותים אלה ניתנים בתשלום.

היחידה הראשית להכוון תעסוקתי נמצאת בבניין מיטשל. ליחידה יש שלוחות בפקולטה לניהול, בפקולטה למדעי החברה, בפקולטה להנדסה, בפקולטה למשפטים, בפקולטה למדעים מדויקים ובבית הספר להנדסאים. פרטים על ימי עבודה ושעות קבלה - יש לברר במשרדי היחידה הראשית. היחידה מארגנת מפגשים בין מעסיקים וסטודנטים בקמפוס ובמפעלי תעשייה. במהלך השנה מתקיימות "פרזנטציות" של חברות ומפעלים בפקולטות השונות. במסגרת זו, הנקראת "זרקור על חברה", מרצים הנציגים על פעילותם, או מציגים את מוצרי החברה בלובי הפקולטה. מידע על מועדי האירועים מתפרסם על לוחות המודעות.

סמוך לסיום שנת הלימודים מתקיים "מפגש התעסוקה השנתי" בכל רחבי הקמפוס. במסגרתו נותנים המעסיקים לסטודנטים מידע על עבודות לקיץ, עבודות חלקיות במשך השנה ועבודות קבועות למסיימי האוניברסיטה. מודעות על האירועים מתפרסמות על לוחות המודעות בקמפוס.

היחידה למעורבות חברתית

חדר 210 טל': 6409771, 6408848.
קבלת קהל: ימים א'-ה', בין השעות 09:00-14:00.

- א. פרויקטים חברתיים לסטודנטים מתואר ראשון, מקבלי מלגות סיוע כלכלי - פעילות עם ילדים ונוער, קשישים, עולים ועוד (52 שעות לשנה).
- ב. תכניות העשרה - סטודנטים, הלומדים בשנים מתקדמות, יכולים להשתלב בהוראה בתכניות העשרה ולקבל מלגה.
- ג. פרויקטים המשלבים מגורים עם פעילות חברתית - תל-אביב הקטנה - מגורי סטודנטים בבית אבות בנווה שרת. צבעוני - מגורי סטודנטים בדירה ברמת-אביב ופעילות קהילתית למען קשישים.
- ד. קרן אייס"ף - תכנית ייחודית המעניקה מלגות לסטודנטים לאורך שנות לימודיהם באוניברסיטה. הסטודנטים החברים בתכנית מחויבים להשתתף בפעילות חברתית-קהילתית ובתכנית עיונית.
- ה. קרן שחר-בוים - מיועד לתלמידים לעבודה סוציאלית. פעילות חברתית עם ילדים או קשישים בתמורה למלגה.

יוזמת פרייס-ברודי ביפו

טל': 6405452.
פעילות חברתית עם ילדים, נוער ומבוגרים ביפו. היוזמה מעניקה מלגות לסטודנטים המשתתפים בתכניות השונות.

היחידה לרווחת הסטודנט והמרכז לעולה

קומה ב', חדר 207. טל' 6409691. קבלת קהל: ימים א'-ה', 09:30-14:30.

סיוע לכלל הסטודנטים ולעולים חדשים בפרט, להתמודד עם מכלול הבעיות המקשות עליהם לסיים את הלימודים בהצלחה.

- א. סיוע בפתרון בעיות אישיות, חברתיות ולימודיות.
- ב. חונכות אישית.
- ג. מתן מידע ותיווך לשירותי עזרה בקהילה.
- ד. סיוע מקיף לבני העדה האתיופית.

ה. תמיכה בעולים חדשים: ליווי בשלבי הקליטה החברתית והלימודית באוניברסיטה, שיעורי עזר.

פר"ח - פרויקט חונכות לילדים

חדר 106 טל': 6417119, 6408390.

קבלת קהל: ימים א' - ה', בין השעות 09:00-14:30.

חונכות אישית או קבוצתית, בהיקף של ארבע שעות שבועיות. בתמורה מקבל הסטודנט מלגה.

התאמות לסטודנטים אשר שבו משירות מילואים

- א. **רישום לקורסים**
סטודנט אשר יימצא בשירות מילואים בתקופת הרישום לקורסים, יפנה מראש למזכירות לתיאום סדרי ההרשמה כדי שזכויותיו לא תיפגענה.
- ב. **דרישות קדם לקורסים**
סטודנט שנבצר ממנו, עקב שירות מילואים, להשלים חובותיו בקורס המהווה "דרישת קדם" לקורס מתקדם, יורשה להשתתף בקורס המתקדם (קורס ובחינה) על תנאי, עד להשלמת חובותיו בקורס שהיווה תנאי קדם.
- ג. **עבודות ותרגילים**
סטודנט שייקרא לשירות מילואים פעיל רצוף, ומועד הגשת העבודה חל בתוך תקופת השירות או בסמוך אליה, יהיה זכאי לארכה בהגשת העבודה, בתיאום עם מורה הקורס, לפחות כמשך שירות המילואים שלו.
- ד. **מעבדות**
סטודנט שהחסיר מעבדות בגין שירות מילואים, יתאם עם המורה/מתרגל את הסדרי השלמת המעבדה.
- ה. **חזרה על קורס**
סטודנט ששירת במילואים מעל 21 יום במהלך קורס, ועקב כך הפסיק את לימודיו בקורס או נכשל בו, יהיה זכאי לחזור על אותו קורס במועד אחר (במהלך 3 שנים ממועד הקורס, כולל סמסטר קיץ, אם יתקיים), ויהיה פטור מתשלום שכ"ל בגין לימוד חוזר זה.

נציב הקבילות לסטודנטים ולענייני קבלה

- א. **קבילות בענייני קבלה**
רשאי להגיש קבילה מועמד הסבור כי מועמדותו ללימודים באוניברסיטה, באחת מיחידותיה או בתכנית לימודים הנערכת במסגרתה, נדחתה, סויגה או הותנתה בתנאים שלא בהתאם לתקנות הקבלה.
- קבילות סטודנטים**
קבילות סטודנטים בנושאים שלא באו על פתרונם ביחידות האוניברסיטה, ניתן להפנות בכתב לנציב קבילות הסטודנטים.
קבילה תוגש לנציב הקבילות בכתב ותפרט את המעשים או את המחדלים שבגינם היא מוגשת ואת נימוקי הקבילה. על הקובל לצרף את כל המסמכים המצויים בידיו, שיש להם קשר לעניין. קבילה תוגש לא יאותר מאשר חמישה שבועות מהיום שבו נמסרה לקובל הודעת האוניברסיטה המשמשת עילה לקבילתו. הנציב יטפל רק בקבילה שנכתבה על ידי הקובל עצמו ובחתימתו, ואשר הוגשה לאחר שהקובל מיצה את כל הפניות במערכת

האוניברסיטאית. הנציב לא יטפל בפניות שהן בבחינת בקשה ליחס מיוחד או לתנאים שלפנים משורת הדין.
כתובת למשלוח הקבילה: נציב קבילות הסטודנטים, דקנאט הסטודנטים, בנין מיטשל, אוניברסיטת תל-אביב.

המרכז לקידום ההוראה

המרכז לקידום ההוראה הוקם במטרה לשפר את איכות ההוראה באוניברסיטה. פעילויותיו העיקריות של המרכז הן:

1. עריכת סקר הערכת ההוראה בקרב הסטודנטים. הסקר נערך בשלושת השבועות שלפני תום סמסטר א' וסמסטר ב'. בחלק מהפקולטות נערך סקר גם לקראת סוף סמסטר קיץ. תוצאות הסקר מובאות לידיעת המרצים, ולידיעת המוסדות האקדמיים המוסמכים.
  2. עידוד מרצים ליעל את ההוראה ע"י שימוש באמצעי הוראה שונים.
  3. עריכת סדנאות בהוראה אפקטיבית ומתן סיוע אישי למרצים המעוניינים לשפר את הוראתם.
- בראש המרכז עומד פרופ' אילן בלייברג.
משרדי המרכז נמצאים בבנין הסנאט ע"ש וייז בקומה א', טלפון: 6406651.

ספריות האוניברסיטה

- הספרייה המרכזית ע"ש אליאס סוראסקי (כולל אוסף וינר)
הספרייה למדעים מדויקים והנדסה ע"ש ניימן – בנין ניימן
ספריית בית-הספר לחינוך – בנין שרת
ספריית החוג לגיאוגרפיה – בית אבנר
ספריית מדעי החברה והניהול ע"ש ברנדר-מוס – בנין ברנדר מוס
ספריית מדעי החיים והרפואה – בנין גיטר-סמולרז
ספריית מהלמן – בנין קרטור
ספריית משפטים ע"ש דוד לייט – בנין טרובוביץ
ספריית המכון לארכיאולוגיה – בנין גילמן
ספריית האקדמיה למוסיקה – בנין האקדמיה למוסיקה ע"ש סמואל רובין
ספריית בית הספר לאדריכלות – בנין בית הספר בקריית עתידים
ספריית בית הספר לעבודה סוציאלית – בנין בית הספר ע"ש בוב שאפל

שעות פתיחת הספריות

א. שעות פתיחה רגילות

הערות	קיצ	שנת הלימודים	הספרייה
	א-ה' 19:00-09:00 ו' 12:30-09:00	א-ה' 20:45-09:00 ו' 12:45-09:00	הספרייה המרכזית
	א-ה' 19:45-09:00 ו' 12:45-09:00	א-ה' 20:45-09:00 ו' 12:45-09:00	הספרייה למדעי החברה ולניהול
	א-ה' 19:45-08:45 ו' 12:45-08:30	א-ה' 20:45-08:45 ו' 12:45-08:45	הספרייה למדעים מדויקים והנדסה
* למשך חודש וחצי בלבד.	א-ה' 18:45-08:30 ו' 12:45-08:30	א-ה' 23:45-08:30 ו' 12:45-08:30	הספרייה למדעי החיים והרפואה
	א-ה' 20:00-09:00 ו' 12:30-08:30	א-ה' 22:00-09:00 ו' 12:30-08:30	הספרייה למשפטים

ב. שעות פתיחה בימים מיוחדים

עד 18:45	ערב הדלקת נר ראשון של תנוכה
עד 18:45	ערב פורים
עד 18:45	ערב יום השואה
עד 18:45	ערב יום הזיכרון לחללי מלחמות ישראל
עד 18:45	ערב ט' באב
הספריות סגורות	יום הסטודנט
12:30-09:00	חוג"מ סוכות תשס"ג, יום ג' 24.09.02
12:30-09:00	חוג"מ פסח תשס"ג, יום ב' 21.4.03

פרט לספרים השמורים באולמות הקריאה ובשירות הביבליוגרפי, ניתנים להשאלה כל הספרים המקוטלגים בספריות השונות. ספרים אלה נמצאים באולמות הקריאה ולציבור הקוראים גישה חופשית אליהם. בדרך זו נעשית ההשאלה בשיטת "המדף הפתוח". שירותי ההשאלה פועלים במסגרת הוראות האוניברסיטה – "תקנות המשתמשים בספריות האוניברסיטה", אשר קטעים מהן מובאים להלן:

1. **יכללי** שירותי ספריות האוניברסיטה מיועדים למורים, לתלמידים, לעובדים ולפנסיונרים של האוניברסיטה.
2. **מטרה** מטרת הוראה זו היא לפרט את הדרישות הכלליות למתן שירותים ע"י ספריות האוניברסיטה.
3. **מנהל ספרייה רשאי להוסיף ולפרסם תקנות משלימות להוראה זו המיוחדות לספרייה בהתחלתו, בתנאי שתהיינה בכפיפות להוראה זו.**
4. **תנאי להשאלת ספרים לתלמידים מותנית בהצגת כרטיס תלמיד תקף ממוחשב או אישור מהמרכז למרשם או קבלה על תשלום שכר הלימוד או אישור ממזכירות הפקולטה.**
9. **זמן השאלה** משך זמן ההשאלה של ספר ייקבע על ידי כל ספרייה בהתאם לסוג הספר לצורכי השאלה ובהתחשב במעמד הקורא.
10. **מכסת ספרים** עפ"י צרכיה ואפשרויותיה ובהתחשב במעמדו של השואל באוניברסיטה.
11. **השאלה משמעת השאלה** (תלמיד / סגל אקדמי / עובד מינהלי / פנסיונר). הספרייה רשאית לדרוש מהשואל להחזיר ספר שהושאל לו, גם לפני תום מועד ההשאלה.
12. **השואל ספר אינו רשאי להשאילו לקורא אחר, והינו אחראי לספר כל עוד לא הוחזר הספר לספרייה.**
13. **אובדן הספר על-ידי הקורא מחייב אותו בקניית עותק חדש והחזרתו לספרייה. אם אין להשיג את הספר ישולם ערכו לפי קביעת הנהלת הספרייה.**
14. **המחזיר ספר במצב לא תקין יחויב לשאת בתשלום ערך הספר לפי החלטת מנהל הספרייה או מי שהוסמך על ידו.**
15. **איחור בהחזרת ספרים** מנהל הספרייה או מי שהוסמך על ידו רשאי, על פי שיקול דעתו, לפעול כלפי מי שמאחר בהחזרת ספרים ע"י:
  - 15.1. הפסקה בהשאלת ספרים עד 3 שבועות ממועד ההחזרה בפועל (ועד חודש אם הספר ניתן בהשאלה מוגבלת) ו/או:
  - 15.2. חיוב בדמי השהיית הספר בסכום מתאים לכל יום איחור, ובמקרה של ספרים שמורים לכל שעת איחור, בשבוע הראשון לאיחור, וסכום כפול לכל יום איחור נוסף. גובה הסכום לתשלום ייקבע ע"י ועדת הספרייה של האוניברסיטה ויפורסם בהתאם.
  - 15.2.1 תלמיד אשר חויב בדמי השהיית ספר ולא שילםם כנדרש, תופסק זכותו להשאלת ספרים לאלתר ולא יקבל תעודה או אישור המעיד על לימודיו עד שיפרע את דמי השהיית הספר.
  - 15.2.2 דמי השהיית ספר יהיו צמודים למדד המחירים לצרכן מתום שלושים יום ממועד הטלתם ועד מועד פירעונם בפועל.

16. ערעור
החלטת מנהל ספרייה לפי סעיפים 14, 15 ניתנת לערעור לפני הממונה על המשמעת. המערער יגיש ערעור בכתב באמצעות מנהל הספרייה. החלטת הממונה על המשמעת תהיה סופית ותינתן לא יאוחר מאשר שבוע ממועד הגשת הערעור.
17. התנהגות בספרייה
מנהל הספרייה רשאי להרחיק לאלתר, מתחומי הספרייה כל מי שמתנהג בדרך שפוגעת בסדר הטוב בספרייה.
18. מנהל הספרייה רשאי, לפי שיקול דעתו, לדרוש מאדם שאינו מורה, עובד, פנסיונר או תלמיד לצאת את תחומי הספרייה.
19. מנהל הספרייה רשאי לאסור על כל תלמיד להשתמש בשירותי הספרייה לתקופה שלא תעלה על 3 שבועות, אם אותו תלמיד נהג בניגוד להוראות הספרנים, פגע ברכוש הספרייה או בספר, או נהג בדרך שפגעה בסדר הטוב בספרייה.
- 19.1 מנהל הספרייה רשאי להורות בעל-פה על האיסור ובנוסף עליו להגיש תלונה לממונה על המשמעת (באמצעות המזכיר האקדמי).
- 19.2 החלטת מנהל הספרייה טעונה (תוך שבועיים מיום הניתנה) אישור הממונה על המשמעת. אישור זה ייחשב כהחלטת ביניים כמשמעותה בסעיף 9 "לתקנון המשמעת-סטודנטים" (הוראות אוניברסיטה מס. 002-12).
20. אין להכניס תיקים, מעילים וחפצים אישיים לאולם הקריאה ו/או אולם קטלוגים.
21. השיחה, העישון והאכילה באולמות הקריאה אסורים בהחלט.
22. בעזבו את הספרייה, חייב כל היוצא, להראות כל ספר או חוברת שבידו (כולל חומר קריאה פרטי) לממונה על ביקורת היציאה לפי דרישתו. הוצאת ספרים מהספרייה מותרת ע"ש אישור להשאלה.
- ...
24. החזרת ספרים עם סיום הלימודים
תלמיד המסיים את לימודיו יהיה זכאי לקבל תעודה/תואר – אם, בנוסף ליתר הדרישות האוניברסיטאיות, ימציא אישור כי אינו חייב ספרים לספרייה המרכזית ולספריית הפקולטה בה למד.
- 24.1 מזכירויות הפקולטות יעבירו את רשימות המסיימים אל הספרייה המרכזית והפקולטתית לצורך האישור.
- “...”

הטרדה מינית

תקנון לדוגמה לפי סעיף 7(ד)(2) לחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח – 1998

הטרדה מינית והתנכלות על רקע מיני פוגעות בכבוד האדם, בחירותו, בפרטיותו, ובשוויון בין המינים; אלה גם מעשים פליליים ועילה לתביעה בנויקין, החל מכניסתו לתוקף של חוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998, ביום כ"ט באלול התשנ"ח (20 בספטמבר 1998).

הטרדה מינית והתנכלות פוגעות ביחסי העבודה, ועומדות בניגוד למדיניות המעביד, והוא לא ישלים עמן.

תקנון זה נועד להבהיר את עיקרי הוראות החוק ותקנות למניעת הטרדה מינית (חובות מעביד), התשנ"ח-1998.

במקרה של סתירה בין תקנון זה לבין החוק והתקנות על פיו, החוק והתקנות הם הקובעים, וניתן לעיין בהם, כאמור בסעיף 11 לתקנון זה.

מה יש בתקנון זה?

חלק	סעיפים	מהן הטרדה מינית והתנכלות (וי"מסגרת יחסי עבודה)?
א'	1-4	התוצאות של הטרדה מינית והתנכלות (עבירה פלילית, עילה לתביעה בנויקין)
ב'	5-6	מדיניות המעביד (אחריות)
ג'	7-8	מניעת הטרדה מינית והתנכלות
ד'	9-11	מה לעשות אם הטרדה מינית או אם התנכלו לך?
ה'	12	הליך תלונה אצל מעביד וטיפול באחריות מעביד
ו'	13-18	שונות: עובד קבלן כוח אדם המועסק אצל אדם אחר
ז'	19	(סעיף 19);

חלק א': מהן הטרדה מינית והתנכלות?

1. מהי הטרדה מינית?

(א) אם כי ברוב המקרים הטרדה מינית נעשית על ידי גבר כלפי אישה, הטרדה מינית יכולה להיעשות הן על ידי גבר והן על ידי אישה; כלפי גבר או אישה; (וחוק מכסה את כל האפשרויות האלה).

(ב) על פי חוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח – 1998, הטרדה מינית היא אחת מחמש צורות התנהגות אסורות, ואלה הן:

- (1) סחיטת אדם לביצוע מעשה בעל אופי מיני לדוגמה: מעביד המאיים לפטר עובדת אם היא תסרב לקיים אתו יחסי מין. מעשה מגונה.
- (2) לדוגמה: עובד או ממונה הנוגע בעובדת לשם גירוי מיני או החושף את עצמו בפניה, בלא הסכמתה.
- (3) הצעות חוזרות בעלות אופי מיני אף שהאדם שאליו מופנות ההצעות הראה שאינו מעוניין בהן. ואולם אין צורך להראות אי הסכמה במקרים האלה:
  1. ניצול של יחסי מרות בעבודה.
  2. לדוגמה: מנהל המנצל יחסי מרות כלפי מזכירתו.
  3. ניצול של יחסי מרות, תלות, חניך או טיפול בקטין, בחסר ישע או במטופל.
  4. לדוגמה: עובד המנצל יחסי מרות או חינוך כלפי חניך; עובד במעון המנצל יחסי מרות של מטופל.
- (4) התייחסויות חוזרות למיניותו של אדם, אף שהאדם שאליו מופנות ההתייחסויות הראה שאינו מעוניין בהן. לדוגמה: התייחסות חוזרת לפן המיני במראהו של אדם, למרות הבהרותיו שהדבר מפריע לו. ואולם אין צורך להראות אי הסכמה במקרים שסויגו בפסקה (3) לעיל.
- (5) התייחסות מבזה או משפילה למינו או לנטייתו של אדם בין אם הוא הראה שהדבר מפריע לו ובין אם לאו.

(ג) אי הסכמה

- (1) ככלל אדם צריך להראות שהוא אינו מסכים למעשה של הטרדה מינית; חובה זו אינה חלה לגבי אלה:
1. סחיטה (פסקה (ב) (1) לעיל);
  2. התייחסות מבוזה או משפילה (פסקה (ב) (5) לעיל);
  3. ניצול של יחסי מרות בעבודה בין המטריד לבין המוטריד (לגבי המעשים בפסקאות (ב) (3) ו-(4) לעיל);
  4. ניצול יחסי מרות, תלות חינוך או טיפול – של קטין, חסר ישע (לגבי מעשים בפסקאות (ב) (3) ו-(4) לעיל);
  5. ניצול תלות, במסגרת טיפול נפשי או רפואי – של המטופל במטפל (לגבי מעשים בפסקאות (ב) (3) ו-(4) לעיל).
- (2) אי הסכמה מראים בין במילים ובין בהתנהגות שאינן משתמעות לשתי פנים.

2. מה אינו הטרדה?

למרות ניסיון המחוקק להגדיר בצורה מפורטת מהי הטרדה מינית, מטבען של ההגדרות שתמיד ייוותר תחום אפור. לדוגמה, קשה להגדיר מראש כל מה שייחשב להתייחסות "מבוזה" או "משפילה" ביחס למינו או למיניותו של אדם. יחד עם זאת, האיסור על הטרדה מינית איננו איסור על חיזורים הנעשים ברוח טובה ובהסכמה הדדית.

3. מהי התנכלות?

- (א) על פי חוק למניעת הטרדה מינית, וחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח - 1988, התנכלות היא כל אחד מאלה, אם המעשה מתבצע במסגרת יחסי עבודה:
- (1) מעביד או ממונה מטעמו פוגע בעובד או בדורש עבודה – כאשר מקור הפגיעה הוא הטרדה מינית.
- ואולם לגבי הטרדה מינית מהסוג של הצעות חוזרות בעלות אופי מיני והתייחסויות חוזרות למיניותו של אדם, די שמקור הפגיעה יהיה הצעה אחת בלבד או התייחסות אחת בלבד.
- לדוגמה:
- ממונה המונע את קידומה של עובדת עקב סירובה להצעתו החד-פעמית למגע מיני; מעביד המפטר עובדת עקב סירובה להצעתו החד-פעמית למגע מיני.
- (2) מעביד או ממונה מטעמו פוגע בעובד או בדורש עבודה – כאשר מקור הפגיעה הוא תלונה על התנכלות כאמור בסעיף זה או תביעה משפטית בשל התנכלות כאמור.
  - (3) מעביד או ממונה מטעמו פוגע בעובד או בדורש עבודה – כאשר מקור הפגיעה הוא סיוע של עובד לעובד אחר בקשר לתלונה או תביעה משפטית על התנכלות כאמור בסעיף זה.
- לדוגמה: עובדת מסרה עדות בקשר להתנכלות כלפי עובד אחר; המעביד או הממונה מרעים את תנאי העבודה שלה בשל כך.

(ב) הגנת תלונת שווא/תביעת שווא

במשפט על התנכלות כאמור בפסקה (א) (2) או (3) – יוכלו המעביד והממונה לטעון להגנתם כי העובד או דורש העבודה ידע כי התביעה או התלונה הוגשו על סמך פרטים שאינם נכונים.

4. מהי "מסגרת יחסי עבודה"?

על פי חוק למניעת הטרדה מינית, הטרדה מינית או התנכלות ב"מסגרת יחסי עבודה" מתקיימת בכל אחת מ-4 נסיבות אלה:

(1) במקום העבודה;

(2) במקום אחר שבו מתנהלת פעילות מטעם המעביד;

לדוגמה:

אולם שבו מציגים המעביד ועובדיו תערוכה של מוצרי המעביד;
מכון להכשרה או להשתלמות שבו מתקיים קורס מטעם המעביד;
מסעדה שבה מתקיימת מסיבה מטעם המעביד לעובדיו.

- (3) תוך כדי עבודה; לדוגמה: נסיעה הנעשית בזמן העבודה במסגרת העבודה, כגון לשם שיבת עבודה מחוץ למקום העבודה.
- (4) תוך ניצול מרות ביחסי העבודה בכל מקום שהוא (כגון בביתו של ממונה).

חלק ב': התוצאות של הטרדה מינית והתנכלות

5. הטרדה מינית והתנכלות הן בלתי חוקיות

- (א) הטרדה מינית והתנכלות על רקע מיני מהוות התנהגות בלתי חוקית הפוגעת בכבוד האדם, בחירותו, בפרטיותו, ובשוויון בין המינים.
- (ב) הטרדה מינית והתנכלות מהוות נעל פי חוק למניעת הטרדה מינית, ולעניין התנכלות – גם על פי חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח – 1988):
- (1) עבירה פלילית, היכולה לגרום למאסרו של המטריד או המתנכל או לחייבו בקנס;
  - (2) עוולה אזרחית, שבגינה ניתן להגיש תביעה משפטית; בתביעה כזו ניתן לתבוע פיצוי כספי וסעדים אחרים, קבועים או זמניים, מהמטריד, מהמתנכל, ובמקרים מסוימים – מהמעביד של אלה.

6. הטרדה מינית והתנכלות מהוות עבירות משמעת

הטרדה מינית והתנכלות מהוות עבירות משמעת, שעליה יכול המטריד או המתנכל להתחייב בעונש משמעת.

חלק ג': מדיניות המעביד ואחריותו

7. הטרדה מינית והתנכלות נוגדות את מדיניות המעביד

הטרדה מינית והתנכלות פוגעות ביחסי העבודה, ועומדות בניגוד למדיניות המעביד, והוא לא ישלים עמן.

8. אחריות המעביד

- (א) נוסף על איסור החל על המעביד, כעל כל אדם, להטריד ולהתנכל, החוק מטיל עליו אחריות מיוחדת על מעשיהם של עובדיו ושל ממונים מטעמו, במסגרת יחסי עבודה; מעביד צריך לנקוט אמצעים סבירים, כמפורט בתקנון זה, משלושה סוגים:
- (1) מניעת הטרדה מינית והתנכלות (רי' חלק ד');
  - (2) טיפול ביעילות בהטרדה מינית או בהתנכלות שידע עליהן (רי' חלק ו').
  - (3) תיקון הפגיעה עקב הטרדה מינית או התנכלות, או עקב הגשת תלונה או תביעה על אלה (רי' חלק ו').
- (ב) לפי החוק, מעביד שלא נקט אמצעים כאמור בסעיף זה יהיה אחראי להטרדה מינית או להתנכלות שביצע עובד שלו או ממונה מטעמו במסגרת יחסי העבודה, וניתן לתבוע את המעביד בתביעה אזרחית בשל כך.

חלק ד': מניעת הטרדה מינית והתנכלות

9. צעדי מניע

- (א) המעביד דורש מכל ממונה מטעמו ומכל עובד, להימנע ממעשים של הטרדה מינית והתנכלות במסגרת יחסי עבודה ולעשות כל שביכולתו כדי למנוע מעשים כאמור, והכל כדי ליצור, יחד עם המעביד, סביבת עבודה בלא הטרדה מינית והתנכלות.
- (ב) המעביד דורש מכל ממונה מטעמו ליטול חלק פעיל ומוביל במניעת הטרדה מינית והתנכלות במסגרת יחסי עבודה.
- פעולות הסברה והדרכה: המעביד דורש מכל ממונה ומכל עובד להשתתף בפעולות הדרכה והסברה הנעשות מטעמו בדבר איסור הטרדה מינית והתנכלות ומניעתן; לחלופין המעביד מאפשר לעובדיו להשתתף במשך שעות העבודה בפעולות כאמור, המאורגנות, בפרקי זמן סבירים, על ידי גורמים אחרים, כמו ארגון עובדים יציג או ארגוני נשים, ובלבד שאין בכך כדי לפגוע במהלך התקין של העבודה.

10. שיתוף פעולה עם נציגות העובדים

המעביד משתף פעולה עם ארגון העובדים במקום העבודה, בפעולות הסברה והדרכה בדבר איסור הטרדה מינית והתנכלות ומניעתן.

ארגוני העובדים הרלוונטיים באוניברסיטת תל-אביב הם:
הסגל האקדמי מיוצג ע"י ארגון הסגל האקדמי הבכיר
הסגל הזוטרי מיוצג ע"י ארגון הסגל האקדמי הזוטרי
הסגל המנהלי מיוצג ע"י הסתדרות העובדים הכללית החדשה
ציבור הסטודנטים מיוצג ע"י אגודת הסטודנטים החדשה של אוניברסיטת תל-אביב

11. קבלת מידע, ומני

(א) עובד זכאי -

(1) בהתאם לתקנות - לעיין בכל אחד מאלה ולקבל צילומים מהם -

חוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח - 1998; תקנות למניעת הטרדה מינית (חובת מעביד), התשנ"ח - 1998; הוראות משמעת של מקום העבודה לעניין הטרדה מינית והתנכלות.

(2) לקבל מידע על פעולות הסברה והדרכה של המעביד בדבר איסור הטרדה מינית והתנכלות ומניעתן.

(ב) עובד יוכל לדרוש קבלת חומר ומידע כאמור מהאחראית לעניין זה, שהיא/הוא:

פרופסור רות בן-ישראל

נציב קבילות לענייני הטרדה מינית
הפקולטה למשפטים, בנין מינקוף חדר 435
מסי טלפון: 03-6408370
מסי פקס: 03-6407279

מר דוד איתן

סגן נציב קבילות לענייני הטרדה מינית
בנין מבסיקו חדר 203
מסי טלפון: 03-6407640

חלק ה': מה לעשות אם הוטרדת מינית או אם התנכלו לך?

12. (א) אם אדם סבור שהטרידו אותו מינית או שהתנכלו לו, פתוחות לפניו שלוש אפשרויות לפי החוק:

(1) טיפול באחריות המעביד: אם ההטרדה או ההתנכלות התבצעה "במסגרת יחסי עבודה", הנפגע יכול להגיש תלונה במקום העבודה; הפרוצדורה לעניין זה מפורטת בחלק ו'.

(2) הליך פלילי: הנפגע יכול להגיש תלונה במשטרה.

(3) הליך אזרחי: הנפגע יכול להגיש, בתוך שלוש שנים, תביעה בבית המשפט (בדרך כלל - בבית הדין האזורי לעבודה) נגד:
המטריד או המתנכל בעצמו;
ואם הוא טוען שהמעביד אחראי, גם המעביד (רי' סעיף 8 לעניין אחריות המעביד).

(ב) מה הקשר בין ההליכים השונים הנ"ל?

(1) נפגע מהטרדה מינית או התנכלות יכול לבחור אם ליוזם אחד או יותר מההליכים הנ"ל.

(2) המעביד יכול להחליט איך ישפיעו הליכים פליליים או אזרחיים על אופן הטיפול שבאחריותו (פירוט לעניין זה נמצא בחלק ו', סעיף 18 (ד)).

חלק ו': הליך תלונה אצל מעביד וטיפול באחריות מעביד

13. מי יכול להגיש תלונה, ובאילו נסיבות?

התלונה יכולה להיות מוגשת על ידי אחד מאלה:

- (1) עובד שטוען כי מעביד, ממונה או עובד אחר הטרד אותו מינית או התנכל לו, במסגרת יחסי עבודה;
- (2) אדם אחר שטוען כי עובדו של המעביד או ממונה מטעמו הטרד אותו מינית או התנכל לו, במסגרת יחסי עבודה;
- (3) אחר מטעמו של אדם כאמור בפסקה (1) או (2) – במקרה כזה מוצע להביא ראיה על כך שאותו אדם מסכים להגשת התלונה (למשל, מכתב חתום בידי אותו אדם).

14. בפני מי מתלוננים?

- (א) תלונה יש להגיש לאחראי כאמור בסעיף 11 (ב) לעיל.
- (ב) אם האחראי הוא האדם שמתלוננים עליו ("הנילווין") או שהוא בעל נגיעה אישית לנושא התלונה או למעורבים בה, תוגש התלונה לממלא מקומו של האחראי, אחראי אחר, ובהעדרם – למעביד. (אם הגיש את התלונה למעביד כאמור, המעביד יפעל על פי הוראות חלק זה כפי שאמור לפעול אחראי).
- (ג) אם הנילווין היה עובד של קבלן כות אדם המועסק בפועל אצל המעביד -
  - (1) תוגש התלונה לאחראי מטעם הקבלן או לאחראי מטעם המעביד;
  - (2) אם הוגשה התלונה לאחראי מטעם הקבלן, אותו אחראי רשאי להעביר את הטיפול בבירור התלונה לאחראי מטעם המעביד, ואם הועבר הטיפול כאמור – האחראי מטעם הקבלן יודיע כך למתלונן.

15. תוכן התלונה

התלונה תכלול את תיאור המקרה, לרבות:

- (1) פירוט זהות המעורבים במקרה ועדים, אם ישנם;
- (2) מקום האירוע;
- (3) במקרה שנטען כי בוצע מעשה של הטרדה מינית – אחד מאלה:
  - א. האם המוטריד הראה למטריד שהתנהגות מפריעה לו;
  - ב. האם יש בין המטריד למוטריד יחסי תלות, מרות וכד'.

16. אופן הגשת התלונה

- (א) ניתן להגיש תלונה בכתב או בעל פה.
- (ב) הוגשה תלונה בעל פה -
  - (1) ירשום האחראי את תוכן התלונה;
  - (2) המתלונן או מי שמגיש את התלונה מטעמו יחתום על הרישום של האחראי כדי לאשר את תוכן הדברים;
  - (3) האחראי ימסור למתלונן עותק מהרישום החתום.

17. בירור התלונה

- (א) התקבלה תלונה, האחראי -
  - (1) יידע את המתלונן באשר לדרכי הטיפול בהטרדה מינית או התנכלות לפי החוק (חלק הי' סעיף 12 לעיל);
  - (2) יפעל לבירור התלונה ולצורך כך, בין היתר, ישמע את המתלונן, את הנילווין ועדים, אם ישנם, ויבדוק כל מידע שהגיע אליו בעניין התלונה.
- (ב) אחראי לא יטפל בבירור תלונה אם הוא בעל נגיעה אישית לנושא התלונה או למעורבים בה.
- (ג) אחראי שהוא בעל נגיעה אישית כאמור יעביר את הבירור לאחראי או למי שהתמנה על ידי המעביד לממלא מקומו, ובהיעדר אחד מאלה – למעביד; אם האחראי העביר את הטיפול למעביד כאמור, יפעל המעביד כפי שאמור לפעול אחראי בבירור תלונה, על פי סעיף זה.

(ד) בירור התלונה ייעשה בייעילות ובלא דיחוי.

(ה) בירור תלונה ייעשה תוך הגנה מרבית על כבודם ופרטיותם של המתלונן, הנילון ועדים אחרים, ובין היתר -

(1) לא יגלה אחראי מידע שהגיע אליו במהלך בירור התלונה אלא אם כן הוא חייב לעשות כן לשם הביורור עצמו או על פי דין;

(2) לא ישאל אחראי שאלות בקשר לעבר המיני של מתלונן שאינו קשור לנילון, ולא יתייחס למידע על עברו המיני של המתלונן כאמור; האמור בפסקה זו לא יחול אם האחראי סבור שאם לא ישאל שאלות או יתייחס כאמור, ייגרם עוול בלתי ניתן לתיקון לנילון.

(ו) מעביד יגן על המתלונן, במהלך בירור התלונה; מפני פגיעה בענייני עבודה כתוצאה מהגשת התלונה או מפני פגיעה אחרת במסגרת יחסי עבודה שיש בה כדי לשבש את בירור התלונה; בין היתר יפעל המעביד להרחקת הנילון מהמתלונן, ככל שניתן, וככל שנראה לו נכון בנסיבות העניין.

(ז) בתום בירור התלונה יגיש האחראי למעביד, ללא דיחוי, סיכום בכתב של בירור התלונה בלווי המלצותיו המנומקות לגבי המשך הטיפול בה, לרבות לעניין כל אחד מהעניינים המפורטים בסעיף 18 (א) ו-(ד).

(ח) היה הנילון עובד של קבלן כוח אדם המועסק בפועל אצל המעביד, יגיש האחראי את סיכומו לקבלן ולמעביד.

(ט) נודע למעביד על מקרה של הטרדה מינית או התנכלות במסגרת יחסי עבודה, ולא הוגשה תלונה או שהמתלונן חזר בו מתלונתו, יעביר את המקרה לבירור של אחראי; הועבר מקרה כאמור לבירור של אחראי או נודע לאחראי על מקרה כאמור, יקיים האחראי, ככל שניתן, בירור על אודות המקרה לפי סעיף זה, בשינויים המחויבים, ואם המתלונן חזר בו מתלונתו, יברר גם את סיבת החזרה מהתלונה.

18. טיפול המעביד במקרה של הטרדה מינית או התנכלות

(א) קיבל מעביד את סיכומו והמלצותיו של האחראי לפי סעיף 17 (ז), יחליט, בלא דיחוי ובתוך תקופה שלא תעלה על 7 ימי עבודה, על הפעלת הסמכויות שבידו לגבי כל אחד מאלה:

(1) מתן הוראות לעובדים המעורבים במקרה, לרבות בדבר כללי התנהגות ראויים במסגרת יחסי עבודה והרחקת הנילון מהמתלונן, וכן נקיטת צעדים בענייני עבודה, והכל כדי למנוע את הישנות המעשה של הטרדה מינית או התנכלות או כדי לתקן את הפגיעה שנגרמה למתלונן עקב ההטרדה או ההתנכלות;

(2) פתיחה בהליכים משמעתיים לפי הוראות הסדר המשמעת החלות אצל המעביד לעניין הטרדה מינית או התנכלות;

(3) אי נקיטת צעד כלשהו.

(ב) המעביד יפעל ללא דיחוי לביצוע החלטתו לפי סעיף קטן (א) וימסור הודעה מנומקת בכתב על החלטתו למתלונן, לנילון ולאחראי; כן יאפשר המעביד למתלונן ולנילון לעיין בסיכום האחראי ובהמלצותיו.

(ג) המעביד רשאי, עקב שינוי בנסיבות, לשנות את החלטתו לפי סעיף קטן (א) או לעכב את ביצועה וימסור הודעה מנומקת על כך בכתב למתלונן, לנילון ולאחראי.

(ד) על אף האמור בסעיף זה, רשאי מעביד לדחות את החלטתו, לעכב את ביצועה או לשנותה, בשל הליכים משמעתיים או משפטיים הנוגעים למקרה נשוא החלטה;

עשה כן המעביד -

(1) ימסור הודעה מנומקת בכתב על כך למתלונן, לנילון ולאחראי;

(2) כל עוד לא הסתיימו ההליכים כאמור, יפעל המעביד לפי הוראות סעיף 17 (ז);

(3) בתום ההליכים יקבל המעביד החלטה לפי סעיף קטן (א).

(ה) היה הנילון עובד של קבלן כוח אדם המועסק בפועל אצל המעביד, רשאים המעביד והקבלן להסכים בשאלה מי מביניהם יבצע את הוראות סעיף זה, כולן או חלקן.

חלק ז': שונות

19. עובד של קבלן כוח אדם המועסק בפועל אצל המעביד

- (א) לפי החוק והתקנות, במקרה שעובד של קבלן כוח אדם מועסק בפועל אצל אדם אחר (מעסיק בפועל) -
- (1) כל מה שנאמר בתקנון זה לגבי "עובד" כולל גם אותו עובד של קבלן כוח אדם;
  - (2) כל מה שנאמר בתקנון זה לגבי "מעביד" כולל גם אותו מעסיק בפועל.
- לכן, מעסיק בפועל נושא באותה אחריות שנושא מעביד רגיל (ר' סעיף 8 לעיל) בגין הטרדה מינית והתנכלות שמבצע עובד קבלן כוח אדם המועסק אצלו.
- (ב) הוראות מיוחדות מצויות בסעיפים 14 (ג), 17 (ה) ו-18 (ה) לתקנון זה.

נוהל למניעת הטרדה מינית באוניברסיטת תל-אביב

1. מטרה:

מטרת נוהל זה להבטיח כי אוניברסיטת תל-אביב תשמש מקום עבודה וסביבת לימודים, שאין בהם הטרדה מינית או התנכלות שמקורה בהטרדה מינית.

2. הגדרות:

בהוראה זו:

- "אוניברסיטה" אוניברסיטת תל-אביב.
- "החוק" החוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח - 1998 וחוק שוויון הזדמנויות בעבודה, התשמ"ח - 1998.
- "הטרדה מינית" כהגדרתה בסעיף 3(א) לחוק מניעת הטרדה מינית וכהגדרתה בסעיף 7 לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה (המצורפים לנוהל זה כנספח), מצד חבר סגל אקדמי, חבר סגל מנהלי, או תלמיד כלפי אחד מהם במסגרת מקום העבודה או הלימודים.
- "התנכלות" כהגדרתה בסעיף 3(ב) לחוק למניעת הטרדה מינית, וכהגדרתה בסעיף 7 לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה, מצד חבר סגל אקדמי, חבר סגל מנהלי, או תלמיד כלפי אחד מהם, במסגרת מקום העבודה או הלימודים.
- "מסגרת מקום העבודה או הלימודים" האוניברסיטה; מקום אחר בו מתנהלת פעילות מטעם האוניברסיטה; תוך כדי עבודה או לימודים; תוך ניצול מרות ביחסי עבודה או לימודים, בכל מקום שהוא.
- "קורבן" חבר סגל אקדמי, חבר סגל מנהלי, או תלמיד שבוצעה כלפיו הטרדה מינית ו/או התנכלות, כמשמעותן בחוק.
- "חשוד" מי שביום האירוע וביום הגשת התלונה הינו חבר סגל אקדמי, חבר סגל מנהלי, או תלמיד והוגשה נגדו תלונה בגין הטרדה מינית ו/או התנכלות כמשמעותן בחוק.
- "נציב קבילות" נציב הקבילות לענייני הטרדה מינית.
- "חבר סגל אקדמי" מי שביום האירוע נמנה עם חברי הסגל האקדמי של האוניברסיטה והתקיימו בינו לבין האוניברסיטה יחסי עובד ומעביד.
- "חבר סגל מנהלי" מי שביום האירוע התקיימו בינו לבין האוניברסיטה יחסי עובד ומעביד, וכן כל מי שפועל מטעם האוניברסיטה ובשמה כחלק מהמערכת הפנימית הרגילה ולרבות עובד קבלן כוח-אדם.
- "תלמיד" מי שביום האירוע נמנה עם כל אחד מאלה:

- נרשם ללימודים באוניברסיטה ונתקבל על ידה כתלמיד, לרבות בחטיבה לתכניות מיוחדות ובבית הספר להנדסאים, מעת הרשמתו וכל עוד הוא רשום כתלמיד, כולל בחופשות לימודים.
- הגיש מועמדותו להתקבל כתלמיד ובקשתו נדחתה, מעת הרשמתו ועד קבלת הודעת הדחייה.
- סיים לימודיו אך טרם קיבל תעודה.

"תקנות המשמעת" תקנון המשמעת החל על החשוד בהטרדה מינית או התנכלות לפי השתייכותו, דהיינו:

- תקנון מערכת בירור ושיפוט פנימי לסגל האקדמי באוניברסיטת תל-אביב (תשמ"ח) – לגבי חשוד שהינו חבר סגל אקדמי.
- תקנון המשמעת (החל על הסגל המנהלי) – לגבי חשוד שהינו חבר סגל מנהלי.
- תקנון המשמעת – סטודנטים (תשמ"ג) – לגבי חשוד שהינו תלמיד.

"רשויות המשמעת" כפי שהן מוגדרות בכל אחד מתקנוני המשמעת.

3. מינוי נציב קבילות:

- 3.1 נציב הקבילות ימונה על ידי נשיא האוניברסיטה והרקטור לתקופה שתיקבע על ידם ובהתאם לכללים שנקבעו על ידי שר המשפטים לביצוע חובות המעביד על פי החוק ומכוחו.
- 3.2 נציב הקבילות יהיה פרופסור במשרה מלאה באוניברסיטה או פרופסור אמריטוס. עדיפות תינתן לבעל ידע משפטי.
- 3.3 הנשיא והרקטור ימנו חבר סגל מנהלי בכיר שישמש סגן נציב הקבילות, לתקופת מינוי חופפת לזו של נציב הקבילות.

4. תפקידי נציב הקבילות:

- 4.1 לשמש גורם מייצג בנושא מניעת תופעות של הטרדה מינית באוניברסיטה והטיפול בהן.
- 4.2 לקבל תלונות ודיווחים שעניינם הטרדה מינית או התנכלות.
- 4.3 לברר את התלונה ולטפל בה.
- 4.4 להעביר את התלונה להליך משמעתי, היה ונמצא לכך בסיס מוצאים.
- 4.5 להורות על נקיטת סעדי ביניים כאמור בסעיף 7.1 לנוהל זה.
- 4.6 להפנות את הקורבן, במידת הצורך, לקבלת סיוע רפואי או אחר.

5. הטיפול בתלונה:

5.1 החקירה:

- 5.1.1 תלונות או דיווחים על חשד לביצוע הטרדה מינית או התנכלות באוניברסיטה יש להפנות לנציב הקבילות.
- 5.1.2 תלונה בגין הטרדה מינית או התנכלות יש להגיש לנציב הקבילות בתוך שלוש שנים ממועד ביצוע ההטרדה או התנכלות ואם מדובר באירוע נמשך, מהמועד בו נפסקו המעשים המהווים הטרדה או התנכלות.
- 5.1.3 תלונה יכול שתוגש בכתב או בעל-פה. הוגשה התלונה בעל-פה, יירשם תוכנה על ידי נציב הקבילות, והמתלונן יחתום על הרישום לאימות תוכנו. רישומי נציב הקבילות הינם פנימיים ולא יועברו לאחרים.
- 5.1.4 נציב הקבילות, אשר דוות לו על חשד לביצוע הטרדה מינית או התנכלות או שהוגשה לו תלונה על הטרדה מינית או התנכלות, יפתח בהליכי חקירת התלונה.
- 5.1.4.1 במהלך חקירת התלונה יזמן נציב הקבילות את החשוד בהטרדה מינית או בהתנכלות, יביא בפניו את פרטי התלונה ויבקש את תגובתו.
- 5.1.4.2 הוגשה התלונה על ידי מתלונן שאינו הקורבן, תידרש הסכמת הקורבן בטרם ייפנה נציב הקבילות לחשוד.
- 5.1.4.3 לצורך חקירת התלונה יזמן נציב הקבילות כל חבר סגל אקדמי, חבר סגל מנהלי, או תלמיד למתן מידע ו/או מסמך הנוגע או עשוי לגעת לתלונה.

אי מתן סיוע לנציב הקבילות ייחשב לעבירת משמעת.
5.1.6 נציב הקבילות יקיים את החקירה ברציפות עד להשלמתה.
5.1.7 סבר נציב הקבילות כי נסיבות המקרה מחייבות קבלת סיוע, יהיה רשאי להסתייע בגורם זוגמת פסיכולוג, עובד סוציאלי, חבר סגל, עורך דין, שופט בדימוס וכיו"ב, על מנת שיברר את המקרה נשוא התלונה ויגיש ממצאיו לנציב.

5.2 בתום החקירה יחליט נציב הקבילות לנהוג באחת מהדרכים הבאות:

5.2.1 לגנוז את התלונה:

- מקום שנציב הקבילות סבור שאין ממש בתלונה, רשאי הוא להורות על גניזת התלונה.
- מקום שכתוצאה מהחקירה או במהלכה ישוכנע המתלונן או הקורבן כי אין מקום לתלונתו והוא יבטלה.
- סבר נציב הקבילות כי הוגשה תלונה שלא בתום לב, רשאי הוא להמליץ על העמדתו לדין של המתלונן.
- על החלטה בדבר גניזת התלונה ישלח נציב הקבילות לקורבן ו/או למתלונן הודעה בכתב.
- על החלטתו של נציב הקבילות לגנוז את התלונה ניתן לערער תוך 15 יום לנשיא, היה ומדובר במתלונן או קורבן שהוא חבר סגל מנהלי או לרקטור היה ומדובר במתלונן או קורבן שהוא חבר סגל אקדמי או תלמיד.

5.2.2 להעביר את הטיפול בתלונה להליך משמעתי:

- החליט הנציב על העברת הטיפול להליך משמעתי, יעביר נציב הקבילות לקובל/תובע הנוגע בדבר את כל החומר הרלבנטי לתלונה, לרבות:
  - התלונה ונספחיה (אם הוגשה בכתב) ואם הוגשה בעל-פה – תמצית התלונה.
  - תגובת החשוד.
  - תדשומת שערך נציב הקבילות במהלך החקירה.
  - פירוט של אמצעי הביניים שננקטו – אם ננקטו.
- בנוסף יסייע נציב הקבילות לקובל בהכנת התיק, במידת הצורך.

6. ההליך המשמעתי:

- 6.1 עם פתיחת ההליך המשמעתי כנגד הנאשם, ינותל ההליך בהתאם לתקנון המשמעת, החל על הנאשם.
- 6.2 המותב הדן בהליך של הטרדה מינית או התנכלות יורכב באופן שיינתן ייצוג למינס של הנאשם ושל הקורבן.
- 6.3 הדיון בהליך המשמעתי ייערך בדלתיים סגורות.
- לא יפורסם כל פרט מזהה אשר נחשף במסגרת ההליך המשמעתי, לרבות פסק הדין, אלא אם כן יורה בית הדין אחרת.

7. סעדי ביניים:

- 7.1 נציב הקבילות, בתיאום עם הרשויות המוסמכות באוניברסיטה, מוסמך להורות על נקיטת סעדי ביניים שמטרתם להביא להפרדה בין המטריד לקורבן, באופן שמוחד תינתן הגנה לקורבן ומנגד לא ייפגעו יחסי העבודה ו/או הלימודים באוניברסיטה.
- סמכות הנציב משתרעת על התקופה שממועד פתיחת החקירה ועד להעברת התלונה לבית הדין המשמעתי.
- 7.2 עם פתיחת ההליך המשמעתי, מוענקת הסמכות להורות על נקיטת הליכי ביניים למותב היושב בדין.

8. פעולות הסברה והינוח:

האוניברסיטה תקיים פעילות הסברה, לרבות ימי עיון, קבוצות דיון והפצת דפי מידע בנושא וטיפול בתופעת הטרדה המינית והדרכים למניעתה.

9. שמירה על סודיות:

האוניברסיטה תכבד את פרטיותם של המתלוננים, הקרבנות, החשודים/הנאשמים ככל האפשר ובשים לב לדרישות החוק ולצורך להגן על אינטרסים אחרים הנוגעים לעניין כגון:

חובת האוניברסיטה לחקור מקרי הטרדה מינית והתנכלות ולנקוט אמצעים כנגד האחראים בנין, החובה להפעיל אמצעים קולקטיביים ומניעתיים על מנת לבער את תופעת ההטרדה המינית.

10. שמירת חומר ארכיוני:

נציב הקבילות יאסוף וירכז נתונים על תלונות שהגיעו אליו במסגרת עבודתו וכיין דו"ח שנתי אשר יוגש לנשיא האוניברסיטה, לרקטור ולמנכ"ל, בדבר היקף תופעת ההטרדה המינית וההתנכלות באוניברסיטה.

חומר החקירה שבידי נציב הקבילות, יישמר כפי שנשמרים פסקי דין של בתי הדין המשמעתיים.

11. תחילתן של נוהל זה ביום אישורו.

12. במידה וקיימת סתירה בין הוראות נוהל זה לבין הוראות "תקנון המשמעות", יגברו הוראות נוהל זה.

13. נוהל זה בא להוסיף על הוראות החוק ולא לגרוע מהן.

משמעת סטודנטים

1. כללי

הלימודים באוניברסיטה מבוססים על אמון רב בין המוסד לבין הלומדים בו ומחייבים התנהגות החולמת את כבוד האוניברסיטה ואת המעמד של תלמיד.

א. התנהגות הגורמת להפרעה ממושכת ובלתי נסבלת לתקינות הלימודים והפעילות האקדמית בקמפוס, כתוצאה ממצב בריאותו של תלמיד, תטופל בהתאם לינוהל בדבר בדיקת מצב בריאותם של מועמדים ותלמידים באוניברסיטה" (ראה הוראה מס' 015-12 בהוראות האוניברסיטה).

ב. עבירה משמעתית גוררת אחריה העמדה לדין משמעתי בהתאם לתקנוני המשמעת – סטודנטים ["יתקנון המשמעת – סטודנטים (תשמ"ג)"] ו"יתקנון משמעת סטודנטים – ביורר משמעתי פקולטטי (תשנ"א)"] נוסף לצעדים הננקטים על-ידי מורי האוניברסיטה או עובדיה, בתוקף סמכותם.

על התלמידים להקפיד על משמעת והתנהגות נאותה בתחומי הפעילות השונים, באוניברסיטה ומחוצה לה. מעשה או מחדל ייחשבו כעברה משמעטית במקרים כגון:

- אי-ציות לתקנונים ולנהלים, הנקבעים על-ידי רשויות האוניברסיטה או אי-מילוי הוראות עובדיה או מוריה;

- אי-הקפדה על כללי היושר וההגינות החלים על כתיבת בחינות, עבודות-בית, עבודות סמינריוניות, עבודות גמר ואחרות; וכן אי הקפדה על כללי יושר והגינות בעת פנייה בכתב או בע"פ לרשויות האוניברסיטה;

- התנהגות הפוגעת במהלך שיעורים ובחינות וכן במורים ובעובדים;

- התנהגות הפוגעת בתלמידים אחרים;

- גרימת נזק למתקנים, לציוד ולרכוש האוניברסיטה;

- הפרעה לפעילות המתקיימת בקמפוס. העונשים להם צפויים לתלמידים שהורשעו בעבירה משמעטית הינם כבדים, לעיתים עד כדי פסילת הישגים בלימודים ואף הרחקה מלימודים לתקופות ארוכות.

2. להלן מובא חלק מ"יתקנון המשמעת – סטודנטים (תשמ"ג)". הנוסח המחייב הוא זה הכ"ופע בהוראות האוניברסיטה, על כל תיקונו.

תקנון המשמעת – סטודנטים (תשמ"ג) פרק ראשון: הגדרת ומבוא

1. בתקנון זה יהיה למונחים הבאים הפירוש הרשום בצידם:
  - 1.1 "האוניברסיטה": אוניברסיטת תל-אביב, לרבות מכוניס היצוניים כמשמעותם בנוהל מכוניס – בקרה אקדמית, מינהלית וכספית (תשמ"א) ולרבות התאגידים האמורים בנספח א' לתקנון זה.
  - 1.2 "דקאן": דקאן הפקולטה הנוגעת בדבר, לרבות ראש בית ספר ולרבות ראש יחידת הוראה עצמאית אחרת, שאינה מהווה חלק מפקולטה.
  - 1.3 "מורה": כל מי שממלא תפקיד הוראה, הורחה או מתקר באוניברסיטה.
  - 1.4 "עובד": כל מי שמועסק על ידי האוניברסיטה או בשירותה ואינו מורה.
  - 1.5 "תלמיד": כל אחד מאלה -
    - 1.5.1 מי שנרשם ללימודים באוניברסיטה – לרבות מי שנרשם ללימודים, בחטיבה לתכניות מיוחדות – ונתקבל על ידה כתלמיד, מעת הרשמתו וכל עוד הוא רשום כתלמיד, כולל בחופשות לימודים.
    - 1.5.2 מי שהגיש מועמדותו להתקבל כתלמיד ובקשתו נדחתה, מעת הרשמתו ועד קבלת הודעת הדחייה.
    - 1.5.3 מי שסיים לימודיו אך טרם קיבל תעודה.
    - 1.5.4 מי שהופסקו לימודיו מסיבה כלשהי, ותרף ההפסקה קיבל היתר לגשת לבחינה/להגיש עבודה.
    - 1.5.5 מי שהיה לתלמיד, כמשמעותו של מונח זה באחת מפסקאות המשנה דלעיל ומועמדותו נדחתה, או שהפסיק לימודיו או סיים אותם, יוסיף להיחשב כתלמיד לעניין תקנון זה (ויסיף להיות כפוף לסמכות רשויות השיפוט האמורות בו) בקשר למעשים שעשה בעת שהיה מועמד להתקבל לאוניברסיטה או תלמיד בה.
  - 1.6 "עבירת משמעת": עבירה מאלה המפורטות בסעיף 29 לתקנון זה ועבירה על כללי המשמעת שייקבעו – מעת לעת – על-ידי הסנאט (ויפורסמו בדרך המקובלת באוניברסיטה) לרבות ניסיון, שידול או סיוע לעבור עבירה כאמור.
  - 1.7 "פסילה של בחינה פירושה כשלון בבחינה או בעבודה והחלפת הציון אשר ניתן בהם בציון אפס.
  - 1.8 "הממונה": הממונה על המשמעת האמור בתקנון זה.
  - 1.9 "בית הדין": בית הדין לערעורים בענייני משמעת האמור בתקנון זה.
  - 1.10 "רשויות השיפוט": הממונה, סגניו ובית הדין.
  - 1.11 "קובל": הקובל האמור בתקנון זה.
  - 1.12 "קובלנה": מסמך בו טוען קובל כי תלמיד ביצע עבירת משמעת.

1.13 "הוועדה": הוועדה לקביעת מועמדים לכהונה ברשויות השיפוט, האמורה בתקנון זה.

"...
שירותי
מינהל:

21. המזכירות האקדמית תספק לרשויות השיפוט את שירותי המינהל הדרושים להן.

פרק שלישי: קובל, סניגור ומשקיפים

22. קובל קבוע: המזכיר האקדמי, או מי שימונה על ידו, ישמש כקובל בדיונים שיתקיימו בפני הממונה וכמעורר או משיב בדיונים שיתקיימו בפני בית הדין.

23. קובל מיוחד: לא יהיה בעובדה שהמזכיר האקדמי ימנה קובל קבוע כדי: 23.1 למנוע בעד המזכיר האקדמי עצמו לשמש כקובל בעניין מסוים, או

23.2 למנוע בעד המזכיר האקדמי למנות קובל אחר לעניין מסוים.

24. ייעוץ משפטי: מי שימונה כקובל קבוע וכל קובל מיוחד יהיה רשאי להיעזר בייעוץ משפטי ולהיות מיוצג – בין בדיון בפני הממונה ובין בדיון בבית הדין – על-ידי עורך דין.

25. ההגנה: תלמיד יהיה רשאי, בין בדיון בפני הממונה ובין בדיון בבית הדין -

25.1 להיעזר בתלמיד אחר שימש כסניגורו.

25.2 להיות מיוצג על ידי עורך דין.

פרק רביעי: עבירות ועונשים

סימן א': עבירות

"..."

29. עבירת משמעת הינה אחת העבירות דלקמן שבוצעה על-ידי תלמיד:

29.1 אי ציות להוראות של רשויות האוניברסיטה, מוריה או עובדיה, שניתנו על ידם עקב מילוי תפקידם.

29.2 מסירת ידיעה כוזבת ביודעין לאוניברסיטה, רשויותיה, מוריה או עובדיה, או הסתרת מידע ביודעין, או ביצוע מעשה תרמית לשם קבלת זכויות באוניברסיטה, או בקשר ללימודים באוניברסיטה.

29.3 הונאה בחנינה, עבודת בית, עבודה סמינריונית, עבודת גמר או עבודה אחרת המוטלת על התלמיד בקשר עם לימודיו.

29.4 הפרה של הוראות המתייחסות לבחינה, עבודת בית, עבודה סמינריונית, עבודת גמר או עבודה אחרת המוטלת על התלמיד בקשר עם לימודיו, לרבות הוראות בדבר התנהגות במהלך בחינה בכתב או בע"פ.

29.5 הפרה של תקנון או הוראות לשימוש במתקני האוניברסיטה, כולל אולמות, חדרי מעבדה, ספריות, שיכונים ומעונות סטודנטים, משרדים, מתקני ספורט, מגרשי חנייה ושטח פתוח.

29.6 הפרעה להוראה, למחקר או לעבודה באוניברסיטה, או הפרעה לכל פעילות אחרת שנתאשרה על ידי רשויות האוניברסיטה.

29.7 פגיעה במתכוון או ברשלנות ברכוש האוניברסיטה, או ברכוש אחר המשמש לצרכיה.

- 29.8 התנהגות שיש בה משום פגיעה בכבודם, בגופם או ברכושם של מורי, עובדי או תלמידי האוניברסיטה, אם נעשתה עקב או בקשר למעמדם כמורים, עובדים או תלמידים או אם נעשתה בתחומי האוניברסיטה.
- 29.9 התנהגות פרועה, הקמת שאון ומהומה, השתתפות בתגרה, התנהגות אלימה, כל אלה, בין שנעשו בתחומי הקמפוס באוניברסיטה ובין בסמוך לו, בין שנעשו כלפי האוניברסיטה, עובדיה, מוריה ותלמידיה ובין כלפי צדדים שלישיים.
- 29.10 התנהגות שאינה הולמת את כבוד האוניברסיטה או מעמד של תלמיד, בין אם נעשתה בתחומי האוניברסיטה או מחוץ לה ובין אם נעשתה עקב או בקשר למעמד של תלמיד או לפעילות בקמפוס, הן במישרין והן בעקיפין.
- לצורך סעיף זה תיחשב גם הסתה לגזענות כלפי עובדי האוניברסיטה, מוריה ותלמידיה כהתנהגות שאינה הולמת את כבוד האוניברסיטה או מעמד של תלמיד.

סימן ב': עונשים

30.	משמצא תלמיד אשם בעבירת משמעת יוטלו אחד או אחדים מהעונשים הבאים:	רשימת עונשים:
30.1	נזיפה.	
30.2	פסילת בחינה בה נבחן התלמיד.	
30.3	פסילת עבודת בית, עבודה סמינריונית, עבודת גמר או עבודה אחרת המוטלת על התלמיד בקשר עם לימודיו.	
30.4	איסור לגשת לבחינה או לבחינות במועד מסוים או במועדים מסוימים.	
30.5	עיכוב מתן תעודה, או מתן אישור המעיד על לימודי התלמיד, למשך תקופה שתיקבע.	
30.6	ביטול הנחה בשכר לימוד, או ביטול פרס לימודים או מלגה, או ביטול הזכות לקבלם לתקופה שתיקבע.	
30.7	קנס כספי בשיעור שלא יעלה על מתצית שכר הלימוד המשולם על ידי תלמיד מן המגייץ.	
30.8	מניעת שימוש במתקני האוניברסיטה, כולל ספרייה, שיכוני ומעונות סטודנטים, מתקני ספורט ומגרשי תנייה, או חלק מהם לתקופה שתיקבע.	
30.9	הרחקה מחלק ממסלול לימודים לתקופה שתיקבע.	
30.10	הרחקה מן האוניברסיטה לתקופה שתיקבע.	
30.11	הרחקה מן האוניברסיטה לצמיתות.	
30.12	ביטול זכויות או הישגים בלימודים לרבות שלילת הזכות לקבל תעודה או אישור המעידים על לימודים אלה.	
31.	הורשע תלמיד בהגשת עבודה אשר הזכנה, כולה או מקצתה, על ידי אחר תמורת שכר - חובה יהיה להטיל עליו עונש הרחקה מן האוניברסיטה, וזאת מבלי לגרוע מהוראות סעיף 30 דלעיל.	
31.1	הוטל על תלמיד עונש של הרחקה מן האוניברסיטה לצמיתות: לפי הסעיף 30.11 דלעיל, או הרחקה לתקופה של שנה לפחות, יירשם עונש זה בגיליון ציוניו.	רישום ענישה בגיליון:
31.2	הוטל על תלמיד עונש אחר מאלה האמורים בסעיף 31.1 תהיה לממונה ולבית הדין סמכות להודות, לפי שיקול דעתם, על רישום דבר הענישה בגיליון ציוניו.	

- פסילת חובה: 32. בכל מקרה של הרשעה בהונאה בבחינה, עבודת בית, עבודה סמינריונית, עבודת גמר או עבודה אחרת המוטלת על התלמיד בקשר עם לימודיו, חייבים הממונה או בית הדין לפסול את הבחינה או העבודה נשוא ההונאה. פסילה כאמור תיעשה בלא קשר לכל עונש שיוטל על התלמיד בעקבות הרשעתו בהונאה.
- עונש על תנאי: 33. ---
- 33.1 הממונה או בית הדין רשאי להורות כי עונש לפי פסקאות 30.7 עד 30.12 (ועד בכלל) יהיה - כולו או מקצתו - עונש על תנאי.
- 33.2 תלמיד שנדון לעונש על תנאי לא ישא בעונשו אלא אם עבר בתוך תקופה שתקבע בהחלטת הממונה או בית הדין - תקופה שלא תפחת משנה ולא תעלה על שלוש שנים (להלן "תקופת התנאי") - עבירת משמעת מאלה שיפורטו בהחלטה והורשע בשל עבירה כאמור בין בתוך תקופת התנאי ובין לאחריה.
- 33.3 אלא אם כן ייקבע אחרת בהחלטת הממונה או בית הדין, תתחיל תקופת התנאי ביום מתן ההחלטה.
- פיצויים: 34. נמצא תלמיד אשם בעבירת משמעת ועקב העבירה נגרם נזק חומרי לאוניברסיטה, יהיה הממונה או בית הדין רשאי לחייבו - בנוסף לכל עונש שיוטל עליו או במקומו - לשלם לאוניברסיטה פיצוי כספי בשיעור שלא יעלה על הנזק הישיר שנגרם עקב העבירה.
- הצמדת פיצויים: 35. כל קנס כספי שיוטל על תלמיד וכל סכום פיצויים בו יחויב יהיו קנסות צמודים למדד המחירים לצרכן מתום שלושים יום ממועד הטלתם ועד למועד ופירעונם בפועל.
- תרופות לאי פירעון קנס או פיצויים: 36. תלמיד עליו הוטל קנס, או כזה שחויב בתשלום פיצויים, לא יקבל תעודה או אישור המעיד על לימודיו ולא יתקבל הרשמתו להמשך הלימודים באוניברסיטה, עד שיפרע את הקנס אשר הוטל עליו או את סכום הפיצויים בו חויב, בצירוף הפרשי הצמדה בגינם.

פרק חמישי: החלטות ביניים ושמירת סמכויות

- החלטות ביניים: 37. ---
- 37.1 - הסמכות לתיתן לאחר פתיחת הליכים משמעתיים יהיה הממונה רשאי לתת - בין מיוזמתו ובין לבקשת קובל - החלטות ביניים כמו, דחיית בדיקת בחינה, הפסקת לימודים, איסור להשתמש במתקני האוניברסיטה (למעט הוצאת תלמיד מהמעונות) וכיו"ב.
- 37.2 - שמיעת התלמיד במידת האפשר תינתן החלטת ביניים אחר שהממונה יתן לתלמיד הודמנות להשמיע טענותיו.
- 37.3 - דיון חוזר נתן הממונה החלטת ביניים בהעדר התלמיד, יהיה התלמיד רשאי לבקש מהממונה לקיים דיון חוזר בהחלטה בנוכחותו. ביקש התלמיד דיון חוזר ייערך דיון זה לא יאוחר מאשר תוך שבע ימים ממועד הבקשה.

37.4	משך תוקפן	החלטת ביניים של הממונה תעמוד בתוקפה עד למתן פסק דין בקובלנה או עד מועד מוקדם יותר שייקבע על ידי הממונה בהחלטתו.
37.5	שינויי או ביטולן	הממונה מוסמך לבטל או לשנות, בכל עת, החלטת ביניים שנתן, בין ביוזמתו ובין ביוזמת התלמיד או הקובל.
37.6	ערעור רק ברשות	החלטת ביניים איננה ניתנת לערעור בפני בית הדין, אלא אם ניתנה רשות לכך על ידי נשיא בית הדין ובהיעדרו – על ידי ממלא מקומו הקבוע.
		בקשת הרשות לערעור תוגש למוזכיר רשויות השיפוט תוך חמישה ימים ממתן החלטת הביניים, ואם התקיים דיון חוזר כאמור בסעיף 37.3 – תוך חמישה ימים ממתן ההחלטה בדיון חוזר.
37.7	המצאה	מוזכיר רשויות השיפוט ישלח עותקים של כל החלטת ביניים לתלמיד הנתבע, לקובל, לדקאן הפקולטה שעל תלמידיה נמנה התלמיד הנתבע, לדקאן הסטודנטים ולסטודנט האמור להשתתף כמשקיף מורשה בדיון.
---	שמירת סמכויות:	
38		
38.1		סמכותו של הממונה לדון ולפסוק בעבירות משמעת אינה שוללת סמכותם של מורה או עובד לתת הוראות או לנקוט צעדים – שבגדר סמכותם – לשם מניעת הפרעות מצד תלמיד למהלך התקין של לימודים, בחינות או פעילות אחרת באוניברסיטה.
38.2		אין בהוראות תקנון זה כדי לפגוע בסמכויות הנתונות למורה או לעובד עפ"י תקנונים אחרים – אוניברסיטאיים או פקולטטיים – לרבות הסמכות לדחות בדיקת בחינה, או עבודה, לעכב מתן ציון או להוציא תלמיד מכיתה במקרה של הפרעה.

39	הליכי משמעת והליכים פליליים:	
39.1		הסמכות לקיים הליכים משמעתיים לפי תקנון זה אינה נשללת על-ידי האפשרות של קיום הליכים פליליים בבית משפט, נגד התלמיד הנתבע, או על ידי קיום הליכים כאלה, או על ידי פסק דין כלשהו בהליכים כאלה.
39.2		סברו הממונה או בית הדין כי הקובלנה מעלה חשש, לכאורה, כי נעברה עבירה פלילית כמשמעותה של זו בסעיף 268 לחוק העונשין תשלי"ז – 1977, יורה הוא למוזכיר האקדמי ליתן הודעה על כך ליועץ המשפטי לממשלה או לבא כוחו.
		הממונה או בית הדין לא ימשיכו בהליכים נגד התלמיד הנתבע עד שתישלח הודעה כאמור.
פרק שישי: הליכים סימן א': תלונה		

40	הגזית תלונה:	
40.1	- מתלונן	רשאים להגיש תלונה על פי תקנון זה כל מורה, כל עובד וכל תלמיד.
40.2	- מקבל התלונה	תלונה תוגש למוזכיר האקדמי.
40.3	- מסמך תלונה	תלונה תוגש בכתב, תפרט המעשים או המחוללים המיוחסים לתלמיד נשוא התלונה ויצורפו אליה מסמכים התומכים בה, במידה וישנם כאלה בידי המתלונן.

41. **בדיקת תלונה:** המזכיר האקדמי יעיין בתלונה שתוגש לו, סמוך ככל האפשר לאחר קבלתה, יקבל לרשותו כל חומר כתוב המתייחס לתלונה (כמו בחינה, עבודה בכתב וכיו"ב) ויהיה רשאי לבקש מהמתלונן השלמות והבהרות, ומהתלמיד נשוא התלונה הערות או הסברים.
42. **גניזת תלונה:** הגיע המזכיר האקדמי למסקנה, כי אין לפתוח בהליכים משמעתיים עקב תלונה שהוגשה לו, יגנוז את התלונה ויודיע על כך למתלונן, לדקאן הפקולטה שעל תלמידיה נמנה התלמיד נשוא התלונה ולדקאן הסטודנטים.
43. **ערער על גניזת תלונה:** סבר דקאן הפקולטה שעל תלמידיה נמנה התלמיד נשוא התלונה, או דקאן הסטודנטים, כי החלטת המזכיר האקדמי לגנוז את התלונה אינה מוצדקת, יהיה הוא רשאי לערער על החלטה זו בפני הרקטור שהחלטתו בנדון תהיה סופית.
44. **סיוע בבדיקת תלונה:** המזכיר האקדמי יהיה רשאי לאצול סמכויותיו על פי סימן זה להוציא הסמכות האמורה בסעיף 42 – לקובל ו/או לקובל מיוחד.

סימן ב': פתיחת הליכים – קובלנה

45. **הוראת הרקטור:** הרקטור יהיה רשאי להורות למזכיר האקדמי – בכל מקרה, בין אם הוגשה תלונה ובין אם לאו – לפתוח בהליכי משמעת.
46. **יוזמת המזכיר האקדמי:** המזכיר האקדמי יהיה רשאי לפתוח בהליכי משמעת ביוזמתו שלו אם סבר כי נעברה עבירת משמעת ולא הוגשה לו תלונה בנדון, או שהוגשה לו תלונה בנדון והמתלונן חזר בו ממנה.
47. **העברת תלונה לקובל:** החליט המזכיר האקדמי – בין ביוזמתו ובין על פי תלונה שהוגשה לו – כי יש מקום לפתוח בהליכי משמעת נגד תלמיד, או שקיבל הוראה לעשות כן מהרקטור, יעביר את התלונה וכל חומר שאסף במהלך בירורה, לקובל.
48. **קובלנה:** על יסוד התלונה וכל חומר נוסף שיועבר לקובל על ידי המזכיר האקדמי או יאסף על ידי הקובל עצמו, יכין הקובל קובלנה שתכלול את הפרטים הבאים:
- 48.1 פרטי המתלונן ותיאורו.
- 48.2 פרטי המעשים או המחדלים המיוחסים לתלמיד הנתבע (להלן "הנתבע").
- 48.3 פירוט עבירות המשמעת המיוחסות לנתבע.
- 48.4 רשימת מסמכים שבדעת הקובל להגיש במהלך הדיון.
- 48.5 רשימת העדים שבדעת הקובל להשמיע במהלך הדיון.
49. **הגשה:** קובלנה תיחתם בידי קובל ותוגש למזכיר רשויות השיפוט.
50. **המצאה:** --
- 50.1 **מזכיר רשויות השיפוט ימציא עותקים של הקובלנה:**
- 50.1.1 לממונה.
- 50.1.2 לנתבע.
- 50.1.3 לדקאן הפקולטה שעל תלמידיה נמנה הנתבע.
- 50.1.4 לדקאן הסטודנטים.
- 50.1.5 לסטודנט האמור לשמש כמשקיף מורשה בדיון.

50.2 לעותק הקובלנה שיישלח לנתבע יצורף עותק של תקנון זה.

סימן ג': הליכי הדיון בפני הממונה

- 51 מועד הדיון: --- .51
- 51.1 מועד הדיון בקובלנה ייקבע על ידי מזכיר רשויות השיפוט בתיאום עם הממונה.
- 51.2 המועד שייקבע לדיון לא יהיה מוקדם משבעה ימים ולא יהיה מאוחר מעשרים ואחד יום מהיום בו נמסרה הקובלנה לנתבע.
- 51.3 הוראות פסקה 51.2 לא יחולו על דיונים בבקשות להחלטות ביניים ואלה אפשר שיתקיימו בתוך פרק זמן קצר מזה האמור שם.
- 51.4 כל הודעה או מסמכים שיישלחו לנתבע בדואר רשום לפי כתובתו שבמרכז למרשם או כתובתו שבחוג לימודיו, ייחשבו כאילו נמסרו לנתבע שבעה ימים לאחר שיגורם.
- 52 הזמנה לדיון: .52
- מזכיר רשויות השיפוט יזמין למועד שנקבע לדיון בקובלנה את הקובל, הנתבע, המתלונן, המשקיפים האמורים בסעיף 27 לתקנון זה ואת עדי הקובל המפורטים בקובלנה.
- 53 דחיית הדיון: .53
- הממונה מוסמך – אם יתבקש לכך על ידי הקובל או על ידי הנתבע – לדחות את מועד הדיון מטעמים מיוחדים שיירשמו.
- 54 דיון בהעדר הנתבע: --- .54
- 54.1 דיון בקובלנה יכול שיתנהל בהעדר הנתבע אם זה לא יופיע במועד שנקבע – למרות שהוזמן כראוי – מבלי שיצביע על טעם מיוחד לדחיית מועד הדיון.
- 54.2 נתקיים דיון שלא במעמד הנתבע, בנסיבות כמתואר בפסקה דלעיל יהיה הממונה רשאי ליתן כל החלטה או פסק דין אף שלא בפני הנתבע.
- 54.3 ניתנה החלטה שלא בפני הנתבע ימציא לו מזכיר רשויות השיפוט עותק ממונה והנתבע יהיה רשאי לעתור לביטולה תוך שבעה ימים מהמועד בו יקבל את עותק החלטה.
- העתירה תתברר בפני הממונה שיהיה מוסמך לבטל את החלטתו או לשנותה מטעמים מיוחדים שיירשמו.
- 55 הקראה: --- .55
- 55.1 בפתיחת הדיון יקרא הממונה את הקובלנה בפני הנתבע ויסביר לו – אם יתבקש לכך – את האמור בה.
- 55.2 לאחר ההקראה ישאל הממונה את הנתבע אם הוא מודה, או שאינו מודה בקובלנה.
- 56 הודעה: .56
- חודה הנתבע בקובלנה יהיה הממונה רשאי למצוא אותו חייב בדיון על פי חודאתו ולגזור את דינו, אולם הממונה יהיה רשאי, על אף ההודאה, לדרוש מהקובל להגיש ראיות להוכחת הקובלנה.
- 57 סדרי דין וראיות: --- .57
- 57.1 הממונה ינהל את הדיון ויקבל ראיות בדרך שתראה לו צודקת ויעילת.

57.2	לא הודה הנתבע בקובלנה, יגיש הקובל ראיותיו וישמיע את עדיו והנתבע או סגורו יהיה רשאי לחקור עדים אלה. לאחר מכן יגיש הנתבע ראיותיו וישמיע את עדיו והקובל יהיה רשאי לחקור עדים אלה. הן הקובל והן הנתבע יהיה רשאי לחקור עדיו בחקירה חוזרת.	
58	במהלך הדיון יירשם בידי מזכיר רשויות השיפוט או בידי הממונה פרטיכל שייחתם בידי הממונה.	פרטיכל:
59	---	פסק הדין:
59.1	סמוך, ככל האפשר, לסיום גביית הראיות והשמעת טענות הצדדים יתן הממונה פסק דין (מורכב מהכרעת דין ואם יימצא הנתבע חייב הדין, אף גזר דין) מנומק ובכתב.	- מועד נתינתו
59.2	מזכיר רשויות השיפוט ימציא עותקים של פסק הדין לנתבע, לקובל, למתלונן, לדקאן הפקולטה שעל תלמידיה נמנה הנתבע, לדקאן הסטודנטים ולסטודנט אשר שימש משקיף מורשה בדין.	- המצאתו
59.3	פסק דין של הממונה יכנס לתוקפו ביום נתינתו אלא אם כן יחליט הממונה כי יכנס לתוקפו במועד אחר.	- תחילת תוקפו

סימן ד': הגשת ערעור

60	פסקי הדין של הממונה ניתנים לערעור בפני בית הדין, הן על ידי הקובל והן על ידי הנתבע.	זכות ערעור:
61	הערעור יוגש תוך חמישה עשר יום מיום שנתן הממונה את פסק הדין נשוא הערעור (אם זה ניתן בפני המערער) או תוך חמישה עשר יום מיום שהומצא פסק הדין למערער (אם זה ניתן שלא בפני המערער).	מועד הגשת ערעור:
62	הערעור יוגש בכתב, למזכיר רשויות השיפוט ויכרט את נימוקי וטיעוני המערער.	כתב ערעור:
63	מזכיר רשויות השיפוט ימציא עותקים של הערעור:	המצאה:
63.1	לנשיא בית הדין.	
63.2	למשיב (שיהיה הקובל או הנתבע, לפי העניין).	
63.3	לדקאן הפקולטה שעל תלמידיה נמנה המערער או המשיב.	
63.4	לדקאן הסטודנטים.	
64	דקאן הפקולטה ו/או דקאן הסטודנטים יהיו רשאים לבקש ממזכיר רשויות השיפוט לזמנם לדיון בערעור.	ערעור אינו מעכב פסידי:
64	הגשת ערעור לא תעכב את ביצוע פסק הדין אלא אם כן יחליט בית הדין אחרת, לבקשת המערער.	

סימן ה': הליכי דיון בבית הדין

65	עם קבלת כתב ערעור יקבע נשיא בית הדין (בהתחשב בהנחיות האמונות בסעיף 16 דלעיל) את הרכב המותב בפניו יתברר הערעור ואם לא יכלול הוא עצמו וממלא מקומו הקבוע בהרכב זה, אף את יו"ר המותב.	קביעת המותב:
66	הערעור יוגבל לבדיקת הממצאים והמסקנות של הממונה והמערער או	היקף

הערעור: המשיב לא יורשו להציג ראיות בערעור, אלא אם נתגלו ראיות חדשות שלא היו ידועות להם, ולא היו צריכות להיות ידועות להם, בעת הדיון בפני הממונה, או שבית הדין יסבור כי קיימות נסיבות מיוחדות המחייבות, מטעמים של עשיית צדק, להציגן.

- .67 טיעונים
 בכתב: 67.1 אם לא יבקש המערער, בכתב הערעור, להשמיע טיעונו בע"פ יהיה יו"ר המותב רשאי להורות כי טיעוני המערער והמשיב יוגשו לבית הדין בכתב באופן ובמועדים שיפורטו בהודעה בכתב, שישלח יו"ר המותב למערער ולמשיב.
 67.2 לא הגיש המערער טיעונו במועד ובאופן שפורטו בהודעת יו"ר המותב, יימחק הערעור.
 67.3 לא הגיש המשיב טיעונו במועד ובאופן שפורטו בהודעת יו"ר המותב, ידון בית הדין בערעור על פי טיעוני המערער בלבד.

- .68 מועד
 הדיון: 68.1 לא החליט יו"ר המותב על הגשת טיעונים בכתב, יקבע מזכיר רשויות השיפוט, בתיאום עם יו"ר המותב, מועד לשמיעת הערעור.
 68.2 המועד שייקבע לשמיעת הערעור לא יהיה מוקדם מארבעה עשר יום ולא יהיה מאוחר מעשרים ושמונה יום מהיום בו הוגש כתב הערעור.

69. שמיעת הערעור: 69. במועד הקבוע לשמיעת הערעור ישמיע המערער את טענותיו תחילה ולאחר מכן יהיה המשיב רשאי להשיב על טיעוני המערער.

70. פסק הדין: 70. סמוך ככל האפשר לאחר שמיעת הצדדים, או – במקרה של טיעון בכתב – סמוך ככל האפשר לאחר קבלת טיעוני הצדדים שבכתב, יתן בית הדין פסק דין מנומק, בכתב.

סימן ו': דיונים סגורים ופרסום פסקי דין

- .71 דיון בדלתיים סגורות: 71.1 הדיונים בפני רשויות השיפוט יתנהלו בדלתיים סגורות אלא אם כן יחליט הממונה, או המותב הדין בערעור – לבקשת אחד הצדדים – בהחלטה מנומקת, לקיים דיון פומבי.
 71.2 דיון פומבי: 71.2 הוחלט על קיום דיון פומבי, יהיה הממונה או המותב רשאי לקבוע מגבלות על כניסת קהל לאולם הדיונים, להוציא מהאולם מפריעים או להורות על המשך הדיונים בדלתיים סגורות.
 72. פרסום פסקי דין: 72. בכל פסק דין יקבע הממונה, או המותב, מפורשות: האם יש לפרסם את פסק הדין על גבי לוחות המודעות באוניברסיטה. 72.1 האם אותם פסקי דין שעל פי ההחלטה יש לפרסמם יפורסמו תוך ציון שם הנתבע או ללא ציון שמו. 72.2

פרק שביעי: עבירות חנייה – ברירת קנס

	הגדרות:	73	בפרק זה:
73.1	"עבירת חנייה": כל אחת מהעבירות על נוהל חניית רכב בקמפוס המפורטות בנספח ב' לתקנון זה ומהווה חלק בלתי נפרד ממנו וכל עבירה שתיוסף לנספח ב' על פי החלטה של ועדת החנייה האמורה בנוהל הנ"ל.		
73.2	"שיעור הקנס": שיעור הקנס לכל עבירת חנייה כנקוב בנספח ב'.		
73.3	"פקח": מי שהוסמך על ידי רשויות האוניברסיטה לפקח על ביצוע הוראות נוהל חניית רכב בקמפוס.		
	---	74	הודעה בדבר ברירת קנס:
74.1	היה לפקח יסוד להניח כי תלמיד עבר עבירת חנייה רשאי הוא למסור לתלמיד או להצמיד למכונתו, הודעה בה יואשם התלמיד באותה עבירה ותינתן לו הברירה לשלם את שיעור הקנס (המתאים לאותה עבירה) במקום לעמוד לדין בפני הממונה.		
74.2	העתק ההודעה האמורה יישלח למזכיר רשויות השיפוט.		
	---	75	תשלום קנס:
75.1	מי שקיבל הודעה כאמור בסעיף 74 רשאי תוך שלושים יום מתאריך ההודעה לשלם לחשבון האמור בה את סכום הקנס הנקוב בה.		
75.2	שילם תלמיד את הקנס האמור בסעיף 75.1, רואים אותו כאילו הודח באשמה בפני הממונה, הורשע ונשא את עונשו.		
76	לא שילם תלמיד קנס במועד הנקוב בסעיף 75 דלעיל תיחשב ההודעה האמורה בסעיף 74 כקובלנה שהוגשה נגדו על פי הוראות תקנון זה, מזכיר רשויות השיפוט יזמנו לדיון בפני הממונה ודיון כאמור יהיה זהה לדיון בכל קובלנה אחרת.		אי תשלום הקנס:
77	תלמיד שבתוך שנה אקדמית אחת הורשע פעמיים בעבירת חנייה (בין על דרך של תשלום ברירת קנס ובין על דרך של קיום דיון בפני הממונה) וקיבל בשלישית הודעה כאמור בסעיף 74, יהיה הקובל רשאי להגיש כנגדו קובלנה, חרף תשלום הקנס הנקוב בהודעה השלישית, והממונה יהיה רשאי להטיל עליו - בנוסף לקנס ששולם על ידו או במקומו - עונש אחר או נוסף.		עבירות חוזרות:
78	אחת לששה חודשים יותאמו סכומי שיעור הקנסות האמורים בנספח ב' בשיעור מתאים לשיעור עליית מדד המחירים לצרכן.		תיאום שעורי הקנס:

פרק שמיני: חנינה

	---	79	
79.1	הורשע תלמיד בעבירת משמעת ופסק דינו סופי, יהיה רשאי לפנות אל הרקטור בבקשה מנומקת, בכתב, לחנינה.		
79.2	הרקטור רשאי, לפי שיקול דעתו, לחון תלמיד שהורשע בעבירת משמעת, או להמתיק את עונשו או להמיר העונש בעונש אחר.		

נספח א'

1. חברת מרכז עלית לספורט באוניברסיטת תל-אביב בע"מ.
2. רמות – רשות אוניברסיטאית למחקר שימושי ופיתוח תעשייתי בע"מ.
3. מועדון הספורט של אוניברסיטת תל-אביב.
4. בית התפוצות.
5. בית ההוצאה לאור של אגודת הסטודנטים באוניברסיטת תל-אביב.
6. ש.ל.ח. – שרות לחבר בע"מ.
7. חנות "דיונון" באוניברסיטת תל-אביב.

נספח ב': עבירות חנייה

סכום בדרת הקנס
(נכון ליוני 2002)
43 ש"ח –
54 ש"ח –

העבירה

1. חנייה במגרש מוגבל – חניית רכב במגרש חנייה בו אין להחנות רכב זה (לאור סוג תווית החנייה שעליה)
חנייה אסורה
2. 2.1 במקומות חנייה שמורים.
2.2 במעברים במגרשי חנייה.
2.3 בכניסות לבניינים.
2.4 במקומות המיועדים לטעינה ופריקה.
2.5 במקומות שסומנו בשלט "אין חנייה".
2.6 על משטחי גרנוליט, שטחי גנים ומדרכות.
2.7 תפיסת שני מקומות חנייה מסומנים.
2.8 חנייה במקום או באופן הגורם הפרעה למעבר כלי רכב ו/או הולכי רגל.
3. חנייה אסורה בנסיבות חמורות
לעניין סעיף זה "חנייה אסורה בנסיבות חמורות" פירושה:
  - 3.1 חנייה החוסמת רכב החונה כדין.
  - 3.2 חנייה החוסמת מעבר למקום חנייה אחר.
  - 3.3 חנייה במקומות השמורים לנכים.
  - 3.4 חנייה החוסמת מעבר חירום.
  - 3.5 חנייה החוסמת מעבר בשערי הקמפוס.

סדרי ביטחון

1. אבטחה
השמירה על הסדר, על הביטחון ועל אכיפת הוראות החנייה בתחום הקמפוס נעשית על-ידי עובדי מדור הביטחון. חובה על התלמידים להישמע להוראותיהם ולהזדהות בפניהם (על פי דרישה).
2. כניסה לקמפוס
א. שערי כניסה לקמפוס:
בקמפוס מספר שערי כניסה להולכי רגל הפתוחים בשעות הפעילות. מהם שלושה המשמשים גם לכניסת כלי רכב המצוידים באישורי כניסה מתאימים:
שער מספר 8 – פתוח ברציפות כל שעות היממה.
שער מספר 4 – (שער רמניסיאנו) – פתוח בין השעות 06:00-23:00.
שער מספר 1 – (שער פרנקל) – פתוח בין השעות 06:30-21:00.
שער מספר 14 – (לימודי חוץ) – פתוח בין השעות 06:30-21:00.
כל איסור מוחלט להיכנס לקמפוס בטיפוס מעל הגדר.
ב. בדיקת חפצים:
  1. בכניסה לקמפוס חובה להציג חפצים אישיים לבדיקה, ולהזדהות על פי דרישת השומרים.

2. לא תורשה כניסה לתחום הקמפוס למי שיסרב להזדהות ו/או למי שיסרב להציג את חפציו לביקורת.
- ג. כניסה לתחום הקמפוס, נהיגה וחנייה בשטח הקמפוס:
1. כניסה לתחום הקמפוס וחנייה בשטח הקמפוס תורשה לרכב נושא תווית חנייה או לבעלי אישורים ומנייים תקפים שהונפקו על ידי מדור הביטחון.
  2. הנהיגה באופנועים ובקטנועים ברחבי הקמפוס מותרת אך ורק על הכבישים. חנייתם מותרת במגרשי החנייה הייחודיים לאופנועים ולקטנועים בלבד. חל איסור לנסוע על מדרכות, רחבות גרנוליט ומדשאות.
  3. מספר תווי חנייה יוקצבו להגרלה במשרדי אגודת הסטודנטים. התווית היא אישית ואינה ניתנת להעברה.
- חל איסור לקנות, למכור או להעביר תווית חנייה מאדם לאדם. המוצא תווית חנייה יעבירה מיד למדור ביטחון. חל איסור לקבל תווית חניה שלא באמצעות מדור ביטחון.
4. התנועה והחנייה בשטח האוניברסיטה הינם בהתאם לתמרורים, לסימונים ולהוראות התנועה והחנייה בקמפוס.
  5. תנועה וחנייה בניגוד להוראות מהווה עבירה על הוראות האוניברסיטה והינה ברת ענישה בדין משמעתי. נגד מבצע העבירה יוגש דוח עבירת חנייה/ברירת קנס.
- ד. הכנסת בעלי חיים לקמפוס:
- חל איסור על הכנסת בעלי חיים לקמפוס. איסור זה אינו חל על כלבים המשמשים לליווי עיוורים.
3. **החפצים חשודים**
- חפץ עזוב ללא בעלים הינו בבחינת חפץ חשוד. עם גילוי חפץ נטוש יש להרחיק אנשים מסביבתו ולהזעיק מיד את אנשי הביטחון. יש לנסות לאתר את בעל החפץ בסביבה הקרובה. אין לגעת או לטלטל חפץ כאמור, מחשש להיותו ממולכד.
4. **שמירה על רכוש אישי**
- א. אין להשאיר תיקים ומסמכים ללא השגחה. יש לשמור היטב על התיק, הארנק והחפצים האישיים בתחום הקמפוס ובמיוחד בספריות ובכיתות הלימוד, למניעת גנבות ולמניעת הטרדה של גורמי הביטחון.
  - ב. בספריות יש להפקיד תיקים במלתחה. חל איסור להניח תיקים בכניסה לספריות. תיק או חפץ עזוב יטופל כחפץ חשוד או יועבר למדור ביטחון, הכל לפי העניין. נגד בעל התיק/החפץ תוגש תלונה משמעטית.
  - ג. יש לדווח למדור הביטחון על כל מקרה של גניבה או אובדן רכוש בתחום הקמפוס.
5. **אבדות שנמצאו בתחום הקמפוס**
- המוצא אבדה באחד מבנייני האוניברסיטה ואינו מאתר את בעליה, ימסור אותה למנהל הבית בו נמצאה.
- המוצא אבדה בשטח הקמפוס ואינו מאתר בעליה ימסור אותה למדור ביטחון.
6. **נשק**
- הכנסת נשק לתחום הקמפוס תותר עם הצגת רשיון תקף לנשיאת נשק:
- א. אזרח – יתבקש להציג אישור תקף שהוצא על ידי משרד הפנים, התואם את מספר הנשק ואת שם בעליו.
  - ב. חייל במדים – בשירות סדיר או במילואים – יתבקש להציג תעודת קצין/חוגר.
  - ג. בשערי הכניסה לקמפוס חובה להודיע לשומר על נשיאת נשק ויש להציג בפניו את האישור המתאים.
  - ד. חל איסור על נשיאת נשק טעון בתחום הקמפוס.
  - ה. מושא נשק יחויב לפרוק את המחסנית מהנשק בעת שהייתו בקמפוס.
  - ו. יש להצניע את הנשק בתחומי הקמפוס.
7. **הוצאת ציוד**
- אין להוציא ציוד השייך לאוניברסיטה אל מחוץ לקמפוס אלא באישור בכתב מטעם ראש מינהל הפקולטה או מנהל היחידה לה שייך הציוד. כל המבקש להוציא ציוד לא מזוהה, יידרש עיני עובדי הביטחון להוכיח בעלות על הציוד.

8. **נוכחות בניינים לאחר שעות הפעילות**
בנייני האוניברסיטה ננעלים ע"י מנהלי הבתים עם סיום הפעילות. הכניסה לבניינים לאחר שעות הפעילות אסורה. כניסה מותרת לבעלי אישור בכתב מטעם ראש מינהל הפקולטה.
9. **פעילות פרסום בקמפוס**
אין לחלק דפי פרסום בתחום הקמפוס. הדבקת מודעות מותרת רק בלוחות המודעות הכלליים.
10. **משרדי מדור ביטחון**
משרדי מדור ביטחון נמצאים בבניין המחשבים, מזרחית לבניין שנקר (כימיה), טל', 6408484, טלפון חירום - 6408222 (במשרד קיימת תורנות במשך כל שעות היממה).
11. **רכיבה על אופניים**
א. אין להכניס אופניים לבניינים בקמפוס. אין לרכב על מדשאות האוניברסיטה. אופניים יש להחנות אך ורק במתקני החנייה לאופניים הממוקמים בסמוך לבניינים.
ב. הרכיבה על אופניים השייכים לאוניברסיטה מותרת ברחבי הקמפוס בלבד. חל איסור לרכוב על אופניים אלה מחוץ לשטחי הקמפוס.
12. **משחקים**
אין לשחק במרחב הקמפוס במשחקי כדור, בהטלת צלחות מעופפות, במשחקי קלפים וכיו"ב. פעילות ספורטיבית ניתן לבצע אך ורק במסגרת מועדון הספורט של האוניברסיטה.

בטיחות ועזרה ראשונה

1. עקרונות הבטיחות מוגדרים בהוראות האוניברסיטה. התלמידים נדרשים לפעול בהתאם להוראות ולנוהלי הבטיחות הכלל-אוניברסיטאיים והמיוחדים של יחידותיהם.
2. באוניברסיטה מועצת בטיחות, ועדות בטיחות יחידתיות ומנגנון בטיחותי מקצועי - יחידת בטיחות. אלה עומדים לרשות ציבור התלמידים ואליהם יש לפנות במקרה של ליקויים ובהצעות לשיפורים ולשאלות בענייני בטיחות תעסוקתית ובטיחות אש. על מפגעים בטיחותיים יש לדווח למנהל הבית.
3. מידע מתומצת על הדרך בה יש לנהוג ולמי יש לפנות במצבים חריגים, מרוכז ב"דף מידע לשעת חירום" הנמצא על כל לוחות המודעות ובמזכירות היחידות. רצוי לקרוא אותו בעיתות רגיעה כדי לדעת להשתמש בו ביעילות גם במצב מתח.
4. חריגה מהוראות הבטיחות הינה עבירה בת עונשין בדין משמעתי ואף בדין הפלילי.
5. על התלמיד לדווח למזכירות החוג או הפקולטה על כל תאונה בתוך הקמפוס, בה היה מעורב. טפסים מתאימים ניתן לקבל במזכירות השונות. מטרת הדיווח הן סיוע בסילוק מפגעים, הפקת לקחים והנפקת אישורים על התאונה.
6. מספר הטלפון של יחידת-הבטיחות הוא 6409555; מספר פקס/משיכון: 6408555.
7. תחנת עזרה ראשונה נמצאת בבניין הספרייה ע"ש אליאס סוראסקי - טלפון 6408666, והיא פועלת בין השעות 00:00-18:00 בימים א'-ה'. בכל בניין, בחדרו של מנהל הבית, נמצא תיק עזרה ראשונה.

תחזוקה

תקלות תחזוקה

הודעות על תקלות ומפגעי תחזוקה כגון: ברז דולף, שירותים מקולקלים, מפסק חשמל לא תקין, בורות, מפגעים בטיחותיים, יש להביא לידיעת מנהל הבית והגוש בכל בניין או לידיעת מוקד התקלות, טל' 6408777.

תקלות בטלפונים

הודעות על תקלות בטלפונים פנימיים יש להפנות למוקד תקלות, טל' 6408777.
הודעות על תקלות בטלפונים חיצוניים יש לפנות ישירות לשירות 166 של בזק.

פעילות ציבורית בקמפוס

הפעילות הציבורית בקמפוס מתנהלת מכוח תקנון "פעילות ציבורית באוניברסיטה", אשר קטעים ממנו מובאים להלן:

האוניברסיטה הינה מוסד להשכלה גבוהה, המבוסס על עיקרון החופש האקדמי, והרואה בחופש הביטוי תנאי יסודי לקיומו. האוניברסיטה תבטיח ותטפח חופש ביטוי מלא בפעילות האקדמית, התרבותית והחברתית בין כתליה, במסגרת חוקי המדינה.

(1) הגדרות

"קמפוס האוניברסיטה" – לרבות מבנים, מתקנים, שטחים פתוחים ומדשאות.
"פעילות ציבורית" – הפגנה, אספה, דיון, מופע, תצוגה, טכס תניג, או כל מאורע או אירוע אחר הנערך בתחום הקמפוס של האוניברסיטה (להלן: "הקמפוס") ואיננו מתייחס למערך הלימודים באוניברסיטה, ולמעט כנסים מדעיים שהאוניברסיטה או הפקולטה מעניקה להם חסותה, אירועים רשמיים של האוניברסיטה ואירועים אשר קיימת לגביהם הוראה מיוחדת בקובץ הוראות האוניברסיטה, וכן להוציא פעילות מסחרית.

(2) כל פעילות ציבורית המתקיימת באוניברסיטה חייבת לעמוד בתנאים האלה:

- (1) שמירת דיני מדינת ישראל ותקנות האוניברסיטה.
- (2) לא יהיה בקיום הפעילות הציבורית משום שימוש לרעה בשמה של האוניברסיטה.
- (3) הפעילות הציבורית לא תשבש את המהלך התקין של ההוראה, המחקר והעבודה בקמפוס, ולא תפריע לו.

(3) הפעילות בכיכר אנטין:

- (1) כל תלמיד יהא רשאי לקיים פעילות ציבורית מסוג הפגנה או אספה בכיכר אנטין שבאוניברסיטה, ללא צורך בקבלת היתר מראש, ובלבד שיוודע דבר קיום הפעילות למדור הביטחון של האוניברסיטה. על ההודעה להגיע למדור הביטחון לפני תום יום העבודה האחרון שלפני מועד קיום הפעילות.
- (2) מארגן הפעילות בכיכר אנטין כאמור לעיל יהיה רשאי לפרסם דבר קיומה הן על לוחות המודעות והן ע"י חלוקת הודעות לידי המעוניינים בכך ברחבי הקמפוס. נוסח המודעות יתאם את האמור בבקשה לקיום הפעילות.
- (3) במהלך הפעילות יותרו חלוקת חומר הסברה, החתמת עצומות ונשיאת שלטים. בכל מקרה אסורה תליית שלטים על מבנים וגדרות או קביעתם בכיכר וכן אסורה חסימת הכניסה לקמפוס ולבניינים שמסביב לכיכר.

(4) תלמיד המעוניין לארגן בכיכר אנטין פעילות ציבורית שאינה מסוג הפגנה או אספה, או לארגן פעילות ציבורית שלא בכיכר אנטין מחויב לקבל היתר מראש של הוועדה לקיום פעילות ציבורית כמפורט להלן.

(5) הוועדה לקיום פעילות ציבורית תורכב משמונה חברים, לפי הפירוט בלהלן:

1. סגן רקטור האוניברסיטה – יו"ר
2. מנכ"ל האוניברסיטה
3. דקאן הסטודנטים

4. היועץ המשפטי
5. מנהל האגף לקשרי חוץ
6. נשיא מועצת הסטודנטים
7. חבר סגל אקדמי שימונה ע"י רקטור האוניברסיטה
8. איש ציבור, חבר הוועד המנהל, שימונה על-ידי יו"ר הוועד המנהל.

- (6) תלמיד המעונין לקיים פעילות ציבורית הטעונה היתר, יפנה לדקאן הסטודנטים – חבר הוועדה המוסמך. הבקשה תוגש על טופס "בקשה לקיום פעילות ציבורית בקמפוס". פרט למקרים בעלי דחיפות מיוחדת, הרי שבקשה לקיום פעילות ציבורית תוגש לא יאחר מארבעה ימי עבודה לפני המועד המתוכנן לקיומה.
- (7) דקאן הסטודנטים, לאחר היוועצות עם גורמי ביטחון וענף אירועים באגף קשרי חוץ, ימסור תשובתו למארגן תוך שני ימי עבודה ממועד קבלת הבקשה. בנסיבות מיוחדות תכונס הוועדה לקיום פעילות ציבורית. הוועדה או חבר הוועדה המוסמך יהיו רשאים לקצר את ההליכים הנ"ל במקרים בעלי דחיפות מיוחדת. התליט חבר הוועדה המוסמך שלא לאשר קיום הפעילות הציבורית או לקיימה בסייגים ובתנאים, רשאי המארגן להגיש ערעור מנומק ליו"ר הוועדה, אשר יזמן את חבריה לדון בערעור. החלטות הוועדה תהיינה סופיות.

אגודת הסטודנטים

אגודת הסטודנטים היא מוסד עצמאי (ללא כוונת רווח) המאגד את הסטודנטים באוניברסיטת תל-אביב. מטרת אגודת הסטודנטים לפעול למען רווחת הסטודנטים וטובתם, תוך שמירת האינטרסים התברתיים, הכלכליים והציבוריים שלהם; לשמור על מעמדם האקדמי בתוך הקמפוס ומחוצה לו; לייצג את ציבור הסטודנטים כלפי כל רשות, מוסד, גוף ואדם; לפעול למען שוויון זכויות מלא לכל סטודנט, ובכלל זה קיום ושמירת חופש הביטוי וההתארגנות בקמפוס.

מועצת אגודת הסטודנטים

מועצת אגודת הסטודנטים היא "הרשות המחוקקת" של האגודה, המתווה מדיניות ומפקחת על פעילות האגודה, והיא הבוחרת את הוועד ואת היו"ר. המועצה מורכבת מ-75 נציגי חוגים הנבחרים ישירות ע"י הסטודנטים באותו חוג, ומיצגים את האינטרסים של תלמידי החוג בפני המועצה מחד, ובפני סגל החוג מאידך. הבחירות למועצה מתקיימות כל שנה, וכל חבר אגודה מעל גיל 18 זכאי לבחור ולהיבחר בהן. ישיבות המועצה פתוחות לכל סטודנט. לצד המועצה פועלות ועדת ביקורת, ועדת כספים ועדת מכרזים.

מחלקות האגודה

באגודה, השוכנת במרכז הסטודנט ע"ש אריק מיטשל (ליד כיכר אנטין) שש מחלקות שבראש כל אחת מהן עומד חבר ועד, וניתן לפנות אליהן בשעות הקבלה. להלן הסבר כללי על כל מחלקה ומקצת מן השירותים שהיא מספקת. עדכונים שוטפים וכן מרבית שירותי האגודה ניתנים בדלפק הקבלה, ובאתר האינטרנט: www.student.co.il.

מחלקה לעניינים אקדמיים – טל' 03-6407648

עוסקת בכל הקשור לתחום האקדמי – ללימודים באוניברסיטה וכן לבעיות שכר הלימוד.

"ספרות זולה" – ספריית ספרי הלימוד של האגודה ממנה ניתן לשאול ספרים למשך סמסטר שלם. "ספרות זולה" הראשית בחדר 5 בבניין רקאנטי, טלפון: 03-6405032. לתלמידי הנדסה ומדעים מדויקים, חדר 24 (מתחת לספרייה של מדעים מדויקים), טלפון: 03-6406587.

"בנק בחינות" – מבתנים משנים קודמות במאגר ממוחשב לשימוש הסטודנטים כהכנה למבתנים. פרויקט חונכות – שיעורים בקבוצות תרגול קטנות בשיתוף החוג ובמימון משותף של הסטודנטים, האגודה והחוג עצמו.

נציבי קבילות – טיפול בבעיות הקשורות ללימודים הנוצרות בין הסטודנטים לרשויות האוניברסיטה (פגישה בתאום מראש 03-6407654).

סינאגוגים בביה"ד המשמעתי – ייצוג סטודנטים ללא תשלום בביה"ד המשמעתי של האוניברסיטה.

מחלקת פנים – טל' 03-6407656

עוסקת בנושאים המנהליים הרלוונטיים לחיי הסטודנט בקמפוס, כגון פיקוח על פעילות הספריות, החניונים והקפטריות.

קבלת קהל: דלפק הקבלה – בו ניתן ליהנות משירותי האגודה. שעות פעילות: ימים א'-ה' בין השעות 09:00-19:00. יום ו' בין השעות 08:30-12:30, טלפון: 03-6407662. חלק מהשירותים ניתנים גם בדוכן הנודד "סטלה".

שירותי חנייה:

"קמפוס" – שירותי הסעה בתחנות בין קמפוס האוניברסיטה לבין תחנת רכבת האוניברסיטה. הגרלת תווי חנייה המאפשרים חנייה בשטח הקמפוס במשך שנת הלימודים. מכירת כרטיסיות לחנייה מוזלת בחניונים מסביב לקמפוס.

צילום מסמכים במחיר מוזל: במרכז הצילומים של האגודה, בניין דה-בוטון.

מד"ס – מדריך דיור סטודנטיאלי – מאגרי מידע לסטודנטים: שכירת דירות ושותפויות באזור המרכז, 'לוחות מודעות' לשיעורי עזר, מתרגמים, מדפיסים וכלי רכב, טלפון: 03-6407655.

ביטוח "מאסטר-ביט" – מועדון ביטוח לסטודנט (03-6407647, 053-463296) המציע מחירים אטרקטיביים לסטודנטים ולבני משפחתם ולסגל האוניברסיטה. ממוקם בחדר 114.

מרכז הספורט הסמוך לאוניברסיטה – כולל בריכת שחייה, מגרשי ספורט, חדר כושר, סאונה וחוגים. לסטודנטים חברי אגודה ניתנת הנחה בכניסה חד-פעמית, בקניית כרטיסיות וברכישת מנוי שנתי.

מחלקת תרבות – טל' 03-6405130

מופקדת על פעילות תרבותית וחברתית בקמפוס. מטרת המחלקה היא להציע מגוון רחב של תכניות לסטודנט, שיעשירו את חיי התרבות בקמפוס. המחלקה מפיקה ויוזמת אירועים שונים, כגון: יום הסטודנט, יום ירוק, שבוע זולא, מסיבת יום העצמאות. כמו כן, תחת חסותה פועלים מועדונים שונים: מועדון B-GAY, מועדון יד ושם, מועדון די-בייט, חוגים וסדנאות. במחלקה פועלת יחידה למעורבות חברתית שתפקידה ליזום וללוות פרויקטים קהילתיים.

מחלקת מעונות וסיוע כלכלי – טל' 03-6407659

מעונות – המחלקה דואגת לרווחת הסטודנטים באמצעות רכזי המעונות וועד הדיירים ומפעילה מועדוני דיירים, חדר מחשבים, חדר כושר ועוד. המחלקה מארגנת פעילות חברתית-תרבותית, כגון מסיבות, הרצאות ופאנלים.

מלגות – המחלקה מרכזת את הטיפול במלגות שמעניקה אגודת הסטודנטים ובגיוס משאבים נוספים להן. המחלקה מפיקה "חוברת מלגות" המכילה מידע מרוכז לגבי מלגות נוספות המוצעות לסטודנטים ע"י גופים וקרנות אחרים.

מחלקת הסברה וקשרי חוץ – טל' 03-6407651/2/3

הסברה – הפקה וביצוע של פרסום האירועים והפעילויות של האגודה, וכן עדכונים שוטפים לגבי שירותי האגודה. תפעול לוחות המודעות של האגודה, הנמצאים בכל הפקולטות. המחלקה אחראית על "תזה" – עיתון הסטודנטים המופץ הינם בקמפוס.

קשרי חוץ – יצירת קשרי גומלין עם אוניברסיטאות בארץ ובחו"ל (בין השאר: משלחות לחו"ל ואירוח סטודנטים מחו"ל) ויצירת ערוצי הידברות בין אוכלוסיות שונות בחברה הישראלית, כגון מפגשי יהודים-ערבים.

מחלקת פניות ציבור – טל' 03-6407657

המחלקה נותנת מענה לסטודנטים בכל בעיה ושאלה, ומסייעת ביצירת הקשר בין הסטודנטים והרשויות השונות באוניברסיטה.
ניתן לפנות בשאלות ובעיות בטלפון/בפקס: 03-6407665 ובדואר אלקטרוני hilaash@hotmail.co.il או לפנות בכתב למחלקת פניות הציבור, בניין מיטשל, חדר 118.

מבקר האגודה מקיים שעות קבלה ומתפקד כנציב פניות הציבור.

ייעוץ מס וייעוץ פיננסי וכן **ייעוץ וסיוע משפטי ראשוני** – בעניינים הנוגעים לרווחת הסטודנטים (פגישות ניתן לתאם בטלפון 03-6407654).

"גיב טוב" – חברת כוח אדם לסטודנטים ואקדמאים (03-6407800), חברת בת של אגודת הסטודנטים. **מחלקת הסטודנטים** מתמחה בעבודות זמניות ובמשרות חלקיות המותאמות במיוחד לסטודנטים במגוון תחומים, ומחלקת האקדמאים מציעה משרות לבעלי תואר בתחומים שונים במיטב החברות במשק.

מבקר האוניברסיטה

מבקר האוניברסיטה בודק, לפי הצורך, את החוקיות, הסדירות, הסבירות, היעילות, התיסכון וטוהר המידות בניהול המשק, הכספים והמינהל ביחידות המינהליות והאקדמיות של האוניברסיטה ובגופים שבשליטתה. עוד בודק המבקר תלונות הראויות, לדעתו, להיבדק על ידו, המופנות כנגד האוניברסיטה או אחת מיחידותיה, למעט בנושאים אקדמיים המסורים לסמכות הסנאט.

משרד המבקר – בניין המינהלה ע"ש גוטמן, טל' 6408490, 6408168, פקס 6407264.

ספורט

1. היחידה לספורט

מטרת היחידה: לטפח הספורט הייצוגי ההישגי בתחרויות לסטודנטים של המוסדות להשכלה גבוהה בישראל.

א. פעילות פנימית

היחידה לספורט ולחינוך גופני מקיימת מדי שנה אליפויות פנימיות בין הפקולטות בענפי הספורט השונים ואירועי ספורט מיוחדים ביום הסטודנט.

ב. ספורט תחרותי

היחידה לספורט מפעילה נבחרות סטודנטים בענפי הספורט השונים במסגרת מפעלי אסי"א (אגוד ספורט לאקדמאים). כן נערכים מדי שנה מפגשים בינלאומיים בין ספורטאי האוניברסיטה וספורטאים סטודנטים ברחבי העולם.
סטודנטים ספורטאים, המייצגים את המדינה באירועים בינלאומיים רשמיים, באחד מענפי הספורט בו מיוצגת ישראל על-ידי נבחרת, קבוצה או ספורטאי בודד, יזכו להקלות דוגמת ההקלות הניתנות עקב מילואים, במידת האפשר.

2. המועדון לספורט תרבות ונופש

המועדון לספורט תרבות ונופש של אוניברסיטת תל-אביב נותן מגוון רחב של שירותים בתחום הספורט, התרבות והנופש לאוכלוסיית התלמידים, אנשי הסגל, ארגון הבוגרים ובני משפחותיהם.

אלה הפעילויות המרכזיות:

1. קבוצות תחרותיות בליגות הסדירות של ישראל בענפים שונים: אתלטיקה קלה, שחייה,

טניס, כדורמים, כדוריד, רוגבי, שחמט, הרמת משקלות, ניווט, ג'ודו, קארטה, טייקוונדו.

2. קורסים מיוחדים בנושאי הספורט השונים.

3. חוגים לריקודי עם ועמים.
4. ערבי זמר ומחול.
5. מחנות ספורט, מדע ונופש.
6. חוגי חברה ותרבות.
7. להקת מחול ייצוגית בשיתוף אגודת הסטודנטים.
8. הופעות תרבות ובידור.
9. טיולים, צעדות ופעולות נופש בחיק הטבע.

3. מרכז עלית לספורט באוניברסיטת תל-אביב

מתקני הספורט של האוניברסיטה כוללים: אולם התעמלות, אולמות סקווש, שלוש ברכות שחייה (ברכה אולימפית ושתי ברכות מחוממות בחורף), מגרשי טניס, אולם ספורט, אצטדיון כדורגל ואתלטיקה קלה וחדרי כושר. השימוש במתקנים - על-פי תעריף הנקבע מעת לעת ומתפרסם על לוחות המודעות בקמפוס.

מרכז לרפואה משלימה - טיפולים בתשלום בפיקוח רפואי מלא בחסות המרכז הרפואי איכילוב בתל-אביב.

דיונון

עמותה שמטרתה לספק לסטודנט, תוך שימת דגש על צרכיו, שירותים ומוצרים באיכות גבוהה ובמחירים סטודנטיאליים.

דיונון מתמחה בספרות אקדמית ומקצועית, ספרות יפה בעברית ובאנגלית, בניירת ובציוד משרדי ובמוצרי מוסיקה ופנאי.

מגוון המוצרים הנמכרים בדיונון כולל ספרים וחברות לימוד, תקליטורים, מחשבים, תוכנות ולומדות, צעצועים ומשחקים, מחשבוניים ומילונים אלקטרוניים.

חנות דיונון נמצאת בבניין מיטשל (כניסה מכיכר אנטין), טל': 03-6410351/2.

ימים א'-ה': בין השעות 08:30-20:00 ויום ו' בין השעות: 09:00-14:00.

דיונון ישיר להזמנות 24 שעות: 1-800-800-220, www.info@dyonon.com

להזמנת ספרים מחו"ל, טל': 03-6422667.

טיפול שיניים לתלמידים

במסגרת התוראה הקלינית הניתנת במרפאת השיניים של ביה"ס לרפואת שיניים ע"ש מוריס וגבריאלה גולדשילגר, יוכלו התלמידים לקבל עזרה ראשונה וטיפול שיניים אם הטיפוליים תואמים את צורכי ההוראה. הטיפול יבוצע ע"י תלמידי השנים המתקדמות (שנים ה' ו-ו') בהשגחה מלאה של רופאי ביה"ס לרפואת שיניים.

העזרה הראשונה ניתנת ללא תשלום. בדיקת מיון לצורך קביעת התאמה נערכת בימים א'-ה' בין השעות 15:30-11:00. טיפול כירורגי ללא תשלום ניתן בימים א'-ה' בין השעות 08:30-11:30.

תמורת שאר הטיפולים המחיר הוא עפ"י מחירון בית-הספר. תלמידים זכאים ל-10% הנחה מהמחירון הנ"ל עבור עבודות פרוטותיות (כתרים, גשרים וכיו"ב) ו-30% הנחה על יתר הטיפולים.

ביה"ס מכון רנטגן משוכלל, בו ניתן לבצע מגוון צילומי שיניים ולסתות במחירים מוזלים, בהתאם להפניית רופא. יש לתאם תור מראש בטלפון 6409304, 6409857.

המרפאה נמצאת בבניין ביה"ס לרפואת שיניים, ברח' קלצ'קין, ליד התחנה הסופית של קווי אוטובוס מס': 7, 45, 49 (דן) ו-74, 86, 274 (אגד), הכניסה דרך שער 10.

מרפאת האוניברסיטה

קופת חולים הכללית בשיתוף אוניברסיטת תל-אביב מפעילה מרפאה בקמפוס האוניברסיטה (בניין ספרית סוראסקי).

המרפאה נותנת שירותי רפואה דחופה לכל באי הקמפוס ורפואה תעסוקתית לעובדים. צוות העובדים והסטודנטים מבוטחי קופת חולים הכללית מקבלים שירותי רפואה באופן שוטף. המרפאה פתוחה בימים א'-ה', בין השעות 08:00-18:00 (בתופשת הקיץ בין 08:00-16:00). שירותי הרפואה במרפאה:

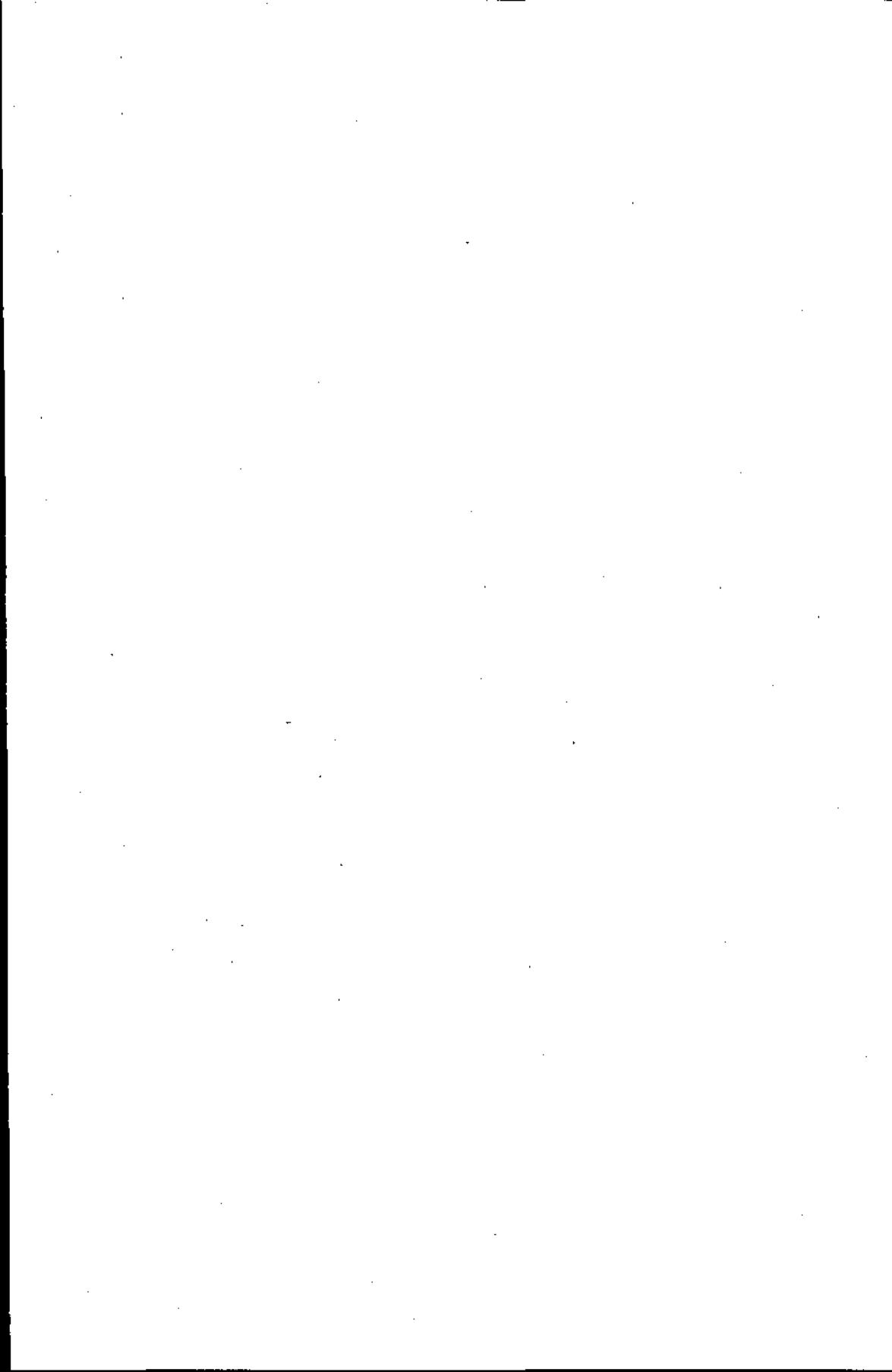
- * רופא בכיר ומומחה ברפואת המשפחה
  - * אחות מוסמכת ומיומנת
  - * טיפולים רפואיים
  - * בדיקת א.ק.ג.
  - * בדיקות מעבדה ואבחון
  - * מסלול מיוחד לזימון לבדיקה אצל רופאים מומחים, בכל תחומי הרפואה, לבדיקות מיוחדות ולאשפוז
- טופסי הרשמה ניתן לקבל במרכז למרשם ובמרפאת האוניברסיטה.

שירותי רפואה דחופה

חברת נטלי מספקת שירותי רפואה דחופה באוניברסיטה, באמצעות ניידות החברה. לכל בניין יש מספר מנוי אותו ניתן לקבל ממנהל הבית או הגוש. מספר הטלפון של מוקד חירום נטלי הוא 1-800-800-666, טלפון נייד 050-737230/1/2/3/4/5.

שירותי מזון

מסעדות, מזנונים, מכונות אוטומטיות לכריכים, לשתייה קרה ולשתייה חמה פועלים באוניברסיטה. הפיקוח על שירותי המזון מתבצע על-ידי הוועדה המשקית כלכלית בשיתוף אגודת הסטודנטים, משרד הבריאות המחוזי ובודקי כשרות. תלונות, הצעות והערות על טיב השירות או המזון יש להפנות בכתב לוועדה המשקית כלכלית באגף הנדסה ותחזוקה או לטלפון 03-6408360.

הפקולטה למדעי החברה ע"ש גרשון גורדון

ידיעון תשס"ג
2002/2003

עריכה: מאשה דובדבני
עיצוב והקלדה: פרידה כהן

לזכרם

תלמידי הפקולטה שנפלו במערכות ישראל

מקוביצקי ישעיהו ז"ל	אבנון שמואל ז"ל
מרט באדי ז"ל	אשבל יעקב (קלמן) ז"ל
מרמלשטיין יוסף ז"ל	בוכול עמיחי ז"ל
סבאח אליעזר ז"ל	בורשטיין שלום ז"ל
פירסט יאיר ז"ל	גור אריה אלכס ז"ל
פרח אפרים ז"ל	גורדון טלי ז"ל
קסלר מאיר אריה ז"ל	גלעד יעל ז"ל
קרוזנפלד מיכאל ז"ל	דגן רם ז"ל
רביד בועז ז"ל	דן נחום ז"ל
רוזנפלד שלום ז"ל	כץ רם ז"ל
רייך רוברט ז"ל	לובצקי רון ז"ל
שגיב שלמה ז"ל	ליפשיץ אהוד ז"ל
שורר זיו ז"ל	ליפשיץ יהודה ז"ל
שמר דרור ז"ל	מינץ מאיר ז"ל
ששון זאב ז"ל	מלול יהודה ז"ל
	מלצר יצחק ז"ל

אוניברסיטת תל-אביב מעניקה מלגות הצטיינות לזכרם.

תוכן העניינים

עמוד	
5	ביאור ראשי תיבות וקיצורים
6	מוסדות הפקולטה
15	מידע כללי
18	לימודי תואר ראשון
20	לימודים לאחר תואר
20	תלמידים מצטיינים בלימודי תואר ראשון
21	לימודי תואר שני
24	לימודי תואר שלישי
24	מלגות לתלמידי תארים מתקדמים
25	היחידה להשתלמויות וליישומים במדעי החברה
26	תקנון
26	תחולת תכניות לימודים ותקנות
26	משך הלימודים
27	רישום לקורסים
27	רישום בשיטת המכרז
32	רישום בשיטת הזנה ישירה למחשב ע"י קלדנים
36	הכרה בלימודים אקדמיים קודמים
36	קורסים חופפים בתכנים
37	מילוי חובות קורס
38	בחינות
41	ציונים
42	הפסקת לימודים עקב אי-עמידה בדרישות אקדמיות
42	הפסקת לימודים ע"י התלמיד
43	חידוש לימודים
43	שקלול ציון הגמר
44	זכאות לתואר
45	סיום לימודים בהצטיינות ובהצטיינות יתרה
46	תקנון משמעת סטודנטים - פקולטטי
49	תכניות לימודים
51	קורסים כלל-פקולטטיים
53	מערכת שעות
57	אנגלית
61	ביה"ס לכלכלה ע"ש איתן ברגלס
61	- תואר ראשון
79	- החטיבות בכלכלה
89	- תואר שני
98	- תואר שלישי
105	מערכת שעות

119	.....	החוג למדע המדינה
119	.....	- תואר ראשון
127	.....	- החטיבות במדע המדינה
138	.....	- תואר שני
151	.....	- תואר שלישי
161	.....	מערכת שעות
175	.....	ביה"ס לממשל ולמדיניות
175	.....	• התכנית ללימודי ביטחון - תואר שני
183	.....	מערכת שעות
187	.....	• התכנית למדיניות ציבורית - תואר שני
201	.....	מערכת שעות
205	.....	החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה
205	.....	- תואר ראשון
215	.....	- החטיבות בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה
227	.....	- תואר שני
254	.....	מערכת שעות
269	.....	החוג לפסיכולוגיה
269	.....	- תואר ראשון
276	.....	- מסלול דו-חוגי ביולוגיה ופסיכולוגיה (מדעי המוח)
279	.....	- החטיבה בפסיכולוגיה
285	.....	- תואר שני
292	.....	- תואר שלישי
304	.....	מערכת שעות
328	.....	החוג לתקשורת
328	.....	- תואר ראשון
341	.....	- החטיבה בתקשורת
342	.....	מערכת שעות
348	.....	החוג ללימודי עבודה - תואר שני
357	.....	- חטיבה בלימודי עבודה
359	.....	מערכת שעות
363	.....	התכנית ללימודי נשים ומגדר בסיוע NCJW
365	.....	הכשרה להוראת מדעי החברה
367	.....	החטיבות
368	.....	חטיבות פקולטטיות
368	.....	חטיבה ללימודי מגדר (הבדלים בין המינים)
373	.....	חטיבות מחוץ לפקולטה
393	.....	הספרייה למדעי החברה ולניהול
395	.....	לוח בחינות
395	.....	תואר ראשון
406	.....	תואר שני

ביאור ראשי תיבות וקיצורים

מדה"ח	-	מדעי החברה
שנה"ל	-	שנת הלימודים
סמ"י	-	סמסטר
שי"ס	-	שעה סמסטריאלית
שי"ש	-	שעה שנתית
ד"מ	-	דרישה מוקדמת
דמ"ק	-	דרישה מקבילה

אופני הוראה:

ס"י	-	סמינר
סד"י	-	סדנה
פרז"ס	-	פרוסמינר
קולקי	-	קולוקוויים
ק"מ	-	קריאת מודרכת
ש"י	-	שיעור
שו"ת	-	שיעור ותרגיל
ת"י	-	תרגיל

מוסדות הפקולטה

דקאן הפקולטה - פרופ' אינה וינר

ראשי החוגים

פרופ' מנואל טרכטנברג	ראש ביה"ס לכלכלה ע"ש איתן ברגלס
פרופ' חיה שטייר	ראש החוג ללימודי עבודה
פרופ' עזר גת	ראש החוג למדע המדינה
פרופ' יוסי שביט	ראש החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה
פרופ' עמירם רביב	ראש החוג לפסיכולוגיה
ד"ר דפנה למיש	ראש החוג לתקשורת
פרופ' זאב מעוז	ראש ביה"ס לממשל ולמדיניות
פרופ' אברהם בן-צבי	ראש התכנית ללימודי ביטחון
פרופ' ניל גנדל	ראש התכנית למדיניות ציבורית

מועצת הפקולטה

פרופ' ינון כהן	פרופ' אינה וינר - יו"ר	פרופ' חנה איילון
פרופ' עקיבא כהן	פרופ' דניאל אלגוס	פרופ' צבי אקשטיין
פרופ' נח לוי-אפשטיין	פרופ' שמגר בן-אליהו	פרופ' אברהם בן צבי
פרופ' יעקב לומרנץ	פרופ' אליעזר בן-רפאל	פרופ' יוסף ברכמן
פרופ' תלמה ליבל	פרופ' יולנדה גמפל	פרופ' ניל גנדל
פרופ' ליאו ליידרמן	פרופ' יוסף גרודוינסקי	פרופ' יצחק גלבוץ
פרופ' דפנה למיש	פרופ' יצחק גלבוץ	פרופ' עזר גת
פרופ' אלחנן מאיר	פרופ' גדעון דורון	פרופ' עדי דקל
פרופ' מתי מינץ	פרופ' אלן דרייזן	פרופ' יצחק הברפלד
פרופ' זאב מעוז	פרופ' אורי חדר	פרופ' אלחנן הלפמן
פרופ' אריאל מררי	פרופ' חנה הרצוג	פרופ' צבי הרקוביץ
פרופ' שאול משעל	פרופ' יורם וייס	פרופ' אליהו ורצברגר
פרופ' אריה נדלר	פרופ' יצחק זילכה	פרופ' דן זכאי
פרופ' דוד נחמיאס	פרופ' חיים חזן	פרופ' יונה טיכמן
פרופ' זאב סגל	פרופ' יונה טיכמן	פרופ' מאיר טיכמן
פרופ' זחבה סולומון	פרופ' מנואל טרכטנברג	פרופ' דניאל יעקבסון
פרופ' משה סמיונוב	פרופ' גיורא קיין	פרופ' אפרים יער
פרופ' חיים עומר	פרופ' אהרון קליימן	
פרופ' יואב פלד		
פרופ' נחמיה פרידלנד		
פרופ' אריאלה פרידמן		
פרופ' חנן פרנק		
פרופ' יעקב פרנקל		
פרופ' חיים פרשטמן		
פרופ' יהושע צאל		
פרופ' אפרים צדקה		
פרופ' אלכס צוקרמן		
פרופ' דני צידון		
פרופ' יוסף קטן		
פרופ' גיורא קיין		
פרופ' אהרון קליימן		

יוסי שביט	פרופי
אבי שדה	פרופי
משה שוקד	פרופי
חיה שטייך	פרופי
יוסף שיין	פרופי
מיכל שמיר	פרופי
רוגן שמיר	פרופי
יהודה שנהב	פרופי
דן שניט	פרופי

שולמית קרייטלר	פרופי
מיכאל קרן	פרופי
רחל קרניול	פרופי
עמירם רביב	פרופי
קליר רבין	פרופי
גיורא רהב	פרופי
נאדים רוחאנא	פרופי
אריאל רובינשטיין	פרופי
תמי רוגן	פרופי
מיכאל רוזנבאום	פרופי
אסף רוין	פרופי

סגל הוראה

א. מורי הפקולטה

סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	חנה איילון	פרופ'
פסיכולוגיה	דניאל אלגום	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	סיגל אלון	ד"ר
כלכלה	צבי אקשטיין	פרופ'
מדע המדינה	דנה אריאלי-הורוביץ	ד"ר
תקשורת	זירוס בורדון	ד"ר
פסיכולוגיה	שמגר בן-אליהו	פרופ'
מדיניות ציבורית	דן בן-דוד	ד"ר
לימודי ביטחון	יצחק בן-ישראל	פרופ'
כלכלה	אלחנן בן-פרת	ד"ר
מדע המדינה	אברהם בן-צבי	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	אליעזר בן-רפאל	פרופ'
מדע המדינה	גד ברזילי	ד"ר
מדיניות ציבורית	יוסף ברכמן	פרופ'
פסיכולוגיה	יאיר בר-חיים	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	יהודה גודמן	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	אבי גוטליב	ד"ר
תקשורת	נורית גוטמן	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	עפרה גולדשטיין-גדעוני	ד"ר
פסיכולוגיה	יונתן גושן-גוטשטיין	ד"ר
כלכלה	יצחק גלבוץ	פרופ'
פסיכולוגיה	יולנדה גמפל	פרופ'
מדע המדינה	אמל גימאל	ד"ר
מדיניות ציבורית	ניל גנדל	פרופ'
פסיכולוגיה	רעות גרובר	ד"ר
פסיכולוגיה	יוסף גרודזינסקי	פרופ'
מדע המדינה	עזר גת	פרופ'
לימודי עבודה	דוד דה-פריס	ד"ר
תקשורת	דניאל דור	ד"ר
מדע המדינה	גדעון דורון	פרופ'
כלכלה	עדי דקל	פרופ'
פסיכולוגיה	ראובן זר	ד"ר
כלכלה	אלן דרייזן	פרופ'
תקשורת	אלי דרזנר	ד"ר
לימודי עבודה	יצחק הברפלד	פרופ'
פסיכולוגיה	אורי הדר	פרופ'
כלכלה	אלחנן הלפמן	פרופ'
כלכלה	דנה הלר	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	חנה הרצוג	פרופ'
כלכלה	צבי הרקוביץ	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	סשה וייטמן	ד"ר
מדע המדינה	אריקה ויינטל	ד"ר
כלכלה	יורם וייס	פרופ'
לימודי עבודה	אלי וייץ	ד"ר
פסיכולוגיה	אינה וינר	פרופ'
לימודי עבודה	יואב ורדי	ד"ר
מדיניות ציבורית	אליה ורצברגר	פרופ'
כלכלה	יצחק זילכה	פרופ'
פסיכולוגיה	דן זכאי	פרופ'

מדע המדינה	איל חוברס	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	חיים חזן	פרופ'
כלכלה	אביעז חפץ	ד"ר
פסיכולוגיה	יונה טיכמן	פרופ'
כלכלה	מנואל טרכטנברג	פרופ'
פסיכולוגיה	דפנה יואל	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	אברהם יוגב	פרופ'
כלכלה	עובד יושע	ד"ר
לימודי עבודה	דניאל יעקבסון	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	אפרים יער	פרופ'
מדיניות ציבורית	ערן ישיב	ד"ר
לימודי עבודה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	ינון כהן	פרופ'
תקשורת	עקיבא כהן	פרופ'
פסיכולוגיה	דומיניק לאמי	ד"ר
כלכלה	חיים לובין	ד"ר
כלכלה	גילת לוי	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	נח לוין-אפשטיין	פרופ'
פסיכולוגיה	יעקב לומרץ	פרופ'
פסיכולוגיה	נירה ליברמן	ד"ר
פסיכולוגיה	תלמה ליבל	פרופ'
כלכלה	ליאו ליידרמן	פרופ'
תקשורת	יחיאל לימור	ד"ר
תקשורת	דפנה למיש	ד"ר
פסיכולוגיה	אלחנן מאיר	פרופ'
לימודי עבודה	גיא מונדלק	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	נסים מזרחי	ד"ר
מדע המדינה	תמר מייזלס	ד"ר
פסיכולוגיה	מתי מייץ	פרופ'
מדיניות ציבורית, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	גילה מנחם	ד"ר
מדע המדינה	זאב מעוז	פרופ'
מדע המדינה	גיל מרום	ד"ר
פסיכולוגיה	אריאל מררי	פרופ'
מדע המדינה	שאול משעל	פרופ'
פסיכולוגיה	אריה נדלר	פרופ'
לימודי ביטחון	שמעון נוה	ד"ר
מדע המדינה, מדיניות ציבורית	דוד נתמייס	פרופ'
מדיניות ציבורית	זאב סגל	פרופ'
פסיכולוגיה	מישל סלואן	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, לימודי עבודה	משה סמיונוב	פרופ'
מדע המדינה	אלברטו ספקטורוסקי	ד"ר
מדע המדינה	יאיר עברון	פרופ'
פסיכולוגיה	חיים עומר	פרופ'
כלכלה	עדי פזנר	ד"ר
מדע המדינה	יואב פלד	פרופ'
כלכלה	ג'ון פלנדרס	פרופ'
פסיכולוגיה	נתמיה פרידלנד	פרופ'
פסיכולוגיה	אריאלה פרידמן	פרופ'
פסיכולוגיה	חנן פרנק	פרופ'
כלכלה	דוד פרנקל	ד"ר
כלכלה	יעקב פרנקל	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	יוחנן פרס	פרופ'
כלכלה	חיים פרשטמן	פרופ'
פסיכולוגיה	יהושע צאל	פרופ'
כלכלה	אפרים צדקה	פרופ'
כלכלה	אלכס צוקרמן	פרופ'

כלכלה	דניאל צידון	פרופ'
פסיכולוגיה	נתמר צלניקר	ד"ר
לימודי עבודה	גדעון קונדח	ד"ר
מדע המדינה	מייקל קוצ'ין	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	אברהם קורדובה	ד"ר
פסיכולוגיה	גיורא קיץ	פרופ'
מדע המדינה	אהרון קלימן	פרופ'
פסיכולוגיה	יחיאל קלר	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	אדריאנה קמפ	ד"ר
פסיכולוגיה	שולמית קרייטלר	פרופ'
תקשורת	מיכאל קרן	פרופ'
פסיכולוגיה	רחל קרניול	פרופ'
פסיכולוגיה	עמירס רביב	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	דן רבינוביץ	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	גיורא רחב	פרופ'
כלכלה	אריאל רובינשטיין	פרופ'
כלכלה	יונה רובינשטיין	ד"ר
פסיכולוגיה	מיכאל רוזנבאום	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, פסיכולוגיה	נדים רוחאנא	פרופ'
כלכלה	אסף רזין	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	יוסי שביט	פרופ'
כלכלה	אלי שגיא	ד"ר
פסיכולוגיה	אברהם שדה	פרופ'
מדע המדינה	טל שדה	ד"ר
כלכלה	אבא שוורץ	ד"ר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	משה שוקד	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, לימודי עבודה	חיה שטייר	פרופ'
פסיכולוגיה	סידני שטראוס	פרופ'
פסיכולוגיה	קרלו שטרנר	ד"ר
מדע המדינה	יוסף שיין	פרופ'
פסיכולוגיה	שושנה שילה	ד"ר
פסיכולוגיה	דב שמוטקין	ד"ר
מדע המדינה	מיכל שמיר	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	רונן שמיר	פרופ'
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	יהודה שנהב	פרופ'
מדע המדינה	אורנית שני	ד"ר
כלכלה	רן שפיגלר	ד"ר

מורים אורחים

תקשורת
כלכלה

ד"ר יורם פרי
ד"ר יעקב שיניין

ב. מדריכים ואסיסטנטים

מדע המדינה	מתי אבן
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	אירית אדלר
כלכלה	גלעד אהרונוביץ
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	מירב אהרן-גוטמן
פסיכולוגיה	מיכל אורגלר-שוב
כלכלה	לאוניד אזונרט
פסיכולוגיה	טל אייל
פסיכולוגיה	שחר איל
פסיכולוגיה	ליאת אילון
תקשורת	נלי אליאס
מדיניות ציבורית	אורי ארבל גנץ
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	סבטלנה בולוטין
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	חגי בועז
כלכלה	שרון בלוי
פסיכולוגיה	גדי בן שפר
לימודי עבודה	שני בר-און
תקשורת	סיגל ברק-ברנדס
פסיכולוגיה	קרינה גולדברג
מדע המדינה	לחט גולן
פסיכולוגיה	אינה גיזלר
פסיכולוגיה	שי חן גל
כלכלה	כורש גליל
כלכלה	ברוך גליקסברג
פסיכולוגיה	יונתן הנדלזלץ
תקשורת	יחאל הררי
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	יעל השילוני-זולב
כלכלה	זיו חגאי
פסיכולוגיה	ריקרדו טרש
כלכלה	ירון יחזקאל
כלכלה	אלון כהן
פסיכולוגיה	קרו כהן
מדע המדינה	ארו כסיף
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	ורדה לבנון
מדיניות ציבורית	ליהיא להט
פסיכולוגיה	עוזי לוי
תקשורת	עינת לחובר
כלכלה	אסנת ליפשיץ דגן
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	אורי לדאן
לימודי עבודה	הדס מנדל
כלכלה	אהוד מנירב
פסיכולוגיה	שירי נוסנבאום
כלכלה	ערך ניר
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	תמך סגיב-שיפטר
כלכלה	גליה עופר
פסיכולוגיה	דידה פלייסיג
לימודי עבודה	יעל פרג כהן-מיץ
לימודי עבודה	תמר פרוש
כלכלה	שלומי פריזט
פסיכולוגיה	לי צוקרמן
כלכלה	אריה קוזניץ
לימודי עבודה	טלי קריסטל
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	דינה רוגינסקי
מדע המדינה	מעוז רוזנטל
פסיכולוגיה	אודית רוזן
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	מירי שביט
פסיכולוגיה	דניאלה שילר
כלכלה	יבגניה שפריץ

ג. מורים מן החוץ

כלל פקולטטי

דייר יפיס בקמן
השופט אבי זמיר

ביה"ס לכלכלה ע"ש איתן ברגלס

דייר יאיר אינגבר
דייר רפאל אלדור

דייר איילת בלזם
דייר יעל בנימיני

דייר מנחם גוטליבובסקי
דייר דוד וטשטיין

החוג למדע המדינה

דייר חנה אופק
פרופי ניסן אורן
מאיר בן-חיים
דייר תמר ברוש
דוד ויצטום
דייר ירון כץ

דייר גל לוי
פרופי ברוך מבורך
דייר נדב מורג
דייר עמואל נבון
דייר עובדיה סופר
דייר ראובן פדהצור

דייר שמואל פלג
דייר יריב צפתי
דייר אילנה קופמן
דייר דני קורן
חנן קריסטל
דייר מרטין שרמן

לימודי ביטחון

מאיר בן-חיים
דייר אלון ליאל
דייר תמר לרנטל

דייר טל נחמן
דייר ראובן פדהצור
דייר אפרים קס

דב תמרי

החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה

דייר ענת אורן
דייר דליה אלעזר
דייר אבישי ארליך
דייר אורית בן-דוד
דייר סיגל גולדין

דייר יצחק גרינברג
דייר זיאנה לוצאטו
דייר רינת נאמן
דייר מיכל פרנקל
דייר איריס קלקא

דייר מוטי רגב
דייר מאיה רוזנפלד
דייר מלכה שבתאי

החוג לפסיכולוגיה

טליה אפלכאוס-פלד
אמירה ברגר
ירי גביעון
מירי דגן
איריס חורוביץ

מיכאלה וולך
שרון זיו
אלברטו מסצ'יאני
בתיה פנחסי
שרון קרונטל

דייר לילי רוטשילד
יצחק שחר
אבי שרון
דייר שירה תיבון

החוג לתקשורת

ציפורה דולן
דולי וולברום
אבי וינגרג
מרדכי ורסס
ורד זיידמן
יובב כץ

דייר יחיאל לימור
דייר נעם למלשטריך לטר
ברוך לשם
רפי מן
עמוס נבו
בינה ניר

עמיר עירון
דייר עדנה פשר
יפעה רוז
דייר עמית שכטר
רונית שני
ריקי שפרינצק

החוג ללימודי עבודה

דייר רמזי חלבי
דייר עוזר כרמי

נילי סוקניק
דייר עמוס ספקטור

דייר אורה סתר

התכנית למדיניות ציבורית

שרון אביטוב
דייר חנה אופק
דייר יוסף בולס
יואב גזית

דייר ישראל דרורי
דייר תמר לרנטל
פרופי ברוך מבורך
יאיר צבן

דייר דני קורן
ענת קינן

מנהל הפקולטה

ראש מנהל הפקולטה: רינה ברוק

מנהל סטודנטים במזכירות הפקולטה

מימי סובלסון
שושנה בר-נחום
אורה סלונים
שרית סטרולוביץ
אורנה אופק-לוי
רבקה גרליץ
מרילו גולדמן
מאשה דובזבני

עוזרת ראש מנהל הפקולטה בנושאי תלמידים
מזכירת סטודנטים וחטיבות
מזכירת סטודנטים ורכות בחינות
מזכירת ועדת ההוראה
מזכירת הוועדה היחידתית לתלמידי מחקר
מזכירת תלמידים ואישורי לימודים
מזכירת קבלת קהל
עורכת ידיעון

מנהל כללי במזכירות הפקולטה

עדנה מרוק
רותי רוסט
מיכל גיבלי
יערה בן-אשר
רותי שטרנפלד
מרים קנט
יוסף פרוימוביץ

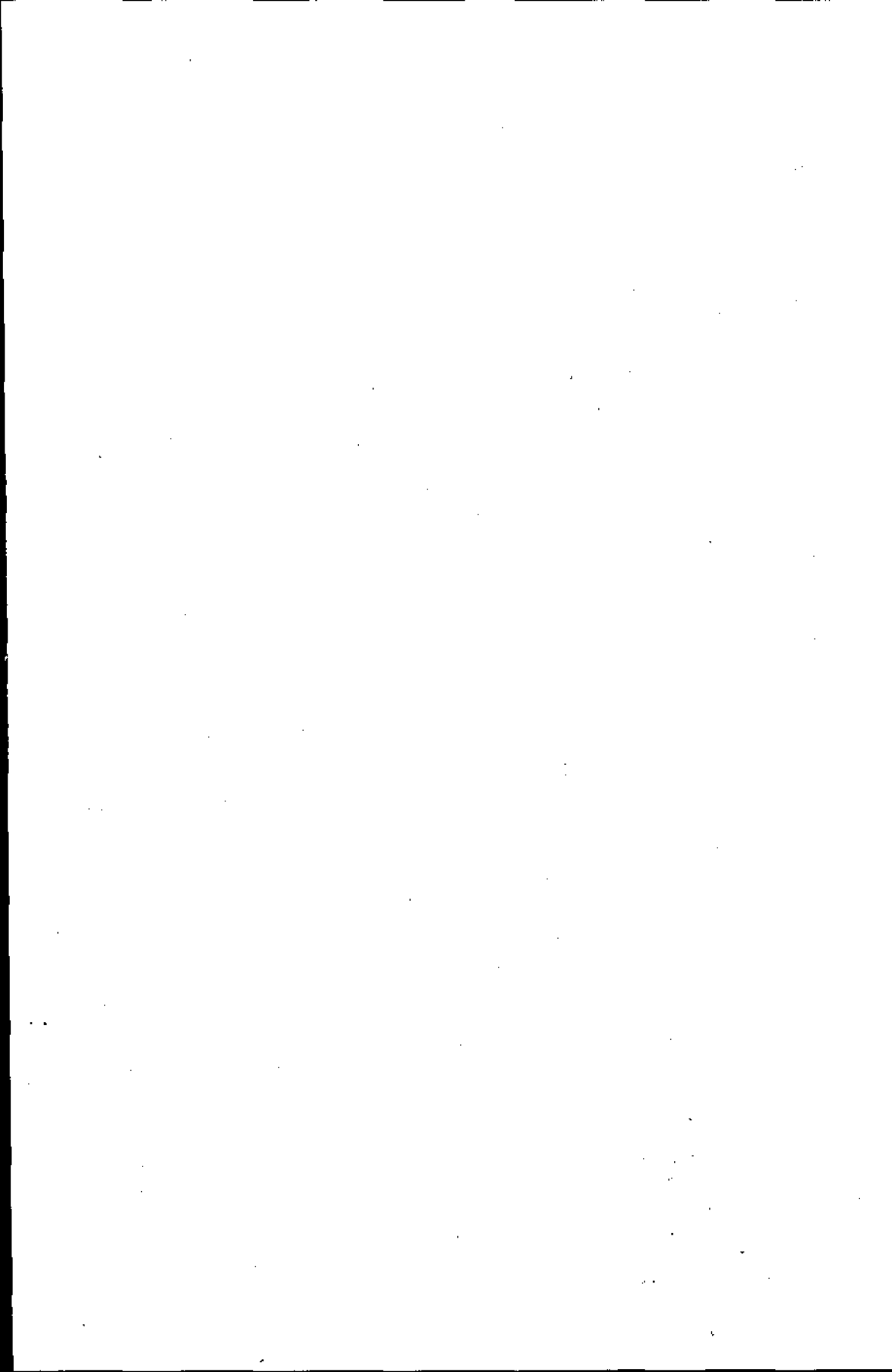
עוזרת ראש מנהל הפקולטה בנושאי מנהל
מרכות משק וחשבונות
מזכירת מורים וכ"א
מזכירת ועדת המינויים
מזכירת הדקאן
מזכירת ראש מנהל הפקולטה
מנהל גוש

מנהל כללי ומנהל סטודנטים בחוגים

רות בריג
יעל קיילין
טובה זרחיה
אתי לנמן
יוספה שטיגליץ
חגית ברק
ליאורה גבאי
ויקי שלכט
תמי יערי
אילנה יוליס

רכות ניהולית
עוזרת ראש ביה"ס
מזכירת החוג
עוזרת מנהלית
עוזרת מנהלית
רכות ניהולית
מזכירת החוג
מנהלנית ביה"ס
מזכירת התכנית
מזכירת התכנית

ביה"ס לכלכלה
ביה"ס לכלכלה
החוג ללימודי עבודה
החוג למדע המדינה
החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה
החוג לפסיכולוגיה
החוג לתקשורת
ביה"ס לממשל ולמדיניות
התכנית ללימודי ביטחון
התכנית למדיניות ציבורית

מידע כללי

<http://spirit.tau.ac.il>

מידע כללי הנוגע לכל תלמיד באוניברסיטה מתפרסם במבוא לידיעון זה [הדפים הצהובים]. פרק זה נועד לספק לתלמיד מידע ייחודי על הפקולטה למדעי החברה בנושאי תכניות לימודים, תקנות ונהלים. בנוסף, מתפרסם מידע באמצעות תוזרים ומודעות על לוחות המודעות החוגיים, על לוחות המודעות הכלליים בקומה ג' בבניין נפתלי, ובאתר האינטרנט של הפקולטה: <http://spirit.tau.ac.il>.

התלמידים מתבקשים לקרוא היטב את הידיעון, לעקוב באופן שוטף אחר התוזרים והמודעות ולפנות למזכירות רק בנושאים שאין עליהם מידע בכתב.

מזכירות הפקולטה

מדיעין

לשירות תלמידי הפקולטה ואורחיה מופעלת בחדר 311 נקודת מדיעין בימים א'-ה' בשעות 10-12 ובימים א', ב', ד' גם בשעות 14-16. מספר הטלפון של המדיעין הוא 03-6409727.

שירותים הניתנים ע"י מזכירות הפקולטה

1. אישורים^{1/}

- 1.1 **רשומת לימודים רשמית (עברית/אנגלית) -**
מידע מלא על מהלך לימודיו של התלמיד לקראת התואר, כולל פירוט קורסים וציונים. ברשומה נרשם הציון האחרון בכל רישום לקורס (גם אם הוא "נכשלי"). לא ניתן אישור על חלק מהקורסים שלמד התלמיד. מומלץ לכל תלמיד לבדוק את הנתונים ברשומת הלימודים אחת לסמסטר, בפלט שניתן להוציא בתחנות האוניברסיטה.
- 1.2 **רשומת לימודים סופית (עברית/אנגלית) -**
ברשומת הלימודים הסופית, לאחר הזנת זכאות לתואר, יוצגו רק הקורסים אשר שוקללו לתואר והציון הסופי בכל קורס. הקורסים העודפים יופיעו בסוף הרשומה בנפרד תחת מסגרת קורסים עודפים (997). רשומת לימודים סופית הכוללת ממוצעים (לכל סמסטר ולכל שנה), תונפק במלכונת המפורטת בסעיף 1.1.
- 1.3 **אישור על מצב לימודים -**
פירוט יתרת חובות התלמיד לתואר. אישור זה ניתן רק לתלמידים הנמצאים בשלב מתקדם של לימודיהם.

¹ בתחנות "אונידע" המוצבות בבנייני האוניברסיטה ניתן לקבל באמצעות כרטיס התלמיד הממוחשב אישורים שונים. כן ניתן לקבל מידע אישי בנושאים שונים באתר האינטרנט של האוניברסיטה: www.tau.ac.il. פרטים - במבוא הכלל אוניברסיטאי.

² תאישורים טעונים תשלום לפי תעריף הנקבע ע"י האוניברסיטה. תלמיד שלא הסדיר שכר לימוד אינו זכאי לקבל אישור.

- 1.4 אישור על סיום לימודים בחוג אחד - ניתן לתלמיד דו-חוגי שסיים כל חובותיו באחד מחוגי לימודיו בלבד.
- 1.5 אישור זכאות לתואר (עברית/אנגלית) - ראה סעיף זכאות לתואר בפרק "תקנון" (3 עותקים ראשוניים ניתנים ללא תשלום).

לנוחיות התלמידים, טופסי הבקשה לאישורים הנ"ל נמצאים לחלוקה מחוץ למוכירות ליד אשנב המודיעין (חדר 311) וניתן להורידם מהאינטרנט <http://spirit.tau.ac.il/tfasimH.asp>. את הבקשה לאישור יש להגיש שבועיים לפני המועד המבוקש לקבלתו.

2. ייעוץ וקבלה לחטיבות - ניתן לקבל אצל מזכירת סטודנטים וחטיבות.
3. הכרה בקורסים שנלמדו מחוץ לפקולטה /או לאוניברסיטה - בטיפול של מזכירת סטודנטים וחטיבות.

שעות קבלה

לוח מודעות	שעות הקבלה	מס' טל'	החדר	
	בתיאום עם המזכירה	6409733	305	דקאן הפקולטה
	בתיאום עם המזכירה	6409735	305	ראש מנהל הפקולטה
	ימים א', ג', ה' בשעות 10.00-09.00	6409730	301	ע/ראש מנהל לענייני תלמידים
	ימים ב' - ה' בשעות 12.00-11.00	6409727	311	מזכירת סטודנטים וחטיבות
קומה ג'	ימים א-ה' 12.00-10.00 יום א', ב', ד' 16.00-14.00	6409727	311	מזכירות ועדת ההוראה - אשנב הקבלה
	ימים ב' - ה' 11.00-10.00	6407548	310	מזכירת ועדת ההוראה וועדת הקבלה
קומת קרקע	ימים א'-ה' 12.15-09.45 15.00-14.00	6409539	003/002 ברגלס	ביה"ס לכלכלה ע"ש איתן ברגלס
קומה ד'	ימים א'-ה' 12.00-10.00	6409737	414	החוג ללימודי עבודה
קומה ב'	ימים א', ג', ה' 12.00-10.00 ימים ב, ד' 14.00-13.00	6409743	512	החוג למדע המדינה
קומה א'	ימים א'-ה' 13.00-11.00	6409734	616	החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה
שרת, קומה א' ונפתלי קומה ג'	ימים א'-ה' 12.00-10.00	6408839 6409693	שרת 101	החוג לפסיכולוגיה
קומה א'	ימים א'-ה' 12.00-10.00	6407827	712	החוג לתקשורת
קומה ה'	ימים א'-ה' 12.30-09.00	6406185	512	התכנית ללימודי ביטחון
אגף פולק	ימים א'-ה'	6409705	057	התכנית למדיניות ציבורית

שעות הקבלה של ראשי החוגים, יועצי החוגים והמורים מתפרסמות על לוחות המודעות.

השיטה הסמסטריאלית

הלימודים בפקולטה מבוססים על השיטה הסמסטריאלית. ניתן להתחיל בלימודי תואר ראשון בסמסטר א' או ב' או בעונת לימודי הקיץ. לחוגים פסיכולוגיה ותקשורת ניתן להתקבל רק בסמסטר א' של כל שנת לימודים. מידע בדבר תחילת לימודים לתואר שני בחוגי הפקולטה ניתן לקבל בחוג המתאים.

עונת לימודי קיץ

בדרך כלל מתקיימת עונת לימודי קיץ בחוגי הפקולטה (למעט החוג לפסיכולוגיה והחוג לתקשורת). הלימודים בעונה זו זהים מבחינת היקף הלימודים לסמסטר רגיל. בעונת לימודי הקיץ מוצעים רוב קורסי החובה, קורסי בחירה וסמינרים. רשימת הקורסים מתפרסמת בחודש מאי. הלימודים בעונת לימודי הקיץ מאפשרים לתלמיד להשלים קורסים אותם נבצר ממנו ללמוד במהלך שנת הלימודים.

התשלום עבור עונת לימודי הקיץ אינו כלול בשכר הלימוד השנתי הרגיל, אך הוא נלקח בחשבון בחישוב אחוזי שכר הלימוד המצטבר. מועד הרישום לעונת לימודי הקיץ לתלמידים חדשים מתפרסם בעיתונות, מידע על הרישום לתלמידים ממשיכים מתפרסם על לוחות המודעות בפקולטה ובאתר האינטרנט של הפקולטה. בעונת לימודי הקיץ יכולים להשתלב גם תלמידים מאוניברסיטאות אחרות, בהתאם להנחיות הרגילות החלות על תלמידים מחוץ לאוניברסיטה (ראה לעיל).

חל איסור מוחלט להיכנס לקורסים בעונת לימודי הקיץ ללא רישום.

טיפול במועמדים

הטיפול במועמדים הוא בידי המשרד לרישום ולקבלה שבמרכז למירשם של האוניברסיטה. משרד זה הוא הכתובת לכל פניותיהם (בנושאים כגון: רישום, שינוי חוגים, בחינות כניסה, החלטות ועדת קבלה, שכר לימוד וכו'). לפרטים נוספים - עיין במבוא הכלל-אוניברסיטאי בידעון זה ובחוברת "מידע למועמדים". מועמד שהתקבל ולא נרשם לקורסים בחוג אליו התקבל אין זכות הקבלה נשמרת לו אף לא לסמסטר עוקב להרשמתו. בחוג לפסיכולוגיה קיימת אפשרות לשמור את זכות הקבלה לשנה בתנאי שהמועמד קיבל את אישור החוג לכך מראש.

קבלה על סמך לימודים אקדמיים קודמים

תלמיד המעוניין להחליף או להוסיף חוג לימודים יגיש טפסי מועמדות למשרד לרישום ולקבלה במועדי הרישום הרגילים שנקבעו לאותו סמסטר. קבלת תלמידים אלה תסתמך על הישגיהם בלימודים הקודמים ועל ציון הבחינה הפסיכומטרית. מכסת השעות המינימלית הנדרשת לשם דיון בקבלה על סמך הישגים בלימודים קודמים היא 30 ש"ס. לצורך ספירת השעות יילקחו בחשבון רק קורסים בהם הציון חיובי, (קורסי ספורט, עברית ואנגלית הנלמדים במסגרת החובות האוניברסיטאיות אינם נספרים). לצורך שקלול הציון יילקחו בחשבון כל הקורסים בהם נבחן התלמיד כולל קורסים בהם הציון הוא שלילי. לא ניתן להגיש מועמדות לחוגי מדעי החברה לסמסטר ב' על סמך הישגים בסמסטר א' של אותה שנת לימודים, וכן לעונת לימודי הקיץ על סמך הישגים בסמסטר ב' של אותה שנה. בחוגים פסיכולוגיה ותקשורת אין קבלה על סמך הישגים אקדמיים קודמים.

לימודי תואר ראשון

יחידות הפקולטה

- היחידות בהן ניתן ללמוד לקראת תואר ראשון:
- כלכלה
  - מדע המדינה
  - סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
  - פסיכולוגיה
  - תקשורת

מסלולי לימוד לקראת תואר ראשון

- לימודי תואר ראשון אפשריים באחד מהמסלולים האלה:
- מסלול לימוד מורחב (חוג אחד בהיקף מורחב ואחת או שתי חטיבות)
  - מסלול לימוד דו-חוגי (שני חוגים בפקולטה או חוג בפקולטה וחוג מחוצה לה)
  - לימודים לאחר תואר (חוג אחד בהיקף זהה לזה של חוג במסלול דו-חוגי)

מסלול לימוד מורחב

תכנית הלימודים במסלול זה כוללת:

		1. לימודי החוג
		בביה"ס לכלכלה
		בחוג למדע המדינה
		בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה
		בחוג לפסיכולוגיה
		2. לימודים מחוץ לחוג
		3. חובות כלליות
ש"ס	73	
ש"ס	75	
ש"ס	75-74	
ש"ס	82	
ש"ס ¹	32	

להלן הסבר על כל אחד ממרכיבי התכנית:

1. **לימודי חוג** - ראה תכנית בפרק החוג המתאים.

2. **לימודים מחוץ לחוג**
 הלימודים מחוץ לחוג מתקיימים באחת האפשרויות האלה:
 א. חטיבה מורחבת - 32 ש"ס.
 ב. שתי חטיבות רגילות - 16 ש"ס + 16 ש"ס = 32 ש"ס.
 ג. חטיבה רגילה 16 ש"ס + חטיבת העשרה 16 ש"ס = 32 ש"ס.

2.1 לימודי חטיבה
 לימודי חטיבה הם הקבץ מגובש של קורסים, חכולל קורסי מבוא, קורסים מתקדמים ובחלק מן החטיבות - גם סמינר. קיימות חטיבות מורחבות וחטיבות רגילות. רשימת החטיבות ראה בפרק "חטיבות".

¹ כאשר היקף הלימודים בחטיבה רגילה גדול מ-16 ש"ס, גדלה מכסת הלימודים מחוץ לחוג בהתאם.

- 2.2 לימודי העשרה
 לימודי העשרה ניתן ללמוד בכל תחום שאינו תחום לימודי החוג במסגרת קורסי תואר ראשון באוניברסיטה. הקורסים "יישומי מחשב למדעי החברה" במדח"ת, "מבוא לטכנולוגיות מידע" בפקולטה לניהול ו"יתרגיל יסוד במדעי-הרוח" בפקולטה למדעי הרוח, הם קורסי מיומנות ולא ניתן להכלילם במסגרת לימודי העשרה.
 קורסים חופפים בתכנים (בחלקם או במלואם) לקורסים אשר נלמדו בחוג האם של התלמיד או בלימודי החטיבה, לא יוכרו במסגרת לימודי העשרה.
 כל קורס בלימודי העשרה ייחשב ל-4 ש"ס לכל היותר, גם אם מספר שעות הלימוד בפועל גדול יותר. תקנה זו חלה גם על קורסי שפות.

מכסת השעות המחייבת תלמיד במסלול המורחב (פרט לחובות כלל אוניברסיטאיות)

- בביח"ס לכלכלה: 105 ש"ס
 בחוג למדע המדינה: 107 ש"ס
 בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה: 106-107 ש"ס
 בחוג לפסיכולוגיה: 114 ש"ס
 תלמיד אשר קיבל פטור על סמך קורס חופף חייב להשלים שעות לימוד כמספר שעות הפטור באותה יחידת לימוד בה קיבל את הפטור (ראה סעיף "קורסים חופפים" בפרק התקנון).

3. חובות כלליות

- 3.1 אנגלית
 על התלמיד להגיע לרמת "פטור" באנגלית עד תום שנה מיוס תחילת לימודיו בפקולטה (הכוונה לשנה קלנדרית ולא לשנה אקדמית). תלמיד שלפני התקבלותו לפקולטה למדח"ת למד בפקולטה אחרת שבה פרק הזמן לחשגת פטור באנגלית עולה על שנת לימודים אחת, חייב להגיע לרמת "פטור" באנגלית עד תום הסמסטר השלישי מתחילת לימודיו באוניברסיטה.
 יוצאים מכלל זה עולים חדשים מארצות שאינן דוברות אנגלית. (פרטים במבוא הכלל-אוניברסיטאי).
 ע"ס נסיון שהצטבר ממליצה הפקולטה כי התלמידים יעשו מאמצים להשלים את ידיעותיהם באנגלית עוד לפני תחילת לימודיהם בפקולטה.
 תלמיד שלמד בעבר באוניברסיטה אחרת חייב לפנות ליחידה לשפות זרות לברור רמתו באנגלית. מי שלמד קורס אנגלית באוניברסיטת ת"א לפני חיתו תלמיד בה חייב לפנות ליחידה לשפות זרות על מנת להבטיח את דיווח הציון בקורס.
 עברית
- 3.2 תלמוד בעל תעודת בגרות שאינה ישראלית חייב להיבחן בבחינת מיון בעברית (פרטים במבוא הכלל-אוניברסיטאי). עליו להגיע לרמת "פטור" עד תום שנה"ל הראשונה.

מסלול לימוד דו-חוגי

תכנית לימודים דו-חוגית כוללת :

1. לימודי שני החוגים.
2. חובות כלליות (ראה פירוט לעיל).

לימודים דו-חוגיים ייתכנו באפשרויות האלה:

- א. שני חוגים בפקולטה.
- ב. חוג בפקולטה וחוג מחוצה לה.

מכסת השעות המחייבת תלמיד דו-חוגי :

- בביה"ס לכלכלה : 61 ש"ס
- בחוג למדע המדינה : 56 ש"ס
- בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה : 57-58 ש"ס
- בחוג לפסיכולוגיה : 66 ש"ס
- בחוג לתקשורת : 68 ש"ס

בתכניות לימודים מובנות המשותפות לשני חוגים ייתכנו שינויים בהיקף הלימודים. ראה בידיעון זה בפרק הדרך בחוג.

חוג שני מחוץ לפקולטה - ראה בידיעון המתאים.

לימודים לאחר תואר

ראה במבוא הכלל אוניברסיטאי (דפים צהובים).

תלמידים מצטיינים בלימודי תואר ראשון

מדי שנה מוענקות לתלמידים בעלי הישגים מעולים, תעודות הצטיינות מטעם רקטור האוניברסיטה. כן מוענקות לתלמידים, בעלי הישגים ראויים להערכה, תעודות הצטיינות מטעם דקאן הפקולטה. התעודות מוענקות על הישגים בלימודים בשנת הלימודים הקודמת. אמות המידה לקבלת תעודות הצטיינות נקבעות מדי שנת לימודים. תעודות הערכה מטעם הרקטור ותעודות הערכה מטעם דקאן מוענקות בטקסים המתקיימים לקראת סוף סמסטר א'.

לימודי תואר שני

היחידות בהן ניתן ללמוד לקראת התואר השני:

- ביה"ס לכלכלה
  - החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה (כולל סוציולוגיה של החינוך בשילוב עם ביה"ס לחינוך)
  - החוג למדע המדינה
  - החוג ללימודי עבודה
  - ביה"ס לממשל ולמדיניות:
  - מדיניות ציבורית
  - לימודי ביטחון (בשיתוף עם ביה"ס להיסטוריה)
  - החוג לפסיכולוגיה
- ראה פרטים בתכניות היחידות.

רישום וקבלה

רשאי להגיש מועמדות ללימודי התואר השני מי שסיים את לימודיו לתואר "בוגר" באוניברסיטה מוכרת, בציון גמר "טוב" (75) לפחות. בעל תואר "בוגר" בתכנית דו-חוגית רשאי להגיש מועמדות אם סיים בציון "טוב" לפחות את לימודיו בחוג אליו הוא מעוניין להתקבל לתואר שני. ממועמדים ממוסדות בהם נהוגה תכנית לימודים בחוג ראשי ובחוג משני יידרש ציון גמר "טוב" לפחות בחוג הראשי.

במקרים מיוחדים רשאית ועדת ההוראה הפקולטטית לתמליץ בפני סגן הרקטור לאשר קבלת מועמדים אשר ציון הגמר שלהם הוא בין 70 ל-75 מועמדים אלה, אם יתקבלו, יהיה מעמדם "תלמיד על תנאי".

עבודת הגמר

הנחיית עבודת גמר לתואר שני תעשה ע"י מורה, בדרגת "מרצה" לפחות, שהוא בעל מינוי במסלול הרגיל באוניברסיטת תל-אביב.

האוניברסיטה אינה מתירה הכנת עבודות גמר חסויות.

עבודת הגמר תודפס במעבד תמלילים ותוגש בשפה העברית. במקרים מיוחדים תאושר עבודה בשפה אחרת, במקרים אלה יכתב תקציר בעברית. על תלמיד המעוניין בכך להצטייד בהמלצת המנחה ולחפנות הבקשה לוועדת ההוראה.

תפוצת העבודה:

- למדריך האישי של התלמיד (אם עבודת הגמר נעשתה בחדרכת שני מורים, יגיש התלמיד עותק נוסף)
- לחוג
- לספריית הפקולטה
- לספרייה הלאומית בירושלים

שער העבודה: דוגמאות שער לעבודת הגמר (בעברית ובאנגלית) - ראה בעמודים הבאים.

סדר פנימי:

בעמ' ב' יודפס שער פנימי כדוגמת השער החיצוני. תוכן העניינים יופיע בתחילת העבודה. רשימת המקורות והביבליוגרפיה יופיעו בסוף העבודה. השער האחורי של העבודה יהיה בשפה האנגלית. בדף הפנימי של שער זה יופיע סיכום מקוצר של עיקרי העבודה בשפה האנגלית.

פרסום:

לא יפרסם תלמיד את עבודת הגמר או חלק ממנה, אלא בהסכמת המדריך, אשר תינתן בכתב. על התלמיד לציין שהפרסום הוא עבודת גמר או חלק מעבודת גמר שנעשתה באוניברסיטת תל-אביב בחדרכת מדריך העבודה.

אוניברסיטת תל-אביב
הפקולטה למדעי החברה ע"ש גרשון גורדון
החוג ל.....

הנושא

חיבור זה הוגש כעבודת גמר לקראת התואר
"מוסמך אוניברסיטה" - מ.א.
באוניברסיטת תל-אביב

על ידי
(שם המחבר/ת)

העבודה הוכנה בהדרכת:
(שם המדריך/ים)

תאריך (חודש ושנה)

Tel Aviv University
The Gershon H. Gordon Faculty of Social Sciences
Department of .....

Title of Thesis

This paper was submitted as the thesis for the M.A. degree

by: .....
(student's name)

This study was carried out under the supervision of:

.....
(name/s of supervisor/s)

.....
(Date: month and year)

לימודי תואר שלישי

ראה במבוא הכלל אוניברסיטאי (דפים צהובים).

מלגות לתלמידי תארים מתקדמים

מלגות הצטיינות

אחת לשנה, במהלך סמסטר א', מעניקה הפקולטה מלגות הצטיינות לתלמידי תארים מתקדמים על סמך הישגים הראויים להערכה מיוחדת בשנת הלימודים הקודמת. ועדת מלגות פקולטתית מחליטה, מתוך רשימות המומלצים המועברות ע"י החוגים, מיהם התלמידים הזוכים במלגה.

רכזת ועדת המלגות, רותי רוסט, חדר 307 בניין נפתלי.

קורסים/תכניות לימודים שלא לתואר/תעודה במסגרת היחידה להשתלמויות וליישומים במדעי החברה

מטרות היחידה

היחידה להשתלמויות וליישומים במדעי החברה הינה גוף אשר במסגרתו נערכות פעילויות, מטעם הפקולטה למדעי החברה. המשותף לפעילויות הוא הפצת ידע בתחומי מדעי החברה, על מנת להרחיב ולהעמיק את מעורבות הפקולטה בחברה, על מנת ליצור אפשרויות מגוונות להפריה והעשרה הדדיות ולשם הידוק קשרי האקדמיה עם תקהילה הסובבת אותה.

היחידה יוזמת ומארגנת פעולות יישומיות במדעי החברה בתחומי הכשרה, הדרכה, פיתוח מנהלים, השתלמויות מקצועיות וייעוץ ארגוני לגופים ציבוריים ועסקיים ולציבור הרחב.

מבנה היחידה

פעילות היחידה מתבצעת על ידי אנשי סגל של הפקולטה למדעי החברה, או אנשים מטעמה. הפרוייקטים של היחידה עומדים בקריטריונים של איכות מקצועית, כיאה לגוף אוניברסיטאי. היחידה כפופה לדקאן הפקולטה. שני גופים מפקחים על פעילותה: ועדה אקדמית לפיקוח מקצועי וועד מנהל לבקרה ולפיקוח כלליים ולניהול אדמיניסטרטיבי.

מנהל היחידה: ד"ר אלי ויץ

מ"מ מנהל היחידה: גבי ניצה אריאל

תקנון

פרק זה מכיל את תקנון הפקולטה למדעי-חברה, אשר נקבע ע"י מועצת הפקולטה וכפוף לתקנון האוניברסיטה, וכן הנחיות לתלמיד.

תחולת תכניות לימודים ותקנות

תחולת התקנון

- א. התקנון החל על התלמיד הוא התקנון המתפרסם בידיעון השנה השוטפת וכן תקנות המתפרסמות בחודעות ובחוזרים.
- ב. תקנות חדשות חלות על כל התלמידים, ללא תלות בשנה בה החלו ללמוד, אלא אם נאמר בהן אחרת.
- ג. בנוסף על תקנון הפקולטה חל על התלמיד תקנון החוג בו הוא לומד.
- ד. התקנון חל על כל הלומדים קורסים בפקולטה, כולל תלמידי פקולטות אחרות.
- ה. ועדת ההוראה היא הגוף היחיד המוסמך לאשר תריגות מן התקנון.

תחולת תכניות לימודים

- א. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא זו המתפרסמת בידיעון השנה בה החל ללמוד.
- ב. תלמיד, המחליף חוג לימוד, חלח עליו תכנית הלימודים של השנה בה החליף את חוג הלימוד (ולא של השנה בה החל ללמוד בפקולטה).
- ג. תלמיד המתדש לימודים לאחר הפסקה - חלות עליו תקנות מיוחדות (ראה בהמשך בסעיף "חיזוש לימודים").

משך הלימודים

- א. הלימודים לקראת התואר הראשון נמשכים לפחות שישה סמסטרים. התלמיד חייב לסיים את כל חובותיו לקראת התואר תוך שש שנים מתחילתם.
- ב. הלימודים לקראת התואר השני נמשכים שנתיים. תלמיד חייב לסיים את כל חובותיו תוך חמש שנים לכל היותר. תלמיד במסלול עם עבודת גמר חייב להגיש הצעת תזה עד תום השנה השלישית ללימודיו ולקבל אישור להצעה. תלמיד שלא יעמוד בדרישה זו עד תום חשנה הרביעית - יופסקו לימודיו.
- ג. תלמיד שלא סיים את כל תכנית הלימודים לתואר ראשון או שני במועד לא יהיה זכאי להמשיך את לימודיו, אלא באישור ועדת הוראה. האישור יינתן רק במקרים חריגים והתלמיד יחוייב בקורסי רענון.
- ד. תקופות של הפסקת לימודים נכללות בפרק הזמן המרבי של לימודים לקראת תואר ובפרק הזמן המרבי לעמידה בתנאי מעבר.

רישום לקורסים

לקראת כל סמסטר מתקיים רישום לקורסים. בחוגים ללימודי עבודה, פסיכולוגיה ותקשורת מתקיים הרישום לקורסים לשני הסמסטרים לקראת תחילת שנת הלימודים. תלמיד חדש יקבל לביתו הודעה אישית המפרטת את תאריכי הכנסים וסדרי הרישום. הרישום לקורסים מתבצע אך ורק ע"י מזכירות היחידה שבמסגרתה ניתן הקורס.

בפקולטה למדעי החברה מתקיים רישום לקורסים בשתי שיטות:

1. רישום בשיטת "המכרז" (Bidding) לקורסי תואר ראשון, תואר שני בחוגים ובחטיבות:
  - כלכלה
  - לימודי ביטחון
  - לימודי עבודה
  - מדע המדינה
  - מדיניות ציבורית
  - סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
  - פסיכולוגיה (תואר ראשון בלבד)
  - תקשורת
  - חטיבת העשרה
  - חטיבה בלימודי צבא ואסטרטגיה
  - חטיבה ללימודי מגדר
2. רישום בשיטת הזנה ישירה למחשב ע"י קלדנים בחוג:
  - פסיכולוגיה - תואר שני
  - ויתו החטיבות לתואר ראשון.

רישום בשיטת המכרז

שיטת "המכרז" - מערכת ממוחשבת אליה מזין התלמיד את הקורסים לפי העדפותיו וזו משבצת אותו בשיטת "המכירה הפומבית".

הרישום ייעשה באחת מהדרכים האלה:

1. במעבדת המחשבים בפקולטה למדעי החברה.
2. באמצעות האינטרנט: <http://www.ims.tau.ac.il/info>
<http://www.ims.tau.ac.il/bidding>

להלן מספר הטלפון במעבדת המחשבים לצורך תמיכה בשעות הרישום בלבד: 03-6405344

הנחיות לרישום לקורסים בשיטת המכרז

על הנרשמים לבצע את תשלום שכר הלימוד שבתע לפני היום הראשון לרישום כדי לוודא קליטת חוראת התשלום במערכת (גם אם בהוראת התשלום מצוין תאריך מאוחר יותר).

גישה למערכת הרישום, בין אם היא תיעשה במעבדת המחשבים ובין אם באמצעות האינטרנט, תתאפשר אך ורק לתלמיד, אשר שילם את המקדמה על חשבון שכר הלימוד לשנת הלימודים הנוכחית. חובה זו חלה גם על תלמידים ששכר הלימוד שלהם ממומן ע"י גורם כלשהו (כולל האוניברסיטה) גם על הזכאים לפרס לימודים.

תלמיד שאיחר בתשלום המקדמה ע"י שכר הלימוד יהיה חייב להציג שובר תשלום חתום ע"י הבנק בעת הרישום במעבדה וזאת על מנת לשחרר את קוד המשתמש שלו לצורך הרישום.

הצהרה על היקף שעות הלימוד בסמסטר ב' היא תנאי נוסף לביצוע הרישום לקורסים בסמסטר א'.¹

במסגרת ביצוע הרישום לקורסים לסמסטר א' יידרש התלמיד, לצורך חישוב שכר הלימוד, להצהיר מראש על היקף לימודיו הצפוי בסמסטר ב'. דיווח זה הינו **הצהרת כוונות בלבד**. הרישום בפועל בסמסטר ב' יחליף את ההצהרה הנ"ל ולפיו יעודכן גובה שכר הלימוד והתלמיד יזוכה/יחוייב בהפרשים בהתאם. חובת הדיווח למערכת הרישום חלה גם על תלמיד שאינו מתכוון ללמוד בסמסטר ב'.

הקצאת נקודות

בשיטת רישום זו יעמוד לרשות כל תלמיד, בהתאם להתקדמותו בלימודים, **סכום של נקודות**. התלמיד רשאי לחקצות את הנקודות שהועמדו לרשותו בהתאם להעדפותיו לכל קורס שהוא מעוניין להשתתף בו.

מכסת המקומות בקורסים מוגבלת. **בשיבוץ לקורסים יועדפו תלמידים שהקצו את מספר הנקודות הגבוה ביותר עבור הרישום לאותו קורס**, על פי גובה החקצאה בסדר יורד. במקרים שבהם הקצה יותר מתלמיד אחד **ניקוד זהה** לניקוד הסגירה בקורס מסוים, תופעל נוסחה שתקבע **באופן אקראי** מי מחם התקבל לקורס.

ניתן לראות את מגבלת המקומות על מסך הזנת הנתונים.

הרישום לקורסים (ביצוע "המכרז") **אינו מתחשב במועד הקבלת ההעדפות**. "המכרז" מתבצע לאחר שכל התלמידים הקלידו את העדפותיהם והמועדים להקלדה חלפו. עיקרון "כל הקודם זוכה" אינו תופס לעניין זה.

כל תלמיד יוכל להירשם באמצעות האינטרנט או להגיע למעבדת המחשבים בפקולטה, ולהזין את העדפותיו בזמן הנוח לו במסגרת הימים והמועדים שנקבעו. (פרטים על מועדי הרישום בהמשך).

ניקוד מינימלי לקורס:

החקצאה המינימלית עבור קורס/תרגיל היא 5 נקודות.

"0" נקודות ניתן להקצות

א. כאשר בקורס מבוקש יש מספר קבוצות חלופיות, יש להקצות 5 נקודות לפחות לקבוצה בעלת העדיפות הגבוהה. לקבוצה בעדיפות השנייה יש להקצות 0 נקודות.

ב. כאשר נרשמים לקורס אך ורק כחלופה לקורס אחר. במקרה זה יטופל הקורס בעל "0" הנקודות אך ורק אם יסורב הקורס הראשון שהיה בעדיפות גבוהה יותר, והנקודות יועברו לקורס החלופי. יש להדגיש כי ניצול האפשרות הזו מחייב **העברת נקודות לפי בחירה**.

תלמיד לא יתקבל לקורס - אם לא הקצה מספיק נקודות, והקורס התמלא בתלמידים שהקצו מספר גדול יותר של נקודות.

נקודות שהתלמיד הקצה לקורס/תרגיל שאליו לא התקבל יזקפו לזכותו בהעדפותיו הבאות.

תלמיד יהיה רשאי **לבחור את דרך העברת הנקודות** באחת מהדרכים האלה:

העברה אוטומטית (ברירת המחדל): העברת הנקודות לקורס הבא בתור ע"פ גובה הניקוד.

העברה לפי בחירה: התלמיד עצמו יקבע לאיזה קורס יועברו הנקודות אם לא התקבל לקורס מסוים. אם בחר התלמיד כחלופה זו יהיה עליו לציין את מספר הקורס שאליו יועברו הנקודות.

שים לב: הנקודות שהועברו מקורס שסורב לקורס אחר הן אלה שיתמודדו במכרז על הקורס השני שאותו בחר התלמיד **ולא** יתווספו לסך הנקודות שכבר הקצה התלמיד לקורס השני.

אופן העברת הנקודות שבחר התלמיד יופיע על מסך הזנת ההעדפות, ויצוין באישור שיונפק לתלמיד בתום הזנת הנתונים.

¹ למעט החוגים: לימודי עבודה, פסיכולוגיה ותקשורת בהם נערך רישום מראש לסמסטרים א' ו-ב'.

קורסים חופפים במועדים - שיבוץ לקורסים חופפים בשעות הלימוד ברמת החוג לא יתאפשר, והתלמיד ישובץ לקורס לו הקצה מספר רב יותר של נקודות. הנקודות שהוקצו לקורס השני יועברו לקורס הבא אחריו בסדר העדיפויות של התלמיד.

אופן הרישום באמצעות האינטרנט וזה לחלוטין לאופן הרישום במעבדת המחשבים של הפקולטה. השינוי העיקרי הוא בהדפסת הבקשה הסופית למדפסת המקומית בבית (למי שיש) במקום למדפסת שבמעבדת המחשבים.

המערכת תפעל במתכונת זו לכל אורך תקופת הרישום, כאשר התלמידים יוכלו לבחור בין רישום מהבית לבין רישום במעבדת המחשבים של הפקולטה (בהתאם לשעות שפורסמו). הרישום מהבית יפעל במשך 23 שעות.

המערכת לא תפעל בין השעות 20.00-21.00, שעה שבה מתבצעות עבודות תחזוקה של המערכת.

אופן הזנת הקורסים

מספר תלמיד - בתחילת הפעלת מערכת השיבוץ על התלמיד לחקיש את מספר תעודת הזהות שלו (מספר זהות בן 9 ספרות - כולל ספרת ביקורת).

סיסמה - קוד המענה הקולי - משמש כסיסמה אישית של התלמיד, שנוסף על מספר הזהות מזהה את התלמיד ומאפשרת לו לבצע את הרישום.

קוד המענה הקולי הוא צירוף של 4 ספרות המלווה את התלמיד במשך כל לימודיו באוניברסיטה. הודעה על הקוד הנייל מועברת לתלמיד עיי המרכז למרשם עם קליטת נתוניו האישיים במערכת מנהל התלמידים. הקוד האישי מודפס גם בדף הראשון של פנקס התשלומים שנשלח לבית התלמיד. הסיסמה מיועדת להגנה על הנתונים, כפי שהקליד אותם התלמיד, מפני חדירה בלתי מורשית של גורם אחר.

בשלב הזנת ההעדפות על התלמיד להקליד:

1. **מספר הקורס/תרגיל** - יש לבחור את הקורס/תרגיל המבוקש לסל זמני עיי סימון בטור הבחירה, ברשימת הקורסים. אם יש יותר מקבוצת תרגיל אחת לאותו קורס יש לבחור את הקבוצות לפי סדר העדיפויות הרצוי.
  2. **מסגרת** - יש לבחור לכל קורס את המסגרת המתאימה מתיבת המסגרות.
  3. **ניקוד** - כמה נקודות הוא מקצה לכל קורס.
  4. **אופן העברת הנקודות** מקורסים שבהם לא התקבל :
העברה אוטומטית - (ברירת המחזל) - המערכת תעביר את הנקודות לקורס הבא בתור לפי מספר הנקודות.
- העברה לפי בחירה** - (ידינית) - התלמיד יבחר לאיזה קורס יועברו הנקודות (אם התלמיד מעוניין בהעברה לפי בחירה, עליו לשנות את אופן העברת הנקודות מאוטומטי לידני).
5. **רישום הבקשה והדפסתה** - עם סיום כל הפעולות הנייל, יש לחקיש על כפתור הרישום. אם לא נמצאו שגיאות, פעולה זו רשמת את הבקשה במערכת. מומלץ לחקיש על כפתור סיום הרישום שבמרכז השורה בראש המסך. הבקשה המלאה תוצג שוב עם כל הנתונים הנלווים. בשלב זה ניתן לבצע את ההדפסה בפועל.

שימו לב

- על התלמיד להסדיר את ענייני תשלום שכר הלימוד בזמן.
- על התלמיד לוודא שקוד המענה הקולי שלו ידוע לו.
- יש להצטייד בידיעון הפקולטה.
- יש לקרוא את הידיעון ולשים לב לכל חדרישות וההנחיות ולחכין העדפות והקצאת נקודות מראש.
- אין אפשרות להקצות יותר מסך הנקודות שחוקצב לתלמיד.
- לא תהיה אפשרות לערער או לשנות את הקצאת הנקודות שלא במסגרת "המכרז" עקב שגיאה או הבנה לקויה של הדרישות המפורטות בידיעון ושל כללי הרישום.
- במשך כל זמן הרישום יעמדו לרשות התלמידים חונכים שיסייעו בהקלדת הנתונים למחשב.
- קיום קורס מותנה במספר מינימלי של נרשמים. הודעה על סגירת קורס שבו מספר הנרשמים מועט תפורסם על לוחות המודעות.

במהלך הרישום לקורסים לא ייבדקו תנאי המעבר משנה א' לשנה ב' ומשנה ב' לשנה ג'.

בתום הרישום יופקו דוחות מחשב. לתלמידים שלא עמדו בתנאי המעבר או בדרישות המוקדמות יבוטל הרישום לקורסים אליהם נרשמו מבלי שעמדו בתנאים.

מועדי הרישום לקורסים בשיטת המכרז**הזנה ראשונה**

רישום כמעבדה - בימים א'-ג' 1.10.02-29.9.02. ב-29.9.02 בשעות 11.00-16.00, ב-1.10.02-30.9.02 בשעות 9.30-14.00 וב-14.30-16.00.
 בזמן הרישום במעבדה תהיה תמיכה של צוות מזכירות החוגים.
רישום באינטרנט - מיום א' 29.9.02 בשעה 11.00 עד יום ג' 1.10.02 בשעה 16.00.
 (בשעות: 21.00-20.00 המערכת לא תפעל).
פרסום התוצאות באינטרנט: החל ביום ה' 3.10.02.

הזנה שנייה - ("מקצה שיפורים")

רישום כמעבדה: בימים א'-ב' 7.10.02-6.10.02 בשעות 9.30-14.00 וב-14.30-16.00.
רישום באינטרנט: מיום א' 6.10.02 בשעה 9.30 עד יום ב' 7.10.02 בשעה 16.00.
 (בין השעות: 21.00-20.00 המערכת לא תפעל).
פרסום התוצאות באינטרנט: החל ביום ג' 8.10.02.

ההזנה שנייה עומדים לרשות התלמיד (מתדש) סך כל הנקודות שעמדו לרשותו בהזנה הראשונה. על סמך תוצאות השלב הראשון, ניתנת לתלמיד הזדמנות לתקן ולשפר את שיבוצו, תוך שהוא מתחרה על המקומות שנותרו פנויים לאחר ההזנה הראשונה.

ביטול רישום לקורסים ורישום לקורסים סגורים

ביטול רישום לקורסים ניתן לבצע בין החזנה הראשונה להזנה השנייה. ביטול קורס **בשלב זה** מזכה את התלמיד בהזנה השנייה (מקצה השיפורים) בסך נקודות הקורסים שבוטלו.
 במהלך ההזנה השנייה ניתן גם לבטל רישום לקורסים שהתלמיד קיבל בהזנה הראשונה ואף לנסות להירשם לקורסים שבהם נותרו מקומות פנויים. כמו כן, ניתן לחזין בקשות רישום לקורסים סגורים בהנחה, שיתפנו בהם מקומות במהלך ההזנה השנייה.

זוה"ת סטטיסטיים של תוצאות הרישום יתפרסמו על לוח המודעות של החוג.

רישום מאוחר - יתקיים בשבוע השני של הסמסטר.

תלמידים, שנבצר מהם לבצע רישום במועדים שלעיל או שמבקשים לשנות/לבטל קורסים, יעשו זאת במהלך הרישום המאוחר.
 הרישום המאוחר **לא** יתקיים בשיטת המכרז, תור לרישום יתפרסם במהלך השבוע הראשון של הלימודים.

רישום בשיטת הזנה ישירה למחשב ע"י קלדנים

על הנרשמים לבצע את תשלום שכר הלימוד שבוע לפני היום הראשון לרישום כדי לוודא קליטת הוראת התשלום במערכת (גם אם בהוראת התשלום מצוין תאריך מאוחר יותר).

1. לקראת כל סמסטר נקבעים המועדים וסדרי הרישום לקורסים.
  2. תלמיד שאינו יכול לבוא להירשם במועד שנקבע לו, יבצע את הרישום באמצעות אדם אחר. על הרושם לבוא לרישום בדיוק במועד שנקבע ולהביא עמו שובר תשלום מס' 1 לשנה"ל תש"יג.
  3. תלמיד המשרת במילואים ביום שנקבע לו לרישום, זכאי לקבל ממזכירות החוג מכתב למפקדיו, ובו בקשה לשחררו למספר שעות לצורך הרישום. בשום מקרה לא תאושר הקדמה במועד הרישום שנקבע. על התלמיד להכין לעצמו מערכת שעות בהתבסס על תכנית הלימודים המתפרסמת בידיעון. תשומת לב התלמיד מופנית ללוח הבחינות המתפרסם בידיעון זה. התלמיד מתבקש להתייחס לתאריכי הבחינות בעת קביעת תכנית הלימודים. מומלץ לתלמיד להכין לעצמו, לפני בואו לרישום, מערכות לימודים חלופיות למקרה שקורסים/קבוצות אליהם תכנן להירשם ייסגרו עד הגיע תורו לרישום. על התלמיד לבדוק לפני כניסתו לחדר הרישום, אם לא חלו שינויים במערכת השעות שפורסמה בידיעון.
  4. הודעות על השינויים תתפרסמה בדף תיקונים וכן על לוח מערכת השעות בקומה ג'. במועד הרישום לקורסים בסמסטר א' יצהיר התלמיד בטופס הרישום על מספר שעות הלימוד שיירשם אליהן בכל יחידת לימוד בסמסטר ב'.
  5. הרישום ייערך בבניין נפתלי. מספרי חדרי הרישום יפורסמו בימי הרישום בכניסה לבניין.
  6. את טופס הרישום יש להזין למחשב ולאמת את קליטת הרישום ע"י בדיקת פלט מחשב. יש לדווח לקלדנים על כל מקרה של טעות בהזנה ולדאוג לתיקונה. תלמיד שיצא מחדר הרישום הצהיר בכך שחרישום נקלט כהלכה.
- קליטה תקינה של הרישום לקורסים מבטיחה את הופעת שם התלמיד ברשימות הנבחנים ומהווה בסיס לרשימות הלימודים הממוחשבת שלו. בעת הזנת הרישום למחשב נעשה שימוש במושגים הבאים:
- חוג** - קיימות הגדרות שונות למושג חוג לימודים. ההגדרות הן:
    - חוג האם - החוג אליו התקבל התלמיד. (לתלמיד דו חוגי שני חוגי אם).
    - חוג חטיבה - החוג בו לומד התלמיד לימודי חטיבה.
    - חוג לימודי העשרה - כל הקורסים שילמד התלמיד כלימודי העשרה.
  - מסגרת** - מסגרת היא קבוצת קורסים בעלי מכנה משותף (לדוגמה: קורסי שנה א' המהווים תנאי מעבר לשנה ב', קורסי חובה שנה ב', קורסי בחירה וכו').

תקנות

1. רישום לקורסים מתבצע אך ורק ע"י מזכירות יחידת הלימוד במועדי הרישום הנקבעים לקראת כל סמסטר.
2. בקורס שיש בו שיעור ותרגיל חייב התלמיד להירשם הן לשיעור והן לתרגיל. תלמיד שהשתתף בקבוצה אליה לא נרשם לא יהיה זכאי לגשת לבחינה; ואם ניגש, ציונו לא יוכר. הוספת שם התלמיד ברשימת הנוכחות ע"י המורה או מתן אישור ע"י מורה להצטרפות לקבוצה אינם מהווים רישום לקורס.
3. חל איסור מוחלט להירשם לקורסים החופפים בשעות הלימוד שלהם באופן מלא או חלקי וגם אם המורים הנוגעים בדבר נתנו הסכמה לכך. לתלמיד אשר יימצא רישום לקורסים חופפים בתום הרישום המאוחר, יבוטל אחד הקורסים באופן אקראי וללא התרעה.
4. בכל הנוגע לרישום לקורס מחוץ לפקולטה, לחשתתפות ולבחינה בו, חל על תלמיד מדה"ח תקנון הפקולטה/החוג הנותנים את הקורס. בכל הנוגע לקורסי הפקולטה חל על תלמידי פקולטות אחרות תקנון הפקולטה למדה"ח.
5. סדרי הרישום עשויים לחשתנות מסמסטר לסמסטר. על התלמיד לעקוב אחר מודעות בנושא זה המתפרסמות לפני כל תקופת רישום.
6. מי שהתקבל לאחד מחוגי הפקולטה ולא ביצע רישום לקורסים בחוג זה לא ייחשב כתלמיד בחוג, למעט תלמיד שהתקבל לחוג לפסיכולוגיה וקיבל אישור לדחות את תחילת לימודיו.

תאריכי כנסים ורישום לקורסים - סמסטר א' תשס"ג

כנסים לתלמידים חדשים

מועדי הכנסים ומקומם:

- א. כנס ביה"ס לכלכלה יתקיים ביום ד' 18.9.02, בשעה 10.00 באולם בר שירה.
- ב. כנס החוג למדע המדינה יתקיים ביום ה' 19.9.02, בשעה 10.00 באולם אפטר בבניין נפתלי.
- ג. כנס החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה יתקיים ביום ח' 12.9.02, בשעה 11.00 באולם 201 בבניין נפתלי.
- ד. כנס החוג לפסיכולוגיה יתקיים ביום א' 29.9.02, בשעה 10.00 באולם אפטר בבניין נפתלי.
- ה. כנס החוג לתקשורת יתקיים ביום ה' 19.9.02, בשעה 12.00 באולם אפטר בבניין נפתלי.

בכנס תינתן אפשרות להציג שאלות בכל הנוגע לסדרי הלימודים, הרישום והייעוץ. התלמידים מתבקשים לקרוא בעיון את ידיעון הפקולטה לפני הכנס.

רישום לקורסים לתלמידי תואר ראשון

בכל החוגים לתואר ראשון יתקיים הרישום בשיטת המכרז (Bidding) על פי המועדים המפורטים בעמ' 31.

הרישום לקורסי אנגלית ברמת בינוני וברמת מתקדמים יתקיים באמצעות מענה קולי ובאמצעות האינטרנט. ראה פרטים ומערכת שעות בפרק "אנגלית" בהמשך.

רישום לקורסים לתלמידי תואר שני

בכל הקורסים לתואר שני (למעט הרשום מטה) יתקיים הרישום בשיטת המכרז (Bidding) על פי המועדים המפורטים בעמ' 31.

החוג לפסיכולוגיה

רישום לקורסים לתלמידים חדשים וממשיכים יתקיים בימים ד' ו-ה' 18.9.02-19.9.02. לתלמידים יישלחו חודעות אישיות.

החטיבות

תלמיד רשאי להירשם לקורסי חטיבה רק לאחר שקבלתו לחטיבה אושרה ע"י מזכירות הפקולטה למדה"ח. טופסי הרשמה לחטיבות הניתנות בסמסטר א' תשס"ג ניתן לקבל בנקודת המודיעין בקומה ג', בבניין נפתלי, וכן ניתן להורידם מתאינטרנט: <http://spirit.tau.ac.il/tfasimH.asp> את הטפסים יש לחזיר למזכירות הפקולטה עד תאריך 30.8.02. טפסים שיתקבלו לאחר תאריך זה יטופלו במועד מאוחר יותר.

תאריכי רישום לקורסי חטיבות

תלמידי החטיבות: העשרה, כלכלה, מדע המדינה, לימודי צבא ואסטרטגיה, לימודי עבודה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, פסיכולוגיה, מגדר ותקשורת יירשמו במועד הרישום בשיטת "המכרז" (Bidding), ראה עמ' 31.

תלמידי החטיבה במתמטיקה ובסטטיסטיקה יירשמו ביום ד' 9.10.02 בשעות 10.00-12.00, במזכירות הפקולטה חדר 311.

לימודי העשרה¹

חובה על התלמיד להירשם לחטיבת העשרה לפני הרישום לקורסים. קוד החוג לרישום ללימודי העשרה הוא 1008, קוד המסגרת - 800. ככלל, הרישום לקורסי חטיבת העשרה יהיה בשיטת המכרז (Bidding). עם זאת, ביחידות מסוימות בפקולטה ומחוצה לה יהיה רישום לקורסי העשרה בשיטת הזנה ישירה למחשב ע"י קלדנים, לפי הפירוט הזה:

1. **בפקולטה למדעי החברה**
 בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה ובחוג למדע המדינה יירשמו ב-9.10.02. התור לרישום יתפרסם בלוחות המודעות של החוגים.
 בחוג ללימודי עבודה יירשמו ב-9.10.02 בשעות 09:00-11:00, בחדר 412.

2. **מחוץ לפקולטה**
 מידע על מועדי רישום בפקולטות אחרות יתפרסם בלוח המודעות בקומה ג' ליד חדר 311. לרישום מחוץ לפקולטה יש להצטייד בטופס הפניה (טופס צהוב) שניתן לקחת ליד חדר 311.

חטיבות מחוץ לפקולטה

הרישום נערך ע"י מזכירות החוגים נותני החטיבות (לחוציא החטיבות במתמטיקה ובסטטיסטיקה) ומותנה בהסכמתם ובמכסות שהועמדו לרשות הפקולטה למדה"ח. את מועדי הרישום יברר התלמיד בדיעוניה מתאימים ו/או בלוחות המודעות של החוגים המתאימים ובלוח המודעות הכלל פקולטתי בקומה ג'.
 רשימת חטיבות המוצעות לתלמידי מדעי החברה מתפרסמת בדיעוניה זה, בפרק "חטיבות".
 לתשומת לב: בחלק מהפקולטות (כגון מדעי הרוח, אמנויות) מתקיים רישום לקורסי שני הסמסטרים לפני תחילת סמסטר א' ולא ניתן להירשם לקורסי סמסטר ב' במועד מאוחר יותר.

רישום מאוחר, שינויים וביטולים

א. **ביטול רישום לקורסים** ניתן לבצע החל בשבוע הראשון של הסמסטר שבו בוצע הרישום באמצעות האינטרנט: www.ims.tau.ac.il או באמצעות טפסים שיימצאו לחלוקה ליד מזכירות החוגים וליד מזכירות הפקולטה. מספר ימים לאחר ביטול הרישום יש לבדוק שהביטול נקלט במחשב.
 לתשומת לב: תלמיד שהפסיק השתתפות בקורס ולא ביטל את הרישום, יחויב בשכר לימוד בנין הקורס.
 ב. שינויים ברישום ורישום מאוחר ניתן לבצע אך ורק בשבוע השני של הסמסטר.

סדרי רישום לתלמידי פקולטות אחרות לקורסים בפקולטה למדה"ח

בביה"ס לכלכלה יירשמו תלמידים אלה במסגרת הרישום המאוחר אשר יתקיים בשבוע השני של הסמסטר.

בחוג למדע המדינה ובחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה יירשמו ביום ד' 9.10.02. התור לרישום יתפרסם בלוחות המודעות של החוגים.

לקורסים הכלל פקולטיים יירשמו ביום ד' 9.10.02 לפי סדר זה:
 אותיות א-כ בשעות 12:00-13:00
 אותיות ל-ת בשעות 13:00-14:00.

בחוג ללימודי עבודה יירשמו ביום ד' 9.10.02, בשעות 11:00-12:00, בחדר 412.
 בחוגים פסיכולוגיה ותקשורת אין רישום לתלמידי פקולטות אחרות.

¹ הקורסים "יישומי מחשב למדעי החברה" במדה"ח, "מבוא לטכנולוגיות מידע" בפקולטה לניהול ו"יתרגיל יסוד במדעי-הרוח" בפקולטה למדעי הרוח הם קורסי מיומנות ולא ניתן להכלילם במסגרת לימודי העשרה.

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים (מאוניברסיטת ת"א או ממוסד אחר)

1. נוהל

טופס בקשה להכרה בקורסים ניתן לקבל במזכירות הפקולטה (חדר 311). התלמיד יקבל הדרכה בנושא ממזכירת סטודנטים ותכניות לימודים. את הטופס עם חתימות היועצים ובצירוף האסמכתאות יש להחזיר למזכירות הפקולטה. ההכרה בקורסים תקפה רק לאחר אישור ממזכירת סטודנטים ותכניות לימודים. תלמיד המעוניין לסיים את תהליך ההכרה בקורסים לפני תחילת סמסטר, חייב להחזיר את הטופס למזכירות הפקולטה לכל המאוחר חודש לפני תחילת אותו סמסטר.

2. תקנות

- א. תלמיד המתחיל ללמוד בפקולטה תואר ראשון או תואר שני לאחר שלמד באוניברסיטה מוכרת, חייב עקרונית לעמוד במלוא תכנית הלימודים ככל תלמיד אחר.
- ב. סמכות ההכרה בקורסים היא בידי יועצי החוגים/רכזי המקצועות. כל יועץ רשאי לאשר פטור מקורסים שבתחומו (יועץ החוג למדע המדינה - מקורסי מדע המדינה, יועץ ביה"ס לכלכלה - מקורסי כלכלה וכו').
- ג. על התלמיד להציג לפני היועץ אישור ציונים רשמי מטעם המוסד בו למד וסילבוס (פירוט התוכן) של הקורס המהווה בסיס לפטור. לא יוכרו קורסים של מוסדות לא-אקדמיים כגון: מכללות, בתי-מדרש למורים, מכינות קדם-אקדמיות וכו', אלא אם כן הוכרו ע"י הפקולטה ומוסדות האוניברסיטה המוסמכים.
- ד. בכל מקרה חייב כל תלמיד ללמוד בפקולטה לפחות 2/3 מתכנית הלימודים של החוג. קיבל התלמיד פטור בחיסקף העולה על 1/3 מתכנית הלימודים של החוג, יהיה עליו להשלים שעות לימוד כך שמכסת לימודיו בחוג באוניברסיטת תל-אביב תסתכם בלפחות 2/3 מהמסכה הנדרשת ע"י החוג.
- ה. מרכזת מזכירות הפקולטה היא הסמכות לקביעת מכסת השעות להשלמת ציוני מוסדות אחרים ששימשו בסיס למתן פטור לא ישוקללו בציון הגמר.
- ו. קורסים שנלמדו בפקולטות אחרות באוניברסיטת תל-אביב והוכרו ע"י יועצי הפקולטה: (1) כקורסי חובה - לא ישוקללו ציוניהם במסגרת ציון הגמר, למעט קורסים מסויימים בביה"ס לכלכלה (ראה פירוט בפרק "ביה"ס לכלכלה").
- ז. (2) כקורסי בחירה - ישוקללו ציוניהם במסגרת ציון הגמר.
- ח. לא ניתן לקבל פטור מקורס בחירה על סמך קורס הכלול במרכיב אחר של תכנית הלימודים של התלמיד.
- ט. כל קורס יוכל לשמש בסיס לפטור מקורס אחד בלבד.
- י. חלה התיישנות על קורסים שש שנים לאחר שנלמדו. לגבי התיישנות קורסים לאחר הפסקת לימודים - ראה בסעיף "יחידוש לימודים".

קורסים חופפים בתכנים

קורסים חופפים הם קורסים בעלי תוכן זהה או דומה במידה ניכרת הניתנים ביחידות לימוד שונות (בפקולטה או מחוצה לה).

תלמיד, שבתכנית לימודיו כלולים קורסי חובה חופפים, חייב לקבל פטור מאחד מהם ולהשלים שעות לימוד בהתאם לדרישות מסלול לימודיו. מכסת הפטור המרבית בגין קורסי חובה חופפים היא 4 ש"ס בכל חוג. את הבקשה לפטור על סמך קורס חופף יגיש התלמיד למרכזת מזכירות תלמידים, וזאת רק לאחר קבלת ציון בקורס המהווה בסיס לפטור.

למד התלמיד קורסים חופפים, יילקח בחשבון לצורך שקלול ציון הגמר רק אחד מהם והתלמיד יחויב בהשלמת שעות בהתאם למכסת שעות הלימוד המינימלית הנדרשת בכל חוג.

מילוי חובות קורס

1. נוכחות בשיעורים והשתתפות פעילה
  - א. חובת נוכחות חלה בכל השיעורים ובמיוחד באלה המחייבים השתתפות פעילה מצד התלמיד, כגון: תרגילים, סמינריונים וכיו"ב.
  - ב. רישום הנוכחות הוא על-פי הנהלים הפנימיים של כל יחידת לימוד. נעדר התלמיד או לא השתתף השתתפות פעילה בשיעור ומחייב זאת, רשאי המורה לדווח למזכירות כי התלמיד לא זכאי להיבחן.

במקרה זה ידווח ציון "לא זכאי להיבחן" (סימול 240/340).
2. עבודות, תרגילים וכ"י

תלמיד חייב למלא את כל החובות המוטלות במשך הקורס (הגשת תרגילים ועבודות, השתתפות בביסויים ודרישות נוספות המוטלות ע"י המורה) במועד הנקבע ע"י המורה. בכל מקרה לא יהיה מועד זה מאוחר מן היום האחרון של הסמסטר בו רשום התלמיד לקורס. (למעט עבודה סמינריונית).

תלמיד, אשר לא יגיש את כל העבודות והתרגילים כפי שנקבע ע"י המורה - ידווח לו ציון "לא זכאי להיבחן" (סימול 240/340). ציון זה אינו ניתן לתיקון.

תלמיד החוזר על קורס חייב למלא מחדש את כל חובות הקורס, אלא אם כן שוחרר מחובה זו ע"י מרכז הקורס.
3. בחינה או עבודת סיום קורס

בחירה בין בחינה, בחינת בית או עבודה כמטלת סיום קורס אפשרית רק אם הוצעה ע"י המורה לכל תלמידי הקורס.

  - א. קורס שבו מטלת הסיום היא בחינה:

קבלת ציון חיובי בקורס מותנית בקבלת ציון חיובי בבחינה, אלא אם צויין במפורש אחרת. אי השתתפות בבחינה אינה גוררת דיווח ציון נכשל.
  - ב. קורס שבו מטלת הסיום היא בחינת בית, על התלמיד לחזיר את הבחינה במועד שנקבע ע"י המורה. בקורס כזה ייקבע מועד ב'.
  - ג. קורס שבו מטלת הסיום היא עבודה:

המועד האחרון לסיום החובות בקורס הוא המועד שנקבע להגשת העבודה. בקורס כזה אין מועד ב'. לתלמיד שלא יגיש את העבודה במועד ידווח ציון "לא מילא חובות הקורס" (סימול 250).
4. עבודה סמינריונית

על כל תלמיד להגיש עבודה סמינריונית עצמאית. לא ניתן בשום מקרה להגיש עבודה משותפת עם תלמידים נוספים.

מועד הגשת עבודה סמינריונית נקבע ע"י החוג/המנחה (ראה סעיף "תקנות" בפרקי החוגים). בכל מקרה המועד האחרון להגשת העבודה יהיה לא יאוחר מן היום האחרון לסמסטר העוקב.

תלמיד שלא יגיש עבודה סמינריונית במועד ידווח לו ציון "לא מילא חובות הקורס" (סימול 250). (ראה תקנה ג' בסעיף "שיפור ציון" להלן).
5. הציונים "לא זכאי להיבחן" (סימול 240/340) ו"לא מילא חובות הקורס" (סימול 250) יירשמו ברשומת הלימודים.
6. תשומת לב התלמידים מופנית לנוהל האוניברסיטאי על הגשת עבודות המופיע בחלק הכלל אוניברסיטאי כידיעון זה.

בחינות**השתתפות בבחינות**

1.

- 1.1 רשאי להיבחן תלמיד אשר מילא את כל החובות האקדמיות של הקורס. שילס שכ"ל ויש בידו כרטיס נבחן.
תלמיד הניגש לבחינה בעת היותו בהפסקת לימודים חייב בדמי בחינה ובהצגת כרטיס נבחן מיוחד. כרטיס נבחן מיוחד מוצא ע"י מזכירות תלמידים כללית (בבניין המרכז למרשם).
- 1.2 בקורסים בהם הזכאות להיבחן מותנית במילוי חובות אקדמיות, יורשה תלמיד, ששמו אינו כלול ברשימת הזכאים, להיבחן לאחר שיחתום על הצהרה, לפיה הוא מתחייב לבוא למזכירות תוך שבוע לשם ברור שאלת זכאותו להיבחן.
תלמיד כנ"ל שנבחן ולא הסדיר את עניין זכאותו תוך שבוע מיום הבחינה ידווח לו ציון "לא זכאי להיבחן" (סימול 240) בקורס.
א. התלמיד חייב להציג בכניסה לחדר בחינה:
- 1.3 (1) תעודה מזהה נושאת תצלום. תלמיד שאין בידו תעודה מזהה לא יורשה להיבחן. (2) כרטיס נבחן המהווה אישור על הסדרת שכר לימוד. הכרטיסים נשלחים לבתי התלמידים ע"י ענף שכ"ל.
- ב. ביום הבחינה מתפרסמות על לוחות המודעות בקומת הכניסה לבניין רשימות נבחנים ונבחן חלוקה לחדדים.
- התלמידים ייכנסו לחדרי הבחינה אך ורק לפי חלוקה זו. רק תלמיד, ששמו אינו מופיע ברשימות (כולל תלמיד הניגש לשיפור ציון), יפנה לאשנב הקבלה בחדר 311. התלמיד ייכנס לחדר הבחינה רק על סמך אישור בכתב שיינתן לו ע"י המזכירה בחדר 311.
- ג. על התלמיד להגיע לחדר הבחינה 15 דקות לפני תחילתה.
- ד. על התלמיד להישמע לחוראותיה של המשגיחה.
- ה. תלמיד, שנכנס לחדר הבחינה והחליט לא להיבחן, חייב להישאר בחדר הבחינה לפחות חצי שעה לאחר תחילת הבחינה ולהחזיר את מחברת הבחינה והשאלון. במקרה זה ידווח ציון "נכשל".
- ו. במהלך הבחינה תל איסור מוחלט על הנבחן לעזוב את חדר הבחינה כולל יציאה לשירותים.

2.

- מועדי בחינות** - לוח בחינות לשנח"ל הנוכחית מתפרסם בסוף ידיעון זה.
- בקורסי תואר ראשון מתקיימים שני מועדי בחינה.** אופן הבחינה הוא אחיד בשני המועדים. בשום מקרה לא ניתן להיבחן יותר מפעמיים בגין רישום אחד ויותר מארבע פעמים בקורס אחד על כל רישומיו.
- בקורסי תואר שני מתקיים מועד בחינה אחד.**
- ככלל, בקורסים החוזרים מדי סמסטר מתקיים מועד ב' בסוף הסמסטר העוקב. יוצאים מכלל זה מספר קורסי חובה הניתנים בסמסטר א', בהם מועד ב' יתקיים בסמוך למועד א' במהלך חופשת הסמסטר או במהלך סמסטר ב'.
- בקורסים שאינם חוזרים מדי סמסטר מתקיים מועד ב' במהלך הסמסטר העוקב.
- בקורסי בחירה הניתנים בסמסטר העוקב ע"י מורה אחר, מתקיים מועד ב' במהלך הסמסטר העוקב.
- מומלץ לתלמיד לגשת לבחינה במועד א'. תלמיד שלא ניגש לבחינה במועד א' (למעט מקרה של שירות מילואים או לידה) או עשה כן ומעוניין לשפר ציון, רשאי להיבחן במועד ב'.**
- החליט התלמיד להיבחן במועד ב' עקב כישלון במועד א' או מסיבה אחרת - חובה עליו לבדוק אם החומר שנלמד בסמסטר בו הוא עומד להיבחן, שונה מן החומר שנלמד בסמסטר הקודם. הבדיקה תעשה בתאום עם המורה. אם תלו שינויים בדגשים, חובה על התלמיד להתעדכן בחומר. אם תלו שינויים מהותיים בחומר הנלמד, מחובת המורה להתאים את שאלות הבחינה לחומר שנלמד בסמסטר הקודם (לדוגמת: ע"י הוספת שאלות בחירה).

מחובתו של התלמיד לעקוב אחר הפרסומים על לוחות המודעות, המתייחסים למועדי בחינות.

ועדת החוראה דנה בבקשות למועד בחינה נוסף, אך ורק במקרים הבאים:
תלמיד שאילוצי לוח הבחינות (חפיפה במועד הבחינות) או אילוצים אישיים (מחלה, אבל) מנעו ממנו להיבחן, תן במועד א' והן במועד ב' יוכל להגיש לוועדת החוראה בקשה למועד נוסף, בצירוף אסמכתאות מתאימות.

תלמיד שנבצר ממנו להיבחן בשל שירות מילואים פעיל. במקרה זה חלים כללי האוניברסיטה ("מועד/הסדר בחינות מיוחד לסטודנטים בשירות מילואים") והכללים המוצגים בהמשך ("מועדי בחינות למשרתים במילואים").

תלמידה שילדה ועקב הלידה נעדרה מבחינות שהתקיימו בחוג שלושה שבועות מיום הלידה. חובת ההתעדכנות בחומר הבחינה לתלמיד שאושר לו מועד נוסף חלה על התלמיד.

לתשומת הלב:

1. תלמיד שלא נבחן¹ במועד א', ובמועד ב' לא נבחן¹, או נבחן ונכשל, או נבצר ממנו להיבחן², אינו זכאי למועד בחינת נוסף.
2. תלמיד שנבחן במועד א', או נבחן ונכשל, ובמועד ב' לא נבחן¹, או נבצר ממנו להיבחן², אינו זכאי למועד בחינה נוסף.
3. תלמיד שנבצר ממנו להיבחן² במועד א', ובמועד ב' נבחן וקיבל ציון או לא נבחן¹, אינו זכאי למועד בחינה נוסף.

מועדי בחינות למשרתים במילואים

3. סעיף זה כמוף להגדרות המופיעות בחלק הכלל - אוניברסיטאי, בפרק "מועד/הסדר בחינות מיוחד לסטודנטים בשירות מילואים".

הטפסים שיוכרו כאסמכתא לשירות מילואים הינם טופס 3021 או טופס 3010 או טופס 510 בצירוף צו התייצבות. על התלמידים המבקשים להיבחן במועד מיוחד בגין מילואים להצטייד באחד הטפסים הנ"ל.

3.1 א. תלמיד, הזכאי למועד נוסף/מיוחד בגין שירות מילואים יגיש את הבקשה למועד זה למזכירות החוג הנותן את הקורס בצירוף אישור מתאים.

ב. תלמיד העומד לפני סיום לימודיו אשר לא ניגש לבחינה עקב שירות מילואים בסוף תקופת לימודיו, ולכן נאלץ להאריכם - זכאי למועד מיוחד/נוסף באישור ועדת החוראה.

3.2 תלמיד, אשר עקב שירות מילואים לא ניגש לבחינה בקורס המהווה דרישה מוקדמת לקורס אחר, יגיש ליועץ יחידת הלימוד בקשה לאשר לו לימודים "על תנאי" בקורס המתקדם.

חלימודים בקורס המתקדם יוכרו רק לאחר שהתלמיד יעמוד בבחינת בקורס המהווה דרישה מוקדמת. הזכות ללמוד בקורס מתקדם "על תנאי" מוגבלת לסמסטר אחד.

3.3 תלמיד, אשר עקב שירות מילואים נבצר ממנו לגשת לשני מועדים בקורס המהווה תנאי מעבר, יפנה ליועץ יחידת הלימוד. בסמכות היועץ לאשר לו להשתתף בקורסי השנה המתקדמת במשך סמסטר אחד בלבד וזאת אם עמד בתנאים הבאים:

- א. השלים את כל תנאי המעבר למעט ציון בבחינה אחת.
- ב. זכאי להיבחן בבחינה הנ"ל, כלומר, מילא את כל חובות הקורס (ראת סעיף: "מילוי חובות הקורס" לעיל).

¹ "לא נבחן" - לא עמד לבחינה אף שהדבר לא נמנע ממנו על ידי אילוצי לוח הבחינות (חפיפה במועד הבחינות) או על ידי אילוצים אישיים (מחלה, אבל).

² "נבצר ממנו להיבחן" - לא נבחן בשל חפיפה במועד הבחינות או בשל אילוצים אישיים.

4. סדרי בחינות מיוחדים

- 4.1 תלמידים הסובלים ממגבלה תפקודית
 תלמיד המבקש לקבל אישור לסידורים מיוחדים בבחינות בשל בעיה תפקודית או בריאותית המונעת תפקוד רגיל בבחינה, יפנה בכתב לוועדת ההוראה מיד בתחילת לימודיו (תלמיד אשר יפנה באיחור לא מובטח לו שיטופל עד תחילת מועד הבחינות). במקרה של בעיה רפואית יש להמציא לוועדת אישורים רפואיים עדכניים. במקרה של דיסלקציה על התלמיד לעבור אבחון אצל פסיכולוג האוניברסיטה. גם תלמיד שיש בידי אבחון ממוסד חיצוני (כגון: ניצן) נדרש לפנות לפסיכולוג האוניברסיטה.
- 4.2 עולים חדשים
 עולים חדשים זכאים לתוספת חצי שעה בזמן בחינה בכפוף לאישור מורה הקורס. כעולה חדש מוגדר מי שנמצא בארץ עד 3 שנים. תלמידים עולים המעוניינים לקבל תוספת זמן חייבים להביא אתם לבחינה תעודה המעידה על תאריך עלייתם ארצה.

ציונים

1. פרסום ציונים
הציונים מתפרסמים על לוחות המודעות של יחידות הלימוד. מחובת התלמיד לבדוק את ציוניו סמוך למועד פרסומם. מחברות הבחינה נשמרות רק למשך סמסטר ומושמות בתום הסמסטר העוקב למועד הבחינה.

2. שיפור ציון
א. תלמיד המבקש לשפר ציון חיובי ויכול לעשות זאת במסגרת המועדים העומדים לרשותו והציון האחרון הוא גם הציון הסופי. תלמיד המבקש לשפר ציון לאחר שעברו כל המועדים שעמדו לרשותו - חייב להירשם שנית לקורס ולמלא את כל החובות בו. במקרה זה יופיעו ברשומת לימודיו של התלמיד שני הרישומים לקורס, גם אם לא נגש שנית לבחינה. (אפשרות זו אינה קיימת בחוג לפסיכולוגיה, ביתר החוגים ראה תקנון החוג).
ב. לא ניתן לשפר ציון בחינה ע"י הגשת עבודה.
ג. שיפור ציון בעבודה סמינריונית ובעבודה פרוסמינריונית טעון אישור המורה.
ד. לא ניתן לשפר ציון לאחר קבלת אישור זכאות לתואר.

3. ציון סופי בקורס
נבחן התלמיד יותר מפעם אחת בקורס, הציון האחרון הוא ציונו הסופי בקורס. לא נבחן התלמיד באף אחד מהמועדים העומדים לזכותו ידווח ציון 250 (לא השלים חובות הקורס) כציון סופי.

4. צילום מחברת בחינה
ניתן לקבל צילום של מחברת בחינה. שירות זה כרוך בתשלום. הזמנת הצילומים מתבצעת באמצעות טפסים. המונחים ליד חדר 312. ניתן להוריד את הטופס מהאינטרנט: <http://spirit.tau.ac.il/tfasimH.asp>.

5. ערעורים
מספר הפעמים שמותר לתלמיד לערער על ציון והמועד להגשת הערעור נקבעים ע"י כל יחידת לימוד (נא עיין בתקנון החוג המתאים ועקוב אחר הפרסומים בנושא זה). בשום מקרה, משך הזמן המרבי להגשת ערעור לא יעלה על שבועיים מיום פרסום הציון.
הערעור יוגש בכתב למזכירות המתאימה.
תלמיד, אשר הגיש ערעור ומעוניין להבטיח לעצמו את האפשרות ללמוד שנית את הקורס בסמסטר העוקב, חייב להירשם לקורס בזמן הרישום הרגיל. אם יתקבל הערעור יבטל התלמיד מיד את הרישום לקורס.

6. רשימת סימולי ציונים

- עבר	200
- השתתף ומילא חובותיו	210
- נכשל	220
- לא מילא חובותיו (מנהלית)	230/380
- לא נבחן	260/360
- לא השלים חובות קורס	250
- לא זכאי להיבחן	240/340
- נבחן, הציון טרם נקבע	310
- הגיש עבודה, הציון טרם נקבע	320
- חייב עבודה	330

הפסקת לימודים ע"י הפקולטה עקב אי עמידה בדרישות אקדמיות

1. תלמיד שלא הגיע לרמת "פטור" באנגלית תוך שנה מתחילת לימודיו (עולים חדשים מארצות שאינן דוברות אנגלית - תוך שנתיים) אינו זכאי להמשיך לימודיו¹.
2. תלמיד בעל תעודת בגרות מחו"ל שלא הגיע לרמת "פטור" בעברית עד תום השנה הראשונה ללימודיו אינו זכאי להמשיך לימודיו.
3. תלמיד שלא סיים לימודיו לקראת תואר בפרק הזמן הנדרש (6 שנים לקראת תואר ב.א. ו-5 שנים לקראת תואר מ.א.) אינו זכאי להמשיך לימודיו.
4. לאחר שמיעה תלמיד את הזכות להיבחן ארבע פעמים, וציונו חסופי בקורס חובה הוא נכשל, אינו זכאי להמשיך לימודיו בחוג.
5. תלמיד שלא עמד בכל תנאי המעבר לשנה ב' (כמוגדר ע"י חוג לימודיו) תוך שנתיים מתחילת לימודיו בחוג (כולל פרקי זמן של הפסקות לימודים), אינו זכאי להמשיך לימודיו.
6. תלמיד חד-חוגי אשר לימודיו בחוג הופסקו, חדל להיות תלמיד באוניברסיטה ואינו רשאי להמשיך ללמוד בשום יחידת לימוד (כגון חטיבה או לימודי העשרה), אלא אם כן התקבל לחוג אחר.
7. תלמיד אשר לימודיו באחד מחוגי הפקולטה הופסקו לצמיתות, לא יהיה זכאי לחדש לימודים או להתקבל מחדש לאותו חוג. אם יהיה מעוניין להתקבל לחוג אחר בפקולטה, יהיה חייב לעבור הליכי קבלה כמועמד חדש לאוניברסיטה. תלמיד שהתקבל לחוג לאחר הפסקת לימודים בחוג אחר בפקולטה חייב לעמוד בתנאי המעבר לשנה ב' תוך שנה מתחילת לימודיו בחוג החדש.
8. תלמיד שלימודיו הופסקו רשאי לגשת לבחינות בקורסים בהם עומד לרשותו מועד בחינה ובהם יש לו זכויות להיבחן.

הפסקת לימודים ע"י התלמיד

הנחיות כלליות - ראה במבוא הכלל אוניברסיטאי.

תלמיד המודיע על הפסקת לימודים בחוגים חדל להיות תלמיד האוניברסיטה בתקופת הפסקת הלימודים ואינו רשאי ללמוד קורסים בשום יחידת לימוד.

תלמיד המודיע על הפסקת לימודים לאחר תחילת סמסטר יודא בזכויות המתאימות שהרשות לקורסים באותו סמסטר בוטלה. ביטול קורסים לתלמיד שהודיע על הפסקת לימודים יבוצע רק עד תום השבוע השישי של הסמסטר.

לתשומת לב התלמיד: תקופות הפסקת לימודים נכללות בפרק הזמן המרבי ללימודי התואר, לעמידה בתנאי מעבר ולהשגת רמת "פטור" בעברית ובאנגלית.

תיקים של תלמידים המפסיקים לימודיהם נשמרים באוניברסיטה שבע שנים בלבד.

¹ פרטים בסעיף "יחובות כלליות" בפרק "לימודי תואר ראשון".

חידוש לימודים לתואר ראשון

הגשת הבקשה

תלמיד שהיה בהפסקת לימודים, אפילו למשך סמסטר אחד, חייב להגיש למוזכרות הפקולטה בקשה לחידוש לימודים. חידוש לימודים כרוך בתשלום לפי תעריף הנקבע ע"י האוניברסיטה. טופסי בקשה ושוברי תשלום ניתן לקבל במוזכרות הפקולטה. ניתן להוריד את טופס הבקשה מהאינטרנט:

<http://spirit.tau.ac.il/tfasimH.asp>

את הבקשה, בצירוף הקבלה על התשלום, יש להגיש למוזכרות הפקולטה כחודשיים לפני תחילת הסמסטר, בו מתכוון התלמיד לחדש לימודיו, ולכל המאוחר חודש לפני תחילתו.

תלמיד שלימודיו הופסקו לצמיתות מסיבות אקדמיות אינו רשאי להגיש בקשה לחידוש לימודים באותו חוג.

תלמיד אשר לא הגיע לרמת "פטור" בעברית או באנגלית תוך שנה מתחילת לימודיו בפקולטה (כולל תקופות הפסקת לימודים) אינו זכאי לחדש לימודיו עד להשלמת החובה הנ"ל.

תקנות

1. מי שחתקבל ללימודים אך לא השלים לימודים של סמסטר אחד לפחות (כולל בחינות) אינו זכאי לחידוש לימודים.
2. על מחדש הלימודים תחול תכנית הלימודים הנהוגה בעת החידוש, בכפוף להחלטות ועדת החוראה.
3. במקרה של הפסקת לימודים של עד שנתיים קלנדריות יוכרו למחדש הלימודים הקורסים שלמד לפני ההפסקה.
4. במקרה של הפסקת לימודים של חמש שנים ומעלה תחול התיישנות מלאה על הקורסים שלמד התלמיד.
5. במקרה של הפסקת לימודים לפרק זמן העולה על שנתיים אך נופל מוחמש שנים, יובא נושא ההכרה בקורסים להחלטת ועדת החוראה.

חידוש לימודים לתואר שני

תלמיד תואר שני המעוניין לחדש לימודיו יגיש בקשה מתאימה למוזכרות הפקולטה (ראה פירוט בסעיף "חידוש לימודים לתואר ראשון").

- א. תלמיד אשר יכול לסיים לימודיו תוך פרק הזמן המותר תחול עליו תכנית הלימודים של השנה בה החל לימודיו.
  - ב. תלמיד אשר אינו יכול לסיים לימודיו תוך פרק הזמן המותר - חידוש הלימודים טעון המלצת ועדת חמ"א. החוגית ואישור ועדת החוראה הפקולטתית.
- תקנות אלה תלות גם על תלמידים באופן לימוד ללא עבודת גמר.

שקלול ציון הגמר

ציון הגמר הוא הציון המשוקלל של התלמיד בקורסים הכלולים בתכנית לימודיו (ציונים בחובות כלליות כגון אנגלית אינם משוקללים בציון הגמר). ציוני מוסדות אחרים אינם נכללים בשקלול.

למד התלמיד קורסים עודפים מעבר למתחייב ממכסת השעות לתואר, יחושבו בשקלול ציון הגמר הקורסים בעלי הישגים הגבוהים ביותר מבין הקורסים העודפים, תוך שמירה על מסגרת מכסת השעות לתואר כמתחייב מהידיעון. הקורסים שלא ישוקללו בציון הגמר יותרו במסגרת קורסים עודפים. תלמיד הבחור כי בציון הגמר ישוקללו קורסים בעלי הישגים נמוכים יותר (ולחעביר את הקורסים בהם הישגיו גבוהים יותר למסגרת קורסים עודפים) יבקש זאת בכתב ממוזכרות החוג בעת הגשת הבקשה לשקלול ציון הגמר.

למד התלמיד שעות עודפות שחן חלק משעות קורס ישוקללו מלוא שעות הקורס. במקרים בהם לא פורט מפתח לשקלול ציון הגמר ביחידת לימוד כלשהיא יהיה משקלו של כל קורס כמספר שעות הלימוד שלו.

להלן פירוט הרכב ציון הגמר במסלולי הלימוד השונים:

מסלול לימוד מורחב:

עם חטיבה מורחבת

לימודי החוג - 70%

לימודי חטיבה מורחבת - 30%

עם חטיבה רגילה וחטיבת העשרה או שתי חטיבות רגילות

לימודי החוג - 70% (בחוג לפסיכולוגיה 80%)

לימודי חטיבה רגילה - 15% (לתלמידי החוג לפסיכולוגיה 10% לכל חטיבה)

חטיבת העשרה - 15% (לתלמידי החוג לפסיכולוגיה 10%).

ציון הגמר הסופי יעוגל למספר שלם.

מסלול לימוד דו-חוגי:

ישוקלל ציון הגמר בכל אחד מן החוגים. הציונים יעוגלו למספרים שלמים.

באישור ציון הגמר יופיע הציון הסופי בכל אחד מן החוגים.

זכאות לתואר - תקנות

- א. תלמיד אשר סיים את כל חובותיו לתואר זכאי לקבל אישור זכאות לתואר. אישור זה תקף עד למועד הענקת התארים. כיוון שהפקולטה אינה יוזמת את איתורם של הזכאים לתואר, בדיקת סיום חובות ושקלול ציון הגמר מתבצעים אך ורק ביוזמת התלמיד. על התלמיד להגיש את הבקשה לאישור זכאות לתואר לא יאוחר מתום שנה ממועד סיום החובה האחרונה.
- ב. תלמיד שלא הגיש בקשה לאישור זכאות לתואר תוך שנה מיום היותו זכאי לכך, ניתן להטיל עליו השלמות לימודים בהתאם לתכנית הלימודים של השנה בה הגיש את הבקשה.
- ג. בקשה לאישור זכאות לתואר ניתן לקבל בזכירות הפקולטה או להוריד מהאינטרנט: <http://spirit.tau.ac.il/tfasimH.asp>. את הבקשה יש למסור למזכירות חוג/חוגי לימודיו של התלמיד.
- ד. תבקשה תוגש רק לאחר קבלת ציון בבחינה/בעבודה האחרונה, ולאחר שהתלמיד בדק שכל הציונים הוזנו כחלכה. בהגשת בקשת הזכאות יש משום הצהרת התלמיד לנכונות רשומת הלימודים.
- ה. אין לשפר ציון לאחר קבלת אישור זכאות לתואר.
- ו. תלמיד דו-חוגי, אשר בתום שש שנים ללימודיו לא סיים חובותיו בחוג אחד, החוג שבו סיים התלמיד חובותיו במועד, רשאי להתנות את קבלת התואר בהשלמות לימודים.
- ז. לפני מתן אישור הזכאות לתואר נערכת בדיקה יסודית של תיק התלמיד, הכוללת:
  - בדיקת מילוי חובות החוגים, החטיבה ולימודי העשרה.
  - בדיקת מילוי חובות הכלליות (אנגלית, עברית).
  - תשלום שכ"ל והחזרת ספרים לספריית הפקולטה ולספרייה המרכזית.
- ח. באישור הזכאות מפורטים: החוגים שאותו סיים התלמיד, ציון הגמר ומועד הזכאות לתואר.
- ט. טקס חלוקת התארים תשס"ג יתקיים בחודש יוני. על המסיימים המעוניינים להשתתף בטקס להגיש את הבקשות לאישור זכאות לתואר לא יאוחר מיום 15.3.2003.

סיום לימודים בהצטיינות ובהצטיינות יתרה

תואר ראשון

אמות המידה לקבלת ציון גמר בהצטיינות ובהצטיינות יתרה נקבעות מדי שנה. תלמידים המסיימים לימודיהם במסלול דו-חוגי, תצוין הצטיינות או הצטיינות יתרה בתעודתם אם הצטיינו באחד החוגים או בשניהם. ההצטיינות או ההצטיינות היתרה תרשם בתעודה ליד שם התוג המתאים.

תלמידים המסיימים לימודיהם במסלול החד-חוגי המורחב, תצוין הצטיינות או הצטיינות יתרה בתעודה אם ציון הגמר שלהם הכולל גם את ציוניהם בחטיבות, יעמוד בקריטריוני ההצטיינות של החוג.

לתלמיד שקיבל פטור מקורסים על סמך לימודים במוסד אקדמי אחר בהיקף העולה על 6 ש"ס יוענק התואר בהצטיינות או בהצטיינות יתרה, רק אם ממוצע ציוניו הן במוסד האחר והן באוניברסיטת ת"א עומד בקריטריוני ההצטיינות.

תואר שני

א. תואר מ.א. בהצטיינות יינתן לבעלי ציון גמר בתחום 90-94 שציון עבודת הגמר שלהם הוא 90 לפחות.

ב. תואר מ.א. בהצטיינות יתרה יינתן לבעלי ציון גמר בתחום 95-100, שציון עבודת הגמר שלהם הוא 95 לפחות.

פרטים מלאים (כולל בדבר הענקת תואר בהצטיינות לתלמיד המסיים תכנית לימודים חלקית או חוג אחד בלבד באוניברסיטה) - ראה ב"נוהל הענקת תארים בהצטיינות או בהצטיינות יתרה לתלמידים שסיימו לימודיהם לתואר בוגר ולתואר מוסמך" (חוראה מס' 011-12 בחוראות האוניברסיטה).

תקנון משמעת סטודנטים בירור משמעת פקולטטי (תשנ"ב)

1. כל פקולטה רשאית להקים מערכת בירור משמעת לסטודנטים הלומדים במסגרתה.
2. **הקמת מערכת**
הקמת המערכת, תפקידיה, סמכויותיה ואופן פעולתה יהיו עפ"י חוראות נוחל זה.
3. **אחראי ימנה משמעת וממלא מקומו**
החליטה מועצת פקולטה להקים מערכת בירור משמעת פקולטטית, דקאן הפקולטה - באישור מועצת הפקולטה - אחראי משמעת פקולטטי (להלן: "האחראי") וממלא מקום לאחראי (להלן: "ממלא המקום").
4. **תקופת כהונה**
האחראי וממלא המקום יהיו חברי חסגל האקדמי בעלי קביעות וימונו לתקופת כהונה של שלוש (3) שנים ובתום תקופת כהונה זו ניתן יהיה לשוב ולמנותם לתקופת כהונה נוספת אחרת.
5. **עבירות ועונשים**
האחראי - ובהעדרו, או לפי הוראותיו, ממלא המקום - יהיה מוסמך לדון סטודנטים הלומדים בפקולטה שיואשמו בביצוע עבירות מאלה בנספח העבירות המצורף לנוהל זה (להלן: "נספח העבירות") ולהטיל על מי שיורשע בדין עונש או עונשים, מאלה המפורטים בנספח העונשים המצורף לנוהל זה (להלן: "נספח העונשים").
6. כל שינוי בנספח העבירות או נספח העונשים יהיה טעון אישור הוועדה המרכזת.
7. **מקום ללא תלונה**
תלונה עפ"י נוהל זה תוגש לראש מנהל הפקולטה בה לומד הסטודנט, ללא קשר למקום ביצוע העבירה.
8. **הגשת תלונה וסדרי בירור**
לומד סטודנט המואשם בביצוע עבירה מאלה המפורטות בנספח העבירות (להלן: "עבירה") בשתי פקולטות שבחן מערכת בירור משמעת פקולטטית, ייקבע מקום בירור תלונה כנגדו בהתייעצות בין דקאני הפקולטות הנוגעות בדבר.
9. הכנת תלונה, הגשתה, מסירת עותק ממנה לסטודנט והסידורים הטכניים הנוגעים לקיום הבירור המשמעת פני האחראי או ממלא המקום, יהיו באחריות ראש מנהל הפקולטה או מי שימונה לצורך זה.

9. **סירוב להידון עפ"י נוהל זה**
סטודנט יהיה רשאי לסרב להידון בפני האחראי או ממלא מקומו. סירב סטודנט להידון בפני האחראי או ממלא מקומו, תועבר התלונה לבירור בפני רשויות השיפוט האמורות בתקנון המשמעת - סטודנטים (תשמ"ג).
10. **סמכות מקבילה**
אין באמור נוהל זה כדי לגרוע מסמכות ראש מנהל פקולטה להחליט - אם יסבור כי הנסיבות מצדיקות זאת - כי תלונה בגין ביצוע עבירה תוגש לרשויות השיפוט האמורות בתקנון המשמעת - סטודנטים (תשמ"ג) ותתברר בפניהן עפ"י התקנון הני"ל.
11. **איסור ייצוג**
בדיון שיערך בפני האחראי או ממלא המקום לא יהיה הסטודנט מיוצג בין ע"י עו"ד ובין ע"י אחר.
12. **הליכי הדיון**
הדיון בתלונה ייערך בצורה שתיראה לאחראי (או לממלא המקום) כיעילה ומועילה ובלבד שישמרו כללי הצדק הטבעי.
13. **הרשעות חוזרות תלונה**
מי שחורשע פעמיים במהלך תקופת לימודיו בעבירות מאלה המפורטות בנספח העבירות, לא ניתן יהיה להעמידו עוד לדיון בפני האחראי, וכל נוספת כנגדו - בגין עבירה מאלה המפורטות בנספח העבירות - תידון בפני רשויות השיפוט האמורות בתקנון המשמעת - סטודנטים (תשמ"ג).
14. **סופיות החלטות**
החלטות האחראי, או ממלא המקום, יהיו סופיות ולא ניתנות לערעור.
15. **דלתיים סגורות**
הדיונים בפני האחראי או ממלא המקום יתנהלו בדלתיים סגורות.
16. **פרסום**
16.1 בכל פסק דין יקבע האחראי, או ממלא המקום, מפורשות: האם יש לפרסם את פסק הדין.
16.2 האם אותם פסקי דין שעפ"י החלטה יש לפרסמם, יפורסמו תוך ציון שם הסטודנט או ללא ציון שמו.
17. **סמכויות מנהל ספרייה**
אין באמור בתקנון זה כדי לגרוע מסמכויות מנהל ספרייה או מי שחוסמך לכך על ידו, להטיל עונשים מסוגים ובנסיבות כמפורט ב"תקנון למשתמשים בשירותי ספריות האוניברסיטה".
18. **החלטות האחראי תועבר לתיקו האישי של הסטודנט.**
ואולם, מי שחוטל עליו עונש כאמור - פרט להרחקה מיידיית מטפרייה - לא תוגש כנגדו תלונה עפ"י נוהל זה.
19. **תחולה**
תחילתו של נוהל זה ביום אישורו ע"י הסינאט (26.1.93).

נספח עבירות

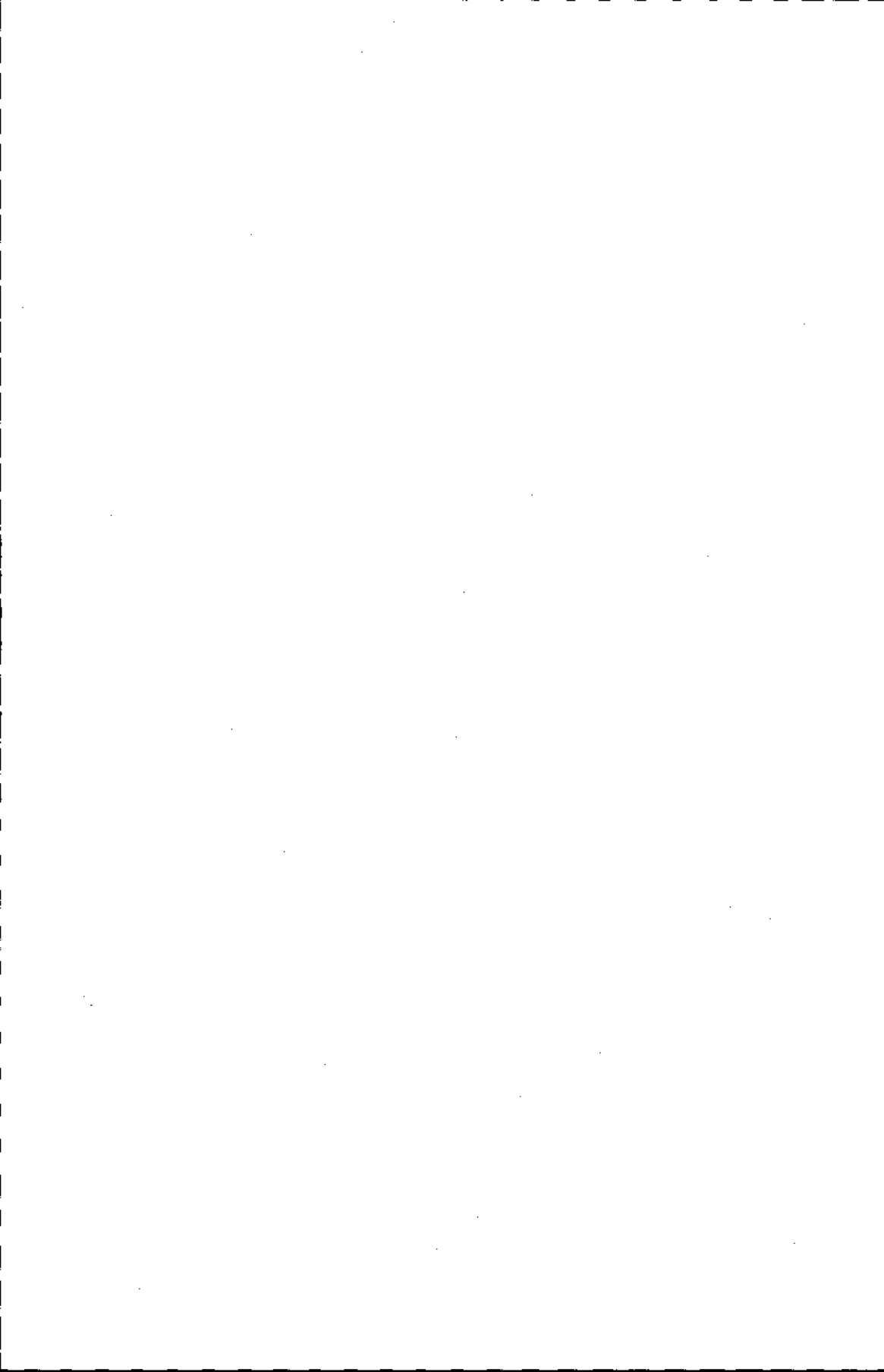
1. עבירות במהלך שיעור (לרבות תרגיל ומעבדה) באוניברסיטה:
  - 1.1 הפרעה בשיעור.
  - 1.2 אי ציות להוראות מורה במהלך שיעור.
  - 1.3 התחצפות למורה במהלך שיעור.
  - 1.4 עישון בכיתה.
  - 1.5 עבודה במעבדות בניגוד להוראות הבטיחות.
2. התנהגות שאינה חולמת תלמיד באוניברסיטה:
  - 2.1 התחצפות למורה או לעובד מנהל.
  - 2.2 אי ציות להוראות מורה או עובד מנהל שניתנה כדין.
  - 2.3 הטרדת מורה או עובד מנהל.
  - 2.4 סירוב להודחות בפני מורה או עובד מנהל.
3. עבירות חמתייחסות לרכוש האוניברסיטה:
  - 3.1 השחתת רכוש.
  - 3.2 אי חזרת ציוד במועד שנקבע לכך.
  - 3.3 העברת ציוד לצד שלישי ללא היתר.
  - 3.4 הוצאת ציוד ממקומו ללא היתר.
  - 3.5 שימוש בציוד ללא היתר או בניגוד להנחיות.
4. עבירות במהלך בחינות באוניברסיטה:
  - 4.1 אי ציות להוראות כלליות הנוגעות להתנהגות בבחינה.
  - 4.2 אי ציות להוראות משגית ו/או חבר סגל אקדמי.
  - 4.3 עשיית סימונים במהלך בחינה.
  - 4.4 דיבור בזמן בחינה.
  - 4.5 הפרעה לנבחנים אחרים.
  - 4.6 הוצאת טופס בחינה ממקום עריכתה בניגוד להוראות.

נספח עונשים

1. הורשע תלמיד בעבירה מאלה המפורטות בנספח העבירות, ניתן יהיה להטיל עליו אתם או יותר מבין העונשים המפורטים להלן:
  - 1.1 נזיפה.
  - 1.2 קנס כספי בסכום שלא יעלה על 10% משכר הלימוד השנתי באוניברסיטה.
  - 1.3 פיצוי כספי בשיעור שלא יעלה על הנזק הישיר שנגרם עקב העבירה (אם עבר עבירה מאלה המפורטות בפיסקה 3 לנספח העבירות).
  - 1.4 ביטול בחינה (אם עבר עבירה מאלה המפורטות בפיסקה 4 לנספח העבירות).
  - 1.5 ביטול השתתפות בקורס (אם עבר עבירה מאלה המפורטות בפיסקאות 1 או 4 לנספח העבירות).
  - 1.6 אי מתן שירות מסויים או שירותים בכלל לתקופה שתיקבע, תקופה שלא תעלה על סמסטר.
2. סבר מורה כי תלמיד ביצע עבירה מאלה המפורטות בפיסקה 1 לנספח העבירות, יהיה הוא רשאי להרחיק התלמיד לאלתר מהשיעור שבמהלכו נעברה העבירה.
3. סבר מורה כי תלמיד ביצע עבירה מאלה המפורטות בפיסקה 4 לנספח העבירות יהיה הוא רשאי להפסיק לאלתר השתתפות התלמיד בבחינה.
4. לא יהיה בנקיטת צעדים מאלה האמורים בפיסקאות 2 או 3 לנספח זה כדי לגרוע מסמכות האחראי לדון בעבירות בניין נקטו צעדים אלה, או כדי לגרוע מסמכותו להטיל עונשים מאלה המפורטים בנספח זה.

תכניות לימודים

קורסים כלל-פקולטטיים

הקורסים הניתנים במסגרת כלל-פקולטטית הם:

הדרכה בספרייה	1009.1000
יישומי מחשב למדעי התברה ¹	1009.1105
מבוא לכלכלה ללא כלכלנים ²	1009.1102
מבוא לאנתרופולוגיה	1009.1202
מבוא לסוציולוגיה	1009.1203
מבוא לפסיכולוגיה למדה"ח	1009.1820
שיטות המשפט הישראלי ³	1009.1840
מבוא ללוגיקה ⁴	1009.1850

תיאור הקורסים

הדרכה בספרייה

כל התלמידים חייבים לעבור הדרכה בספרייה, שמטרתה להקנות להם מיומנות בסיסית להתמצאות בספרייה. חובה זו יש לבצע בסמסטר הראשון ללימודים.
ההדרכה כוללת: הסבר על מבנה הספרייה ושירותיה, לימוד המערכת הממוחשבת, התמצאות ברשימות קריאה לקורסים השונים, שיטות מיון הספרים וסידורם בספרייה.
 ההדרכה נעשית בלימוד יחידני, באמצעות לומדה אינטראקטיבית, תוך תרגול שאלות ותשובות. ההדרכה היא חד-פעמית ונמשכת כשעה לערך. ההדרכות יתקיימו בתחילת כל סמסטר.
 על התלמיד להירשם לאחת מקבוצות ההדרכה המתפרסמות בפרק "קורסים כלל-פקולטטיים" (א) בדף התיקונים לידיעון) במסגרת הרישום לקורסי התוג.
לא ניתן לעבור מקבוצה לקבוצה אלא במסגרת חרישום המקובל. מילוי חובת ההדרכה בספרייה הוא תנאי להשאלת ספרים בספרייה בחמשך.

יישומי מחשב למדעי התברה

מטרת הקורס לערוך היכרות ראשונית עם המחשב האישי. חלקו הראשון של הקורס יתמקד בהכרת מערכת חלונות, שימוש במעבד התמלילים Word ושימוש במערכת Internet. החלק השני יוקדש ללימוד יישומים לניתוח נתונים באמצעות תכנת SPSS המותאמת לחלונות.
 • **יישומי מחשב למ.א.** - במסגרת הקורס יישומי מחשב למדעי החברה תינתן קבוצה לתלמידי מ.א. שייילמדו בנוסף, הכנת קבצי נתונים, עבודה עם קבצי נתונים קיימים, ניתוחי סטטיסטיקה תיאורית, קשרים בין משתנים, ניתוחי שונות וניתוחי מדלים של רגרסיה חד ורב משתנית. בקורס ייעשה שימוש במאגרי נתונים מעולם העבודה תוך שימת דגש על פרשנות הממצאים בקונטקסט זה.

¹ הקורסים "יישומי מחשב למדעי התברה" במדה"ח ו"מבוא לטכנולוגיות מידע" בפקולטה

לניהול הם קורסי מיומנות ולא ניתן להכלילם במסגרת לימודי העשרה.

² תלמיד, שבתכנית לימודיו כלול הקורס מבוא למיקרו כלכלה, או מבוא למאקרו כלכלה או יסודות הכלכלה אינו רשאי ללמוד קורס זה.

³ ייחשב ע"י הפקולטה למדעי התברה כקורס חופף לקורס "ייסודות המשפט" הניתן בפקולטה לניהול.

⁴ ייחשב ע"י הפקולטה למדעי התברה קורס חופף לקורס "מבוא ללוגיקה" הניתן בפקולטה למדעי הרוח.

מבוא לכלכלה ללא כלכלנים

הקורס מיועד להקנות מושגי יסוד בכלכלה. הנושאים שיידונו בקורס הם, מיקרו: בעיית המחסור ועקומת התמורה, הקצאת גורמי ייצור, היצע וביקוש (התנהגות חיצונים וחזרניים), יבוא ויצוא, התערבות ממשלתית במשק סגור ובמשק פתוח (מיסים, סובסידיות, מכס, מחיר מינימום ומקסימום), אי שוויון בחלוקת הכנסות. מאקרו: עיקרי החשבונאות הלאומית, קביעת התוצר הלאומי למשק, המודל הקניסאני ומדיניות כלכלית.

מבוא לסוציולוגיה - ראה בפרק החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה.

מבוא לאנתרופולוגיה - ראה בפרק החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה.

מבוא לפסיכולוגיה למדעי'

הקורס מיועד להקנות הכרות עם תחומי הפסיכולוגיה השונים, הממצאים העיקריים בכל תחום ויישומיהם. התנהגות אנושית תיבחן ממספר פרספקטיבות: ביולוגית, התנהגותית, קוגניטיבית, דינמית. בין הנושאים: מערכת העצבים, למידה וזיכרון, תפיסה וחשיבה, מוטיבציות ורגשות, תאוריות אישיות, הערכת אישיות, פסיכופתולוגיה, פסיכותרפיה. כל תלמיד חייב להשתתף בשעות ניסוי במהלך הסמסטר בו הוא לומד את הקורס. תלמיד אשר לא ישלים תובה זו לא יהיה זכאי לקבלת ציון בקורס.

שיטת המשפט הישראלי

הקורס יעסוק בעקרונות הכלליים של שיטת המשפט הישראלי. במסגרתו יידונו הנושאים הבאים: עקרונות היסוד של השיטה המשפטית; משפט וחברה, משפט וכלכלה, משפט ומערכות המשל; מקורות המשפט הישראלי; הפרדת רשויות נוסח ישראל; שלטון החוק באזרח ובשלטון; הכנסת; הממשלה; הרשות השופטת; נשיא המדינה; ביקורת חוץ-שיפוטית וביקורת שיפוטית על רשויות השלטון; חריות היסוד של האזרח; זכויות אזרח ודמוקרטיה; ענפי המשפט.

מבוא ללוגיקה למדעי החברה

הלוגיקה היא מרכיב חשוב בתולדות הפילוסופיה ובחבנת טקסטים עדכניים. הקורס "מבוא ללוגיקה" נועד להקנות לתלמידים כלים בסיסיים להכרת הלוגיקה על ידי איתור והערכת טיעונים תקפים. מטרה זו נשענת על פיתוח יכולת הניתוח של השפה הטבעית על מנת לחשוף, בעזרת שפה פורמלית, את מבניה ה"לוגיים".

תוכן הקורס: (1) מושג התקפות; (2) שפה פורמלית וחצונות (תרגומים) משפה טבעית לפורמלית; (3) סמנטיקה של ערכי אמת - בדיקת טענות וזיהוי כטאוטולוגיות, קונטינגנטיות, או סתירתיות; בדיקת טיעונים בתקפים או בטלים; (4) כללי היסק - הצגת מערכת של כללי היסק בה ניתן להוכיח מסקנות מתוך הקדמות.

בסיום הקורס יוכלו התלמידים להתמודד בהצלחה עם טקסטים במדעי החברה ולהעריכם: האם הטענות המוצגים בהם תקפים? בטלים? מבוטסים? משכנעים?

הקורס הינו יחידה של 4 ש"ס: שיעור + תרגיל. התרגיל צמוד לשיעור וכפוף לו, וציון אחד ניתן לכל הקורס.

קורסים כלל-פקולטטיים

סמסטר א'

הדרכה בספרייה - ההדרכה תינתן בכיתה המחשבים בבניין הספרייה							1009.1000.01
16-14	13.10.02	א'	.26	14-12	6.10.02	א'	.02
18-16	13.10.02	א'	.27	16-14	6.10.02	א'	.03
12-10	14.10.02	ב'	.28	18-16	6.10.02	א'	.04
14-12	14.10.02	ב'	.29	20-18	6.10.02	א'	.05
16-14	14.10.02	ב'	.30	12-10	7.10.02	ב'	.06
18-16	14.10.02	ב'	.31	14-12	7.10.02	ב'	.07
13-11	15.10.02	ג'	.32	16-14	7.10.02	ב'	.08
15-13	15.10.02	ג'	.33	18-16	7.10.02	ב'	.09
18-16	15.10.02	ג'	.34	12-10	8.10.02	ג'	.10
20-18	15.10.02	ג'	.35	14-12	8.10.02	ג'	.11
12-10	16.10.02	ד'	.36	16-14	8.10.02	ג'	.12
14-12	16.10.02	ד'	.37	18-16	8.10.02	ג'	.13
16-14	16.10.02	ד'	.38	20-18	8.10.02	ג'	.14
18-16	16.10.02	ד'	.39	12-10	9.10.02	ד'	.15
12-10	17.10.02	ה'	.40	14-12	9.10.02	ד'	.16
14-12	17.10.02	ה'	.41	16-14	9.10.02	ד'	.17
16-14	17.10.02	ה'	.42	18-16	9.10.02	ד'	.18
14-12	27.10.02	א'	.43	20-18	9.10.02	ד'	.19
16-14	27.10.02	א'	.44	12-10	10.10.02	ה'	.20
16-14	28.10.02	ב'	.45	14-12	10.10.02	ה'	.21
18-16	29.10.02	ג'	.46	16-14	10.10.02	ה'	.22
16-14	30.10.02	ד'	.47	18-16	10.10.02	ה'	.23
12-10	31.10.02	ה'	.48	12-10	13.10.02	א'	.24
14-12	31.10.02	ה'	.49	14-12	13.10.02	א'	.25

שור"ת	יישומי מחשב למדעי החברה	1009.1105
גב' כספי דרור דפנה	318	19-16 ב' .01
גב' לבנון ורדה	318	14-11 ג' .02
גב' פרג-כהן מינץ יעל	318	15-12 ד' .03
ד"ר בקמן יפים	318	15-12 ה' .04
גב' פרג-כהן מינץ יעל	318	18-15 ד' .05 (לתלמידי מ.א.)

שור"ת	מבוא לכלכלה ללא כלכלנים	1009.1102.01
מר תגאי זיו	004	10-08 ב' .01
	004	10-08 ד' .02

		מבוא לאנתרופולוגיה		1009.1202
ש'ת'		ד'	14-12	.01 שיעור:
ד"ר נאמן רינה	201			
		ב'	16-14	.02 תרגיל:
גבי ארד דורית	106			
		ה'	14-12	.03 תרגיל:
גבי חפץ תמה	105			
		מבוא לסוציולוגיה		1009.1203
ש'ת'		ח'	10-08.30	.01 שיעור:
גבי השילוני-דולב יעל	201			
		ב'	14-12	.02 תרגיל:
מר תבורי עידן	106			
		ד'	16-14	.03 תרגיל:
גבי יחיאל יונס תגריד	106			
		מבוא למסיכולוגיה		1009.1820.01
ש'ת'		ב'	20-18	
מר בן-שפר גד	204			
		ה'	16-14	
גבי שילר דניאלה	204			
		שיטת המשפט הישראלי		1009.1840
ש'ת'		ג'	14-12	.01 שיעור:
פרופ' סגל זאב	004			
		א'	20-18	.02 תרגיל:
שופי זמיר אבי	204			
		ד'	20-18	.03 תרגיל:
שופי זמיר אבי	204			

			<u>סמסטר ב'</u>	
			1009.1000	
הדרכה בסמרייה - יפורסם				
			1009.1105	
יישומי מחשב למדעי החברה				
ש"ת				
ד"ר בקמן יפים	318	17-14	א'	.06
גבי לבנון ורדה	318	12-09	ב'	.07
גבי לבנון ורדה	318	17-14	ב'	.08
גבי כספי דרור דפנה	315	19-16	ב'	.09
גבי אליאס נלי	315	15-12	ג'	.10
גבי מנדל הדס	318	12-09	ד'	.11
גבי מנדל הדס	318	15-12	ד'	.12
גבי קריסטל טלי	318	19-16	ד'	.13
גבי אליאס נלי	318	15-12	ה'	.14
גבי קריסטל טלי	318	18-15	ה'	.15
			1009.1102.02	
מבוא לכלכלה ללא כלכלנים				
ש"ת				
מר פריזט שלומי	204	16-14	א'	
	204	10-8.30	ד'	
			1009.1202	
מבוא לאנתרופולוגיה				
ש"ת				
ד"ר גודמן יהודה	201	16-14	ב'	.10 שיעור:
מר גרי אהוד	107	10-08	ב'	.11 תרגיל:
גבי ארד דורית	105	16-14	ד'	.12 תרגיל:
			1009.1203	
מבוא לסוציולוגיה				
ש"ת				
פרופ' שמיר רונן	101	12-10	ב'	.14 שיעור:
מר גלרנטר ליאור	108	12-10	ד'	.15 תרגיל:
גבי דיאב אומיימה	107	10-08	ה'	.16 תרגיל:
			1009.1820.02	
מבוא למסיכולוגיה				
ש"ת				
גבי גייזלר אינה	210	18-16	א'	
מר בן-שפר גדי	204	20-18	ג'	
			1009.1840	
שיטת המשפט הישראלי				
ש"ת				
פרופ' סגל זאב	004	14-12	ה'	.04 שיעור:
שופי זמיר אבי	208	20-18	א'	.05 תרגיל:
שופי זמיר אבי	208	20-18	ד'	.06 תרגיל:
			1009.1850	
מבוא ללוגיקה				
ש"ת				
פרופ' בילצקי ענת	110	18-16	ב'	.01 שיעור:
גבי אשכנזי מיטב	108	20-18	ב'	.02 תרגיל:
מר לנצט רן	105	20-18	ד'	.03 תרגיל:

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry should be supported by a valid receipt or invoice. This not only helps in tracking expenses but also ensures compliance with tax regulations.

In the second section, the author provides a detailed breakdown of the monthly budget. It includes categories for housing, utilities, food, and entertainment. By comparing actual spending against the budget, one can identify areas where costs are exceeding expectations and make necessary adjustments.

The third section focuses on investment strategies. It suggests diversifying one's portfolio to include a mix of stocks, bonds, and real estate. The author also mentions the importance of regular contributions to retirement funds, such as a 401(k) or IRA, to take full advantage of employer matching and tax benefits.

Finally, the document concludes with a summary of key financial goals and a call to action. It encourages readers to review their financial situation regularly and seek professional advice when needed. The overall message is one of proactive financial management and long-term planning.

אנגלית

היחידה להוראת שפות - בניין ווב

אנגלית ברמת בינוני

סמסטר א'

הרישום לקורסי "בינוני" לסמסטר א' תשס"ג בלבד, יתקיים באמצעות מענה קולי בטלפון 6428555, וזאתר האינטרנט: www.ins.tau.ac.il/info/ בתאריכים: 7.10.02-17.9.02 (כולל); בשעות 22.00-08.00 ובתאריך 8.10.02 בשעות 16.00-08.00.

לצורך הרישום, יש להקיש את מסי הזוהרות, חקוד האישי והקורס המבוקש.

תלמיד המבטל השתתפותו בקורס או את לימודיו באוניברסיטה, חייב להודיע במזכירות היחידה עד שבועיים מתחילת הסמסטר, אחרת יחויב בתשלום. ביטולים ושינויים ביחידה להוראת שפות, בניין ווב, חדר 202, טל: 6409681.

תלמיד חייב ללמוד ברמה אליה סווג אחרת יבוטלו לימודיו מיד.

לפתיחת קורס נדרש מספר מינימלי של משתתפים.

			0629.0612			
				.01		
	101 ווב	10-08	א'			
	004 שרת	10-08	ד'			
				.02		
	104 ווב	12-10	א'			
	104 ווב	12-10	ד'			
				.03		
	104 ווב	14-12	א'			
	104 ווב	14-12	ג'			
				.04		
	306 דן-דוד	16-14	א'			
	306 דן-דוד	16-14	ג'			
				.05		
	307 דן-דוד	18-16	א'			
	307 דן-דוד	18-16	ג'			
				.06		
	306 דן-דוד	20-18	א'			
	306 דן-דוד	20-18	ג'			
				.07		
	307 דן-דוד	20-18	א'			
	307 דן-דוד	20-18	ד'			
				.08		
	306 דן-דוד	10-08	א'			
	306 דן-דוד	10-08	ח'			
				.09		
	306 דן-דוד	10-08	ב'			
	306 דן-דוד	10-08	ד'			

307	דן-דוד	12-10	בי	.10
307	דן-דוד	12-10	ה'	
104	דן-דוד	14-12	בי	.11
108	דן-דוד	14-12	די	
306	דן-דוד	16-14	בי	.12
306	דן-דוד	16-14	די	
	יפורסם	18-16	בי	.13
220	גילמן	18-16	די	
307	דן-דוד	16-14	גי	.14
307	דן-דוד	16-14	ה'	

סמסטר ב'

הרישום לקורסי "בינוני" לסמסטר ב' תשס"ג בלבד, יתקיים באמצעות מענה קולי בטלפון 6428555, ובאתר האינטרנט: www.ims.tau.ac.il/info/ בתאריכים: 10.2.03-9.2.03 (כולל); בשעות 22.00-08.00.

לצורך הרישום, יש להקיש את מסי הזחות, הקוד האישי והקורס המבוקש.

תלמיד המבטל השתתפותו בקורס או את לימודיו באוניברסיטה, חייב להודיע במזכירות היחידה עד שבועיים מתחילת הסמסטר, אחרת יחויב בתשלום. ביטולים ושינויים ביחידה להוראת שפות, בניין ווב, חדר 202, טל: 6409681.

תלמיד חייב ללמוד ברמה אליה סווג אחרת יבוטלו לימודיו מיד.

לפתירת קורס נדרש מספר מינימלי של משתתפים.

אנגלית ברמת בינוני 0629.0622

104	ווב	10-08	א'	.01
004	שרת	10-08	די	
306	דן-דוד	10-08	בי	.02
306	דן-דוד	10-08	ה'	
307	דן-דוד	12-10	בי	.03
307	דן-דוד	12-10	ה'	
306	דן-דוד	16-14	א'	.04
306	דן-דוד	16-14	גי	
306	דן-דוד	20-18	א'	.05
104	דן-דוד	20-18	גי	

אנגלית ברמת מתקדמים

סמסטר א'

הרישום לקורסי "מתקדמים" לסמסטר א' תשס"ג בלבד, יתקיים באמצעות אתר האינטרנט:
www.ims.tau.ac.il/info/ בתאריכים: 7.10.02-17.9.02 (כולל), בשעות 22.00-08.00 ובתאריך
 8.10.02 בשעות 16.00-08.00.

לצורך הרישום, יש לחקיש את מסי הזהות, הקוד האישי וחקורס המבוקש.

תלמיד המבטל השתתפותו בקורס או את לימודיו באוניברסיטה, חייב להודיע במזכירות היחידה עד שבועיים מתחילת הסמסטר. ביטולים ושינויים ביחידה לחזרת שפות, בניין זוב, חדר 202, טל: 6409681.

תלמיד חייב ללמוד ברמה אליה סווג אחרת יבוטלו לימודיו מיד.

לפתיחת קורס נדרש מספר מינימלי של משתתפים.

	אנגלית ברמת מתקדמים	0629.0024	
103 נפתלי	10-08	א'	.01
108 נפתלי	10-08	ד'	
105 נפתלי	14-12	א'	.02
104 נפתלי	14-12	ד'	
108 נפתלי	10-08	ב'	.03
104 נפתלי	10-08	ד'	
103 נפתלי	16-14	ב'	.04
104 נפתלי	16-14	ד'	
104 נפתלי	10-08	ב'	.05
204 נפתלי	10-08	ח'	
205 נפתלי	12-10	ב'	.06
יפורסם	12-10	ה'	
205 נפתלי	10-08	ג'	.07
יפורסם	10-08	ה'	

סמסטר ב'

הרישום לקורסי "מתקדמים" לסמסטר ב' תשס"ג בלבד, יתקיים באמצעות אתר האינטרנט:
www.ims.tau.ac.il/info/ בתאריכים: 9.2.03-10.2.03 (כולל); בשעות 08.00-22.00.

לצורך הרישום, יש להקיש את מסי הזהות, הקוד האישי והקורס המבוקש.

תלמיד המבטל השתתפותו בקורס או את לימודיו באוניברסיטה, חייב לחודיע במזכירות היחידה עד שבוועיים מתחילת הסמסטר. ביטולים ושינויים ביחידה להוראת שפות, בניין ווב, חדר 202, טל: 6409681.

תלמיד חייב ללמוד ברמה אליה סווג אחרת יבוטלו לימודיו מיד.

לפתיחת קורס נדרש מספר מינימלי של משתתפים.

אנגלית ברמת מתקדמים 0629.0024

104 נפתלי	10-08	אי	.09
104 נפתלי	10-08	די	
104 נפתלי	14-12	אי	.10
104 נפתלי	14-12	די	
108 נפתלי	10-08	בי	.11
104 נפתלי	12-10	די	
105 נפתלי	16-14	גי	.12
208 נפתלי	16-14	חי	

ביה"ס לכלכלה ע"ש איתן ברגלס

תכנית לימודים מלאה ועדכנית מופיעה באתר האינטרנט

Fax: 972-3-640-9908

<http://econ.tau.ac.il>

ראש ביה"ס: פרופ' מנואל טרכטנברג

תואר ראשון

מרכז לימודי הב.א.: פרופ' צבי אקשטיין

מטרת הלימודים

מטרת תכנית הלימודים היא להכשיר את התלמיד לזרות, לנתח ולפתור בעיות בתחום הכלכלה, הן בעבודתו והן בהמשך לימודיו לקראת תארים גבוהים יותר. במסגרת התכנית נדונות בעיות כלכליות במישורים של משק הבית, הפירמה, הממשלה והמשק בכללותו. במהלך התכנית יושם דגש הן על היבטים תאורטיים הנלמדים באמצעות מודלים מתמטיים והן על היבטים אמפיריים הנלמדים באמצעות מודלים כמותיים וכלים סטטיסטיים.

מסגרת הלימודים

- כל הקורסים הניתנים במסגרת ביה"ס לכלכלה הינם קורסים סמסטריאליים. דחייו, כל קורס נמשך סמסטר אחד.
- ביה"ס לכלכלה מקיים בכל שנה, בנוסף לשני הסמסטרים הרגילים, גם עונת לימודי קיץ, השקולה לסמסטר רגיל.
- תכנית הלימודים הינה תכנית סמסטריאלית מלאה, כאשר בכל סמסטר (כולל עונת לימודי הקיץ) מוצעים כל קורסי החובה, וכן מבחר רחב של קורסי בחירה וסימנירונים.

מסלולי הלימוד

- לימודים לקראת תואר ראשון בכלכלה מתקיימים בשלושה מסלולים:
- א. **מסלול הלימוד המורחב** - מסלול זה משלב לימודים בביה"ס לכלכלה עם לימודי חטיבות (חטיבה אחת מורחבת או שתי חטיבות מצומצמות) שהן קבוצות מגובשות של קורסים בנושאים ספציפיים הנלמדים מחוץ לביה"ס לכלכלה. חובות הלימוד בכלכלה מפורטות להלן. החובות במסגרת לימודי החטיבות מפורטות בפרק העוסק בחטיבות בידיעון זה. הנחיות מיוחדות הנוגעות לחטיבות בחשבונאות, ניחול, מתמטיקה, מפורטות בהמשך פרק זה.
  - ב. **מסלול הלימוד הדו-חוגי** - מסלול זה משלב לימודים בביה"ס לכלכלה עם לימודים בחוג נוסף, בפקולטה למדעי החברה או מחוצה לה. חובות הלימוד בביה"ס לכלכלה מפורטות להלן. חובות הלימוד בחוג הנוסף מפורטות בידיעון המתאים לחוג זה.
  - ג. **מסלול הלימוד המובנה** - מסלול זה משלב לימודים בביה"ס לכלכלה עם לימודים בחוג נוסף לפי תכנית מיוחדת שנבנתה על ידי ביה"ס לכלכלה והחוג הנוסף. במסגרת זו כלולים הצירופים האלה: כלכלה-ניהול, כלכלה-חשבונאות, כלכלה-מדעי המחשב, כלכלה-מתמטיקה, כלכלה-סטטיסטיקה וכלכלה-משפטים.

מכסת חובות הלימודים

דו-חוגי מובנה	דו חוגי	מורחב	מסלול הלימוד
			מסגרת הלימודים
ראת תכנית מפורטות להלן	49-47 ש"ס	53-51 ש"ס	קורסי חובה קורסי בחירה סה"כ לימודים בחוג לימודי חטיבות
	12-14 ש"ס	20-22 ש"ס	
	61 ש"ס	73 ש"ס	
		32 ש"ס	

מבנה תכנית הלימודים**מסלול הלימוד המורחב****קורסי חובה**

להלן רשימת קורסי החובה והדרישות המוקדמות לכל קורס. רשימה זו ערוכה על פי סדר מומלץ של פריסת הקורסים על פני הסמסטרים, אך הסדר איננו בגדר חובה: כל תלמיד העונה על הדרישות המוקדמות לקורס מסוים רשאי להירשם אליו.

שם הקורס	ש"ס	הדרישות המוקדמות
שנה א'		
סמסטר א'		
יסודות הכלכלה ²	6	
מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א' ¹	4	
מתמטיקה לכלכלנים א' ¹	4	
קורס מחוץ לחוג ³	4	
הדרכה בספרייה ⁴	-	חובה להירשם ולבצע בסמסטר הראשון ללימודים
סמסטר ב'		
מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'	5	זכאות להיבחן בסטטיסטיקה לכלכלנים א'
מתמטיקה לכלכלנים ב'	4	זכאות להיבחן במתמטיקה לכלכלנים א'
חשבונאות לכלכלנים	2	
מיקרו כלכלה א'	3	יסודות הכלכלה מתמטיקה לכלכלנים א'
		לימוד במקביל של מתמטיקה לכלכלנים ב'

הבהרות לדרישות המוקדמות הקיימות

1. כשמציין שם הקורס בלבד הכוונה ציון עובר בקורס.
2. כשמציין זכאות לקורס הכוונה עמד בכל דרישות הקורס נייגש לבחינה ונכשל או לא נייגש לבחינה.

1. **מועדי ב' מיוחדים** - באופן יוצא מן הכלל יתקיים מועד ב' בקורסים אלה, חגיתנים בסמסטר א' תשס"ג: מתמטיקה לכלכלנים א' בתאריך 11.2.03, מבוא לסטטיסטיקה א' בתאריך 14.3.03 ויסודות הכלכלה בתאריך 21.2.03.
2. תלמידים שהיו רשומים בעונת לימודי קיץ תשס"ב רשאים להיבחן בגין רישום זה במועד ב' המוצע לתלמידי סמסטר א' תשס"ג.
3. בקורסים אלה זכאים התלמידים לשלושה מועדים עוקבים.
4. לא ניתן לשפר ציון ביסודות הכלכלה אם לתלמיד ציון חובי במיקרו כלכלה א'.
5. במסגרת זו וכללים קורסי מבוא חגיתנים על ידי חוגים אחרים בהיקף של 4 ש"ס לפחות. ניתן לכלול קורסים אלה במסגרת מכסת לימודי הכלכלה רק בתנאי שהם אינם מהווים חלק מחובות התלמיד במסגרת אחרת בה הוא לומד. את הקורסים מחוץ לחוג מומלץ לבחור מתוך הרשימה הזאת: (א) קורסים כלל פקולטטיים לרבות "מבוא לסוציולוגיה", "מבוא לאנתרופולוגיה", "מבוא לפסיכולוגיה" ו"שיטת המשפט הישראלי". לקורסים אלה ניתן להירשם ברישום במסגרת המכרז. (ב) קורסים בחוג למדע המדינה לרבות "משטר ופוליטיקה בישראל", "מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה" ו"מבוא למחשבה פוליטית". לקורסים אלה ניתן להירשם ברישום המאוחר על בסיס מקום פנוי.
6. בגרי המכינה הקדם אקדמאית של אוניברסיטת ת"א, תלמידי הפקולטה למשפטים, ותלמידי ביח"ט לחינוך פטורים מהדרכה בספרייה. ההדרכה בספרייה היא חד-פעמית ונמשכת כשעתיים.

קורסי חובה - המשך

שם הקורס	ש"ס	הדרישות המוקדמות
שנה ב' סמסטר א' מיקרו כלכלה ב'	4	מתמטיקה לכלכלנים ב' זכאות לחיבחן במיקרו כלכלה א'
מיקרו כלכלה א'	3	מתמטיקה לכלכלנים ב' יסודות הכלכלה
מבוא לאקונומטריקה	4	זכאות לחיבחן במיקרו כלכלה א' לימוד במקביל של מיקרו כלכלה ב' סטטיסטיקה לכלכלנים א'+ב' זכאות לחיבחן במיקרו כלכלה א'
סמסטר ב'		
מיקרו כלכלה ג'	3	מיקרו כלכלה א' זכאות לחיבחן במיקרו כלכלה ב'
מיקרו כלכלה ב'	3	זכאות לחיבחן במיקרו כלכלה א'
שנה ג' סמסטר א' סמינריון מורחב ¹		
או	4	מיקרו כלכלה ב' ו-ג' מיקרו כלכלה א' ו-ב' מבוא לאקונומטריקה ²
סמינריון רגיל ¹	2	קורס מקביל לסמינריון

הבחנות לדרישות המוקדמות חקיימות

1. כשמצוין שם הקורס בלבד תכונת ציון עובר בקורס.
2. כשמצוין זכאות לקורס תכונת עמד בכל דרישות הקורס נוגש לבחינה ונכשל או לא נוגש לבחינה.

¹ תלמיד חייב רק בסמינריון אחד. סמינריון מורחב או סמינריון רגיל. ואינו רשאי להירשם לשני סמינריון במקביל.

קורסי בחירה

לחלן רשימת קורסי הבחירה והדרישות המוקדמות לכל אחד מהם. מכסת שעות הבחירה המתייבת כל תלמיד היא החפוש בין מכסת השעות הכוללת בתכנית אליה רשום התלמיד לבין מכסת שעות החובה שנקבעה בתכנית זו. אם במהלך הלימודים תל שינוי במכסת שעות החובה בתכנית יחול אוטומטית שינוי מפיצה במכסת שעות הבחירה, כך שבסופו של דבר התלמיד יעמוד במכסת השעות הכוללת שנקבעה עבור התכנית אליה הוא רשום.

כדי להבטיח שכל תלמיד ילמד מספר מינימלי של קורסי בחירה בנושאים מרכזיים בכלכלה, חולקו קורסי הבחירה בביח"ס לכלכלה לשתי קבוצות: קבוצה א' הכוללת רשימה מצומצמת של קורסים בנושאים מרכזיים בכלכלה, וקבוצה ב' הכוללת את שאר קורסי הבחירה. תלמידים במסלול הלימוד החד-חוגי צריכים ללמוד במסגרת שעות הבחירה שלהם לפחות שלושה קורסים מתוך קבוצה א', ואילו תלמידים במסלול הלימוד הזן-חוגי צריכים ללמוד לפחות שני קורסים מתוך קבוצה א', למעט תלמידי כלכלה-משפטים הכותבים סמינר מורחב. תלמידים אלה חייבים בקורס בחירה אחד מקבוצה א'. כל התלמידים בכל המסלולים חייבים ללמוד קורס בחירה אחד לפחות מהקורסים בתחום כלכלת ישראל.

קורסי בחירה מקבוצה א'

שם הקורס	חיקף	שם המרצה	דרישות מוקדמות
מאקרו כלכלה ושוקי עבודה	3	פרופ' א. צוקרמן	מיקרו כלכלה ב', מאקרו כלכלה א'+ב'
כלכלת אי-ודאות	3	פרופ' י. זילכה	זכאות במיקרו כלכלה ב', לימוד במקביל או בעבר של מיקרו ג'
מבוא לכלכלת עבודה	3	פרופ' י. וייס	מיקרו כלכלה ב', מבוא לאקונומטריקה
מימון ציבורי ¹	2	ד"ר ע. ישיב	מיקרו א'+ב'+ג'
מבוא לתורת המשחקים	3	ד"ר ע. פוזנר	מיקרו כלכלה ב' + מיקרו ג'
שיטות כמותיות בכלכלה	3	פרופ' צ. אקשטיין	מאקרו כלכלה א'+ב', מבוא לאקונומטריקה, מיקרו כלכלה א'+ב'
בעיות נבחרות במאקרו כלכלה	2	פרופ' צ. הרקוביץ	מיקרו כלכלה א' + ב', מאקרו כלכלה א'+ב'
מאקרו כלכלה בינייל	3	פרופ' א. רזין	מאקרו כלכלה א' + ב'
ארגון תעשייתי ופיקוח ¹	2	פרופ' נ. גנדל	מיקרו כלכלה א' + ב'
סוגיות בכלכלת אינפורמציה	3	ד"ר ע. פוזנר	מיקרו כלכלה ב'+ג'

¹ קורס משותף לתלמידי כלכלה ותלמידי מדיניות ציבורית.

קורסי בחירה מקבוצה ב'

שם הקורס	היקף	שם המרצה	דרישות מוקדמות
אלגברה ליטארית לכלכלנים ¹	4	מר א. להב מר י. תנאי	מתמטיקה לכלכלנים א'+ ב'
כלכלת תחבורה	3	פרופ' י. ברכמן	מיקרו כלכלה א' + ב'
כלכלת הגירה	2	ד"ר ח. גוטליבובסקי	מיקרו כלכלה א', מבוא לאקונומטריקה
משחקים שיתופיים	2	ד"ר ד. וטשטיין	זכאות במיקרו כלכלה ג'
מהפכת המידע-היבטים מאקרו כלכליים	2	ד"ר א. בלום	מיקרו כלכלה ב', מאקרו כלכלה א', לימוד במקביל או בעבר של מבוא לאקונומטריקה
קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים ¹	4	ד"ר א. חפץ	חדרישה המוקדמת היא ממוצע 85 לפחות בקורסים: מיקרו כלכלה א', ב' ו-ג', מאקרו כלכלה א' ו-ב', מבוא לאקונומטריקה
שווקים עתידיים ואופציות	2	ד"ר ר. אלדור	מיקרו כלכלה א'

קורסים בנושא כלכלת ישראל

בנקאות בישראל: תאוריה ויישום ²	2	ד"ר י. בנימיני	זכאות במיקרו כלכלה ב', זכאות במאקרו כלכלה א'
מדיניות כלכלית בישראל ³	3	ד"ר ד. בן-דוד	מאקרו כלכלה א' + ב'
מדיניות כלכלית וחברתית בישראל	2	ד"ר י. שיינין	מיקרו כלכלה א' + ב'
סוגיות נבחרות בכלכלת ישראל	2	ד"ר נ. מארק	מיקרו כלכלה א', מאקרו כלכלה א' וזכאות במאקרו כלכלה ב'

¹ הקורס מחוזה דרישה מוקדמת ללימודי התואר השני בכלכלה.
² תלמידים שלמדו את הקורס: "ייסודות הבנקאות" אינם רשאים ללמוד את הקורס: "בנקאות
 בישראל: תאוריה ויישום".
³ קורס משותף לתלמידי כלכלה ותלמידי מדיניות ציבורית.

קורסים המוצעים במסגרת המכללה האקדמית

לתלמידי כלכלה בביה"ס ע"ש איתן ברגלס, מוצעים, במסגרת המכללה האקדמית של ת"א-יפו, הקורסים הבאים כחלק מקורסי הבחירה בשנת הלימודים תשס"ג:

סמסטר א'

- פערים חברתיים ועוני (פרופ' צבי זוסמן, פרופ' תמיר, ד"ר דהאן, ד"ר מארק, ד"ר פלוג).
- סוגיות בכלכלה גלובלית (ד"ר נדן טרכטנברג).

סמסטר ב'

- כלכלת המגזר הציבורי (פרופ' צבי זוסמן)

לפרטים נוספים ניתן לפנות לד"ר אלי שניא, רכז תכנית כלכלה-ניהול, טלפון: 03-5268111.

עבודה סמינריונית

מטרתה של עבודה סמינריונית היא לאפשר לכל תלמיד לחבוא בידי ביטוי את הידע שצבר במהלך לימודיו בביה"ס לכלכלה באמצעות כתיבת עבודה על נושא לפי בחירתו, תוך תיאום עם מנחה הסמינריון. המנחה ילווה את כתיבת העבודה בייעוץ ובהדרכה בכל שלביה. מומלץ לבחור בסמינריון העוסק בנושא שהתלמיד מכיר מנסיונו האישי או מקורסי בחירה שנלמדו בסמסטרים קודמים. קיימות שתי מסגרות לכתיבת עבודה סמינריונית: סמינריון רגיל וסמינריון מורחב. בסמינר המורחב היקף העבודה והרמה הנדרשת יהיו מעבר לאלה הנדרשים בסמינריון הרגיל. הקצאת התלמידים בין שתי המסגרות תהיה בהתאם לזמינות ותוך התחשבות בהעדפות התלמידים במידת האפשר.

סמינריון רגיל

- סמינריון רגיל ניתן במקביל לקורס בחירה, בהדרכתו של המרצה המעביר את קורס הבחירה.
- הדרישה המוקדמת להשתתפות בסמינריון רגיל היא השתתפות במקביל, או בעבר, בקורס הבחירה המקביל. אם לא ניתן קורס בחירה במקביל לסמינריון, תחיה הדרישה המוקדמת לסמינר זהה לדרישה המוקדמת לקורס הבחירה.
- אם לא קיים קורס בתחום הסמינר דרישת הקדם הינה ציון עובר במקצוע הליכה.
- מומלץ ללמוד את קורס הבחירה העוסק בנושא הסמינריון לפני שנרשמים לסמינריון עצמו.
- משקלו של סמינריון רגיל בחישוב מכסת השעות לתואר ולחישוב ציון הגמר הוא 2 ש"ס.

סמינריון מורחב

- הדרישות המוקדמות להשתתפות בסמינריון מורחב הן ציון עובר במיקרו כלכלה ב', ו-ג', מאקרו כלכלה א', ו-ב', ומבוא לאקונומטריקה.
- מומלץ ללמוד את קורס הבחירה העוסק בנושא הסמינריון לפני שנרשמים לסמינריון עצמו.
- משקלו של סמינריון מורחב בחישוב מכסת השעות לתואר ולחישוב ציון הגמר הוא 4 ש"ס.

הגשת עבודה סמינריונית

1. כדי להגיש עבודה סמינריונית יש להירשם לאחת המסגרות המוצעות על ידי ביה"ס לכלכלה.
2. בדרך כלל ניתן להירשם לסמינריון המתקיים בשעות התופפות לשעות של קורס אחר. פרט למקרים שבהם קבע מרצה הסמינריון אחרת, לא יתקיימו במסגרת הסמינריון פגישות משותפות מלבד הפגישה הראשונה.
3. העבודה היא אישית - אין להגיש עבודות משותפות.
4. מנחה הסמינריון הוא תקובע הנלעדי של ציון העבודה.

5. אין אפשרות לערער על ציון עבודה סמינריונית לאחר שהציון דווח למזכירות.
6. שיפור הציון בעבודה סמינריונית אפשרי בהסכמת המורה, ובלבד שיעשה במסגרת לוח הזמנים המחייב ובטרם דווח הציון למזכירות. לשם כך מומלץ להגיש למנחה הסמינריון טיוטה בשלב מוקדם, כך שניתן יהיה לקבל הערות ולשפר את רמת העבודה בהתאם.
7. המועד האחרון להגשת העבודה הוא היום האחרון של הסמסטר בו רשום תלמיד לסמינריון. המועד האחרון להגשת העבודה בעונת לימודי הקיץ הוא היום הראשון של סמסטר א' העוקב.
8. את העבודה יש להגיש מודפסת למזכירות ביה"ס לכלכלה. אין צורך לכרוך את העבודה. המזכירות תעביר את העבודה למנחה.
9. התלמיד ישמור עותק של עבודה סמינריונית עד לפרסום ציונו.
10. יש לגבות עבודות הנכתבות על גבי מחשב. תקלה כלשהי במחשב או אובדן הקובץ לא יהוו עילה לדחייה בהגשת העבודה.
11. קושי בחשגת נתונים או קביעת פגישות עם אנשים וגופים שונים לא יהווה עילה לאיחור בהגשת העבודות. לכן תלמידים שנתקלים במהלך העבודה בבעיות שאינן בשליטתם (נתונים לא זמינים, קושי להיפגש עם אנשים מסוימים לצורך קבלת מידע, וכו') מתבקשים להתייעץ עם רכו ה.ב.א., מוקדם ככל האפשר במהלך הסמסטר.
12. חריגה מהכללים להגשת עבודה סמינריונית אינה תקפה בהסכמת מרצה ללא אישור רכו ה.ב.א.

דחייה בהגשת עבודה סמינריונית

תלמיד, ששירת במילואים או שהיה מאושפז בבית חולים במשך למעלה משבוע במהלך הסמסטר יוכל לקבל דחייה להגשת העבודה בנובת מספר הימים במהלך הסמסטר שבהם היה בשירות מילואים או באישפוז. הדחייה תיכנס לתוקף החל בתאריך הבחינה האחרונה של התלמיד באותו סמסטר. לדוגמה, תלמיד שהיה בשירות מילואים של עשרה ימים במהלך הסמסטר יוכל להגיש את העבודה עד עשרה ימים לאחר הבחינה האחרונה שלו באותו סמסטר.

תכנית לימודים במתמטיקה ושתי חטיבות מורחבות מבין: כלכלה, פסיכולוגיה ופילוסופיה (0379)

תאור התכנית ומטרותיה

תכנית הלימודים המוצעת מיועדת לתת לתלמידים בעלי סקרנות אינטלקטואלית, המעוניינים להרחיב את ידיעת הלימודים לתואר ראשון לקראת לימודים גבוהים, מסגרת לימודים ייחודית ויוקרתית. התכנית תאפשר להם לרכוש תוך-כדי לימודי התואר הראשון, בסיס מוצק ורחב הן במתמטיקה והן בשני תחומים נוספים במדעי החברה והרוח. כוונת התכנית היא לחזק מגמות מחקריות מתחומים של מדעי החברה והרוח בהם יש לרקע המתמטי חשיבות מכרעת.

מבנה תכנית הלימודים

מסגרת הלימודים היא התכנית הדו-חוגית (חקיימות) במתמטיקה עם חוג נוסף מפקולטה אחרת, כאשר במקום לימודים בחוג הנוסף, ילמד התלמיד שתי חטיבות מורחבות מתוך החוגים: כלכלה, פסיכולוגיה ופילוסופיה.

תכנית הלימודים כוללת 141 ש"ס, מהן:

- א. מתמטיקה - 77 ש"ס.
ב. שתי החטיבות - 32 ש"ס בכל חטיבה.

תכנית החטיבה בכלכלה¹

קורסי חובה - שנים א'-ב' - סה"כ 16 ש"ס

שם הקורס	חרישות המוקדמות	חיקף בש"ס
מיקרו כלכלה א'		3
מיקרו כלכלה ב'	זכאות להיבחן במיקרו כלכלה א'	4
מיקרו כלכלה ג'	מיקרו כלכלה א' זכאות להיבחן במיקרו כלכלה ב'	3
מאקרו כלכלה א'	זכאות להיבחן במיקרו כלכלה א'	3
מאקרו כלכלה ב'	זכאות להיבחן במאקרו א'	3
קורסי בחירה - שנה ג' - סה"כ 16 ש"ס		
ראח פירוט קורסי בחירה בכלכלה		16
סה"כ		32

¹ הרישום לקורסים לחטיבה בכלכלה יתבצע בביה"ס לכלכלה.

חטיבות להן השלכה על לימודי הכלכלה

א. החטיבה בחשבונאות והחטיבה בניהול:

תלמידי החטיבה שלמדו את הקורס "יסודות החשבונאות" במסגרת החטיבה בניהול, וקורס זה שוקלל בציון הגמר שלהם, פטורים מחקורס "חשבונאות לכלכלנים" אך חייבים בתוספת קורסי בחירה בהיקף 2 ש"ס. תלמיד המתקבל לחטיבה זו לאחר שכבר למד את הקורס "חשבונאות לכלכלנים", יחויב בתוספת קורסי בחירה בהיקף של 2 ש"ס, והקורס "חשבונאות לכלכלנים" לא ייכלל במכסת הלימודים, אם למד את הקורס "יסודות החשבונאות".

תלמידים שלמדו במסגרת החטיבה את הקורס "יסודות המימון" רשאים לכלול אותו במסגרת קורסי הבחירה בכלכלה, בתנאי שקורס זה אינו מהווה חלק מחובותיהם במסגרת החטיבה. הקורס לא יוכר ביותר מ-3 ש"ס גם אם היקף השעות גדול יותר. תלמיד שכלל קורס זה במסגרת חובות החטיבה, אינו רשאי ללמוד במסגרת ביה"ס לכלכלה את קורס הבחירה "מבוא לשווקים פיננסיים". אלא אם כן נלמד הקורס בשנים שהותר לתלמיד חשבונאות וניהול ללמוד קורס זה (בכפוף לפרסום בידיעון).

ב. החטיבות במתמטיקה:

חטיבות מצומצמות

1. תכנית א-1
תלמידי תכנית זו חייבים ללמוד את הקורסים "חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי 1 ו-2" במסגרת ביה"ס למתמטיקה ופטורים מן הקורסים "מתמטיקה לכלכלנים א' ו-ב". במקום קורסים אלה חייב התלמיד לקחת 6 ש"ס נוספות של קורסי בחירה בביה"ס לכלכלה. לתלמידים אלה לא ייחשב הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" כחלק ממכסת שעות הבחירה בביה"ס לכלכלה.

2. תכנית א-2
תלמידי תכנית זו חייבים ללמוד את הקורסים "חשבון אינפיניטסימלי 1 ו-2" במסגרת ביה"ס למתמטיקה ופטורים מן הקורסים "מתמטיקה לכלכלנים א' ו-ב". במקום קורסים אלה חייב התלמיד ללמוד 8 ש"ס נוספים של קורסי בחירה בביה"ס לכלכלה. לתלמידים אלה לא ייחשב הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" כחלק ממכסת שעות הבחירה בביה"ס לכלכלה.

3. תכנית ב-1
לתלמידי תכנית זו ייחשב הקורס "מתמטיקה לכלכלנים ב'" במכסת שעות החטיבה ושוקלל בציון הגמר בחטיבה. על התלמיד לקחת 3 ש"ס נוספות של קורסי בחירה בביה"ס לכלכלה. תלמידי תכנית זו אינם רשאים ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" במסגרת קורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה.

4. תכנית ב-2
לתלמידי תכנית זו ייחשב הקורס "מתמטיקה לכלכלנים ב'" במכסת שעות החטיבה ושוקלל בציון הגמר בחטיבה. על התלמיד לקחת 4 ש"ס נוספות של קורסי בחירה בביה"ס לכלכלה. תלמידי תכנית זו אינם רשאים ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" במסגרת קורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה.

חטיבות מורחבותתכנית א' 1

תלמידי תכנית זו חייבים ללמוד את הקורסים "חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי 1 ו-2" ו"מבוא להסתברות" במסגרת ביח"ס למתמטיקה ופטורים מן הקורסים "מתמטיקה לכלכלנים א' ו-ב'" ומחקורס "מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'". במקום קורסים אלה חייב התלמיד ללמוד 7 ש"ס נוספות של קורסי בחירה בביח"ס לכלכלה.
 הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" לא ייחשב לחלק ממכסת שעות הבחירה בכ"ה"ס לכלכלה.

תכנית ב' 2

לתלמידי תכנית זו ייחשב הקורס "מתמטיקה לכלכלנים ב'" לחלק ממכסת שעות החטיבה וישוקלל בציון הגמר בחטיבת. בנוסף, פטורים לתלמידי התכנית מחקורס "סטטיסטיקה לכלכלנים א'" (על סמך הקורס "מבוא להסתברות"). במקום קורסים אלה חייב התלמיד לקחת 4 ש"ס נוספות של קורסי בחירה בביח"ס לכלכלה.

תלמידי תכנית זו אינם רשאים ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" במסגרת קורסי הבחירה בביח"ס לכלכלה.

מסלול הלימוד הדו-חוגי

קיימים שני מסלולים של לימודים דו-חוגיים: המסלול הרגיל והמסלול המובנה. תלמיד שבחר במסלול הלימודים הדו-חוגי הרגיל, ילמד לקראת תואר ראשון הן בביה"ס לכלכלה והן בחוג אחר שבחר, יהיה כפוף בנפרד לחובות הלימודים של כל אחד משני החוגים. תלמיד שבחר במסלול הלימודים המובנה ילמד בתכנית שנקבעה במשותף על ידי שני החוגים המרכיבים את המסגרת. התוכניות חקיימות הינן: כלכלה-חשבונאות, כלכלה-ניהול, כלכלה-מדעי המחשב, כלכלה-סטטיסטיקה, כלכלה-מתמטיקה, וכלכלה-משפטים. חתקדמות תלימודים במסלול הדו-חוגי דומת להתקדמות בלימודים במסלול תחד-חוגי. חובות התלמיד בכל אחד מהמסלולים מפורטות להלן.

תכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי הרגיל¹

תלמידי תכנית זו חייבים בלימודים בחיקף של 61 ש"ס בביה"ס לכלכלה, תלמידי התכנית אינם רשאים ללמוד במסגרת לימודי החוג השני שלחם קורסים שהוגדרו כחופפים לקורסי החובה בכלכלה והם יקבלו פטור בגין קורסים כאלה. יתר על כן, התלמידים אינם חייבים ללמוד קורסי בחירה נוספים במקום השעות מתן קיבלו פטור ובלבד שחיקף לימודיהם בביה"ס לכלכלה לא יהיה פחות מאשר 57 ש"ס.

6	ש"ס	יסודות הכלכלה
4	ש"ס	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'
5	ש"ס	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'
4	ש"ס	מתמטיקה לכלכלנים א'
4	ש"ס	מתמטיקה לכלכלנים ב'
2	ש"ס	חשבונאות לכלכלנים
3	ש"ס	מיקרו כלכלה א'
4	ש"ס	מיקרו כלכלה ב'
3	ש"ס	מיקרו כלכלה ג'
3	ש"ס	מאקרו כלכלה א'
3	ש"ס	מאקרו כלכלה ב'
4	ש"ס	מבוא לאקונומטריקה
2/4	ש"ס	סמינריון
	השלמה ל-61 ש"ס	קורסי בחירה

חוג לאחר תואר

תכנית לימודים נוספת בלימודי התואר הראשון

בעלי תואר ראשון המעוניינים ללמוד בביה"ס לכלכלה כחוג לימודים נוסף (בתכנית הדו-חוגית) חייבים בחיקף של 61 ש"ס בביה"ס לכלכלה.

תלמידים אשר למדו תחום דיסציפלינרי קרוב רשאים לקבל פטור מקורסים חופפים בחיקף של עד 1/3 ממכסת השעות בביה"ס לכלכלה.

¹ תלמידים הלומדים בתכנית הדו-חוגית בכלכלה ובפסיכולוגיה ילמדו את הקורסים "מבוא לסטטיסטיקה א' ו-ב'" כחוג לפסיכולוגיה ויהיו פטורים מן הקורסים המקבילים בביה"ס לכלכלה. התלמידים אינם חייבים בהשלמת שעות תמורת הקורסים האמורים.

תכניות הלימודים במסלול המובנה

א. כלכלה-חשבונאות

תלמידי תכנית זו חייבים בלימודים בחיקף של 61 ש"ס בביה"ס לכלכלה לפי הפירוט הבא:

תכנית הלימודים בכלכלה

6	ש"ס	יסודות הכלכלה
4	ש"ס	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'
5	ש"ס	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'
4	ש"ס	מתמטיקה לכלכלנים א'
4	ש"ס	מתמטיקה לכלכלנים ב'
3	ש"ס	מיקרו כלכלה א'
4	ש"ס	מיקרו כלכלה ב'
3	ש"ס	מיקרו כלכלה ג'
3	ש"ס	מאקרו כלכלה א'
3	ש"ס	מאקרו כלכלה ב'
4	ש"ס	מבוא לאקונומטריקה
2/4	ש"ס	סמינריון
		קורסי בחירה
		השלמה ל-61 ש"ס

ב. כלכלה-ניהול

תלמידי תכנית זו חייבים בלימודים בחיקף של 62 ש"ס בביה"ס לכלכלה לפי הפירוט הבא:

תכנית הלימודים בכלכלה

6	ש"ס	יסודות הכלכלה
4	ש"ס	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'
5	ש"ס	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'
4	ש"ס	מתמטיקה לכלכלנים א'
4	ש"ס	מתמטיקה לכלכלנים ב'
4	ש"ס	אלגברה ליניארית לכלכלנים
3	ש"ס	מיקרו כלכלה א'
4	ש"ס	מיקרו כלכלה ב'
3	ש"ס	מיקרו כלכלה ג'
3	ש"ס	מאקרו כלכלה א'
3	ש"ס	מאקרו כלכלה ב'
4	ש"ס	מבוא לאקונומטריקה
2/4	ש"ס	סמינריון
		קורסי בחירה
		השלמה ל-62 ש"ס

ג. כלכלה-מדעי המחשב

תלמידי תכנית זו חייבים בלימודים בהיקף של 49 ש"ס בביה"ס לכלכלה. לפי הפירוט הבא:

תכנית הלימודים בכלכלה

6 ש"ס	יסודות הכלכלה
3 ש"ס	מיקרו כלכלה א'
4 ש"ס	מיקרו כלכלה ב'
3 ש"ס	מיקרו כלכלה ג'
3 ש"ס	מאקרו כלכלה א'
3 ש"ס	מאקרו כלכלה ב'
4 ש"ס	מבוא לאקונומטריקה ¹
2/4 ש"ס	סמינריון
השלמה ל-49 ש"ס	קורסי בחירה ²

ד. כלכלה-סטטיסטיקה וחקר ביצועים

תלמידי תכנית זו חייבים בלימודים בהיקף של 48 ש"ס בביה"ס לכלכלה לפי הפירוט הבא:

תכנית הלימודים בכלכלה

6 ש"ס	יסודות הכלכלה
3 ש"ס	מיקרו כלכלה א'
4 ש"ס	מיקרו כלכלה ב'
3 ש"ס	מיקרו כלכלה ג'
3 ש"ס	מאקרו כלכלה א'
3 ש"ס	מאקרו כלכלה ב'
2/4 ש"ס	סמינריון
השלמה ל-48 ש"ס	קורסי בחירה ²

¹ הקורס "הסתברות וסטטיסטיקה" בביה"ס למתמטיקה מהווה תחליף לדרישות המוקדמות "מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'" ו"מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'".

² תלמידי התכנית מנועים מהשתתפות בקורסים "אלגברה ליניארית לכלכלנים", ו"מקורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים" אך רשאים ללמוד במסגרת קורסי הבחירה מקבוצה ב' את הקורס "חשבונאות לכלכלנים" ואת אחד הקורסים מהרשימה הזאת: (א) קורסים כלל פקולטטיים לרבות "מבוא לסוציולוגיה", "מבוא לאנתרופולוגיה", "מבוא לפסיכולוגיה" ו"שיטת המשפט הישראלי". (ב) קורסים בחוג למדע המדינה לרבות "משטר ופוליטיקה בישראל", מבוא ליחסים בינ"ל ואסטרטגיה", "מבוא למחשבה פוליטית". ניתן להירשם לקורסים ברישום המאוחר על בסיס מקום פנוי.

ת. כלכלה-מתמטיקה

תלמידי תכנית זו חייבים בלימודים בהיקף של 46 ש"ס בביה"ס לכלכלה לפי הפירוט הבא:

תכנית הלימודים בכלכלה

6	ש"ס	יסודות הכלכלה
3	ש"ס	מיקרו כלכלה א'
4	ש"ס	מיקרו כלכלה ב'
3	ש"ס	מיקרו כלכלה ג'
3	ש"ס	מאקרו כלכלה א'
3	ש"ס	מאקרו כלכלה ב'
4	ש"ס	מבוא לאקונומטריקה ¹
2/4	ש"ס	סמינריון
		קורסי בחירה ²
	השלמה ל-46 ש"ס	

¹ לתלמידים שלמדו את הקורס "תאוריה סטטיסטית", מומלץ ללמוד את הקורס "רגרסיה" בחוג לסטטיסטיקה במקום הקורס "מבוא לאקונומטריקה" בביה"ס לכלכלה.

² תלמידי התכנית מנועים מתשתתפות בקורסים "אלגברה לינארית לכלכלנים" ו"קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים", אך רשאים ללמוד את הקורס "חשבונאות לכלכלנים" במסגרת קורסי הבחירה מקבוצה ב' ואת אחד הקורסים מהרשימה הזאת: (א) קורסים כלל פקולטטיים לרבות "מבוא לסוציולוגיה", "מבוא לאנתרופולוגיה", "מבוא לפסיכולוגיה" ו"שיטת המשפט הישראלי". (ב) קורסים בחוג למדע המדינה לרבות "משטר ופוליטיקה בישראל", "מבוא ליחסים בינ"ל ואסטרטגיה", "מבוא למחשבה פוליטית". ניתן להירשם לקורסים ברישום המאוחר על בסיס מקום פנוי.

1. תכנית לימודים משולבת - במשפטים (LL.B.) ובכלכלה (תעודה שלאחר תואר)

תכנית זו מיועדת לתלמידי הפקולטה למשפטים המעוניינים לרכוש גם תואר ראשון בכלכלה. שילוב של שני התחומים אלה יתרום לתלמידים המבקשים הכשרה מקצועית בתחום המשפט העסקי ויקנה להם כלים מתאימים לניתוח כלכלי של בעיות משפטיות. בתום לימודיהם בפקולטה למשפטים ובביה"ס לכלכלה יחיו בוגרי התכנית זכאים לתואר "בוגר משפטים" (LL.B.) ולתעודה בכלכלה כחוג לאחר תואר. קבלת התעודה על לימודי כלכלה מותנית בזכאות לתואר "בוגר במשפטים". בוגרי התכנית יוכלו להמשיך בלימודים גבוהים בתחום המשפט והכלכלה במסגרת תכנית משותפת לתואר שני הקיימת באוניברסיטת תל-אביב. (תלמידים המעוניינים בכך יוכלו כמובן להמשיך בלימודים גבוהים בכל אחד משני התחומים בנפרד).

תלמידי התכנית ילמדו במסגרת ביה"ס לכלכלה 55 ש"ס, לפי הפירוט שלהלן בנוסף ללימודיהם (בהיקף מלא) בפקולטה למשפטים. עומס הלימודים הרב על תלמידי התכנית מחייב, למעשה, ניצול עונת לימודי הקיץ בביה"ס לכלכלה, שבה מוצעים כאמור כל קורסי החובה ומבחר רחב של קורסי בחירה וסמינריונים.

תכנית הלימודים בכלכלה

יסודות הכלכלה	6	ש"ס
מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'	4	ש"ס
מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'	5	ש"ס
מתמטיקה לכלכלנים א'	4	ש"ס
מתמטיקה לכלכלנים ב'	4	ש"ס
מיקרו כלכלה א'	3	ש"ס
מיקרו כלכלה ב'	4	ש"ס
מיקרו כלכלה ג'	3	ש"ס
מאקרו כלכלה א'	3	ש"ס
מאקרו כלכלה ב'	3	ש"ס
מבוא לאקונומטריקה	4	ש"ס
סמינריון ¹	2/4	ש"ס
קורסי בחירה ²		השלמה ל-55 ש"ס

¹ תלמיד שיבחר לעשות סמינריון מורחב יהיה חייב בקורס בחירה אחד מקבוצה א'.

² במסגרת קורסי הבחירה מקבוצת ב' רשאים תלמידי התכנית ללמוד את הקורס "חשבונאות לכלכלנים".

רישום לקורסים

הרישום לקורסים נעשה בשיטת המכרז. תיאור השיטה וכל הפרטים על הרישום ראה עמ' 27.

הקצאת הנקודות

אופן לימוד	סמסטר ראשון ושני	סמסטר שלישי ורביעי	סמסטר חמישי ושישי
חד חוגי	100	200	480
ניהול	100	200	300
חשבונאות	100	200	360
מדעי מחשב	100	200	460
משפטים	100	200	240
סטטיסטיקה	100	200	520
מתמטיקה	100	200	400
פסיכולוגיה	70	200	320
דו-חוגי רגיל	100	200	320
תואר שני	600	600	600
שנת השלמת	500	500	500

בהקצאת הנקודות ניתנו 20 נקודות לכל שעת בחירה וסמינר על פי מסלול לימודיו של התלמיד.

תלמידים חדשים - שהתקבלו על סמך לימודים קודמים וקיבלו פטורים או עשויים לקבל פטורים, מתבקשים להודיע על כך למזכירות כלכלה לפני הרישום, על מנת לשנות את רשימת הקורסים להם יורשו להירשם.

לקורס לא ניתן לתת פחות מ-5 נקודות. לסמינר לא ניתן לתת יותר מ-220 נקודות. לקורסים חשבונאות לכלכלנים ואלגברה ליטארית חובה לתת אפס נקודות.

רישום מאוחר, שינויים וביטולים יתקיים בשבוע השני ללימודים

מיועד לתלמידים המבקשים לשנות או לבטל קורסים. הרישום המאוחר **לא** יתקיים בשיטת המכרז, אלא באמצעות הזנה ישירה למחשב על ידי קלדנים, בהתאם לתור שיפורסם במהלך השבוע הראשון של הלימודים (במתכונת שהייתה בעבר).

ביטול רישום לקורסים

- ניתן לדווח על ביטול קורסים שהתקבלו בהזנה השנייה, ע"י העברת טופס ביטול למזכירות (בתיבת הדואר שליד מזכירות כלכלה, בבניין ברגלס) או באמצעות האינטרנט בכתובת: www.ims.tau.ac.il
- אין הגבלה על מספר הביטולים שיגיש התלמיד. חובה על התלמיד לבדוק שבקשתו בוצעה.

אופן שקלול ציון הגמר

1. בקשה לציון גמר תוגש רק לאחר שכל הציונים עודכנו במחשב.
2. כיוון שקיימים הבדלים בין תכניות לימוד שונות (הן במכסה הכוללת של שעות לימוד והן במכסת קורסי החובה), תקבע מכסת השעות של קורסי הבחירה שמחייבת כל תלמיד לפי החפוש בין מכסת השעות הכוללת בתכנית אליה הוא רשום לבין מכסת השעות של קורסי החובה שנקבעה בתכנית זו. אם במהלך הלימודים חל שינוי במכסת השעות של קורסי החובה בתכנית אליה רשום התלמיד, יחול אוטומטית שינוי מופצה במכסת השעות של קורסי הבחירה בה חייב התלמיד, כך שבסופו של דבר התלמיד יעמוד במכסת השעות הכוללת שנקבעה עבור התכנית אליה הוא רשום.
3. הידוען המחייב לצורך קביעת מכסת השעות בכלכלה הוא הידוען שהתפרסם בשנת הלימודים בה החל התלמיד את לימודיו בביה"ס לכלכלה (בתנאי שבעת הידוען לימודים לא נקבעה מכסה שונה).

לא ניתן לסיים לימודים ללא השלמת כל מכסת השעות

לצורך שקלול ציון גמר יש לוודא שברשומת הציונים בכלכלה מופיעים רק קורסים האמורים להשתקלל בציון הגמר בכלכלה. אם יש קורסים עודפים, יש להודיע אלו קורסים לא לשקלל בציון הגמר.

שקלול הציונים ייעשה לפי המפתח הבא, המתאים לתלמידי ביה"ס לכלכלה בכל המסגרות:

	6		1. יסודות הכלכלה
נקודות	4	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'	2.
נקודות	5	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'	3.
נקודות	4	מתמטיקה לכלכלנים א'	4.
נקודות	4	מתמטיקה לכלכלנים ב'	5.
נקודות	3	מיקרו כלכלה א'	6.
נקודות	4	מיקרו כלכלה ב'	7.
נקודות	3	מיקרו כלכלה ג'	8.
נקודות	3	מאקרו כלכלה א'	9.
נקודות	3	מאקרו כלכלה ב'	10.
נקודות	4	מבוא לאקונומטריקה	11.
נקודות	2	חשבונאות לכלכלנים	12.
נקודות	4/2	סמינריון ¹	13.
נקודות	3	מבוא מחוץ לחוג	14.
נקודה אחת לכל ש"ס		קורסי בחירה	15.

לנוחיות התלמידים דף הסבר "איך בודקים סיום לימודים" מתפרסם באתר.

¹ סמינריון רגיל מזכה את התלמיד ב-2 נקודות, ואילו סמינריון מורחב מזכה את התלמיד ב-4 נקודות.

מסלול מיוחד לתואר שני לתלמידים מצטיינים בלימודי התואר הראשון

ביח"ס לכלכלה מציע לתלמידים שסיימו בהצטיינות את השנתיים הראשונות ללימודי התואר הראשון, להמשיך לתואר שני במסלול מיוחד. תלמידים שיתקבלו למסלול זה, יוזמנו להצטרף לתכנית התואר השני בשנה השלישית ללימודיהם כאשר במקביל הם משלימים את כל חובותיהם לתואר ראשון. מועמדים למסלול המיוחד יבחרו מתוך בעלי הציין הממוצע הגבוה ביותר בקורסים האלה:

- מיקרו כלכלה א', בי-גי
- מאקרו כלכלה א' ו-ב'
- מבוא לאקונומטריקה

תלמידים המעוניינים להצטרף למסלול המיוחד לתואר השני יפנו למוכרות תואר שני בכלכלה במחלק סמסטר בי וסמסטר הקיץ של שנת הלימודים.

תלמידי המסלול המיוחד ילמדו בשנה השלישית ללימודיהם את הקורסים האלה:

א. חשלת קורסי תואר ראשון

- קורס בתחום כלכלת ישראל
- אלגברה לינארית לכלכלנים
- קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים
- קורסי בחירה בהתאם למסלול הלימוד
- עבודה סמינריונית

ב. קורסי חובת של התואר השני - התלמידים יוכלו ללמוד קורסי חובה של התכנית המחקרית של התואר השני (קורס אחד או יותר, בהתאם לעומס).

- תאוריה מיקרו כלכלית
- תורת המשחקים וכלכלת אינפורמציה
- תאוריה מאקרו כלכלית של משק סגור
- תאוריה מאקרו כלכלית של משק פתוח
- מדיניות מאקרו כלכלית
- תאוריה מאקרו כלכלית - השלמות
- אקונומטריקה א'
- אקונומטריקה ב'

ניתן יהיה להחשיב עד 9 שעות מחקורסים האלו במסגרת השעות לב.א., במקום כל קורס בחירה של ב.א. למעט עבודה סמינריונית.

לתשומת לבכם:

הקורסים: "קורס מתקדם למתמטיקה לכלכלנים" ו"אלגברה לינארית לכלכלנים" הינם דרישות מוקדמות ללימודי המ.א. ואינם נחשבים במלואם במניין השעות למ.א. (למעט 2 ש"ס לקורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים). לתלמידים המעוניינים להמשיך בלימודי המ.א., מומלץ לקחת את שני הקורסים האלו במסגרת הב.א..

החטיבות בכלכלה

ביה"ס לכלכלה מציע שתי תכניות של לימודי חטיבה מורחבת בנות 32 ש"ס, האחת מיועדת לתלמידי החוג למתמטיקה והשנייה מיועדת לתלמידי חוגים אחרים. קבלה לשתי התכניות מותנית בעמידה בתנאי הקבלה של ביה"ס לכלכלה. הדרישות המוקדמות החלות על תלמידי החטיבות זהות לאלה החלות על תלמידי ביה"ס לכלכלה.

א. חטיבת לימודים מורחבת בכלכלה לתלמידי מתמטיקה¹

החטיבה כוללת קורסים בחיקף של 32 ש"ס. תלמידי שיסימו חטיבה זו יוכלו להמשיך בלימודי התואר השני בכלכלה ללא צורך בקורסי השלמה כלשהם.

שם הקורס	ש"ס	דרישות מוקדמות
יסודות הכלכלה	6 ש"ס	
מיקרו כלכלה א'	3 ש"ס	יסודות הכלכלה
מאקרו כלכלה א'	3 ש"ס	יסודות הכלכלה ולימוד במקביל של מיקרו כלכלה ב'
מיקרו כלכלה ב'	4 ש"ס	זכאות להיבחן במיקרו כלכלה א', מתמטיקה לכלכלנים ב'
מיקרו כלכלה ג'	3 ש"ס	יסודות הכלכלה וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה ב'
מאקרו כלכלה ב'	3 ש"ס	זכאות להיבחן במאקרו כלכלה א'
קורסי בחירה	השלמה ל-32 ש"ס ראה קורסי בחירה בכלכלה	

ב. חטיבה מורחבת בכלכלה

החטיבה כוללת קורסים בכלכלה בחיקף של 32 ש"ס. תכנית הלימודים היא כדלקמן:

שם הקורס	ש"ס	דרישות מוקדמות
יסודות הכלכלה	6 ש"ס	
מתמטיקה לכלכלנים א'	4 ש"ס	זכאות להיבחן במתמטיקה לכלכלנים א'
מתמטיקה לכלכלנים ב'	4 ש"ס	יסודות הכלכלה ומתמטיקה לכלכלנים א', לימוד במקביל של מתמטיקה לכלכלנים ב'
מיקרו כלכלה א'	3 ש"ס	זכאות להיבחן במיקרו כלכלה א', מתמטיקה לכלכלנים ב'
מיקרו כלכלה ב'	4 ש"ס	זכאות להיבחן במיקרו כלכלה א', מתמטיקה לכלכלנים ב'
מיקרו כלכלה ג'	3 ש"ס	מיקרו כלכלה א' וזכאות להיבחן במיקרו כלכלה ב'
מאקרו כלכלה א'	3 ש"ס	מתמטיקה לכלכלנים ב', זכאות להיבחן במיקרו כלכלה א', ולימוד במקביל של מיקרו כלכלה ב'
מאקרו כלכלה ב'	3 ש"ס	זכאות להיבחן במאקרו כלכלה א'
קורסי בחירה	השלמה ל-32 ש"ס ראה קורסי בחירה בכלכלה	

תלמידים שיסימו חטיבה זו ויעמדו בתנאי הקבלה לתכנית התואר השני בכלכלה, יוכלו ללמוד בתכנית זו כאשר קורסי השלמה היחידים בהם יתוייבו הם: מכוא לאקונומטריקה, "אלגברה לינארית לכלכלנים" (או קורס מקביל במסגרת ביה"ס למתמטיקה), ו"קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים". ניתן ללמוד אחד או יותר מקורסים אלו במסגרת שעות הבחירה בכלכלה.

¹ בקשות להתקבל לחטיבה ניתן להגיש במזכירות הפקולטה למדעי החברה, חדר 311.
² במסגרת קורסי הבחירה ניתן ללמוד קורסים מקבוצה א' או מקבוצה ב' של קורסי הבחירה בכלכלה, או את הקורס מכוא לאקונומטריקה. קורס מכוא לאקונומטריקה מהווה חלק מקורסי החובה של תכנית התואר הראשון בכלכלה. בכל מקרה החרשמה לקורסים מותנית בעמידה בדרישות המוקדמות לקורסים.

תקנות

קורסים חופפים

תלמיד חלומד במסגרת לימודי הטיבה קורס שהוגדר כחופף לאחד מקורסי החובה בכלכלה פטור מקורס חובה זה ואינו רשאי ללמוד. מי שקיבל פטור חייב ללמוד קורסי בחירה נוספים בהיקף השווה למספר השעות מהן קיבל את הפטור.

להלן רשימה חלקית של קורסים שחוגדרו כחופפים:

שם הקורס ¹	המסגרת בה נלמד הקורס	הקורס החופף בביה"ס לכלכלה	זכוי השעות לתואר
אלגברה ליטארית 1	ביה"ס למתמטיקה	אלגברה ליטארית לכלכלנים	4
יסודות המימון	הפקולטה לניהול	מבוא לשווקים פיננסיים	3
יסודות החשבונאות	הפקולטה לניהול	חשבונאות לכלכלנים	2
סוציולוגיה ארגונית	הפקולטה לניהול	מבוא לסוציולוגיה	3
רגרסה	ביה"ס למתמטיקה	מבוא לאקונומטריקה	3
סטטיסטיקה לפסיכולוגים א'	החוג לפסיכולוגיה	סטטיסטיקה לכלכלנים א'	4
סטטיסטיקה לפסיכולוגים ב'	החוג לפסיכולוגיה	סטטיסטיקה לכלכלנים ב'	4

קורסים חופפים מביה"ס למתמטיקה

חלק מקורסי החובה בביה"ס למתמטיקה באוניברסיטת תל-אביב מקבילים בתוכנם לקורסי החובה במתמטיקה וסטטיסטיקה הניתנים במסגרת ביה"ס לכלכלה. תלמידים המעוניינים רשאים ללמוד קורסים אלה במקום הקורסים המקבילים הניתנים במסגרת ביה"ס לכלכלה, כאשר הציונים שיושגו בקורסים אלה ישוקללו במסגרת ציון הגמר בכלכלה. בדרך כלל הקורסים בביה"ס למתמטיקה קשים יותר מחקורסים המקבילים הניתנים במסגרת ביה"ס לכלכלה, מומלצים קורסים אלה רק לתלמידים המעוניינים להמשיך ללימודים גבוהים בכלכלה. כדי לחקל על תלמידים שברחו ללמוד קורסי מתמטיקה וסטטיסטיקה במסגרת ביה"ס למתמטיקה אך השיגו בהם ציונים נמוכים, יתאפשר להם (אם הם מעוניינים בכך) להירשם ולהיבחן בקורסים המקבילים הניתנים במסגרת ביה"ס בכלכלה ולשקלל את הציון שיקבלו במסגרת ציון הגמר שלהם במקום הציון שהושג בקורס בביה"ס למתמטיקה. הקורסים הנלמדים בכלכלה אינם מוכרים בביה"ס למתמטיקה.

הזיכוי בגין קורסי החובה האמורים ייעשה לפי המפתח הבא:

הקורס בביה"ס למתמטיקה	הקורס המקביל בביה"ס לכלכלה	זיכוי במניין השעות לתואר	משקל לצורך שקלול ציון הגמר בכלכלה
חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי 1	מתמטיקה לכלכלנים א'	5	5
חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי 2	מתמטיקה לכלכלנים ב'	5	5
חשבון אינפיניטסימלי 1	מתמטיקה לכלכלנים א'	5	5
חשבון אינפיניטסימלי 2	מתמטיקה לכלכלנים ב'	5	5
הסתברות לדו-חוגי	סטטיסטיקה לכלכלנים א'	4	4
מבוא להסתברות	סטטיסטיקה לכלכלנים א'	4	4
מבוא לסטטיסטיקה	סטטיסטיקה לכלכלנים ב'	4	4
הסתברות וסטטיסטיקה לדו-חוגי מדעי המחשב בלבד	סטטיסטיקה לכלכלנים א'+ב'	4	4

¹ אם יחולו שינויים בהיקף הקורס ישונה זיכוי השעות בהתאם.

תלמידים שחלו לימודיהם בביה"ס לכלכלה לפני שנה"ל תשנ"ז ולמדו את הקורס חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי 1 וחשבון אינפיניטסימלי 1 רשאים להעביר את הציון לביה"ס לכלכלה ויקבלו זיכוי של 6 שעות במניין השעות לתואר וציונם יקבל משקל של 6 שעות לצורך השקלול בציון הגמר בכלכלה, זאת בתנאי שהקורס לא משוקלל במסגרת אחרת.

עמידה בדרישות מוקדמות:

דרישות מוקדמות להרשמה לקורסים נקבעו לאחר מחשבה ארוכה ושיקול דעת, ומטרתן להבטיח שתלמידים אכן שולטים בחומר שעליו מתבסס הקורס אליו הם מבקשים להירשם. ללא עמידה בדרישות המוקדמות אין אפשרות להצליח בלימודים, ולכן לא יאושרו בקשות להרשמה חריגה. תלמיד אינו רשאי להירשם לקורס אם אינו עומד בדרישות המוקדמות לאותו קורס. בכל מקרה בו יימצא שהתלמיד אינו עונה על הדרישות יבוטל הרישום לקורס. יוצאי הדופן היחידים לעניין זה הם תלמידים שמוצע ציוניהם הוא לפחות 85 ונמצאים בסמסטר האחרון ללימודיהם בביה"ס לכלכלה. תלמידים כאלו יכולים להגיש למזכירות ביח"ס בקשה ללמוד סמינריון מורחב ללא ציון עובר באקונומטריקה או מיקרו כלכלה ג' או מאקרו כלכלה ב'.

סדר הרישום לרישום מאוחר

התור לרישום בכל סמסטר ייקבע לפי סדר אלפביתי של שמות המשפחה, כאשר התור ייקבע בצורה אחידה לכל התלמידים בכל שנות הלימוד. כדי להבטיח שיוויון הזדמנויות, חולקו אותיות האלף בית ל-6 קבוצות כאשר בכל סמסטר ישתנה סדר הרישום בין הקבוצות השונות במחזורים בני 3 שנים, כך שעל פני כל מחזור, יהיה כל תלמיד פעם אחת ראשון, פעם אחת שני, פעם אחת שלישי, וכן הלאה. הרישום המאוחר יתקיים בשבוע השני של כל סמסטר. כל תלמיד רשאי לבצע שינויים פעם אחת בלבד בתור. סדר הרישום ל-3 השנים הקרובות יהיה כדלקמן:

קבוצה ראשונה	קבוצה שנייה	קבוצה שלישית	קבוצה רביעית	קבוצה חמישית	קבוצה שישית	סמסטר
ס-ק	ר-ת	א-ב	ג-ו	ז-כ	ל-נ	סמסטר א' תשס"ג
ג-ו	ז-כ	ל-נ	ס-ק	ר-ת	א-ב	סמסטר ב' תשס"ג
ל-נ	ס-ק	ר-ת	א-ב	ג-ו	ז-כ	סמסטר א' תשס"ד
א-ב	ג-ו	ז-כ	ל-נ	ס-ק	ר-ת	סמסטר ב' תשס"ד
ר-ת	א-ב	ג-ו	ז-כ	ל-נ	ס-ק	סמסטר א' תשס"ה
ז-כ	ל-נ	ס-ק	ר-ת	א-ב	ג-ו	סמסטר ב' תשס"ה

בחירות

בקורס בחירה הניתן על ידי מורים שונים חייב התלמיד לענות על השאלון של המרצה אשר לקבוצתו היה רשום, אלא אם כן נאמר בפירוש אחרת. בקורסים "יסודות הכלכלה", "מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'", ו"מתמטיקה לכלכלנים א'" זכאים התלמידים לשלושה מועדים עוקבים.

מועדי ב' מיוחדים

באופן יוצא מן הכלל יתקיים מועד ב' בקורסים אלה, חניתנים בסמסטר א' תשס"ג: מתמטיקה לכלכלנים א' בתאריך 11.2.03, מבוא לסטטיסטיקה א' בתאריך 14.3.03 ויסודות הכלכלה בתאריך 21.2.03.

תלמידים שהיו רשומים בעונת לימודי קיץ תשס"ב רשאים להיבחן בגין רישום זה במועד ב' המוצע לתלמידי סמסטר א' תשס"ג.
בקורסים הנ"ל זכאים התלמידים לשלושה מועדים עוקבים.

צילום מחברת בחינה

ניתן לקבל צילום מחברת בחינה שאינה חסויה באמצעות מזכירות הסטודנטים של כלכלה. מומלץ לתלמיד המתכוון לערער על ציון בחינת להיעזר בצילום מחברת הבחינה לביסוס הערעור. פתרון חלק מהבחינות יימצא באתר בית הספר באינטרנט.

הדרכה בספרייה

כל התלמידים חייבים לעבור הדרכה בספרייה, שמטרתה להקנות להם מיומנות בסיסית להתמצאות בספרייה. חובה זו יש לבצע בסמסטר הראשון ללימודים.
ההדרכה כוללת: הסבר על מבנה הספרייה ושירותיה, לימוד המערכת הממוחשבת, התמצאות ברשימות קריאה לקורסים חשובים, שיטת מיון הספרים וסידורם בספרייה.
ההדרכה נעשית בלימוד יחידני, באמצעות לומדה אינטראקטיבית, תוך תרגול שאלות ותשובות. ההדרכה היא חד-פעמית ונמשכת כשעה לערך. ההזרקות יתקיימו בתחילת כל סמסטר.
על התלמיד להירשם לאחת מקבוצות ההדרכה המתפרסמות בפרק "קורסים כלל-פקולטטיים" (או בדף התיקונים לידעון) במסגרת הרישום לקורסי החוג.
לא ניתן לעבור מקבוצה לקבוצה אלא במסגרת הרישום המקובל. מילוי חובת ההדרכה בספרייה הוא תנאי להשאלת ספרים בספרייה בהמשך.

קורסים מצולמים בווידאו

- במסגרת "פרוייקט צילום קורסים בווידאו" בחסות דיקאנט הסטודנטים צולמו הקורסים הבאים:
- מיקרו כלכלה א' (ד"ר יצחק אורון) - צולם בתשנ"ה.
  - מיקרו כלכלה ב' (ד"ר יוסי שפיגל) - צולם בתשנ"ו.
  - מיקרו כלכלה ג' (ד"ר אלי שגיא) - צולם בתשנ"ה.
  - מבוא לאקונומטריקה (פרופ' מנואל טרכטנברג) - צולם בתשנ"ט.
  - מאקרו כלכלה א' (פרופ' ליאו ליידרמן) - צולם בתשנ"ט.
  - מאקרו כלכלה ב' (פרופ' ליאו ליידרמן) - צולם בתשנ"ו.

הקלטות נמצאות באגף האור-קולי של ספריית מדעי החברה, וניתן להיעזר בהן לצורך לימוד הקורסים הנ"ל. עם זאת יש לשים לב לשינויים ועדכונים שוטפים בחומר הנלמד שאינם באים לידי ביטוי בחומר המצולם בווידאו.

חשוב לדעת

תלמיד שהחליט לא לגשת לבחינה במועד א', לא יוכל לפנות לוועדת ההוראה לקבלת מועד מיוחד. הבקשות נדחות על חסף. למעט מילואים, לידה, וחפיפה בקורסי חובה.
תלמיד שהחליט לדחות מועד בחינת, לדחות רישום לקורס, להיבחן לשיפור ציון ונכשל - מתבקש להתייעץ על השלכות החחלטה לפני מועד הבחינה ולא בדיעבד.

טפסים

בקשה לציון גמר, ערעור, פנייה למרכז לימודי הב.א., צילום מחברת ועוד, ניתנים להורדה מאתר בית הספר באינטרנט.

תיאור הקורסים

קורסי חובה

יסודות הכלכלה

הקורס עוסק במונחי יסוד וברעיונות המרכזיים בכלכלה: שווי משקל חלקי (ביקוש וחיצע); עקומת תמורה; יתרון יחסי ויעילות בייצור; הקצאות יעילות פארטו וצדק חברתי; תחרות משוכללת ומגבלותיה; כסף ואינפלציה.

מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'

הקורס עוסק במושגי יסוד בהסתברות, על פי הנושאים הבאים: (1) אקסיומטיקה של ההסתברות; (2) קומבינטוריקה; (3) הסתברות מותנה, נוסחת ההסתברות השלמה, חוק ביזו, אי-תלות בין מאורעות; (4) משתנה מקרי בדיד, התפלגות מצטברת, ערכי חלוקה, תוחלת ושונויות; (5) התפלגויות מיוחדות: אחידה (בדידה), בינומית, גיאומטרית; (6) משתנה דו-ממדי, כולל מתאם ורגרסיה; (7) משתנה מקרי רציף, כולל התפלגות אחידה (רציפה) והתפלגות נורמלית.

מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'

הקורס עוסק בהסקה סטטיסטית, לפי נושאים הבאים: (1) צפיפות דו-ממדית, התפלגות דו-נורמלית, מדגמים מאוכלוסיות בדידות ורציפות; (2) משפט הגבול המרכזי, החוק החלש של המספרים הגדולים; (3) אמידה נקודתית: חוסר הטיות, שיטת המומנטים, שיטת הנראות המקסימלית; (4) אמידה ברונח - רווחי סמך לתוחלת ולפרופורציה; (5) בדיקת השערות סטטיסטיות: מושגי יסוד, מבחני ניימן-פירסון; (6) בדיקת השערות על מדגם בודד - פרופורציה ותוחלת במודל נורמלי; (7) השוואת שני מדגמים - מבחני t למדגם מזווג ולשני מדגמים, השוואת שתי שונויות (מבחן F); (8) ניתוח לוחות שכיתות - מבחני חי-בריבוע לטיב התאמת ולאי-תלות.

מתמטיקה לכלכלנים א'.

קורס זה עוסק בנושאים הבאים:

1. מושגי יסוד בתורת הקבוצות, הקבוצה והפונקציה.
2. סדרות ממשיים, מושג הגבול, טורים וחסימים.
3. פונקציות עם משתנה אחד: רציפות, מקסימה ומינימה, גרפים.
4. פונקציות גזירות, משפט ערך הביניים, כללי גזירה (להתרכזו בפולינומים פונקציות מעריכיות ולוגריתמיות).
5. פונקציות גזירות: מקסימום ומינימום, נקודות פיתול, נגזרות מסדר שני, פונקציות קמורות וקעורות (רק למשתנה אחד).
6. פונקציות של שני משתנים: רציפות, נגזרות חלקיות, מושג הדיפרנציאל.
7. מקסימיזציה תחת אילוצים (פונקציות של שני משתנים בלבד).

מתמטיקה לכלכלנים ב'

קורס זה עוסק בנושאים הבאים:

1. פונקציות של מספר משתנים (בעיקר שני משתנים): רציפות, נגזרות חלקיות, נגזרות מסדר גבוה, מושג הדיפרנציאל ומושג הגרדיינט, משפט הפונקציות הסתומות, פיתוח טיילור (לשני משתנים בלבד).
2. מקסימום ומינימום, מקסימיזציה של פונקציות (שני משתנים) על מלבן, מקסימום עם אילוצים והשימוש בכופלי לגרנז'.
3. האינטגרל המסוים, הפונקציה הקדומה והקשר ביניהם.
4. אינטגרלים כפולים על תחומים מלבניים, חשוב אינטגרל כפול והחלפת סדר האינטגרציה, מושג היעקוביאן, אפליקציה לפונקציות התפלגות (דו-מימדיות).

חשבונאות לכלכלנים

הקורס מיועד לתקנות מושגי יסוד בחשבונאות פיננסית ובכללי הדיווח של חברות עסקיות, תוך דגש על הקשר בין ההכנסות וההוצאות על בסיס והעקרונות החשבונאיים, לבין הנתונים הדרושים לקבלת החלטות כלליות. הנושאים הנדונים במסגרת הקורס: מדידת הרווח הכלכלית מול המדידה החשבונאית; העקרונות החשבונאיים הבסיסיים; בסיס מזומן מול בסיס הצבירה; דוח הרווח והפסד; המאזן; הדוח על השינויים בחוץ; הדוח על תזרימי המזומנים; ערך נכסי מול ערך כלכלי של חברה; תיאומת הדוחות החשבונאיים לאינפלציה; מקורות המימון העיקריים של הפירמה; סוגי מניות (חברה בע"מ), אג"חים, העדפת נגלית). חלקו המרכזי של הקורס יוקדש לניתוח הביקוש של הצרכן (היעילות והפעילות, ופתיב אופציה; מאזני הצמדה; ניתוח הרווחיות, הנזילות, המנף הפיננסי והיעילות התפעולית.

מיקרו כלכלה א'

הקורס עוסק בנושאים מרכזיים בתורת הצרכן, ומטרתו היא לנתח את תהליך קבלת ההחלטות של הצרכן (מה לקנות, כמה לקנות, מתי לקנות). לשם כך יוגדרו מושגי יסוד כגון: העדפות, פונקציית תועלת, עקומות אדישות ומגבלת תקציב, ויוצגו טכניקות ניתוח (כגון מקסימיזציה תחת אילוץ, ניתוח באמצעות גרפים, העדפת נגלית). חלקו המרכזי של הקורס יוקדש לניתוח הביקוש של הצרכן למוצרים במצבים שונים. בהמשך הקורס יעשה שימוש בכלים שהוצגו כדי לבחון מגוון בעיות בקבלת החלטות: היצע עבודה, תצרוכת על-פני זמן, וקבלת החלטות בתנאי אי-ודאות.

מיקרו כלכלה ב'

הקורס מתרכז בנושאים מרכזיים בתורת היצרן, ומטרתו היא לבחון את שתי הבעיות העיקריות העומדות בפני היצרן: (1) איך לייצר? (2) כמה לייצר ואיזה מחיר לגבות עבור המוצר? לשם כך יוגדרו מושגי יסוד בתורת היצרן (כגון פונקציית ייצור, פונקציית הוצאות, ועלות שולית) ויוצגו טכניקות בסיסיות לפתרון בעיית היצרן (כגון מקסימיזציה תחת אילוץ, ניתוח באמצעות גרפים, העדפת נגלית, וכלים מתורת המשחקים). חלקו הראשון של הקורס יוקדש לכהינת השאלה איך לייצר. במהלך פגישות אלה תבחן השאלה כיצד מוצא היצרן את הדרך הזולה ביותר ליצור תפוקה נתונה. חלקו השני והמרכזי של הקורס יוקדש לשאלה כמה ליצר ואיזה מחיר לגבות עבור המוצר. כדי לענות על שאלה זאת תעשה הבחנה בין מבחני שווקים שונים בהם עשוי היצרן לפעול: תחרות משוכללת, מונופול, קרטל ותחרות בין מעטים. עבור כל מבנה שוק תפתר בעיית היצרן ויבחן שווי המשקל שישרר בשוק.

מיקרו כלכלה ג'

הקורס עוסק בבעיות הכרוכות בחקצאת משאבים מוגבלים העומדים לרשותו של משק. בקורס מוצעת הגדרה ליעילות כלכלית, מוצגים תבחינים (קריטריונים) להערכת יעילות, ותבחינים אלה משמשים לצורך הערכת יעילותם של מנגנוני הקצאה שונים, ובפרט, מנגנוני השוק. יעילותו של מנגנון השוק התחרותי מוצגת באמצעות משפטי הרווחה של תורת הכלכלה, ובאמצעות הצגת העיוותים הנגרמים על-ידי מנגנונים בלתי תחרותיים או על-ידי התערבות במנגנון התחרותי. כמו כן, נבחנות הסתייגויות ממשפטי הרווחה ומוצגים מצבי כשל שוק, המצביעים על הסיבות בהן מנגנון השוק אינו מצליח להביא ליעילות בחקצאת המשאבים.

מאקרו כלכלה א'-ב'

קורס זה עוסק בנושאים הבאים: (1) יסודות הניתוח המאקרו-כלכלי, שוק המוצרים - תצרוכת, השקעה; שוק העבודה; ושוק הכסף (יודגשו היבטים דינמיים); (2) ניתוח שיווי משקל כללי בו נקבעים משתנים מרכזיים כגון שער הריבית, השכר הראלי, התוצר והתעסוקה. (3) ניתוח המשק הפתוח ומשטרי שער תליפין שונים; (4) ההשפעות המאקרו-כלכליות של מדיניות פיסקלית ומוניטרית; (5) ניתוח תהליכי אינפלציה ותכניות ייצוב; אבטלה; צמיחה; (6) משק פתוח: קביעת שער החליפין ומאזן התשלומים.

מבוא לאקונומטריקה

קורס זה עוסק בנושאים הבאים: רגרסיה פשוטה, רגרסיה רבת משתנים, מבחני השערות וחזוי ברגרסיה רבת משתנים, דיון בבעיות הנובעות ממתאם סדרתי, שונות משתנה מולטיקולינאריות, מודלים סימולטניים, בעיות זחוי וניראות מקסימאלית.

קורסי בחירה**אלגברה לינארית לכלכלנים**

המרצים: מר א. להר, מר י. תנאי

דרישות מוקדמות: מתמטיקה לכלכלנים א'+ב'

מספר הקורס: 1011.2804

קורס זה עוסק בנושאים האלה: (1) מושגים בתורת הקבוצות, העתקות; (2) יחסים בינאריים, יחסי שקילות, יחסי סדר; (3) מושגי יסוד במרחבים וקטוריים, שדות וכדו', מרחבים אוקלידיים, מושג הבסיס והמימד; (4) פעולות במטריצות; (5) משוואות לינאריות; (6) דטרמיננטיות, כלל קרמר; (7) טרנספורמציות לינאריות; (8) וקטורים עצמיים וערכים עצמיים; (9) תבניות ריבועיות; מיון ואפיון.

ארגון תעשייתי ופיקוח

המרצה: ד"ר נ. גנדל

דרישות מוקדמות: מיקרו כלכלה א'+ב'

מספר הקורס: 1082.4094

הקורס הוא בעיקרו שילוב של תאוריית ארגון תעשייתי ותצפיות על מבנה הפירמה, שווקים, והתנהגות פירמות שאינן מתחרות. המודלים הבסיסיים כוללים תחרות כמויות, תחרות מחירים ומודלים של מניעת כניסה. הקורס יספק מבוא לפיקוח והגבלים ויכסה מחקרים ממוקדים בשטחים אלה.

בנקאות בישראל: תאוריה ויישום

המרצה: ד"ר י. בנימיני

דרישות מוקדמות: זכאות במיקרו כלכלה ב', זכאות במאקרו כלכלה א'

מספר הקורס: 1011.3321

הקורס יעסוק בנושאים נבחרים בבנקאות כמו מבנה מערכת הבנקאות בישראל. ניהול סיכונים בנקאיים ויישומם במערכת בארץ, מדדי הלימות הון, ומגמות בבנקאות בארץ ובחו"ל.

בעיות נבחרות במאקרו

המרצה: פרופ' צ. הרקוביץ

דרישות מוקדמות: מיקרו כלכלה א'+ב', מאקרו כלכלה א'+ב'

מספר הקורס: 1011.3360

יישום של מודלים מאקרו כלכליים דינמיים במשק ישראל, מבנה המיסוי, תשתית ציבורית, מדיניות ממשלתית, חסכון לאומי ומאזן התשלומים.

כלכלת אי-ודאות

המרצה: פרופ' י. זילכה

דרישות מוקדמות: זכאות במיקרו כלכלה ב' ולימוד במקביל ובעבר של מיקרו כלכלה ג'

מספר הקורס: 1011.3316

במשך הקורס ייבחנו הנושאים הבאים: (1) קריטריונים להחלטות בתנאי אי-ודאות; (2) שנות סיכון, מדדי שנות סיכון; (3) בחירת תיק נכסים, בעיות נבחרות בביטוח; (4) השפעת אי-ודאות על התנהגות הפרט וחפירמה. (5) הערך של אינפורמציה; (6) שווי משקל ואינפורמציה לא סמטרית; (7) שווקים עתידיים והתנהגות פירמה.

כלכלת הגירה

המרצים: ד"ר ת. גוטליבובסקי

דרישות מוקדמות: מיקרו א', מבוא לאקונומטריקה

מספר הקורס: 1011.3481

הקורס יעסוק בהגירה של פרטים בין מדינות, הן כמעבר תמידי והן כמעבר לצורך עבודה לתקופה מוגבלת. דגש יושם בהלך הקורס על נושא ההגירה לישראל ועל תופעת העובדים הזרים בישראל. הקורס יעסוק ב-4 סוגיות מרכזיות: (1) סקירת תופעת ההגירה בעולם; (2) הצגת מודלים לזיחוי הגורמים המשפיעים על החלטת ההגירה של פרטים, תוך התמקדות בהבדל בין הגירה טרניטורית להגירה פרמנטית; (3) התשתלבות הכלכלית של המהגרים בארצות היעד; (4) החשפעה על המהגרים על ריווחת התושבים הוותיקים במדינת היעד.

כלכלת תחבורה

המרצה: פרופ' י. ברכמן

דרישות מוקדמות: מיקרו כלכלה א'+ב'

מספר הקורס: 1011.3556

העדפות צרכניים; הביקוש לנסיעות ובחירת אמצעי הנסיעה; מבנה עלויות של פירמות המספקות שירותי תחבורה; אמידה אקונומטרית של מבני היצור של שירותי תחבורה ומדידת פריון ענפי תחבורה; בעיית מחירי עומס-שיא; השפעות חיצוניות ליצור וצריכת שירותי תחבורה; אגרות צפיפות, הספקה יעילה של תשתית תחבורתית; התערבות ממשלה בשווקים תחבורתיים; מבנה שווקים ותחבורתיים; הערכת פרויקטים תחבורתיים.

מאקרו כלכלה בינלאומית

המרצה: פרופ' א. רזין

דרישות מוקדמות: מאקרו כלכלה א'+ב'

מספר הקורס: 1011.3333

קורס זה עוסק במאקרו-כלכלה של המשק הפתוח.

הנושאים: (1) כיצד נקבע שער החליפין?; (2) אופן קביעת התוצר ושער הריבית במשק הפתוח (נדון בקשרי הגומלין בין שערי ריבית במדינות שונות); (3) השפעתן של מדיניות מוניטרית ומדיניות פיסקלית על שער החליפין וחריכת. (4) משברי מטבע; (5) הסדרי חובות בינלאומיים; (6) דינמיקה של גרעונות ועודפים במאזן התשלומים; (7) תנועות הון בינלאומיות חופשיות: התועלת והקושי; (8) אזור מטבע אופטימלי; (9) משברי מטבע בינלאומיים.

מאקרו כלכלה ושוקי עבודה

המרצה: פרופ' א. צוקרמן

דרישות מוקדמות: מאקרו כלכלה א'+ב', מיקרו כלכלה ב'

מספר הקורס: 1011.3158

מודלים של התנהגות אגודי עובדים, עובדים פנימיים וחיצוניים בשוק העבודה, שכר ועילות, שי"מ מקרו כלכלי עם אגודי עובדים וחוזי שכר שאינם צמודים באופן מלא. אינטראקציה איסטרטגית בין אגוד מונופוליסטי והבנק המרכזי. השלכות מקרו כלכליות של מידת הרכוזיות של המו"מ על השכר. אגודי עובדים ומדיניות מוניטרית באירופה לפני ואחרי היווצרותו של הבנק המרכזי האירופאי, אגודי עובדים, מדינת הרווחה וביצועים כלכליים באירופה.

מבוא לכלכלת עבודה

המרצה: פרופ' י. וייס

דרישות מוקדמות: מיקרו כלכלה ב', מבוא לאקונומטריקה

מספר הקורס: 1011.3351

הקורס עוסק בין השאר בנושאים הבאים: היצע עבודה, השתתפות בשוק העבודה, פרישה, רכישת השכלה והכשרה, הפרשי שכר מפצים לפי השכלה ולפי סיכון, השפעת הכישורים על השכר, אפליה, שכר כתמריץ ומאמץ, חוזי עבודה וחלוקת סיכון, אבטלה וחיפוש עבודה.

מבוא לתורת המשחקים

המרצה: ד"ר ע. פוזנר

דרישות מוקדמות: מיקרו כלכלה ב'+ג'

מספר הקורס: 1011.3132

בקורס נדון במושגי פתרון שונים למשחקים. נבחן את ההנחות הכרוכות בכל אחד מהמושגים ואת היישומים שלהם למשחקים שונים.

מדיניות כלכלית בישראל

המרצה: ד"ר ד. בן-דוד

דרישות מוקדמות: מאקרו כלכלה א'+ב'

מספר הקורס: 1082.4105

הקורס/עוסק בחשכות של מדיניות כלכלית, עם דגש מיוחד על סוגיות שהינן בין החשובות ביותר שאיתן מתמודדת מדינת ישראל. נושאי הקורס יכללו, בין השאר: צמיחה כלכלית, אי-שוויון כלכלי, אבטלה, גלובליזציה של המשק, אינפלציה, וחינוך. מודלים מאקרו-כלכליים, כולל מודלים של צמיחה, יתנו את המסגרת התאורטית לבחינת כלי המדיניות. כמו כן, תינתן תמונת מצב אמפירית של המציאות הישראלית מהיבטים ארוכי טווח וכן השוואות עם מדינות אחרות.

מדיניות כלכלית וחברתית בישראל

המרצה: ד"ר י. שיינין
 דרישות מוקדמות: מיקרו כלכלה א+ב
 מספר הקורס: 1011.3461

מטרת הקורס לנתח את המגמות העיקריות בתחומי היצור, היצוא, התעסוקה, האבטלה, והרווחיות שהתפתחו במשק הישראלי בשנים האחרונות בענפי המשק (התעשייה, הבינוי, ושתיית, מסחר ושירותים, חקלאות, ביטחון והמגזר הציבורי).

תיבחן מידת התאמתה של המדיניות המוניטרית ומדיניות שער החליפין למגמות במשק וכן מידת השפעת מדיניות זו על המגמות במשק. ינותחו המגמות וההשפעות של שילובה של כלכלת ישראל במשק העולמי באמצעות ליברליזציה בשוק ההון ושיפת המשק ליבוא מתחרה.

יבחן תהליך ההפרטה המתבצע כיום במשק באמצעות שוק ההון בישראל ושוקי ההון בחו"ל תוך התייחסות לשוני החברות המיועדות להפרטה ומחירות יציאת הממשלה מהחברות הממשלתיות.

מהפכת המידע - היבטים מאקרו כלכליים

המרצה: ד"ר א. בלוס
 דרישות מוקדמות: מאקרו כלכלה א', מיקרו כלכלה ב', לימוד במקביל או בעבר של מבוא לאקונומטריקה

מספר הקורס: 1011.3160

הקורס יעסוק בסוגיות מאקרו כלכליות נבחרות הקשורות להתפתחויות הטכנולוגיות שהתרחשו בשנים האחרונות. במהלך הקורס יוצגו גישות שונות לכימות תרומת מהפכת המידע לצמיחה הכלכלית הגואה של המשק האמריקאי בסוף שנות ה-90, תוך התבססות על תאורית הצמיחה המסורתית המהווה נדבך חשוב בהבנת מגמות ארוכות טווח. בנוסף, יושם דגש על מקורות צמיחת הפירון, תוך התייחסות לתורת הצמיחה החדשה, הרואה ב"ידע" מרכיב מרכזי לצמיחה כלכלית. כמו כן יידונו ההשלכות הכלכליות של מהפיכת המידע על ערך הפירמות, על מדיניות מחקר ופיתוח, על מדיניות פטנטים ועל יעילותם של השווקים הפיננסיים. הקורס משלב בין תאוריה למעשה, כך שמטרתו בין השאר לספק כלים לביצוע ניתוח מאקרו כלכלי, המבוסס הן על הצד היישומי והן על תאוריות מאקרו כלכליות.

מימון ציבורי

המרצה: ד"ר ערן ישיב
 דרישות מוקדמות: מיקרו א', ב', ג'
 מס' הקורס: 1082.4108

קורס זה עוסק בנושאים המרכזיים בכלכלת הסקטור הציבורי: מוצרים ציבוריים, השפעות חיצוניות, כלכלה פוליטית, חלוקת הכנסות וכלכלת רווחה, ביטוח חברתי ומיסוי. הקורס מציג הן ניתוח תאורטי של סוגיות אלו והן התייחסות למציאות של המשק הישראלי. בפרט נדונות שאלות כגון תמריצים של פוליטיקאים מול שיקולים של רווחה חברתית, הגידול בעוני ובאי-השיוויון בישראל, הקשר בין קבלת קצבאות להשתתפות בשוק העבודה, ויתרונות וחסרונות של ביטוח אבטלה.

משחקים שיתופיים

המרצה: ד"ר ד. וטשטיין
 דרישות מוקדמות: זכאות במיקרו כלכלה ג'
 מספר הקורס: 1011.3404

הקורס דן במצבים בהם פרטים יכולים לשתף פעולה. נאפיין דרכים שונות לחלוקת הפרות של שיתוף הפעולה ונבחן קריטריונים של חגיגות, יעילות, ורציונליות. ננתח את הקשר בין תוצאות שיתופיות לתוצאות תחרותיות ונדון בכוחן של קואליציות. נדון בבעיות מיקוח (בין שני פרטים) מנקודת מבט שיתופית ולא שיתופית.

סוגיות בכלכלת אינפורמציה

המרצה: ד"ר ע. פוזנר

דרישות מוקדמות: מיקרו כלכלה ב'+ג'

מס' הקורס: 1011.3361

הקורס יעסוק במידול של אינפורמציה בכלכלה, ובמיוחד בהשלכות של אינפורמציה אסימטרית. בין הנושאים בקורס: החלטות בתנאי אי-ודאות, משחקים עם אינפורמציה לא מלאה, מכרזים, אינפורמציה בשוקי חוץ, Moral Hazard, Screening, Signaling, Adverse Selection, ותכנון מערכות תמריצים לחשיפת האינפורמציה הפרטית.

סוגיות נבחרות בכלכלת ישראל

המרצה: ד"ר נ. מארק

דרישות מוקדמות: מיקרו כלכלה א', מאקרו כלכלה א' וזכאות במאקרו כלכלה ב'

מספר הקורס: 1011.3470

הקורס יעסוק בשאלות הנוגעות להיבטים הכלכליים של ריבוד חברתי בישראל ומדיניות רווחה, וההתפתחויות לאורך זמן בתחומים אלו. יידונו, בין השאר, נושאים כגון: אי שוויון בחברה, השפעת גלי עלייה על ריבוד כלכלי, מערכת התמיכות, בעיית העוני ופערים כלכליים בחברה הישראלית.

קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים

המרצה: ד"ר א. הפך

דרישות מוקדמות: ממוצע 85 לפחות בקורסים: מיקרו כלכלה א'+ב'+ג', מאקרו כלכלה א'+ב',

מבוא לאקונומטריקה

מספר הקורס: 1011.4605

הקורס ניתן במסגרת התואר השני ומיועד לתלמידים שעתידיים להירשם לתואר שני בכלכלה. מטרת הקורס היא ליצור נגישות לכלים מתמטיים בסיסיים בהם משתמשים בתחומים רבים בכלכלה.

נושאים: (1) מרחבים מטריים, מושגי רציפות להתאמות, משפטי נקודת שבת. (2) מרחבי הסתברות ומשתנים מקריים, מושגי התכנסות של משתנים מקריים, משפט המספרים הגדולים. (3) קבוצות קמורות ומשפטי הפרדה, פונקציות קואזי-קעורות. (4) אופטימיזציה עם אילוץ (משפטי Kuhn-Tucker), דואליות בתכנות לינארי, משפט הפונקציות הסתומות. (5) מבוא למשוואות דיפרנציאליות, חשבון וריאציות, בקרה אופטימלית. (6) יישומים של הכלים הנ"ל לשווקים תחרותיים, תורת המשחקים, בעיות במימון, ביטוח.

שווקים עתידיים ואופציות

המרצה: ד"ר ר. אלדור

דרישות מוקדמות: מיקרו כלכלה א'

מספר הקורס: 1011.3146

הקורס משלב תאוריה של השווקים העתידיים ופיתרון של בעיות בשטח. הקורס יעסוק בשווקים עתידיים במטבעות, במוצרים, באג"ח, באינדקסים ובשוקי האופציות. נעסוק בפעילותם השונה של השחקנים בשוק העתידי וכיצד נקבע המחיר העתידי. כמו כן יעסוק הקורס בשימוש באופציות ותימחרם. יושם דגש מיוחד על יישומים בשוק המעוּף בבורסה לני"ע בתי"א, וכן על שוק האופציות שקל-דולר בישראל. כמו כן, ילמדו אופציות אקוטיביות.

שיטות כמותיות בכלכלה

המרצה: פרופ' צ. אקשטיין

דרישות מוקדמות: מבוא לאקונומטריקה, מאקרו א' ו-ב', מיקרו א' ו-ב'

מספר הקורס: 1011.3159

בקורס זה ילמדו שיטות נוספות ליישום נתונים בשאלות כלכליות. הלימוד יעשה על ידי כך שהשיטות יוצגו בצורה כללית ואחר כך ילמד מאמר מחקרי אשר עשה שימוש בשיטה. השימושים יכללו דוגמאות מארגון תעשייתי ותגבלים עסקיים, כלכלת עבודה ומאקרו כלכלה. המטרה היא להרחיב את ידיעת התלמידים ביישום שיטות מחקריות בנושאים כלכליים שונים.

תואר שני

ראש תכנית המ.א.: ד"ר עובד יושע

לימודי התואר השני בכלכלה מיועדים להכשיר את התלמידים למילוי תפקידים בתחום האקדמי, בסקטור העסקי ובשירות הציבורי.

- קיימים שני מסלולי לימוד ראשיים:
- א. מסלול מוסמך מחקרי בכלכלה
  - ב. מסלול מוסמך בכלכלה

בשני המסלולים מוצעים ארבעה תחומי התמחות עיקריים: מאקרו, תאוריה, מיקרו ויישומית וכלכלה פיננסית.

קיימות אפשרות לבחור בהתמחות כללית, בה התלמיד בוחר קורסי בחירה מהתמחויות שונות.

המסלול הראשון מיועד בעיקר לתלמידים מתקדמים המעוניינים בכיוון עיוני מחקרי והוא מהווה שלב הכנה לחמשך הלימודים לקראת התואר "דוקטור לפילוסופיה". המסלול השני מיועד בעיקר לתלמידים מתקדמים המעוניינים בהעמקת תשכלתם הכלכלית ובהרחבתה על מנת להכשירם לעבודה מקצועית ככלכלנים ברמה גבוהה בעולם העסקים, בשירות הציבורי, במערכת החינוך ועוד. בסמסטר הראשון ללימודים הקורסים הם משותפים לשני המסלולים. לאחר מכן יש לשני המסלולים תכניות שונות.

Full Semester Courses in English:

קורסי בחירה מסוימים (2 עד 4 בכל סמסטר) ומיני קורסים יינתנו בשפה האנגלית. אם המורה דובר עברית, ניתן להגיש עבודות ולכתוב בחינות בשפה העברית. סדנאות וסמינרים יתנהלו, ככלל, בשפה האנגלית.

The following activities are held in English:

1. Mini-courses taught by visitors.
2. Full semester courses in English.
3. Workshops and seminars.

הגשת מועמדות

רשאים להציג את מועמדותם ללימודי תואר שני בביה"ס תלמידים אשר סיימו את לימודי התואר הראשון בכלכלה בציון 85 לפחות ובמוצע של 85 בקורסי הליבה: מיקרו כלכלה א', ב', ג', מאקרו כלכלה א', ב' ומבוא לאקונומטריקה.

תלמידים שסיימו תואר ראשון בתחום המדעים המדויקים בציון 80 לפחות ובתחומים אחרים בציון 85 לפחות, רשאים להציג מועמדות לשנת השלמות. במקרים אלו הקבלה לתואר שני תיקבע עפ"י קבלת ציון 80 לפחות בכל אחד מהקורסים וציון ממוצע של 85 בכל הקורסים בשנת ההשלמות. יודגש כי בשלושת המקרים, ציון הסף הינו תנאי להגשת מועמדות ואינו מבטיח קבלה.

ככלל, כוללת שנת השלמות את הקורסים תבאים: מיקרו כלכלה א'+ב'+ג' (סה"כ 10 ש"ס) מאקרו כלכלה א'+ב' (סה"כ 6 ש"ס) מבוא לאקונומטריקה (4 ש"ס), קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים (4 ש"ס), אלגברה ליניארית (4 ש"ס). אולם, מספר קורסי החשלמה הנדרש נתון לשיקול דעתו של ראש התכנית. בפרט, בוגרי מדעים מדויקים והנדסה יוכלו להתקבל לתכנית השלמות מקוצרת. שנת השלמות ניתן להתחיל בסמסטר א', ב', או קיץ.

את לימודי התואר השני ניתן להתחיל בצורה מסודרת בסמסטר א' בלבד, אולם במקרים מיוחדים יאפשר ראש התכנית לתלמיד להשתלב בלימודי התואר השני בסמסטר ב'.

פטור ע"ס לימודים קודמים

ככלל, לא ניתן פטור אוטומטי על סמך לימודים קודמים במסגרת תואר אחר. כלומר, תלמידים אשר למדו חלק מחקורסים המוזכרים להלן במסגרת דרישות הלימודים לתואר אחר עשויים להידרש ללמוד קורסים חלופיים במקומם. מומלץ לפנות מראש לראש התכנית חמ.א. במקרים כאלה.

משך הלימודים

משך הלימודים הרגיל לתואר שני הוא שנתיים. על התלמיד לסיים את כל חובותיו לתואר תוך תשש שנים. המשך לימודים לאחר השנה החמישית טעון אישור ועדת ההוראה של הפקולטה למדעי החברה. האישור יינתן רק במקרים חריגים. אישור אורכה מעבר לשנה השישית יחייב את התלמיד בקורסי רענון בהיקף 6 ש"ס לפחות (ביח"ס רשאי לחייב בהיקף גדול יותר).

בחינות

בקורסי תואר שני יינתן מועד בחינה אחד בלבד. מועד נוסף יינתן בגין שרות מילואים.

רישום לקורסים

הרישום לקורסים ייעשה כשבועיים לפני כל סמסטר. תלמידי שנת השלמות ותלמידי הנרשמים לסמינרים מורחבים הניתנים במסגרת התואר הראשון יירשמו במועד מוקדם יותר, על מנת להבטיח לעצמם מקומות לפני הרישום של תלמידי התואר הראשון. מועדים מדויקים יפורסמו על לוח המודעות לתלמידי תואר שני ובאתר האינטרנט של ביה"ס. תלמיד שלא יירשם לקורס במועד החרשמה יחויב בתשלום בהתאם לתקנות האוניברסיטה.

I. מסלול המוסמך המחקרי בכלכלה

לתלמיד המעוניין להמשיך לתואר שלישי מומלץ ללמוד במסלול זה. משך הלימודים הוא שנתיים. השנה הראשונה מוקדשת להרחבת הבסיס התיאורטי. השנה השנייה מיועדת לקדם את התלמיד לגבולות הידע בתחום החתמות שבו בחר. מכסת שעות הלימוד המינימלית לתואר השני היא 41.5 ש"ס, לפי הפירוט להלן:

חובות התלמיד

דרישות מוקדמות במתמטיקה	
קורסי חובה	28.5 ש"ס
קורסי בחירה	9 ש"ס
סדנאות	4 ש"ס
עבודת גמר	

1. דרישות מוקדמות במתמטיקה

הדרישות כוללות 2 קורסים: קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים ואלגברה לינארית לכלכלנים. שני הקורסים ניתנים בסמסטר א' ו-ב' בכל שנה ובמידת האפשר בקיץ. מומלץ לתלמידים ללמוד אותם בקיץ שלפני תחילת לימודי התואר השני. אם הדבר אינו מתאפשר, הדרישה היא ללמודם בסמסטר הראשון במקביל לקורסי החובה.

2. קורסי חובה

קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים ואלגברה לינארית לכלכלנים (במקביל)	ד"מ:	ש"ס	6	תאוריה מיקרו כלכלית
תאוריה מיקרו כלכלית		ש"ס	5	תורת המשחקים וכלכלת אינפורמציה
תאוריה מיקרו כלכלית		ש"ס	4	תאוריה מאקרו כלכלית של משק סגור
		ש"ס	1.5	תאוריה מאקרו כלכלית של משק פתוח
		ש"ס	2.5	מדיניות מאקרו כלכלית
		ש"ס	1.5	תאוריה מאקרו כלכלית - השלמות
קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים ואלגברה לינארית לכלכלנים (במקביל)		ש"ס	4	אקונומטריקה א'
		ש"ס	4	אקונומטריקה ב'

את קורסי החובה מומלץ לחשלים בשנת הלימודים הראשונה.

בסמסטר הראשון ללימודים התלמיד ילמד "תאוריה מיקרו כלכלית", "תאוריה מאקרו כלכלית של משק סגור", ו"אקונומטריקה א'". קורסים נוספים בסמסטר זה ניתן ללמוד רק בביה"ס לכלכלה, אלא אם יתקבל אישור מראש תכנית המ.א.

3.

קורסי בחירה

תלמידי המסלול ילמדו 9 שעות בחירה, מתוך 6 שעות לפחות באחת החתמויות. סדנה אחת וחתיזה גם הן צריכות להיות בתחום ההתמחות. קיימת אפשרות לבחור בהתמחות כללית, בה התלמיד בוחר קורסי בחירה מהתמחויות שונות.

רשימת קורסי הבחירה לפי החתמויות בשני הסמסטרים מופיעה בהמשך.

4.

סדנאות

סמינר בתאוריה

סדנה בתאוריה

סדנה במאקרו - מסחר בינלאומי

סדנה בכלכלת עבודה

סדנה במיקרו כלכלה יישומית

סדנה מחקרית לתלמידי מ.א.

לא ניתן להמיר קורס בסדנה או החיפז. דרישה מוקדמת לסדנאות הם כל קורסי החובה.

על התלמיד להשתתף לפחות ב-80% מפגישות הסדנה ולכתוב במשך הסמסטר עבודה קצרה על נושא ספציפי, בתיאום עם מורי הסדנה.

5.

עבודת גמר

כל תלמיד חייב להגיש עבודת גמר במתכונת של חיבור מדעי אשר תוצג בסמינר במסגרת ביה"ס (במסגרת אחת הסדנאות). העבודת תבוצע בהדרכה של חבר סגל ביה"ס לכלכלה. מומלץ לתלמידים המעוניינים להמשיך לתואר שלישי לשלב את עבודת הגמר עם הצעת המחקר לתואר שלישי.

ציון גמר

ציון הגמר ייקבע לפי המשקלות הבאים:

א. עבודת הגמר, 30%.

ב. קורסים וסדנאות בהתאם למשקלם בשעות סמסטריאליות, 70%.

II. מסלול המוסמך בכלכלה (הלא מחקר)

משך הלימודים הוא שנתיים. הסמסטר הראשון מוקדש להרחבת הבסיס התאורטי. מכסת שעות הלימוד המינימלית לתואר היא 45.5 ש"ס לפי הפירוט להלן:

חובות התלמיד

דרישות מוקדמות במתמטיקה

קורסי חובה 15.5 ש"ס

קורסי בחירה 27 ש"ס

עבודה סמינריונית למ.א. 3 ש"ס

בחירת גמר

1.

דרישות מוקדמות במתמטיקה

דרישות כוללות 2 קורסים: קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים ואלגברה ליניארית לכלכלנים. שני הקורסים ניתנים בסמסטר א' ו-ב' בכל שנה ובמידת האפשר בקיץ. מומלץ ללמוד אותם בקיץ שלפני תחילת לימודי התואר השני. אם הדבר אינו מתאפשר, הדרישה היא ללמוד בסמסטר הראשון במקביל לקורסי החובה.

2. קורסי חובה

תאוריה מיקרו כלכלית	6	ש"ס	ד"מ: קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים ואלגברה לינארית לכלכלנים (במקביל)
תאוריה מאקרו כלכלית של משק סגור	4	ש"ס	
תאוריה מאקרו כלכלית של משק פתוח	1.5	ש"ס	
אקונומטריקה א'	4	ש"ס	ד"מ: קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים ואלגברה לינארית לכלכלנים (במקביל)

בסמסטר הראשון ללימודים התלמיד ילמד "תאוריה מיקרו כלכלית", "תאוריה מאקרו כלכלית של משק סגור", תאוריה מאקרו כלכלית של משק פתוח ו"אקונומטריקה א'". קורסים נוספים בסמסטר זה ניתן ללמוד רק בביה"ס לכלכלה, אלא אם יתקבל אישור של ראש תכנית ח.מ.א.

3. קורסי בחירה

- התלמידי המסלול נדרשים ב-27 שעות בחירה. מתוכן 8 ש"ס לפחות ילמדו במסגרת אחת להתמחויות המוצעות (הסמינר גם הוא מתחום ההתמחות שנבחרה). קיימת אפשרות לבחור בהתמחות כללית בה התלמיד בוחר קורסים מהתמחויות שונות.
- א. על התלמיד לבחור את קורסי הבחירה מתוך רשימת קורסי הבחירה המתפרסמת בהמשך. מתוכם, חובה לבחור ב-2 ש"ס מתוך המיני-קורסים הניתנים ע"י מרצים אורחים. קורסים אלה מסומנים בכוכבית.
- ב. במסגרת שעות הבחירה יכול תלמיד בהתמחות בכלכלה פיננסית ללמוד בפקולטה לניהול עד 14 ש"ס. השעות בקורסים בפקולטה לניהול יחשבו כדלקמן: 1 י"ס שווה 1.5 ש"ס. תלמידים בהתמחויות האחרות יבקשו אישור מראש תכנית ח.מ.א. לכל קורס בנפרד, עד 4 ש"ס.
- ג. לימודים בפקולטות אחרות או בחוגים אחרים בפקולטה למדעי החברה יוכרו למניין השעות לתואר רק באישור מראש התכנית ח.מ.א.

4. עבודה סמינריונית למ.א.

התלמיד יכין עבודה סמינריונית לאחר סיום קורסי החובה. העבודה תיעשה במסגרת אחד הסמינרים המורחבים, המודרכים על ידי חבר סגל ביה"ס לכלכלה מתוך הרשימה המוצעת לתלמידי התואר הראשון מדי סמסטר. יש לבחור בסמינר שנושא קרוב ככל האפשר להתמחות בה בחר התלמיד.

5. בחינת גמר

תלמיד בתכנית המוסמך חייב לעמוד בבחינת גמר עם סיום כל יתר חובותיו בביה"ס.

ציון גמר

ציון הגמר ייקבע בהתאם למשקל הקורסים והעבודה הסמינריונית בשעות סמסטריאליות.

רשימת קורסי הבחירה למי ההתמחויות בשני הסמסטרים:מאקרו כלכלה

שם הקורס	שם המרצה	ש"ס	דרישות מוקדמות
סמסטר א' Central Banks and Credibility	Prof. Alex Cukierman	3	
סמסטר ב' דינמיקה של חלוקת הכנסות	פרופ' דני צידון	2	תאוריה מאקרו כלכלית של משק סגור, תאוריה מאקרו כלכלית של משק פתוח, תאוריה מיקרו כלכלית כל קורסי החובה למ.א.
Political Economy in Macroeconomics	Prof. Allan Drazen	3	
נושאים אקטואליים בכלכלה מוניטרית	פרופ' אלכס צוקרמן	3	בנקים מרכזיים ואמינות

תאוריה כלכלית

שם הקורס	שם המרצה	ש"ס	דרישות מוקדמות
סמסטר א' רציונליות חסומה	ד"ר רני שפינגלר	2	
Decision and Probabilities* Axiomatic Decision Theory*	Prof. Adi Karni Prof. Uzi Segal	1	
סמסטר ב' Psychology and Economics*	Dr. Leat Yariv	1	
The Economics of Non-Maximization*	Prof. Menachem Yaar	1	
Topics in Economics of Uncertainty and Information	Prof. Itzhak Zilcha	2	

* קורס אורח הניתן באופן מרוכז.

מיקרו כלכלה יישומית

שם הקורס	שם המרצה	ש"ס	דרישות מוקדמות
סמסטר א' כלכלה וסוציולוגיה	פרופ' חיים פרשטמן	2	תאוריה מיקרו כלכלית
כלכלת עבודה	פרופ' יורם וייס	2	תאוריה מיקרו כלכלית, אקונומטריקה א'
סמסטר ב' כלכלת משפחה	פרופ' יורם וייס	2	תאוריה מיקרו כלכלית, אקונומטריקה א'
סוגיות אמפיריות בכלכלת עבודה	ד"ר יונח רובינשטיין	3	תאוריה מיקרו כלכלית, אקונומטריקה א'
ארגון תעשייתי למתקדמים	פרופ' חיים פרשטמן	3	

כלכלה פיננסית

התמחות זו מאפשרת לשלב קורסים של ביה"ס לכלכלה עם קורסים מחפולטו לניחול במגמת מימון. תלמיד חייב ללמוד לפחות 4 ש"ס מהקורסים המוצעים במסגרת ביה"ס לכלכלה, לא יותר מ-14 ש"ס בניחול במסלול הלא מחקר ולא יותר מ-4 ש"ס בניחול במסלול המחקרי. לחץ התפריט ממנו רשאי התלמיד לבחור קורסים:

שם הקורס	שם המרצה	ש"ס	דרישות מוקדמות
סמסטר א' שוקי הון וביטוח	ד"ר עובד יושע	3	תאוריה מאקרו כלכלית של משק סגור, תאוריה מיקרו כלכלית
סמסטר ב' נושאים בשוקי הון בינלאומיים	ד"ר עובד יושע	3	תאוריה מאקרו כלכלית של משק סגור, תאוריה מיקרו כלכלית
Topics in the Economics of Information*	Prof. Milton Harris	1	

* קורס אורח הניתן באופן מרוכז.

קורסים במסגרת ההתמחות בכלכלה פיננסית במקולטה לניהולסמסטר א'

1 י"ס	יסודות המימון
2 י"ס	תורת ההשקעות וניתוח ניירות ערך
2 י"ס	ניהול פיננסי
1 י"ס	אופציות ומכשירים עתידיים
2 י"ס	ניהול פיננסי מתקדם
1 י"ס	דיני עסקים
1 י"ס	חשיבה אסטרטגית

סמסטר ב'

1 י"ס	יסודות המימון
2 י"ס	תורת ההשקעות וניתוח ניירות ערך
2 י"ס	ניהול פיננסי
1 י"ס	אופציות ומכשירים עתידיים
2 י"ס	מימון בזמן רציף
1 י"ס	הנדסה פיננסית
1 י"ס	מימון אמפירי
1 י"ס	דיני עסקים
1 י"ס	חשיבה אסטרטגית
2 י"ס	תאוריה מימונית

לפרטים נוספים על הקורסים בניהול יש לפנות לאתר האינטרנט של המקולטה לניהול.

קורסים כלליים

שם הקורס	שם המרצה	ש"ס	דרישות מוקדמות
סמסטר א' קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים יישומי מחשב אקונומטריים	ד"ר אביעד חפץ גב' אסנת ליפשיץ	4	קורס שירות
סמסטר ב' קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים	ד"ר אביעד חפץ	4	

הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" ניתן בכל אחד מחסמסטרים (ראה מערכת השעות של תואר ראשון).

III. תכנית המוסמך במשפט וכלכלה

תכנית הלימודים במשפט וכלכלה משותפת לפקולטה למשפטים ולביה"ס לכלכלה ומיועדת לבוגרי תואר ראשון, במשפטים ובכלכלה, המבקשים להמשיך ולהעשיר את ידיעותיהם בשני התחומים ולהתמקד ביחסי הגומלין שבין המשפט לכלכלה.

על תלמידי התכנית לעמוד בהתחייבויות אקדמיות הן בפקולטה למשפטים והן בביה"ס לכלכלה. משך הלימודים הוא שנתיים.

מספר שעות הסמינריונים והקורסים אותם ילמדו תלמידי התכנית הינו 40.5 ש"ס, מתוכן 18 ש"ס במסגרת הפקולטה למשפטים, הכוללים קורסי העשרה משפטית כללית, מקצועות אינטרדיסציפלינריים ומקצועות בחירה וסמינריונים, וכן 22.5 ש"ס בביה"ס לכלכלה. השנה הראשונה בלימודי הכלכלה מוקדשת להרחבת הבסיס התאורטי. השנה השנייה מיועדת לקדם את התלמידים לגבולות הידע בתחום הלימוד שבו בחרו.

תכנית זו אינה מהווה קבלה ללימודי התואר השלישי. המעוניינים בלימודי התואר השלישי יידרשו להשלים את קורסי החובה כפי שמופיעים בתכנית המוסמך המחקרי בכלכלה. הוועדה לתארים מתקדמים רשאית להטיל חובות שמיעה בנוסף או במקום לשמיעת החובה לתלמידי תואר שלישי. התכנית מקנה אפשרות להגיש מועמדות ללימודי תואר שלישי בפקולטה למשפטים, בכפוף לעמידה בתקנון לימודי התואר השלישי של הפקולטה למשפטים.

חובות התלמיד במסגרת ביה"ס לכלכלה

	15.5 ש"ס	דרישות מוקדמות במתמטיקה
	7 ש"ס (ראה תכנית המוסמך המחקרי)	קורסי חובה
	במסגרת כלכלה או משפטים	קורסים מתקדמים
		עבודת גמר

1. דרישות מוקדמות במתמטיקה

חדרישות כוללות 2 קורסים: קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים ולאגברה לינארית לכלכלנים. שני הקורסים ניתנים בסמסטר א' ו-ב' בכל שנה ובמידת האפשר גם בקיץ. מומלץ ללמוד אותם בקיץ שלפני תחילת לימודי התואר השני אם הדבר אינו מתאפשר, הדרישה היא ללמודם בסמסטר הראשון במקביל לקורסי החובה.

2. קורסי חובה

תאוריה מיקרו כלכלית	6 ש"ס
תאוריה מאקרו כלכלית של משק סגור	4 ש"ס
תאוריה מאקרו כלכלית של משק פתוח	1.5 ש"ס
אקונומטריקה א'	4 ש"ס

חובות התלמיד במסגרת הפקולטה למשפטים

על התלמיד לבחור את מערך לימודיו במשפטים מבין הטיבות הלימוד הנאות ובהתאם למינימום השעות הנקובות:

סדנה במשפט וכלכלה	2 ש"ס
סמינריון	4-2 ש"ס
קורסי בחירה וסמינריונים	14-12 ש"ס
עבודת גמר - במסגרת כלכלה ו/או משפטים	

3. עבודת הגמר

כל תלמיד חייב להגיש עבודת גמר במתכונת של חיבור מדעי. התלמיד רשאי לבחור להגיש עבודת גמר בפקולטה למשפטים או בביה"ס לכלכלה. תלמיד שבחר לעשות את עבודת הגמר בכלכלה יבצע את העבודה בהדרכה של חבר סגל ביה"ס לכלכלה. היקף העבודה לא יעלה על 80 עמודים מודפסים.

תלמיד הבחר להגיש את עבודת הגמר בפקולטה למשפטים, יעשה כן על-פי הנחיות פרק י"ג של תקנון תואר שני בפקולטה למשפטים.

תכנית לימודים לתואר שלישי על שם אליעזר פישמן

מטרת הלימודים

לחכשיר חוקרים עצמאיים בנושאי כלכלה על מנת שיוכלו לחשתלב במסגרות אקדמיות ולא אקדמיות.

הגשת מועמדות

רשאים להגיש מועמדות לתואר שלישי בביה"ס לכלכלה:

- תלמידים הזכאים לתואר "מוסמך אוניברסיטה" בכלכלה בציון משוקלל של 85 לפחות ושהקינו עבודת גמר שציונה 85 לפחות.
- תלמידים בעלי תואר "מוסמך אוניברסיטה" בציון משוקלל של 85 לפחות שלמדו במסלול ללא עבודת גמר. תלמידים אלו יידרשו בתכנית השלמות תכופות לחלטת הוועדה לתארים מתקדמים. ככלל, תכלול תכנית ההשלמות את חובות המסלול המחקרי לתואר מוסמך וכן עבודה השקולה לעבודת גמר.
- תלמידים שלימודיהם לתואר מוסמך היו בתחום דיספלינרי אחר, יידרשו למלא חובות השלמה על פי הנחיות הוועדה לתארים מתקדמים.

נוהל קבלת תלמידי מחקר

תלמיד המבקש להתקבל ללימודי תואר שלישי יפנה למזכירות תארים מתקדמים, במזכירות ביה"ס לכלכלה. המועמד יקבל טפסים ותנחיות כתובות לגבי החומר שעליו להגיש לוועדה לתארים מתקדמים. ניתן להירשם לתואר שלישי בכל עת.

תמיכה כספית בתלמידי תואר שלישי

תלמידי מחקר המקדישים "זמן מלא" ללימודים ולמחקר יקבלו סיוע בעדיפות ראשונה. היקף הסיוע ייקבע כל שנה מחדש. לתלמידים במעמד זה תוענק מלגת קיום מלאה ועוד כמה עשרות אחוזי משרת חוראה, בהתאם לחישגיהם ולתקציב בית"ס.

תלמידי מחקר המקדישים "זמן חלקי" ללימודים ולמחקר יקבלו סיוע בעדיפות שנייה. היקף הסיוע ייקבע מידי שנה.

התקדמות סבירה במחקר מהווה תנאי הכרחי להענקת סיוע כספי. היקף הסיוע יקבע, כאמור מידי שנה, על בסיס אישי, על-ידי הוועדה לתארים מתקדמים תוך הסתמכות על חוות דעת כתובה של המנחה. תינתן עדיפות חד משמעית לתלמידים מצטיינים.

מידי שנה, (לקראת מוציאת השנה האקדמית) תוגשנה בקשות לתמיכה כספית לשנה הבאה. כל תלמיד יתבקש להצהיר על מעמדו המתוכנן בשנה הבאה ("זמן מלא" או "זמן חלקי") ויתחייב להודיע על כל שינוי במעמדו.

התמיכה הכספית מוגבלת לארבע שנים ושנה חמישית רק במקרים חריגים ולא יותר משנתיים לתלמיד בשלב א'. הסיוע לתלמיד שלב א' בשנה השנייה יישקל בוהירות.

מסלול הלימודים

לאחר שהתקבל לתכנית הלימודים לתואר שלישי, התלמיד חינו "תלמיד מחקר שלב א". חובותיו

הם:

1. לעמוד בלימודי חובה, שהם קורסים בחיקף 12 ש"ס (אלא אם הוועדה לתארים מתקדמים קבעה מכסה גבוהה יותר ולא כולל סדנאות) לפי הנחיית המנחה.
  2. לעבור קורס בכתיבה מדעית באנגלית.
  3. להגיש למנחה דו"ח התקדמות אחת לשנה.
  4. להגיש תוך שנה אחת ולאחר שסיים את הלימודים שהוטלו עליו, הצעת מתקר בחתימת המנחה המיועד. הארכת תקופה זו טעונה אישור של הוועדה לתארים מתקדמים.
  5. הוועדה רשאית לדרוש מתלמידים השתתפות בקורסים, סדנאות וכדומה בנוסף לאמור לעיל.
- כל הצעות המחקר יעברו שיפוט של ביה"ס שיכלול הצגת ההצעה בסדנה פתוחה לכל חברי ביה"ס וכן המלצות בכתב של שני חברי סגל קבועים בנוסף למנחה. תצעה שתאושר ע"י ועדת ביה"ס תועבר לדיון בוועדה הפקולטטית לתואר שלישי. בעקבות המלצת ועדת הפקולטה תועבר ההצעה לאישור הוועדה האוניברסיטאית.
- לאחר אישור הצעת המחקר, התלמיד עובר למעמד של "תלמיד מחקר שלב ב".

חובות תלמיד מחקר שלב ב'

1. התלמיד יגיש למנחה, אחת לשנה, דו"ח התקדמות. המנחה יאשר הדו"ח בחתימתו ויעבירו לוועדת הפקולטה.
2. על התלמיד להגיש את עבודת הדוקטורט תוך חמש שנים מהמועד שבו התקבל לשלב א', כל חריגה מפרק זמן זה טעונה המלצת ועדת הפקולטה ואישור הוועדה האוניברסיטאית. משך הזמן המינימלי להגשת עבודת הדוקטורט הוא שנה אחת מיום אישור תכנית המחקר, אלא אם כן המליצה ועדת הפקולטה אחרת והוועדה הכלל-אוניברסיטאית אישרה ההמלצה.
3. התלמיד יהיה רשאי, באישור המנחה וועדת הפקולטה, לפרסם חלק ממתקרו תוך כדי ביצוע עבודת המחקר.
4. עבודת הדוקטורט תוגש בשפה העברית ותכלול תקציר בשפה האנגלית, באורך של 5% מהיקפה. ועדת הפקולטה זכאית לאשר הגשת עבודת הדוקטורט בשפה לועזית. במקרה זה תכלול העבודה תקציר בשפה העברית, באורך של 5% מהיקפה.

חובות נוספים לתלמידי מחקר שלב א' ובשלב ב'

ביה"ס מצפה מתלמיד מחקר להשתתף:

1. בסדנאות "קיץ בתל-אביב" ו"אקונומטריקה בתל-אביב" הניתנות בסמסטר הקיץ.
2. בקורסים הניתנים ע"י מרצים אורחים בסמסטר א' ו-ב'.
3. באופן שוטף, בסדנה בתחום המחקר.
4. באופן שוטף, בסדנאות הדוקטורנטים.
5. בסמינר המחלקתי הנערך אחת לשבוע.
6. בכנסים מזעייים המוקיימים במהלך השנה.

תיאור הקורסים

קורסי חובה

תאוריית מיקרו כלכלית

ברובו של הקורס נעסוק במקבל החלטות רציונלי, בתנאי ודאות ואי-ודאות. בפרט, נציג את המודלים הקלאסיים של הצרכן, הפירמה ובחירה חברתית. בשאר הקורס נציג את המושג שווי המשקל התחרותי.

תורת המשחקים וכלכלת אינפורמציה

נבחן מושגי פתרון שונים למשחקים בצורה אסטרטגית ובצורה רחבה. נדון במשחקים חוזרים, משחקים ביסיאנים ועיצוב מכניזמים, ובמודלים של מיקוח, מכרזים, *signaling*, *adverse selection*, *moral hazard* ו-*screening*.

תאוריה מאקרו כלכלית של משק סגור

הקורס יעסוק בסוגיות המרכזיות במקרו כלכלה של העת האחרונה. הדגש בקורס הוא על המבנים הלוגיים הבסיסיים המשמשים את הכלכלה המודרנית לניתוח בעיות מנקודת הראות של המשק כולו. במסגרת הקורס נדון במודלים הבאים: מודל הפרט המייצג המתכנן לאופק אינסופי, מודל הדורות החופפים, מודלים של ריבוי שווי משקל התלויים בציפיות ובהיסטוריה, המודל הבסיסי של מחזורי עסקים ריאליים, המודל הבסיסי של ציפיות רציונליות, המודל הבסיסי של צמיחה מתמשכת. הקורס יעסוק הן בהיבטים ריאליים והן בהיבטים מוניטריים של התנהגות הכלכלית של המשק.

תאוריה מאקרו כלכלית של משק פתוח

הקורס עוסק במגוון נושאים מקרו כלכליים של משקים פתוחים לתנועות הון ותנועות כספים בינלאומיות, כדלקמן: (1) שערי חליפין ניידים, קבועים, ומשברים במאזן התשלומים. (2) ההשתנות על פני זמן בשערי חליפין והפעילות הכלכלית המקומית. (3) זעזועים בחשבון השוטף ובחשבון החוץ של מאזן התשלומים והשפעותיהם על הצמיחה הכלכלית. (4) היתרונות והחסרונות של הגלובליזציה בשוק החוץ. (5) משברים פיננסיים בינלאומיים.

מדיניות מאקרו כלכלית

This course considers dynamic models of macroeconomics stressing optimization over time. Topics include: dynamic programming; growth models, including optimal growth and endogenous growth; consumption; asset pricing; investment; time inconsistency; money demand.

תאוריה מאקרו כלכלית - השלמות

הקורס מוקדש לניתוח אנליטי וחישובי של מודלים מאקרו-כלכליים דינמיים. שוק העבודה ושוק החוץ משך מחזורי עסקים. משק עם עיוותים: השפעות דינמיות של שינויים בשיעורי מס ובחוצאות הממשלה. מיסוי אופטימלי במצב של חוסר עקיבות בהעדפות.

אקונומטריקה א'

חזרה על OLS ועל הסקה עם כלים של אלגברה ליניארית, אמידה תחת אילוצים לינאריים, תאוריה אסימפטוטית; אומדי ניראות מקסימלית; ריבועים פחותים "מוכללים"; אמידת מערכת של משוואות; אמידה באמצעות משתני עזר (IV's) ומשוואות סמולטניות; מודלים של בחירה דיסקרטית; סוגיות באקונומטריקה יישומית.

אקונומטריקה ב'

שימוש בשיטות אקונומטריות לניתוח שאלות כלכליות באמצעות תאוריות כלכליות, שיטות סטטיסטיות מתקדמות ונתונים. הקורס מתמקד בסדרות עתיות והוא כולל מודלים לינאריים הנקראים VAR, שימוש בשיטות של ניראות מקסימלית, אומדי משתני עזר ושיטת מומנטים כללית (GMM). התלמידים יישמו את השיטות באמצעות תוכנות מחשב במחשבים אישיים (PC). עבודה מסכמת מהווה 50 אחוז מהציון. קורס בשימוש בתוכנות מחשב מוצע לתלמידים בסמסטר א'.

קורסי בחירת**סמסטר א'****כלכלה וסוציולוגיה**

כלכלה וסוציולוגיה התפתחו במשך השנים כשתי דיסיפלינות שונות השונות אחת מן השנייה מנקודת היסוד של מהותו של האדם ופשר התנהגותו. בקורס נעסוק בנקודות המנסות לקשר את שתי הדיסיפלינות הללו. מצד אחד נדון במודלים כלכליים בהם הפרטים ממכסמים את מעמדם בחברה ומצד שני נעסוק בקביעה אנדוגנית של העדפות, בפרט העדפות חברתיות.

קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים

מטרת הקורס היא ליצור נגישות לכלים מתימטיים בסיסיים בהם משתמשים בתחומים רבים בכלכלה.

נושאים: (1) מרחבים מטריים, מושגי רציפות להתאמות, משפטי נקודת שבת. (2) מרחבי הסתברות ומשתנים מקריים, מושגי התכנסות של משתנים מקריים, משפט המספרים הגדולים. (3) קבוצות קמורות ומשפטי הפרדה, פונקציות קואזי-קעורות. (4) אופטימיזציה עם אילוץ (משפטי Kuhn-Tucker), דואליות בתכנות לינארי, משפט הפונקציות הסתומות. (5) מבוא למשוואות דיפרנציאליות, חשבון וריאציות, בקרה אופטימלית. (6) יישומים של הכלים הנ"ל לשווקים תחרותיים, תורת המשחקים, בעיות במימון, ביטוח.

שוקי הון וביטוח

הקורס עוסק בניתוח תפקידיו של שוק החון. שאלה שתעמוד במרכז הדיון היא יעילות היחסית של שוקי הון המבוססים על בורסה הזקה לעומת שוקי הון המבוססים על מתווכים פיננסיים חזקים, כגון בנקים, במילוי התפקידים השונים. הניתוח הינו ברובו תאורטי, אולם יוקדש זמן להיבטים אמפיריים ומוסדיים. בסוף הקורס יוקדש מעט זמן לדיון בשוקי ביטוח.

יישומי מחשב אקונומטריים

מטרת הקורס לחשוף את התלמידים ולתרגלם בשימוש בתוכנות סטטיסטיות ומתמטיות מתקדמות אשר משמשות בניתוח ואמידה של מודלים כלכליים. בחלק הראשון של הקורס תתורגל עבודה בתוכנות הסטטיסטיות: Eviews ברמה מתקדמת וכן שימוש בתוכנת ה-Stata (כולל תוכנות). החלק השני של הקורס יתמקד בתוכנת ה-Gauss (אמידת ניראות מקסימלית).

בנקים מרכזיים ואמינות

קורס זה מותמקד בספרות חדשה המנסה לתבין את התנהגותם של בנקים מרכזיים במסגרת שבה המדיניות המוניטרית מתגבשת כתוצאה מאינטראקציה אסטרטגית בין הבנק המרכזי לבין הפרטים או האיגודים במשק. בחינה זו נעשית בשני משטרים אלטרנטיביים. מצב של מידע מלא שבו יש לציבור ולבנק המרכזי אותו מידע בכל נקודות זמן ומצב של מידע חלקי שבו יש לבנק המרכזי יתרון כלשהו במידע. לחלן דוגמאות של נושאים ספציפיים: מניעים שונים להרחבה מוניטרית כגון תעסוקה, מס אינפלציה ומאזן תשלומים. אי ודאות לגבי יכולת ההתחייבות ומטרות הבנק המרכזי, איתותים, מושגי אמינות שונים, עצמאות בנקים מרכזיים והשלכותיה, דרגת העמימות האופטימלית.

כלכלת עבודה

דרישות מוקדמות: תאוריה מיקרו כלכלה א', אקונומטריקה א' היצע עבודה עייף זמן ומחזור עסקים. השקעה בחון אנושי, חוזי עבודה, קביעת שכר, ותמריצים. חיפוש, אבטלה והתפלגות השכר, כישורים, מיון עובדים ובחירת מקצוע.

Axiomatic Decision Theory

הקורס יעסוק בתורות האלטרנטיביות לתורת תוכלת התועלת שנוצרו בעשירים השנים האחרונות. נדון במודל של משינה, בחנחה תביניים, במודל הערוב הסימטרי, ובעיקר בתורת ההסתברויות תלויות הדרוג.

כלכלה פוליטית

Political Economy in Macroeconomics

This course introduces basic concepts in political economy. It considers time consistency; legal and institutional solutions to the problem of time inconsistency; credibility and reputation; political business cycles; political influences on debt and deficits; political economy models of income redistribution, including redistribution across generations; political models of non-adoption or delayed adoption of reform and transition programs; the relation between reform and economic and political crises; and political economy in international finance.

Economic Growth and Institutions in Historical Perspective

The course will treat selected topics in world economic history, with particular attention to long-term processes of economic growth. Among the topics that will be treated are: the evolution of intellectual property institutions; sources of productivity growth; the relationships between factor endowments, institutions, and long-term paths of development; and the worldwide spread of industrialization during the 19th and 20th centuries.

רציונאליות חסומה

אחד הנושאים הבולטים במחקר הכלכלי התאורטי בשני העשורים האחרונים הוא הניסיון להעשיר את הסכימה הסטנדרטית של "האדם הרציונאלי" באלמנטים של "רציונאליות חסומה", במידה רבה ונחת השפעת מחקרים בפסיכולוגיה של קבלת החלטות. בקורס זה נבחן מגוון גישות תאורטיות לרציונאליות חסומה ואת יישומן במודלים כלכליים. יושם דגש על הוויכוח השורר כיום בחוגי המקצוע על הזרם המכונה "כלכלה התנהגותית". בין הנושאים שיידונו: העדפות "בלתי-תקניות" כגון אי-עקביות דינאמית בהעדפות זמן, העדפות על אמונות והעדפות להגינות; פרוצדורת "בלתי-תקניות" לקבלת החלטות; רציונליזציה של התנהגות בלתי-רציונאלית; מגבלות ידיעה וזיכרון בקבלת החלטות; משחקים עם שחקנים בעלי רציונאליות חסומה; שיקולי סיבוכיות בבחירת אסטרטגיות ואמונות במשחקים.

סוגיות בכלכלת ישראל

דרישות מוקדמות: מדיניות מאקרו כלכלית, תאוריה מיקרו כלכלה א', אקונומטריקה א' הקורס יעסוק במגוון נושאים הקשורים לכלכלת ישראל בתחומי המאקרו והמיקרו כאחד. הקורס יתקיים במתכונת של סדנה. במהלך הסמסטר יכינו התלמידים בווגות עבודה בנושא שיבחרו באישור ובהנחיית מורי הקורס, אותה ירצו בפני תלמידי הקורס בחלקו השני של הסמסטר. בחלק הראשון, במקביל לבחירת הנושאים ותחילת העבודה עליהם, יוקדשו השיעורים להרצאות אורת בהן יוצגו עבודות מחקר בכלכלת ישראל.

סמסטר ב'

ארגון תעשייתי

הקורס יעסוק בנושאים מרכזיים בארגון תעשייתי תוך התמקדות במודלים תאורטיים. רשימת הנושאים שיכוסו במהלך הקורס כוללת: התנהגות מונופול, איכות מוצרים ופרסום, אפליית מחירים, הגבלים אנכיים, תחרות בין מעטים, Tacit collusion, גיוון מוצרים, מודלים של תחרות אסטרטגית, ומודלים של השקעה במחקר ופיתוח.

סוגיות אמפיריות בכלכלת עבודה

The analysis of labor market equilibrium. Topics include: the theory of equalizing differences, principal-agent problems and employment contracts, assignment and matching theory, human capital, income distribution and labor market discrimination.

This course looks at labor markets from an empirical perspective too. Much of the course will be devoted to the analysis of labor market data related to education, inequality and employment. Topics will use data from the US Census and Current Population Survey to illustrate empirical results and techniques of data analysis. Much of the emphasis will stress the analysis and interpretation of labor market data and the development of empirical approaches for studying labor market phenomena.

דינמיקה של חלוקת הכנסות

הקורס דן בקשר הדו-כיווני בין חלוקת ההכנסות במשקים לתהליך הצמיחה תוך שימת דגש על תהליכים של חלוקה מתדש של הכנסות על תהליכים המביאים לריבוד חברתי ועל ההשלכות שיש לריבוד חברתי על צמיחה וחלוקת הכנסות.

כלכלת משפחה

שיקולים כלכליים בהחלטת הנישואים. קבלת החלטות במסגרת המשפחה. שוק הנישואים, התאמה וחיפוש. גירושים והשפעתם הכלכלית. יחסים בין דוריים.

מודלים דינמיים בכלכלה

משפט המקסימום, המילטוניאן ויסודות של בקרה אופטימלית אופטימיזציה על פני זמן במקרה חדיסקרטי, שימושים למודלים דינמיים של השקעה תצרוכת וחיסכון על פני זמן, תכנון דינמי ושימושו בכלכלה.

נושאים בשוקי הון בינלאומיים

השנה יעסוק הקורס ברפורמה בשוק החון ובמערכת הבנקאות בישראל. הדגש יהיה אמפירי. במסגרת הקורס ניתן, בנוסף לדרישות הקורס, לכתוב עבודה סמינריונית למ.א. יש לתאם זאת עם המורה, רצוי בתחילת הסמסטר.

סוגיות בכלכלת אינפורמציה

Topics in the Economics of Information

This Ph.D.-level course introduces students to a range of economic tools used to study models explicitly involving strategic behavior, information transmission, and contracting in economics and finance. The intention is to prepare the student to conduct research using these tools. Techniques studied will include some subset of agency theory, signaling models, and sequential games of incomplete information. In addition, some applications of the tools will be covered. The approach is rigorous and analytical.

נושאים אקטואליים בכלכלה מוניטרית

Unionized labor markets and monetary policy in the presence of perfectly and imperfectly competitive goods' markets. Strategic non neutralities of monetary institutions. Strategic and other consequences of EMU. New Keynesian economics and sticky price models of the business cycle. Tayhlor's rule in the presence of uncertain potential output. Central bank policy in the presence of precautionary demands for expansions and for price stability. A re-evaluation of the classification of exchange rate systems and their choice.

כלכלת אי-ודאות ואינפורמציה**Topics in Economics of Uncertainty and Information**

Risk, Risk aversion and Economic Consequences. Optimal insurance contracts and applications (for example, life insurance and annuities). Background risk. Equilibria under asymmetric information. The Value of Information: the partial equilibrium case and general equilibrium case. Information sharing in Oligopoly. Temporal risk and Dynamic Choice.

ביה"ס לכלכלה ע"ש איתן ברגלס¹

תואר ראשון

סמסטר א'

שנה א' - קורסי חובה

	חזרבה בספרייה	1009.1000
	פירוט ראה בפרק הכלל פקולטטי	
	יסודות הכלכלה	1011.1102
ש'+ת'	א' 12-10	.01 שיעור:
פרופ' צדקה אפרים		
ש'+ת'	א' 16-14	.02 שיעור:
פרופ' צדקה אפרים		
	קבוצות תרגיל:	
גבי עופר גליה	ג' 12-10	.03
	ה' 12-10	
גבי עופר גליה	ג' 14-12	.04
	ה' 14-12	
גבי ויסמן דרינה	ב' 18-16	.05
	ד' 18-16	
מר גליל קורוש	ב' 16-14	.06
	ד' 12-10	
גבי בליי שרון	ג' 18-16	.07
	ה' 16-14	
מר מנירב אחוד	ג' 12-10	.08
	ה' 12-10	
מר יחזקאל ירון	ג' 18-16	.09
	ה' 18-16	
	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'	1011.1108
ש'+ת'	ד' 10-08	.01 שיעור:
גבי שטרן מיכל		
גבי לוי סיגל	ה' 12-10	.02 תרגיל:
גבי לוי סיגל	ה' 14-12	.03 תרגיל:
גבי מושקוביץ נעמי	ב' 16-14	.04 שיעור:
ד"ר אופק רוני	ד' 12-10	.05 תרגיל:
ד"ר אופק רוני	ה' 12-10	.06 תרגיל:
ד"ר סאקוב ענת	א' 14-12	.07 שיעור:
גבי מדאר ורד	ג' 16-14	.08 תרגיל:
גבי מדאר ורד	ג' 18-16	.09 תרגיל:

¹ חדרי הלימוד יפורסמו באתר האינטרנט של ביה"ס לכלכלה ובלוח המודעות, לקראת שנת הלימודים.

די"ר סאקוב ענת	16-14	ג'	שיעור:	.10
גב' בק נילי	14-12	ה'	תרגיל:	.11
גב' בק נילי	16-14	ה'	תרגיל:	.12
די"ר לויתן תלמה	10-08	א'	שיעור:	.13
גב' מדאר ורד	10-08	ב'	תרגיל:	.14
גב' בק נילי	18-16	ה'	תרגיל:	.15
ש"ת'	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'			1011.1109
די"ר רביב אלונה	12-09	א'	שיעור:	.01
גב' הלר רותי	14-12	ג'	תרגיל:	.02
גב' הלר רותי	16-14	ה'	תרגיל:	.03
די"ר דיון יצחק	16-13	ה'	שיעור:	.04
		יפורסם	תרגיל:	.05
		יפורסם	תרגיל:	.06
ש"ת	מתמטיקה לכלכלנים א'			1011.1110
מר אוסטרובר ירון	14-12	ג'		.01
	16-14	ה'		
מר הדני רוני	18-16	א'		.02
	18-16	ג'		
מר גורביץ שמגר	10-08	ג'		.03
	10-08	ה'		
מר שפרוך דניאל	14-12	ב'		.04
	12-10	ד'		
		יפורסם		.05
ש"ת	מתמטיקה לכלכלנים ב'			1011.1112
מר אוסטרובר ירון	16-14	ג'		.01
	18-16	ה'		
ש"ת	מיקרו כלכלה א'			1011.2103
די"ר חפץ אבימנד	15-12	א'		.01
די"ר שגיא אלי	19-16	ג'		.02
ש"ת	חשבונאות לכלכלנים			1011.2500
מר גזית יואב	18-16	א'		.01
די"ר אינגבר יאיר	14-12	ד'		.02

שנים ב' ג' - קורסי חובה

שו"ת	מאקרו-כלכלה א'	1011.2102	
ד"ר לובין חיים	ד' 11-08		.01
ד"ר יושע עובד	ב' 13-10		.02
ד"ר בלום אילת	ה' 15-12		.03
שו"ת	מיקרו כלכלה ב'	1011.2104	
פרופ' פרשטמן חיים	א' 12-10		.01
	ג' 12-10		
ד"ר שפיגלר רן	ב' 18-16		.02
	ד' 18-16		
ד"ר הלר דנה	ב' 15-13		.03
	ד' 15-13		
שו"ת	מאקרו כלכלה ב'	1011.2105	
ד"ר ישיב ערן	ה' 16-13		.01
ד"ר בן דוד דן	א' 16-13		.02
שו"ת	מבוא לאקונומטריקה	1011.2106	
פרופ' אקשטיין צבי	ב' 15-13		.01
	ה' 12-10		
פרופ' רובינשטיין יונה	ג' 20-18		.02
	ה' 20-18		
שו"ת	מיקרו כלכלה ג'	1011.2109	
ד"ר שגיב אלי	ג' 11-08		.01
ד"ר פוזנר עדי	א' 12-09		.02

קורסי בחירהקבוצת א'

שו"ת	כלכלת אי-ודאות	1011.3316.01	
פרופ' זילכה יצחק	ב' 19-16		
שו"ת	מבוא לכלכלת עבודה	1011.3351.01	
פרופ' וייס יורם	ב' 16-13		
שו"ת	מאקרו כלכלה ושוקי עבודה	1011.3158.01	
פרופ' צוקרמן אלכס	ג' 12-09		
שו"ת	מבוא לתורת המשחקים	1011.3132.01	
ד"ר פוזנר עדי	ד' 12-09		
שו"ת	מימון ציבורי	1082.4108.01	
ד"ר ישיב ערן	ה' 11.15-09.45		

קבוצה ב'

ש"ת' ד"ר חפץ אביעד	קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים א' 11-09	1011.4605
	ה' 11-10	.01 שיעור:
ד"ר חפץ אביעד	ה' 12-11	.02 תרגיל:
ש"ת מר להר אלי	אלגברה לינארית לכלכלנים ב' 16-14	1011.2804.01
	ד' 16-14	
ש"ת פרופ' ברכמן יוסף	כלכלת תחבורה ה' 13-10	1011.3556.01
ש"ת ד"ר וטשטיין דוד	משחקים שיתופיים ג' 14-12	1011.3404.01

קורסים בתחום כלכלת ישראל - (הקורסים שייכים לקבוצה ב')

ש"ת ד"ר שינין יעקב	מדיניות כלכלית וחברתית ד' 16-14	1011.3461.01
ש"ת ד"ר מארק נילי	סוגיות נבחרות בכלכלת ישראל ד' 12-10	1011.3470.01
ש"ת ד"ר בנימיני יעל	בנקאות בישראל: תאוריה וישום ב' 10-08	1011.3321.01
ש"ת ד"ר בן דוד דן	מדיניות כלכלית בישראל א' 18.30-16	1082.4105.01

		<u>סמינריון רגיל</u>	1011.3560
		כלכלה מוניטרית ומערכת הבנקאות	
ד"ר בנימיני יעל	ב' 12-10		.01
		סוגיות בכלכלת ישראל	
ד"ר מארק נילי	ד' 10-08		.02
		סמינר בתאוריה	
ד"ר וטשטיין דוד	ג' 12-10		.03
		<u>סמינריון מורחב</u>	1011.3562
		כלכלת אי-ודאות ואינפורמציה	
פרופ' זילכה יצחק	ב' 16-14		.01
		כלכלת עבודה ומיקרו כלכלה	
פרופ' וייס יורם	ד' 16-14		.02
		סמינר בכלכלת עבודה	
פרופ' רובינשטיין יונה	ג' 18-16		.03
		נושאים נבחרים במיקרו כלכלה ובארגון תעשייתי	
פרופ' פרשטמן חיים	ג' 14-12		.04
		מיקרו כלכלה ותאוריה כלכלית	
ד"ר פוזנר עדי	א' 14-12		.05

סמסטר ב'קורסי חובה

	הדרכה בספרייה - יפורסם	1009.1000
	יסודות הכלכלה	1011.1102
ש'+ת' פרופ' צדקה אפרים	א' 12-10	.10 שיעור:
	קבוצות תרגיל:	
מר לביא מושיק	ב' 18-16	.11
	ד' 16-14	
גבי עופר גליה	ג' 12-10	.12
	ה' 12-10	
	מבוא לסטטיסטיקה א'	1011.1108
ש'+ת' ד"ר רביב אלונה	ג' 16-14	.16 שיעור:
גבי בק נילי	א' 14-12	.17 תרגיל:
גבי בק נילי	ח' 14-12	.18 תרגיל:
	יפורסם	.19 שיעור:
גבי בק נילי	א' 16-14	.20 תרגיל:
מר לוי אסף	ד' 16-14	.21 תרגיל:
	מבוא לסטטיסטיקה ב'	1011.1109
ש'+ת' ד"ר לוינתן תלמה	א' 13-10	.07 שיעור:
	יפורסם	.08 תרגיל:
	יפורסם	.09 תרגיל:
ד"ר לוינתן תלמה	ד' 17-14	.10 שיעור:
גבי מדאר ורד	ה' 12-10	.11 תרגיל:
גבי מדאר ורד	ה' 17-15	.12 תרגיל:
ד"ר סאקוב ענת	א' 14-11	.13 שיעור:
גבי לוי סיגל	ג' 14-12	.14 תרגיל:
גבי לוי סיגל	ג' 16-14	.15 תרגיל:
ד"ר סאקוב ענת	ג' 13-10	.16 שיעור:
גבי לוי סיגל	ח' 12-10	.17 תרגיל:
	יפורסם	.18 תרגיל:
גבי ריבק נאוו	ב' 18-15	.19 שיעור:
מר לוי אסף	ד' 18-16	.20 תרגיל:
מר לוי אסף	ה' 12-10	.21 תרגיל:
	מתמטיקה לכלכלנים א'	1011.1110.06
שו"ת מר אוסטרובר ירון	ב' 12-10	
	ה' 17-15	

ש"ת	מתמטיקה לכלכלנים ב'	1011.1112
מר גורביץ שמגר	א' 10-08	.02
	ד' 10-08	
מר אוסטרובר ירון	ב' 14-12	.03
	ה' 19-17	
מר הדני רוני	ב' 12-10	.04
	ה' 17-15	
ד"ר סטאנצ'סקו יונוץ	ב' 18-16	.05
	ד' 18-16	
	יפורסם	.06

ש"ת	מיקרו כלכלה א'	1011.2103
ד"ר שגיא אלי	ג' 11-08	.03
ד"ר חפץ אביעד	ה' 15-12	.04
פרופ' צדקה אפרים	א' 17-14	.05

ש"ת	חשבונאות לכלכלנים	1011.2500
ד"ר אינגבר יאיר	ג' 18-16	.03
ד"ר אינגבר יאיר	ד' 14-12	.04

שנים ב' ג' - קורסי חובה

ש"ת	מאקרו כלכלה א'	1011.2102
פרופ' הרקוביץ צבי	ה' 13-10	.04
ד"ר בלוז איילת	יפורסם	.05

ש"ת	מיקרו כלכלה ב'	1011.2104
ד"ר שפיגלר רן	ב' 18-16	.04
	ד' 18-16	
ד"ר הלר דנה	א' 12-10	.05
	ג' 12-10	

ש"ת	מאקרו כלכלה ב'	1011.2105
ד"ר לובין חיים	ה' 11-08	.03
פרופ' דרייזן אלן	ד' 20-17	.04
פרופ' צוקרמן אלכס	ג' 12-09	.05

ש"ת	מבוא לאקונומטריקה	1011.2106
ד"ר שורץ אבא	ב' 10-08	.03
	ד' 10-08	
ד"ר גוטליבובסקי חמי	א' 16-14	.04
	ד' 16-14	

ש"ת	מיקרו כלכלה ג'	1011.2109
ד"ר שגיא אלי	ג' 11-08	.03
ד"ר וטשטיין דוד	ג' 14-11	.04
פרופ' זילכה יצחק	ב' 19-16	.05

קורסי בחירתקבוצה א'

שוי"ת פרופי אקשטיין צבי	שיטות כמותיות בכלכלה ה' 13-10	1011.3159.01
שוי"ת פרופי רוין אסף	מאקרו כלכלה בינלאומית ב' 12-09	1011.3333.01
שוי"ת פרופי הרקוביץ צבי	בעיות נבחרות במאקרו כלכלה ג' 18-16	1011.3360.01
שוי"ת פרופי גנדל ניל	ארגון תעשייתי ופיקוח ה' 16.30-15	1082.4094.01
שוי"ת ד"ר פוזנר עדי	סוגיות בכלכלת אינפורמציה ה' 16-13	1011.3361.01

קבוצה ב'

שוי"ת מר תנאי יעקב	אלגברה לינארית לכלכלנים ב' 10-08 ד' 10-08	1011.2804.02
ש' ד"ר חפץ אביעד	קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים א' 12-10	1011.4605.03
ש' ד"ר חפץ אביעד	ח' 10-09 ה' 11-10	: שיעור: : 04 תרגיל:
ש' ד"ר בן דוד דן	מדיניות כלכלית בישראל א' 18.30-16	1082.4105.02
שוי"ת ד"ר אלדור רפאל	שווקים עתידיים ואופציות ד' 10-08	1011.3146.01

קורסים בתחום כלכלת ישראל - (הקורסים שייכים לקבוצה ב')

שוי"ת ד"ר מארק נילי	סוגיות נבחרות בכלכלת ישראל ד' 12-10	1011.3470.02
שוי"ת ד"ר גוטליבובסקי חמי	כלכלת הגירה א' 18-16	1011.3481.01
שוי"ת ד"ר בלום אילת	מהפכת המידע - היבטים מאקרו כלכליים ד' 14-12	1011.3160.01

	<u>סמינריון רגיל</u>	1011.3560
	שוקים פיננסיים	.06
ד"ר אלדור רפאל	ד' 12-10	
	כלכלת הגירה	.07
ד"ר גוטליבו בוסקי חמי	ד' 18-16	
	יפורסם	.08
ד"ר בלזם אילת	ב' 12-10	
	<u>סמינריון מורחב</u>	1011.3562
	סמינר במאקרו כלכלה	.07
פרופ' הרקוביץ צבי	א' 16-14	
	מאקרו כלכלה בינלאומית	.08
פרופ' רוזין אסף	א' 16-14	
	יפורסם	.09
ד"ר חלר דנה	א' 15-13	
	סמינר בכלכלת ישראל	.10
ד"ר שגיא אלי	ג' 16-14	

תואר שני

סמסטר א'

קורסי חובה

ש'+ת'	תאוריה מיקרו כלכלית	1011.4111
פרופ' רוזינשטיין אריאל	ב' 20-18	.01 שיעור:
	ד' 10-08	.02 תרגיל:
	יפורסם	
ש'+ת'	תאוריה מאקרו כלכלית של משק סגור	1011.4116
פרופ' צדון דני	א' 17-14	.01 שיעור:
מר גליקסברג ברוך	א' 14-12	.02 תרגיל:
ש'+ת'	אקונומטריקה א'	1011.4205
פרופ' טרכטנברג מנואל	ג' 12-09	.01 שיעור:
מר טילמן אבי	ב' 10-08	.02 תרגיל:

קורסי בחירה

שו"ת	בנקים מרכזיים ואמינות	1011.4313.01
פרופ' צוקרמן אלכס	ד' 12-09	
שו"ת	שוקי הון וביטוח	1011.4345.01
ד"ר יושע עובד	ב' 21-18	
שו"ת	כלכלה וסוציולוגיה	1011.4379.01
פרופ' פרשטמן חיים	א' 15-13	
ש'	רציונליות חסומה	1011.4633.01
ד"ר שפיגלר רן	ג' 20-18	
ש'	מודלים דינמיים בכלכלה	1011.4376.01
פרופ' זילכה יצחק	א' 18-16	
ש'+ת'	קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים	1011.4605.01
ד"ר חפץ אביעד	א' 11-09	.01 שיעור:
	ה' 11-10	
ד"ר חפץ אביעד	ה' 12-11	.02 תרגיל:
ש'	כלכלת עבודה	1011.4351.01
פרופ' וייס יורם	ד' 18-16	

ש"ת מר להר אלי	אלגברה לינארית לכלכלנים ב' 16-14 ד' 16-14	1011.2804.01
ת' גב' ליפשיץ אסנת	יישומי מחשב אקונומטרים ג' 14-12	
<u>מיני-קורסים</u>		
ש' פרופ' סגל עוזי	Axiomatic Decision Theory	1011.4637.01
ש' Prof. K. Sokoloff	Economic Growth and Institutions in Historical Perspective	1011.4638.01
ש' פרופ' יערי מנחם	The Economics of Non-Maximization	1011.4639.01
ש' פרופ' קרני עדי	Decisions and Probabilities	1011.4641.01
ש' פרופ' גרייף אבנר	Institutions and Economic Growth : A Historical Perspective	1011.4643.01
<u>סדנאות</u>		
סד' פרופ' פרשמן חיים פרופ' טרכטנברג מנואל פרופ' גנדל ניל ד"ר שפיגל יוסף	סדנה בארגון תעשייתי ב' 18-16	1011.4632.01
סד' פרופ' צידון דני	סדנת זוקטורנטים א' 20-18	1011.5000.01
סד' ד"ר רובינשטיין יונה פרופ' צוקרמן אלכס פרופ' צידון דני ד"ר יושע עובד	סדנה במאקרו-מסחר בינלאומי ה' 18-16	1011.5001.01
סד' פרופ' רובינשטיין אריאל פרופ' גלבוע יצחק פרופ' וייס יורם פרופ' זילכה יצחק ד"ר פוזנר עדי	סדנה בתאוריה כלכלית ג' 18-16	1011.5108.01

סמסטר ב'קורסי חובה

ש'+ת' פרופ' דרייזון אלן מר אהרונוביץ גלעד	מדיניות מאקרו כלכלית ה' 16-14 יפורסם	1011.4108 .01 שיעור: .02 תרגיל:
ש'+ת' ד"ר פוזנר עדי מר נתנאל שי	תורת המשחקים וכלכלת אינפורמציה ג' 12-10 ד' 12-10 יפורסם	1011.4101 .01 שיעור: .02 תרגיל:
ש'+ת' פרופ' רוזין אסף מר אזרנרט לאונרד	תאוריה מאקרו כלכלית של משק פתוח א' 18-16 א' 14-12	1011.4115 .01 שיעור: .02 תרגיל:
ש'+ת' פרופ' הרקוביץ צבי מר ביזלוב דמיטרי	תאוריה מאקרו כלכלית - השלמות א' 16-14 יפורסם	1011.4117 .01 שיעור: .02 תרגיל:
ש'+ת' יפורסם גב' ליפשיץ אסנת	אקונומטריקה ב' ד' 14-11 יפורסם	1011.4208 .01 שיעור: .02 תרגיל:

קורסי בחירה

ש' ד"ר רובינשטיין יונת	סוגיות אמפיריות בכלכלת עבודה ד' 21-18	1011.4636.01
ש' פרופ' פרשטמן חיים	ארגון תעשייתי למתקדמים א' 14-11	1011.4352.01
ש' פרופ' צידון דני	דינמיקה של חלוקת הכנסות ג' 19-17	1011.4370.01
ש' ד"ר יושע עובד	נושאים בשוקי הון בינלאומיים ב' 21-18	1011.4382.01
ש' פרופ' וייס יורם	כלכלת משפחה ד' 16-14	1011.4395.01

ש' פרופ' דריזן אלן	Topics in Political Economy 13-10 ג'	1011.4644.01
ש' פרופ' זוסמן צבי ד"ר שגיא אלי	סוגיות בכלכלת ישראל 14-12 ג'	1011.4612.01
ש' מר תנאי יעקב	אלגברה לינארית לכלכלנים 10-08 ב' 10-08 ד'	1011.2804.02
ש' פרופ' צוקרמן אלכס	נושאים אקטואליים בכלכלה מוניטריית 12-09 ד'	1011.4634.01
ש' פרופ' זילכה יצחק	Economics of Uncertainty and Information 18-16 א'	1011.4635.01
ש' ד"ר חפץ אביעד	קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים 12-10 א'	1011.4605
ש' ד"ר חפץ אביעד	10-09 ה'	.03 שיעור:
ש' ד"ר חפץ אביעד	11-10 ה'	.04 תרגיל:

מיני-קורסים

ש' Prof. M. Harris	Topics in the Economics of Information	1011.4640.01
ש' ד"ר יריב ליאת	psychology and economics	1011.4642.01

סדנאות

סד' פרופ' וייס קורם ד"ר רובינשטיין יונה ד"ר שוורץ אבא	סדנה בכלכלת עבודה ד' 18-16	1011.4252.01
סד' פרופ' פרשטמן חיים פרופ' טרכטנברג מנואל פרופ' גנדל ניל ד"ר שפיגל יוסף	סדנה במיקרו כלכלה יישומית ב' 18-16	1011.4257.02
סד' פרופ' צידון דני	סדנת דוקטורנטים א' 20-18	1011.5000.02
סד' פרופ' זילכה יצחק פרופ' הרקוביץ צבי ד"ר יושע עובד	סדנה במאקרו-מסחר בינלאומי ה' 18-16	1011.5001.02
סדנה ד"ר פוזנר עדי פרופ' גלבוש יצחק	סדנה בתאוריה כלכלית ג' 18-16	1011.5108.02

החוג למדע המדינה

ראש החוג: פרופ' עזר גת

תואר ראשון

יועצת: ד"ר אורנית שני

מטרת הלימודים היא להקנות לתלמידים ידע, כלים ושיטות לניתוח תופעות פוליטיות. במסגרת הלימודים מציע החוג הדגשים שונים: פוליטיקה ישראלית; מנחל ומדיניות ציבורית; תורת המשטרים ופוליטיקה משווה; התנהגות וכלכלה פוליטית; מחשבת פוליטית; יחסים בינלאומיים ואסטרטגיה.

ייעוץ בתכניות לימודים

ככלל חייב התלמיד להרכיב את תכנית לימודיו בעצמו. תלמידים המבקשים לקבל ייעוץ בנושאים הקשורים לתכנית הלימודים יוכלו לפנות אל היועץ לתלמידי תואר ראשון. שעות הקבלה תתפרסמנה על לוחות המודעות ובמזכירות החוג, בניין נפתלי, קומה ה', חדר 512.

הרכב תכנית הלימודים

מסלול לימוד דו-חוגי	מסלול לימוד מורחב	
23 ש"ס	23 ש"ס	1. לימודי החוג: א. לימודי שנה א' ב. מבואות כלליים ג. לימודי שנה ב' ד. לימודי שנה ג'
--	8 ש"ס	
19 ש"ס	19 ש"ס	
14 ש"ס	25 ש"ס	
56 ש"ס	75 ש"ס	
לימודי חוג שני	32 ש"ס	2. לימודים מחוץ לחוג

לתלמידי חוגים אחרים מוצעות:

1. חטיבות במדע המדינה

מצומצמת - 15 ש"ס

מורחבת - 32 ש"ס

2. חטיבות בלימודי צבא ואסטרטגיה

מצומצמת - 16 ש"ס

מורחבת - 31 ש"ס

פירוט תכניות לימודי החטיבות מופיע בהמשך פרק זה.

תכנית הלימודים

שנה א'

סמסטר	מס' ש"ס	אופן הוראה	
סמ' א/ב	3	ש'	פוליטיקה ומשטר בישראל
	1	ת'	
סמ' א/ב	3	ש'	מבוא למחשבה פוליטית
	1	ת'	
סמ' א/ב	3	ש'	מבוא למנהל ולמדיניות ציבורית
	1	ת'	
סמ' א/ב	3	ש'	מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה
	1	ת'	
סמ' א/ב	2	ש'	מבוא לסטטיסטיקה ¹
	2	ת'	
סמ' א/ב	3	שו"ת	יישומי מחשב למדעי החברה ²
23 ש"ס		סח"כ	

מבואות שנה א', קורסי החובה של שנה ב' וקורסי החובה של שנה ג', ניתנים פעמיים עד שלוש בשנה. הקורסים הם סמסטריאליים (לא שנתיים).

הדרכה בספרייה

כל התלמידים חייבים לעבור הדרכה בספרייה, שמטרתה לחקוק לחם מיומנות בסיסית להתמצאות בספרייה. חובה זו יש לבצע בסמסטר הראשון ללימודים. ההדרכה כוללת: הסבר על מבנה הספרייה ושירותיה, לימוד המערכת הממוחשבת, התמצאות ברשימות קריאה לקורסים השונים, שיטת מיון הספרים וסידורם בספרייה. ההדרכה נעשית בלימוד יחידי, באמצעות לומדה אינטראקטיבית, תוך תרגול שאלות ותשובות. ההדרכה היא חד-פעמית ונמשכת כשעה לערך. ההדרכות נתקיימו בתחילת כל סמסטר. על התלמיד להירשם לאחת מקבוצות ההדרכה המתפרסמות בפרק "קורסים כלל-פקולטטיים" (א) בדף התיקונים לידיעון) במסגרת הרישום לקורסי החוג. לא ניתן לעבור מקבוצה לקבוצה אלא במסגרת הרישום המסובל. מילוי חובת ההדרכה בספרייה הוא תנאי להשאלת ספרים בספרייה בהמשך.

תנאי מעבר לשנה ב' במסלול הלימוד המורחב ובמסלול הלימוד חזו-חוגי:

- א. ציון 70 לפחות ב-4 הקורסים הראשונים המפורטים לעיל וממוצע 73 ביניהם.
- ב. ציון 70 לפחות בקורס מבוא לסטטיסטיקה.
- ג. ציון "עובר" בקורס יישומי מחשב למדעי החברה.

¹ ייחשב 'ע"י החוג למדע המדינה כקורס חופף לקורסי מבוא לסטטיסטיקה אי-ב' בביה"ס לכלכלה; לקורסי מבוא לסטטיסטיקה בחוגים לפסיכולוגיה וגיאוגרפיה; וכן לקורס מתודולוגיה מחקרית אי-ב' בצירוף קורס מתודולוגי נוסף בביה"ס לחינוך. תלמיד שחוג לימודיו השני הוא סוציולוגיה ואנתרופולוגיה או תקשורת ילמד את הקורס מבוא לסטטיסטיקה בחוג למדע המדינה.

² ייחשב 'ע"י החוג למדע המדינה כקורס חופף לקורסי מבוא באותו תחום (spss) ובאותו היקף חנייתנים בחוגים אחרים באוניברסיטה. דרישה מוקדמת לקורס: מבוא לסטטיסטיקה.

שנה ב'

<u>שם סמל</u>	<u>מס' ש"ס</u>	<u>אופן הוראה</u>	
סמ' א/ב	2 1	ש' ת'	מחשבה מדינית בת-זמננו [תנאי מוקדם - ציון 70 לפחות בקורס מבוא למחשבה פוליטית]
סמ' א/ב	2 1	ש' ת'	פוליטיקה השוואתית [תנאי מוקדם - ציון 70 לפחות בקורס מבוא למחשבה פוליטית]
סמ' א/ב	2 1	ש' ת'	אסטרטגיה בעידן המודרני [תנאי מוקדם - ציון 70 לפחות בקורס מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה]
סמ' א/ב	2 2	ש' ת'	כלכלה פוליטית
סמ' א/ב	2 2	ש' ת'	שיטות מחקר ^{1,2} [תנאי מוקדם - ציון 70 לפחות בקורס מבוא לסטטיסטיקה וציון עוברי לפחות בקורס יישומי מחשב למדעי החברה]
סמ' א/ב	2	פרוי"ס	פרוסמינר
	19 ש"ס	סח"כ	

פרוסמינר

מומלץ לתלמידים ללמוד את הפרוסמינר בסמסטר השני של שנה ב', ולבחור פרוסמינר מהתחום שבו כבר למדו את קורס התובה.

מבואות כלליים

כל תלמיד חד-חוגי ילמד 8 ש"ס מתוך רשימות הקורסים שלהלן.

מבוא לכלכלה ללא כלכלנים ³	4	ש"ס	ניתן במסגרת קורסים כלל פקולטטיים
מבוא לסוציולוגיה	4	ש"ס	ניתן במסגרת קורסים כלל פקולטטיים
מבוא לפסיכולוגיה	4	ש"ס	ניתן במסגרת קורסים כלל פקולטטיים
שיטת המשפט הישראלי	4	ש"ס	ניתן במסגרת קורסים כלל פקולטטיים
מבוא ללוגיקה	4	ש"ס	ניתן במסגרת קורסים כלל פקולטטיים
מבוא לאנתרופולוגיה	4	ש"ס	ניתן במסגרת קורסים כלל פקולטטיים
מבוא לארגוני עבודה - מאקרו	3	ש"ס	בחוג ללימודי עבודה

¹ ייחשב ע"י החוג למדע המדינה כקורס חופף לשניים מתוך קורסי שיטות מחקר בחוג לסוציולוגיה; שיטות מחקר אי ופסיכולוגיה ניסויית בפסיכולוגיה; מתודולוגיה מחקרית אי-בי בצירוף קורס מתודולוגי נוסף בביה"ס לחינוך ושיטות מחקר אי + בי בחוג לתקשורת.

² במסגרת הקורס שיטות מחקר תתקיים הדרכה בספרייה שמטרתה הכרה ושימוש מושכל במאגרי המידע ובכתבי-עת אלקטרוניים דרך אתר הבית (homepage) של הספרייה. וההדרכה היא חד-פעמית ונמשכת כשעה ורבע, מועד ההדרכות יתפרסם על לוח המודעות של החוג. התדרכת היא חובה.

³ יסודות הכלכלה ייחשב כקורס חופף לצורך דרישה זו.

תנאי המעבר לשנה ג' במסלול הלימוד המורחב והדו-חוגי: ציון יעברי לפחות בכל אחד מקורסי שנה ב'.

שנה ג'

מסלול מורחב

סמסטר	מס' ש"ס	אופן הוראה	
סמ' א/ב	9	שי	3 קורס בחירה
סמ' א/ב	2	שי	התנהגות פוליטית בישראל
סמ' א/ב/סמ' ב' + קיץ/סמ' קיץ+א'	4		פרוייקט שטח ¹
סמ' א/ב	2	שי	מדינאות ומדיניות מעשית
סמ' א/ב/סמ' ב' + קיץ/סמ' קיץ+א'	8	סי	2 סמינרים שנתיים ¹
	25 ש"ס	סה"כ	

מסלול דו-חוגי

סמ' א/ב	6	שי	2 קורס בחירה
סמ' א/ב	2	שי	התנהגות פוליטית בישראל
סמ' א/ב	2	שי	מדינאות ומדיניות מעשית
סמ' א/ב/סמ' ב' + קיץ/סמ' קיץ+א'	4	סי	סמינר שנתי ¹
	14 ש"ס	סה"כ	

פרוייקט שטח - הקורס מיועד לאמן את התלמיד בעבודה מעשית בתחום הפוליטי והציבורי מחוץ לכותלי האוניברסיטה. במסגרת זו ישחה התלמיד כחצי יום בשבוע במהלך 16 שבועות במקום בו ישובץ. התלמיד יידרש להכין ולחגוש דו"ח תקופתי ועבודה מסכמת.

מדינאות ומדיניות מעשית - הרצאות של אנשי מדע מדינה מובילים, מדינאים ואנשי מנהל ציבורי בכירים.

תלמידים שהחלו לימודיהם לפני סמסטר א' של שנה"ל תשס"א

וחסר להם קורס אחד או יותר ממבואות שנה א' ישלימו את אותם מבואות במתכונת החדשה:

- במקום המערכת הפוליטית בישראל (3 ש"ס שיעור + 1 ש"ס תרגיל) ילמדו את הקורס פוליטיקה ומשטר בישראל (3 ש"ס שיעור + 1 ש"ס תרגיל).
- במקום מבוא לממשל ילמדו את הקורס מבוא למחשבה פוליטית (3 ש"ס שיעור + 1 ש"ס תרגיל).
- במקום תולדות המחשבה המדינית ילמדו את הקורס מבוא למחשבה פוליטית (3 ש"ס שיעור + 1 ש"ס תרגיל).
- במקום מבוא ליחסים בינלאומיים ילמדו את הקורס במתכונתו המורחבת (3 ש"ס שיעור + 1 ש"ס תרגיל).
- במקום מבוא למנהל ולמדיניות ציבורית ילמדו את הקורס במתכונתו המורחבת (3 ש"ס שיעור + 1 ש"ס תרגיל).
- תלמידים שיחסר להם הקורס קבלת החלטות במנהל ובמדיניות ציבורית ילמדו קורס בחירה נוסף במקומו.

התלמידים חייבים להשלים את מכסת השעות כפי שהתפרסמה בידיעון בשנה בה החלו את לימודיהם בחוג.

¹ בקורס המתקיים בסמסטר ב' + קיץ ו/או קיץ + סמסטר א', יידרש התלמיד לשלם שכר לימוד נפרד עבור עונת לימודי הקיץ.

מסלול מיוחד לתואר שני לתלמידים מצטיינים בלימודי התואר הראשון

החוג מציע למספר מצומצם של תלמידים בעלי הישגים גבוהים בלימודי שנים א' ו-ב' בתואר הראשון מסלול מיוחד לתואר שני. תנאי המינימום להצטרפות למסלול זה הם ממוצע 85 לפחות בתשעת הקורסים שלהלן וציון 80 לפחות בכל אחד מהם. תלמידים העומדים בתנאים רשאים לפנות למזכירות החוג ולהגיש בקשה להצטרף למסלול המיוחד.

רשימת הקורסים:

- פוליטיקה ומשטר בישראל
- מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה
- מבוא למחשבה פוליטית
- מבוא למנהל ולמדיניות ציבורית
- פוליטיקה השוואתית
- אסטרטגיה בעידן המודרני
- מחשבה מדינית בת-זמננו
- כלכלה פוליטית
- שיטות מחקר

לתלמידים שיתקבלו למסלול המיוחד תינתן האפשרות להתחיל בלימודי תואר שני במעמד של "תלמיד שלא מן חמניין", במקביל ללימוד שנה ג' בתואר הראשון. במהלך שנה זו על התלמידים לסיים את כל החובות לתואר הראשון הנדרשות מתלמידי התכנית.

פרטי התכנית

תלמידי התכנית הלומדים במסלול המורחב ובמסלול הדו-חוגי יהיו פטורים במסגרת חובות הב.א. משני קורסי בחירה וממדיטאות ומדיניות מעשית (סה"כ 8 ש"ס). במקום קורסים אלה ילמדו תלמידי המסלול לתלמידים מצטיינים בשנה ג' קורסים מתכנית התואר השני בחיקף של 9 ש"ס. הרכב תכנית הלימודים בשנה ג' יהיה כלהלן:

<u>דו-חוגי</u>	<u>מורחב</u>
מתכנית הב.א. התנחלות פוליטית בישראל סמינר שנתי	מתכנית הב.א. קורס בחירה פרוייקט שטח התנהגות פוליטית בישראל 2 סמינרים שנתיים
<u>מתכנית המ.א. - 9 ש"ס</u>	<u>מתכנית המ.א. - 9 ש"ס</u>
א. שנים משלושת קורסי החובה: - שיטות מחקר לתואר שני - גישות ותאוריות במדע המדינה - קורס החובה התחומי ב. סדנה או סמינר סמסטריאלי	א. שנים משלושת קורסי החובה: - שיטות מחקר לתואר שני - גישות ותאוריות במדע המדינה - קורס החובה התחומי ב. סדנה או סמינר סמסטריאלי

תלמידי המסלול אשר ימשיכו בלימודי המ.א. בחוג יהיו פטורים משיעורי התואר השני אותם לקחו בשנה ג' ללימודיהם לתואר ראשון. שיעורים אלה ייכללו במניין לצורך חישוב מכסת השעות בתואר שני, אך לא ייכללו בשקלול ציון הגמר לתואר שני. תלמידי המסלול חייבים ללמוד קורס נוסף מבין קורסי החובה בתחומי הלימוד (בחיקף של 3 ש"ס).

תלמידים שיסיימו את לימודי התואר השני
 היקף השעות של קורסי תואר שני אשר ישוקללו במסגרת חובות תואר ראשון יהיה: לתלמידי
 המסלול המורחב 9 ש"ס, לתלמידי המסלול הדו-חוגי 6 ש"ס.
תלמידים שלא ימשיכו לתואר שני בחוג או שלא יסיימו אותו, יקבלו ב.א. על סמך השיעורים שלמדו,
 כולל השיעורים מתואר שני, רק לאחר שעמדו בהיקף השעות הנדרש במסלול לימודיהם לתואר
 ראשון.
 כל קורס מתכנית תואר שני, אשר ישוקלל במסגרת חובות התואר הראשון יקבל משקל של 1.5
 נקודות

מסלול לימוד דו-חוגי: מדע המדינה ופילוסופיה

מטרות התכנית

להעניק הכשרה בין-דיסציפלינרית במדע המדינה ובפילוסופיה.

למקד את נקודות המפגש שבין לימודי הרעיונות המדיניים ולימודי הפילוסופיה הפוליטית ולהעמיק
 את הידע של התלמיד בתחומים אלה.

תנאי קבלה

תלמידים שלמדו בשני החוגים יהיו רשאים להצטרף לתכנית משותפת רק לאחר שישלימו שנת
 לימודים מלאה בשני החוגים בציון "טוב" לפחות.
 תלמיד שהשלים לימודי שנה א' באחד משני החוגים ומבקש להתקבל למסלול לימוד זה יוכל לעשות
 זאת אם עמד בתנאי הקבלה הרגילים לחוג השני או אם השיג ממוצע ציונים של 80 לפחות ב-30 ש"ס
 לפחות (ראה הפסקה "החלפה/חוספה של חוג לימודים" בפרק "מידע כללי" בידיעון זה).

ייעוץ ומעקב

התלמידים יונחו באופן רצוף ואישי על ידי יועצי שני החוגים. תכנית הלימודים של התלמידים תורכב
 בהנחייתם ותהיה חייבת באישורם.
 התלמידים יהיו כפופים לתקנוני החוגים למדע המדינה ולפילוסופיה.

תכנית הלימודים בחוג למדע המדינה

קורסי שנה א'	23	ש"ס
קורסי שנה ב'	19	ש"ס
קורסי שנה ג'	8	ש"ס
קורס בחירה (בתחום הייעוץ המדיני)	3	ש"ס
	53	ש"ס

פרוסמינר וסמינר - ילמדו התלמידים מתחום הפילוסופיה הפוליטית.

תכנית לימודים משולבת לקראת שני תארים: בוגר במשפטים (LL.B.) ותואר ראשון במדע המדינה

שילוב זה יהיה פתוח לקבוצה מצומצמת של תלמידים בעלי נתונים גבוהים, אשר יתקבלו לפקולטה למשפטים ואשר יהיו מעוניינים לרכוש גם השכלה ברמה של תואר ראשון במדע המדינה. הבוגרים יוכלו להמשיך בלימודים גבוהים בכל אחת משתי הדיסציפלינות בנפרד. הרחבת הלימודים בתחום מדע המדינה משלימה את ההשכלה המשפטית, מקנה כלים אנליטיים להבנה פוליטית של מוסדות ציבור ומאפשרת התמודדות טובה יותר בשדה המעשה. השילוב יתרום במיוחד לאלה המייעדים עצמם למשרות בכירות במנהל הציבורי, בחברות ממשלתיות, ובפעילות פוליטית ברמה הלאומית והמקומית, וכן לאלה המייעדים עצמם לקריירה אקדמית.

תלמידי התכנית ילמדו (במסלול הלימוד הדו-חוגי) בחוג למדע המדינה כמפורט בתכנית שלהלן; זאת בנוסף ללימודיהם הרגילים (בחקיקה מלא) בפקולטה למשפטים. הדבר יוכל להתאפשר לאור העובדה שהחוג למדע המדינה מציע בדרך כלל בעונת לימודי הקיץ את כל קורסי החובה וכן מבחר של קורסי בחירה. עפ"י התכנית המוצעת, ילמד התלמיד קורס אחד בחוג למדע המדינה בכל אחד משני הסמסטרים הרגילים (א' ו-ב'), בנוסף לתכנית הלימודים הרגילה לתואר ראשון בפקולטה למשפטים. יתרת השיעורים בחוג למדע המדינה יילמדו בעונת לימודי הקיץ (ראה להלן הצעה לפריסה כזו של לימודים בחוג במדע המדינה).

עם תום לימודיהם בפקולטה למשפטים ובחוג למדע המדינה יהיו בוגרי התכנית זכאים לתואר "בוגר במשפטים" (LL.B.) ולתעודת תואר ראשון במדע המדינה כחוג לאחר תואר. קבלת התעודה על לימודי מדע המדינה מותנית בזכאות לתואר "בוגר במשפטים".

תכנית לימודים מוצעת לתלמידי משפטים ומדע המדינה

		<u>שנה א'</u>
ש"ס	4	פוליטיקה ומשטר בישראל
ש"ס	4	סמסטר א':
ש"ס	3	מבוא לסטטיסטיקה
ש"ס	4	סמסטר ב':
ש"ס	4	יישומי מחשב למדעי החברה
ש"ס	4	עונת לימודי קיץ:
ש"ס	4	מבוא למחשבה פוליטית
ש"ס	4	מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה
ש"ס	4	מבוא למנהל ולמדיניות ציבורית
ש"ס	23	
		<u>שנה ב'</u>
ש"ס	4	כלכלה פוליטית
ש"ס	4	סמסטר א':
ש"ס	3	שיטות מחקר
ש"ס	3	סמסטר ב':
ש"ס	3	מחשבה מדינית בת זמננו
ש"ס	3	עונת לימודי קיץ:
ש"ס	3	פוליטיקה השוואתית
ש"ס	3	אסטרטגיה בעידן המודרני
ש"ס	2	פרוסמינר
ש"ס	19	
		<u>שנה ג'</u>
ש"ס	2	התנהגות פוליטית בישראל
ש"ס	2	סמסטר א':
ש"ס	2	סמינר
ש"ס	2	סמסטר ב':
ש"ס	2	מדינאות ומדיניות מעשית
ש"ס	6	עונת לימודי קיץ:
ש"ס	6	המשך הסמינר
ש"ס	14	2 קורסי בחירה
ש"ס	56	

סה"כ

תקנות החוג

1. במסגרת שיעורי הבחירה אין ללמוד יותר מקורס אחד אצל אותו מורה אלא באישור המרצה.
2. תלמיד רשאי ללמוד קורסי בחירה רק לאחר שעמד בתנאי המעבר לשנה ג'.
3. תלמיד רשאי לערער על ציון בחוג תוך עשרה ימים מיום פרסום תוצאות הבחינה.
4. במהלך כל שנת לימוד רשאי התלמיד להגיש לכל היותר 2 ערעורים (ולא יותר מ-6 ערעורים בסה"כ במשך לימודיו לתואר ראשון).
5. מועד אחרון להגשת עבודות ותרגילים (למעט עבודה סמינריונית) הוא היום האחרון בסמסטר. אי הגשת עבודה או תרגיל במועד תגרוך דיווח ציון "לא זכאי להיבחן" (סימול 240). ציון זה לא ייכלל בשקלול ציון הגמר, אך יירשם בגיליון הציונים.
6. מועד אחרון להגשת עבודה סמינריונית הוא 5 שבועות מיום תום הסמינר. בקשה להגיש עבודה סמינריונית באיחור יש להגיש למרצה. בכל מקרה המועד האחרון להגשת העבודה יהיה לא יאוחר מן היום האחרון לסמסטר העוקב.
7. על כל תלמיד להגיש עבודה סמינריונית עצמאית. לא ניתן בשום מקרה להגיש עבודה משותפת עם תלמידים נוספים.
8. תלמיד רשאי להודיע על ביטול השתתפות בקורס עד תום שבועיים מיום תחילת חסמסטר. על התלמיד להגיש טופס ביטולים במועד המתפרסם על לוחות המודעות, או לבטל את הרישום לקורס באמצעות האינטרנט: www.ims.tau.ac.il. מספר ימים לאחר ביטול הרישום יש לבדוק שתביטול בוצע.
9. תלמיד שהחליט להפסיק את לימודיו חייב להודיע על כך למזכירות החוג, בנוסף להודעה למזכירות תלמידים כללית.

קורסים חופפים

- תשומת לב התלמידים מופנית לאמור בנושא זה בפרק "תקנון".
9. כל תלמיד חד-חוגי חייב ללמוד 107 ש"ס. תלמיד שקיבל פטור ע"ס קורס חופף חייב להשלים שעות לימוד כמספר שעות הפטור באותה יחידת לימוד בה קיבל את הפטור.
  10. תלמיד דו-חוגי חייב ללמוד 56 ש"ס. תלמיד שקיבל פטור בגין קורסי חובה חופפים חייב להשלים במסגרת החוג מכסה של 52-54 ש"ס לפחות. למד התלמיד קורסים חופפים, יילקח בחשבון לצורך שקלול ציון הגמר רק אחד מהם.

שקלול ציון הגמר

מבואות שנה א'	3	נקודות כל מבוא
יישומי מרחב למדעי-החברה	1.5	נקודות
מבוא לסטטיסטיקה	1.5	נקודות
קורסי החובה שנה ב'	2.5	נקודות כל קורס
פרוסמינר	2	נקודות
מבואות כלל פקולטטיים	1	נקודה כל מבוא
שיעורי בחירה	2	נקודות כל קורס
התנהגות פוליטית בישראל	2	נקודות
פרייקט שטח	4	נקודות
מדיטאות ומדיניות מעשית	1.5	נקודות
סמינר שנתי	4	נקודות

החטיבות

החוג למדע המדינה מציע לתלמידי חוגים בפקולטה ומחוץ לה חטיבה במדע המדינה וחטיבה בלימודי צבא ואסטרטגיה.

על מנת להכיר את תחומי הלימוד בחוג ואת מרכיבי תכנית הלימודים מתבקש התלמיד לקרוא את תכנית הלימודים של החוג המתפרסמת בפרק זה. על תלמיד חטיבה חלות כל תקנות הפקולטה למדעי החברה ותקנות החוג למדע המדינה. ציון הגמר בחטיבה יחושב על-פי המשקלות המקובלים בשקלול ציון הגמר בחוג.

תנאי קבלה לחטיבות:

ציון "עובר" לפחות בשלושה מחקורסים: מבוא לסוציולוגיה, מבוא לאנתרופולוגיה, מבוא לכלכלה (חוגי או ללא כלכלנים), שיטת המשפט הישראלי, מבוא ללוגיקה, מבוא לפסיכולוגיה.

חטיבות במדע המדינה

חטיבה	א.
1. פוליטיקה ומשטר בישראל	4 ש"ס
2. ממבואות החוג (מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה; מבוא למחשבה פוליטית ומבוא למנהל ולמדיניות ציבורית)	8 ש"ס
3. קורס בחירה	3 ש"ס
סח"כ	<u>15 ש"ס</u>

חטיבה מורחבת	ב.
1. פוליטיקה ומשטר בישראל	4 ש"ס
2. 3 ממבואות החוג (מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה; מבוא למחשבה פוליטית ומבוא למנהל ולמדיניות ציבורית)	12 ש"ס
3. כלכלה פוליטית	4 ש"ס
4. אסטרטגיה בעידן המודרני	3 ש"ס
5. מחשבה מדינית בת-זמננו	3 ש"ס
6. פוליטיקה השוואתית	3 ש"ס
7. קורס בחירה	3 ש"ס
סח"כ	<u>32 ש"ס</u>

חטיבות בלימודי צבא ואסטרטגיה

מטרת החטיבה להקנות ידע ומושגי יסוד בכל הקשור לתהליכים ולגורמים המעצבים את מדיניות הביטחון של מדינות, במיוחד בהקשר הישראלי.
לימודי החטיבה מיועדים להקנות תשתית ידע והכנה לתלמידים אשר בכוונתם להמשיך לימודיהם בתכנית תואר שני ללימודי ביטחון.

		<u>חטיבה</u>	א.
4	ש"ס	1. מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה	
3	ש"ס	2. אסטרטגיה בעידן המודרני	
9	ש"ס	3. מקורסי הבחירה בתחום של יחסים בינלאומיים, ביטחון ואסטרטגיה	
16	ש"ס	סה"כ	

		<u>חטיבה מורחבת</u>	ב.
4	ש"ס	1. מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה	
3	ש"ס	2. אסטרטגיה בעידן המודרני	
24	ש"ס	3. 8 קורסי בחירה בתחום של יחסים בינלאומיים, ביטחון ואסטרטגיה	
31	ש"ס	סה"כ	

תיאור הקורסים

סמסטרים א' + ב'

שנה א'

יישומי מחשב למדעי-החברה

מטרת הקורס לערוך היכרות ראשונית עם המחשב האישי. חלקו הראשון של הקורס יתמקד בהכרת מערכת חלונות, שימוש במעבד התמלילים Word ושימוש במערכת Internet. החלק השני יקדש ללמוד יישומים ולניתוח נתונים באמצעות תכנת SPSS המותאמת לחלונות.

פוליטיקה ומשטר בישראל

קורס יסוד זה מיועד להקנות מסגרות תאורטיות וידע אמפירי לגבי נושאים מגוונים בפוליטיקה הישראלית, ביניהם: היסטוריה פוליטית של התפתחות מוסדות השלטון, יחסי אליטות וקבוצות בחברה, שסעים ומוקדי מתח חברתיים, ביטחון לאומי, הסכסוך הישראלי-פלסטינו-ערבי, שאלת גבולות הקבע, זהות לאומית, דת-מדינה, המיעוט הערבי בישראל, זכויות הפרט, פוליטיקה ומשפט, בית המשפט העליון בישראל.

מבוא לסטטיסטיקה

הקורס יעסוק במושגי יסוד בסטטיסטיקה תאורית, ערכים מרכזיים, מדדי פיזור, התפלגויות חד-מימדיות וזו-מימדיות, מתאם ורגרסיה. בחלקו השני יתמקד הקורס בבעיות אמידה, בדיקת השערות וכיו"ב.

מבוא למחשבה פוליטית - סמסטר א'

הקורס סוקר כתבים מרכזיים במחשבת המאה ה-19 והמאה ה-20, תוך קישורים למאורעות הפוליטיים המרכזיים. נתמקד בחוגי דעות, כגון: הובס, לוק, רוסו, מיל, הגל ומרקס. מטרת הקורס להקנות הכרות עם הסיועונים הפילוסופיים המרכזיים בנוגע למדינה, כוח, דמוקרטיה, צדק, זכויות וחובות פוליטיות.

מבוא למחשבה פוליטית - סמסטר ב'

הקורס יסקור באמצעות מקורות ראשוניים את התפתחות המחשבה הפוליטית במערב החל מיוון הקלאסית במאה החמישית לפנה"ס ועד תחילת העת החדשה. במסגרת זו נתמקד בחגותם של פילוסופים פוליטיים מאפלטון, אריסטו, מקיאוולי, הובס, לוק ועד רוסו. מטרת הקורס היא להקנות הכרות עם הסיועונים הפילוסופיים המרכזיים בנוגע למדינה, כוח, דמוקרטיה, צדק, זכויות וחובות פוליטיות, ציות לחוק, וכן להדגים ולחדגיש את השוני שבין הוגה להוגה בעניינים אלה תוך בחינת כוחם המשכנע של כל אחד מהתורות הנ"ל.

מבוא למנהל ולמדיניות ציבורית

מטרת הקורס להקנות ידע בסיסי בחבנת המנהל הציבורי במישור התאורטי ובמישור האמפירי. בחלקו הראשון של הקורס יידונו מאפיינים ארגוניים-מבניים של המנהל הציבורי. בחלקו השני של הקורס נדון במהותו של תהליך קביעת מדיניות ציבורית תוך שימת דגש על משתנים סביבתיים המעצבים תהליך זה.

מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה

הקורס יציג בפני התלמידים את גישות הלימוד, מושגי היסוד והסוגיות המרכזיות בתחום היחסים הבינלאומיים. ההרצאות תתמקדנה בשחקנים ובכוחות המעצבים את מדיניות החוץ ואת היחסים הבינלאומיים; בתהליכים, התופעות, ובעיות היסוד המרכזיות ביחסים הבינלאומיים; ביעדי מדיניות החוץ ועיצובה ובכלים המשמשים על מנת ליישם מדיניות זו.

שנה ב'**קורסי חובה****שיטות מחקר**

הקניית ידע בסיסי בגישה המדעית לפוליטיקה. הנושאים העיקריים: הגדרת בעיות מחקר, בניית מושגים, תאוריות והשערות, בעיות מדידה, איסוף, עיבוד וניתוח נתונים (כולל ניתוח טבלאות, מדדי קשר, רגרסיות, מבחנים סטטיסטיים). עבודת מחקר הדורשת עיבודים במחשב תהווה חלק אינטגרלי של הקורס.

כלכלה פוליטית

מבוא לכלכלה פוליטית, תחום העוסק בחקר קשרי הגומלין בין הכלכלה לפוליטיקה, ובניתוח הכלכלה והפוליטיקה ע"י (בהתאמה צולבת) כלים ממוצע המדינה ומכלכלה. בחלקו הראשון הקורס מציג את הפרדיגמות העקריות בכלכלה הפוליטית: ליברליזם קלאסי, מרכסיזם, ליברליזם נאו-קלאסי, וקנסיאניזם. כמו כן מוצגות גישות תחכרעה הציבורית (public choice) ותורת המשחקים לפתרון בעיות פוליטיות, וגישות המבוססות על יחסי עצמה, אוטונומיה של המדינה ומוסר לפתרון בעיות כלכליות. בחלקו השני מנתח הקורס את ההתליכים והזירות המרכזיות בהן נקשרים הכלכלה והפוליטיקה: הגלובליזציה ועתיד מדינת הלאום, מערכת הסחר העולמית, יחסי צפון-דרום והסדר המוניטרי העולמי. פגישות התרגול נועדו לדיון חוזר ובעיות העולות מהשיעור, וללמידת ותירגול מספר מודלים כלכליים בסיסיים רלוונטיים. מודלים אלו מעמיקים בחומר הנלמד בשיעור וגם משולבים בדיון בחלק ב' של הקורס, יחד עם התאוריות הנלמדות בשיעור בחלק א'.

מחשבה מדינית בת-זמננו

במהלך הקורס נבחן כמה מן ההוגים הפוליטיים המרכזיים של התקופה המודרנית, תוך שימת דגש על האופן בו מוצג האדם המודרני בכלל ומבחינת יכולתו להתמודד עם מוסדות חברתיים ומערכות עוצמה האופייניות למודרניות בפרט. כמו כן, נעמוד על קווי ההתפתחות האופייניים להגות הפוליטית במהלך התקופה, ועל השאלות העומדות בפנייה כיום. הקורס יתמקד בלימוד כתביהם של רוסו, מרקס, וובר, ופקו.

פוליטיקה השוואתית

מטרת הקורס היא להקנות לסטודנטים מושגי יסוד בניתוח השוואתי של מערכות פוליטיות. הקורס מציג באופן ביקורתי את הגישות השונות הכוללות במדע המדינה לניתוח נושאים עיקריים בפוליטיקה השוואתית. בין הנושאים שידונו: התפתחות ומודרניזציה פוליטית, המדינה, משטרים, הדינמיקה של שינוי משטר, עצמה ואידיאולוגיה, לאומיות ואתניות, השתתפות האזרחים, תרבות פוליטית, תנועות חברתיות.

אסטרטגיה בעידן המודרני

השיעור יעסוק בנושאים הבאים:

- א. הלימודים האסטרטגיים - מבוא, הגדרות ומיקומם במסגרת דיסציפלינת היחסים הבינלאומיים.
- ב. הופעת הנשק הגרעיני והשפעתו על היחסים האסטרטגיים הבינלאומיים.
- ג. תאורית ההרתעה.
- ד. הדוקטרינה הגרעינית האמריקאית ותקופותיה.
- ה. סוגיות באסטרטגית הביטחון של ישראל.

פרוסמינרים**הרתעה, אכיפה והרתעה אסטרטגית**

הקורס יעסוק בתאוריות ובמודלים לניתוח אסטרטגיות הרתעה ואכיפה קונבנציונליות וחסיבות לכשלונו. בין התאוריות והמודלים שיבחנו: תאוריות של התנהגות רציונלית, תאוריות קוגניטיביות, תאוריות ארגוניות ותאוריות פסיכולוגיות. הקורס ישלב דיון תאורטי ובחינה של ארועים מדגימים, ובחלקו השני יתמקד בתופעת ההרתעה האסטרטגית.

חברה פוליטית ומשפט באמריקה הלטינית

השיעור עוסק בהתפתחותן של הדמוקרטיה של המדינות החדשות באמריקה הלטינית לאחר נפילתם של המשטרים האוטוריטריים אשר שלטו בשנים האחרונות. עיקר הדיון בכיתה יתרכז בנושא של "אחריות דמוקרטית". המטרה היא לבחון עד כמה, למרות תורת הדמוקרטיה מבחינת הצבעה למוסדות הדמוקרטיים באופן סדיר, עיתונות חופשית והתפתחות החברה האזרחית, אותם מוסדות דמוקרטיים אינם מותפקים. אנו נתמקד במושגי יסוד כמו: "פופולזם", "תורת התלות", תורת ה"מדינה בבירוקרטיה-אוטוריטרית" ונבחן את קשיי החסגנות של החברה האזרחית באמריקה הלטינית לחוקי דמוקרטיה מתקנת.

זהויות בעידן גלובלי

השיעור יעסוק באתגרים של הזהויות המודרניות בעידן הגלובלי, עד כמה אזרח המדינה כבול במסגרות ובחוקים לוקליים ובאיון מידה המדינה כפופה לכוחות ולמוסדות בינלאומיים, מהו האיוון בין הטענה לזהות לאומית ובין הדרשה לסטנדרטים טרנס-לאומיים. האם קהילות בעלות זהות טרנס-לאומיים מתדשות מוסדות בינלאומיים?

תאוריות של קניין

הקורס יעסוק בסוגים שונים של הצדקות למוסד הקניין - בתיאורם וניתוחם. לאחר הבהרה מקדמית של המושגים הרלוונטיים - "קניין פרטי" (להבדיל מחסדרים אלטרנטיביים), "זכות", וכיו"ב, נעבור לשאלה המרכזית והמנחה של הקורס: "למה קניין פרטי?" במהלך הסמסטר יבחנו תשובות פילוסופיות שונות המנסות לספק הצדקה מוסרית למוסד זה. במסגרת זו ידונו ראשית טיעונים תועלתניים בעד קניין פרטי (תחל מאריסטו וכלה בתועלתנות של המאה ה-19) ולאחר מכן מספר תאוריות המנסות לבסס "זכות" לקניין פרטי, בעיקר אלה של לוק, הגל ונוזיק. תשומת לב מיוחדת תופנה לדיון בתורת הקניין של לוק ובפרשנות וביקורת הענפה והמגוונת על תאוריה זו, וכן לקשר הרעיוני בינה לבין טיעוני המודרניים של רוברט נוזיק. לבסוף יועלו לדיון מספר סוגיות קנייניות קונקרטיים ואקטואליות כגון: הלגיטימיות של מוסד הירושה וחיוניותו למוסד של קניין פרטי; בעלות קניינית על איברי גופנו (תרומה, סחר וכיו"ב); האם תתכנה זכויות "קנייניות" של הורים בילדיהם הקטינים; מושג חריבנות הטריטוריאלית והיחס בינו לבין קניין; בעלות פרטית על קרקע; קניין רוחני; וכיו"ב.

שנה ג'**קורסי חובה****התנהגות פוליטית בישראל**

הקורס יעסוק בהיבטים שונים של פעולה ותשתתפות פוליטית בישראל, ובמיוחד בדפוסי הפעולה במסגרת מפלגות ותנועות חברתיות בזירה הפוליטית הפורמלית והלא-פורמלית. כבסיס לדיון זה ייערך בירור מושגי ותאורטי ביחסי הגומלין בין מדינה לחברה, מתוך הבנה של תפקידם ודרכי תיפקודם של מוסדות פוליטיים וחברתיים שונים במסגרת זאת. במהלך הקורס ייבחנו מקרי מבחן מייצגים הנוגעים לסוגיות העיקריות המעסיקות את הפוליטיקה הישראלית, כמו יחסי יהודים-ערבים, יחסים בין-אתניים, ויחסי מגדר.

מדינות ומדיניות מעשית

הקורס נועד להפגיש את הסטודנט/ית עם מעצבי מדיניות בכירים (בעבר ובהווה) בתחומים שונים בחיי המדינה. חלקו הראשון של הקורס מוקדש לחכרת עקרונות בסיסיים ולחכרת כלי ניתוח עיוניים בתחום קביעת מדיניות ממלכתית. חלקו השני - והארי - מורכב מחרצאות אורח מפיהם של אישים בעלי ניסיון מעשי בקביעת מדיניות ברמה הלאומית (כולל פוליטיקאים, פקידים בכירים ואנשי ביטחון), שממלאים/מילאו תפקידים מרכזיים בשטח הצבאי והמודיעיני, במשק ובכלכלה, ונושאי חברה וחינוך ובתחום מדיניות החוץ והדיפלומטיה.

פרויקט שטח

הקורס מיועד לאמן את הסטודנט בעבודת מעשית מחוץ לכותלי האוניברסיטה. במסגרת זו ישהח התלמיד כחצי יום בשבוע, במהלך 16 שבועות במקום בו ישובץ.

קורסי בחירה**משפט וחברה - סוגיות נבחרות בישראל ובעולם**

קורס שעניינו בניתוח סוגיות מרתקות של משפט, חברה ופוליטיקה בישראל. בין הסוגיות הנדונות: אחריות מיניסטריואלית, מינויים פוליטיים, ועדות חקירה, מימון מפלגות, מעמד האישה בישראל, זכויות מיעוטים, הסכמים פוליטיים, פיקוח על שירותי הביטחון והצבא, בחירות ושיטות בחירה, קהילות בישראל, עובדים ומעבידים, נישואים אזרחיים, מאבקי דת ומדינה, יחסי רשויות השלטון, מוסדות היועץ המשפטי וביקורת המדינה, בית המשפט העליון, התרבות המשפטית בישראל, משמעויות הכיבוש בשטחים, עובדים זרים, גבולות הציות לחוק ומרי אזרחי, ועוד. הלימוד בקורס אינו הורש חשכלה משפטית. מושגי יסוד משפטיים הכרחיים יילמדו במהלכו. הקורס יקנה כלים תאורטיים ויעשיר בניתוח סוגיות נבחרות.

ציות ואי ציות לחוק: ישראל במראה השוואתי

הקורס יתמקד באחת הסוגיות המרכזיות הנדונות בחברה הישראלית ציות ואי ציות לחוק. המטרה היא ללבן את הסוגיה בהיבטים נורמטיביים וסוציו-פוליטיים. נעסוק בין השאר בכתביהם של פילוסופים שונים ונלמד לעומק מאבקים משפטיים ופוליטיים סביב הסוגיה הזו. לקורס יתלוו סימולציות וניתוח טקסטים.

מושג האזרחות בדמוקרטיה הישראלית

הקורס יבחן את הרעיונות העומדים מאחורי דפוסי ההשתתפות הפוליטית והאזרחות בישראל, החל משחר תציונות ודמות תבנאי כמקדם הפרוייקט הלאומי ועד ימינו אנו, עת דמות האזרחות הראויה היא נושא למחלוקת. בחינה זו תעשה לאור הספרות הפילוסופית-פוליטית במושג האזרחות במדינות דמוקרטיות בכלל, ומדינות רב-תרבותיות בפרט.

ראליזם ויחסים בין לאומיים

הקורס יבחן את הזרם המרכזי בתאוריה של יחסים בין לאומיים על גזרותיו, גווניו ומבקרו. במסגרת ההרצאות תידון משנתם של הוגי דעות ריאליסטים מותקדידים דרך מקיאבלי והובס, ועד הסט מורנגטאו וקנת וולץ. במרכז הדיון יעמדו מושגים ריאליסטים, כגון: ראשוניות (Primacy) המדינה, אינטרס לאומי, עצמה, מאזן הכוחות, רווח יחסי, משחק טכום אפס וסדר אנרכי. כמו כן, ייבחנו מרשמים ריאליסטיים לבניית קואליציות, הרתעה וכפייה, ותדון משמעותם מזוית של מוסר מול תועלת. את כיווני המדיניות השונים אליהם מובילה תשיבה ריאליסטית נמחיש דרך דעותיהם ומעשיהם של מדינאים זרים ביניהם ביסמרק, דה-גול, וקיסניג'ר, ומדינאים ישראלים מבן-גוריון ועד רבין ושרון.

תורת המשחקים ותנהגות אסטרטגית בפוליטיקה

תורת המשחקים הינה תאוריה מתימטית העוסקת בתחליכי קבלת החלטות אינטראקטיביים שבהם החלטתו של שחקן אחד תלויה בהחלטות של שחקן או שחקנים אחרים. הקורס יציג יסודות בתורת המשחקים ויישומים של תורה זו למגוון של תחליכים פוליטיים, כולל בחירות וקואליציות, מוסדות פוליטיים ותחליכים ביחסים בינלאומיים. הדגש בקורס הוא על היישומים של תורת המשחקים למגוון של תחליכים פוליטיים. אין דרישות קדם מתמטיות לקורס.

מדיניות החוץ של ארה"ב

לארה"ב כיום מעמד מיוחד: הן במערכת הבינלאומית והן בישראל. לכן יש מקום לעיון במקורות הרעיוניים, ההיסטוריים והפוליטיים, של מדיניות-החוץ האמריקנית. וזאת בכל אחד משלושת המישורים: חדו-צדדי (כלפי ישראל), האזורי (כלפי המזה"ת), והגלובלי (כלפי ידידה ויריביה כמו גם מוסדות בינלאומיים). דגש יושם על המסורת הדיפלומטית בת מאתיים שנים ועל מיקומה הגיאופוליטי של ארה"ב בתור "תשומות" אשר מעצבות את האינטרס הלאומי ואת הדימוי-העצמי של האמריקאים. גורים שלישי לא פחות חשוב הוא עצם תהליך קבלת החלטות בחברה פתוחה ודמוקרטית. מדובר על השפעות כגון: אישיותם של נשיאי ארה"ב; יחסי מימשל-קונגרס; קבוצות לחץ; דעת הקהל וירבינות בין-משרדיות (בית חלבן - מחלקת המדינה - הפנטגון - המועצה לביטחון לאומי, ועוד). תהיה התייחסות במהלך הקורס לסוגיות מרכזיות במדיניות-החוץ האמריקנית ובראשן: היחסים עם בריה"מ, ניאו-בדלנות מול מעורבות ותלות-הדדית, המערכת הכלכלית, ההנהגת מחנה "העולם החופשי", וכמובן העמדה האמריקנית לגבי הסכסוך הישראלי-ערבי ומגמות ביחסי ושינגטון-ירושלים.

האיחוד האירופי - הסדר הכלכלי-פוליטי

מבוא לסדר הפוליטי-כלכלי באיחוד האירופי. קורס זה עוקב אחר התהליך הבלתי רגיל של העברת חריבות באירופה לאחר מלחמת העולם השנייה ממדינות לארגונים בינלאומיים. הקורס מספק מדרג למבין תארגונים באיחוד האירופי ולתחומי שתוף הפעולה בין חברותיו, וכן תובנות לגבי עתיד המטבע המשותף (היורו). במהלך הקורס נתמקד בנושאים כגון מדיניות החוץ והביטחון המשותפת, תהליך החקיקה האירופי, המדיניות החקלאית המשותפת, השוק המשותף, פרמידת העדפות הסחר, והמערכת המוניטרית האירופית. נעשה שימוש בכלים תאורטיים מתחומי הכלכלה ומדע המדינה, אך אין צורך בידע מוקדם בכלכלה.

סמינרים שנתיים**מהפכת טכנולוגיות במלחמה**

מאז ראשית העידן התעשייתי משנה המלחמה את פניה מידי כמה דורות כתוצאה מהשפעותיהן הסותרות של מהפכות טכנולוגיות. הסמינר יתמקד בניתוח השפעתן של שלוש מהפכות מרכזיות כאלה: מהפכת הברזל והקיסור של המאה ה-19, מהפכת המינע הכרוכה בהופעתו של מנוע הבעירה הפנימית בראשית המאה ה-20, ומהפכת האלקטרוניקה בשדה הקרב של דורנו. תנות מערכת הגורמים שמאחורי ההצלחות והכשלונות של צבאות בקליטה ובחטמעה התורתית, הארגונית והחומרית של מהפכות אלו.

הימין הרדיקלי בימנו

השיעור עוסק בזרמים אינטלקטואליים אנטי-ליבראליים באירופה ובארצות הברית. אנו נתמקד בתאוריות קהילתיות, תאוריות של דמוקרטיה ישירה ותאוריות של זכות תרבותית. נבחן את הקשר בין התאוריות האלה לתנועות של הימין החדש במקומות רבים בעולם הדמוקרטי המודרני. נשים דגש מיוחד על השונה והדומה בין הימין הישן והימין החדש, ובין הימין החדש לשמאל החדש. נבחן במיוחד איך נושאים שהיו קשורים לשמאל החדש הפכו לנושאים של הימין. נתמקד במשמעותה הפוליטית של הזהות האידיאולוגית הזאת. כמו-כן נדון באידיאולוגיה ובפעילות הפוליטית של תנועות ימניות כמו: "הליגה הצפונית" באיטליה, "החזית הלאומית" בצרפת, מפלגת "החרות" באוסטריה ותנועות בימין הרדיקלי בישראל.

סוגיות בכלכלה ובפוליטיקה של המזרח התיכון

הקורס מתמקד בבעיות הכלכליות והפוליטיות המאפיינות את המזרח התיכון ובניתוח סוגי המשטרים שבו. החלק הראשון של הקורס עוסק בבעיית ריבוי האוכלוסין, בבעיית המים וביטחון המזון, סקטור הנפט, הגירה, תפקיד המגזר הציבורי וניסיונות הרפורמה בו, מונרכיה, סוציאליזם, איסלאמיזם, יחסי מדינה-צבא, ועיור. נעשה שימוש בכלים תאורטיים מתחומי הכלכלה ומדע המדינה, אך אין צורך בידע מוקדם בכלכלה. החלק השני של הקורס מתבסס על הצגת עבודות עיי הסטודנטים. העבודות מנתחות מקרים ספציפיים של הבעיות המוצגות בחלקו הראשון של הקורס.

דעת קהל בישראל

הסמינר עוסק בדעת קהל ופוליטיקה מבחינה תאורטית ואמפירית. בתלק התאורטי נתמקד במושג דעת קהל, בתחליכי שינוי של דעת קהל, ובקשר בין דעת קהל פוליטיקה ותקשורת. התלק האמפירי ירחיב לגבי דעת קהל בישראל. במסגרת הסמינר יערכו התלמידים מחקר אמפירי בתחום דעת הקהל, תוך כדי שימוש בנתונים קיימים או איסוף נתונים מקוריים משלחם. המחקר יוצג וידון בכיתה, ויוגש בסוף השנה כעבודה סמינריונית.

אלימות והמדינה

הסמינר יוקדש לקריאת טקסטים על אלימות. נדון בסוגיות שונות הנוגעות לאלימות קולקטיבית, חברתית ופוליטית הן כנגד המדינה - המאתגרת את שלמותה מבפנים - והן מצד המדינה כלפי קבוצות שונות בחברה. נסח לחבין את מקורותיה, היווצרותה, משמעותה ומאפייניה של האלימות. נשאל האם ניתן לחשוב במונחים של "תרבויות", או קבוצות חברתיות אלימות. נבחן את יחסי הגומלין בין אלימות, המדינה, הפוליטיקה והסדר החברתי, ואת היחסים בין המדינה, אלימות ומיגדר.

הפוליטיקה של זהויות והמדינה

הפוליטיקה של זהויות מהווה את אחת מהתופעות בעלות ההשפעה בעולם המודרני. העלייה החדה בגיבושן של זהויות קולקטיביות-לאומיות, אתניות וזהויות חברתיות - סיפקה בסיס למוביליזציה של תנועות פוליטיות ולקונפליקטים רחבי-מימדים. בעידן בו הסוברניות של מדינת הלאום וגבולותיה נשחקו כתוצאה מזרימה בינלאומית של הון, טובים ועבודה, החלו תנועות אלו לאתגר את שלמותה של המדינה מבפנים. העלייה בפוליטיקה של זהויות התרחשה באותו זמן שהחלה התפשטות של משטרים דמוקרטיים, ובאופן פרדוקסלי הטיח ספק ביכולתן של דמוקרטיות להכיל בהצלחה את האינטרסים השונים שצומחים מתוך החברה האזרחית, או להבטיח את הליכוד החברתי (אם אכן זהו תנאי הכרחי) לסיפוק הטוב החברתי המשותף. הקורס יבחן את תהליך היווצרותן של זהויות אתניות וחברתיות תוך הצגה ביקורתית של הגישות התאורטיות השונות והדיונים הקיימים בספרות וידון באספקטים שונים של הפוליטיקה של זהויות במסגרת המדינה המודרנית.

פוליטיקה ערבית

הסמינר יעסוק בזרמים האידיאולוגיים והפוליטיים הקיימים בעולם הערבי ובדינמיקה של היחסים במערכת הבין-ערבית. בין הסוגיות שידונו: המתח בין לאומיות על-טריטוריאלית לבין לאומיות פריטיקולרית; פוליטיקה של אחדות; פוליטיקה של ועידת פיסגה; הקשר בין את תהליך היווצרותן של זהויות התפתחות כלכלית-חברתית והסוגיה הפלסטינית במערכת הבין-ערבית.

פוליטיקה פלשתינאית

התפתחות היחסים בין ישראל לבין הגדה המערבית מאז 1948 ועד ימינו. הזרמים הפוליטיים, המגמות האידיאולוגיות, בעיות הזהות ויחסי העוצמה. שינוי והמשכיות מאז מלחמת ששת הימים וכינון הרשות הפלשתינאית ב-1994.

פוליטיקה ומדיניות ציבורית

הסמינר יעסוק בהשפעת הפוליטיקה על עיצוב, יישום והערכת תהליכי מדיניות ציבורית, בהקשר זה נבחן כיצד פוליטיקה ומדיניות ציבורית קובעים את האופי וחיקף הפעילות של שלושת הסקטורים - הציבורי, הפרטי והשלישי, באמצעות תהליכי הפרטה והלאמה של תחומים כלכליים-חברתיים המתרחשים במדינה מודרנית ודמוקרטית.

סוגיות נבחרות בליברליזם

הסמינר יציג באופן מבואי את המחשבה הליברלית מראשיתה ויעלה לדיון סוגיות פוליטיות מרכזיות במסגרת תאוריה זו. הציו הראשון של הסמינר (סמסטר א') יסקור את ראשית הרעיון הליברלי בהגותם של תומס הובס וג'ון לוק ואת התפתחותה בתורותיהם של ג'ון סטוארט מיל וג'ון רולס וימשיך בבחינת הגותם של מספר פילוסופים ליברליים בני זמננו. תוך כדי כך תוקנה היכרות עם הרעיונות והטיעונים הליברליים המרכזיים, ההנחות הבסיסיות, וכן הגיון והמתלוקות במסגרת החשיבה הליברלית. דגש מיוחד יושם על אותן סוגיות ששבות ועולות במסגרת הדיון הליברלי שיהיו את נושא הדיון בסמסטר ב'. הציו השני של הסמינר (סמסטר ב') יתבסס על עבודתם של התלמידים שיתבקשו להציג (כל אחד בתורו) ולדון יחדיו בסוגיות נבחרות במסגרת תאוריה זו, לפי בחירתם האישית. מדובר בנושאים כגון: חופש הביטוי, חופש המצפון וכיו"ב חירויות פוליטיות אחרות, סרבנות פוליטית, רב-תרבותיות במדינה ליברלית, זכויות מיעוטים, לאומיות ליברלית, זכויותיהם של הורים וילדים, ליברליזם בחינוך, זכויות רווחה, ליברליזם כלכלי, ליברליזם וזכויות של נשים (למשל היחס בין ליברליזם לפמיניזם, או זכותה של אישה לגופה כבסיס לזכות החוקית להפיל עובר) ועוד - הכל לפי ראות עיניהם ונסית לבם של הסטודנטים.

סמסטר ב'**שנה א'+ב'****קורסי מבוא וחובה**

ראה/י פירוט בסמסטר א'.

פרוסמינרים**עיונים במקיאבלי**

קריאה מודרכת ב"הנסיך", ב"עיונים" וב"אומנות המלחמה".

תאוריות של קניין

ראה/י סמסטר א'.

הכלכלה הפוליטית של הכסף ושל משטרים מוניטריים בינלאומיים
 הקורס עוסק בתופעה של משטרים מוניטריים בינלאומיים, כולל איחודי מטבע וצורות נמוכות יותר של אינטגרציה מוניטרית. בחלק הראשון של הקורס ידונו תפקידי הכסף השונים והקשר בינם לבין משתנים תרבותיים ופוליטיים. בחלק השני של הקורס ינותחו מספר משטרים מוניטריים בינלאומיים ע"י תאוריות כלכליות ופוליטיות שונות של יצירת, שימוש וניהול הכסף, ושל הוצרות איחודי מטבע.

האיחוד האירופי - במבט העבר, הווה והעתיד

נושאים שייסקרו במהלך הקורס: המחנח הלאומי והפדרליזם, בדלנות ולאומנות מול אינטגרציה קהילתית, מוסדות האיחוד האירופי, תרחבת האיחוד האירופי, מדינת הסעד והאיחוד האירופי.

ישראל בזירה הבינלאומית מהקמת המדינה עד ימינו

הקורס מספק סקירה היסטורית מקיפה של מדיניות החוץ של ישראל, תוך דגש על התאמת מדיניות זו לשינויים המבניים במערכת הבינלאומית מאמצע המאה ה-20 ועד תחילת המאה ה-21. הקורס יתאר ויטביר את מדיניות החוץ של ישראל כלפי העולם הערבי, המערב, העולם הקומוניסטי, העולם השלישי, התפוצות, ותאויים. הקורס לא יהיה מוגבל לסכסוך הישראלי-ערבי, אלא יסקור את ההתפתחויות ואת השינויים במעמד הבינלאומי של ישראל. כמו כן, הקורס יספק הסבר היסטורי למקור חילוקי הדעות האידיאולוגיים, בתחום הדיפלומטי, בין מקבלי תהלכות הישראליים, ויבדוק כיצד המנהיגים והדיפלומטיים הישראליים התמודדו ומתמודדים עם המתח בין השאיפות האידיאולוגיות שלהם לבין ההגבלות של המציאות. בסוף הקורס ננתח את האתגרים הדיפלומטיים והאסטרטגיים העומדים בפני ישראל בעקבות סוף המלחמה הקרה, קריסת תהליך אוסלו, והמלחמה האמריקאית בטרור הבינלאומי.

שנה ג'קורסי חובה

ראה/י פירוט סמסטר א'.

קורסי בחירה**סימולציות של תהליכים פוליטיים**

הקורס יתמקד בשימוש בתהליכי הדמייה ככלי למחקר, תכנון, והטמעת מדיניות בתחומים שונים של מדע המדינה. הגישה בקורס חינה שילוב של למידה תאורטית על מהותו של סימולציות פוליטיות ואופני השימוש בהן בעבר, עם פיתוח של סימולציה פוליטית על ידי תלמידי הקורס והרצתה בסוף הסמסטר. בחלק התאורטי תיסקרנה סימולציות מחשב, סימולציות אדם-מכונה, וסימולציות כל-אדם בהקשרים שונים של מדע המדינה כגון חקר בחירות, חקר קואליציות, מדיניות ציבורית, תכנון מדיניות חוץ וביטחון, ויחסים בינלאומיים.

משטרים ואידיאולוגיות במאה ה-20

השיעור עוסק בחתפתחותן של שלוש האידיאולוגיות החשובות במאה ה-20: מרקסיזם-לניניזם, פאשיזם ודמוקרטיה ליברלית. נבחן איך אידיאולוגיות אלו נחפכו למשטרים פוליטיים ונשים דגש מיוחד על צמיחתם של משטרים פאשיסטים אשר היוו את אלטרנטיבה הרדיקלית ביותר לדמוקרטיה הליברלית ולמרקסיזם. השיעור יעסוק גם בהתמוטטותו של העולם הקומוניסטי ובצמיחתה המחודשת של הלאומנות. אנו נבחן האם מושג "סוף ההיסטוריה" הוא רלוונטי לימינו, או דווקא הגברת השנאה העדתית בעולם וצמיחתה המחודשת של הלאומנות מבשרת חידוש ההיסטוריה של תחילת המאה העשרים.

יסודות המרקסיזם

הקורס יעסוק בבחינת הסוגיות המרכזיות שתעסיקו את קרל מרקס במהלך חייו בתחומי הפילוסופיה, הסוציולוגיה, הכלכלה והפעולה הפוליטית. חומר הקריאה יתבסס, בעיקר, על כתביו של מרקס עצמו ושל פרידריך אנגלס. במוקד הדיון יעמדו נושאים כגון המטריליאליזם ההיסטורי כגישה מדעית, ביקורת הכלכלה המדינית, מלחמת המעמדות, מהפכה וחברת סוציאליסטית. יעשה גם מאמץ מיוחד לבחון נושאים העומדים במרכז הדיון הציבורי בישראל היום, כמו יחסי דת ומדינה, איכות הסביבה, פמיניזם, גלובליזציה, לאור התובנות המרקסיסטיות.

עולות עבר

השיעור יעסוק בדיון המנתחל עתה בתחום הפילוסופיה הפוליטית בסוגיות הקשורות לעולות עבר ולתיקון. באופן כללי ניתן לומר שחידון הזה מתמקד בשלושה נושאים: הכרה, פיצוי ופיוס, כאשר פיוס נתפס כמטרת התהליך והכרה ופיצוי כאמצעים להשגתו. בשיעור יבחנו באופן ביקורתי המשמעויות התאורטיות והמעשיות של כל אחד מן המושגים האלה במחשבתם של חוגים שונים ובמצבים היסטוריים שונים. בין הנושאים הספציפיים שיבחנו יהיו פשעי מדינה, ועדות אמת ופיוס, זכויות קרקעיות של עמים ילידים וזכות השיבה של פליטים.

האתגרים של הלאומיות הדמוקרטית בעידן המודרני

המדינות המפותחות בעולם המודרני עוברות תהליך של הפיכה ממדינות-לאום למדינות רב-תרבותיות. תופעה זו הצמיחה דיון תאורטי ופוליטי על מחות הקשר בין דמוקרטיה ליברלית וזהות לאומית. שאלות על מהות מושג האזרחות, הקשר בין אזרחות פוליטית ואזרחות חברתית, וחקשר בין זכויות אזרחיות לנאמנות לאומה הן כמה מן הסוגיות שנדון בשיעור הזה. ברמה התאורטית אנו נתמקד בדיון על טקסטים של Will Kymlicka, Michael Waltzer, Iris Young, Brin Barry ואחרים. ברמה הפוליטי אנו נבחן את הפיכתה של אירופה ליבשת רב-תרבותית בתשואות לארצות-הברית. נבחון את התשובה של הימין הרדיקאלי והימין השמרני על התפתחויות פוליטיות וחברתיות אלו.

שינויים מבניים במערכת המפלגתית בישראל

השיעור יעסוק בשינויים המבניים שחלו במערכת הרב-מפלגתית הישראלית, במעבר ממפלגה דומיננטית במרכז למערכת דו-גושית בפועל.

המעבר התבטא בתחליכים צנטרופטאליים של אחד מפלגות משמאל ומימין והקמת המערך והליכוד ובמקביל בתחליכים צנטרופוגאליים של יסוד מפלגות לייק חדשות לצדן של שתי הגדולות. מעבר זה השפיע על המהפך השלטוני ב-1977 ועל חילופי השלטון ב-1992, 1996, 1999 ו-2001 והביא לתופעה יוצאת הדופן במשטרים דמוקרטיים-פרלמנטריים של ממשלת אחדות לאומית פריטטית רוטציונית ודו-ראשית.

סוגיות בפסיכולוגיה פוליטית

הקורס בראשיתו יציג את התחום של הפסיכולוגיה הפוליטית; ובהמשכו יתמקד במספר נושאים שלו. הקורס ינתח תפיסות עולם שצומחות בחברה בפרספקטיבה פסיכולוגית פוליטית. במסגרת ניתוח זה יוצגו אמונות קונפליקט באופן כללי ואמונות קונפליקט בלתי נשלט במיוחד. באופן ספציפי ינתחו אמונות אתוס הקונפליקט כמו דה-לגיטימציה, פטרייטיזם, ביטחון ותחושת קורבן. בהמשך, הקורס יטפל בדרכי פתרון קונפליקטים הדורשים שינוי אתוס הקונפליקט ובניית אתוס השלום.

תואר שני

יועץ: ד"ר טל שדה

מטרות הלימודים

להקנות לתלמידים ידע וכלי ניתוח וחשיבה מתקדמים בנושאים של פוליטיקה בינלאומית, לאומיות ומקומיות. דגש מיוחד יושם על הכשרת תלמידים למחקר והוראה עצמאיים. כמו-כן ייחשפו התלמידים לנושאים אשר ישמשו להם כבסיס לפעילות ציבורית.

קיימות שתי תכניות לימודים לתואר שני:

1. ללא עבודת גמר.
2. עם עבודת גמר (תכנית זו מאפשרת בסיומה הגשת מועמדות ללימודי תואר שלישי).

תנאי קבלה

למסלול ללא עבודת גמר - רשאים להציג את מועמדותם:

תלמידים אשר סיימו את לימודי התואר הראשון בציון גמר של 82 לפחות.

למסלול עם עבודת גמר - רשאים להציג את מועמדותם:

תלמידים אשר סיימו את לימודי התואר הראשון בציון גמר של 85 לפחות.

תלמידים שסיימו תואר ראשון בחוג שאינו מדע-חמדינה, חייבים בלימודי השלמה מתואר ראשון כמפורט בהמשך.

דרישות מעבר ממסלול ללא עבודת גמר למסלול עם עבודת גמר

ממוצע של 85 לפחות בלימודים בתום השנה הראשונה בחוג, בקורסים:

שיטות מחקר למתקדמים במסלול עם עבודת גמר
גישות ותאוריות במדע חמדינה במסלול עם עבודת גמר

קורס חובה בתחום החתמחות

1 סמינר סמסטריאלי

1 סדנה סמסטריאלית

לימודי השלמה

במסגרת לימודי ההשלמה חייבים התלמידים ללמוד 5 מתוך 6 קורסי החובה לתלמידי שנה ב':

-	כלכלה פוליטית - שי+תי	4	שייס
-	אסטרטגיה בעידן המודרני - שי+תי	3	שייס
-	מחשבה מדינית בת-זמננו - שי+תי	3	שייס
-	פוליטיקה השוואתית - שי+תי	3	שייס
-	מבוא למנהל ולמדיניות ציבורית - שי+תי	4	שייס
-	שיטות מחקר - שי+תי	4	שייס

תלמידים שלא למזו קורס בתחום של שיטות מחקר חייבים לכלול את הקורס במסגרת לימודי ההשלמה שלהם.

שימו לב: תלמידים שחסר להם קורס אחד בלבד מלימודי ההשלמה יוכלו ללמוד במקביל 2 קורסי בחירה מלימודי התואר השני.

תלמידים שחסרים להם 2 קורסים מלימודי ההשלמה יוכלו ללמוד במקביל קורס בחירה אחד מלימודי התואר השני.

תלמידים שחסרים להם 3 קורסים ומעלה מלימודי ההשלמה אינם רשאים ללמוד קורסים מלימודי תואר שני.

תלמידים שיתקבלו ללימודי השלמה במסלול ללא עבודת גמר חייבים להשיג ממוצע של 75 לפחות בלימודי ההשלמה וציון 70 לפחות בכל אחד מהקורסים כדי לעבור למעמד של תלמיד מן המניין. במסלול עם עבודת גמר התלמידים חייבים להשיג ממוצע של 80 לפחות בלימודי ההשלמה וציון 70 לפחות בכל אחד מהקורסים כדי לעבור למעמד של תלמיד מן המניין. (פרט למתקבלים עפ"י "נוהל קבלת תלמידים בעלי תואר ראשון ממוסד אחר ללימודי תואר מוסמך באוניברסיטת ת"א" - ראה נוהלים אוניברסיטאיים בדפים הצהובים.)

תחומי לימוד

- א. מחשבה מדינית
- ב. פוליטיקה ישראלית ופוליטיקה השוואתית
- ג. משפט, חברה ופוליטיקה
- ד. תקשורת פוליטית
- ה. מנחל ומדיניות ציבורית
- ו. יחסים בינלאומיים ואסטרטגיה
- ז. מתודולוגיה וכלכלה פוליטית

משך הלימודים

תלמידי שני המסלולים חייבים לסיים את כל חובות התואר עד תום השנה הרביעית ללימודיהם. מתן אישור להמשך לימודים מעבר לשנה הרביעית ייעשה במקרים חריגים בלבד בסמכות ראש החוג והיועץ לתואר שני. אישור להמשך לימודים מעבר לשנה החמישית הוא בסמכות ועדת ההוראה הפקולטתית ומחייב המלצה מנומקת של היועץ.

תכניות לימודים

- א. **תכנית ללא עבודת גמר**
מטרת התכנית להכשיר תלמידים למחקר וחוראה בבתי-ספר על-יסודיים ובמכללות, לציידם בכלים לחשיבה ולקרבם לנושאים שבתחומי מדע-המדינה כבסיס לפעילות ציבורית. אופן לימוד זה יקנה תואר מ.א. ללא עבודת גמר, ומוסמכיו לא יוכלו להמשיך ללימודי תואר שלישי. מכסת שעות הלימוד באופן לימוד זה היא 45 ש"ס. על התלמידים לעמוד בבחינת גמר בתחום התמחותם.

קורסי חובה

- שיטות מחקר במסלול ללא עבודת גמר
קורס חובה בתחום הלימוד (כמפורט בהמשך)
גישות ותאוריות במסלול ללא עבודת גמר

3	ש"ס
3	ש"ס
3	ש"ס

קורסי בחירה

- 7 סדנאות/קורסי בחירה
3 סמינרים סמסטריאליים
1 סמינר שנתי (מומלץ בתחום הלימוד)
בחינת גמר
סה"כ לתואר במסלול ללא עבודת גמר

21	ש"ס
9	ש"ס
6	ש"ס
חייב	
45	ש"ס

תנאי המשך לימודים לתלמידי המסלול ללא עבודת גמר

חובה על התלמידים לסיים תוך שלושה סמסטרים מיום התחלת לימודיהם לתואר שני בחוג את הקורסים הבאים:

- קורס חובה בתחום הלימוד
- שיטות מחקר לתלמידי המסלול
- גישות ותאוריות במסלול ללא עבודת גמר

זאת בממוצע של 80 לפחות ובתנאי שהציון בכל אחד מהקורסים יהיה 70 לפחות. תלמידים שלא יעמדו בתנאי יופסקו לימודיהם בחוג. מקרים חריגים יובאו בפני ועדת החוג.

בחירת הגמר

הבחינה תהיה בתחום הלימוד של התלמיד. התלמידים חייבים לגשת לבחינת הגמר בסמסטר האחרון ללימודיהם. לרשות התלמידים יעמדו שני מועדים (מועד אחד בסמסטר אי ומועד נוסף בסמסטר ב). ציון המעבר יהיה 75 לפחות. התלמידים יהיו רשאים לגשת לבחינה פעמיים בלבד. מידי סמסטר, כחודש לפני הבחינה, תופץ רשימה ביבליוגרפית של ספרים ומאמרים בכל אחד מתחומי הלימוד. תלמידים ילמדו לקראת הבחינה את כל המאמרים והספרים בתחום הלימוד בו הם מבקשים להיבחן. בבחינה יתבקשו התלמידים לענות על 2 מתוך 3 שאלות בתחום הלימוד בו למדו. ציון הבחינה מהווה 10% מציון הגמר.

ב. תכנית עם עבודת גמר

מטרת התכנית להכשיר תלמידים למחקר עצמאי ולחוראה ברמה אוניברסיטאית בתחומי מדע-המדינה. הלימודים כוללים 37 שעות לימוד סמסטריאליות, עבודת גמר ובחינה על עבודת הגמר. למוסמכים שסיימו את לימודיהם בציון סופי של 85 לפחות תינתן האפשרות להירשם כמועמדים ללימודי תואר שלישי בחוג.

קורסי חובה

קורס חובה בתחום הלימוד (כמפורט בהמשך)	3	ש"ס
גישות ותאוריות במדע המדינה לתלמידי המסלול עם עבודת גמר	3	ש"ס
סטטיסטיקה למ.א. ¹	3	ש"ס
(לא ישוקלל בציון הגמר)		
שיטות מחקר במסלול עם עבודת גמר ²	4	ש"ס
סדנה מתודולוגית	3	ש"ס

קורסי בחירה

3 סמינרים סמסטריאליים	9	ש"ס
2 סדנאות/קורסי בחירה	6	ש"ס
סמינר שנתי	6	ש"ס
עבודת גמר		
סה"כ לתואר במסלול עם עבודת גמר	37	ש"ס

¹ פטור מקורס זה ניתן לקבל ע"ש בחינה שתתקיים ביום שישי ה-18.10.02 בשעה 9.00. תלמידים שיקבלו פטור על-סמך בחינה זו, חייבים בסדנה/סמינר נוסף בחיקוף של 3 ש"ס שישוקלל בציון הגמר.

² תלמידים רשאים ללמוד "שיטות מחקר במסלול עם עבודת גמר" במקביל או אחרי שלמדו את הקורס "סטטיסטיקה למ.א.".

תנאי המשך לימודים לתלמידי המסלול עם עבודת גמר

חובה על התלמידים לסיים תוך ארבעה סמסטרים מיום התחלת לימודיהם לתואר שני בחוג את הקורסים הבאים:

- קורס חובה בתחום הלימוד
- גישות ותאוריות במדע המדינה לתלמידי המסלול
- שיטות מחקר לתלמידי המסלול
- סטטיסטיקה למ.א.
- סמינר/סדנה סמסטריאלית

זאת בממוצע של 80 לפחות, ובתנאי שהציון בכל אחד מהקורסים יהיה 70 לפחות. תלמידים שלא יעמדו בתנאי יופסקו לימודיהם בחוג. מקרים חריגים יובאו בפני וועדת החוג.

סדנה מתודולוגית

כל תלמידי המסלול חייבים להשתתף בסדנה שמטרתה להכשיר תלמידים לכתיבת עבודת התיזה.

דרישות מוקדמות לסדנה המתודולוגית: סיום קורסי החובה, סיום שני סמינרים סמסטריאליים ותיאום נושא לכתיבת עבודת תיזה עם מנחה.

עבודת גמר

תלמידי התואר השני במסלול חייבים בכתיבת עבודת גמר בהנחיית אחד מחברי הסגל הבכיר בחוג. תלמיד חייב להגיש הצעה לעבודת תיזה עד תום השנה השלישית ללימודיו ולקבל את אישור המנחת להצעת. תלמיד שלא יעמוד בדרישה זו עד תום השנה הרביעית - יופסקו לימודיו בחוג או שיחיה עליו לעבור למסלול ללא עבודת גמר. ציון עבודת הגמר מהווה 40% מציון הגמר.

לתלמידי שתי התכניות

קורס חובה בתחום הלימוד

תלמידים שתחום הלימוד שלהם יחסים בינלאומיים ואסטרטגיה ילמדו את הקורס: המערכת הבינלאומית.

תלמידים שתחום הלימוד שלהם מנהל ומדיניות ציבורית ילמדו את הקורס: מנהל ציבורי ומדיניות ציבורית.

תלמידים שתחום הלימוד שלהם משפט, חברה ופוליטיקה ילמדו את הקורס: סוגיות במשפט ובמדעי החברה.

תלמידים שתחום הלימוד שלהם תקשורת פוליטית ילמדו את הקורס: תקשורת פוליטית. תלמידים שתחומי הלימוד שלהם מחשבה מדינית; פוליטיקה ישראלית ופוליטיקה השוואתית; מתודולוגיה ולכלכלה פוליטית ילמדו את הקורס: הפילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה.

קורסי בחירה

סמינר סמסטריאלי - במסגרת זו תוגשנה עבודות סמינריוניות בתיאום עם המרצה. סדנה/ קורס בחירה - במסגרת זו יחוייבו התלמידים ברפרט בע"פ ו/או ברפרט בכתב ו/או בבחינה, בהתאם להחלטת המרצה.

עבודות יש להגיש עד 5 שבועות מתום הסמסטר. עבודה סמינריונית יש להגיש עד תום הסמסטר העוקב.

סמינרים שנתיים

הסמינרים השנתיים מאפשרים לתלמיד להתמודד עם סוגיה מורחבת. עבודה סמינריונית שנתית יש להגיש עד תום הסמסטר העוקב.

שימו לב: לתלמידים מוצעים מספר סדנאות/קורסי בחירה וסמינרים מחוגים אחרים באוניברסיטה, אולם כל הסמינרים המחייבים עבודות סמינריוניות חייבים להילקח מתוך החוג.

בחינות

בקורסי תואר שני יינתן מועד בחינה אחד בלבד. מועד נוסף יינתן בגין שירות מילואים. מועד מיוחד בגין סיבה אחרת יהיה כפוף לאישור היועץ ופנייה לוועדת הוראה ומתנה בהמצאת אישורים מתאימים.

שימו לב

תלמידים שהחלו לימודיהם לפני סמסטר א' תשס"ב ולא למדו סמינר מחלקתי ילמדו במקומו קורס בחירה שישוקלל בציון הגמר.

תלמידי המסלול ללא עבודת גמר

תלמידים שהחלו לימודיהם לפני סמסטר א' תשס"ב: ילמדו לפחות 3 סמינרים סמסטריאליים. סמינרים סמסטריאליים נוספים יוכלו להחליף בסדנאות. במסגרת הסמינרים השנתיים ידרשו התלמידים ללמד סמינר שנתי אחד, את השני יהיו רשאים להחליף ב-2 סדנאות/קורסי בחירה.

תלמידי שני המסלולים חייבים להשלים את מכסת השעות כפי שהתפרסמה בידיעון בשנה בה החלו את לימודיהם בחוג.

סיכום חובות התלמיד בשתי התכניות

אופן לימוד בלי עבודת גמר		אופן לימוד עם עבודת גמר		חובה
שייס	3	שייס	3	קורס בתחום הלימוד
שייס	3	שייס	3	גישות ותאוריות במדע המדינה
--	--	שייס	3	סטטיסטיקה למ.א. ¹
שייס	3	שייס	4	שיטות מחקר למתקדמים
--	--	שייס	3	סדנה מתודולוגית
				בחירה
(6 שייס)	1	(6 שייס)	1	סמינרים שנתיים
(21 שייס)	7	(6 שייס)	2	סדנאות סמסטריאליות
(9 שייס)	3	(9 שייס)	3	סמינרים סמסטריאליים
	חייב		לא חייב	בחירת גמר
	לא חייב		חייב	עבודת גמר
	45 שייס		37 שייס	

משקל הקורסים החל משנת הלימודים תשס"ב

1.5 נקודות	משקלו של כל אחד מקורסי החובה
1 נקודה	משקלו של כל קורס בחירה/סדנה
1.5 נקודות	משקלו של כל סמינר סמסטריאלי
2 נקודות	משקלו של כל סמינר שנתי

¹ הציון בקורס סטטיסטיקה למ.א. לא ישוקלל בציון הגמר.

ציון גמר

- רשאי להגיש בקשה לציון גמר בתכנית ללא עבודת גמר תלמיד אשר:
- סיים את כל מכסת הקורסים הנדרשת ע"פ תכנית הלימודים.
  - קיבל ציון 75 לפחות בבחינת הגמר.

שקלול ציון הגמר

ציוני קורסים	90%
בחינת גמר	10%

- רשאי להגיש בקשה לציון גמר בתכנית עם עבודת גמר תלמיד אשר:
- סיים את כל מכסת הקורסים הנדרשת ע"פ תכנית הלימודים.
  - הגיש עבודת גמר והגן עליה בהצלחה.

שקלול ציון הגמר

ציוני קורסים	60%
עבודת גמר	40%

משפט, חברה ופוליטיקה

תכנית העשרה משותפת: החוג למדע המדינה, הפקולטה למשפטים,
החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה
מרכז התכנית: ד"ר גד ברזילי

תיאור התכנית

בשנים האחרונות חל גידול מרשים בהיקף ועומק המחקר האקדמי ובעניין הציבורי בהשלכות הפוליטיות, החברתיות והתרבותיות של המשפט. התפתחויות אלו באות לידי ביטוי בעניין הגובר במעמדו של בית המשפט העליון בישראל, במקורותיהם התרבותיים-משפטיים-פוליטיים של פסיקות ודברי חקיקה, ובתוצאות החברתיות ובמשמעויות הנורמטיביות של הכרעות משפטיות ושל חוקי היסוד החדשים.

החוג למדע המדינה, הפקולטה למשפטים, והחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה חברו יחד בהקמתה של תכנית לימודים ייחודית במסגרת לימודי התואר השני. התכנית מיועדת לתלמידי המסלול עם עבודת גמר. תלמידי התכנית יכוונו להתמודד מחקרית עם שאלת הקשר בין משפט, חברה ופוליטיקה. התכנית מיועדת להקנות לתלמידים שישתתפו בה כלים תאורטיים ומתודולוגיים, הנחוצים למחקר חברתי ופוליטי של המשפט בישראל. התכנית מציעה מגוון של שיעורים, שמטרתם להכין תלמידים לקראת כתיבתן של עבודות מחקר, שתעסוקנה בסוגיות כגון: התרבות המשפטית והפוליטית בישראל, החיסטוריה של המשפט בישראל, המשפט כמדע חברתי, ההקשר החברתי והפוליטי של תורות וגישות במשפט, משפט ומיניזם, ניתוח טכסטים משפטיים בכלים של מדעי החברה, משפט ורב-תרבותיות, ממשל ומשפט, פנדמנטליזם, קיצוניות פוליטית ושלטון החוק, וזכויות חוקתיות בהקשרן הפוליטי והחברתי.

על פי התכנית, ילמדו תלמידי מדע המדינה לימודי העשרה במסגרת הפקולטה למשפטים שיכללו קורסי יסוד, מספר קורסי בחירה וסמינרים לתואר השני, הרלוונטים לתחומי העיסוק של התכנית. כל תלמידי התכנית ישתתפו בקורס ליכת משותף, שיחיה הקורס המרכזי של התכנית, ויועבר במשותף על ידי מורים מן החוג למדע המדינה, הפקולטה למשפטים, והחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה.

התכנית משפט, חברה ופוליטיקה מיועדת לבעלי תואר ראשון במדעי החברה או במשפטים, שחם בעלי הישגים גבוהים בתואר הראשון ובעלי אוריינטציה מחקרית, המבקשים לכתוב עבודת תיזה בתואר השני. תלמידים מצטיינים מחוגים אחרים יתקבלו לתכנית בכפוף ללימודי השלמה. כל אחד מתלמידי התכנית יזכה ליעוץ אישי צמוד על ידי אחד ממורי התכנית.

במסגרת התכנית ילמדו התלמידים את הקורסים הבאים:

קורסי חובה

ש"ס	6	סוגיות במשפט ובמדעי החברה (קורס חובה בתחום הלימוד)
ש"ס	3	גישות ותאוריות במדע המדינה לתלמידי המסלול עם עבודת גמר
ש"ס	3	סטטיסטיקה למ.א.
ש"ס	4	שיטות מחקר במסלול עם עבודת גמר
ש"ס	3	סדנה מתודולוגית

קורסי בחירה

ש"ס	12	סמינרים
ש"ס	7	קורסים/סמינרים לתואר שני בפקולטה למשפטים
חייב		עבודת גמר
ש"ס	38	סח"כ

תלמידי תואר שני בפקולטה למשפטים חמשותפים בתכנית יחוייבו בשני קורסים:
התנהגות פוליטית בישראל
ופוליטיקה השוואתית.

תכנית הלימודים

קורסי חובה בתחום

סוגיות במשפט ובמדעי החברה - 6 ש"ס
ד"ר ג. ברזילי; ד"ר ל. בילסקי, ד"ר ש. לביא, פרופ' ר. שמיר, ד"ר א. גרוס

במסגרת קורסי הבחירה מוצעים לתלמידים הקורסים הבאים:

אלימות פוליטית וחירויות - ד"ר ג. ברזילי
זכויות אדם - ד"ר ג. ברזילי
רפורמות במנהל - פרופ' ד. נחמיאס
יישוב סכסוכים בינלאומיים - פרופ' א. קליימן
הפילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה - ד"ר א. חוברס
מלחמה ושלוש ביחסים הבינלאומיים - פרופ' ז. מעוז
תאוריות אסטרטגיות בתקופה המודרנית - פרופ' ע. גת
מדיניות תקשורת בעידן של מחפכת המידע - ד"ר י. כץ
חברות ממשלתיות בישראל - ד"ר ד. קורן
הפוליטיקה של הטראומה: סבל, מדע ומדינה בחברות דמוקרטיות - ד"ר ז. ברונר
ניטשת: תפיסת הפוליטיקה והחברה - פרופ' צ. רוזן
תרבות פוליטית ותרבות עיסקית במזרחית - פרופ' ש. משעל
זחות ודמוקרטיה - ד"ר א. חוברס
גישות ניהול מודרניות - פרופ' ב. מבורך
כתוב בעיתון: תקשורת ואידאולוגיה - פרופ' ט. ריינהרט
ארגונים הומניטריים: מוסר ופוליטיקה - פרופ' ע. אופיר

תקשורת פוליטית

מרכז: ד"ר אמל גימאל

הלימודים הבינתחומיים בפוליטיקה ותקשורת נוגעים בעיסוקיהם של אנשי המדינה - עיתונות, רדיו, טלוויזיה וקולנוע - אל מול שאלות של אתיקה ומחשבה מדינית, קבוצות לחץ, פוליטיקאים, תנועות לאומיות, מוסדות שלטון בישראל, והמערכת הבינלאומית.

תכנית הלימודים

קורסי חובה

כמפורט במסגרת התכנית ללא עבודת גמר והתכנית עם עבודת גמר.
קורס החובה בתחום: תקשורת פוליטית - ד"ר י. צפתי.

במסגרת קורסי הבחירה מוצעים לתלמידים הקורסים הבאים:

דעת קהל בישראל - פרופ' מ. שמיר
מדיניות תקשורת בעידן של מהפיכת המידע - ד"ר י. כץ
ייצוג טלוויזיוני של תרבות ופוליטיקה - מר ד. ויצטום
כתוב בעיתון: תקשורת ואידאולוגיה - פרופ' ט. ריינחרט
ניהול קמפיין פוליטי - ד"ר י. כץ
תקשורת, דמוקרטיה וביטחון לאומי - ד"ר ר. פדחצור
קולנוע ופוליטיקה - ד"ר ש. פלג
תקשורת, מיתוסים ותחליכים חברתיים - פרופ' ש. ג. שוחם
תקשורת מסייעת: ניהול ויישוב סכסוכים - ד"ר מ. פלג
הסרט הפוליטי בקולנוע - פרופ' ש. משעל
רטוריקה פוליטית ודרכי שכנוע בתקשורת האלקטרונית - ד"ר ת. ברוש
לשון, קחיילה, היסטוריה - ד"ר א. פרידלנדר
מודיעין, ריגול וקולנוע - ד"ר י. שפי

פוליטיקה ישראלית ופוליטיקה השוואתית

מרכז: פרופ' יואב פלד

התחום של פוליטיקה ישראלית ופוליטיקה השוואתית עוסק בנושאי הליכה של מחקר המדינה המודרנית. ריבונות, חוק, גבולות, משטר, תרבות פוליטית, תנועות חברתיות, זהות, תפקודי הביורוקרטיה והצבא ייבחנו במבט משווה ומתוך התבוננות רחבה בשינויים הבינלאומיים בעשורים האחרונים. דגש מיוחד יושם על המציאות הישראלית.

תכנית הלימודים

קורסי חובה

כמפורט במסגרת התכנית ללא עבודת גמר והתכנית עם עבודת גמר.

קורס החובה בתחום: הפילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה - ד"ר א. חוברס

במסגרת קורסי הבחירה מוצעים לתלמידים הקורסים הבאים:

דעת קהל בישראל - פרופ' מ. שמיר

החברה הישראלית בהשפעת המצב הביטחוני - ד"ר ת. לרנטל

סוגיות במשפט ובמדעי החברה - ד"ר ג. ברזילי, ד"ר א. גרוס, פרופ' ר. שמיר, ד"ר ל. בילסקי,

ד"ר ש. לביא

אתגרי המדינה הלאומית - פרופ' י. שיין

פוליטיקה יחודית בינלאומית - פרופ' י. שיין

חברות ממשלתיות בישראל - ד"ר ד. קורן

תרבות פוליטית ותרבות עיסקית במזרחית - פרופ' ש. משעל

זהות ודמוקרטיה - ד"ר א. חוברס

אלימות פוליטית וחירויות - ד"ר ג. ברזילי

זכויות אדם - ד"ר ג. ברזילי

דיפלומטיה ישראלית - פרופ' א. קליימן

הסרט הפוליטי בקולנוע הישראלי - פרופ' ש. משעל

סוגיות בפסיכולוגיה פוליטית - פרופ' ד. בר-טל

מחשבה מדינית

מרכז : ד"ר אייל חוברט

לתכנית הלימודים מתקדמים במחשבה מדינית שתי מסרות מרכזיות: ראשית, העמקת הידע של התלמידים במגוון נושאים של פילוסופיה פוליטית כללית, כגון: זילמות של זהות בחברה רב-תרבותית, יחסי מיגדר בהגות הפוליטית של המערב, והזיקה בין אידיאולוגיות ותאוריות פוליטיות לבין יצירה תרבותית בתחומי האומנות והספרות. שנית, בחינה בכלים פילוסופיים-פוליטיים של סוגיות הקשורות בדמוקרטיה ובפוליטיקה בישראל, התנועה הלאומית הציונית והפלשתינאית, הניסיון היהודי בחיסטוריה, ועוד. מטרת התכנית היא להעמיד תלמידים בעלי ידע מקיף ומעמיק במחשבה מדינית כללית, אשר יהיו מסוגלים לתרגם ידע זה באופן יצירתי לניתוח הוויתם הפרטיקולרית.

תכנית הלימודים

כמפורט במסגרת התכנית ללא עבודת גמר והתכנית עם עבודת גמר.

קורס חובה בתחום

הפילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה - ד"ר א. חוברט

במסגרת קורסי הבחירה מוצעים לתלמידים הקורסים הבאים:

- זהות ודמוקרטיה - א. חוברט
- אזרחות ופיזיולוגיה: בין פילוסופיה פוליטית לפילוסופיה של הרפואה - ד"ר א. חוברט
- יסודות המרקסיזם - פרופ' י. פלד
- עולות העבר - פרופ' י. פלד
- זכויות אדם - ד"ר ג. ברזילי
- הפוליטיקה של הטראומה: טבל, מדע ומדינה בחברות דמוקרטיות - ד"ר ז. ברנר
- קריאה בכתבי של ליאו שטראוס - סמינר מתודולוגי - ד"ר מ. לורברבוים
- ניטשה: תפיסת הפוליטיקה והחברה - פרופ' צ. רוזן
- מחשבה מדינית שימושית - פרופ' י. אגסי
- אסונות: היסטוריה פילוסופית - ע. אופיר
- מלחמה, אתיקה ומוסר - א. כשר
- חסברים ביולוגיים של חברה ותרבות במאה ה-20 - פרופ' ח. יבלונקה, ד"ר ס. גיסס
- דקונסטרוקציה: שאלות מוסריות, משמעויות פוליטיות - פרופ' ע. אופיר
- עיונים במושג האידיאולוגיה - ד"ר מ. צוקרמן
- ארגונים הומניטריים: מוסר ופוליטיקה - פרופ' ע. אופיר

יחסים בינלאומיים ואסטרטגיה

מרכז: פרופ' אברהם בן-צבי

הלימודים המתקדמים בתחום היחסים הבינלאומיים מיועדים לפתח בסטודנטים חשיבה ביקורתית, להקנות להם מיומנות מחקרית בסיסית, ולשפר את הבנת התהליכים הבינלאומיים ברמה תאורטית גבוהה. הלימודים מאפשרים לסטודנטים להתמחות בתחומים ספציפיים של תאוריה ומעשה, כגון: גישות מערכתיות ללמוד היחסים הבינלאומיים, קבלת החלטות, דיפלומטיה ותקשורת, מ"מ בינלאומי, פרקים היסטוריים בחתפתחות היחסים הבינלאומיים, ומערכת יחסי החוץ והביטחון של ישראל.

תכנית הלימודים

קורסי חובה

כמפורט במסגרת התכנית ללא עבודת גמר והתכנית עם עבודת גמר.
קורס החובה בתחום: המערכת הבינלאומית - ד"ר ג. מרום

במסגרת קורסי הבחירה מוצעים לתלמידי הקורסים הבאים:

תאוריות אסטרטגיות בתקופה המודרנית - פרופ' ע. גת
תקשורת, דמוקרטיה וביטחון לאומי - ד"ר ר. פדחצור
יישוב סכסוכים בינלאומיים - פרופ' א. קליימן
דיפלומטיה ישראלית - פרופ' א. קליימן
פוליטיקה יהודית בינלאומית - פרופ' י. שיין
מלחמה ושלום ביחסים הבינלאומיים - פרופ' ז. מעוז
תורת המשחקים והתנהגות אסטרטגית בפוליטיקה - פרופ' ז. מעוז
מבוא לדיפלומטיה - פרופ' א. קליימן
ארה"ב וישראל: דינמיקת של יחסי השפעת - פרופ' א. בן-צבי
סימולציות של תהליכים פוליטיים - פרופ' ז. מעוז

מתוך הרשימה שלהלן, יוכלו תלמידי המסלול עם עבודת גמר ללמוד קורס אחד ותלמידי המסלול ללא עבודת גמר 2 קורסים:

משא ומתן היפותטי לשלום בין ישראל וסעודיה - פרופ' א. אלון
תורכיה - צבא, איסלאם ופוליטיקה - ד"ר א. ליאל
הרתעת ואליםות פוליטית - פרופ' א. מררי
התברר הישראלית בהשפעת המצב הביטחוני - ד"ר ת. לרנטל
העידן הגרעיני - ד"ר ר. פדחצור

מומלץ לתלמידי התחום להשתתף בפורום הבינלאומי, בראשותו של פרופ' אתרון קליימן, הפורום מארח שגרירים של מדינות העולם. הפורום יתכנס בימי רביעי בשעה 17.00.
תאריכים, שמות השגרירים שיתארחו במסגרת הפורום ונושאי ההרצאות יתפרסמו על לוח המודעות של החוג.

מנהל ציבורי ומדיניות ציבורית

תחום זה עוסק בהבנת ארגונים מבניים של המנהל הציבורי: תהליך קביעת מדיניות ציבורית; מודלים של קבלת החלטות בתקשרים פוליטיים, חברתיים וארגוניים; היחסים בין מדיניות הממשלה והשלטון המקומי בנושאים של כספים, חינוך, תקציב ותכנון; הפרטה; קבוצות אינטרס; פוליטיקה ומדיניות אורבנית; רפורמות מנהליות ואופנות ניהול בסקטור הציבורי; מדיניות בריאות ועוד.

תכנית הלימודים

קורסי חובה

כמפורט במסגרת התכנית ללא עבודת גמר והתכנית עם עבודת גמר.
קורס החובה בתחום: מנהל ציבורי ומדיניות ציבורית - פרופ' ד. נחמיאס

במסגרת קורסי הבחירה מוצעים לתלמידים הקורסים הבאים:

רפורמות במנהל - פרופ' ד. נחמיאס
גישות ניהול מודרניות - פרופ' ב. מבורך
חברות ממשלתיות בישראל - ד"ר ד. קורן
התקציב במגזר הציבורי - ד"ר ח. אופק
גישות ניהול בשירות הציבורי - ד"ר ח. אופק

תואר שלישי

יועצת: פרופ' מיכל שמיך

מטרת הלימודים

להכשיר חוקרים עצמאיים בנושאי הפוליטיקה המקומית, הלאומית והבינלאומית, שהם בעלי מוטנציאל להשתלב במסגרות אקדמיות ולא אקדמיות באחד מתחומי ההוראה, המחקר והביצוע.

מסלולי הלימוד ותנאי הקבלה

קיימים שני מסלולי לימוד לתואר השלישי: המסלול הרגיל והמסלול הישיר.
למסלול הרגיל רשאים להגיש מועמדותם תלמידים שקיבלו את התואר "מוסמך אוניברסיטה" במסלול המחקרי בציון משוקלל של 85 לפחות ושהכינו עבודת גמר שציונה 85 לפחות. אם לימודי התואר השני היו בתחום דיסציפלינרי אחר, יהיה על התלמידים למלא חובות השלמה על פי הנחיות הוועדה החנונית.

למסלול הישיר רשאים להגיש מועמדותם תלמידים מצטיינים:

- א. בעלי תואר "בוגר" בציון משוקלל של 90 לפחות.
- ב. עד תום השנה הראשונה ללימודי ה-מ.א., השתתפו בלפחות מחצית מכלל חובות השמיעה של לימודי ה-מ.א., וממוצע ציוניהם הוא 90 לפחות.

על המועמדים בשני המסלולים להגיש לוועדה החנונית תכנית מחקר ראשונית בהיקף של כ-5 עמודים, שבה יפורטו השערות המחקר, שיטות המחקר ושדה המחקר, ושאושרה ע"י המנחה המיועד. הוועדה החנונית לתלמידי התואר השלישי תדון במועמדים ותחליט אם לקבלם או לדחותם. אם הוועדה תאשר את הצעת המחקר היא תמליץ בפני הוועדה הפקולטטית על קבלת התלמיד לשלב א'.

תלמידים אשר סיימו תואר שני במדע המדינה באוניברסיטאות מוכרות בארץ ובעולם יהיו פטורים מקורסי השלמה ובחינת כשירות.

לימודי השלמה

תלמידים שאין להם תואר שני במדע-המדינה יחוייבו בלימודי השלמה ובבחינת כשירות כמפורט להלן.

מועמדים אשר סיימו תואר ראשון במדע המדינה ותואר שני בחוג שאינו מדע המדינה, יתבקשו לחשלים את הקורסים הבאים:

מתואר שני

- גישות ותאוריות במדע המדינה.
- קורס חליבה בתחום בו הם מתכוונים לכתוב את עבודת הדוקטורט.
- סדנה מתודולוגית, או קורס אחר שייקבע ע"י הוועדה.

מועמדים אשר סיימו לימודי תואר ראשון ושני בחוגים שאינם מדע המדינה, יתבקשו לחשלים את הקורסים הבאים:

מתואר שני

- גישות ותאוריות במדע המדינה.
- קורס חליבה בתחום בו הם מתכוונים לכתוב את עבודת הדוקטורט.
- סדנה מתודולוגית.
- קורס נוסף שייקבע ע"י הוועדה.

מתואר ראשון

- פוליטיקה ומשטר בישראל
- פוליטיקה השוואתית

הציון בכל אחד מקורסי ההשלמה חייב להיות 80 לפחות ועל התלמיד להשלים תוך 3 סמסטרים מיום קבלתו כמועמד לתלמיד.

בחינת כשירות שתכלול רשימת ספרים ומאמרים בשלושה מתוך ארבעה תחומים:

- התנהגות פוליטית ומדינית
- יחסים בינלאומיים ואסטרטגיה
- פוליטיקה ישראלית והשוואתית
- מחשבה מדינית.

הבחינה תהיה בחינת בית עם חומר פתוח ותימשך 24 שעות. הציון בבחינה יהיה 'עובר', 'לא עובר', 'בשנה' ו'תשיע' יתקיימו הבחינות בתאריכים:

פוליטיקה ישראלית והשוואתית	27.4.03
מחשבה מדינית	18.5.03
יחסים בינלאומיים ואסטרטגיה	8.6.03
התנהגות פוליטית ומדינית	6.7.03

מוסמכים בלימודי ביטחון אשר עמדו בתנאי הקבלה, יידרשו לעבור בחינת כשירות בתחום אחד בלבד מתוך התחומים המצויינים לעיל (שאינו יחסים בינלאומיים ואסטרטגיה).

- תלמידים שלא למדו מדע המדינה בתואר ראשון ישלימו את הקורסים האלה:
- פוליטיקה ומשטר בישראל
  - פוליטיקה השוואתית
- הציון בכל אחד מקורסי ההשלמה חייב להיות 80 לפחות.

מוסמכי התכנית למדיניות ציבורית אשר עמדו בתנאי הקבלה, יידרשו לעבור בחינת כשירות בתחום אחד מתוך התחומים המצויינים לעיל (שאינו התנהגות פוליטית ומדינית).

מועמדים בוגרי התכנית, שסיימו תואר ראשון בחוג שאינו מדע המדינה יתבקשו להשלים את הקורסים האלה:

- פוליטיקה ומשטר בישראל
- פוליטיקה השוואתית

הציון בכל אחד מקורסי ההשלמה חייב להיות 80 לפחות.

חובות התלמידים בשלב המועמדות במסלול הרגיל

לאחר שחתקבלו כמועמדים ללימודי התואר השלישי, יחויבו התלמידים במסלול הרגיל:

- א. להשתתף לפחות ב-8 ש"ס במהלך שנת לימודיהם הראשונה. השיעורים יכללו סדנאות וסמינרים מתכנית המ.א. בחוג ובחוגים אחרים שיש להם זיקה לתחום מחקרו של המועמד. הציון בכל אחד מחקורסים חייב להיות 80 לפחות.
  - ב. לעבור קורס בכתובה מדעית באנגלית.
  - ג. להגיש - לאחר שסיימו את המטלות שהוטלו עליהם - תכנית מחקר מקיפה בתחומת המנוח המיועד. תכנית זו תפרט בהרחבה את השערות המחקר המרכזיות, את הספרות המחקרית הקיימת, את תרומותיו הייחודיות התאורטיות המשוערות של המחקר, ואת שיטות המחקר שבאמצעותן ייבחנו הרעיונות המנחים והשערות המחקר. תכנית זו תוגש תוך 12 חודשים מיום קבלת התלמידים כמועמדים לתואר השלישי. במקרים מיוחדים תאושר אורכה לשנה נוספת ע"י הוועדה הפקולטטית בהמלצת הוועדה החוגית.
  - ד. כל הצעות המחקר יעברו שיפוט של שני קוראים לפחות. הצעה שתאושר ע"י הוועדה החוגית תועבר לדיון בוועדה הפקולטטית. בעקבות המלצת הוועדה הפקולטטית תועבר ההצעה לאישור הוועדה האוניברסיטאית.
  - ה. סדנה לדוקטורנטים - על כל תלמידי הדוקטורט בחוג להשתתף מידי שנה בסדנה לדוקטורנטים. בסדנה זו יציגו תלמידי הדוקטורט את מחקרים בפני חברי הסגל וחבריהם ללימודים בחוג.
- הסדנה תתקיים בימי שני בשעות: 18.00-20.00, לוח המפגשים יתפרסם וישלח לתלמידים בזואר אלקטרוני.

חובות התלמידים בשלב המועמדות במסלול הישיר

- א. התלמידים שהתקבלו כמועמדים למסלול הישיר חייבים בכל לימודי התואר השני במסלול "עם עבודת גמר", למעט עבודת הגמר. לקראת סוף השנה השנייה ללימודיהם תבחן הוועדה החוגית את הישגיהם וכשירותם של התלמידים.
- ב. תלמידים במסלול הישיר חייבים לסיים את תכנית ה-מ.א. תוך שנתיים ממועד תחילת לימודיהם.
- ג. לאחר שיתקבלו כמועמדים יהיה על התלמידים במסלול הישיר להשתתף ב-8 ש"ס כנדרש ממועמדים במסלול הרגיל (ראה לעיל פירוט).
- ד. לעבור קורס בכתיבה מודעית באנגלית.
- ה. על המועמדים במסלול הישיר לעמוד בבחינת כשירות, כמפורט לעיל.
- ו. לאחר שיעמדו בבחינת הכשירות, על המועמדים במסלול הישיר להגיש תכנית מחקר מקיפה בתחומת המנחה המיועד. תכנית זו תפרט בחרחבה את השערות המחקר המרכזיות, את הספרות המחקרית הקיימת, את תרומותיו הייחודיות התאורטיות המשוערות של המחקר, ואת שיטות המחקר שבאמצעותן ייבחנו הרעיונות המנחים והשערות המחקר. תכנית זו תוגש תוך 12 חודשים מיום קבלת התלמידים כמועמדים לתואר השלישי. במקרים מיוחדים תאושר אורכה לשנה נוספת ע"י הוועדה היחידתית ובהמלצת הוועדה החוגית.
- ז. כל הצעות המחקר יעברו שיפוט של שני קוראים לפחות. לאחר אישור ההצעה בוועדה החוגית, היא תועבר לדין בוועדה הפקולטטית. בעקבות המלצת הוועדה הפקולטטית, תועבר ההצעה לאישור הוועדה האוניברסיטאית.
- ח. סדנה לדוקטורנטים - על כל תלמידי הדוקטורט בחוג להשתתף מידי שנה בסדנה לדוקטורנטים. בסדנה זו יציגו תלמידי הדוקטורט את מחקרם בפני חברי הסגל וחבריהם ללימודים בחוג.
- הסדנה תתקיים בימי שני בין השעות 18.00-20.00, לוח המפגשים יתפרסם וישלח לתלמידים בדואר אלקטרוני.

חובות התלמידים לאחר שאושרה מועמדותם בשני המסלולים

- א. התלמידים יגישו ליועץ, אחת לשנה, דו"ח התקדמות התום שיאושר ע"י המנחה. הדוחות יועברו לוועדה הפקולטטית.
- ב. על התלמידים להגיש את עבודת הדוקטורט תוך חמש שנים מהמועד שבו התקבלו כמועמדים. כל חריגה מפרק זמן זה טעונה המלצת הוועדה הפקולטטית ואישור הוועדה האוניברסיטאית. משך הזמן המינימלי להגשת עבודת הדוקטורט הוא שנה אחת מיום אישור תכנית המחקר, אלא אם כן המליצת הוועדה הפקולטטית אחרת, והוועדה הכלל-אוניברסיטאית אישרה החמלה.
- ג. התלמידים יהיו רשאים באישור המנחה והוועדה הפקולטטית לפרסם חלק ממחקרם תוך כדי ביצוע עבודת המחקר.
- ד. עבודת הדוקטורט תוגש בשפה העברית ותכלול תקציר בשפה האנגלית, באורך של 5% מהיקפה.
- תלמידים המעוניינים להגיש את העבודה בשפה תאנגלית חייבים לקבל את אישור הוועדה הפקולטטית. במקרה זה תכלול תקציר בשפה העברית, באורך של 5% מהיקפה.

תיאור הקורסים

סמסטר א'

קורסי חובה

גישות ותאוריות במדע-המדינה לתלמידי המסלול עם עבודת גמר

בחינה ביקורתית של הגישות המחקריות העיקריות העוסקות בשאלת יחסי חברה ומדינה בעידן התעשייתי ושל האופנים בהם מיושמות גישות אלו בניתוח תופעות פוליטיות ממשיות בעולם הראשון, השני והשלישי.

סטטיסטיקה למ.א.

במסגרת הקורס ילמדו הנושאים הבאים:

1. סטטיסטיקה תאורית - אוכלוסייה, סולמות מדידה, ערכים מרכזיים, מדדי פיזור, הצגות גרפיות.
2. מושגי יסוד בחסתברות - מרחב מדגם ומאורעות, משתנים מקריים. הסתברות מותנית ואי תלות בין מ"מ, קומבינטוריקה בסיסית, סדרות של אפשרויות, נוסחת ההסתברות השלמה ונוסחת בייס.
3. התפלגויות - ההתפלגות הבינומית, משפט הגבול המרכזי, ההתפלגות הנורמלית, ציוני תקן, שימוש בלוח ההתפלגות הנורמלית הסטנדרטית לחישוב הסתברויות.
4. הסקה סטטיסטית - ניסוח השערות, בדיקת מובהקות (p value), טעויות I ו-II, אמידה נקודתית ורווחי סמך.
5. בדיקת השערות - לגבי ממוצע והפרש הממוצעים ע"י מדגם אחד, שני מדגמים בת"ל, או מדגמים מזווגים (כנייל לגבי פרופורציות), במדגמים גדולים וקטנים וכאשר השונויות ידועות ואינן ידועות - מבחני 2, 1-t.
6. קשר בין משתנים - מתאם ורגרסיה לינארית פשוטה למשתנה מסביר יחיד.
7. ניתוח שונות - פרוק השונות למקורותיה השונים עפ"י מודל נתו"ש חד-כיווני פשוט והסקה סטטיסטית ע"י במבחן F.
8. מבחנים לא פרמטרים - בדיקת תלות בין משתנים נומינליים ע"י מבחן חי בריבוע ומבחנים אחרים.
9. SPSS for Windows - שימושים בסיסיים בתוכנה לצורך ביצוע העיבודים הסטטיסטיים שנלמדו, כולל מניפולציה של הנתונים, חקת תרשימים שונים וניתוח הפלטים.

גישות ותאוריות לתלמידי המסלול ללא עבודת גמר

הקורס יבחן באופן ביקורתי את הגישות והתאוריות העיקריות במדע המדינה. תופנה, תשומת לב מיוחדת לאופנים בהם מיושמות גישות ותאוריות אלה. לקורס שני נדבכים מרכזיים. הראשון יתמקד במישור התאורטי. בהקשר זה ייבחנו עמודי התווך התאורטיים של גישות שונות למדע המדינה. הנדבך השני ימקד תשומת לב למתודולוגיה ואפליקציה. בהקשר זה ייבחנו האופנים שבהם גישות תאורטיות שונות יושמו ע"י ניתוח תופעות פוליטיות ממשיות.

קורסי חובה בתחומי הלימוד

המערכת הבינלאומית

קורס מתקדם זה בוחן את היחסים הבינלאומיים מזווית מערכתית. הקורס מדגיש אספקטים תאורטיים וכולל מגוון של נושאי קריאה. מהות המערכת הבינלאומית נבחנת מזווית מבט ריאליסטית, ליברלית מרקסיסטית וקונסטרוקטיביסטית. בפגישות ידונו סוגיות כגון: מהי גישה מערכתית? מהי השפעת המערכת הבינלאומית על התנהגות מדינות, על היחסים בין מדינות, ועל שיתוף פעולה וקונפליקט? מהם המקורות של יציבות מערכתית? מה מקורם ומה טיבם של שינויים מערכתיים? האם ניתן לקיים משטרים בינלאומיים אפקטיביים? מהם פני הסדר העולמי הנוכחי ומה עשויים להיות פני הסדר העולמי העתידי? אלו גורמי שינוי ויציבות יכריעו סדר זה? הקורס מתבסס על עבודת הכנה של הסטודנטים ודורש מהם השתתפות פעילה וחשיבה ביקורתית.

קורס שנתי**סוגיות במשפט ובמדעי החברה**

הקורס נלמד במתכונת שנתית (6 שעות סמסטריאליות). מטרת הקורס להקנות לתלמידים שליטה בגישות תאורטיות ומתקדמות תרונחות בתחום עיון זה, וזאת באמצעות הכרות עם כונוי המחקר וההגות המעסיקים את מורי התכנית. בשנת הלימודים תשס"ג יוקדש הקורס לחמש סדרות של ארבע הרצאות כל אחת שיינתנו על ידי מורים שונים של התכנית. בנוסף לכך, ישולבו במהלך הקורס גישות משותפות לכל מורי התכנית וכן למרצים ומרצות שיוזמנו כאורחים.

מורי הקורס: ד"ר גד ברזילי, ד"ר לאורה בילסקי, ד"ר שי לביא, ד"ר אייל גרוס, פרופ' רונן שמיר.

סמינרים**אזרחות ופיזיולוגיה: בין פילוסופיה פוליטית לפילוסופיה של הרפואה**

הסמינר יתכן כיצד תפיסות פיזיולוגיות שונות של הגוף במודרניות קשורות ו/או משפיעות על המימד הפוליטי בקיומו של האדם בכלל ותפיסת האזרחות שלו בפרט. הקורס יפתח בבחינת הקשרים שבין רפואת הרנסאנס לבין מקיאווולי, ובין וויליאם הריווי לבין הובס והליברליזם של המאה השבע-עשרה, ולאחר מכן יתמקד בתקופות ובחוגים מאוחרים יותר. באופן רחב יותר, מטרת הקורס היא להראות כי האופן בו נתפס האדם בפילוסופיה פוליטית מודרנית מסתמך לעיתים קרובות על הנחות מוצא מסוימות השאובות מהעולם של מדעי הטבע.

רפורמות במנהל הציבורי

הסמינר יעמוד על נושאים מרכזיים: עיצוב, יישום והערכה של מדיניות ציבורית ומקשרים שבין מדיניות ובירוקרטיה. כל סטודנט יפתח בתיאום עם המרצה עבודת מתקר.

מלחמה ושלוש ביחסים הבינלאומיים

הקורס כולל סקירה ודיון מקיפים בתאוריה ובמחקר האמפירי בתחום. בסמינר יידונו הנושאים הבאים: סוגי סכסוכים בינלאומיים ומלחמות, סיבות למלחמה, ניהול מלחמות, סיום מלחמות. כן נתמקד בהשלכות של מלחמות בינלאומיות על המשתתפים בהן ועל המערכת הבינלאומית. תלמידים יידרשו להכין עבודת מתקר באחד מנושאי הקורס.

פוליטיקה יהודית בינלאומית

הסמינר יעסוק בשאלה האם קיימת פוליטיקה בינלאומית יהודית ומתם איפיוניה? הדיון יתמקד בפוליטיקה יהודית בעידן הדיאספורי ובאתגרים של העם היהודי מביניה דיפלומטית לאחר קום המדינה. מהם הסוגיות אשר הפוליטיקה הציונית מטפלת בהן? איזה סוגיות נותרו לעם היהודי אשר איננו בציון? מהי חלוקת העבודה בין הרשות הריבונית למוסדות היהודיים בתפוצה? התלמידים יתבקשו לחשוב על סוגיות המאפיינות פוליטיקה יהודית בינלאומית ועל השלכותיהן לחשיבה תאורטית ביחסים הבינלאומיים.

סדנאות**תורת המשחקים והתנהגות אסטרטגית בפוליטיקה**

תורת המשחקים הינה תאוריה מתימטית העוסקת בתהליכי קבלת החלטות אינטראקטיביים שבהם החלטתו של שחקן אחד תלויה בהחלטות של שחקן או שחקנים אחרים. הקורס יציג יסודות בתורת המשחקים ויישומים של תורה זו למגוון של תהליכים פוליטיים, כולל בחירות וקואליציות, מוסדות פוליטיים ותהליכים ביחסים בינלאומיים. הדגש בקורס הוא על היישומים של תורת המשחקים למגוון של תהליכים פוליטיים. אין דרישות קדם מתימטיות לקורס.

מבוא לדיפלומטיה

הדיון ייסוב סביב שאלת המפתח: "האם אבד הכלה על הדיפלומטיה המקצועית?" בהנחה שהתשובה לשאלה היא חיובית, נדון בשילוב הבעייתי בין תכונותיה של הדיפלומטיה הישנה מול החדשה, תוך התייחסות לארועים קונקרטיים ודילמות אקטואליות אשר מולן ניצב הדיפלומט המנוסה. בין השאר, יידונו סימני החיכך של הדיפלומטיה המודרנית כגון: "הערוך האחורי" לעומת הדיפלומטיה הציבורית, הדמוקרטית והתקשורתית; המימד הכלכלי/מסחרי, התרבותי, המשפטי-מוסרי, והפסיכולוגי; דיפלומטיה מולטיטלרלית מול דיפלומטיית הפסגה ("בארבע עיניים"); וכן את חלקו של המו"מ במצבים שונים של משבר, מלחמה ושגרה בסדר יומו של הדיפלומט.

תאוריות אסטרטגיות בתקופה המודרנית

מבוא לתולדות המחשבה האסטרטגית מאז המאה ה-18 וקלאוזיץ ועד ימינו, תוך עמידה על רקעה המחשבתי וההיסטורי הרחב.

אתגרי המדינה הלאומית

הקורס ידון בשורשי המדינה הלאומית אופני ארגונה והאתגרים העומדים בפניה בעידן הפיתוח במעמדה. החומר כולל תאוריות בסוגיית הלאומיות, בעיות הקשורות בריבונות ובדלנות וחשיבה חדשה על סוגיות הקשורות באתגרי הגלובליזציה.

מדיניות תקשורת בעידן של מהפיכת המידע

הקורס עוסק במאפייני הטכנולוגיים, הפוליטיים והתרבותיים של מהפיכת התקשורת בישראל ובעולם. במהלך הקורס תסקר ההשפעה הטכנולוגית של אמצעי התקשורת האלקטרוניים וינתח הקשר בין תקשורת ופוליטיקה בעידן של אמצעי תקשורת חדשים ותקשורת חוצת גבולות שעוקפת את יכולת הפיקוח של ממשלים פוליטיים. בהמשך הקורס יבחנו יחסי הגומלין בין התקשורת והחברה, המעצבות אחת את רעותה באמצעות התרבות. הקורס יהיה השוואתי, ויסקור את מדיניות התקשורת במסגרת חיבטים מקומיים וגלובליים של מהפיכת התקשורת.

תקשורת, דמוקרטיה וביטחון לאומי

הקורס עוסק בנייתו המאפיינים המיוחדים של הדמוקרטיה הישראלית, בתחום הביטחוני ("מדינת מבצר", "דמוקרטיה במדים", ועוד) והשפעתם על שמירת הערכים והנורמות הדמוקרטיות.

הקורס מנתח את התאוריות המרכזיות בתחום (לאסכול, האנטיטנטון, פרלמנטר ואחרים) ובוחן לאורך את המקרה הישראלי.

נבחנת השפעת השליטה הישראלית בשטחים על נורמות שהתפתחו בישראל מאז 1967, כולל השפעת האינתיפאדה על הישוקיה של הדמוקרטיה הישראלית.

כמו כן, נבחן את מקומה, השפעתה ודרכי פעולתה של התקשורת בהקשר של שמירת הערכים הדמוקרטיים, ונטתה את הדילמה של כלי התקשורת הישראליים בנושא זה.

הקורס עוסק באופן מיוחד בתיאור וניתוח של תחום הסיקור הביטחוני, תוך שילוב לימוד מבנה ופעולת מערכת הביטחון הישראלית.

הקורס עוסק בנייתו מעמיק של המגבלות הניצבות בפני העוסקים בתחום זה בתקשורת הישראלית, ובמיוחד נושא הצנזורה והשלכות "הסכס ועדת העורכים" על עבודתם של הכתבים הצבאיים.

כמו כן, נעשית השוואה בין מאפייני פעילות התקשורת הישראלית, העוסקת בנושאי ביטחון, לבין מאפייניו במדינות אחרות, כשהדגש הוא על ארצ"ב ובריטניה.

קולנוע ופוליטיקה

קולנוע, האומנות הושיעית, הפך לאחד ממאפייני התרבות, הלמידה והפנאי הבולטים ביותר של המאה העשרים. להבדיל מחידושים אחרים של המאה, זהו גם אחד מהנגישים והזולים שבהם ועל כן, מאמצעי התקשורת והבידור הפופולאריים והאהובים מכולם. פוליטיקה היא אמנות חלוקת המשאבים. היא מהווה מנגנון חלוקה של מי יקבל מה, למה ומתי. מכאן שפוליטיקה קיימת בכל מכלול אנושי אשר בו הדרישה עולה על המצאי. פוליטיקה מבוססת על עוצמה, שליטה, סמכות ותקשורת בין אנשים: נושאים אידיאליים לסרטים. מכאן שהמפגש בין קולנוע לפוליטיקה הופך מרגש ומפנה. כשני מדיומים לתקשורת, ההולכים ומשתבחים בעזרת רטוריקה חריפה, הופעה מושכת וריתוק קהל, הקולנוע הפוליטי מהווה צומת מאלפת להכרת תחומי הפוליטיקה מבעד לאומנות הצלולואיד.

סמינרים שנתיים**ארה"ב וישראל: דינמיקה של יחסי השפעה**

מטרת הסמינר היא לנתח את הגורמים והפרמטרים העיקריים, המעצבים את יחסי ארה"ב-ישראל ומשפיעים על מהלכם. במרכז הניתוח תעמוד האבחנה שבין "ציר היחסים המיוחדים" לבין "ציר היחסים האסטרטגיים", שתיבחן בהקשר דינמי של ארבעה עשורים.

תרבות פוליטית ותרבות עיסקית במזרח"ת

הסמינר יתמקד בדינמיקה וביחסי הגומלין שבין הסביבה הכלכלית לבין הסביבה הפוליטית-חברתית ובהשפעותיהם על הזדמנויות עיסקיות ושיתופי פעולה כלכליים בין ישראל לבין שכנותיה. הקורס אמור להקנות יכולת לנתח ולהעריך תהליכים פוליטיים ומגמות כלכליות וכן לצפות כיווני התפתחות תוך שימוש בכלים ובמסגרות חשיבה אנליטיות. בעידן הגלובליזציה והכפר הגלובלי חבנת האזור בו אנו חיים, באמצעות לימוד צורות החשיבה הפוליטיות והכלכליות; תפיסת הזמן והאסטרטגיות ההתנהגותיות השכיחות; סגנונות הפעולה הטיפוסיים והמגנוניים הקיימים לניהול משא ומתן, לבניית אמון ולפתרון סכסוכים הופכת לכלי מחקר חיוני, מבחינה תאורטית ומעשית.

תקשורת, מיתוסים ותהליכים חברתיים

מחו מיתוס: הפונקציה שלו כמחבר בין הטבע לתרבות. המיתוס הפוליטי. הצורך בקורבן וסקרליזציה של מיתוס המרטיר. המיתוס הפוליטי כמהות היסטורית, הפער בין המיתוס בכלי התקשורת לבין המציאות שהוא מייצג. התחוות, צמיחה והתפוררות המיתוסים הפוליטיים.

דעת קהל בישראל

ראה/י סמינרים שנתיים בתואר ראשון.

סמסטר ב'**קורסי חובה****שיטות מחקר לתלמידי המסלול עם עבודת גמר**

הקורס נועד להקנות ידע מתקדם ומעמיק במחקר במדעי המדינה ובפרט בשיטות מחקר כמותיות. ידע זה יאפשר לתלמידים לקרוא בביקורתיות ספרות מקצועית בתחום וכן לתכנן ולבצע מחקרים אמפיריים משלהם.

הקורס מניח ידע בסיסי בשיטות מחקר וסטטיסטיקה. הדגש כאן מושם על חשיבה מתודולוגית ביקורתית ועל לימוד ויישום שיטות מחקר וטכניקות סטטיסטיות מתקדמות הנפוצות במדע המדינה. השיעור ילווה בתרגיל.

שיטות מחקר לתלמידי המסלול ללא עבודת גמר

הקניית ידע מתקדם בשיטות מחקר המקובלות במדע המדינה. דגש מיוחד יושם על שיטות עיבוד וניתוח נתונים. דיון בבעיות מתודולוגיות וסטטיסטיות הנובעות מאופי נושא המחקר במדע המדינה.

סדנה מתודולוגית

הסדנה מיועדת לתלמידי המסלול עם עבודת גמר. מטרת הסדנה להכשיר תלמידים לכתיבת עבודת התיזה. דרישות מוקדמות לסדנה: סיום קורסי החובה, סיום שני סמינרים ותיאום נושא לעבודת התיזה עם מנחה.

קורסים בתחום ההתמחות**הפילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע-המדינה**

הקורס יהיה משולב מדיון תאורטי בתפיסות פילוסופיות שונות במדעי-החברה, ומבחינת ההשלכות של תפיסות על לימוד תופעות פוליטיות. לאחר סקירה של התפתחות הספרות בנושאים אלו מתחילת המאה, נדון בפלורליזם הרעיוני הרווח כיום בתחום. בהקשר זה נבחן גישות פוזיטיביסטיות, הרמנוטיות-פרשניות, פמניסטיות, פוסט-מודרניסטיות ועוד.

מנהל ציבורי ומדיניות ציבורית

הקורס מתמקד בתחליכים של גיבוש מדינות ויישומה במגזר הציבורי, במסגרת הקורס נדון בגורמים אשר מעצבים תחליכים אלה בארצות שונות. דגש מיוחד יושם על המגזר הציבורי בישראל.

תקשורת פוליטית

הקורס יעסוק במגוון נקודות החיבור שבין תקשורת לפוליטיקה. מהי תקשורת פוליטית? כיצד משפיעים תחליכים תקשורתיים על התנהגותם של אזרחים בדמוקרטיה? כיצד משפיעים אמצעי התקשורת על התנהגותם של פוליטיקאים? וכיצד משפיעים כל אלו על אמצעי התקשורת? הקורס יסקור את המחקר לגבי מקומה של התקשורת ביזרה הפוליטית ולגבי יחסי הגומלין בין כלי התקשורת לבין המערכת הפוליטית. דרישות הקורס: קריאה שוטפת, תרגיל מסכם ובחינה.

סימנים**זהות דמוקרטית**

הקורס יבחן את מקומן של זהויות (אתניות, תרבותיות, לאומיות, דתיות וכדומה) בתאוריה דמוקרטית מודרנית. בין השאר, תבחנה בהקשר זה תאוריות רפובליקאיות, קהילתיות, ליברליות, רב-תרבותיות, ופוסט-מודרניסטיות. כמו כן, ייבחן מקומה של שאלת הזהות עבור האדם המודרני.

תקשורת מסייעת: ניהול ויישוב סכסוכים

סכסוכים הופכים בהדרגה לאינטראקציה הנפוצה ביותר בעולם המודרני. ככל שהעולם מצטופף יותר ותושביו תלויים יותר זה בזה כך חזיתות התיכוך הפוטנציאלי מתרבות ותאינטרסים המתנגשים מתעמתים בבית, בעבודה, בקהילה, בעולם. קונפליקטים פורצים בכל מקום, על כל נושא ובכל זמן ונראים כבלתי נמנעים. הם נראים כהשתקפותה הטבעית של החתנהגות האנושית ולכן מוליכים למסקנה המפסימית שאין מה לעשות כדי למנועם או לפתורם. האומנם?

הקורס שלפנינו קורא תגר על ההנחות הראשוניות לפיהן תופעת הסכסוך היא "מקרה אבוד". אמנם, להכרית את תופעת הסכסוך כליל אי אפשר, בשל ההבדלים הקיימים בין בני אדם, ומסיבות רבות אולי אף לא כדאי לחזלים את התופעה כי יש בה ממצים חיוביים. הדגש בקורס הוא על שינוי אופיו של הקונפליקט מהרסני ואלים לחיובי ובונה באמצעות חבנות ותהליכים של משא ומתן, שיתוף והדדיות. התקשורת בין הצדדים הניצים, מעבר להבדלי תרבות, השקפות, אינטרסים ועמדות, היא גורם המפתח להצלחת החתמודדות עם סכסוך. תחילתו של משא ומתן בהבנת תופעת הסכסוך, עימה הוא מתמודד. חלקו הראשון והתאורטי של הקורס יעסוק בתאוריות ניהול ויישוב סכסוכים ומשא ומתן. חלקו השני, המעשי, יקנה לתלמידים מיומנויות וכישורים של ניהול משא ומתן וגישור בכל תחום פעילות. בסיום נערך סימולציה משוקללת של סכסוך אותו נפתור במשחקי תפקידים.

זכויות אדם

מטרת הסדנה לנתח את התפיסה של זכויות-אדם כאמצעי לפתרון קונפליקטים ולשימור זכויותיהם של מיעוטים. הסדנה תעסוק הן בזכויות אדם במסגרת מדינות, והן בזכויות אדם במסגרות בינלאומיות.

סדנאות**אלימות פוליטית וחרויות**

הקשרים בין אלימות פוליטית לחרויות הם מגוונים ומורכבים. מטרת הסדנה לעסוק בקשרי גומלין אלה תוך לימוד סוגיות נבחרות בארץ ובעולם.

סימולציות של תהליכים מליטיים

הקורס יתמקד בשימוש בתהליכי הדמייה ככלי למחקר, תכנון, והטמעת מדיניות בתחומים שונים של מדע המדינה. הגישה בקורס הינה שילוב של למידה תאורטית על מהותן של סימולציות פוליטיות ואופני השימוש בהן בעבר, עם פיתוח של סימולציה פוליטית על ידי תלמידי הקורס והצגתה בסוף הסמסטר. בחלק התאורטי תיסקרנה סימולציות מחשב, סימולציות אדם-מכונה, וסימולציות כל-אדם בהקשרים שונים של מדע המדינה כגון חקר בחירות, חקר קואליציות, מדיניות ציבורית, תכנון מדיניות חוץ וביטחון, ויחסים בינלאומיים.

יישוב סכסוכים בינלאומיים

החכרות על קץ המלחמה חקרה ופתיחת הסדר העולמי החדש כאילו מתחברות יחד כדי להעלות מחדש את השאלה העניינית-מעשית: איך מסתיימות מלחמות? אנו נאמץ את העיקרון המרכזי בתורת היחסים הבינלאומיים במאה הזאת, שמן החובה "ליישב סכסוכים בדרכי שלום". זאת, כדי לבחון את ה"תפריט" המגוון של אמצעים שונים אשר עומדים לרשות מדינות עוינות כמו גם דיפלומטים, שליחים מיוחדים, מתווכים ושאר עושי השלום מול קונפליקטים הקיימים בפועל, כולל הסכסוך הישראלי-ערבי במתכונתו הנוכחית.

דיפלומטיה ישראלית

במסגרת הקורס נקיים דיון מקיף ויסודי ביחסי החוץ של ישראל, במהלך הקורס נעמיד את הדיפלומטיה הישראלית לבדיקה - את שורשי מדיניותה, השקפות העולם שגיב שאלת "ישראל בין עמים". נעמוד על עמדותיה של ישראל כלפי שורה של סוגיות בינלאומיות ויחסים בילטרליים ונעסוק בתהליך קבלת החלטות ודרכי הפעולה של ישראל - דיפלומטיה סודית, כלכלית, צבאית, יהודית והסברתית.

הסרט הפוליטי בקולנוע הישראלי

הסמינר יעסוק בחשוואה בין הדרכים והגישות המקובלות לכתיבת היסטוריה ולחקר התברה והפוליטיקה הישראלית לבין אלו שמציע הקולנוע העילתי בישראל. תדיון ישלב שיח חברתי-פוליטי-היסטורי לצד ניתוח קולנועי של סרטים כטקסט "כותב" היסטוריה. בין הסרטים שיהיו במוקד הדיון: "חירבת חייועה, חמסין, אוונטי פופולו, בגלל המלחמה היא, רחובות האתמול, ירושלים ברליון.

ניהול קמפיין פוליטי

הקורס בוחן את מערכת היחסים שבין המערכת הפוליטית לאמצעי התקשורת, בעידן של מהפכת התקשורת. במהלך הקורס תיבחן ההשפעה של שינויים טכנולוגיים, חברתיים, כלכליים, ותרבותיים על מערכת היחסים שבין הפוליטיקה והתקשורת, תוך בחינת דגמים מקובלים בעולם, אסטרטגיות של תקשורת פוליטית, פניח לקהלי יעד לשיווק פוליטי של מועמדים ומפלגות, ושינויים עתידיים באפשרויות השימוש של המערכת הפוליטית באמצעי התקשורת בכדי להעביר מסרים לקהלים אליהם פונים. חלק מרכזי בקורס יהיה ניתוח של ניהול קמפינים פוליטיים במערכות בחירות בישראל תוך התמקדות במערכת הבחירות הנוכחית.

גישות ניהול מודרניות

מטרתו העיקרית של הסמינר לפתח בקרב הסטודנטים בחוג, המעוניינים להתמחות בתחום המנהל הציבורי, מודעות לנושאים כגון: תכנון אסטרטגי לסקטור הציבורי, ניתוח סביבתי, סביבה חיצונית ופנימית, ארגון וולנטרי ודטרמיניסטי, ייזום אסטרטגי, יישום אסטרטגי, הערכה ובקרה. מטרה נוספת היא לחשוף את הסטודנטים לגישות ניהול מתקדמות, דוגמת: RE, HIO, NEM, JIT, TOC, CPR, QFD, TQM, Z, MBO.

רטיוריקה פוליטית ודרכי שבוע בתקשורת האלקטרונית

הקורס מיועד לסטודנטים המבקשים לשכלל את מיומנויות השכנוע שלהם בתקשורת כדי להפיע לפני קהל או כדי להנחות מועמדים לתפקידים פוליטיים. נעמוד על עקרונות ההכנה של נאום פוליטי ונצפה בדוגמאות רבות של קטעי טלוויזיה כדי לנתח הופעות של מנהיגים בנקודות משמעותיות בחיי הפוליטיקה בישראל ובארצות הברית. נעסוק בניתוח היסודות של הכריזמה בהקשרים תרבותיים שונים ונדון בהתחמקויות ובפעלולי-מדיה של מרואיינים ונושאי נאומים בכלי התקשורת. עבודת הסיום תוגש בעל פה ותוקלט מול מצלמת וידאו.

ייצוג טלוויזיוני של תרבות ופוליטיקה

הסמינר יעסוק בניתוח עיוני ואמפירי של סוגים שונים של משדרים בטלוויזיה. תידון שאלת מהותו, משמעותו ואופיו של ייצוג טלוויזיוני של תרבות. במהלך הסמינר נצפה בתכניות שונות ונתחן. חובות הקורס: השתתפות פעילה במהלך הסמינר, קריאת חומר ביבליוגרפי והגשת עבודה סמינריונית המבוססת על ניתוח תאורטי ואמפירי של טקסט טלוויזיוני.

סוגיות בפסיכולוגיה פוליטית

ראה/י סמינרים במסגרת תואר ראשון.

החוג למדע המדינה

תואר ראשון

סמסטר א'

שנה א' - קורסי חובה

				הדרכה בספרייה	1009.1000
				פירוט ראה בפרק הכלל פקולטטי	
				יישומי מחשב למדעי החברה	1009.1105
				פירוט ראה בפרק הכלל פקולטטי	
				פוליטיקה ומשטר בישראל	1031.1002
ש'ת'					
פרופ' פלד יואב	001	14-11	ב'	שיעור:	.01
מר נבות דורון	206	18-17	א'	תרגיל:	.02
מר נבות דורון	206	19-18	א'	תרגיל:	.03
מר נבות דורון	206	20-19	א'	תרגיל:	.04
מר עבו אופיר	208	14-13	ג'	תרגיל:	.05
מר עבו אופיר	205	16-15	ד'	תרגיל:	.06
מר עבו אופיר	108	17-16	ד'	תרגיל:	.07
				מבוא לסטטיסטיקה	1031.1003
ש'ת'					
גבי ריבק נאווה	001	18-16	ב'	שיעור:	.01
גבי רוזנברג אלינה	110	14-12	א'	תרגיל:	.02
גבי רוזנברג אלינה	104	16-14	ב'	תרגיל:	.03
מר בראונשטיין רוני	107	10-08	ה'	תרגיל:	.04
מר בראונשטיין רוני	204	12-10	ה'	תרגיל:	.05
גבי ריבק נאווה	110	20-18	ב'	שיעור:	.06
גבי זסלבסקי אינה	208	16-14	ג'	תרגיל:	.07
גבי זסלבסקי אינה	004	17-15	ה'	תרגיל:	.08
מר קנדל ברק	208	20-18	ד'	תרגיל:	.09
				מבוא למחשבה פוליטית	1031.1400
ש'ת'					
ד"ר א' ספקטורוסקי	003	15-12	ד'	שיעור:	.01
מר כסיף ארז	106	12-11	ג'	תרגיל:	.02
מר להט גולן	208	18-17	ד'	תרגיל:	.03
מר אבן מתי	208	14-13	ה'	תרגיל:	.04
מר אבן מתי	208	15-14	ה'	תרגיל:	.05
מר להט גולן	205	19-18	ה'	תרגיל:	.06

		מבוא למנהל ולמדיניות ציבורית			1031.1800
ש' + ת'	ד"ר אופק חנה	001	11-08	ג'	.01 שיעור:
	מר רוזנטל מעוז	206	10-09	א'	.02 תרגיל:
	מר רוזנטל מעוז	206	11-10	א'	.03 תרגיל:
	גב' בן דוד ענת	419	17-16	א'	.04 תרגיל:
	גב' בן דוד ענת	105	18-17	ג'	.05 תרגיל:
	גב' בן דוד ענת	105	19-18	ג'	.06 תרגיל:
		מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה			1031.1900
ש' + ת'	ד"ר מרוס גיל	003	11-08	ד'	.01 שיעור:
	מר רובין אביעד	208	09-08	ב'	.02 תרגיל:
	מר רובין אביעד	208	10-09	ב'	.03 תרגיל:
	מר רובין אביעד	208	11-10	ב'	.04 תרגיל:
	גב' פייקובסקי דגנית	206	17-16	ג'	.05 תרגיל:
	גב' פייקובסקי דגנית	108	12-11	ד'	.06 תרגיל:
	גב' פייקובסקי דגנית	207	16-15	ד'	.07 תרגיל:

שנה ב' - קורסי חובה

		שיטות מחקר			1031.2102
ש' + ת'	פרופ' שמיר מיכל	003	10-08	ג'	.01 שיעור:
	גב' ויינשל-מרגל קרן	205	19.30-18	ג'	.02 תרגיל:
	מר יצחק-חיים דוד	314	11-09	ד'	.03 תרגיל:
	גב' ויינשל-מרגל קרן	208	14-12	ד'	.04 תרגיל:
	גב' זוטא-קלינוב ענת	105	20-18	ד'	.05 תרגיל:
		כלכלה מוליטית			1031.2103
ש' + ת'	ד"ר שדה טל	201	18-16	ה'	.01 שיעור:
	מר צפרוני דובי	108	14-12	א'	.02 תרגיל:
	מר צפרוני דובי	205	18-16	ב'	.03 תרגיל:
	מר קפלן רמי	107	12-10	ג'	.04 תרגיל:
	מר צפרוני דובי	206	12-10	ה'	.05 תרגיל:
	מר קפלן רמי	205	16-14	ה'	.06 תרגיל:
		מחשבת מדינית בת זמננו			1031.2105
ש' + ת'	ד"ר חוברס אייל	201	14-12	ג'	.01 שיעור:
	מר משיח עמית	107	09-08	ב'	.02 תרגיל:
	מר משיח עמית	107	10-09	ב'	.03 תרגיל:
	גב' ויינשל-מרגל קרן	208	17-16	ג'	.04 תרגיל:
	גב' שכטר רוני	314	12-11	ד'	.05 תרגיל:
	גב' שכטר רוני	108	14-13	ה'	.06 תרגיל:

ש'ת' ד"ר שני אורנית	101	פוליטיקה השוואתית ד' 16-14	1031.2106 שיעור: .01
מר קלאובר יבגני	104	א' 09-08	.02 תרגיל:
מר קלאובר יבגני	104	א' 10-09	.03 תרגיל:
גבי הרצברג לירון	105	א' 17-16	.04 תרגיל:
גבי הרצברג לירון	107	ה' 19-18	.05 תרגיל:

ש'ת' פרופ' בן-צבי אברהם	201	אסטרטגיה בעידן המודרני ב' 14-12	1031.2108 שיעור: .01
גב' פרייזלר דנה	206	א' 15-14	.02 תרגיל:
גב' פרייזלר דנה	206	א' 16-15	.03 תרגיל:
מר טלמון גלעד	314	ה' 10-09	.04 תרגיל:
מר טלמון גלעד	206	ה' 13-12	.05 תרגיל:

פרוסמינרים

פרו"ס פרופ' בן-צבי אברהם	425	הרתעה, אכיפה והפתעה אסטרטגית ב' 12-10	1031.3758.01
פרו"ס ד"ר א' ספקטורוסקי	207	חברה, פוליטיקה ומשפט באמריקה הלטינית ד' 18-16	1031.3819.01
פרו"ס פרופ' שייך יוסי	425	זהויות בעידן גלובלי א' 12-10	1031.3801.01
פרו"ס ד"ר מייזלס תמר	425	תאוריות של קניין ד' 14-12	1031.3756.01

שנה ג' - קורסי חובה

ש' ד"ר לוי גל	003	התנהגות פוליטית בישראל א' 16-14	1031.3100.01
ש' ד"ר שרמן מרטין	003	מדיניות ומדינאות מעשית א' 18-16	1031.3102.01
פרוייקט ד"ר קופמן אילנה	110	פרוייקט שטח שנתי א' 20-18	1031.3103.01

קורסי בחירה

ש' ח'	משפט וחברה - סוגיות נבחרות בישראל	1031.3811.01
ד"ר ברזילי גד	105 12-09	
ש' ח'	ציות ואי ציות לחוק - ישראל במראה השוואתית	1031.3820.01
ד"ר ברזילי גד	106 19-16	
ש' ג'	מושג האזרחות בדמוקרטיה הישראלית	1031.3822.01
ד"ר חוברס אייל	106 19-16	
ש' ג'	ראליזם ויחסים בינלאומיים	1031.2756.01
ד"ר מרום גיל	103 16-13	
ש' ב'	תורת המשחקים והתנהגות אסטרטגית בפוליטיקה ¹	1031.3816.01
פרופ' מעוז זאב	105 12-09	
ש' ג'	מדיניות החוץ של ארה"ב	1031.3609.01
פרופ' קליימן אהרון	105 12-09	
ש' ח'	האיחוד האירופי - הסדר הכלכלי-פוליטי	1031.3812.01
ד"ר שדה טל	106 15-12	
ס' א' ג'	סובלנות זתית בין שפינוזה ללוק	0616.1259.01
ד"ר לורברבוים מנחם	103 רוזנברג 18-16 103 רוזנברג 18-16	

סמינרים שנתיים

ס' ח'	מהפכות טכנולוגיות במלחמה	1031.3318.01
פרופ' גת עזר	425 12-10	
ס' א'	הימין הרדיקאלי בימינו	1031.3911.01
ד"ר א' ספקטורוסקי	206 14-12	
ס' ב'	סוגיות בכלכלה ובפוליטיקה של המזרח התיכון	1031.3907.01
ד"ר שדה טל	425 14-12	
ס' ג'	דעת קהל בישראל ¹	1031.3912.01
פרופ' שמיר מיכל	104 18-16	

¹ פתוח לתלמידי תואר ראשון ושני.

ס' די"ר שני אורנית	103	אלימות והמדינה ג' 12-10	1031.3913.01
ס' די"ר שני אורנית	206	פוליטיקה של זהויות והמדינה ד' 11-09	1031.3914.01
ס' פרופ' משעל שאול	205	פוליטיקה ערבית ג' 14-12	1031.3288.01
ס' פרופ' משעל שאול	420	פוליטיקה פלשתינאית א' 12-10	1031.3917.01
ס' די"ר קורן דן	206	פוליטיקה ומדיניות ציבורית ג' 16-14	1031.3915.01
ס' די"ר מייזלס תמר	206	סוגיות נבחרות בליברליזם ד' 18-16	1031.3916.01

סמינר קיץ תשס"ב + א' תשס"ג

ס' די"ר ויינטל אריקה	אומות, טרטוריות והקמת מדינות יפורסם	1031.3739.01
-------------------------	--	--------------

סמסטר ב'שנת א' - קורסי חובה

	הדרכה בספרייה - יפורסם			1009:1000
	יישומי מחשב למדעי החברה			1009:1105
	פירוט ראה בפרק הכלל פקולטטי			
	פוליטיקה ומשטר בישראל			1031.1002
ש'ת'	ב' 13-10	110	ד"ר ברזילי גד	.09 שיעור:
גבי זוטא-קלינוב ענת	ב' 17-16	204		.10 תרגיל:
גבי זוטא-קלינוב ענת	ב' 18-17	314		.11 תרגיל:
מר עבו אופיר	ד' 16-15	205		.12 תרגיל:
מר עבו אופיר	ד' 17-16	205		.13 תרגיל:
	מבוא לסטטיסטיקה			1031.1003
ש'ת'	ב' 20-18	110	גבי ריבק נאוה	.10 שיעור:
גבי זסלבסקי אינה	ב' 16-14	004		.11 תרגיל:
גבי זסלבסקי אינה	ד' 12-10	004		.12 תרגיל:
	מבוא למחשבה פוליטית			1031.1400
ש'ת'	ג' 15-12	101	ד"ר מייזלס תמר	.08 שיעור:
מר כסיף ארז	ג' 12-11	206		.09 תרגיל:
מר אבן מתי	ד' 14-13	108		.10 תרגיל:
מר אבן מתי	ד' 15-14	108		.11 תרגיל:
מר להט גולן	ה' 11-10	207		.12 תרגיל:
מר להט גולן	ה' 12-11	207		.13 תרגיל:
	מבוא למנהל ומדיניות ציבורית			1031.1800
ש'ת'	ג' 10.20-08	201	ד"ר אופק חנה	.08 שיעור:
מר רוזנטל מעוז	א' 10-09	206		.09 תרגיל:
מר רוזנטל מעוז	א' 11-10	206		.10 תרגיל:
גבי בן דוד ענת	א' 17-16	204		.11 תרגיל:
גבי בן דוד ענת	ג' 18-17	314		.12 תרגיל:
גבי בן דוד ענת	ג' 19-18	207		.13 תרגיל:
	מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה			1031.1900
ש'ת'	ה' 19-16	101	פרופ' עברון יאיר	.08 שיעור:
מר רובין אביעד	א' 18-17	207		.09 תרגיל:
מר רובין אביעד	א' 19-18	207		.10 תרגיל:
גבי פייקובסקי דגנית	ח' 14-13	205		.11 תרגיל:
גבי פייקובסקי דגנית	ח' 15-14	004		.12 תרגיל:
מר אדמסקי דמיטרי	ב' 09-08	104		.13 תרגיל:
מר אדמסקי דמיטרי	ה' 09-08	204		.14 תרגיל:

שנה ב' - קורסי חובה

ש' + ת'		שיטות מחקר		1031.2102
פרופ' שמיר מיכל	110	ג'	10-08	.07 שיעור:
מר יצחק-חיים דוד	419	ד'	11.30-10	.08 תרגיל:
גב' ויינשל-מרגל קרן	207	ד'	20-18	.09 תרגיל:
גב' זוטא-קלינוב ענת	104	ה'	20-18	.10 תרגיל:
ש' + ת'		כלכלה מוליטית		1031.2103
ד"ר שדה טל	201	ה'	12-10	.08 שיעור:
מר קפלן רמי	105	ב'	12-10	.09 תרגיל:
מר צפרוני דובי	108	ב'	18-16	.10 תרגיל:
מר צפרוני דובי	206	ה'	18-16	.11 תרגיל:
ש' + ת'		מחשבה מדינית בת זמננו		1031.2105
ד"ר חוברס אייל	003	ג'	12-10	.08 שיעור:
מר משיח עמית	205	ב'	09-08	.09 תרגיל:
מר משיח עמית	205	ב'	10-09	.10 תרגיל:
גב' שכטר רוני	204	ד'	17-16	.11 תרגיל:
גב' שכטר רוני	107	ה'	14-13	.12 תרגיל:
ש' + ת'		פוליטיקה השוואתית		1031.2106
ד"ר שני אורנית	101	ד'	16-14	.08 שיעור:
גב' הרצברג לירון	206	א'	12-11	.09 תרגיל:
גב' הרצברג לירון	105	א'	15-14	.10 תרגיל:
מר קלאובר יבגני	205	ד'	09-08	.11 תרגיל:
מר קלאובר יבגני	205	ד'	10-09	.12 תרגיל:
ש' + ת'		אסטרטגיה בעידן המודרני		1031.2108
פרופ' בן-צבי אברהם	101	ב'	14-12	.09 שיעור:
מר טלמון גלעד	419	א'	11-10	.10 תרגיל:
מר טלמון גלעד	207	א'	13-12	.11 תרגיל:
גב' פרייזלר דנה	314	ב'	15-14	.12 תרגיל:
גב' פרייזלר דנה	314	ב'	16-15	.13 תרגיל:
גב' פרייזלר דנה	314	ב'	19-18	.14 תרגיל:
				פרוסמינרים
פרו"ס		עיונים במקיאבלי		1031.3217.01
פרופ' גת עזר	425	ה'	10-08	
פרו"ס		תאוריות של קניין		1031.3756.02
ד"ר מייזלס תמר	208	ד'	14-12	
פרו"ס		הכלכלה המוליטית של הכסף ושל משטרים מוניטריים בינלאומיים		1031.3759.01
ד"ר שדה טל	207	ה'	16-14	

פרו"ס	האיחוד האירופי-במבט העברי, ההווה והעתיד	1031.3732.01
ד"ר סופר עובדיה	א' 17-15 208	
פרו"ס	ישראל בזירה הבינלאומית מהקמת המדינה עד ימינו	1031.3760.01
ד"ר נבון עמנואל	א' 19-17 419	
שנה ג' - קורסי חובה		
ש'	מדיניות ומדינאות מעשית	1031.3102.02
ד"ר שרמן מרטין	א' 18-16 003	
ש'	התנהגות פוליטית בישראל	1031.3100.02
ד"ר לוי גל	א' 16-14 003	
פרוייקט	פרוייקט שטח (ב'+קיצ')	1031.3101.02
ד"ר קופמן אילנה	א' 20-18 210	
קורסי בחירה		
ש'	סימולציות של תהליכים פוליטיים ¹	1031.3823.01
פרופ' מעוז זאב	ב' 12-09 104	
ש'	משטרים ואידיאולוגיות במאה העשרים	1031.3802.01
ד"ר א' ספקטורוסקי	ד' 14-11 206	
ש'	יסודות המרקסיזם ¹	1031.3803.01
פרופ' פלד יואב	א' 20-17 204	
ש'	עולות העבר ¹	1031.3825.01
פרופ' פלד יואב	ג' 12-09 204	
ש'	האתגרים של הלאומיות הדמוקרטית	1031.3827.01
ד"ר א' ספקטורוסקי	ד' 19-16 108	
ש'	שינויים מבניים במערכת המפלגתית בישראל	1031.2750.01
מר קריסטל חנן	ה' 15-12 204	
ש'	סוגיות בפסיכולוגיה פוליטית ¹	1031.3828.01
פרופ' בר-טל דניאל	ב' 19-16 208	

¹ פתוח לתלמידי תואר ראשון ושני.

החוג למדע המדינה

תואר שני

סמסטר א'

שנה א' - קורסי חובה

ש'	גישות ותאוריות במדע המדינה לתלמידי המסלול עם עבודת גמר	1031.4100.01
פרופ' פלד יואב	104 16-13 א'	
ש'	סטטיסטיקה למ.א.	1031.4105.01
ד"ר בורשטיין דיצה	210 12-10 א'	.01 שיעור:
מר לוי אסף	210 13-12 א'	.02 תרגיל:
בחינה	בחינת פטור בסטטיסטיקה יפרסם	1031.4116.01
ש'	גישות ותאוריות לתלמידי המסלול ללא עבודת גמר	1031.4117.01
פרופ' פלד יואב	103 20-17 א'	

קורס חובה בתחום הלימוד

ש'	המערכת הבינלאומית	1031.4110.01
ד"ר מרום גיל	205 19-16 ד'	

קורס שנתי

ש'	סוגיות במשפט ומדעי החברה	1411.5660.30
ד"ר ברזילי גד ד"ר בילסקי ליאורה ד"ר גרוס אייל ד"ר לביא שי פרופ' שמיר רונן	202 טרובוביץ 19.30-17 א'	

סמינרים

ס'	אזרחות ופיזיולוגיה: בין פילוסופיה פוליטית לפילוסופיה של הרפואה	1031.4435.01
ד"ר חוברס אייל	ב' 21-18 422	
ס'	רפורמות במנהל	1031.4284.01
פרופ' נחמיאס דוד	ד' 14-11 206	
ס'	מלחמה ושלום ביחסים הבינלאומיים	1031.4343.01
פרופ' מעוז זאב	ד' 13-10 421	
ס'	פוליטיקה יהודית בינלאומית	1031.4549.01
פרופ' שיין יוסי	א' 20-17 425	

סדנאות

סד'	תורת המשחקים והתנהגות אסטרטגית בפוליטיקה ¹	1031.4558.01
פרופ' מעוז זאב	ב' 12-09 105	
סד'	מבוא לדיפלומטיה	1031.4568.01
פרופ' קלימון אהרון	ה' 17-14 308 ספריית מדה"ח	
סד'	תאוריות אסטרטגיות בתקופה המודרנית	1031.4424.01
פרופ' גת עזר	ג' 20-17 110	
סד'	אתגרי המדינה הלאומית	1031.4548.01
פרופ' שיין יוסי	א' 16-13 425	
סד'	מדיניות תקשורת בעידן של מהפיכת המידע	1031.4399.01
ד"ר כץ ירון	ב' 14.45-11.45 208	
סד'	תקשורת, דמוקרטיה וביטחון לאומי	1031.4408.01
ד"ר פדהצור ראובן	ג' 20-17 210	
סד'	קולנוע ופוליטיקה	1031.4433.01
ד"ר פלג שמואל	ב' 19-16 208	
שי'	תורכיה - צבא, איסלאם ופוליטיקה	1052.0053.01
ד"ר ליאל אלון	ה' 20-17 104	
שי'	החברה הישראלית בהשפעת המצב הביטחוני	1052.0047.01
ד"ר לרנטל תמר	ג' 17-14 105	

¹ פתוח לתלמידי תואר ראשון ושני.

ש' ד"ר קורן דן	חברות ממשלתיות בישראל ג' 19.15-17.45 208	1082.4041.01
ש' ד"ר אופק חנה	התקציב במגזר הציבורי ה' 09.30-08 103	1082.4023.01
ס' ד"ר ברונר ז'וזה	המוליטיקה של הטראומה: סבל, מדע ומדינה בחברות דמוקרטיות א' 14-10 261 גילמן	0659.6224.01
ס' פרופ' אופיר עדי	אסונות: היסטוריה פילוסופית ד' 14-10 261 גילמן	0659.6202.01
ס' פרופ' רוזן צבי	ניטשה: תפיסת המוליטיקה והחברה ב' 12-10 361 א' גילמן	0618.4373.01
ס' פרופ' אגסי יוסף	מחשבה מדינית שימושית ב' 20-16 361 א' גילמן	0618.4384.01
ס' פרופ' כשר אסא	מלחמה, אתיקה ומוסר ג' 18-16 320 גילמן	0618.4386.01
סמינרים שנתיים		
ס' פרופ' בן-צבי אברהם	ארה"ב וישראל: דינמיקה של יחסי השפעה ג' 14-11 425	1031.4541.01
ס' פרופ' משעל שאול	תרבות פוליטית ותרבות עיסקית במזרח"ת ג' 20-17 206	1031.4437.01
ס' פרופ' שי גיורא שוהם	תקשורת, מיתוסים ותהליכים חברתיים ד' 11-08 422	1031.4366.01
ס' פרופ' שמיר מיכל	דעת קהל בישראל' ג' 18-16 104	1031.4439.01
ס' ד"ר לורברבוים מנחם	קריאה בכתביו של ליאו שטראוס - סמינר מתודולוגי א' 20-18 104 רוזנברג	0616.2296.01

סמסטר ב' - קורסי חובה

ש'ת'	שיטות מחקר לתלמידי המסלול עם עבודת גמר	1031.4109
פרופ' שמיר מיכל	ג' 13-10	01 שיעור:
יפורסם	ג' 14-13	02 תרגיל:
ש'	שיטות מחקר לתלמידי המסלול ללא עבודת גמר	1031.4101.01
מר בן חיים מאיר	ד' 17-14	
סד'	סדנה מתודולוגית	1031.4251.01
פרופ' מעוז זאב	ד' 14-11	

קורסים בתחום ההתמחות

ש'	הפילוסופיה של מדעי החברה ועיצובו של מדע המדינה	1031.4114.01
ד"ר חוברס אייל	ב' 21-18	
ש'	מנהל ציבורי ומדיניות ציבורית	1031.4108.01
פרופ' נחמיאס דוד	א' 13-10	
ש'	תקשורת פוליטית	1031.4112.01
ד"ר צפתי יריב	ה' 20-17	

סמינרים

ס'	זהות ודמוקרטיה	1031.4436.01
ד"ר חוברס אייל	ג' 17-14	
ס'	תקשורת מסייעת: ניהול ויישוב סכסוכים	1031.4438.01
ד"ר פלג שמואל	ב' 19-16	
ס'	זכויות אדם	1031.4561.01
ד"ר ברזילי גד	ה' 13-10	
ס'	דיפלומטיה ישראלית	1031.4566.01
פרופ' קליימן אהרון	ג' 17-14	308 ספריית מדה"ח

סדנאות

סד' ד"ר ברזילי גד	אלימות פוליטית וחירויות א' 16-13 205	1031.4562.01
סד' פרופ' מעוז זאב	סימולציות של תהליכים פוליטיים ¹ ב' 12-09 104	1031.4563.01
סד' פרופ' קליימן אהרון	יישוב סכסוכים בינלאומיים ה' 17-14 308 ספריית מדה"ח	1031.4355.01
סד' פרופ' משעל שאול	הסדרט הפוליטי בקולנוע הישראלי א' 19-16 425	1031.4328.01
סד' ד"ר כץ ירון	ניהול קמפיין פוליטי ב' 14.45-11.45 103	1031.4418.01
סד' פרופ' מבורך ברוך	גישות ניהול מודרניות ד' 20-17 205	1031.4347.01
סד' ד"ר ברוש תמר	רטוריקה פוליטית ודרכי שכנוע בתקשורת האלקטרונית ג' 20-17 108	1031.4567.01
סד' מר ויצטום דוד	ייצוג טלוויזיוני של תרבות ופוליטיקה ג' 17-14 103	1031.4338.01
ש' פרופ' בר-טל דניאל	סוגיות במסיכולוגיה פוליטית ² ב' 19-16 208	1031.4310.01
ש' פרופ' פלד יואב	יסודות המרקסיזם ¹ א' 20-17 204	1031.4542.01
ש' פרופ' פלד יואב	עולות העבר ¹ ג' 12-09 204	1031.4569.01
ש' פרופ' רינהרט טניה	כתוב בעיתון א': תקשורת ואידאולוגיה (קורס פנורמי) ² ד' 18-16 305 גילמן	0628.2658.01
ת' מר הכהן רן	כתוב בעיתון ב': ניתוח השיח הפוליטי והתקשורת ² א' 18-16 318 גילמן	0628.2660.01

¹ פתוח לתלמידי תואר ראשון ושני.

² ניתן ללמוד את הקורס כתוב בעיתון א'+ב'; או א' בלבד. לא ניתן ללמוד את ב' בלי א'.

ס' ד"ר פדהצוד ראובן	103	העידן הגרעיני ג' 20-17	1052.0064.01
ש' ד"ר טל נחמן	105	התמודדות מצרים וירדן עם האיסלאם הקיצוני (1999-1990) ב' 20-17	1052.0077.01
ש' ד"ר שפי יגאל	105	מודיעין, ריגול וקולנוע א' 20-17	1052.0076.01
ש' ד"ר קורן דן	208	חברות ממשלתיות בישראל ג' 19.15-17.45	1082.4041.02
ש' ד"ר אופק חנה	103	גישות ניהול בשירות הציבורי ד' 09.30-08	1082.4054.01
ס' פרופ' ח' יבלונקה ד"ר ס' גיסיס	323 גילמן	הסברים ביולוגיים של חברה ותרבות במאה העשרים א' 18-14	0659.6210.01
ס' פרופ' אופיר עדי	450 גילמן	דקונסטרוקציה: שאלות מוסריות, משמעויות פוליטיות ד' 14-10	0659.6213.01
ס' ד"ר מ' צוקרמן	277 גילמן	עיונים במושג האידיאולוגיה ד' 14-10	0659.6003.01
ס' פרופ' אופיר עדי	317 א' גילמן	ארגונים הומניטריים: מוסר ופוליטיקה ב' 12-10	0659.6215.01
ס' ד"ר פרידלנדר אלי	361 א' גילמן	לשון, קהילה, היסטוריה ג' 14-12	0618.4390.01
ש' פרופ' מררי אריאל	107	הרתעה ואלימות פוליטית ב' 16-14	1071.4724.01
<u>דוקטורנטים</u>			
סד' פרופ' שמיר מיכל	527	סדנה לדוקטורנטים ב' 20-18	1031.5555.01

בית הספר לממשל ולמדיניות ע"ש הרולד הרטון

התכנית ללימודי ביטחון

משותפת לחוג למדע-המדינה ולבית הספר להיסטוריה

תואר שני

ראש התכנית: פרופ' אברהם בן-צבי

יועץ התכנית: ד"ר שמעון נוה

מטרת התכנית

התכנית משותפת לפקולטה למדעי החברה ולפקולטה למדעי הרוח. מטרת התכנית - להקנות ידע וכלי ניתוח ברמה מתקדמת בתחומי האסטרטגיה, היחסים הבינלאומיים וההיסטוריה הצבאית, וכן בתחומים משיקים, כגון: קבלת החלטות ולימודי ארגון. בנוסף לקורסי חליבה בתחומי האסטרטגיה וההיסטוריה, יוצעו שיעורים מתחומים מגוונים, כגון: מחשבה מדינית, פסיכולוגיה, סוציולוגיה, היסטוריה של המזרח התיכון וככללת ביטחון.

תנאי הקבלה

רשאים להגיש מועמדותם, בעלי תואר "בוגר אוניברסיטה" בציון גמר של 80 ומעלה. התכנית מיועדת לתלמידים שתחום לימודיהם לתואר ראשון היה מדע המדינה ו/או היסטוריה, אך פתוחה גם לבוגרי תחומים אחרים, כפוף ללימודי השלמה.

לימודי השלמה

את לימודי ההשלמה יש לסיים עד תום שנת הלימודים הראשונה בציון עובר - 60 לפחות. ניתן ללמוד עד 5 קורסים מהתואר השני במקביל ללימודי ההשלמה. תלמידים שסיימו לימודי תואר ראשון בחוג להיסטוריה, ישלימו את הקורסים הבאים מהתואר הראשון במסגרת החוג למדע המדינה:

4	ש"ס	- מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה
3	ש"ס	- אסטרטגיה בעידן המודרני
7	ש"ס	סה"כ

תלמידים שסיימו לימודי תואר ראשון בחוג למדע המדינה, ישלימו את הקורס חבא מהתואר הראשון במסגרת החוג להיסטוריה:

4	ש"ס	- מבוא למאה העשרים (חברה משטר ותרבות במאה העשרים)
4	ש"ס	סה"כ

תלמידים שסיימו לימודי תואר ראשון בפקולטה למדעי החברה או בפקולטה למדעי הרוח בחוגים שאינם מדע המדינה או היסטוריה ישלימו את הקורסים הבאים מהתואר הראשון:

מדע המדינה

- מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה
  - אסטרטגיה בעידן המודרני
ש"ס	4
ש"ס	3

היסטוריה

- מבוא למאה העשרים (חברה משטר ותרבות במאה העשרים)
  - סה"כ
ש"ס	4
ש"ס	11

תלמידים שסיימו תואר ראשון בפקולטות אחרות (מלבד הפקולטה למדעי החברה והפקולטה למדעי הרוח), ישלימו את הקורסים הבאים מהתואר הראשון:

מדע המדינה

- מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה
  - אסטרטגיה בעידן המודרני
  - קורס/סמינר מתחום אסטרטגיה או יחב"ל
ש"ס	4
ש"ס	3
ש"ס	3

היסטוריה

- חברה משטר ותרבות במאה העשרים
  - סמינר בהיסטוריה של העת החדשה
ש"ס	4
ש"ס	4
ש"ס	18
- סה"כ

מסלולי הלימוד בתכנית

כל התלמידים יתקבלו למסלול ללא עבודת גמר, ורק תלמידים ששייגו ציון ממוצע של 80 לפחות בקורסי החובה יוכלו לעבור למסלול עם עבודת גמר.

מסלול עם עבודת גמר - אופן לימוד זה מקנה למסיימיו אפשרות להמשיך לימודיהם לתואר שלישי, בתנאי שציונם הסופי בתואר יהיה 85 לפחות. מכסת שעות הלימוד היא 36-37 ש"ס.

מסלול ללא עבודת גמר - אופן לימוד זה מקנה תואר שני ללא עבודת גמר, ומסיימיו לא יוכלו להמשיך ללימודי תואר שלישי. מכסת שעות הלימוד היא 45-46 ש"ס.

תכנית הלימודים

		במסגרת לימודי חובה לתואר השני ילמדו תלמידי שני המסלולים את הנושאים הבאים:
סוגיות בלימודים אסטרטגיים	3 ש"ס	
סמינר של בית הספר לחיסטוריה - על סוגיה מונוגרפית	4 ש"ס	
קורס מתקדם על חוגי זעות צבאיים	3 ש"ס	
קורס מתקדם בלימודי ארגון צבאי	3 ש"ס	
סדנא - סוגיות בביטחון הלאומי של ישראל	3 ש"ס	
יישומי מחשב מתואר ראשון ¹	3 ש"ס	
הדרכה בספרייה - שעה חד-פעמית		

תלמידי המסלול עם עבודת גמר יחויבו ללמוד בנוסף לקורסים אלה גם קורס בשיטות מחקר.

באישור יועץ התכנית ניתן ללמוד עד 2 קורסי בחירה בתחום רלוונטי, מתואר שני, מכל חוג אחר באוניברסיטה.

מסלול עם עבודת גמר

תלמידי המסלול עם עבודת גמר ילמדו, בנוסף לקורסי החובה, 16-17 ש"ס עד להשלמת מכסה של 37-36 ש"ס. במסגרת שעות אלה ילמדו 3 סמינרים, וכן קורסי בחירה בהם יכינו רפרטים או חובות אחרות, כפי שיידרשו על ידי המורים.

עבודת גמר

תלמידי המסלול עם עבודת גמר, יחויבו בכתיבת עבודת גמר המהווה 40% מציון הגמר. תלמיד חייב להגיש הצעה לעבודת תזה עד תום השנה השלישית ללימודיו ולקבל את אישור המנחה ואת אישור ראש התכנית לתצעה, ולחירשם במוכירות. תלמיד שלא יעמוד בדרישה זו עד תום השנה הרביעית ללימודיו, יופסקו לימודיו בחוג.

מסלול ללא עבודת גמר

תלמידי המסלול ללא עבודת גמר ילמדו, בנוסף לקורסי החובה, 30-29 ש"ס עד להשלמת מכסה של 46-45 ש"ס. במסגרת שעות אלה ילמדו 4 סמינרים וכן קורסי בחירה בהם יכינו רפרטים או חובות אחרות כפי שיידרשו על ידי המורים.

בחירת גמר

תלמיד המסלול ללא עבודת גמר יחויב בבחינת גמר. ציון הבחינה מהווה 20% מציון הגמר. ציון המעבר בבחינה הוא 75 לפחות. לרשות התלמיד יעמדו שני מועדים. תלמיד יוכל לגשת לבחינה לא לפני הסמסטר האחרון ללימודיו.

¹ תלמיד שלמד שפה זרה או קורס מחשבים בתואר ראשון יוכל לקבל פטור מחובה זו. בכל מקרה שעות אלה לא ייחשבו במניין השעות לתואר שני.

משך הלימודים לתואר שני

תלמידים חייבים לסיים את כל חובות התואר עד תום השנה החמישית ללימודיהם. מתן אישור להמשך לימודים, מעבר לשנה החמישית, הוא בסמכות ועדת ההוראה, ויותנה בהמלצה מנומקת של היועץ. אישור אורכה מעבר לשנה החמישית, יחייב את התלמיד בקורסי רענון בחיקף של 6 ש"ס לפחות (התכנית רשאית לחייב את התלמידים בחיקף גדול יותר).

שקלול ציון הגמר

ציון הגמר יחושב כך:	כפול	מספר שעות	כפול
ציון קורס חובה	כפול	מספר שעות	1
ציון קורס בחירה	כפול	מספר שעות	1
ציון סדנת חובה	כפול	מספר שעות	0.5
ציון סמינר	כפול	מספר שעות	1.5

מסלול ללא עבודת גמר

ממוצע הציונים בקורסים	80%
ציון בחינת הגמר	20%

מסלול עם עבודת גמר

ממוצע הציונים בקורסים	60%
ציון בחינת הגמר	40%

השוואה בין מסלולי הלימוד

חובות הלימודים	אופן לימוד עם עבודת גמר	אופן לימוד ללא עבודת גמר
נושאי חובה		
- סוגיות בלימודים אסטרטגיים	3 ש"ס	3 ש"ס
- קורס מונוגרפי בתיסטוריה	4 ש"ס	4 ש"ס
- קורס מתקדם בהוגי דעות צבאיים	3 ש"ס	3 ש"ס
- קורס מתקדם בלימודי ארגון צבאי	3 ש"ס	3 ש"ס
- סדנה - בתחום הביטחון הלאומי	3 ש"ס	3 ש"ס
- שיטות מחקר	4 ש"ס	לא חייב
- יישומי מחשב מתואר ראשון ¹	חייב	חייב
- הדרכה בספרייה - שעה חד פעמית	חייב	חייב
קורסי בחירה	16-17 ש"ס	29-30 ש"ס
מינימום סמינרים	3	4
בחינת גמר	לא חייב	חייב
עבודת גמר	חייב	לא חייב
סה"כ	36-37 ש"ס	45-46 ש"ס

¹ תלמיד שלמד שפה זרה או קורס מחשבים בתואר הראשון יוכל לקבל פטור מחובה זו. בכל מקרה שעות אלה לא ייחשבו במניין השעות לתואר שני.

תיאור הקורסים

תיאור הקורסים שניתנים במסגרת חנוך למדע המדינה, ראת: החוג למדע המדינה, תואר שני.
תיאור הקורסים שניתנים במסגרת ביה"ס להיסטוריה, ניתן למצוא בידעון הפקולטה למדעי-הרוח.

סמסטר א'

קורסי חובה

מקורות הפואטיקה הצבאית: התפתחות הפרקסיס של הפיקוד האופרטיבי

הפרדיגמות המסורתיות של הפיקוד הצבאי כפי שהיא משתקפת במחקר ההיסטורי בפולמוס התאורטי ובשיח הזוקטרינרי של התרבות הצבאית המערבית היא מבוך בלתי קוהרנטי שחתפתה כתוצאה מארבע גישות. הגישה הרדוקציוניסטית המפשטת את השיח על הפיקוד עד אבסורד דרך זריסתו לגבולות הצרים של דפוס הפיקוד הטקטי. הבנליזציה של מחקר השדה, אשר משתקפת בתאונת ההתעלמות מן הממדים האפיסטמולוגיים של הפרקטיקה הפיקודית ובתקלת ההחמצה של בירור המרכיבים הקוגניטיביים של החשיבה הפיקודית. הגישה הטכנוקרטית לתפיסת הפרקטיקה הפיקודית שביטוייה הם טשטוש ההבחנות הפונקציונליות והתמקדות אקסקלוסיבית בצורות, תשתיות, מבנים, מערכות טכנולוגיות, נהלים ודפוסי עבודה. והגישה החברתית המתיימרת להעמיד סטריאוטיפים של מנהיגות שישמשו מודלים אידיאליים לתפקוד מפקדים צבאיים בכל תקשר, מצב או סביבה, ללא הבחנה במאפיינים האיכותיים הייחודיים המבדילים ביניהם.

הקורס חותר לחיתוך מן המבוך הפרדיגמתי האמור באמצעות גישה ביקורתית המבוססת על שורה של הבנות. במסגרת המערכת הקרויה מנגנון המדינה מבטא מושג הפיקוד את שלוש הפונקציות של כיוון מערכות צבאיות, סכרון מרכיביתן האופרטיביים במתח שבין רלוונטיות אסטרטגית וקוהרנטיות טקטית, ותיאום התפעלה הקרבית של כוחות ומשאבים. היישום הפרקטי של הפיקוד, כפעולה של חשיבה משתנה קטגורית על פי האיכויות הקוגניטיביות המאפיינות את סביבות המחשבה והפעולה הצבאיות המגוונות: באמצעות המיזוג של המושגים שיה, מערכת למידה ופרקטיקת פיקוד מערכתית מכוונת האמנות האופרטיבית משטר אפיסטמולוגי מתקדם במבנה המסורתי של האסטרטגיה ומחוללת סדר חדש בפרקטיקה של הפיקוד הצבאי. לאחר העמדת מבנה תאורטי מתקדם לתפיסת מערכת הפיקוד הצבאית על מרכיביה והקשרי תפקודה המגוונים יבחן הקורס את התפתחות הפרקטיקה של הפיקוד האופרטיבי בעידן המודרני ואת חשתקפיוותיה בעת העכשווית.

שיטות מחקר

הקורס נועד להקנות לתלמידי מוסמך בלימודי ביטחון כלים מחקרניים לביצוע עצמאי של פרויקט מחקר, כמו גם לתקניית כלי ניתוח ביקורתיים להערכת מחקרים המתפרסמים בכתבי עת שונים בתחום לימודי הביטחון.

תאוריות אסטרטגיות בתקופה המודרנית

מבוא לתולדות המלחמה ולמחשבה צבאית מן העת-העתיקה ועד ימינו.

סוגיות בלימודים אסטרטגיים

הקורס יביא בפני התלמידים סוגיות הנוגעות לפתרונות אסטרטגיים לבעיות ביטחון שבפניהן ניצבות מעצמות מחד ומדינות קטנות (דוגמת ישראל) מאידך. במסגרת הדיון נבחין בין אסטרטגיה לאסטרטגיה רבתי ונדון במשתנים האסטרטגיים העיקריים מחד (כולל משתנים מעבר לעוצמה צבאית, כמו כלכלה, חברה ודמוגרפיה), ופתרונות אסטרטגיים מאידך. נדון הן בפתרונות הכוללים שימוש בכוח (מלחמה, כפיה, גרילה וכדומה) והן כאלו שאינם משתמשים באופן ישיר בכוח (הרתעה, הסכמים בינלאומיים, בריתות וכו'). דגש מיוחד יושם על העקרונות של היתרון היחסי והגישה העקיפה ושימושיהם בבניין הכוח הנדרש להשגת מטרות אסטרטגיות. פרק מיוחד יודגש לתפקידו של הנשק הגרעיני באסטרטגיה העולמית לאחר מלחמת העולם השנייה, ובסוגיות כמו תפוצת הנשק להשמדה המונית, בקרת חימוש ומשטרי ביטחון. לסיום נדון בתחומים חדשים החולכים ותופשים את מקומם באסטרטגיה, כמו לוחמת מידע.

קורסי בחירה

החברה הישראלית בהשפעת המצב הביטחוני

מטרת הקורס היא לבחון את מבנה אי השוויון בחברה הישראלית ואת הקשר שבין אי השוויון לבין מצבה הביטחוני של מדינת ישראל. החברה הישראלית כיום, היא חברה מקוטבת ושסועה מבחינת חברתית. מגוון גרסאות של זהות תרבותית קבוצתית קוראות כיום תיגר על האידיאולוגיה שחייתה דומיננטית במשך שנים רבות.

- הדתיים המודרניים, אשר דוחים את החילוניות המופגנת וטוענים כי בהם מפעמת ה"רוח" הישראלית הישורשית" של פעם בהיבטים של התיישבות, של ערכים חברתיים וכמובן בהקשר לשירות הצבאי.

- המזרחיים שאין להם כיום שום אופטיה לדור המייסדים ובנו, נהפוך הוא, תחושות הקיפוח שחוו בתהליך הקליטה משמשות עבורן כמשאב לגיוס פוליטי.

- עולים, בעיקר מחבר העמים, שהם כיום קבוצה שמבקשת לשמור על צביון תרבותי ייחודי.

- ערביי ישראל, אשר מהווים מקרה קיצוני של בעייתיות בהגדרת הזהות הישראלית לאור העובדה שהם פטורים מחשירות הצבאי (מלבד הדרוזים והבדואים).

המלחמה המתמדת בה מצויה מדינת ישראל מאז ראשית קיומה, יוצרת קשר בלתי נמנע בין הסיטואציה הביטחונית לבין מידת הקיטוב החברתי. קשר זה הוא דו כיווני. מחד גיסא, משפיע הקיטוב על כושר העמידה החברתי ועל מעמדו של הצבא בחברה. מאידך גיסא, משפיע המצב הביטחוני ובעיקר מעמדו של הצבא גם על מבנה החודמנויות ועל מבנה אי השוויון החברתי כלכלי, ופערים כלכליים וחברתיים הקיימים בין קבוצות חברתיות על בסיס מאפיינים שיוכיים כגון: מוצא, לאום, דתיות או מין הקשורים במידה רבה למצב הביטחוני ולשירות הצבאי. כל אלו אמורים לחידון במהלך הקורס המוצע.

תורכיה - צבא, איסלאם ופוליטיקה

מטרת הסמינר להציג בפני התלמידים את לידתה והתפתחותה של תורכיה חמודרנית את המערכת הפוליטית שלה, את כלכלתה, את בעיות הפנים המרכזיות שלה (איסלמיזציה, כורדיס) ובעיקר את מדיניות החוץ שלה בין מערב ומזרח (פוליטית ותרבותית) ובסביבתה הקרובה - המזרח התיכון. מקום מיוחד יוקדש לעליות ולמורדות ביחסיה של תורכיה עם ישראל ב-50 השנה מאז הקמתה, כולל לפריחה העכשווית ביחסים.

סמינרים

שש שנים מעצבות: 1967-1973

שש השנים בין מלחמת ששת הימים '67, לבין מלחמת יום הכיפורים, '73 היו שנים מעצבות בחווייה הישראלית כולה: הביטחונית, המדינית והחברתית. בתקופה זו התרחשו שלוש מלחמות, אם נכלול את מלחמת ההתשה '69-70. גבולות ישראל השתנו, כלכלתה השתנתה, התגלו זרמים סמויים וזרמים חדשים בביטחון הלאומי, שעיבזו את הראייה העצמית של ישראל כמדינה וכחברה.

הסמינר מנתח את השינויים המושגיים שחלו עקב, בין ואחרי שלוש המלחמות הללו ואת השפעתם על מנהיגות התקופה ועל החברה והצבא, את השבר שחל בעקבות מלחמת יום הכיפורים ואת השפעת התקופה כולה על ישראל עד לסוף המאה הנוכחית.

מדע, טכנולוגיה וביטחון

הקשר בין מדע וטכנולוגיה ובין הביטחון הוא רב ממדי ודו סטרי. מחד, המדע והטכנולוגיה ממלאים תפקיד עיקרי בבניין הכוח המודרני, ומאידך הם נדחפים קדימה ע"י צרכים ביטחוניים. הסמינר יעסוק בהבנת קשר זה. אחרי מבוא קצר בו נדון במהפכות מדעיות וחשפעתן על המלחמה, נייחד מקום לעקרונות המלחמה בראי הטכנולוגיה המודרנית ונגעה מספר דוגמאות היסטוריות. חלק מרכזי בקורס יעסוק בתורת הביטחון של ישראל ובתפקיד של מרכיב המדע והטכנולוגיה בה. נדון בסוגיות הנוגעות לבניין הכוח כמו: טכנולוגיה כמכפיל כוח, התנאים הנחוצים לעליונות טכנולוגית, תפקיד התעשייה הביטחונית, כלכלת המו"פ הביטחוני, תהליך קבלת ההחלטות בבניין הכוח, והתחפכה הצפויה בשדה הקרב העתידי (RMA), שיטות מדעיות כעזר לתהליך קבלת החלטות ועוד.

תפיסת הביטחון של מדינות ערב

הסמינר נועד לבחון את בעיות הביטחון של מדינות ערב. במסגרת זו הוא יעסוק במרכיבים העיקריים של תפיסות ביטחון בכלל, ובאלה של מדינות ערב העיקריות בפרט, תוך התמקדות בתפיסות האיום שלהן, ובמענה הביטחוני שהן מבקשות לבנות מול האיומים כלפיהן. הסמינר יעסוק הן בתפיסות המיוחדות למדינות ערב העיקריות, והן בתפיסות המשותפות לרובן, ובכלל זה את תפיסותיהן הביטחוניות את ישראל.

מערכת הדרדנלים: גליופולי כמודל למבצעים משולבים

הסמינריון יעסוק בניחותה של מערכת הדרדנלים-גליופולי בין מדינות יהחסכמה לצבא העות'מאני, במלחמות העולם הראשונה (1915), כמבצע משולב מוגבל, שיוזמו הבריטיים קיוו להשיג באמצעותו יעדים אסטרטגיים ושנכשל כשלון חרוץ. הכישלון השפיע הן על הנכונות ליוזם מבצעים דומים בהמשך המלחמה, הן על התפתחותן של זוקטרינות למבצעים המשולבים בין שתי מלחמות העולם. בין הנושאים שידונו: הרציונל למערכה, תכנונה ומחלכה הימיי והיבשתיים על רקע המחשבה הצבאית והיכולת המבצעית של התקופה, הסיבות לכישלון הבריטי וההישג העות'מאני, השפעת המערכה על המשך המלחמה ועל פיתוח החשיבה בתחום המבצעים המשולבים ומקומה הייחודי בזיכרון הציבורי ובהיסטוריוגרפיה של המלחמה הגדולה. המשתתפים ידרשו לנתח מסמכים ראשוניים.

סמסטר ב'

קורסי חובה

אמנות אופרטיביות - שיח אסטרטגי - מרחבי ידע: עיונים במערכות למידה צבאיות

עיצוב מסגרות מושגיות לתפיסת מערכות של הפעלת כוחות צבאיים מהווה מרכיב חיוני במערכת הלמידה אשר מסנכרת את המחשבה והפרקטיקה האסטרטגיים. כמגמה המסדירה הן את היחסים בין הסביבות הקוגניטיביות המגוונות המרכיבות את הפרקטיקה האסטרטגית, והן את הזיקות בין הסוכנים העיקריים במגוון המדינתי שואבת מערכת הלמידה הזו את הגיונה האפיסטמולוגי ואת תצורות תפקודה משדה הידע ומרחב השיח הקרויים אמנות אופרטיביות. ההבנה השלמה של תהליך החמשה המערכתית תבנה במהלך הקורס דרך תנועה בשלושה ממדים תפיסתיים: 1) האמנות האופרטיבית כתוֹך המבנה של הפרקטיקה (המשגה ויישום) האסטרטגי; 2) השיח המערכתי כהגיון המארגן את המחשבה והפעולה בליטורל התפיסתי הזה; 3) מערכת הלמידה האופרטיבית כצורת התפקוד של מגוון הסוכנים המייצרים את השיח הזה באמצעות פרקטיקה של פיקוד.

קורסי בחירה

מודיעין, ריגול וקולנוע

קורס משותף של התכנית ללימודי הביטחון והחוג לקולנוע וטלוויזיה, העוסק בהתייחסות רבת הפנים של החברה המערבית לריגול ולמודיעין במהלך חמאה העשרים, כמשתקף בסרטי קולנוע עלילתיים ובספרות חיפה. התדמית הציבורית תבחן מול התפתחותו ומקומו בפועל של המודיעין המודרני במלחמות, בתהליכים פנים-מדינתיים וביחסים בינלאומיים. הנושאים העיקריים יהיו דמותם של המרגל, איש המודיעין והממסד המודיעיני, ההתמודדות המודיעינית עם מדינות ואיומים חוצי-גבולות (ויאחז'ני) מול "הים", ותרומתן של סוכנויות המודיעין למדינה ולחבריה מול הסכנות הנשקפות מהן. התקופות ההיסטוריות העיקריות תהיינה: מלחמות העולם, המלחמה הקרה ועידן "הסדר העולמי החדש". המשתתפים ידרשו לצפות בסרטים אחדים באופן פרטי או בתקרנות מרכזות שתוצענה לפני הפגישות.

התמודדות מצרים וירדן עם האיסלאם הקיצוני (1990-1999)

עלייתה של התנועה האיסלאמית ככוח פוליטי וחברתי, היא התנועה המרכזית והחשובה ביותר בעולם הערבי בשנים האחרונות. גילוייה הפוליטיים באו לידי ביטוי מוחשי במדינות שונות במזרח התיכון כמו אלג'יר, תורכיה וסודאן. קמו תנועות חדשות כמו החמאס בשטחים, (חיזבאללה בלבנון. הזרם האלים של התנועה האיסלאמית הפעיל טרור נגד המשטרים הערביים החילוניים. ביוני 1995 נעשה ניסיון התנקשות בנשיא מובארכ באדיס אבבה ובנובמבר 1997 נטבחו 68 בני אדם, רובם תיירים, בלוקסור בדרומה של מצרים. ב-11 בספטמבר 2001 בוצע בארה"ב פיגוע הטרור הגדול ביותר

עד כה. האיסלאם הקיצוני תפך לאיום אסטרטגי על המשטרים הערביים במזרח התיכון, ולאיום גלובאלי על העולם החופשי כולו. מטרת הקורס לבחון כיצד מתמודדות מצרים וירדן - שכנותיה של מדינת ישראל, שכרתו עמה הסכם שלום, עם תופעת הפונדמנטליזם האיסלאמי ועם הטרור האיסלאמי. במסגרת זו תבחן תופעת הפונדמנטליזם האיסלאמי על שני מרכיביה - האלים, המיוצג על ידי ארגוני טרור שונים, וחבלתי אלים המיוצג בעיקר על ידי תנועת "האחים המוסלמים". לשני מרכיבים אלו מטרה אסטרטגית אחת: לתקים מדינת הלכה איסלאמית במקום המשטרים הקיימים במצרים וירדן וככל אתר ואתר. השוני קיים רק בדרך להשגת המטרה - הזרם האלים מבקש לסלק את המשטרים הקיימים בכוח וטרור, וחבלתי אלים בדרך של איסלאמיזציה של החברה. בתוך כך ינתחו הסיבות והנתונים לצמיחתו ופיעולתו של האיסלאם הקיצוני במצרים וירדן ודרכי המאבק שלו כמשטרים בארצות אלו. עיקר הדגש יושב על ההתמודדות של מצרים וירדן באיסלאם הקיצוני על שני מרכיביו, אילו שיטות פעולה נקטות במאבק הזה, ותוצאות המאבק. תבחן יכולתן של שתי הארצות להתגבר על האיום הפונדמנטליסטי ולקיים משטר יציב לאורך זמן.

אודיסיאה בעתיד - התנסות מחקרית בעיצוב מבני ידע אופרטיביים

הלוגיקה של מבנה הקורס ותכניו מבוססת על שלוש הבנות יסוד: (1) ידע אסטרטגי מתפתח דרך שיח דיאלקטי אשר מסקף מתח קבוע בין מערכת המושגים (הממד האפיסטמולוגי) של קהילת הניסוח ובין פירוש הדיכטום הסובסטיטיביים של המציאות הפוליטית-אסטרטגית (הממד האונטולוגי). (2) בעיות אסטרטגיות מהוות תמיד השתקפות של הגיון סינולרי, אשר נובע מפרשנותו של מתבונן מסוים להקשר נסיבתי ייחודי. (3) הגדרת הגבולות התפיסתיים של בעיה אסטרטגית ועיצוב מתודה אופרטיבית לפתרונה נעשים דרך בניה מערכתית של מרחב מושגי על ידי קבוצת שיח של אופרטורים. בשלב הראשון של הקורס יאומנו התלמידים ביסודות של חשיבה מערכתית וירכשו כלי שיח לעיצוב מרחבים או מבנים מושגיים. בחלק המתקדם של הקורס יתגלו התלמידים בניה של מרחב מושגי על בסיס מתאר קונקרטי של נסיבות אסטרטגיות.

סמינרים

העידן הגרעיני

הקורס עוסק בניתוח התפתחות תאוריות ההרתעה הגרעינית בשנות המלחמה הקרה ולאחריהן. מושגי היסוד של החשיבה הגרעינית ילובנו במהלך הקורס. כמו כן ינתחו החיבטים הטכנולוגיים של הנשק הגרעיני והשימוש בו. יפורטו הניסיונות להתמודד עם תפוצת הנשק הגרעיני והסכמי הגבלת ופירוק הנשק שנחתמו בין שתי מעצמות-העל. בנוסף, ינתחו ההתפתחויות בתחום הגרעיני במזרח אסיה ובמזרח התיכון, תוך דגש של מדיניותה הגרעינית של ישראל.

מדע ומודיעין

המודיעין הצבאי הנו מוסד (חדש יחסית) לביורר המציאות בכלים של איסוף והערכה. הסמינר יתמקד ביסודות הלוגיים, המתודולוגיים והפילוסופיים של תהליך ההערכה. הדיון יתחיל מהאנלוגיה שבין מוסד המודיעין ובין מוסד אחר לביורר המציאות, דחיינו המדע. ההערכה המודיעינית קשה ומורכבת יותר מהחזוי המדעי, משום שהיא עוסקת ב"חומרים" חיים (כלומר בני-אנוש) שיש להם רצון חופשי, והם מנסים להסתיר את מעשיהם ולהונות את החוקר המודיעיני. לכן, ההערכה המודיעינית (כמו גם החזוי המדעי) צריכה להתבסס על השערות, ומכאן נובעות מסקנות מרחיקות לכת על אופי ההערכה ועל זמנות החוקר האידיאלי. חלקו המרכזי של הקורס יעסוק, לכן, בפילוסופיה המודרנית של המדע ובמסקנות הנובעות ממנה לגבי המחקר וההערכה המודיעיניים. בין היתר תדון בעיית ההכללה על סמך הכרת הפרטים (אינדוקציה), תתקדמות הידיעה ע"י ביקורת והפרכה, סוגיית התרשנות של החערכות (בפני הפרכות) והתלות של העובדות התצפיתיות בתאוריה. המסקנות יודגמו על ידי ניתוח הכשל ההערכתי של המודיעין ערב מלחמת יום הכיפורים.

מכפיל הכח הנעלם: הפתעה והונאה בעידן המודרני

הקורס ידון בהיבטים תאורטיים ובסוגיות היסטוריות של עקרון המלחמה "הפתעה" ושל יישומו על ידי הונאה. ייבדק מקומן של הפתעה והחונאה בתפיסות הצבאיות ובוטורות הלחימה של צבאות, בהשוואה לתוצאותיהן ולחשפתן הממשיות במלחמות במאות ה-19 וה-20.

לימודי ביטחון

תואר שני

		<u>סמסטר א'</u>		
				<u>שיעורי חובה</u>
ש'	סוגיות בלימודים אסטרטגיים ¹	103	20-17	1052.0010.01
פרופ' בן ישראל יצחק				
סד'	תאוריות אסטרטגיות בתקומה המודרנית	110	20-17	1031.4424.01
פרופ' גת עוז				
ש'	מקורות הפואטיקה הצבאית: התפתחות הפרקסיס של הפיקוד האופרטיבי	104	21-17	1052.0069.01
ד"ר נוה שמעון				
ש'	שיטות מחקר ²	105	21-18	1052.0025.01
מר בן חיים מאיר				
				<u>מפגש חד פעמי</u>
הדרכה	הדרכה בספרייה ללימודי ביטחון ³			1052.1000
גב' פרי שלומית	21.10.2002	16.45-15.15	ב'	.01
גב' פרי שלומית	22.10.2002	16.45-15.15	ג'	.02
בחינה	בחינה גמר			1052.7777.01
				<u>שיעורי בחירה</u>
סד'	התרסקות במוגדישו-חקירה אופרטיבית של קריסת המערכת האסטרטגית ⁴	105	20-17	1052.0073.01
ד"ר נוה שמעון				
ש'	החברה הישראלית בהשפעת המצב הביטחוני	105	17-14	1052.0047.01
ד"ר לרנטל תמר				

¹ רשאים ללמוד את הקורס רק תלמידים שלמדו בעבר את הקורס: אסטרטגיה בעידן המודרני - מתואר ראשון.

² חובה לתלמידי המסלול עם עבודת גמר. ניתן ללמוד כקורס בחירה במסלול ללא עבודת גמר.

³ בחר אחד מהתאריכים. ההדרכה תינתן בכיתת המחשבים בבניין הספרייה למדה"ח.

⁴ מיועד לתלמידים מתקדמים. מיון ייעשה על ידי המורה בתחילת השנה.

1031.4408.01	תקשורת, דמוקרטיה וביטחון לאומי	ג' 20-17	210	סד' ד"ר פדהצור ראובן
1031.4110.01	המערכת הבינלאומית	ד' 19-16	205	ש' ד"ר מרום גיל
1031.4568.01	מבוא לדיפלומטיה	ה' 18-15	308 ספריית מדה"ח	סד' פרופ' קליימן אהרון
1052.0053.01	תורכיה- צבא, איסלאם ופוליטיקה	ה' 20-17	104	ש' ד"ר ליאל אלון
סמינרים				
1052.0045.01	שש שנים מעצבות: 1967-1973	א' 20-17	421	ס' מר תמרי דב
1052.0074.01	מדע, טכנולוגיה וביטחון	ג' 20-17	422	ס' פרופ' בן ישראל יצחק
1031.4343.01	מלחמה ושלוש ביחסים הבינלאומיים	ד' 13-10	421	ס' פרופ' מעוז זאב
1052.0021.01	תפיסת הביטחון של מדינות ערב	ד' 13-10	105	ס' ד"ר קס אפרים
1052.0017.01	מערכת הדרדנלים: גליפולי כמודל למבצעים משולבים	ד' 17-13	105	ס' ד"ר שפי יגאל
0653.4284.01	אבודות במלחמה-קרביות ולא קרביות, צבאיות ואזרחיות	ה' 20-16	450 גילמן	ס' ד"ר מייזל מתתיהו
סמינרים שנתיים¹				
1031.4541.01	ארה"ב וישראל: דינמיקה של יחסי השפעה	ג' 14-11	425	ס' פרופ' בן-צבי אברהם
0618.4376.01	תרגיל במו"מ: המקרה של ישראל-איראן	ג' 16-14	277 גילמן	ס' פרופ' אלון אלעאי

¹ סמינר שנתי ייתשב כשני סמינרים סמסטריאליים.

		<u>סמסטר ב'</u>	
		<u>שיעורי חובה</u>	
ש'	אמנות אופרטיבית - שיח אסטרטגי - מרחבי ידע: עיונים במערכות למידה צבאיות		1052.0070.01
די"ר נוה שמעון	104	20-17	ב'
סד'	סוגיות בביטחון הלאומי של ישראל		1052.0001.01
פרופ' שי אהרון	527	19-16	ה'
הדרכה	שיטות מחקר - הכנה לכתבת תיזה ¹ בתיאום עם המרצה		1052.0050.01
מר בן חיים מאיר			
		<u>מפגש חד פעמי</u>	
הדרכה	הדרכה בסמרייה ללימודי ביטחון ²		1052.1000
גב' פרי שלומית	24.2.2003	16.45-15.15	ב' .03
גב' פרי שלומית	27.2.2003	16.45-15.15	ה' .04
בחינה	בחינת גמר		1052.7777.02
		<u>שיעורי בחירה</u>	
סד'	אלימות פוליטית וחירויות		1031.4562.01
די"ר ברזילי גד	205	16-13	א'
ש'	מודיעין, ריגול וקולנוע		1052.0076.01
די"ר שפי יגאל	105	20-17	א'
די"ר בן שאול ניצן			
סד'	סימולציות של תהליכים פוליטיים		1031.4563.01
פרופ' מעוז זאב	425	12-09	ב'
ש'	התמודדות מצרים וירדן עם האיסלאם הקיצוני (1999-1990)		1052.0077.01
די"ר טל נחמן	105	20-17	ב'
סד'	דיפלומטיה ישראלית		1031.4566.01
פרופ' קליימן אהרון	308 ספריית מדה"ח	17-14	ג'

¹ חובה לתלמידי המסלול עם עבודת גמר - הדרכה בזמן כתיבת הצעת המחקר.
² בחר אחד מהתאריכים. ההדרכה תינתן בכיתת המחשבים בבניין הספרייה למדה"ח.

ס'	היסטוריה ומיסטוריוגרפיה: תולדות שכסוך ישראל-ערב	0654.7154.01
ד"ר ססר אשר	ד' 20-16 361 א' גילמן	
ש'	אודיסיאה בעתיד - התנסות מחקרית בעיצוב מבני ידע אומרטיביים	1052.0078.01
ד"ר נוה שמעון	ד' 20-17 308 ספריית מדה"ח	
סד'	יישוב שכסוכים בינלאומיים	1031.4355.01
פרופ' קליימן אהרון	ה' 18-15 308 ספריית מדה"ח	
סמינרים		
ס'	מלחמה בארץ ישראל 1948	0653.4272.01
ד"ר טל דוד	ב' 18-16 317 א' גילמן	
	ד' 18-16 319 גילמן	
ס'	העידן הגרעיני	1052.0064.01
ד"ר פדהצור ראובן	ג' 20-17 103	
ס'	מדע ומודיעין	1052.0080.01
פרופ' בן ישראל יצחק	ג' 20-17 203	
ס'	מכפיל הכוח הנעלם: הפתעה והונאה בעידן המודרני	1052.0007.01
ד"ר שפי יגאל	ד' 17-14 106	
ס'	בחינה מחדשת של מלחמת העולם השנייה	0653.4285.01
פרופ' גורודצקי גבריאל	ד' 20-16 277 גילמן	

בית הספר לממשל ולמדיניות ע"ש הרולד הרטוד

התכנית למדיניות ציבורית

<http://www.tau.ac.il/public>

ראש התכנית: פרופ' ניל גנדל

יועץ סטודנטים: פרופ' אליה ורצברגר

תואר שני

א. מטרות התכנית

להקנות ידע תאורטי ומקצועי וכלים מתודולוגיים לחבנת החיבטים המדיניים, הכלכליים, החברתיים והמשפטיים של מדיניות ציבורית ויחסי הגומלין שביניהם. הלימודים מיועדים לפתח כושר ניתוח בעיצוב, יישום והערכת מדיניות ולהכשיר את הבוגרים למילוי תפקידי מטה בכירים במגזר הציבורי. התכנית כוללת מסלולי התמחות בתחומי המדיניות הציבורית: מנהל ציבורי, מדיניות עירונית ושלטון מקומי, מדיניות כלכלית ומדיניות חברתית.

ב. הליכי קבלה

רשאים להגיש מועמדות בעלי תואר בוגר אוניברסיטה בציון גמר "טוב" (80) לפחות. התכנית מיועדת בעיקר לבוגרי מדעי החברה וההתנהגות, כלכלה ומינהל עסקים ופתוחה גם לבוגרי דיסציפלינות אחרות. ההחלטה על קבלה ללימודים תתבסס על הישגים בלימודים קודמים בתחומים רלבנטיים, על ניסיון בעבודה, ולפי הצורך על ראיון בפני ועדת קבלה. תלמיד המתקבל לשנת השלמות יעבור למעמד תלמיד מן המניין רק לאחר עמידה בלימודי החשלמה. התלמיד מתקבל בימעמד מן המניין על תנאי"אם עליו להשלים 3 קורסים ומטה או כ"תלמיד במעמד מיוחד" אם עליו להשלים 4 קורסים ומעלה. על התלמיד לסיים את לימודי החשלמה במהלך השנה הראשונה ללימודיו.

ג. מסלולי לימוד

- מוצעים שני מסלולי לימוד:
1. מסלול ללא עבודת גמר
  2. מסלול עם עבודת גמר (תיזה למ.א.)

התכנית למדיניות ציבורית מעודדת תלמידים לפנות למסלול לימודים עם תיזה. תנאי קבלה למסלול זה הנו ממוצע של 85 לפחות בקורסי החובה. כמו כן תלמידים שסיימו תואר ראשון בחצטיינות (88 ומעלה) יוכלו להתקבל ישירות למסלול עם תיזה. בכפוף לאישורה של ועדת הקבלה החוגית. יועצת מסלול זה הינה ד"ר גילה מנחם.

ד. משך הלימודים

משך הלימודים לתואר הנו שנתיים, ניתן להאריכו לחמש שנים לכל היותר. בפרק זמן זה על התלמיד לסיים את כל חובותיו לתואר. המשך לימודים לאחר השנה החמישית טעון אישור ועדת החוראה, הניתן רק במקרים חריגים. אישור אורכה מעבר לשנה השישית יחייב את התלמיד בקורסי רענון בהיקף 6 ש"ס לפחות.

ה. מהלך הלימודים

1. על התלמיד לסיים את לימודי החשלמה במהלך השנה הראשונה ללימודיו ולהשיג בקורסים אלו ממוצע של 75 לפחות.
  2. את כל לימודי החובה על התלמיד לסיים תוך שנתיים מתחילת לימודיו ולהשיג בקורסים אלו ממוצע של 75 לפחות.
- תלמיד שלא ישיג ממוצע זה - יופסקו לימודיו.

ו. לימודי השלמה

	יסודות הכלכלה	4 ש"ס
	חשבונאות	2 ש"ס
במסגרת החוגים למדע המדינה או לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה	מבוא לסטטיסטיקה	4 ש"ס
במסגרת החוג למדע המדינה	פוליטיקה ומשטר בישראל	4 ש"ס

כל תלמיד המתקבל לתכנית חייב בלימודי החשלמה. תלמיד אשר למד את הקורסים הנ"ל וציוניו מעל ל-80 יוכל לקבל פטור.

פטור מחקורס "יסודות הכלכלה" ניתן רק לבוגרי החוג לכלכלה.

ז. תקנות התכנית

1. בלל
  - א. קורסי החובה וקורסי הבחירה ייסגרו במכסה של 40 תלמידים לכיתה והסמינרים ייסגרו במכסה של 25 תלמידים.
  - ב. תלמיד אשר סיים את לימודי ה-ב.א. 7 שנים ומעלה לפני שהתקבל לתכנית, חייב בלימודי השלמה, גם אם למד את הקורסים המתאימים במסגרת לימודיו הקודמים.
  - ג. תלמיד יוכל להירשם לשיעור המחייב קורס אחר כדרישת קדם רק אם סיים בהצלחה קורס זה או קיבל פטור ממנו. כלל זה חל על כל הקורסים בתכנית הלימודים.
  - ד. לפי תקנון הפקולטה בקורסי תואר שני יינתן מועד בחינה אחד בלבד. מועד נוסף יינתן בגין שירות מילואים. בגין סיבה אחרת יינתן מועד נוסף רק באישור ועדת החוראה (כפוף להמצאת אישורים מתאימים).
  - ה. תלמיד רשאי לערער על בחינה תוך שבועיים מיום פרוסום התוצאות.
  - ו. תלמיד שהחליט להפסיק את לימודיו חייב להודיע על כך בכתב למזכירות תלמידים כללית.
  - ז. על תלמיד שהשלים את כל חובותיו לתואר להגיש בקשה לציון גמר.
  - ח. חובת נוכחות בשעורים: חלה חובת נוכחות בשעורים. תלמיד שלא יהיה נוכח בשלושה שעורים, ואין בידו סיבה מוצדקת לא יהיה זכאי לגשת לבחינה.

2. סמינרים

- א. על כל תלמיד להגיש עבודה סמינריונית עצמאית, לא ניתן בשום מקרה להגיש עבודה משותפת עם תלמידים נוספים.
- ב. תלמיד רשאי להירשם לסמינרים רק לאחר שלמד לפחות חמישה קורסי חובה וכן עמד בדרישות הקדם של הסמינר.
- ג. עבודה סמינריונית יש להגיש לא יאוחר מתום הסמסטר העוקב למתן הסמינר (או לפי הנחיית המרצה).

3. התמחות

- בשנה השנייה ללימודיו על התלמיד לבחור את תחום התמחותו ולבצע רישום במזכירות התכנית.

תכנית הלימודים

1. מסלול לימודים ללא עבודת גמר

מטרת מסלול לימודים זה להכשיר את הבוגרים למילוי תפקידים בכירים במגזר הציבורי ולהקנות את הידע המקצועי והכישורים הדרושים למשרות אלה.

היקף הלימודים הוא 47 שעות סמסטריאליות (לא כולל לימודי השלמה).

תלמיד שלמד לימודי תואר שני וזכאי על סמך קורסים חופפים שלמד לפטור מקורסים הכלולים בתכנית, חייב ב-2/3 לפחות מהיקף הלימודים בתכנית, כלומר ב-31 ש"ס לפחות.

חובות התלמיד

-	לימודי השלמה
22 ש"ס	קורסי חובה
4 ש"ס	סמינרים
16 ש"ס	לימודי התמחות
5 ש"ס	פרוייקט גמר בניתוח אירועי מדיניות

קורסי חובה, 22 ש"ס

לימודי חובה בסיסיים (22 ש"ס): על התלמיד ללמוד את כל הקורסים המפורטים ברשימה.

4 ש"ס	שיטות מחקר וסטטיסטיקה למדיניות ציבורית
4 ש"ס	משפט חוקתי ואתיקה ציבורית
3 ש"ס	עלות תועלת והערכת פרוייקטים ציבוריים
4 ש"ס	מיקרו כלכלה ¹
2 ש"ס	חיבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות
2 ש"ס	תאוריות ארגוניות וניהוליות
3 ש"ס	מבוא למדיניות ציבורית
22 ש"ס	סח"כ

לימודי התמחות, 16 ש"ס

- מנחל ציבורי
- מדיניות כלכלית
- מדיניות חברתית
- מדיניות עירונית ושלטון מקומי

בחירת קורסי ההתמחות תיעשה מתוך הקורסים המוצעים בתחומי ההתמחות (תלמיד רשאי ללמוד עד 6 ש"ס של קורסים המוצעים במסלולי ההתמחות האחרים). בתום שנת הלימודים הראשונה, על התלמיד לבחור תחום התמחות ולהודיע על כך למזכירות התכנית.

¹ תלמיד אשר הנו בוגר ביה"ס לכלכלה והשיג ציון 75 בכל אחד מקורסי מיקרו אי-ב' אינו רשאי ללמוד קורס זה. עליו להשלים את השעות במסגרת התכנית.

מנהל ציבורי

הקורסים במסלול זה מציגים את מגוון הבעיות והסוגיות המתעוררות במנהל הציבורי - ומיועדים להקנות כלים לניתוח הבעיות ולגיבוש פתרונות.

חובה

יישום מדיניות: גישות ושיטות 2 ש"ס

בחירה

גישות ניהול בשירות הציבורי 2 ש"ס
 התקציב במגזר הציבורי 2 ש"ס
 חברות ממשלתיות בישראל 2 ש"ס
 תקצוב ובקרה א' + ב'¹ 2 ש"ס
 קבלת החלטות בסקטור הציבורי 2 ש"ס
 מימון ציבורי 3 ש"ס
 יזמות חברתית 2 ש"ס

מדיניות חברתית

הקורסים במסלול זה בוחנים חיבטים של מדיניות בתחומי רווחה, בריאות, חינוך ותעסוקה.

חובה

החברה הישראלית 2 ש"ס

בחירה

מדיניות ומערכות שירותים בזירת הרווחה 2 ש"ס
 מדיניות עלייה וקליטה¹ 2 ש"ס
 סוגיות במדיניות לאומית¹ 2 ש"ס

מדיניות כלכלית

הקורסים במסלול זה מתייחסים למדיניות הכלכלית בסקטור הציבורי כולל פיקוח ותהליכי זה-רגולציה.

חובה

מימון ציבורי 2 ש"ס

בחירה

ארגון תעשייתי ופיקוח 2 ש"ס
 כלכלת תחבורה 2 ש"ס
 כלכלה ניהולית 3 ש"ס
 מדיניות כלכלית בישראל 3 ש"ס
 שיטות מחקר למתקדמים 2 ש"ס
 גלובליזציה ומדיניות ציבורית 3 ש"ס

¹ לא יינתן בתש"ג.

מדיניות עירונית ושלטון מקומי

ההתמחות מתמקדת במכלול הבעיות והסוגיות המתעוררות בשלטון המקומי ובמשרדים הממשלתיים הנוגעים לבעיות עירוניות.

חובה

מדיניות אזורית ועירונית 2 ש"ס

בחירה

בעיות איכות הסביבה
 השלטון המקומי ומגמות ביזור¹
 מדיניות קרקע ותכנון
 מנהל כספים ושלטון מקומי
 סוציולוגיה סביבתית
 תאוריות בתכנון סביבתי

2 ש"ס
 2 ש"ס
 2 ש"ס
 2 ש"ס
 3 ש"ס
 2 ש"ס

במסגרת החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה
 במסגרת החוג לגיאוגרפיה וסביבת האדם

סמינרים

על התלמיד לבחור 2 סמינרים. סמינר אחד לפחות מתחום ההתמחות שלו.

מנהל ציבורי	מדיניות כלכלית	מדיניות חברתית	מדיניות עירונית ושלטון מקומי
עיצוב מדיניות - תאוריות וגישות	מנהל תקצוב והערכת פרויקטים ציבוריים	זכויות הפרט ומדיניות ציבורית ²	מדיניות דיור
2 ש"ס	(שנתי) 4 ש"ס	3 ש"ס	2 ש"ס
יישום במדיניות ציבורית	יישומים בעלות תועלת ¹	עובדים זרים ¹	סמינר במדיניות עירונית
2 ש"ס	2 ש"ס		2 ש"ס
תכנון מרחבי: המקרה של ירושלים ¹	שוק העבודה בישראל	הון חברתי ושינוי חברתי	

סמינר מחלקתי - בסמינר יוצגו מחקרים הנערכים ע"י מורי התכנית וחוקרים בנושאי מדיניות והשלכותיה. כמו כן הסמינר מיועד להפגיש את קובעי המדיניות הבכירים בחברה ובמשק עם תלמידי התכנית ומוריה. הסמינר יתקיים בימי ג' בשעות 18:00-20:00, בחדר 527 בבניין נפתלי. תאריכי הפגישות יפורסמו על לוח המודעות של התכנית למדיניות ציבורית. חובה על תלמידי התכנית במסלול עם תיזה להשתתף בסמינר.

¹ לא יינתן בתש"יג.

² סמינריון מרוכז בתאריכים שיתואמו ע"י המרצה בעצה אחת עם הסטודנטים.

פרוייקט גמר בניתוח אירועי מדיניות

הפרוייקט בניתוח אירועי מדיניות הוא בחיפה 5 ש"ס. זכאים להירשם לפרוייקט רק תלמידים העומדים באחד משני התנאים האלה:

1. סיימו את כל חובותיהם, לתואר.
2. הם משלימים באותו הסמסטר במקביל להכנת הפרוייקט את יתרת חובותיהם לתואר.
3. תלמידים המתעתדים ללמוד במסלול עם תיזה יוכלו להירשם לפרוייקט הגמר בניתוח אירועי מדיניות אצל המורה שיטוח אותם לתיזה. פרויקט זה יחוזה עבורם בסיס לעבודת התיזה. סטודנט המעוניין לעבור למסלול עם תיזה במהלך כתיבת פרויקט הגמר, ואשר עומד בקריטריונים הדרושים, יוכל לעשות זאת.
4. תזמן תמוקצב להכנת הפרוייקט חנו סמסטר אחד.

ציון גמר

על תלמיד שהשלים את כל חובותיו לתואר להגיש בקשה לציון גמר (טפסים נמצאים במוכירות התכנית).

הרכב ציון הגמר

קורסי חובה	40%
לימודי התמחות	25%
סמינרים (2 סמינרים)	20%
פרוייקט גמר בניתוח אירועי מדיניות	15%

2. מסלול לימודים עם עבודת גמר (עבודת מ.א.)

מטרת מסלול לימודים זה היא להקנות ידע על תהליך גיבוש של המדיניות הציבורית, יישומה והערכתה, להכשיר את התלמידים למחקר עצמאי בתחום המדיניות הציבורית ולציידיים בכלים עיוניים ומתודולוגיים הדרושים בעבודתם. עבודת הגמר מהווה דרישת קדם ללימודי דוקטורט. סטודנטים מצטיינים במסלול זה ניתן יהיה להגישם כמועמדים למלגת לימודים.

מבנה תכנית הלימודים

היקף הלימודים במסלול הוא 38 שעות סמסטריאליות.

חובות התלמיד

1. לימודי השלמה	-
2. קורסי חובה + שיטות מחקר למתקדמים	24 ש"ס
3. לימודי התמחות	8 ש"ס
4. סמינרים: שניים לפחות מתחום ההתמחות (סה"כ 3 סמינרים) + סדנת תיזה למ.א.	6 ש"ס
5. עבודת גמר	-
	<hr/>
	38 ש"ס

רשימת חקורסים המוצעים בכל אחת מן המסגרות הנ"ל היא זו המופיעה בתכנית המסלול ללא עבודת גמר.

פטור על סמך לימודים קודמים

תלמיד שלמד לימודי תואר שני ומבקש פטור מקורסים הכלולים בתכנית על סמך קורסים חופפים, יגיש טופס בקשה לפטור. בכל מקרה חייב תלמיד במכסה שלא תפחת מ-2/3 מתכנית הלימודים הנדרשת. (לא פחות מ-25 ש"ס, תכנית הלימודים תיקבע על ידי יועץ התכנית).

מגמות התמחות

ראה פירוט החתמתחויות במסלול ללא עבודת גמר.

על כל תלמיד שהתקבל למסלול עם עבודת גמר לבחור בתחום התמחות וללמוד 8 ש"ס בתחום זה. שני קורסים חייבים להיות בעלי אופי מתודולוגי. תלמיד המצטיין בלימודיו יוכל להשתלב כעוזר מחקר של אחד ממרצי התכנית ולחיות מזוכת בקורס בחירה בחיקף 2 ש"ס (הדרכה אישית).

עבודת גמר (מ.א.)

על כל תלמיד לחגוש עבודת גמר במתכונת של חיבור מדעי. העבודה תתמקד בדרך כלל בסוגיה אמפירית של מדיניות ציבורית ותחקור באופן מקיף את היבטיה השונים, תוך שימוש בתאוריה הרלוונטית, ובשיטות המחקר המתאימות. התלמיד ידגים את יכולתו בכל שלבי עבודת הגמר, כולל הגדרת הבעיה, הבנת ותיאור הרקע העיוני הנדון בספרות, פיתוח מתודולוגיה ויישומה, איסוף נתונים וניתוחם ובדיקת החשערות. עיקר הדגש בעבודת הגמר יהיה בתרומתה לפיתרון בעיות יישומיות בתחום המדיניות הציבורית. חלק מחובות עבודת הגמר הינה הגנה על התיזה כפי המפורט בדף ההנחיות.

העבודה תבוצע בהנחיית שני מורים. הצעת העבודה תוגש ליועץ התכנית ותאושר על ידי ועדת ההוראה החוגית. דף הנחיות לכתובת עבודת גמר ניתן לקבל במזכירות התכנית.

הרכב ציון הגמר

ציון הגמר יחושב כדלהלן:	
35%	קורסי חובה
15%	לימודי התמחות
15%	סמינרים
25%	עבודת גמר
10%	כתיבה גמר
100%	

תיאור הקורסים

קורסי חובה

שיטות מחקר וסטטיסטיקה למדיניות ציבורית

שיטות מחקר, מדידה, מערכי מחקר, שיטות איסוף נתונים, עיבוד נתונים, רגרסיה, ניתוח כמותי רב משתני, מבחנים פרמטריים, דגימה, בדיקת השערות. דרישה מוקדמת: מבוא לסטטיסטיקה.

עלות תועלת והערכת פרויקטים ציבוריים

בעיות מושגיות בחישוב עלות תועלת, שקולי יעילות בחקצאת משאבים ופרוייקטים ציבוריים, שיטות להערכת כדאיות פרויקטים ציבוריים גדולים. נושאים עיקריים שידונו בקורס כוללים: הקצאת משאבים מנקודת מבט המשק הלאומי, טכניקות כמותיות - כלכליות להערכת הכדאיות של פרויקטים, שיקולים דינמיים בהערכת כדאיות ותכנון פרויקטים, סיכון ואי ודאות בפרוייקטים גדולים, אספקטים לא כמותיים בתחליף והערכת ככולל. דרישות מוקדמות: יסודות ושיטות כמותיות בכלכלה, מבוא לסטטיסטיקה, מיקרו כלכלה.

מיקרו כלכלה

הקורס נועד להקנות לתלמיד את כלי הניתוח הבסיסיים של התאוריה המיקרו-כלכלית תוך הדגשת יישומם לבעיות החלטה אופייניות בסקטור הציבורי. דרישה מוקדמת: יסודות הכלכלה ושיטות כמותיות.

היבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות

הקורס עוסק בויקה בין ידע מדעי ומדיניות ציבורית. בין נושאי הקורס: הגדרת בעיות במדיניות ציבורית. ידע מדעי כבסיס לייזום מדיניות ואמצעי להערכת. נבחנות תכניות התערבות ומדיניות ציבורית בתחום חינוך, רווחה, עבריינות ותכנון עירוני.

מבוא למדיניות ציבורית

הקורס יסקור את המושגים המרכזיים והתאוריות במדיניות ציבורית. נושאי הדיון יתמקדו על שלושת המרכיבים הבסיסיים בתהליכי מדיניות: עיצוב, יישום והערכה.

משפט חוקתי ואתיקה ציבורית

הקורס יסקור את עיקרי המשפט הציבורי (חוקתי ומנהלי) בשיטת המשפט בישראל. בין הנושאים שייידונו: רשויות המדינה והיחסים ביניהן; זכויות הפרט וחובות המנהל הציבורי. הקורס יעסוק גם בהארת עקרונות האתיקה הציבורית החלים על נבחרי ציבור ועל עובדי המנהל הציבורי. הקורס יבחן בהקשר רחב את היחס שבין משפט לאתיקה בתחום הממשל והמנהל הציבורי.

תאודיות ארגוניות וניהוליות

מטרת הקורס לסקור באופן ביקורתי את התאוריות הביורוקרטיות והארגוניות. הדגש העיקרי הוא להציג בפני הסטודנטים את תפקיד ביורוקרטיה וארגונים בעיצוב, תכנון ויישום מדיניות. כמו כן, הקורס יציג היבטים עיקריים במנהל ציבורי כמו מבנה ארגוני וביורוקרטי, תרבות, שינוי, סביבה. וכד'. הקורס יבחן את יחסי הגומלין בין מדיניות למנהל, במיוחד למנהלים בשירות הציבורי.

לימודי התמחות

יזמות חברתית

מטרת הקורס לבחון הגדרה רחבה של יזמות כלכלית וחברתית ולנסות להתבונן ביחסי הגומלין שבין יזמות עסקית לבין הסקטור הציבורי. הקורס יבחן יזמות במגוון תחומים. בסקטור הציבורי בתחומים כגון: קליטת עלייה, חינוך, בריאות, שלטון מקומי, איכות סביבה וכד'. ובסקטור הפרטי יזמות של קבוצות אוכלוסייה כגון: עולים, נשים וכד'. הקורס ידון ביזמות הן כאסטרטגיה של קבוצות חלשות והן כאמצעי להפיכה של ביורוקרטיות נקשות לארגונים גמישים יצירתיים ומגיבים לסביבתם.

גלובליזציה ומדיניות ציבורית

תהליך הגלובליזציה המתמשך טומן בחובו הזדמנויות רבות למדינה ולחברה בארץ, אך גם משוכות לא מבטלות, אם ישראל לא תיערך לעתיד בחתאם. מדיניות ציבורית יכולה לנתב את השפעות הקשר עם העולם הרחב לערוצים היכולים להעלות את רמת החיים - וכן את קצב צמיחתה - של כלל האוכלוסייה, כולל את רמת החיים של החלשים בחברה. אך מדיניות ציבורית יכולה גם לנתב את השפעת הגלובליזציה לערוצים שיגדילו פערים, יעמיקו אבטלה, ויפגעו בצמיחה. הקורס יעסוק בחשלוכות של פתיחות לעולם על חלוקת הכנסות, אבטלה וצמיחה ועל השפעת מדיניות ציבורית על מידת היכולת של המשק לקלוט, ליישם, ואף לפתח טכנולוגיות חדשות כדי להתחרות בהצלחה בעולם מודרני.

מטרת הקורס הינה להקנות לסטודנטים ידע בסיסי על השלכות של מדיניות ציבורית על הסוגיות המרכזיות הקשורות לעידן הגלובלי שבתוכו משתלבת מדינת ישראל. כדי להמחיש את הרעיונות התאורטיים, יינתנו דוגמאות אמפיריות מישראל ומהעולם במהלך הקורס.

נושאים עיקריים: מסחר בינלאומי, חלוקת הכנסות וצמיחה: (1) המודלים הבסיסיים של מסחר בינלאומי (2) טכנולוגיה, פרויקט ומסחר בינלאומי (3) נייזות והקצאה של גורמי יצור במשק פתוח (4) מדיניות סחר.

שוקי תון בינלאומיים והשלכותיהם המאקרו-כלכליות: (1) כסף, הכנסות, ומאון התשלומים (2) שוק המט"ח והשפעתו על הסחר בין מדינות (3) הגלובליזציה של שוקי הון.

קבלת החלטות בסקטור הציבורי

הקורס עוסק בשלושה היבטים של התהליך של קבלת החלטות. (א) מודלים פוזיטיביים של התהליך, כגון: הגישה הפסיכולוגית, החלטות בקבוצות, המודל הרציונלי, השבעת הרצון, וכן מודלים דסקריפטיביים, כולל המודל התוספתי, מודל פח האשפת, רשתות מדיניות, סריקה מעורבת, וכו'. (ב) החלק השני עוסק בתהליך קבלת החלטות בסקטור הציבורי ומנתח את הייחודיות של התהליך, וכן גישות ספציפיות, כגון שיתוף הציבור וסגור. (ג) החלק השלישי דן במודלים נורמטיביים: הבניית המטרות, אופטימיזציה מעבר לזמן ובטנאי אי-ודאות, אסטרטגיות חנוזות מתורת המשחקים, עץ החלטות, החלטות נוכח ריבוי מטרות, וכד'.

החברה הישראלית

גישות מאקרו טרזיולוגיות יתרו את הדיונים בקורס אשר יתמקד בניתוח הגורמים המעצבים את תמערכת הפוליטית, מבנה שוק העבודה, המבנה המעמדי, מערכת החינוך, המבנה האורבני, מתחים עדתיים-מעמדיים, ויחסי רוב מיעוט.

מימון ציבורי

קורס זה עוסק בנושאים המרכזיים בכלכלת הסקטור הציבורי: מוצרים ציבוריים, השפעות ריצוניות, כלכלה פוליטית, חלוקת הכנסות וכלכלת רווחה, ביטוח חברתי ומיסוי. הקורס מציג הן ניתוח תאורטי של סוגיות אלו והן התייחסות למציאות של המשק הישראלי. בפרט נדונות שאלות כגון: תמריצים של פוליטיקאים מול שיקולים של רווחה חברתית, הגיזול בעוני ובאי-שוויון בישראל, הקשר בין קבלת קצבאות להשתתפות בשוק העבודה, ויתרונות וחסרונות של ביטוח אבטלה.

דרישות מוקדמות: מיקרו כלכלה.

חברות ממשלתיות בישראל

מטרת הקורס לבחון את יחסי הגומלין בין התחום הפוליטי לבין ההתנהגות הכלכלית של חברות ממשלתיות בכלכלה הפוליטית בישראל. בשלב שני נעסוק בסגנונות הפעולה של מקבלי החלטות בזירה הפוליטית ובחברות ממשלתיות כמו שרי ממשלה, עובדי מדינה, דירקטורים, מנהלים ונציגי עובדים. במהלך הקורס ינותחו החלטות בנושאים הקשורים לתחום פעילותן של חברות ממשלתיות ונסה להבין את מקומם של השיקולים הפוליטיים בפעילות זו (פרוייקט חלביא, תעלת תימים, חיפושי נפט וכו"ב).

התקציב במגזר הציבורי

בקורס יושם דגש על הבנתם של הגורמים העיקריים בתהליך גיבושו של התקציב הציבורי. נעסוק בניתוח מרכיביו, שימושו והשלכותיו של התקציב הציבורי. זאת לאור גישות ותפיסות שונות הנמצאות בספרות המדעית.

מנחל כספים בשלטון המקומי

הקורס עוסק במערכת הכספית של השלטון המקומי: מקורות ההכנסה, שיטות תקצוב ודרכי בניית תקציב, סוגי ההוצאה הכספית ודרכי הבקרה עליהם. כל זאת לאור מערכות היחסים שבין השלטון המרכזי לשלטון המקומי ובין נבחרי הציבור לפקודי הרשות המקומית. דרישה מוקדמת: התקציב במגזר הציבורי.

מדיניות אזורית ועירונית

הקורס דן במדיניות עירונית ואזורית במישור העיוני, ובפרט בניסיון הישראלי. החלק הראשון המתמקד בעיור ופיתוח יעסוק בתחליכים ובמדיניות של עיור, בחשכות החברתיות של העיור ובפיתוח אזורי. החלק השני מתמקד במבנה המרחבי של העיר ובחתיפתחותם של אזורי מטרופולין. החלק השלישי דן במסגרות האדמיניסטרטיביות לטיפול בבעיות העירוניות. נציג בו את הבעיות המרכזיות של השלטון המקומי, סוגית המימון של הרשויות המקומיות ותכנון ערים. אחרי זה נעסוק בסוגיות אקטואליות של מדיניות עירונית, כגון: שקיעה והתחדשות של שכונות מגורים, שיקום של שכונות מצוקה, פיתוח עירוני בר קיימא, וכד'.

מדיניות ציבורית: יחסי גומלין בין שלשת הסקטורים - ציבורי, פרטי ושלישי

מטרת הקורס לדון במהותם של שלשת הסקטורים - הציבורי, הפרטי והשלישי, ולנתח את יחסי הגומלין שביניהם. בשלב הראשון, נעסוק בהבנת הקשר התיאורטי והמעשי בין מדיניות ציבורית לבין תחליכים פוליטיים, כלכליים, חברתיים וארגוניים המתרחשים בדמוקרטיה מודרנית. בשלב שני, נבחן תהליכי הפרטה, חלמאה, ויסות ואי-זיסות מערכות כלכליות חברתיות במדינה - תהליכים המגדירים את נקודת האיזון ויחסי הכוחות בין שלשת הסקטורים. בשלב שלישי, נעסוק בשיתופי פעולה אפשריים בין הסקטור הציבורי לבין שני הסקטורים האחרים - הפרטי והשלישי. במהלך הקורס נבחן תופעות ואירועים מהמציאות הישראלית.

מדיניות קרקע ותכנון

החלק הראשון עוסק במדיניות קרקע. נידונים בו הנושאים האלה: הצורך במעורבות ציבורית בשוק המקרקעין, אמצעי מדיניות להכוונת הפיתוח, סקירה בינלאומית, מנחל מקרקעי ישראל, ודרכים לגביית חלק מהשטח הקשורה לפיתוח. אחרי זה נעסוק בסוגיות המרכזיות של תכנון שימושי קרקע: המטרות והאמצעים, הכנת פרוגרמה וקביעת תפריסה המרחבית, ומערכת התכנון בישראל ובארצות אחרות. בהתאם לזמן הנשאר נדון בכמה מתוך הסוגיות האלה: תכנון ערים חדשים, תכנון ופיתוח בר התמדה, כביש חוצה ישראל, בטיחות וביטחון אישי בתכנון שכונות מגורים, וכד'.

גישות ניהול בשירות הציבורי

הצורך בהכשרה ובחתמקצעות הרובד הניהולי בארגונים בכלל ובארגונים ציבוריים בפרט, הנו הכרחי וזאת למען שיפור התהליך הספקתם של "שירותי הציבוריים" והעלאת רמת איכותם של המוצרים המופקים במסגרת הארגונים הציבוריים. בקורס נדון בנקודות הבאות: שלבים בחתפתחות החשיבה הניהולית, קיברנטיקה וניהול, סגנונות ניהול ואבחון מצבי מנהיגות בארגונים, ניהול ארגונים ציבוריים, מהות ויחודיות יישום גישות ניהול חדשניות בשירות הציבורי.

כלכלה ניהולית

הקורס יעסוק בניתוח כדאיות השקעות: בדיקת קריטריונים לכדאיות השקעות והערכות השקעות בתנאי סכון, את יסודות התמחיר, בדיקת חוק עידוד השקעות והשפעותיו, סקירת צורות האשראי המקובלות, חישובים מסחריים, וניהול נכון של מדיניות בטוחות. בסיום הקורס יגישו התלמידים תרגיל מסכם באמצעות גליון אלקטרוני.

יישום מדיניות: גישות ושיטות

הקורס יציג את הגישות העיקריות ליישום מדיניות ותכניות ציבוריות. כמו כן ינותחו הגורמים העיקריים אשר להם השפעה על יישום מוצלח כגון: תקשורת, משאבים, מבנה ביורוקרטי, ואיפיון המדיניות.

תקצוב ובקרה א' + ב'

הקורס יעסוק בבניית סוגי התמחור השונים לפעילויות שונות בארגונים בכלל ובמוסדות ציבוריים בפרט. יושם דגש על העמסת העלויות של מחלקות השירות השונות על מרכזי הרווח והעלויות במוסדות השונים. בחלקו השני של הקורס יושם דגש על בניית תקציב ומשמעותו למוסד הציבורי.

השלטון המקומי ומגמות ביזור

קורס זה מתמקד בניתוח השלטון המקומי בתנאי ביזור ממשליים פונקציונליים-שירותיים. הקורס בוחן את התפתחות מגמות הביזור במגזר המוניציפלי והשלכותיהן על מדיניות ציבורית ועל ניהול מערכות ציבוריות. בעוד שהביזור מעודד גמישות ניהולית רבה יותר, פיתוח של פתרונות רגישים יותר לצרכים מקומיים ואף דמוקרטיזציה בתהליכי קבלת החלטות, הוא מציב גם דילמות שונות מבחינת מדיניות ציבורית כוללת ויעילות, אפקטיביות, צדק חברתי, אמינות מערכתית). הקורס מתחיל לשלוש חלקים. בחלקו הראשון נבחן את השלטון המקומי על רקע מגמות הביזור מערכתיות-גלובליות. בחלקו השני, נתמקד במגמות ביזור בישראל ושאלות מדיניות הנגזרות מהן. בחלקו השלישי, נבחן מגוונים שוני העשויים לשפר את יכולת התווית מדיניות וניהול במגזר המוניציפלי.

בעיות איכות הסביבה

הקורס מתמקד בממשק בין האקוספירה לבין המערכת החברתית-כלכלית. הוא יעסוק בנושאים הבאים: איכות הסביבה ואקולוגיה, האידיאולוגיה הסביבתית, כלכלת הסביבה כולל השפעות היצרניות והעלות של זיהום סביבתי, עקרונות של מדיניות סביבתית, אמצעים מנהליים ליישום מדיניות סביבתית, ופיתוח בר התמדה. כמו כן, נדון בסוגיות אקטואליות, כגון זיהום האקוספירה, תאי דלק כמקור לאנרגיה, מחזור של פסולת מוצקת, וכו'.

שיטות מחקר למתקדמים

קורס מתקדם בשיטות מחקר וסטטיסטיקה למדיניות ציבורית. הקורס יתמקד במודלים של גרסיה לינארית, כמו כן במודלים יותר מורכבים, כולל משוואות סימולטניות לניתוח כמותי במחקרים במדיניות ציבורית. דרישות מוקדמות: שיטות מחקר וסטטיסטיקה.

ארגון תעשייתי ופיקוח

הקורס הוא בעיקרו שילוב של תאוריית ארגון תעשייתי ותצפיות על מבנה הפירמה, שווקים, והתנהגות פירמות שאינן מתחרות. המודלים הבסיסיים כוללים תחרות כמויות, תחרות מחירים ומודלים של מניעת כניסה. הקורס יספק מבוא לפיקוח והגבלים ויכסה מחקרים ממוקדים בשטחים אלה. דרישה מוקדמת: מיקרו-כלכלה.

מדיניות עלייה וקליטה

הקורס יעסוק במספר סוגיות מרכזיות של מדיניות העלות ויתמקד בהיבטים המדיניים, הכלכליים והחברתיים השונים של קליטת העלייה בשנות ה-90, מבעד לעיניהם של קובעי המדיניות בתחום זה.

מדיניות כלכלית בישראל

הקורס עוסק בחשלוכות של מדיניות כלכלית, עם דגש מיוחד על סוגיות שהינן בין החשובות ביותר שאיתן מתמודדת מדינת ישראל. נושאי הקורס יכללו, בין השאר: צמיחה כלכלית, אי-שוויון כלכלי, אבטלה, גלובליזציה של המשק, אינפלציה וחינוך. תינתן תמונת מצב אמפירית של המציאות הישראלית מהיבטים ארוכי טווח וכן השוואות עם מדינות אחרות. כמו כן, מודלים מאקרו-כלכליים, כולל מודלים של צמיחה, יתנו את המסגרת התאורטית לבחינת כלי המדיניות. דרישה מוקדמת: מיקרו כלכלה.

מדיניות ומערכות שירותים בזירת הרווחה

השיעור יוקדש לדיון במספר נושאים מרכזיים הקשורים למדינת הרווחה: תמורות בהתפתחות מדינת הרווחה, גישות אידיאולוגיות שונות למדינת הרווחה. מקומם של הסקטור הממשלתי, הציבורי, הפילנתרופי והפרטי בהספקת שירותי רווחה. מגמות ריכוז וביזור בקביעת מדיניות ובניהול והספקת שירותי רווחה; מקומה של הקהילה המקומית כספקת שירותים. אוניברסליות לעומת סלקטיביות בהקצאת שירותים; שיתוף לקוחות וציבור בקביעת מדיניות וניהול תכניות. פרופסיונליזציה של שירותי רווחה.

סוגיות במדיניות לאומית

קורס זה יקנה ידע ויכולת ניתוח של מדיניות ציבורית בעזרתה מבקשת הממשלה להשיג יעדים לאומיים. הנושא ייבחן בשני מימדים, התיאורי: הכולל רקע וגורמים לקבלת תהליכות, תהליכי הביצוע, ותוצאות. המימד השני, ההערכתי כולל ניתוח הנחת היסוד, הפער בין יעדים מוצהרים לתוצאות, השלכות מעבר לתוצאות וחלופות אפשריות. הקורס ינקוט גישה תאורטית במשולב עם ניתוח ספציפי של יעדים כגון: פיזור אוכלוסין, ייחוד הגליל, המאבק בתאונות הדרכים, חתנתחלות בשטחים, קליטת העלייה הישירה, שיקום השכונות, פרויקט חלביא, ביזור סמכויות לשלטון המקומי, הפרטת חברות ממשלתיות, שינוי המאזן הדמוגרפי בירושלים, המאבק בנגע הסמים וכד'. התלמידים יתחלקו לצוותים וכל צוות יבחן ויצג בכתה אחד מתנושאים לדיון משותף.

סמינרים**חון חברתי ושינוי חברתי**

תכניות מדיניות ציבורית רבות הינן למעשה ניסיון ליצור שינוי חברתי מתוכנן. הקורס יעסוק בגישות שונות לשינוי מתוכנן ברמת הארגון וברמת הפרט. ייבחנו באופן ביקורתי הנחות היסוד בדבר שינוי העומדות בבסיס תכניות מדיניות שונות.

יישומים בעלות תועלת

סמינר זה דן בתאוריות ובתהליכים של רפורמות בסקטור הציבורי ובעיקר בתחליכי דהגורלציה והפרטה. דרישות מוקדמות: עלות תועלת ומיקרו-כלכלה.

מנהל, תקצוב והערכת פרויקטים ציבוריים

- א. הסמינריון יכלול את הצגת תאוריית בחירת המוצר הציבורי, אופן הקצאתו וחלוקתו לאוכלוסיית המטרה, מוצרי לוגיא והשלכות אחרות.
  - ב. יישום התאוריות יכלול ניתוח סקטוריאלי, מתווך פרויקט חכנונו ודרך מימונו על פי מתודולוגית הבנק העולמי.
  - ג. הערכת המדיניות תכלול ניתוח פרויקטים אשר בוצעו בעולם בסיוע מוסדות בין-לאומיים ופרוייקטים אשר בוצעו בארץ בסקטורים הבאים: חיי טק, תעשיית, חקלאות ומים, פיתוח אורבני וכפרי, חינוך בריאות ורווחה.
- דרישות מוקדמות: יסודות הכלכלה, ש"מ וסטטיסטיקה מיקרו כלכלה.

יישום במדיניות ציבורית (סמינר)

מחקרי היישום מתמקדים בהדגשת חלקם של עושי המדיניות ותורמים להבנה טובה יותר של המדיניות הציבורית והתהליכים והגורמים למימושה. הסמינר יתמקד בשלושה היבטים: סקירה של התחום וכיווני מחקר שונים, ניתוח דוגמאות מקרה מהספרות וניתוח דוגמאות מקרה שיובאו עיני הסטודנטים. דרישה מוקדמת: יישום מדיניות - גישות ושיטות.

עיצוב מדיניות תאורית וגישות

הסמינר יעסוק במאפייני ביורוקרטיות ציבוריות וטיפוסים שונים של ביורוקרטיות ציבוריות. ייסקרו גישות מרכזיות רלבנטיות בתחום הארגונים. מוקדי מחקר: ביורוקרטיות ציבוריות והמערכת הפוליטית, ביורוקרטיות ציבוריות והצרכנים, מאפיינים מכניים של ביורוקרטיות ציבוריות ודפוסי עיצוב, יישום והערכת מדיניות. דרישה מוקדמת: היבטים חברתיים ופוליטיים.

סמינר במדיניות עירונית

מטרת הסמינר היא בחינה מעמיקה וביקורתית של הסוגיות המרכזיות במדיניות העירונית העומדות על הפרק בישראל ובעולם. הנושאים שידונו במהלך הסמסטר ובעבודות הסמינר יכללו, בין היתר: יחסי שלטון מקומי ממשלה, תכנית ישראל 2020, התפקיד המשתנה של השלטון המקומי כספק שירותים וזום פיתוח, הרשות המקומית בחברה המורכבת ממייעוטים, רפורמה בשלטון המקומי, וכו'.

דרישה מוקדמת: מדיניות אזרחית ועירונית או אישור המרצה.

מדיניות דיור

נושאי הקורס מתחלקים לשלושה חלקים. החטיבה הראשונה העוסקת במדיניות דיור תדון בשוק הדיור, בצורך ובמהות של מדיניות הדיור, במדיניות הדיור בישראל ובמערכות דיור בחו"ל. בתמשך תציג מספר סוגיות עקרוניות במישור הכלכלי, ביקוש והיצע, הזינמיקה של שוק הדיור, תהליך החלחול, תפקידה של מדיניות חקרקע, ומימון. בחלק האחרון ידונו סוגיות מדיניות המתעוררות בת-שווקים, כגון דיור ציבורי, דיור בדמי מפתח, שכירות חופשית, דיור לקשישים וכו'.

זכויות הפרט ומדיניות ציבורית

הסמינר יעסוק במדיניות הציבורית-המשפטית הנוגעת לזכויות הפרט ויחסי עם רשויות השלטון. בין הנושאים שידונו: ביקורת שיפוטית וחוף שיפוטית על הרשויות הציבוריות; זכויות הפרט - זכות לחירות אישית ולהליך חוגן בפני רשויות המנהל והמשפט; חופש העיסוק, חופש הביטוי והעתונות, חופש ההתאגדות ועוד.

דרישה מוקדמת: משפט חוקתי ומנהלי.

תכנון מרחבי: המקרה של ירושלים

התכנון הלאומי בישראל מנסה לעצב את דמות המרחב בהתאם לערכים "אידיאולוגיים". שיקולים "פוליטיים" גוברים על שיקולים "אוניברסליים", דיפרנציאציה במשאבים משמשת את השלטון להשיג יעדים עירוניים ואזוריים. בירושלים בולטים הניגודים בין יעדי מדיניות במרחב ובעיר, בין שלטון מקומי למרכזי, בין דמוגרפיה וגיאוגרפיה, בין שיקולים פוליטיים לאוניברסליים. עד כמה תואמים התהליכים הגיאוגרפיים-פוליטיים בעיר הבירה ובמרחב מסביבה את יעדי המדיניות הממשלתית? האם השיגה המדיניות את יעדיה הדמוגרפיים והגיאוגרפיים בעיר ובמרחב? סוגיות כגון "חשגת שליטה טריטוריאלית" "הגדלת הרוב הדמוגרפי" "שוויון או אוטונומיה למיעוט אתני", ייבחנו בהיבט תיאורי וניתוחי במקרה של ירושלים העיר והמרחב הסובב אותה.

עובדים זרים בישראל

הסמינר יבחן את תופעת העובדים הזרים מהיבטים חברתיים, כלכליים ותרבותיים. התופעה תיבחן חן בישראל וחן בעולם, יוצגו הדילמות והבעיות של התופעה על החברה המארחת והמשמעות הנילוות.

שוק העבודה בישראל

סמינר זה יעסוק בהיבטים הבאים של שוק העבודה בישראל כולל דיון בהשלכות למדיניות ממשלתית: (א) האבטלה - מדוע היא גבוהה יחסית? (ב) הגורמים בקביעת השכר; (ג) תהליכי חיפוש עבודה; (ד) מיסים על שכר וסובסידיות לתעסוקה וגיוס עובדים; (ה) מדיניות דמי אבטלה; (ו) עובדים פלשתינאים בישראל; (ז) האפשרות להגדלת התעסוקה אצל החרדים; (ח) אפליית עובדים ו- (ט) עובדים זרים בישראל.

פרויקט גמר בניתוח אירועי מדיניות

הסדנה תתמקד על החיבטים המתודולוגיים בלימודי מדיניות ציבורית בנושאים הקשורים לעיצוב יישום והערכת מדיניות. במסגרת הסדנה יכתוב כל סטודנט עבודה מסכמת. דרישות מוקדמות: סיום כל חובות השמיעה.

סדנת תיזה ל-מ.א.

מטרת הסדנה היא לסייע לתלמידים בהכנת הצעות המחקר ובשלבי כתיבת עבודות הגמר. הסדנה מיועדת לסייע לתלמידים שטרם גיבשו הצעה, לגבש הצעת מחקר, ולתלמידים המצויים כבר בשלב כתיבת העבודה לקדם ולגבש את עבודתם.

חובות התלמידים: הצגה בעל פה ובכתב של הצעת המחקר או עבודת התיזה (או פרקים מתוכה). הגשת חוות דעת של עבודות/הצעות שהוצגו. השתתפות בדיונים. החשתתפות בסדנה היא שנתית.

החשתתפות היא חובה לכל התלמידים המבקשים להכין עבודת מ.א. אך איננה נחשבת במניין השעות.

התכנית למדיניות ציבורית

		<u>סמסטר א'</u>			
ש'	מבוא למדיניות ציבורית	108	18: 30-16: 00	אי	1082.4053.01
	פרופ' נחמיאס דוד				
ש"ת	מדיניות כלכלית בישראל	210	18: 30-16: 00	אי	1082.4105.01
	ד"ר בן דוד דן				
ס'	שוק העבודה בישראל	104	18: 30-17: 00	אי	1082.4109.01
	ד"ר ישיב ערן				
ש'	שיטות מחקר וסטטיסטיקה למדיניות ציבורית	318	20: 15-18: 45	אי	1082.4009.01
	ד"ר ישיב ערן	318	19: 15-17: 45	ה'	
ש'	חשבונאות	108	20: 15-18: 45	אי	1082.4039.01
	מר גזית יואב				
ש'	מדיניות אזרחית ועירונית	108	17: 30-16: 00	ג'	1082.4036.01
	פרופ' ורצברגר אליה				
ש'	חברות ממשלתיות בישראל	208	19: 15-17: 45	ג'	1082.4041.01
	ד"ר קורן דן				
ש'	משפט חוקתי ואתיקה ציבורית	004	19: 15-16: 00	ג'	1082.4046.01
	פרופ' סגל זאב				
ס'	מדיניות דיור	108	19: 15-17: 45	ג'	1082.4043.01
	פרופ' ורצברגר אליה				
סד'	סדנה למ.א.	203	21: 00-19: 30	ג'	1082.4100.01
	ד"ר מנחם גילה				
ס'	מנהל תקצוב והערכת פרויקטים ציבוריים - סמינר שנתי	104	21: 00-19: 30	ג'	1082.4097.01
	ד"ר בולס יוסף				
ש"ת	תקצוב ובקרה	108	21: 00-19: 30	ג'	1082.4070.01
	מר אביטוב שרון				
ש'	תאוריות ארגוניות וניהוליות	104	09: 30-08: 00	ה'	1082.4001.01
	ד"ר דרורי ישראל				

ש' ד"ר אופק חנה	התקציב במגזר הציבורי ה' 09:30-08:00	103	1082.4023.01
סד' פרופ' ורצברגר אליה	פרוייקט גמר בנייתוה אירועי מדיניות ה' 10:30-08:00	108	1082.4077.01
שו"ת ד"ר ישיב ערן	מימון ציבורי ה' 11:15-09:45	104	1082.4108.01
ש' ד"ר בן דוד דן	יסודות הכלכלה ושיטות כמותיות ה' 13:00-09:45	208	1082.4015.01
ש' פרופ' גנדל ניל	מיקרו כלכלה ה' 13:00-09:45	103	1082.4038.01
ש' ד"ר דרורי ישראל	יישום מדיניות גישות ושיטות ה' 13:00-11:30	104	1082.4049.01
ש' פרופ' קטן יוסף	מדיניות ומערכות שירותים בזירת הרווחה ה' 13:00-11:30	108	1082.4106.01
ש' ד"ר מנחם גילה	היבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות ה' 14:45-13:15	104	1082.4026.01
שו"ת פרופ' גנדל ניל	שיטות מחקר למתקדמים ה' 16:30-15:00	108	1082.4079.01
ש' פרופ' ברכמן יוסף	עלות תועלת והערכת פרויקטים ציבוריים ה' 17:30-15:00	208	1082.4018.01
ס' ד"ר מנחם גילה	עיצוב מדיניות ציבורית האוריות וגישות ה' 19:15-17:45	208	1082.4051.01
ע. גמר	הדרכה אישית		1082.4500.01
בחינה	בחינת גמר		1082.5000.01
ע. גמר	עבודת גמר מ.א.		1082.9999.01

		<u>סמסטר ב'</u>		
ש'	מבוא למדיניות ציבורית	108	18:30-16:00	1082.4053.02
פרופ' נחמיאס דוד	א'			
ש'	כלכלה ניהולית	104	18:30-16:00	1082.4059.01
מר גזית יואב	א'			
שו"ת	מדיניות כלכלית בישראל	001	18:30-16:00	1082.4105.02
ד"ר בן דוד דן	א'			
ש'	שיטות מחקר וסטטיסטיקה למדיניות ציבורית	318	20:15-18:45	1082.4009.02
פרופ' מבורך ברוך	א'	318	21:00-19:30	ה'
ש'	חשבונאות	104	20:15-18:45	1082.4039.02
מר גזית יואב	א'			
ש'	מינהל כספים בשלטון המקומי	004	21:00-19:30	1082.4089.01
גבי קינן ענת	ג'			
ש'	היבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות	208	15:30-14:00	1082.4026.02
ד"ר מנחם גילה	ג'			
ש'	קבלת החלטות בסקטור הציבורי	208	17:30-16:00	1082.4003.01
פרופ' ורצברגר אליה	ג'			
ש'	משפט חוקתי ואתיקה ציבורית	004	19:15-16:00	1082.4046.02
פרופ' סגל זאב	ג'			
סד'	סדנה למ.א.	425	19:15-17:45	1082.4100.02
ד"ר מנחם גילה	ג'			
ש'	חברות ממשלתיות בישראל	208	19:15-17:45	1082.4041.02
ד"ר קורן דן	ג'			
ס'	סמינר במדיניות עירונית	107	19:15-17:45	1082.4103.01
פרופ' ורצברגר אליה	ג'			
ש'	תאוריות ארגוניות וניהוליות	104	09:30-08:00	1082.4001.02
ד"ר דרורי ישראל	ה'			
ש'	בעיות נבחרות באיכות הסביבה	108	09:30-08:00	1082.4107.01
פרופ' ורצברגר אליה	ה'			

ש' די"ר אופק חנה	גישות ניהול בשירות הציבורי	1082.4054.01
	ה' 103 09:30-08:00	
ש' די"ר לרנטל תמר	יזמות חברתית	1082.4098.01
	ג' 108 15:30-14:00	
ש' די"ר בן דוד דן	גלובליזציה ומדיניות ציבורית	1082.4110.01
	ה' 210 11:15-09:45	
ש' פרופ' גנדל ניל	מיקרו כלכלה	1082.4038.02
	ה' 103 13:00-09:45	
ש' פרופ' ורצברגר אליה	מדיניות קרקע ותכנון	1082.4104.01
	ה' 108 13:00-11:30	
שו"ת די"ר בן דוד דן	יסודות הכלכלה	1082.4015.02
	ה' 104 14:45-11:30	
ש' פרופ' סמיונוב משה די"ר לרנטל תמר	החברה הישראלית	1082.4002.01
	ה' 103 14:45-13:15	
שו"ת פרופ' גנדל ניל	ארגון תעשייתי ופיקוח	1082.4094.01
	ה' 004 16:30-15:00	
ש' פרופ' ברכמן יוסף	עלות תועלת והערכת פרויקטים ציבוריים	1082.4018.02
	ה' 104 17:30-15:00	
ס' פרופ' סגל זאב	זכויות הפרט ומדיניות ציבורית	1082.4076.01
	ה' 425 17:30-15:00	
ס' די"ר מנחם גילה	הון חברתי ושינוי חברתי	1082.4065.01
	ה' 425 19:15-17:45	
ס' די"ר דרורי ישראל, פרופ' ברכמן יוסף	פרויקט גמר בניתוח אירועי מדיניות	1082.4077.02
	ה' 107 20:15-17:45	
ס' די"ר דרורי ישראל	יישום במדיניות ציבורית	1082.4067.01
	ה' 108 21:00-19:30	
ע. גמר	הדרכה אישית	1082.4500.02
בחינה	בחינת גמר	1082.5000.02
ע. גמר	עבודת גמר מ.א.	1082.9999.02

החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה

<http://spirit.tau.ac.il/soc>

ראש החוג: פרופ' יוסי שביט

תואר ראשון

יועץ: ד"ר אבי גוטליב

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא להקנות לתלמידים הכרות עם תחומי הסוציולוגיה והאנתרופולוגיה השונים, כולל ידע תאורטי מגוון וכלים מתודולוגיים בסיסיים לניתוח המבנה החברתי ודפוסי יחסי הגומלין בין בני אדם.

תכנית הלימודים

מסלול לימוד 1ד-חוגי	מסלול לימוד מורחב	קורסי חובה מבואות כלליים קורסי תשתית קורסי בחירה סמינרים
39 ש"ס	42 ש"ס	
-	4 ש"ס	
9 ש"ס	12 ש"ס	
6 ש"ס	9 ש"ס	
4-3 ש"ס	8-7 ש"ס	
58-57 ש"ס	75-74 ש"ס	
	32 ש"ס	
לימודי חוג שני	107-106 ש"ס	

מבנה תכנית הלימודים¹

שנה א'

קורסי חובה

סמסטר	דרישות מוקדמות	מס' ש"ס	אופן תוראה	
סמ' א/ב		2	שי	מבוא לסוציולוגיה
		2	תי	
סמ' א/ב		2	שי	מבוא לאנתרופולוגיה
		2	תי	
סמ' א/ב		3	שי	מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי-החברה
		1	תי	
סמ' א/ב		2	שי	מבוא לסטטיסטיקה לסוציולוגים ²
		2	תי	
סמ' א/ב	מבוא לסוציולוגיה או מבוא לאנתרופולוגיה	2	שי	מבוא לשיטות מחקר ³
		2	תי	

קורסי תשתית

קורסים אלה יעסקו בשטחי עיון ומחקר מרכזיים בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה. תלמידים רשאים ללמוד קורסים אלה לאחר שעמדו בהצלחה במבוא לסוציולוגיה, ובאחד מ-2 הקורסים הבאים: מבוא לאנתרופולוגיה, מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה. ניתן להירשם עיית לקורסי תשתית גם עייס זכאות לחיכתן באחד מהקורסים: מבוא לאנתרופולוגיה, מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה. תלמידים במסלול החוגי חייבים ב-4 קורסים (12 ש"ס) תלמידים במסלול הדו חוגי חייבים ב-3 קורסים (9 ש"ס)

רשימת הקורסים (חיקף כל קורס 3 ש"ס)

סמסטר

א'
א'
א"ב'
א"ב'
ב'
ב'
ב'
ב'

ריבוד ואי-שוויון
תאוריות סוציולוגיות של ארגונים
חינוך וחברה
משפחה וחברה
יסודות הפסיכולוגיה חברתית⁴
מגדר וחברה
פוליטיקה וחברה
תרבות וחברה

¹ מבנה תכנית הלימודים מיועד לתלמידים שיחלו את לימודיהם מתש"ג. לתלמידים ממשיכים יופיע הסבר בנפרד בהמשך.

² ייחשב כקורס חופף לקורס "סטטיסטיקה לכלכלנים א+ב" הניתן בביה"ס לכלכלה, "מתודולוגיה מחקרית א+ב" הניתן בחוג לחינוך ולקורסי "מבוא לסטטיסטיקה" הניתנים בחוגים אחרים.

³ ייחשב עיי החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה כקורס חופף לקורסים: "שיטות מחקר א"י הניתן בחוג לפסיכולוגיה, "שיטות מחקר" הניתן בחוג למדעי המדינה, "שיטות מחקר בתקשורת א"י הניתן בחוג לתקשורת.

⁴ ייחשב כקורס חופף לקורס "פסיכולוגיה חברתית" הניתן בחוג לפסיכולוגיה. תלמידי החוג לפסיכולוגיה ילמדו את הקורס בחוג לסוציולוגיה.

הזרחה בספרייה

כל התלמידים חייבים לעבור הזרחה בספרייה, שמטרתה להקנות לחם מיומנות בסיסית להתמצאות בספרייה. חובה זו יש לבצע בסמסטר הראשון ללימודים.

ההזרחה כוללת: הסבר על מבנה הספרייה ושירותיה, לימוד המערכת הממוחשבת, התמצאות בשימות קריאה לקורסים חשונים, שיטת מיון הספרים וסידורם בספרייה.

ההזרחה נעשית בלימוד יחידני, באמצעות לומדה אינטראקטיבית, תוך תרגול שאלות ותשובות. ההזרחה היא חד-פעמית ונמשכת כשעה לערך. ההזרחות יתקיימו בתחילת כל סמסטר.

על התלמיד להירשם לאחת מקבוצות ההזרחה המתפרסמות בפרק "קורסים כלל-פקולטטיים" (או בדף התיקונים לידיעון) במסגרת הרישום לקורסי החוג.

לא ניתן לעבור מקבוצת לקבוצה אלא במסגרת הרישום המקובל. מילוי חובת ההזרחה בספרייה הוא תנאי להשאלת ספרים בספרייה בהמשך.

מבואות כלליים

תלמידי המסלול החד-חוגי חייבים ב-4 ש"ס קורסי מבואות כלליים.

ניתן ללמוד קורסים אלו בכל אחד מהסמסטרים במהלך שנות הלימודים לתואר.

רשימת המבואות הכלליים

מבוא לכלכלה ללא כלכלנים ¹	מבוא לקורסים הקורסים הכלל-פקולטטיים
מבוא לפסיכולוגיה למדהייה	מבוא לקורסים הקורסים הכלל-פקולטטיים
שיטת המשפט הישראלי	מבוא לקורסים הקורסים הכלל-פקולטטיים
מבוא ללוגיקה	מבוא לקורסים הקורסים הכלל-פקולטטיים
מבוא למנהל ולמדיניות ציבורית	מבוא לקורסים בחוג למדע המדינה
מבוא למחשבה פוליטית	מבוא לקורסים בחוג למדע המדינה
מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה	מבוא לקורסים בחוג למדע המדינה
כתוב בעיתון: תקשורת וחברה בגישה חומסקיאנית	מבוא לקורסים בחוג לתורת הספרות הכללית

תנאי מעבר לשנה ב'

ציון ממוצע 70 בקורסים הבאים: מבוא לסוציולוגיה, מבוא לאנתרופולוגיה, מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי-החברה, ובתנאי שהציון בכל אחד מן הקורסים יהיה לפחות "עובר". כמו כן יש להשלים בציון "עובר" לפחות את המבואות בסטיסטיקה ובשיטות מתקר.

¹ קורס יסודות הכלכלה בציון 60 לפחות יוכר כתחליף לקורס זה. בשום מקרה לא ניתן לכלול בתכנית הלימודים הן את הקורס מבוא לכלכלה ללא כלכלנים והן את הקורס יסודות הכלכלה.

שנה ב'קורסי חובה

סמ'	דרישות מוקדמות	מס' ש"ס	אופן הוראה	
א/ב		3	שי	תאוריות סוציולוגיות קלאסיות
		1	תי	
א'	מבוא לשיטות מחקר	2	שי	שיטות מחקר כמותיות ¹
		2	תי	
א"ב	מבוא לשיטות מחקר	2	שי	שיטות מחקר איכותיות ²
		2	תי	
א/ב	מבוא לסטטיסטיקה ניתן ללמוד במקביל	3	שו"ת	יישומי מחשב למדעי החברה ³

תנאי מעבר לשנה ג'

עמידה בהצלחה בכל קורסי החובה בשנים א' ו-ב', ובכל קורסי התשתית כנדרש ממסלול לימודיהם של התלמידים.
קורסי שנה ג' כוללים בנוסף לקורסי החובה גם את קורסי הבחירה והסמינרים.

שנה ג'קורסי חובה

סמ'	דרישות מוקדמות	מס' ש"ס	אופן הוראה	
א/ב	תאוריות סוציולוגיות קלאסיות	3	שי	תאוריה סוציולוגית בת זמננו
		1	תי	
א/ב	תאוריות סוציולוגיות קלאסיות	3	שו"ת	סוציולוגיה של החברה הישראלית

¹ ייחשב ע"י החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה כקורס וחופף לקורס "עיתוח נתונים כמותיים במחקר החינוכי" הניתן בביה"ס לחינוך.
² ייחשב כקורס חופף ל"שיטות מחקר בתקשורת ב"י הניתן בחוג לתקשורת, וכחופף לקורס "שיטות מחקר איכותיות ויישומן בחקר מדיניות ומנהל החינוך" הניתן בביה"ס לחינוך.
³ קורס חובה לתלמידי המסלול החד-חוגי יוכלו לבחור קורס זה כקורס בחירה בתנאי שלא למדו את הקורס בחוג לימודיהם השני. תלמידי ביה"ס לחינוך הלומדים את הקורס "שיטות מחקר כמותיות (כולל תרגיל SPSS)" הניתן ע"י ביה"ס לחינוך, אינם רשאים ללמוד קורס זה. הקורס ניתן במסגרת הקורסים הכלל-פקולטטיים.

קורסי בחירה

קורסים אלה יעסקו במגוון נושאים (חיקף כל קורס 3 ש"ס)

א	לאומיות, טרנס-לאומיות ועל-לאומיות
א	מדיקליזציה ופיקוח חברתי
א	סוציולוגיה וסוציולוגיית סטיקה של לשונות בישראל
א	סוציולוגיה סביבתית
א	פמיניזם, חברה ומשפט ¹
ב	ארגוני עבודה ביפן
ב	גלובליזציה, טרנס לאומיות ותכלכלת החדשה
ב	סוגיות בהיסטוריה החברתית-פוליטית של הפלסטינים
ב	סוציולוגיה של הפאשיזם
ב	עבריינות מחשב
ב	עירוניות בעידן הגלובליזציה
ב	חיבטים חברתיים של רפואה, מגדר ופריז'ן ¹

סמינרים

תנאי קדם לסמינרים הינם השלמת הקורסים שיטות מחקר איכותיות ושיטות מחקר כמותיות. סמינר שנתי = 2 ש"ס = 4 ש"ס; סמינר סמסטריאלי = 3 ש"ס. רשימת הסמינרים המוצעים לתואר הראשון מופיעה בהמשך. תלמידי המסלול החד-חוגי חייבים בשמיעת 7-8 ש"ס ובהגשת 2 עבודות סמינריוניות. תלמידים רשאים להמיר סמינר שנתי ב-2 סמינרים סמסטריאליים. במקרה זה על התלמידים להגיש סה"כ 3 עבודות סמינריוניות. תלמידי המסלול הדו-חוגי חייבים בשמיעת 3-4 ש"ס ובהגשת עבודה סמינריונית אחת. באופן הלימוד החד-חוגי ניתן להגיש עבודה סמינריונית אחת במסגרת הדרכה אישית (במקום השתתפות באחד הסמינרים הסמסטריאליים). תלמידים שיבחרו לכתוב עבודה סמינריונית במסגרת זו יתקשרו עם המנחה המתאים ותוך חודש מתחילת סמסטר אי יגובש בינם לבין המנחה נושא העבודה. תלמידים שלא יעמדו בכך, יבחרו סמינר נוסף בסמסטר ב' במקום מסגרת ההדרכה האישית.

עבודה בהדרכה אישית

לתלמידים חלומדים במסלול הלימודים כחוג יחיד מורחב: ניתן לפנות למורים בחוג ובהסכמתם לתאם נושא לכתיבת עבודה סמינריונית בהדרכה אישית.

¹ ניתן במסגרת התכנית ללימודי נשים ומגדר. מספר המקומות מוגבל.

רשימת הסמינרים השנתיים (2 ש"ש)**זרישות מוקדמות/הערות**

שיטות מחקר איכותיות	-	אנתרופולוגיה של שינוי דתי	-
שיטות מחקר כמותיות; הכרות עם תכנת SPSS	-	בתים משותפים: היבטים אתנוגרפיים וסוציולוגיים	-
ש.מ. כמותיות או איכותיות (אפשרי במקביל)	-	דעת קהל ומודעות סביבתית ¹	-
שיטות מחקר איכותיות	-	הגירה, אזרחות וזרות לאומית ¹	-
שיטות מחקר כמותיות או איכותיות	-	חדיגמיקה של המבנה החברתי בישראל	-
	-	הפוליטיקה של תהליכי מיון במערכות חינוך בישראל	-
	-	זרות, תרבות ומעברים בשדה החינוך בישראל	-
	-	מסורת בחברה מודרנית: היבטים אנתרופולוגיים	-
	-	סטייה חברתית	-
	-	שיח טיפולי ורפרודוקציה חברתית	-

סמינרים סמסטריאליים (3 ש"ס)**סמסטר א'**

תאוריה סוציולוגית בת זמננו	-	יחדות ישראלית	-
תאוריה סוציולוגית בת זמננו (אפשרי במקביל); תרבות וחברה	-	מדיניות החינוך בעידן פוסט מודרני ²	-
	-	תרבות וגלובליזציה	-

סמסטר ב'

שיטות מחקר כמותיות	-	היבטים סוציולוגיים של העדפה מתקנת	-
שיטות מחקר כמותיות, רצוי קורס תשתית ריבוד	-	השלכות האינתיפאדה על אבטלה, תעסוקה ושכר בישראל ¹	-
ואי שוויון או חיטוך וחברה	-	סביבה וחברה: סוגיות נבחרות ^{1,2}	-
סוציולוגיה סביבתית	-	סוגיות נבחרות בסוציולוגיה היסטורית ופוליטית ¹	-
שיטות מחקר כמותיות	-	עמדות פוליטיות ¹	-
שיטות מחקר כמותיות ויישומי מחשב במדעי החברה	-	רפורמות בחינוך	-

¹ סמינר משותף לתואר ראשון ושני.

² חופף לסמינר פיתוח בר-קיימא שניתן בתשס"א.

שקלול ציון הגמר (לתלמידים שהחלו לימודיהם בחוג מתשס"ג ואילך)

<u>משקל</u>		
2 נקי	מבוא לסוציולוגיה	
2 נקי	מבוא לאנתרופולוגיה	
2 נקי	מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה	
2 נקי	מבוא לסטטיסטיקה לסוציולוגים	
3 נקי	מבוא לשיטות מחקר	
2 נקי (כל 4 ש"ס)	מבואות כלליים	
3 נקי	תאוריות סוציולוגיות קלאסיות	
3 נקי	יישומי מחשב למדעי החברה	
3 נקי	שיטות מחקר איכותיות	
3 נקי	שיטות מחקר כמותיות	
3 נקי	תאוריה סוציולוגית בת זמננו	
3 נקי	סוציולוגיה של החברה הישראלית	
3 נקי (כ"א)	קורסי תשתית	
3 נקי (כ"א)	קורסי בחירה	
4 נקי (כ"א)	סמינרים	

לתלמידים הממשיכים - שהחלו לימודים בחוג לפני שנה"ל תשס"ג

1. תכנית הלימודים המחייבת תלמידים ממשיכים הינה עפ"י ידיעון השנה שבה התקבלו ללימודים בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה.

2. קורסי ההרחבה בתחום החברה הישראלית:

ותלמידי המסלול החד-חוגי חייבים ב-4 ש"ס קורסי הרחבה בתחום החברה הישראלית. תלמידי המסלול הדו-חוגי חייבים ב-2 ש"ס.

בשנת הלימודים תשס"ג יינתנו הקורסים הבאים:
סוציולוגיה היסטורית של יהודים וערבים בפלסטינה א"י: חברה וכלכלה.
סוציולוגיה היסטורית של יהודים וערבים בפלסטינה א"י: חברה ופוליטיקה.

לתשומת לב: קורסי ההרחבה בחברה הישראלית יינתנו בשנה"ל תשס"ג במסגרת האחרונה לתלמידים שלא ישלמו את הקורסים בשנת תשס"ג, יחויבו בקורסים אחרים, כפוף לאישור יועץ ב.א.

* ותלמידים יוכלו להמיר אחד מהקורסים באישור יועץ ח.א. בלבד.

הצעה לתכנית לימודים ע"פ הסמסטרים - לתלמידים שהחלו לימודים בתשס"ג

מסלול חד-חוגי

		<u>שנה א'</u>
	4	סמסטר ראשון:
	4	מבוא לסוציולוגיה
	4	מבוא לאנתרופולוגיה
	4	מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה
	4	מבוא כללי ¹
<u>16</u>		

		סמסטר שני:
	4	מבוא לסטטיסטיקה לסוציולוגים
	4	מבוא לשיטות מחקר
	6	2 קורסי תשתית
<u>14</u>		

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב':

- ציון "עובר" כמבוא לסוציולוגיה, מבוא לאנתרופולוגיה ומקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה, בממוצע ציונים של 70 לפחות, והשלמת הקורסים מבוא לסטטיסטיקה ומבוא לשיטות מחקר בציון "עובר" לפחות.
- תלמידים זכאים לחשתתף בקורסי תשתית לאחר שהשיגו ציון חיובי במבוא לסוציולוגיה וכאחד משני תקורסים הבאים: מבוא לאנתרופולוגיה, מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה.

שנה ב'

		<u>סמסטר שלשי/רביעי:</u>
	4	תאוריות סוציולוגיות קלאסיות
	4	שיטות מחקר איכותיות
	4	שיטות מחקר כמותיות
	6	2 קורסי תשתית
	3	יישומי מחשב למדעי החברה
<u>21</u>		

תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג':

השלמת כל הקורסים בשנים א'+ב':

- מבוא לסוציולוגיה
- מבוא לאנתרופולוגיה
- מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה
- מבוא לסטטיסטיקה
- מבוא לשיטות מחקר
- יישומי מחשב למדעי החברה
- 4 קורסי תשתית
- תאוריות סוציולוגיות קלאסיות
- שיטות מחקר כמותיות
- שיטות מחקר איכותיות

שנה ג'

		<u>סמסטר חמישי/שישי:</u>
	4	תאוריה סוציולוגית בת-זמננו
	3	סוציולוגיה של החברה הישראלית
	9	3 קורסי בחירה
	8-7	סמינרים
<u>24-23</u>		

מסלול דו-חוגישנה א'סמסטר ראשון:

4	מבוא לסוציולוגיה
4	מבוא לאנתרופולוגיה
4	מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה
<u>12</u>	

סמסטר שני:

4	מבוא לסטטיסטיקה לסוציולוגים
4	מבוא לשיטות מתקר
3	קורס תשתית
<u>11</u>	

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב':

- ציון "עובר" במבוא לסוציולוגיה, מבוא לאנתרופולוגיה ומקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה, בממוצע ציונים של 70 לפחות, והשלמת הקורסים מבוא לסטטיסטיקה ומבוא לשיטות מחקר בציון "עובר" לפחות.
- תלמידים זכאים להשתתף בקורסי תשתית לאחר שהשיגו ציון חיובי במבוא לסוציולוגיה ובאחד משני הקורסים הבאים: מבוא לאנתרופולוגיה, מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי החברה.

שנה ב'סמסטר שלישי/רביעי:

4	תאוריות סוציולוגיות קלאסיות
4	שיטות מחקר איכותיות
4	שיטות מחקר כמותיות
6	2 קורסי תשתית
<u>18</u>	

תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג':השלמת כל הקורסים בשנים א'+ב':

- מבוא לסוציולוגיה
- מבוא לאנתרופולוגיה
- מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי-החברה
- מבוא לסטטיסטיקה לסוציולוגים
- מבוא לשיטות מחקר
- 3 קורסי תשתית
- תאוריות סוציולוגיות קלאסיות
- שיטות מחקר כמותיות
- שיטות מחקר איכותיות

שנה ג'סמסטר חמישי/שישי:

4	תאוריה סוציולוגיות בת-זמנו
3	סוציולוגיה של החברה הישראלית
6	2 קורסי בחירה
4-3	סמינר
<u>17-16</u>	
58-57	סח"כ

מסלול מקוצר לקראת התואר השני לתלמידים מצטיינים בלימודי התואר הראשון

מטרת המסלול הינה לעודד תלמידים מצטיינים בלימודי התואר הראשון ללמוד קורסים לקראת התואר השני כבר בשנתם השלישית כך שמשך לימודיהם לקראת התואר השני יקוצר. בסוף השנה השלישית ללימודיהם בחוג, ובכפוף לתנאים המפורטים להלן, יחיו תלמידים אלו זכאים לתואר ראשון במקביל ללימודיהם לקראת התואר השני.

1. התלמידים ייבחרו בתום שנה ב' מתוך בעלי ממוצע הציונים הגבוה ביותר בקורסי החובה:
  - מבוא לסוציולוגיה
  - מבוא לאנתרופולוגיה
  - מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי-החברה
  - מבוא לסטטיסטיקה לסוציולוגים
  - מבוא לשיטות מחקר
  - תאוריות סוציולוגיות קלאסיות
  - שיטות מחקר כמותיות
  - שיטות מחקר איכותניות
  - יישומי מחשב במדעי-החברה

כן יופעל שיקול דעת ביחס לחישיגי התלמידים בקורסי התשתית.
2. א. התלמידים יחיו זכאים ללמוד 9 ש"ס מבין קורסי התואר השני כתחליף לקורסים הבאים מלימודי התואר הראשון (במסלול החד-חוגי וחדו-חוגי):

2 קורסי בחירה	6 ש"ס
סמינר אחד	3 ש"ס

כתחליף לסמינר ב.א. ייחשב סמינר מ.א. בלבד או סמינר המשותף לתואר הראשון והשני.

הזכאות לתואר ראשון בסוף השנה השלישית, לתלמידים שיחליטו בשלב זה שלא להמשיך בלימודי התואר השני, מותנית בתשלמת מכסת השעות הנדרשת לקבלת התואר הראשון.
- ב. לצורך קבלת תואר ראשון כאמור, יוכרו שעות שנלמדו במסגרת התואר השני כתחליף לשעות הפטור שניתנו לתלמידים עם הצטרפותם למסלול.
3. בכל מקרה, לימודי השנה השלישית יכללו השלמת קורסי החובה של שנה ג':
  - תאוריה סוציולוגית בת-זמננו
  - סוציולוגיה של החברה הישראלית
  - סמינרים, קורסי בחירה (בהתאם למסלול הלימודים: חד-חוגי או דו-חוגי).

בחירת קורסי התואר השני שיימדו בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון תיעשה בתאום עם מנחי המסלול (ראח לחלן) ותוך התחשבות בצרכי התלמיד ודרישות מוקדמות.
4. תלמידי המסלול יאותרו, ייבחרו ויילו ע"י ועצי החוג לתואר ראשון ושני, שייחשבו לצורך זה כמלווי המסלול.
5. תלמידי המסלול המקוצר ישתתפו בשנה השנייה של לימודי המ.א. בסדנה שתעסוק בביקורת הידע הסוציולוגי.
6. תלמידים שהתקבלו למסלול, חייבים לשמור על רמת הישגים גבוהה (לפחות ממוצע 85 בלימודי חב.א.), על מנת להתקבל ללימודי התואר השני.
7. מניין השעות לתואר מ.א. במסלול המקוצר למצטיינים הינו 28 ש"ס.

החטיבות בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה

החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה מציע לתלמידי חוגים אחרים בפקולטה ומחוצה לה שתי תכניות של לימודי חטיבת.

על-מנת להכיר את תחומי הלימוד בחוג ואת מרכיבי תכנית הלימודים, מתבקשים התלמידים לקרוא את תכנית הלימודים של החוג המתפרסמת בפרק זה. על תלמידי חטיבה חלות כל תקנות הפקולטה למדעי החברה ותקנות החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה.
ציון הגמר בחטיבה יחושב על-פי המשקלות המקובלים בשקלול ציון הגמר בחוג.

תנאי קבלה לחטיבות בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה

ממוצע 70 בקורסים הבאים, ובתנאי שהציון בכ"א מהם "עובר" לפחות:
מבוא לסוציולוגיה או מבוא לאנתרופולוגיה (לא ייחשב במניין שעות החטיבה) וכן - אחד מבין הקורסים:

- מבוא לכלכלה ללא כלכלנים
- מבוא לפסיכולוגיה למדח"ח
- שיטת המשפט הישראלי
- מבוא ללוגיקה
- מבוא למנחל ולמדיניות ציבורית
- מבוא למחשבה פוליטית
- מבוא לממשל¹
- תולדות המחשבה המדינית¹
- מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה

מספר המתקבלים לחטיבה המורחבת מוגבל. יתקבלו בעלי החישובים הטובים ביותר מבין התלמידים שעמדו בדרישות המוקדמות לעיל.

א. חטיבת (היקף: 17 ש"ס, משך הלימוד: 3 סמסטרים לפחות)

שלב א': השלמת המבוא הנוסף (מבוא לסוציולוגיה או מבוא לאנתרופולוגיה)

<u>שלב ב':</u>	תאוריות סוציולוגיות קלאסיות	4 ש"ס	ד"מ:	מבוא לסוציולוגיה ומבוא לאנתרופולוגיה
	2 קורסי תשתית	6 ש"ס	ד"מ:	מבוא לסוציולוגיה ומבוא לאנתרופולוגיה
<u>שלב ג':</u>	סוציולוגיה של החברה הישראלית	3 ש"ס	ד"מ:	השלמת קורסי שלבים א' ו-ב'

ב. חטיבה מורחבת (היקף: 33 ש"ס, משך הלימוד: 3 סמסטרים לפחות)

שלב א': השלמת המבוא הנוסף (מבוא לסוציולוגיה או מבוא לאנתרופולוגיה)

<u>שלב ב':</u>	3 קורסי תשתית	9 ש"ס	ד"מ:	מבוא לסוציולוגיה ומבוא לאנתרופולוגיה
	תאוריות סוציולוגיות קלאסיות	4 ש"ס	ד"מ:	מבוא לסוציולוגיה ומבוא לאנתרופולוגיה
<u>שלב ג':</u>	סוציולוגיה של החברה הישראלית	3 ש"ס	ד"מ:	השלמת קורסי שלבים א' ו-ב'
	תאוריה סוציולוגית בת זמננו	4 ש"ס	ד"מ:	השלמת קורסי שלבים א' ו-ב'
	3 קורסי בחירה	9 ש"ס	ד"מ:	השלמת קורסי שלבים א' ו-ב'

¹ לתלמידים שחללו לימודיהם לפני סמסטר א' תשס"א.

תקנות החוג

1. יש להשלים את חובות שנה א' תוך שנתיים מיום תחילת הלימודים.
2. במהלך הלימודים לתואר ראשון, רשאים תלמידים להגיש 3 ערעורים על תוצאות בחינה. ערעור שיתקבל לא יימנה.
3. תלמידים רשאים לערער על ציון תוך שבועיים מיום פרסום תוצאות הבחינה. לפני הגשת ערעור על ציון בחינה, מומלץ לקבל צילום מחברת הבחינה באמצעות מזכירות הסטודנטים בקומה ג'.
4. מועד אחרון להגשת עבודות ותרגילים (למעט עבודות סמינריוניות) הנו היום האחרון לסמסטר. תלמידים אשר לא ימלאו חובות הקורס במועד ידווח להם ציון "לא זכאי להיבחן" (סימול 240).
5. עבודות סמינריוניות יש להגיש לא יאוחר מתודש לפני תום סמסטר העוקב למתן הסמינר. קבלת עבודות לאחר מועד זה טעונה המלצת המורה ואישור ועדת ההוראה. על כל תלמיד להגיש עבודה סמינריונית עצמאית. לא ניתן בשום מקרה להגיש עבודה משותפת עם תלמידים נוספים.
6. לא ניתן לשפר ציון לאחר שנלמדו קורסים מתקדמים באותו תחום או בתחומים קרובים.
7. כל קורס בלימודי המבואות הכלליים ייחשב ל-4 ש"ס לכל היותר, גם אם מספר שעות הלימוד בפועל גדול יותר.
8. תנאי מוקדם להשתתפות תלמידים מחוץ לחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה בקורסים בחוג, הינו עמידה בהצלחה במבוא לסוציולוגיה ובמבוא לאנתרופולוגיה. השתתפות בקורסים מתקדמים בחוג מותנית במילוי דרישות הקדם.
9. קורסים חופפים
תשומת לב התלמידים מופנית לאמור בנושא זה בפרק "תקנון".
תלמידי המסלול החד-חוגי חייבים ללמוד 106 ש"ס לפחות. תלמידים שקיבלו פטור ע"ס קורס תופף חייבים להשלים שעות לימוד כמספר שעות הפטור באותה יחידת לימוד בה קיבלו את הפטור.
תלמידי המסלול הדו-חוגי שקיבלו פטור בגין קורסי חובה חופפים חייבים להשלים במסגרת החוג מכסה של 53 ש"ס לפחות, מתוך קורסי התשתית, הבחירה או הסמינרים.
לתלמידים שלמדו קורסים חופפים, יילקח בחשבון לצורך שקלול ציון הגמר רק אחד מהם.

תיאור הקורסים

קורסי חובה

מבוא לסוציולוגיה

מטרתו של הקורס הינה להציג בפני הסטודנטים את מגוון המושגים, והסוגיות המחקריות מהם מורכבת הדיסציפלינה הסוציולוגית. הקורס מתמקד ביישום שיטות סוציולוגיות לתופעות ובעיות מרכזיות בחברה הישראלית ובעולם. התרגיל כולל תרגילי שדה והגשת עבודות.

מבוא לאנתרופולוגיה

האנתרופולוגיה החברתית-תרבותית היא תחום מדע מגוון במרחב האמפירי ומשופע בזרמים ותאורטיים. הקורס יציג שאלות ונושאי יסוד משדות העיון והמחקר המיוחדים את התחום מכלל מדעי החברה. נתמקד בסוגיית הזיקה שבין ה"טבעי" לבין "התרבותי" בעיצוב דפוסי הקיום החברתי. נדון בתהליכי מיסוד חברתיים ובגישות פרשניות שונות לאופי האינטראקציה החברתית. המימד האמפירי דרכו נבחן את מטרות המקצוע יתבסס על השדות האתנוגרפיים בהדגמות תלקוחות הן ממסורת המחקר בחברות פשוטות ("אקזוטייות"), והן ממחקרים בחברות מורכבות ("מדרנייות") ובכלל זה סקטורים בחברה הישראלית. נדון בדילמות של מתודולוגיה ואתיקה פרופסינלית המעסיקות את השיח האנתרופולוגי.

מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדעי-החברה

מטרתו של הקורס הינה להציג בפני התלמידים בעיות ודילמות מרכזיות, וכן סוגיות יסוד, העומדות בבסיס ההגות של מדעי החברה. דגש מיוחד יושם על הקשר בין הקונטקסט ההיסטורי-חברתי לבין התפתחותם של הרעיונות. יידונו סוגיות, כגון "חירות מול שוויון"; "דימוי מול מציאות"; "חברה מול יחיד" כפי שהן מתגלמות, לדוגמא, בהיסטוריה של הנאורות; בהתפתחות המדעים; במורשת המחפכה הצרפתית; ובכנון של חברת השוק והמדינה המודרנית.

מבוא לסטטיסטיקה לסוציולוגים

סטטיסטיקה תאורית - לוחות, חצנות גרפיות, ערכים מרכזיים, מדדי פיזור, ציוני תקן, שימוש בלוחות החתפלות הנורמלית, מקדם המתאם וקווי רגרסיה. הסתברות - מושגים בסיסיים.

הסקה סטטיסטית - שיטות דגימה, משפט הגבול המרכזי לממוצע ולפרופורציה. רווחי סמך ובדיקת השערות סטטיסטיות לפי מדגם מקרי על הממוצע (שונות ידועה ושונות לא ידועה) ועל פרופורציה, ולפי שני מדגמים מקריים על הפרש ממוצעים (שונות ידועות ולא ידועות) ועל הפרש פרופורציות.

מבחן χ^2 לאי-תלות.

תאודיות סוציולוגיות קלאסיות

תורות עיקריות בחשיבה הסוציולוגית הקלאסית, לרבות אלה של קונט, מרקס, דורקהיים, ובר, זימל, פארטו, ומיד. תקורס יתמקד הן בתרומה לניתוח בעיות מהותיות כגון האבחונים של משברי המודרניזציה והדמוקרטיזציה (ובכלל זה תופעות הניכור, האנומיה, מלחמת המעמדות, כריזמה והביורוקרטיזציה) והן בבעיות המתודא הסוציולוגית, דהיינו, הגדרת מהותו של החסבר הסוציולוגי (כגון התפישה של היחס בין היחיד והחברה; מהות הסדר החברתי; חקונפליקט; השנוי והמסוד החברתיים).

תאוריה סוציולוגית בת זמננו

הקורס יסקור את הגישות והאסכולות המרכזיות של התאוריה הסוציולוגית בימינו שהתפתחו בחצי השני של המאה ה-20 - בארה"ב ובמערב אירופה. בין היתר יידונו: הגישה הפונקציונלית, תורת הפעולה הרציונלית, האינטראקציוניזם הסימבולי, ותאוריות מקרר דינמיות: נאו-מרקסיזם ונאו-ובריאניות, הסטרוקטורליזם הצרפתי ותורת השדה. תובות התלמידים: השתתפות פעילה בשיעור, הגשת תרגיל בכתב או בחינת ביניים (ע"פ דרישת המרצה) ובחינה בסוף הקורס.

סוציולוגיה של החברה הישראלית

הקורס יבחן גישות שונות לחקר החברה הישראלית ויבחן מנקודות ראות סוציולוגיות-היסטוריות, תהליכי צמיחה, התמסדות, ושינויים של מבנים והסדרים פוליטיים, ריבוניים ותרבותיים. דגש מיוחד יושם על ניתוח המאבק בין קבוצות על הגדרת גבולות הקולקטיב וזהותו, וכן על ברור השפעת הקונפליקט הישראלי-ערבי על עיצובה של החברה הישראלית, כמו גם השינויים המתחוללים בה.

מבוא לשיטות מחקר

הקורס יעסוק ביסודות החשיבה המדעית הפוזיטיביסטית ובעקרונות הבסיסיים של מחקר במדעי החברה. הוא יכלול דיון במחקר ותאוריה, תכנון מערך מחקר, בניית כלי מחקר והדרך לבחינת יעילותם, קשר בין משתנים וניתוח סיבתיות, מערכת רב משתנית, דגימה, שיטות לאיסוף נתונים, ושימוש בספרייה לצרכי מחקר. הקורס ינסה גם לעמוד על החבדלים בין תבנית החשיבה הפוזיטיביסטית וצורות חשיבה אלטרנטיביות. תנאי מוקדם להשתתפות בקורס: עמידה בחובות שנה א' ומבוא לסטטיסטיקה. חובות התלמידים: השתתפות בשיעורים ובתרגילים, הגשת תרגילים ובחינה מסכמת.

שיטות מחקר כמותיות

הקורס יעסוק במספר שיטות בסיסיות לניתוח כמותי: מדדי קשר בין משתנים ברמות מדידה שונות; רגרסיה ומתאם; בדיקת השערות; ניתוח רב משתני-פיקוח על משתנים בעזרת לוחות; מתאמים חלקיים ורגרסיה מרובה. במסגרת הקורס תינתן הדרכה לשימוש במחשב (SPSS); התלמידים יתרגלו את השיטות השונות בעזרת המחשב על מאגר נתונים קיים.

שיטות מחקר איכותיות

הקורס ילכב דיון תאורטי והתנסות בשיטות-מחקר המשמשות אנתרופולוגים וסוציולוגים במחקר אתנוגרפי ובכתיבת אתנוגרפיה. במהלך הקורס נזון במושגים, פרספקטיבות תאורטיות וסוגיות מתודולוגיות הקשורות בשיטות המחקר האיכותיות תוך התמקדות באתנוגרפיה ובתצפית-המשתתפת. השתתפות בקורס מחייבת קריאה שוטפת של מאמרי מחקר, בחינת סיכום והגשת עבודה המבוססת על תצפיות.

קורסי תשתית**חינוך וחברה**

לקורס שני מוקדים: (1) הזיקה שבין ארגוני חינוך והמבנה החברתי ובמיוחד מערכת הקשרים בין החינוך הפורמלי והריבוד החברתי. (2) חיבטים חברתיים של תהליכים הקשורים בלמידה והמתמקדים בבתי-הספר. ייסקרו גישות שונות להסבר תפקידיו של החינוך הפורמלי וזיקתו לריבוד חברתי; חיבטים חברתיים של תכניות לימודים והוראה; מסגרות חודמנות שנייה; החינוך הדתי והשלכותיו החברתיות. דילמות תקשורת בקביעת מדיניות חינוך (כגון: אינטגרציה בחינוך, אוטונומיה בית-ספרית, בחירת בתי-ספר, התרחבות החינוך הגבוה) ינתחו מנקודת ראות סוציולוגית.

יסודות הפסיכולוגיה החברתית

הקורס יציג מספר מושגי יסוד העוסקים באינטראקציה בין בני אדם תוך הדגשת הקונטקסט הקבוצתי. הדיון יתמקד בחבדל בין התנהגות פרטנית להתנהגות קבוצה, תוך הדגשת שאלות של ציות וקונפורמיות. לבסוף יוצגו מספר גישות תאורטיות עיקריות ויבוררו חשקפותיהן על טבע האדם והחברה.

מגדר וחברה

הקורס יבחן היבטים חברתיים ותרבותיים של נושאי המגדר והמיניות מתוך הפרספקטיבה של מדעי החברה, תוך התייחסות לקשת תאוריות וגישות מחקריות. תידון היחסיות התרבותית של תופעות הקשורות בנושאים אלה, באמצעות עמידה על מרכיבים האוניברסליים והייחודיים. השיח החברתי והשיח האקדמי ייבחנו לנוכח הדינמיקה של שינויים בעולם, בחברה המערבית, ובישראל. מגוון סוגיות ילו את הדיון בקורס, ביניהן: נשים בפוליטיקה, שוק העבודה, גבריות ונשיות במדיה, מגדר ושפה, חיברות לתפקידי מין ומיניות, אלימות מגדרית, פיקוח על מיניות וזוגיות.

משפחה וחברה - סמ' א'

הקורס יפתח בסקירת נושאים הקשורים בחקר המשפחה על רקע מגמות מרכזיות בתאוריה הסוציולוגית והאנתרופולוגית במאות ה-19 וה-20. השאלה המובילה, בהמשך, תהיה זו של תהליכי שינוי במבנה הכלכלי-חברתי-פוליטי של חברות והביטויים שלהם מקבלים בחלוקות עבודה תוך משפחתיות, במעמך של נשים במשפחה, וביחסים הבין-דוריים. בין גורמי השינוי המרכזיים שיבחנו: תעושי; פרולטריוזציה; הגירת כפר-עיר; התפשטות התשכלה; עליית מדינת הרווחה והרחבת השירותים הציבוריים; תנועות, מהפכות ומדינות סוציאליסטיות; דח קולוניזציה ותת פיתוח; הגירת עבודה עולמית; הפרטות, קיצוצים ונסיגת השירותים החברתיים. בחקשר הישראלי-פלסטיני נבחן את מדיניות הרווחה הישראלית והשפעותיה על חיי משפחה במגזרים חברתיים שונים, ואת השפעותיהם של עקירה, פליטות וכיבוש מתמשך על חיי משפחות פלסטיניות.

משפחה וחברה - סמ' ב'

הקורס סוקר בהרחבה נושאים מרכזיים הקשורים בחקר המשפחה תוך התמקדות בקשר שבין תהליכים בתוך המשפחה לבין תהליכים חברתיים כלכליים ופוליטיים בחברה הרחבת. במסגרת זו ייבחנו התהליכים ההיסטוריים המרכזיים שהוליכו לשינויים במבנה המשפחה, ויידונו התאוריות המרכזיות העוסקות במשפחה. בין הנושאים שיידונו: תהליכים דמוגרפיים הקושרים במשפחה: נישואין, גרושין וילודה, מבנים משפחתיים אלטרנטיביים, חלוקת העבודה בתוך המשפחה והקשר שלה למעמדן של נשים במשפחה ובחברה, והשפעתה של המדיניות החברתית על המשפחה ועל היחסים בתוכה.

פוליטיקה וחברה

מטרת הקורס לאפשר למשתתפיו הכרות ראשונית ובסיסית עם תחום הסוציולוגיה הפוליטית, תחום העוסק בקשר שבין חברה ופוליטיקה. הקורס יבחן פרספקטיבות תאורטיות מרכזיות ומושגי יסוד בסיסיים. ידונו בו צורות בסיסיות של התארגנות פוליטית ומקומן של קבוצות שונות בעשייה הפוליטית. חובות התלמידים: השתתפות פעילה בשיעור ובחינת סיום.

ריבוד ואי-שוויון

קורס זה נועד להכיר לתלמידים מושגים ותאוריות אודות אי שוויון וריבוד חברתי. מטרתו המרכזית הינה להציג את מגוון הגישות ומסורות המחקר הסוציולוגי בנושא אי-שוויון בחברה מודרנית. חלק מגישות אלה ישמשו כמסגרת מושגית לדיון בממדים השונים של ריבוד בחברה הישראלית.

תאוריות סוציולוגיות של ארגונים

לקורס שני חלקים. החלק הראשון יוקדש לסקירת התחום הקרוי "סוציולוגיה של ארגונים". הוא יתמקד בתאוריות האדמיניסטרטיביות הראשונות, בתאוריות פוליטיות, בתאוריות המערכות, בתאוריה המוסדית, בתאוריה האקולוגית ובתאוריה הריבודית. מגוון הגישות יאפשר זווית ראייה אלטרנטיביות לחבנת תופעות כמו מבנה ארגוני, חלוקת עבודה, היררכיה ובירוקרטיה. בחלקו השני יעסוק הקורס באופן ביקורתי בהתפתחותה של התאוריה הארגונית תוך הבנת הקונטקסט ההיסטורי של צמיחתה. בחלק זה תשמש התאוריה הסוציולוגית עצמה אובייקט לשיקוף של תהליכים חברתיים. יושם דגש על הבנת תפקידה במיחזורם של מיתוסים המחוויים נכסי צאן ברזל של החשיבה הניהולית.

התרבות והחברה

קורס זה עורך היכרות עם גישות סוציולוגיות לחקר התרבות תוך התמקדות בסוגיה אחת מרכזית: ההקשר החברתי של האמנות והתרבות הפופולרית. אופייה של האמנות בפעילות קולקטיבית, המוסדות וההקשר הקולקטיבי-ארגוני של היצור התרבותי, התפקיד החברתי של התרבות והאמנות, תרבויות טעם, ביקורתיות, ובעיקר היחסים בין התרבות הפופולרית והתרבות הגבוהה הם הנושאים שיעמדו במרכז הקורס.

קורסי בחירה**ארגוני עבודה ביפן**

הקורס מציג וכוון מחדש תפיסות סוציולוגיות ופופולריות לגבי ארגוני עבודה ביפן. לאחר הכרות עם ארגון העבודה ואיש הארגון ייבדקו מודלים כמו "מודל הקבוצתי" והגישה "ההרמונית" בהשוואה למודלים ביקורתיים. ייבדקו קשרים בין חברות וכן מבנה פנימי של חברות מסוגים וגדלים שונים. דגש מיוחד ינתן ליחסים בין חברות גדולות וקטנות (דואלים תעשייתיים), ובעיקר אלו בין "החברה האם" (parent company) לקבלני משנה (subcontractors). בתוך חברות, ייבחנו הסדרי תעסוקה. בתקשר לכך יטופל בהרחבה הנושא של איש הארגון היפני (salaryman), נושא שזכה לעיסוק נרחב, הן אקדמי והן פופולרי. הגישה הביקורתית תתייחס לשימוש הנרחב בעובדים זמניים ותבדוק מחדש מושגים מקובלים כמו "תעסוקה לכל החיים" (lifetime employment). נושא נוסף שייבחן בצורה ביקורתית הוא מקומו של "קונפליקט" בארגונים בפרט ובחברה היפנית בכלל. בנוסף לכך יוצגו בקורס שיטות ניהול יפניות ותבדק אפשרות העתקתן למערב.

גלובליזציה, טרנס לאומיות והכלכלה החדשה

גלובליזציה הוא מושג המציין בדרך כלל תהליך כלכלי הכורך חסרה שיטתית (דה-רגולציה) של מחיצות מסודרניות בין מדינות וזרימה חופשית יותר של הון פיננסי ותרבות, מידע, סחורות, עבודה והגירה. יותר אנשים חיים בתוך המבונה טרנסלאומי. מערכות הקשרים בין היחידה/ות למדינת האלום ולתרבות המוצא נבדקות ומוגדרות מחדש. הקורס עורך היסטוריוזציה של הגלובליזציה והטרנסלאומיות, עושה שימוש בספרות עדכנית מתחומים שונים במדעי החברה, ומאפיין את השלכותיו החברתיות, התרבותיות והפוליטיות.

היבטים חברתיים של רפואה, מגדר ופריון

קורס זה מציג דיון בתהליך המדיקליזציה של החברה, תהליך בו הזירה הרפואית כובשת שליטה בחברה של מגוון רחב של מצבים אנושיים, ובדרכי ההתמודדות אתם. במסגרת התבוננות ביקורתית זו על עולם הרפואה יושם דגש על נשום וגופן כאובייקטים של שיח זה. הקורס יעסוק בשאלות אודות טכנולוגיות פריון חדישות, הפלות, לידות, גנטיקה רבייתית ואמהות עכשוויות. כמו כן ידונו "מחלות נשיות" כגון שיגעון נשי, אנוורקסיה נרבוזה, גיל הכלות וסרטן השד, בחקשרן החברתי-תרבותי. בחקשר המקומי-ישראלי נבחן את תפקידן של נשים בחברה הישראלית כ"רחם לאומי".

לאומיות, טרנס-לאומיות ועל-לאומיות

הקורס מציג מבוא מורחב לדין בשאלת מעמדה של הלאומיות המודרנית ובטיבם של האתגרים הפוליטיים, חברתיים ותרבותיים הניצבים בפניה בעידן בו חציית גבולות בידי הון, סחורות, בני אדם ורעיונות הופכת יותר ויותר נורמטיבית. לקורס שני חלקים עיקריים. החלק הראשון יוקדש לדיון בעקרונות היסוד עליהם מושתתת הלאומיות המודרנית ולחצנת גישות תאורטיות במדעי החברה על התופעה. החלק השני יעסוק בהיווצרותם של דפוסי פעולה פוליטיים, רשתות מוסדיות וזהויות תרבותיות שהמשותף להם הוא חציית גבולות של מדינת האומה, ובניסיון להביא לקריסתם של הניגודים לפיהם פועלת הפוליטיקה הלאומיות. הקורס יבחן את האופן שבו "חציית הגבול" בידי הון, סחורות, מידע, סמלים ובני אדם משפיעה על הגדרת מושגי יסוד של הפוליטיקה המודרנית כגון "מדינת", "ריבונות", "אזרחות", "זהות לאומית", "פנימי" מול "חיצוני", ופוליטיקה "ביתית" מול פוליטיקה "בינלאומית".

חובות התלמידים: השתתפות פעילה בשיעורים (10%); הגשת רפראט. נושא הרפראט ייבחר מתוך רשימה ביבליוגרפית שתוצרף בהמשך הקורס ומיועדת למטרה זו. נושא הרפראט ייקבע מבעוד מועד באום עם המרצה (30%); מבחן בית (60%).

מדיקליזציה ופיקוח חברתי

הרפואה המודרנית ביססה מעמדה במאה ת-20 כאחד מהמוסדות החברתיים רבי העוצמה האמונים על הגדרת הגבול בין "בריאות" ו"חולי", "נורמליות" ו"אב-נורמליות", ועל הטיפול במגוון רחב של "ליקוי גוף ונפש". הקורס יתמקד בהיבטים הפוליטיים, מוסדיים, ארגוניים ומקצועיים של השיח הרפואי, תוך חצנת מושגי יסוד ודין בסוגיות נבחרות בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה של הרפואה.

סוגיות בהיסטוריה החברתית-פוליטית של הפלסטינים

השלקותיה הישירות של מלחמת 48 עבור הפלסטינים - עקירה, פליטות, פיזור בגלויות - ישמשו נקודת מוצא עבור הקורס. בין הסוגיות והנושאים שידונו: (1) מעמדם הפוליטי-כלכלי-חברתי של הפלסטינים בארצות פזורתם - זיון השוואתי בשלש מקרים (case studies): ירדן, לבנון וכווית (עד 1991); (2) השינוי במאפייני ההשכלה של קהילות פליטים פלסטינים ומקומם של עובדים פלסטינים בכלכלה הפוליטית של מדינות הנפט ושל הגירת עבודה במזרח התיכון; (3) תהליכים של שינוי חברתי, תעסוקתי ומעמדי תחת הכלכלה הפוליטית של הכיבוש הישראלי; (4) מקורות ומגמות התפתחותה של תנועת השחרור הלאומית הפלסטינית בגלות ובשטחים הכבושים מראשית שנות ה-50 ועד ימינו: דגש עיקרי יינתן לניתוח השוואתי של תנאי ומאפייני הפעולה וההתארגנות הפוליטית-לאומית הפלסטינית בארצות הפזורה, בשטחים הכבושים, ולגובה ההתפתחות הפוליטיות במזרח התיכון.

סוציולוגיה סביבתית

הקורס עוסק ביחסי הגומלין בין הסביבה הפיזית לבין הסביבה החברתית-היינו, בין מערכות אקולוגיות אחדות, ותהליכים חברתיים והתנהגות חברתית מאידך. למשל, נבחן את השפעותיהם של צמיחה כלכלית, תיעוש ופיתוח טכנולוגי על מערכות אקולוגיות, ואת ההשלכות הסביבתיות הכרוכות במשק האנרגיה של החברה התעשייתית; נבדוק כיצד אנו נערכים לסיכונים אקולוגיים וכיצד אנו מתמודדים עמם; ננתח את התגובות החברתיות האופייניות לאיומים אקולוגיים, כפי שהן מתבטאות בעמדות ובהתנהגות הציבור, בהתחונות ובפעילותן של תנועות חברתיות-סביבתיות, במדיניות סביבתית, וכיו"ב. חובות התלמידים: מבחן בית.

סוציולוגיה של הפאשיזם

הקורס יסקור בפרספקטיבה היסטורית וביקורתית תאוריות מרכזיות של עלית הפאשיזם, ביניהן: ניתוח פונקציונליסטי, ניתוח מעמדי וניתוח היסטורי. יינתן דגש מיוחד על שיטות מחקר היסטוריות והשוואתיות.

סוציולוגיה וסוציולוגיסקטיקה של לשונות בישראל

הקורס יפתח במושגים מרכזיים בסוציולוגיה של השפה וכן בניתוח היבטים מרכזיים רלבנטיים של החברה הישראלית - כולל התפתחותה של השפה העברית והנהגתה כשפה הלגיטימית העיקרית של החברה הישראלית. בהמשך, יתייחס הקורס לשפות הקיימות בישראל בנוסף על עברית, ובעיקר, אנגלית, צרפתית, יידיש, ערבית ורוסית. ביחס לכל אחת מהן ינתחו קווי ההיכר הסוציולוגיים ודפוסי התפתחותה הסוציולוגיים. הטענה המרכזית של הקורס שניתוח זה של הסוציולוגיה והסוציולוגיסקטיקה של שפות חושף היבטים של המציאות החברתית והתרבותית של ישראל אשר אינם נתפסים באותה בהירות בדרכים אחרות. הקורס יארח חוקרים ומומחים לנושאים השונים שידונו בו.

עבריינות מחשב

קורס זה יעסוק בתהליכי השינוי המאפיינים את העבריינות בעולם המודרני שבו למחשבים חשיבות מרכזית. ייבחנו סוגיות שונות בעבריינות מחשב, כגון: היחס של החברה לעבירות מחשב ולעברייני המחשב, הקונטקסט התרבותי, ההיבט החוקתי, המניעה, החשיפה ואכיפת החוק. כמו כן יוצגו סוגים ספציפיים של עבירות מחשב וייבחן הקשר בין עבריינות מחשב לבין עבריינות קונבנציונלית. כל נושא שייבחר ינותח במסגרת תאורטית מתאימה, מתוך מגוון התיאוריות של סטייה. הסטודנטים בקורס זה ילמדו הן על עבריינות המחשב והן תיאוריות של סטייה, באופן פרונטלי ומעשי, ויידרשו לבחור נושא ספציפי לעבודת חקר בספרייה, מתוך מכלול האספקטים בהם הקורס יעסוק.

עירוניות בעידן הגלובליזציה

השיעור יבחן את הזיקה שבין עירוניות וגלובליזציה. לבחינה שלושה צירים: תפקיד ערים כאתרים אסטרטגיים של תהליך הגלובליזציה, ההשלכות של תהליכי הגלובליזציה על המבנה הכלכלי, חברתי ופוליטי של ערים, והשינויים המתחוללים ביחסים בין ערים ומדינות בעידן הגלובלי. השיעור יציג גישות מרכזיות לעירוניות כבסיס להבנת תפקודי ערים בעידן גלובלי. נתמקד בחבנת תפקיד שרתים עסקיים בכלכלות עירוניות וגלובליות, בצמיחת מושגים של אזרחות מקומית ומשטרי משילות עירוניים חדשים.

פמיניזם, הברה ומשפט בישראל

מטרת הקורס היא בחינת המשפט הישראלי לאור תיאוריות ופרקטיקות פמיניסטיות שונות ולאור תובנות סוציולוגיות אודות השדה המשפטי ואודות החברה בישראל. לצורך בחינה זו נסקור בתמצית תאוריות פמיניסטיות שונות וניסינונות סינתזה ביניהן, ותאוריות סוציולוגיות העוסקות במשפט. על בסיס הרקע התאורטי, נבחן סוגיות מגדריות ספציפיות בהן עוסק או שותק המשפט הישראלי תוך בחינת היבטים שונים של החברה בישראל. בין היתר, נדון בחיבטים מגדריים של יחס המשפט הישראלי לשוק העבודה בשכר, למשפחה/ות, ולזכויות חברתיות.

סמינרים**אנתרופולוגיה של שינוי דתי**

בקורס זה נתמקד במחקר אנתרופולוגי של תהליכי שינוי דתי. לעומת תפיסות תיאולוגיות בדבר ניצחיותה ואי-השתנותה של הדת. נבחן בתחילת הקורס פרדיגמות אנתרופולוגיות שעוקבות אחרי תהליכי דעיכתן והיווצרותן של דתות בהקשר המודרני וכן של תהליכי מעבר בין דתיות לחילון ולהיפך וזאת מתוך זווית תאורטית השוואתית. בעיקר נשאל אילו תהליכי שינוי דתי תוארו ונתחו בקרב יהודים, קבוצות וחברות דתיות שונות, וכיצד הוסברו התהליכים הללו על פי הגישות השונות. בין היתר נבחן כמה מקרי מבחן שעוסקים בתהליכי שינוי, בייחוד בהקשר הישראלי, כגון היווצרותה של החרדיות הישראלית בכלל ושיש בפרט, יצירתם של מקומות קדושים חדשים בישראל, הגיגות דתיות מחודשות בישראל, שינוי הדת בידי ציונות חילונית, קבוצות חילונית-דתיות ודתיות חדשות, יצירתן של תנועות דתיות בגנים ובתי ספר בארץ, היווצרות כנסיות נוצריות בישראל, תהליכי קונברסיה דתית בכלל וחזרה בתשובה ובשאלה בפרט. כבסיס למחקר שיבצעו המשתתפים נלמד ונתרגל בקצרה כמה גישות מחקר אנתרופולוגיות ובהם ראיון, תצפית-משתתפת וניתוח שיח ונרטיב. בהמשך יקיימו המשתתפים מחקר ממוקד וספציפי באחת מתופעות השינוי בדתיות וחילון בחקשר הישראלי.

בתים משותפים: היבטים אתנוגרפיים וסוציולוגיים

נושאי קניין בכלל ודיוור בפרט חולכים ותופסים מקום מרכזי בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה, כולל בחקר החברה בישראל. סביבת המגורים כוללת מטבע החדרתה קניין פרטי, ולצידו גרסאות מגוונות, תלויות תרבות והיסטוריה, של אחזקת רכוש משותפת. הקורס מתחקה אחר המימדים החוקיים והחברתיים של התחום האפור שבין הפרטי לציבורי, ומתמקד במשמעויות החברתיות והתרבותיות של מוסד הבית המשותף בישראל. הקורס מתנהל במתכונת סמינר, ומתבסס בין השאר על איסוף חומר אתנוגרפי שיערכו המשתתפים בסביבת מגוריהם.

דעת קהל ומודעות סביבתית

דעת קהל ומודעות הציבור הן בין הגורמים המרכזיים המשפיעים על שינוי דפוסי הפעולה של החברה המודרנית הפוגעים באיכות הסביבה ובמשאבים אקולוגיים. הסמינר יעסוק בניתוח אמפירי של סוגיות הקשורות בעיצוב ושינוי המודעות הסביבתית בישראל ובעולם, ובזיקה בין דעת קהל לבין התנהגות חברתית ופוליטית. חובות התלמיד: השתתפות פעילה; הגשת רפראט; עבודה סמינריונית.

הגירה, אזרחות והות לאומית

הסמינר דן בהיווצרותם של דפוסי הגירה חדשים שנוצרו בעולם במהלך 50 השנה האחרונות ובחשפתם על תפישות מסורתיות של אזרחות וזרות במדינת הלאום. פרק מיוחד יוקדש לדיון בסוגיית ההגירה והגירת עבודה, והשלכותיה על תפישת האזרחות והזרות הלאומית בישראל. הסמינר מחולק לשלוש סוגיות עיקריות: (1) דפוסי הגירה והתחוותם של מיעוטים אתניים חדשים בקרב מהגרים ומהגרי עבודה. (2) אזרחות בתאוריה ובמעשה, אילו משטרי הכללה (inclusion) והדרה (exclusion) חדשים מיוצרים על-ידי מדינות בניסיון להתמודד עם גלי הגירה המוניים שחלקם בלתי רצוי? (3) זרות לאומית ואתגר הרב-תרבותיות שקבוצות מהגרים חדשות מעמידות בפני מדינת האומה.

הדינמיקה של המבנה החברתי בישראל

הסמינר יתמקד בתהליכים הדמוגרפיים המרכזיים המתרחשים בחברה הישראלית לאורך זמן. במרכז הדיון יעמדו מספר תהליכים מרכזיים וביניהם: דפוסי משפחה בישראל (נישואין, גירושין, מגורים משותפים), ילודה, תמותה והגירה. ייבחנו גורמים חברתיים, תרבותיים וסביבתיים וחשפתיהם על ההרכב החברתי של ישראל ועל פערים חברתיים בין קבוצות אוכלוסייה שונות בחברה.

חובות התלמידים: השתתפות פעילה, הגשת רפרט, הכנת עבודה סמינריונית מחקרית.

היבטים סוציולוגיים של העדפה מתקנת

הסמינר יעסוק בהיבטים התאורטיים והמעשיים של מדיניות "העדפה מתקנת". זהו הכינוי השגור לפרקטיקות של העדפה מכוונת של פרטים על בסיס מין, מצב סוציאקונומי, מוצא, או כל מאפיין אחר, במטרה לתקן עוולות עבר או לקדם קבוצות חלשות. בסמינר נשקול את ההצדקה התאורטית של מדיניות ציבורית זו ונבחן עדויות לגבי ההשלכות המעשיות הנובעות מישומה בתחום התשלחה הגבוהה. העבודות הסמינריונית תתמקדנה ברלוונטיות של מדיניות זו לקידום אוכלוסיות מקופחות במערכת ההשכלה הגבוהה בישראל.

הפוליטיקה של תהליכי מיון במערכות חינוך בישראל

המיון לבתי הספר התיכוניים מהווה נקודת צומת משמעותית בחייהם של מתבגרים בישראל. תהליך זה ממלא תפקיד מעצב בהבניית דימויו העצמי של המתבגר, זהותו החברתית, ותודעתו המעמדית, המגדרית והאתנית. שלב זה הנו משמעותי גם במיצובו העתידי של המתבגר במערכת הריבודית, ויש לו השפעה מרחיקת לכת על סיכויי השתלבותו כשחקן משמעותי בשדה התרבות, הכלכלה והפוליטיקה בישראל. הקורס מורכב משילוב בין תאוריה ומחקר אמפירי. החלק התאורטי יעסוק בתהליכי הבניית זהות, עיצוב תודעה חברתית ודימוי עצמי מתוך פרספקטיבה של כוח והתנגדות. במסגרת זו יבחן גם תפקידם של מודלים מקצועיים מתחומי הפסיכולוגיה והפדגוגיה בתהליך המיון בהקשר הפוליטי וההיסטורי בתוכו הם פועלים. נעין במספר מחקרים העוסקים בסוגיות אלה בהקשר הישראלי, לצד דיון תאורטי רחב יותר תוך עיון בעבודותיהם של בורדייה, גרמזין, פוקו, פריירי ועוד. בחמשך לדיון התאורטי, התלמידים ישולבו בשדה אמפירי מוגדר (מוסד חינוכי ספציפי) ויתנסו בביצוע ראיונות, תצפית משתתפת וניתוח הממצאים.

השלכות האינטימאדה על אכילה, תעסוקה ושכר בישראל

המשבר הכלכלי העולמי והאינטימאדה פגעו קשה בכלכלה הישראלית. הפגיעה בקבוצות אוכלוסייה שונות, גברים נשים, עדות ולאומים אינה שווה. יש מי שנפגע יותר ויש מי שנפגע פחות. במהלך הסמינר נשתמש בנתוני סקרי כח אדם, נתוני מעסיקים ונתונים אחרים לחקור את עומק הפגיעה בתעסוקה בשכר והכנסות בקטגוריות חברתיות שונות.

החרשמה לסמינר מותנית ביכולת שימוש בסיסית ב-Spss ובידע בשיטות כמותיות.

זחות, תרבות ומעברים בשדה החינוך בישראל

בקורס זה נעסוק באנתרופולוגיה של הבניית זחות אישית. המקרה שבו נתמקד הוא תהליך המיון והחוויות הכרוכות בו אצל מתבגרים במערכת החינוך בישראל - בייחוד סביב המעבר בין בית הספר היסודי לתיכון. לעומת מודלים מקצועיים, פסיכולוגיים בעיקרם, הרואים בתהליך זה פרי של מיון מקצועי ואובייקטיבי הבנוי על קריטריונים חד משמעיים ואוניברסליים, נבקש לעקוב אחרי התהליכים והחוויות הכרוכים במעברים הללו כנקודת צומת קונפליקטואלית בעיצובה של זחות - הן של המתמיינים והן של הממיינים והמערכות הכרוכות בהם. בקורס נשלב בין תאוריה ומחקר: כלומר בין עיון בחקדמות תאורטיות שונות שעלו באנתרופולוגיה סביב טקסי מעבר; סביב אנתרופולוגיה של תהליכי אוריינות; וסביב פוליטיקה של זהויות, ובין התנסות בשדה שתכלול תצפיות משתתפת וכתביבת אתנוגרפיה המבוססת על התנסות זו. נעסוק בשאלות כגון: כיצד נחוזה תהליך המיון הזה בידי השחקנים החברתיים השונים המשתתפים בתהליך: תלמידים, הורים, מורים ויועצים. מהן הפונקציות החברתיות והפוליטיות של תהליכי המיון בהקשר הישראלי המקומי (כולל התייחסות לקטגוריות אתניות ומגדריות). ואילו מודלים תרבותיים מונחים ביסודם של השיחים המקצועיים והאחרים אודות המיון וההתנגדות אליו.

יהדות ישראלית

הסמינר יעסוק ביהדות בארץ. ננסה להבין את הטרנספורמציות האידיאולוגיות, הארגוניות, המנהיגותיות והפוליטיות שהתרחשו "ביהדות" בהקשר של חיים יהודיים בארץ ישראל מתקופת הישוב ועד ימינו. נעסוק בטרנספורמציה של רעיונות "גאולה" ותרומן למציאות משתנה, ביחס למושג "ארץ" בהתייחסות ל"ארץ ישראל", ביחס ל"מדינה" בהתייחסות לריבונות יהודית וביחס למושג "הזר" בהתייחסות ללא יהודים בארץ, וללא יהודים בעולם אחרי ריבונות יהודית. על רקע גלי ההגירה ויחסייהם יבחנו "צורות חיים יהודיות" בשונות שלחן כלפי מקבילותיהן בחו"ל מחד וביחסי הגומלין ביניהם בתוך המסגרת החברתית המתחווה בישראל מאידך. על רקע זה יבחנו מרכיבים שונים של השסעים: דתיים-חילוניים עדתיות-ודתיות, דת ופוליטיקה, יהודים וערבים.

מדיניות החינוך בעידן פוסט מודרני

הסמינר יעסוק בהשלכות העידן הפוסטמודרני על מדיניות החינוך בישראל. נדון בשלוש סוגיות עיקריות: השלכות אי-הודאות ופיתוח האני "חסר הגבולות" על הדגש הבית-ספרי במדיניות החינוך; השפעת השינויים במבנה המעמדי והתעסוקתי והקישור החברתי על סוגיות שוויון ההזדמנויות בחינוך; והשלכות הנאראטיבים הקבוצתיים לגבי סוגיית הממלכתיות והפלורליזם בחינוך. המשתתפים יפתחו עבודות עצמאיות שתתמקדנה בהיבטים שונים של מדיניות החינוך בארץ הקשורים לסוגיות אלה.

הסמינר מיועד לתלמידי תואר ראשון ושני במשותף. תנאי מוקדם להשתתפות: תאוריות סוציולוגיות קלאסיות ותאוריה סוציולוגית בת-זמננו.

מסורת בחברה מודרנית: היבטים אנתרופולוגיים

מטרת הסמינר היא להתמודד עם הבעייתיות של מסורת בחברות הנחשבות למודרניות. נקודת מוצא זו מתייחסת מלכתחילה בביקורתיות לגישה המחלקת באופן חד בין חברה מסורתית או "פרה-מודרנית" ל"מודרנית". הסמינר יעסוק בהיבטים שונים של הבניית מסורת בתרבות מודרניות. יבדקו דרכים בהן חברות מודרניות מפעילות מניפולציות שונות ביחס למסורת. אחד הסוגים הבולטים של סוג יחס כזה הוא "המצאת מסורת" (invention of tradition). יחד עם כך ישנן אפשרויות נוספות של "משחק" במסורת. כמו כן נתייחס לחשיבותו של הזיכרון הקולקטיבי בחבניית מציאות-חברתית; נעסוק בחבניית זחות תרבותית-לאומית; במסחור ואובייקטיפיקציה של מסורת ותרבות, ובפוליטיקה של נוסטלגיה בקונטקסט המודרני והפוסט-מודרני. העבודה שתוגש לסיום הסמינר תהיה עבודה אנתרופולוגית-אמפירית.

סוגיות נכחדות בסוציולוגיה היסטורית ופוליטית

הסמינר יסקור ספרות העוסקת בשאלות מרכזיות בסוציולוגיה פוליטית. ביניהן: מדינה וחברה, יחסי מעמדות, תפקיד האידיאולוגיה בשינוי חברתי ואליטות חברתיות ופוליטיות. כמו כן יידונו שאלות מתודולוגיות ותאורטיות בשאלת היחס בין שתי הדיסציפלינות, סוציולוגיה והיסטוריה: מתי עדות היסטורית משמשת הוכחה לשאלה תאורטית סוציולוגית.

סביבה וחברה: סוגיות נבחרות

בעיות הקשורות ב"איכות חסביכה" - מהתדלדלותם של משאבי טבע ועד לזיהום האוויר והמים - הגיעו למימדים העלולים לסכן לא רק את איכות חיינו, אלא אף את עצם הישרדותנו. התשובה האפשרית לסכנות אלו כרוכה במונח "פיתוח בר קיימא" - כיוון חליפי של התפתחות חברתית, כלכלית, טכנולוגית ומדעית המאט או אף מונע את התמוטטותן של מערכות אקולוגיות, וזאת מבלי לפגוע בהכרח בהמשך הצמיחה הכלכלית וברוחח החברתית. מהו פיתוח בר קיימא? אילו שינויים חברתיים, כלכליים ופוליטיים נחוצים, ואיזה מחיר יידרש על מנת להגשימו? מה תהיה צמיחה של חברה המבוססת על פיתוח בר-קיימא? אלה יהיו השאלות שיעסיקו אותנו בסמינר זה.

חובות התלמידים: השתתפות פעילה; הגשת רפראט; עבודה סמינריונית.

סטייה חברתית

במסגרת הסמינר יוצגו ויועמדו לדיון המודלים העיקריים המשמשים לדיון בסטייה חברתית ולתסברתה. יעמדו לדיון הן גישות שמתמקדות בפרט, הן גישות המתמקדות ביחסים בין-אישיים, והן גישות המתמקדות בחברה ובמאפייניה. התלמידים יידרשו להיות מעורבים בדיון בכיתה ולהציג עבודת מחקר שתתבסס על נתונים שהם עצמם יאספו ו/או ינתחו. דרישות קדם: שיטות מחקר (כמותיות או איכותניות).

עמדות פוליטיות

מטרת סמינר אמפירי זה לנתח ניתוח כמותי ולקיים דיון תאורטי ואמפירי של עמדות הציבור בנושא תהליך השלום, תוך שימת דגש על הבסיס החברתי של עמדות אלה ועל הקשר בינן להתנהגות פוליטית ואלקטורלית. לצורך הניתוח חכמותי יעמוד לרשות הסטודנטים בסיס נתונים שיטתי, עקבי, איכותי וגדול במיוחד של "מרכז תמי שטיינמץ למחקרי שלום" (מכיל למעלה מ-50 סקרים שנערכו לאורך 4 שנים). בסיס הנתונים מאפשר מגוון רחב של ניתוחים (על פני זמן ומעבר לזמן) ומהווה הזדמנות מצוינת עבור סטודנטים במגמות מתודולוגיות ליישום אמפירי של שיטות מחקר שונות ולכתובת תיזה (בהרחבה של עבודת הסמינר).

ימומלץ מאוד לתלמידי מגמת החוג לסקרים ודעת-קהל ולכל מי שלקח את הקורס "ניתוח נתונים בעזרת מחשב".

ידרישות מוקדמות: יישומי מחשב למדעי החברה, שיטות מחקר כמותיות.

רפורמות בחינוך

חמטרה המוצהרת של רפורמות ושינויים רבים בחינוך היא שיפור הישגי התלמידים וחקטנת היבטים שונים של אי-שוויון. יחד עם זאת, ממצאי מחקרים, בישראל ובמערכות חינוך אחרות, מלמדים על חוסר האפקטיביות של רפורמות חינוכיות למיניתן. חלק מהמחקרים מלמדים שהרפורמות הגדילו אי-שוויון ולא הפחיתו אותו. במסגרת הסמינר ננתח מספר רפורמות ושינויים שהתרחשו במערכת החינוך הישראלית ונסה לחבין את תוצאותיהן על רקע גישות סוציולוגיות שונות. חובות התלמידים: השתתפות בדיונים, הצגת רפראט, כתיבת עבודה סמינריונית.

שיח טיפולי ורפורמקציה חברתית

חקורס יעסוק בניתוח סוציולוגי ביקורתי של השיח המקצועי טיפולי והשפעתו על הגדרת גבולות הסדר החברתי ויחסי הכוח בתרבות המערבית במהלך המאה ה-20. דגש מיוחד יושם על הקשר בין תאוריה ופרקטיקה טיפולית בתחומים טיפוליים שונים כגון: רפואה, פסיכיאטריה, פסיכולוגיה, עבודה סוציאלית, קרימינולוגיה וחינוך, לבין מבנה הכוח. במסגרת הדיון נעמד על תפקודו של השיח הטיפולי כמכניזם לפיקוח חברתי תוך התמקדות בקטגוריות חברתיות כגון מעמד, מגדר ואתניות.

תרבות וגלובליזציה

אימפריאליזם תרבותי, אמריקניזציה, גלובליזציה, מורכבות תרבותית, קוסמופוליטיות הם חלק מן המושגים שהופיעו בשנים האחרונות כדי לציין את הנוכחות הגוברת של מוצרים תרבותיים מתחומים כמו קלנוע, טלוויזיה, מוסיקה פופולרית, אמנות, אופנה, ומזון בתוכה של כל תרבות מקומית ולאומית כמעט. חלק מן הניתוחים רואה בכך תהליך של טשטוש החבדלים בין מסורות מקומיות ותרבויות לאומיות, בעוד שתלק אחר רואה בכך בסיס לסוג חדש של גיוון וייחודיות תרבותיים המבוססים על יתר קרבה בין תרבויות. סמינר זה יציג ויבחן את התופעות ואת העמדות התאורטיות הללו.

קורסי הרחבה מתחום החברה הישראלית

סוציולוגיה היסטורית של יהודים וערבים בפלסטינה-א"י: חברה וכלכלה
 הקורס יעסוק בהנחת היסודות למשק היהודי בתקופת הישוב. יבחן את התמורות הדמוגרפיות, התברתיות והכלכליות ואת גיבוש השיטה הכלכלית בתנועה הציונית. כמו כן יעסוק הקורס בעיצוב המשק הישראלי בעשור הראשון למדינה תוך התמקדות במדיניות הצנע ובמעבר למדיניות הכלכלית החדשה, במעורבות הממשלה במשק ובקשר שבין כלכלה לביטחון.

סוציולוגיה היסטורית של יהודים וערבים בפלסטינה-א"י: חברה ופוליטיקה
 הקורס יעסוק בנקודת מבט של סוציולוגיה היסטורית, בהתפתחות החברות: היהודית והערבית בא"י-פלסטינה בתקופת המנדט. ייסקרו השינויים החברתיים, כלכליים ואדמיניסטרטיביים בפלסטינה במעבר מהתקופה העות'מנית לכיבוש הבריטי.
 נדון בהתפתחות הלאומיות היהודית והערבית. נסקור את גלי העליות הציוניות ואת תרומותיהן לבינוי המוסדי והפוליטי של היישוב. מצד שני נעקוב אחרי השפעת העליות על התפתחות הסכסוך הלאומי בפלסטינה. נעקוב אחרי התפתחות ההכרה הקולקטיבית של שתי הקהילות כגורם מכוון לאומי. נדון גם בשינויים שחלו במדיניות בריטניה בפלסטינה-א"י כפועל יוצא משינויים במערכת העולמית, מירידתה של בריטניה כמעצמה ומחלוצים הלאומיים הסותרים במזרח התיכון. נשווה את מצבן של הקהילות היהודית והערבית, ערב כינונת של מדינת ישראל.

תואר שני

יועץ: פרופ' רונן שמיר

מטרות הלימודים

להעמיק את ידיעות התלמידים בתאוריה ובשיטות המחקר והניתוח בסוציולוגיה ובאנתרופולוגיה. לפתח את יכולת הניתוח, החשיבה והמחקר בנושאים עיוניים ואמפיריים בעלי חשיבות דיסציפלינרית כללית; לטפח את חרגישות לבעיות מרכזיות של החברה הישראלית על גווניה והיבטיה השונים. להכשיר סוציולוגים המעוניינים לחשתלב בעבודה פרופסיונלית בתחומים שונים ממדיניות חברתית ועד לחקר דעת קהל (ראה בהמשך).

תכניות לימוד

החוג מציע בלימודי ה-מ.א. תכנית לימודים כללית שאינה מחייבת התמחות כלשהי. במקביל מציע החוג מספר תכניות התמחות: לימודי סביבה וחברה; תורה, פוליטיקה ומשפט; סקרים ומחקרי דעת קהל; סוציולוגיה של החינוך. פירוט התכניות מופיע בהמשך. כמו כן החוג מציע מקבץ עשיר של קורסים בתחום חקר ארגונים ותאוריה ותרבות, ללא תכניות מובנות בשני תחומים אלו. תלמידי ה-מ.א. בחוג יזכו להכשרה תאורטית ומתודולוגית יסודית ומקיפה, מתוך אמונה שהכשרה בסיסית בתחומים אלו חיונית לתפקודם של התלמידים בתחומי המעשה והמחקר כאחד. התכניות מעניקות תואר "מוסמך בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה" להוציא התכנית בסוציולוגיה של החינוך המקנה תואר "מוסמך בסוציולוגיה של החינוך" והתכנית בלימודי סביבה ותורה המעניקה תואר "מוסמך בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה עם התמחות בלימודי סביבה וחברה".

תנאי קבלה

1. רשאים להגיש מועמדות מי שסיימו לימודיהם לתואר "בוגר" באוניברסיטה מוכרת בציון 85 ומעלה. הלימודים מכוונים בעיקר לבוגרי מדעי החתחנות ומדעי החברה, אך פתוחים גם לבוגרי פקולטאות אחרות.
2. תלמידים, שסיימו את לימודי הבוגר שלחם מחוץ לחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה, ישתתפו - במידת הצורך - בלימודי השלמה על-פי תנחיות ועדת הקבלה. תלמידים שלא למדו במסגרת לימודיהם ב.ב.א. קורסים בסטטיסטיקה ובשיטות מחקר כמותיות יחויבו להשלים קורסים אלו. קורסי השלמה אלו אינם נחשבים במניין השעות לתואר.
3. תינתן עדיפות למבקשים ללמוד סוציולוגיה ואנתרופולוגיה כבחירה ראשונה.

מסלולי לימוד

החוג מציע שני מסלולי לימוד לתואר שני: מסלול עם עבודת גמר ומסלול ללא עבודת גמר.

- א. מסלול הלימודים ללא עבודת גמר
 הלימודים במסלול זה יהיו בחיקוף של 44 ש"ס לפחות.
 שיעורי חובה - 12 ש"ס
 3 סמינרים - 9-12 ש"ס
 שיעורי בחירה כ-20-23 ש"ס¹
 בחינת גמר

בחירת גמר - הבחינה תתבסס על רשימת ספרים שתפורסם מראש. הבחינה תינתן פעם בשנה, ויוכלו לגשת אליה תלמידים שסיימו את כל חובות השמיעה. ניתן להיבחן בבחינת-הגמר פעמיים לכל היותר במהלך הלימודים. בשנת הלימודים תשס"ג תתקיים הבחינה ב-21.10.2003.

¹ תלמידים יהיו רשאים ללמוד מספר שיעורים במסגרת חוגים אחרים או מתוך שיעורי ה-ב.א. של החוג באישור היועץ.

ב. מסלול הלימודים עם עבודת גמר

הלימודים במסלול זה יחיו בהיקף של 34 ש"ס לפחות.

שיעורי חובה - 12 ש"ס

3 סמינרים - 9-12 ש"ס

קריאה ביקורתית וכתובה מדעית - 2 ש"ס

סדנת תיזה למ.א. - 2 ש"ס

שיעורי בחירה - כפי שיידרש להשלמת מכסת השעות.

תלמידים המבקשים להשתלב במסלול עם עבודת גמר יודיעו על כך למזכירות החוג בתום השנה הראשונה ללימודיהם. המעבר למסלול זה מותנה באישור יועץ המ.א. ולאחר השלמת 12 ש"ס הכוללות 2 קורסי תיאוריות למתקדמים, 2 קורסי שיטות מחקר וסמינר אחד בציון ממוצע 85 ומעלה.

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים המפורטת לחץ מיועדת לתלמידים שהחלו לימודיהם בשנה"ל תשס"ג. לתלמידים ממשיכים יופיע חסבר נפרד בחמשך.

לימודי חובה

התלמידים ישתתפו בקורסי החובה הבאים: 3 קורסי תאוריות למתקדמים (פירוט בחמשך), 3 קורסי שיטות מחקר וסמינר סגל. תלמידי המסלול עם עבודת גמר נדרשים גם ללמוד את הקורסים "קריאה ביקורתית וכתובה מדעית" ו"סדנת תיזה למ.א."

קריאה ביקורתית וכתובה מדעית - קורס חובה בן 2 ש"ס המיועד לתלמידי המסלול עם עבודת גמר. הקורס מתווה תנאי קדם לקורס "סדנת תיזה למ.א." הקורס יינתן החל משנה"ל תשס"ד.

סדנת התיזה למ.א.: מטרת הסדנה לעזור לתלמידים לגבש הצעת מחקר מפורטת לתיזה. במהלך הסדנה יידרשו התלמידים להציג בפני שאר המשתתפים בסדנה טיוטות של הצעה בשלביה השונים. סיום מוצלח של הסדנה וקבלת ציון מותנה בהצגות הני"ל. כמו כן הוא מותנה בהגשת טופס "הצעת תכנית לעבודת גמר לתואר מ.א." מאושר ומוסכם ע"י שני מנחים. טופס זה יוגש למרכזי סדנת התיזה.

סמינריונים

1. התלמידים ישתתפו במהלך לימודיהם בשלושה סמינריונים ע"פ רשימה המוצעת מדי שנה.
2. ניתן להשתתף בסמינרים רק לאחר השלמת שני קורסי תאוריות למתקדמים ושניים מקורסי שיטות המחקר.
4. ניתן להמיר סמינר אחד מתוך שלושת הסמינרים בעבודה בהדרכה אישית. המנחה בהדרכה אישית ילווה את העבודה לאורך כתיבתה ויעריך אותה ע"פ קריטריונים של עבודה סמינריונית.
5. תלמידים שלמדו 3 סמינרים ומשתתפים בסמינר נוסף (להשלמת מכסת השעות לתואר) רשאים לקבל הערכה בסמינר זה על בסיס רפרט או בחינה (כפוף להחלטת המרצה). סמינר זה ייחשב כשיעור בחירה לתואר.

שיעורי בחירה

להשלמת מכסת השעות יבחרו התלמידים מתוך קורסי הבחירה. ניתן לכלול במכסת השעות עד שני קורסים מתוך לימודי התואר הראשון, כפוף לאישור יועץ המ.א.

עבודת גמר וסיום הלימודים

1. תלמידים המעוניינים ללמוד במסלול עם עבודת גמר חייבים לסיים בהצלחה את הקורסים "קריאה ביקורתית וכתובה מדעית" ו"סדנת תיזה למ.א." עד תום השנה השלישית ללימודים. תלמידים שלא יעמדו בדרישה זו יוכלו ללמוד במסלול ללא עבודת גמר.
2. מומלץ לכתוב עבודת גמר כתרובה של אחת מהעבודות הסמינריוניות שהתלמיד/ה כתב/ה במהלך הלימודים.
3. לכל עבודת מ.א. יהיו 2 מנחים. המנחה הראשון בדרגת מרצה ומעלה באוניברסיטת תל-אביב יבחר ע"י התלמיד/ה והשני ע"י המנחה הראשון בהתייעצות עם התלמיד/ת. שני המנחים אחראים על כל שלבי הכנת העבודה.
4. מומלץ שאורכה של עבודת הגמר לא יעלה על 40 עמ' ברווח כפול.
5. הגשת העבודה:
  - א. העבודה תוגש למזכירות החוג, כרוכה ובשבעה עותקים.
  - ב. לעבודה יצורפו מכתבים מהמנחים המאשרים שהיא מוכנה לשיפוט.
  - ג. העבודה תכלול תקצירים בעברית ובאנגלית.
6. עבודת הגמר תוערך ע"י שני המנחים ושני מורים נוספים מדרגת מרצה ומעלה. חוות הדעת לעבודת הגמר תוגשנה תוך 4 שבועות מקבלת העבודה, ותהיינה חסויות.
7. יש להשלים את לימודי המ.א., כולל הגשת עבודת הגמר תוך חמש שנים מיום תחילת הלימודים לתואר.

שקלול ציון הגמר

מסלול עם עבודת גמר:

- 50% - ציוני הקורסים. כל קורס ישוקלל עפ"י מספר שעות הלימוד שלו.
- 50% - ציון עבודת הגמר (שקלול ציון שני המנחים ושני הקוראים הנוספים).

מסלול ללא עבודת גמר:

- 85% - ציוני הקורסים. כל קורס ישוקלל עפ"י מספר שעות הלימוד שלו.
- 15% - בחינת גמר.

תקנות פקולטטיות המתייחסות ללימודי התואר השני

1. יש להשלים את כל החובות לתואר שני תוך חמש שנים. המשך לימודים מעבר לשנה החמישית מחייב אישור ועדת ההוראה של הפקולטה.
הפסקת לימודים ביוזמת התלמיד/ה אינה פוטרת מחובת סיום הלימודים בפרק הזמן הנדרש. התפסקה נכללת במנין השנים לתואר.
2. אישור אורכה לאחר השנה החמישית יינתן ע"י ועדת ההוראה רק במקרים חריגים, ויוזנה בהמלצה מנומקת של היועץ לתואר שני.
- אישור אורכה מעבר לשנה השישית יחייב בכל מקרה הטלת קורסי רעגון בהיקף של 6 ש"ס לפחות (חוג רשאי להטיל היקף גדול יותר).
3. בקורסי תואר שני יינתן מועד בחינה אחד בלבד. מועד נוסף יינתן בגין שירות מילואים. מועד נוסף בגין סיבה אחרת יינתן רק באישור היועץ לתואר שני (כפוף להמצאת אישורים מתאימים).
4. עבודות סמינריוניות יש להגיש לא יאוחר מתום הסמסטר העוקב למתן הסמינר. קבלת עבודות לאחר מועד זה, טעונה המלצת המורה ויועץ מ.א. ואישור ועדת ההוראה.

מבנה תכנית הלימודים¹

**הערות לקורסים/
דרישות מוקדמות**

קורסי חובה

				קורסי "תאוריית למתקדמים" על התלמידים ללמוד לפחות 3 מתוך קורסים אלו, בחיפף של 6 ש"ס סה"כ. קורסים נוספים ייחשבו כקורסי בחירה. בתשס"ג יינתנו הקורסים הבאים:	1.
	ש"ס	2	שו"ת	- אידיאולוגיה ותורת השיח ²	
	ש"ס	2	שו"ת	- זהות, תרבות וגלובליזציה	
	ש"ס	2	שו"ת	- חשיבה אנתרופולוגית בין מודרניזם לפוסט-מודרניזם ²	
	ש"ס	2	שו"ת	- סגנונות ותכנים בתמורות העיון האנתרופולוגי ²	
	ש"ס	1	שו"ת	- תאוריות בריבוד ואי שוויון	
				שיטות מחקר. יש ללמוד לפחות שלושה מהקורסים הבאים:	2.
קורס הליכה ב"סקרים ומחקרי דעת קהל" ד"מ: שיטות מחקר כמותיות	ש"ס	3	שו"ת	- סקרים: יסודות מתודולוגיים ודרכי ביצוע	
ד"מ: שיטות מחקר כמותיות	ש"ס	2	שו"ת	- שיטות מחקר כמותיות למתקדמים	
ד"מ: שיטות מחקר כמותיות	ש"ס	2	שו"ת	א': רגרסיה ליניארית	
שיטות מחקר כמותיות, למתקדמים א': רגרסיה ליניארית	ש"ס	2	שו"ת	- שיטות מחקר כמותיות למתקדמים	
	ש"ס	2	שו"ת	ב': משנה תלוי קטגוריאל	
	ש"ס	2	שו"ת	- קריאה ביקורתית של טקסטים אתנוגרפיים ³	
	ש"ס	3	שו"ת	- מהרעיון אל הראיון - התנסות בתכנון וביצוע פרוייקט מחקרי	
	ש"ס	2	שו"ת	- מחקרי מעקב והערכה	
במסגרת לימודי עבודה מספר המקומות מוגבל	ש"ס	3	ש'	- מתודה ומחקר בחיסטוריה	
				לתלמידי המסלול עם עבודת גמר:	3.
יינתן חחל מתשס"ד	ש"ס	2	שו"ת	- קריאה ביקורתית וכתובה מדעית	
ד"מ: קריאה ביקורתית וכתובה מדעית	ש"ס	2	סד'	- סדנת תיזה למ.א.	
אינו נמנה במניין השעות לתואר	ש"ס	2	ס'	סמינר סגל ⁴	4.
אינו נמנה במניין השעות לתואר	ש"ס	2	ס'	לתלמידי לימודי סביבה וחברה: קולוקויום סביבה וחברה	

1 חל על תלמידים שהחלו בתשס"ג. לתלמידים ממשיכים יופיע הסבר נפרד בחמשך.
2 תלמידים שלמדו במסגרת הקורס תאוריות סוציולוגיות ואנתרופולוגיות את הרבעונים שנתנו ע"י ד"ר אבי קורדובה, ד"ר דני רבינוביץ ואו ע"י פרופ' משה שוקד, אינם רשאים ללמוד קורסים אלו.
3 חופף לקורס מחקר ותאוריה באנתרופולוגיה שניתן בשנים עברו.
4 מועדי הסמינרים ונושאים מתפרסמים על גבי לוחות המודעות.

סמינרים

לחלקן רשימת הסמינרים המוצעים לתואר השני. ניתן להשתתף בסמינר מהתואר הראשון בכפוף לאישור המרצה והיועץ לתואר שני.

הערות לקורסים/ דרישות מוקדמות	ש"ש	מספר	א+ב א+בי א+בי א+בי א+בי א+בי א+בי	אי אי אי אי אי אי אי
ד"מ: שיטות מחקר כמותיות	שי"ש	2	א+ב	- אי שוויון בחינוך
	שי"ש	2	א+בי	- אלימות ותקופנות
	שי"ש	2	א+בי	- אנתרופולוגיה יישומית
ד"מ: שיטות מחקר כמותיות	שי"ש	2	א+בי	- דעת קהל ומודעות סביבתית ¹
	שי"ש	2	א+בי	- תגירה, אורחות וזחות לאומית ¹
	שי"ש	2	א+בי	- כתיבה, ייצוג והדילמה הפוסט-מודרנית באנתרופולוגיה
ד"מ: סקרים: יסודות מתודולוגיים ודרכי ביצוע. ניתן אחת לשבועיים. מיועד לתלמידי התכנית סקרים ומחקרי דעת קהל.	שי"ש	1.5	א+בי	- פרקטיקום בביצוע סקרים
	שי"ש	2	א+בי	- שסעים בחברה הישראלית
	שי"ש	2	א+בי	- תאגידים רב לאומיים: היבטים פוליטיים
במסגרת לימודי עבודה. מספר המקומות מוגבל	שי"ש	2	א+בי	- נשים, משפחה ועבודה
	שי"ש	3	אי	- מדיניות החינוך בעידן פוסט-מודרני ¹
ד"מ: שיטות מחקר כמותיות	שי"ש	3	אי	- נושאים נבחרים בסוציולוגיה של שוקי עבודה
במסגרת מדיניות ציבורית	שי"ש	2	אי	- עיצוב מדיניות ציבורית-תאוריות וגישות
	שי"ש	3	בי	- אנתרופולוגיה בישראל: רטרופקטיבה
ד"מ: שיטות מחקר כמותיות	שי"ש	3	בי	- השלכות האינטיפאדה על אבטלה, תעסוקה ושכר בישראל ¹
	שי"ש	4	בי	- זכויות יהודיות
משותף עם ביה"ס לחינוך	שי"ש	4	בי	- יחסים בין יהודים ופלסטינים במדינת ישראל
	שי"ש	3	בי	- סביבה וחברה: סוגיות נבחרות ^{1,2}
	שי"ש	3	בי	- סוגיות נבחרות בסוציולוגיה
ד"מ: ערכים, עמדות ודעת קהל בחברה המודרנית; שיטות מחקר כמותיות	שי"ש	3	בי	- היסטוריה ופוליטית ¹ עמדות פוליטיות ¹
במסגרת לימודי עבודה מספר המקומות מוגבל	שי"ש	3	בי	- אתניות ומגדר בשוק העבודה
במסגרת מדיניות ציבורית	שי"ש	2	בי	- הון חברתי ושינוי חברתי

¹ סמינר משותף לתואר ראשון ושני.

² חופף לסמינר פיתוח בר-קיימא שניתן בתשס"א.

קורסי בחירה

הערות לקורסים/ דרישות מוקדמות				
קורס ליבה ב"סקרים ומחקרי דעת קהל"	ש"ס	3	ערכים, עמדות ודעת קהל בחברה המודרנית	-
קורס ליבה ב"חברה, פוליטיקה ומשפט"	ש"ש	3	סוגיות במשפט ובמדעי החברה	-
קורס ליבה ב"סביבה וחברה"	ש"ס	3	סוציולוגיה סביבתית	-
קורס ליבה ב"סוציולוגיה ארגונית"	ש"ס	3	המבנה התעסוקתי וארגון העבודה בחברה	-
ד"מ: שיטות מחקר כמותיות				
קורס ליבה ב"סוציולוגיה ארגונית"	ש"ס	2	פרופסיות וארגונים פרופסיונלים	-
	ש"ס	3	הגישה המערכתית בתאוריה ובפרקטיקה הארגונית	-
במסגרת מדיניות ציבורית	ש"ס	2	היבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות	-
במסגרת ביח"ס לעבודה סוציאלית	ש"ס	2	גישות תאורטיות להכנת המשפחה	-

קולוקיה וסדנאות

סדנת תאוריה ותרבות
סדנה בסוציולוגיה היסטורית ופוליטית
סדנה בריבוד ואי-שוויון
אנתרופולוגיה ויזואלית
קולוקיום "סביבה וחברה"
סמינר סגל

בסדנאות ובקולוקיה מתנהלים דיונים מרתקים בתחומי הדעת הרלוונטים. על התלמידים להירשם לפרורמים אלו על פי תחומי העניין של התלמיד/ה ולהשתתף בפעילותם באופן שוטף. הסדנאות אינן נמנות במניין השעות לתואר.

לתלמידים שהחלו לימודיהם לפני שנה"ל תשס"ג:

1. תלמידים שטרם השלימו את הקורס סטטיסטיקה למ.א. א' ילמדו את הקורס מבוא לסטטיסטיקה לסוציולוגים הניתן במסגרת לימודי הב.א.. הקורס לא ייחשב במניין השעות לתואר.
2. תלמידים שטרם השלימו את הקורס סטטיסטיקה למ.א. ב' ילמדו את הקורס שיטות מחקר כמותיות הניתן במסגרת לימודי הב.א.. הקורס ייחשב במניין השעות לתואר השני.
3. תלמידים שטרם השלימו את הקורס יישומי מחשב למדעי החברה, ילמדו את הקורס במסגרת הקורסים הכלל פקולטטיים. הקורס אינו נכלל במניין השעות לתואר השני.
4. תלמידים שטרם סיימו את הקורס תאוריות סוציולוגיות ואנתרופולוגיות א' ו-ב' - ישלימו את השעות החסרות מבין קורסי "תאוריות למתקדמים".
5. תלמידים שטרם השלימו את הקורס סוגיות בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה של ישראל, ישלימו את השעות החסרות מתוך היצע הקורסים של החוג.

תכניות לימודים למ.א.

סקרים ומחקרי דעת קהל

מרכז: פרופ' נח לוין-אפשטיין

מטרת התכנית להכשיר תוקרים בתחומי הסקרים ומחקרי דעת-הקהל. התכנית תעמיד במרכז את חקר דעת הקהל במספר תחומים כגון: תרבות פוליטית, התנהגות צרכנית, הערכת יעילות ארגונית, היגוך ותקשורת. כל זאת, תוך פיתוח מיומנות מתודולוגית מעודכנת.

תכנית הלימודים

1. התכנית תכלול את כל החובות הנדרשות בתכנית לתואר שני בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה.
  2. התכנית מותאמת חן למסלול הכולל עבודת גמר וחן למסלול ללא עבודת גמר.
  3. היקף שעות הלימוד בתכנית יהיה: 36 ש"ס לפחות לתלמידי המסלול עם עבודת גמר ו-44 ש"ס לפחות לתלמידי המסלול ללא עבודת גמר.
  4. רשאים להצטרף לתחום התמחות זה תלמידים שהשלימו את הקורסים הבאים מתוך לימודי המ.א.: מבוא לסטטיסטיקה, שיטות מחקר, שיטות מחקר כמותיות (לשעבר הקורס "ניתוח נתונים בעזרת המחשב").
- תלמידים שלא עומדים בתנאים אלו יוכלו להשלים את הדרישות בשנה הראשונה ללימודיהם במ.א.

שיעורי חובה

3 קורסי "תאוריות למתקדמים"	6 ש"ס	
שיטות מחקר: ראה פירוט והיקף שעות נדרש בסעיף ג'	-	
קריאה ביקורתית וכתיבה מדעית (לתלמידים במסלול עם עבודת גמר) ¹	2 ש"ס	
סדנת תיזה (לתלמידים במסלול עם עבודת גמר)	2 ש"ס	
סה"כ	10 ש"ס	

שיעורי ליבה

ערכים, עמדות ודעת קהל בחברה מודרנית - שיעור חובה	3 ש"ס	
סקרים: יסודות מתודולוגיים ודרכי ביצוע - שיעור חובה	3 ש"ס	
סה"כ	9 ש"ס	

שיעורי בחירה

מתוך הרשימה הבאה יש לקחת לפחות שני קורסים המופיעים במסגרת שיעורי שיטות המחקר. לחשלמת מכסת השעות לתואר, יכולים התלמידים לבחור כל קורס נוסף מהרשימה.

- שיטות מחקר כמותיות למתקדמים א':		
רגרסיית ליטארית	2 ש"ס	
- שיטות מחקר כמותיות למתקדמים ב':	2 ש"ס	
משנתה תלוי קטגוריאלי		
- מחקרי מעקב והערכה	2 ש"ס	
- מחרעיון אל הראיון - התנסות בתכנון וביצוע פרוייקט מחקר ²	3 ש"ס	
- שינוי עמדות ושכנוע	2 ש"ס	במסגרת פסיכולוגיה
- היבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות	2 ש"ס	במסגרת מדינית ציבורית

שיעורים רלבנטיים מחוגים אחרים בתאום עם מרכז התכנית.

1 יינתן בשנת תשס"ד.

2 ייחשב לתלמידי התכנית כקורס בחירה.

ד. סמינרים

<table border="0"> <tr> <td style="padding-right: 10px;">ש"ש</td> <td>1.5</td> </tr> <tr> <td style="padding-right: 10px;">ש"ס</td> <td>8-6</td> </tr> <tr> <td style="padding-right: 10px;">ש"ס</td> <td>11-9</td> </tr> </table>	ש"ש	1.5	ש"ס	8-6	ש"ס	11-9	<p>פרקטיקום בביצוע סקרים - חובה לתלמידי ההתמחות ד"מ: סקרים: יסודות מתודולוגיים ודרכי ביצוע 2 סמינרים מתכנית החוג¹</p> <p>סת"כ</p>
ש"ש	1.5						
ש"ס	8-6						
ש"ס	11-9						

¹ מומלץ לתלמידי התכנית ללמוד את הסמינר עמדות פוליטיות.

חברה פוליטיקה ומשפט

מרכז: פרופ' רונן שמיר

החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה, החוג למדע המדינה והפקולטה למשפטים, חברו יחד בהקמתה של תכנית לימודים ייחודית במסגרת לימודי התואר השני. תכנית זו מכוונת להתמודדות מחקרית ראשונית ומעמיקה עם שאלת הקשר בין משפט, חברה ופוליטיקה. התכנית מיועדת להקנות לתלמידים שישתתפו בה כלים תאורטיים ומתודולוגיים הנחוצים למחקר חברתי ופוליטי של המשפט בישראל. התכנית מציעה מגוון של שיעורים שמטרתם להכין תלמידים לקראת כתיבתן של עבודות מחקר שתעסוקנה בשאלות כגון התרבות המשפטית והפוליטית בישראל, ההיסטוריה של המשפט בישראל, המשפט כמדע חברתי, ההקשר החברתי והפוליטי של תורות וגישות במשפט, משפט ומייניזם, או ניתוח טקסטים משפטיים בכלים של מדעי החברה.

תנאי קבלה

התכנית חברה, פוליטיקה ומשפט מיועדת לבעלי תואר ראשון במשפטים או במדעי החברה - בעלי הישגים גבוהים בתואר הראשון ובעלי אוריינטציה מחקרית - המבקשים לכתוב עבודת תיזה בתואר השני. הקבלה לתכנית תתבסס על ציוני התואר הראשון (הממוצע הנדרש ייקבע ע"י כל חוג בנפרד) ועל ראיון אישי עם יועץ התכנית בחוג הרלבנטי.

הרישום לתכנית יתבצע בכל אחד מן החוגים בנפרד והתואר יוענק מטעם החוג אליו נרשם ותלמיד/ה. מספר המקומות בתכנית מוגבל.

תכנית הלימודים

1. התכנית תכלול את כל החובות הנדרשות בתכנית ה-מ.א. של החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה.
2. בתכנית מתקיים רק המסלול הכולל עבודת גמר למ.א.
3. היקף שעות הלימוד הנדרש בתכנית הינו 37 ש"ס.

א. שיעורי ליבה

סוגיות במשפט ובמדעי החברה 3 ש"ס

ב. שיעורי חובה

3 קורסי "תאוריות למתקדמים"
3 קורסים בשיטות מחקר
קריאה ביקורתית וכתובה מדעית¹
סדנת תיזה למ.א. 2 ש"ס

ג. שיעורי בחירה

קורסי בחירה בהיקף הנדרש להשלמת סך השעות לתואר (אחד לפחות מתוך התכנית המוצעת בפקולטה למשפטים).

ד. סמינרים

שלושה סמינרים בתיאום עם יועץ התכנית (1-2 מתוך התכנית המוצעת בפקולטה למשפטים) 12-9 ש"ס

בנוסף למפורט לעיל יהיה על תלמידי החוגים השונים למלא אחד דרישות החוגים לפעילויות שונות [למשל: השתתפות בסמינר מחלקתי] מבלי להביאן במניין השעות הנדרשות.

¹ יינתן בשנת תשס"ד.

לימודי סביבה וחברה בשיתוף עם החוג לגיאוגרפיה ולסביבת האדם מרכז: ד"ר אבי גוטליב

מטרת התכנית בלימודי סביבה וחברה היא להקנות לתלמידים ידע תאורטי ומעשי על מגוון התיכטים הפסיכולוגיים, החברתיים, הכלכליים והפוליטיים הקשורים לסוגיות אקולוגיות וסביבתיות. בהיותה אינטרדיסציפלינרית, התכנית משלבת תחומי לימוד והכשרה המייצגים, בנוסף לשני תחומים השותפים בה באופן ישיר (סוציולוגיה ואנתרופולוגיה; גאוגרפיה), גם חוגים וכיווני התמחות אחרים, הן בפקולטה למדעי החברה והן בפקולטות אחרות. למסיימי התכנית יועק התואר: מוסמך לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה עם התמחות בנושא סביבה וחברה.

תנאי קבלה ומסלול לימודים

תנאי הקבלה לתכנית בלימודי סביבה וחברה זהים לאלה הנהוגים בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה. במסגרת התכנית מוצע הן מסלול לימודים עם עבודת גמר, והן מסלול לימודים ללא עבודת גמר. התקנות החלות על שני המסלולים זהות לאלה הנהוגות בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה.

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים מורכבת משבע יחידות. קורסים נוספים מלבד אלה בחוגים לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה ולגיאוגרפיה וסביבת האדם יפורסמו במסמך נפרד לקראת הרישום. מכסת הלימודים בתכנית ללימודי סביבה וחברה היא 37 ש"ס לפחות במסלול עם עבודת גמר ו-44 ש"ס לפחות במסלול ללא עבודת גמר, לפי תפירוט הבא:

קורסי חובה בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה	16	ש"ס	(12 ש"ס במסלול ללא עבודת גמר)
מבוא לאקולוגיה (קורס השלמה)	2	ש"ס	(לא נמנה במניין השעות לתואר)
שיעורי ליבה	9-8	ש"ס	
שיעורי מתודולוגיה ומיומנות	6-4	ש"ס	
שיעורי בחירה, התמחות וסמינרים	9-6	ש"ס	(19-21 ש"ס במסלול ללא עבודת גמר)
פרוייקט יישומי	2	ש"ס	
קולוקויום סביבה וחברה	2	ש"ס	(לא נמנה במניין השעות לתואר)

קורסי חובה בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה

- תאוריות למתקדמים (3 קורסים לפחות)
- קריאה ביקורתית וכתובה מדעית (לתלמידים במסלול עם עבודת גמר)¹
- סדנת תיזה ל-מ.א. (לתלמידים במסלול עם עבודת גמר)
- 3 קורסי שיטות מחקר: ראה פירוט והיקף בסעיף שיעורי מתודולוגיה ומיומנות

קורס השלמה

מבוא לאקולוגיה (2 ש"ס) לתלמידי התכנית ללימודי סביבה וחברה (ניתן במסגרת החוג לגיאוגרפיה וסביבת האדם). קורס התשלמה אינו נמנה במניין השעות לתואר.

¹ יינתן בשנה"ל תשס"ד.

שיעורי ליבה (4 קורסים לפחות, 8-9 ש"ס)

קורסים אלה מיועדים להעניק תשתית משותפת לכל תלמידי התכנית. יש לבחור ארבעה קורסים מתוך רשימת שיעורים בחוגים האלה: סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, גיאוגרפיה וסביבת האדם ומהפקולטה למשפטים:

סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	ש"ס	3	סוציולוגיה סביבתית
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ס	2	תאוריות בתכנון סביבתי ¹
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ס	2	מערכות סביבתיות ¹
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ס	2	סוגיות נבחרות באיכות הסביבה
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ס	2	אסתטיקה סביבתית
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ס	2	מדיניות סביבתית: תכנון והערכה ¹
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ס	2	כלכלה אקולוגית
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ס	2	דיני סביבה

שיעורי מתודולוגיה ומימונות (שני קורסים לפחות, 4-6 ש"ס)

קורסים אלה עוסקים בשיטות המחקר הסביבתיות מנקודת מבט כמותית-סטטיסטית ואיכותנית-פנומנולוגית. יש לבחור שני קורסים מתוך רשימת שיעורים בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה ובחוג לגיאוגרפיה וסביבת האדם.

סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	ש"ס	2	שיטות מחקר כמותיות למתקדמים: רגרסיה לינארית
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	ש"ס	2	שיטות מחקר כמותיות למתקדמים ב': משתנה תלוי קטגוריאל
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	ש"ס	3	סקרים: יסודות מתודולוגיים ודרכי ביצוע
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	ש"ס	2	קריאה ביקורתית של טקסטים אתנוגרפיים
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	ש"ס	2	מחקרי מעקב והערכה
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	ש"ס	3	מהרעיון אל הראיון - התנסות בתכנון וביצוע פרוייקט מחקרי
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ס כ"א	2	חישה מרחוק (אי, ב', מתקדמים)
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ס	2	מתודולוגיה של תכנון אקלימי
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ס	2	שימוש בשיטות סטטיסטיות מתקדמות לניתוח מרחבי

שיעורי בחירה, התמחות וסמינרים

קורסים וסמינרים אלה מאפשרים התמחות בהיבטים נבחרים בנושאי סביבה וחברה, כגון: סוציולוגיה סביבתית, מדיניות סביבתית, מידע סביבתי, תכנון סביבתי, תחבורה וסביבה, קלימטולוגיה, ועוד. בחירת שיעורי בחירה, התמחות וסמינרים תעשה באישור יועץ התכנית או המנחה של עבודת חגמר. תלמידי התוכנית חייבים בשני סמינרים לפחות.

סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	ש"ס	3	ערכים, דעת קהל ועמדות בחברה המודרנית
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	ש"ס	2	אנתרופולוגיה יישומית ²
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	ש"ס	2	דעת קהל ומודעות סביבתית ²
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	ש"ס	3	סביבה וחברה: סוגיות נבחרות ²
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	ש"ס	3	לאומיות, טרנס-לאומיות ועל-לאומיות ³
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	ש"ס	3	עירוניות בעידן הגלובליזציה ³
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	ש"ס	3	גלובליזציה, טרנס לאומיות והכלכלה החדשה ³
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	ש"ס	2	תאגידים רב לאומיים: היבטים פוליטיים ²
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	ש"ס	3	עמדות פוליטיות ²
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	ש"ס	2	הגירה, אזרחות וזהות לאומית ²

¹ לא יינתן בתשס"ג.

² סמינר.

³ קורס ב.א.; החשתתפות באישור מרכז המגמה בלבד.

סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	ש"ש	2	בתים משותפים: היבטים אתנוגרפיים וסוציולוגיים ¹
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ש	2	ארוני מזג אוויר קיצוניים והקשרם הסביבתי
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ש	2	קלימטולוגיה של זיהום אוויר
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ש	2	עיצוב ובנייה באזורי אקלים שונים
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ש	2	סביבה קוגניטיבית
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ש	2	אסתטיקה סביבתית
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ש	2	מגדר ותכנון סביבתי
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ש	2	ארגון עצמי של עיר ותכנון עירוני
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ש	2	תפיסות ארכיטקטוניות של מרחב
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ש	2	קבוצות חברתיות בעיר
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ש	2	אכיפת סביבתית
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ש	2	מידע גיאוגרפי ושיתוף בתכנון
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ש	2	עיצוב המרחב היישובי בישראל: הקונפליקט היהודי-ערבי
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ש	2	עיצוב המרחב היישובי בישראל: גישות תכנון
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ש	2	הדמיה ממוחשבת של מערכות סביבתיות
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ש	2	תכנון עיר וסביבה בדגש של שונות
גיאוגרפיה וסביבת האדם	ש"ש	2	פלורליזם אתני וטריטוריאליזם

פרוייקט יישומי (2 ש"ש)

הפרוייקט מיועד לאפשר טיפול מעשי ואינטגרטיבי בבעיה סביבתית-חברתית, תוך עבודת צוות. החשתתפות בפרוייקט. היישומי חובה לכל התלמידים אשר סיימו לפחות מחצית מתוכנית הלימודים. הפרוייקט ייחשב כסמינר.

קולוקויום סביבה וחברה (2 ש"ש) אינו נמנה במניין השעות לתואר

הקולוקויום סביבה וחברה מתקיים אחת לשבועיים במסגרת הסמינר המחלקתי של החוג לגיאוגרפיה וסביבת האדם. הקולוקויום הינו סמינר בין-תחומי בהשתתפות כל מורי ותלמידי התכנית ללימודי סביבה וחברה. ההשתתפות בקולוקויום חובה. תלמידי החוג לסוציולוגיה הנמנים על התכנית יוכלו לכתוב עבודת סמינר בהזדרכה אישית של מרכז התכנית ב"סביבה וחברה". התלמידים מוזמנים לפנות למרכז התכנית לשם קבלת ייעוץ והזדרכה.

המגמה לסוציולוגיה של החינוך תכנית משותפת עם ביה"ס לחינוך ראש המגמה: ד"ר אנדרה מזאוי

מטרות המגמה

המגמה לסוציולוגיה של החינוך מעניקה לתלמידיה הכשרה במסגרת תכנית משותפת לחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה וחוג למדיניות ומנהל בחינוך בביה"ס-הספר לחינוך. התכנית מבוססת על תפיסה רב-תחומית המשלבת חקר סוציולוגי של השדה החינוכי וחקר החיבטים החינוכיים של חשדה החברתי. התואר המוענק לבוגרי המגמה משותף לשני החוגים, והוא מבטא את ההכרה בתרומה העיונית הייחודית של שילוב זה הן למחקר הסוציולוגי והן למחקר החינוכי. התכנית נמנית על המסגרות הרב-תחומיות הראשונות שהוקמו באוניברסיטת תל-אביב, ועל הספורות באוניברסיטה המעניקות תואר רב-תחומי. התכנית הינה גם ייחודית ויחידה בנוף האקדמי בישראל והיא מאגדת בתוכה סגל אקדמי עם התמחויות מגוונות בתחום, המעורה בעשייה בשדה.

פירוט המטרות:

1. להעמיק את ידיעות התלמידים בתאוריה ובמחקר בתחומי הדעת של הסוציולוגיה של החינוך. לפתח את יכולת הניתוח, החשיבה והמחקר בנושאים עיוניים ומחקריים.
2. להעניק הכשרה בסוציולוגיה של החינוך על מנת לענות על הביקוש לתפקידי ייעוץ סוציולוגי וניהול בארגוני חינוך ובקהילות ולתפקידי חוקרים במחקר בסיסי ושימושי בתחום.

תחומי העיסוק של הסגל האקדמי במגמה הם מגוונים ומקיפים את תחומי העיון והמחקר המרכזיים בסוציולוגיה של החינוך כיום. החוקרים מתמקדים הן ברמה המיקרו-חברתית והן ברמה המיקרו-חברתית תוך שימוש במגוון רחב של שיטות מחקר כמותיות ואיכותיות.

הסגל האקדמי של המגמה תורם ממומחיותו גם לעיצוב מדיניות החינוך בישראל באמצעות הכנת ניירות עמדה, ייעוץ אקדמי, ליווי מערכות חינוך והשתתפות בוועדות ציבוריות ומקצועיות ובעצות מחקר ותוצאה לאור בארץ ובתו"ל.

למסיימי המגמה יוענק התואר "מוסמך לסוציולוגיה של החינוך" מטעם שני החוגים - החוג למדיניות ומינהל בחינוך והחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה.

המגמה מנוהלת ע"י ועדה משותפת לשני החוגים. חברי הוועדה לשנתיים תשס"ג הם: ד"ר אנדרה מזאוי (ראש המגמה), פרופ' חנה איילון, פרופ' רונן שמיר ופרופ' אברהם יוגב.

תנאי רישום וקבלה

המגמה מיועדת לבעלי תואר ראשון באוניברסיטה מוכרת, שציונם הסופי "טוב" (85) ומעלה. הוועדה המשותפת המנהלת את המגמה פועלת כוועדת קבלה הממיינת את המועמדים ובוחרת את המתקבלים למגמה.

לתלמידים במסלול להוראת מדעי החברה בחוג למדיניות ומינהל בחינוך, יש אפשרות לשלב את לימודיהם במסלול עם לימודים בתכנית לתואר השני בסוציולוגיה של החינוך. בדבר פרטים נא לפנות לראש המגמה.

לתלמידים במסלול מצטיינים מתחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה בפקולטה למדעי החברה הממשיכים לתואר שני בסוציולוגיה של החינוך בביה"ס לחינוך, יכולים להשלם לימודיהם לתואר במתכונת המסלול המקוצר, כפי שנהוג בפקולטה למדעי החברה (לפרטים ראו ידעון הפקולטה למדעי החברה).

לימודי השלמה

תלמידים אשר חוגי לימודיהם בתואר הראשון לא היו בתחום מדעי ההתנחנות ו/או חינוך יחוייבו, במידת הצורך, בשיעורי השלמה בהתאם לדרישות ועדת הקבלה. תכנית לימודי ההשלמה שאינם נכללים במניין השעות לתואר, תימסר בכתב למועמד עם קבלתו ללימודים אלא אם קבעה ועדת הקבלה אחרת. בשנה"ל תשס"ג מומלץ ללמוד את שיעורי ההשלמה "במעמד מיוחד". הסיום בהצלחה של שיעורי ההשלמה יסב את מעמד התלמידים למעמד "מן חמניין" וניתן יהיה לקבל פטור בגין הקורסים לתואר שני שנלמדו ב"מעמד מיוחד". תלמידים שלא ילמדו את שיעורי ההשלמה "במעמד מיוחד", יהיה מעמדם "על תנאי" ויהיה עליהם לסיים את כל שיעורי ההשלמה בתום שנת הלימודים הראשונה לתואר השני, כנדרש ע"י ועדת הקבלה.

חל משנת הלימודים תשס"ד, יהוייבו המתקבלים ללמוד את לימודי ההשלמה ב"מעמד מיוחד". תלמידים שלא יסיימו את שיעורי ההשלמה כנדרש ע"י ועדת הקבלה, לא יוכלו להתחיל את לימודיהם לתואר ומי שהתחיל במעמד "על תנאי" - לימודיו יופסקו. לימודי ההשלמה יכללו עד 30 ש"ס משיעורי התואר הראשון בשני החוגים, כמפורט בטבלת לימודי השלמה. עמידה בשיעורים אלה בציון ממוצע שייקבע ע"י ועדת הקבלה מהווה תנאי קבלה ללימודים סדירים בתכנית.

דרישות המגמה

1. תלמידים יוכלו לסיים את כל החובות לתואר השני תוך שנתיים, אך לא למעלה מחמש שנים (כולל עבודת הגמר). המשך הלימודים מעבר לשנה החמישית טעון אישור מיוחד מטעם ראש המגמה וראש החוג למדיניות ומינהל בחינוך. האישור ינתן רק במקרים חריגים. אישור אורכה מעבר לשנה החמישית, יהייב את התלמידים בקורסי רענון בחיקוף של 6 ש"ס לפחות, ובכפוף לחחלטות הוועדת.
2. תלמידים חייבים כ-36 ש"ס על-מנת להיות זכאים לתואר שני בסוציולוגיה של החינוך. ניתן לכלול במכסת השעות עד שני קורסים מתוך לימודי התואר הראשון באישור ראש המגמה. הלימודים כוללים שיעורי יסוד המהווים את הבסיס. במסגרת הלימודים במגמה, יינתנו שיעורי חובה מתודולוגיים שהם אמצעי למחקר, שיעורי בחירה המחוייבים הזדמנות להעשרה בתחומי העניין השונים ושני סמינריונים להעמקה והרחבת הידע. כמו כן, ניתן לבחור בשיעורי בחירה ובסמינריונים מתוך תכנית הלימודים לתואר שני של שני החוגים.
3. ראש המגמה יעץ לתלמידים בתחום האקדמי ויאשר את תכנית הלימודים. עם קביעת מנחה לעבודת הגמר, הוא ילווה את התלמידים ויעץ מבחינה אקדמית. ניתן לקבוע פגישות עם ד"ר מאווי לפי תאום מראש בטל. 6407124.

מבנה הלימודים

א.	שיעורי יסוד	13	ש"ס
ב.	שיעורי חובה מתודולוגיים	7-8	ש"ס
ג.	שיעורי בחירה	5-10	ש"ס
ד.	סמינריונים	7-8	ש"ס
ה.	סמינר סגל		
		36	ש"ס

(שני סמינריונים)
אינו נכלל במניין השעות לתואר

עבודת הגמר וסיום הלימודים

נוהל ההגשה של עבודת הגמר ונוהל סיום הלימודים הם כלהלן:
 לעבודת הגמר יחיו שני מנחים מדרגת מרצה ומעלה המלמדים בלימודי התואר השני: האחד מחוץ לסוציולוגיה והשני מהחוג למדיניות ומינהל בחינוך.
 התלמידים יעבדו הצעה מפורטת לעבודת הגמר ויגישו אותה לאחר אישור וחתימה של שני המנחים למזכירות התלמידים של בית הספר לחינוך.
 ההצעה תועבר על ידי מזכירות תלמידים לקורא מאחד החוגים.
 אישור ההצעה יהיה בהתאם לנוהל המקובל בתקנון לעבודות גמר בבית הספר לחינוך.

שקולל ציון הגמר

50% ציוני הקורסים (כל קורס ישוקלל עפ"י מספר שעות הלימוד שלו).
50% ציון עבודת הגמר (60% מחציון ייקבע ע"י המנחים ו-40% ע"י הקורא).

מועדי השיעורים והתרגילים הניתנים בחוג לחינוך מתפרסמים בידיעון ביה"ס לחינוך.

לימודי ההשלמה (אינם נכללים במניין השעות לתואר).

4	ש"ס	חינוך	מבוא לסוציולוגיה של החינוך
4	ש"ס	סוציולוגיה	מבוא לאנתרופולוגיה מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדח"ח
4	ש"ס	סוציולוגיה	מבוא לסטטיסטיקה לסוציולוגים
4	ש"ס	סוציולוגיה	מבוא לשיטות מחקר
4	ש"ס	סוציולוגיה	תאוריות סוציולוגיות קלאסיות
4	ש"ס	סוציולוגיה	תאוריה סוציולוגית בת-זמננו
3	ש"ס	סוציולוגיה	סוציולוגיה של החברה הישראלית
4	ש"ס	סוציולוגיה	שיטות מחקר כמותיות ¹ או
3	ש"ס	חינוך	ניתוח נתונים כמותיים במחקר החינוכי ²

שיעורי יסוד - חובה (שניים מהם בשנה א') (13 ש"ס)

6	ש"ס	סוציולוגיה	א. יש ללמוד לפחות 4 מתוך קורסי "תאוריות למתקדמים" בתשסי"ג יינתנו הקורסים הבאים:
2	ש"ס	סוציולוגיה	- אידיאולוגיה ותורת השיח ³
2	ש"ס	סוציולוגיה	- זהות, תרבות וגלובליזציה
2	ש"ס	סוציולוגיה	- חשיבה אנתרופולוגית בין מודרניזם לפוסט-מודרניזם ³
2	ש"ס	סוציולוגיה	- סגנונות ותכנים בתמורות העיון האנתרופולוגי ³
2	ש"ס	סוציולוגיה	- תאוריות בריבוד ואי שוויון
3	ש"ס	חינוך	ב. תאוריות סוציולוגיות ויישומן בחינוך (ניתן אחת לשנתיים)
2	ש"ס	חינוך	ג. סוגיות במדיניות החינוך ⁴ מרכז: ד"ר א. כהן

¹ ציון הקורס לא נכלל בציון הממוצע הנדרש לקבלה.

² דרישה מוקדמת: מתודולוגיה מחקרית א'+ב'. מומלץ מבוא לסוציולוגיה של החינוך או מבוא לסוציולוגיה.

³ תלמידים שלמדו במסגרת הקורס תאוריות סוציולוגיות ואנתרופולוגיות את הרבעונים שניתנו ע"י ד"ר קורדובה, ד"ר רבינוביץ ואו פרופ' שוקד - אינם רשאים ללמוד קורסים אלו.

⁴ הודעות על מועדי הפגישות יפורסמו על לוחות המודעות.

שיעורי חובה מתודולוגיים (7-8 ש"ס)
יש לבחור לפחות שיעור אחד מכל מקבץ:

מקבץ א':

2	שי"ס	סוציולוגיה	ד"ר ס. אלון	- שיטות מחקר כמותיות למתקדמים א': רגרסיה לינארית
2	שי"ס	סוציולוגיה	פרופ' ח. איילון	- שיטות מחקר כמותיות למתקדמים ב': משתנה תלוי קטגוריאל
2	שי"ס	סוציולוגיה	פרופ' י. פרס	- מחקרי מעקב והערכה
3	שי"ס	סוציולוגיה	ד"ר ע. אורן ד"ר ס. אלון פרופ' ק. פוקס	- סקרים: יסודות מתודולוגיים ודרכי ביצוע

מקבץ ב':

4	שי"ס	חינוך	פרופ' נ. צבר בן יהושע	- שיטות מחקר נטרוליסטיות
3	שי"ס	חינוך	פרופ' מ. אריאלי	- מבוא למתודולוגיות מחקר פרשנית- הבנייתית
4	שי"ס	חינוך	ד"ר א. כהן	- ניתוח נתונים איכותיים בחקר החינוך
2	שי"ס	סוציולוגיה	פרופ' מ. שיקד	- קריאה ביקורתית של טקסטים אתנוגרפיים ¹

שיעורי בחירה (5-10 ש"ס)²

2	שי"ס	חינוך	ד"ר נ. מארק	- מערכת החינוך - גישה כלכלית
3	שי"ס	חינוך	ד"ר א. מזאוני	- כיתת הלימוד וייצוגו: כצורך ובאמנות: היבטים סוציולוגיים
3	שי"ס	חינוך	ד"ר ד. גבתון	- היבטים משפטיים של מינחל ומדיניות החינוך ³
4	שי"ס	חינוך	ד"ר א. כהן	- המדינה והמשכלה הגבוהה בבריטניה ובישראל: ניתוח יחסי עוצמה
3	שי"ס	חינוך	ד"ר א. מזאוני	- ידע, המשכלה הגבוהה וכח: היבטים השוואתיים במזרח
2	שי"ס	חינוך	פרופ' מ. אריאלי	- ביקורת חברתית ופוליטית על ביה"ס והחוראה
4	שי"ס	חינוך	פרופ' א. רוזנוב	- בעיית האדם והאזרח במחשבה החינוכית
4	שי"ס	חינוך	ד"ר א. מזאוני	- מדינה, חברת ושוויון בהזדמנויות חינוכיות בקנדה ובישראל
2	שי"ס	חינוך	ד"ר א. אדן-רוקח	- מגמות בחתפתחות תפקיד המנחלת

1 חופף לקורס מחקר ותאוריה באנתרופולוגיה שניתן בשנים קודמות.
2 ניתן לבחור בשיעורים נוספים מתכנית הלימודים לתואר שני של שני החוגים וכשיעור אחד מתכנית הלימודים לתואר שני של חוגים האחרים, באישור היועץ. ניתן לבחור בשיעורים מתודולוגיים שלא נבחרו כשיעורי חובה. פירוט חדרישות המוקדמות ראו בידיעון ביה"ס לחינוך.
3 תלמידים שלמדו את הקורס משפט וחינוך החל מתשס"א אינם רשאים ללמוד קורס זה.

סמינריונים (8-17 ש"ס)¹

יש ללמוד לפחות אחד מבין הסמינריונים מתוך הרשימה שלהלן. בנוסף ניתן לבחור סמינר מהחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה.

-	ניירות עמדה במדיניות החינוך	פרופ' א. יוגב	4	ש"ס	חינוך
-	מנהיגות מעצבת בבית הספר	ד"ר א. אדי-רוקח	4	ש"ס	חינוך
-	המדינה והחשכלה הגבוהה בבריטניה וב ישראל: ניתוח יחסי עוצמה	ד"ר א. כהן	4	ש"ס	חינוך
-	מערכת החינוך בראי היישובים: גיאוגרפיה, קהילה וביח"ס כארגון חברתי	ד"ר א. מזאוי	4	ש"ס	חינוך
-	העצמי והזהות של עובדות ועובדי חינוך: תקר של הסטוריות חיים	פרופ' מ. אריאלי	3	ש"ס	חינוך
	סדנת תיזה²	פרופ' ח. שטייר פרופ' ד. שמיר	2	ש"ס	סוציולוגיה
	סמינר סגל³	מרכזת: ד"ר א. קמפ	2	ש"ס	סוציולוגיה

¹ פירוט חדרישות המוקדמות ראו בידיעון ביח"ס לחינוך.

² אינה נכללת במניין השעות לתואר. מומלץ לתלמידים שהצעת המחקר שלהם אושרה סופית.

³ לא נכלל במניין השעות לתואר. חודעות על מועדי הסמינר מתפרסמות על גבי לוחות המודעות.

לתלמידי תכנית הלימודים בסוציולוגיה ארגונית:

החל משנת הלימודים תשס"ג לא ירשמו תלמידים חדשים לתכנית. תלמידים וותיקים בתכנית יוכלו ללמוד את הקורסים הבאים בתחום הסוציולוגיה הארגונית:

- המבנה התעסוקתי וארגון העבודה בחברה - קורס ליבה
- פרופסיות וארגונים פרופסיונלים - קורס ליבה
- הגישה המערכתית בתאוריה ובפרקטיקה הארגונית - קורס בחירה
- ארגוני עבודה ביפן - קורס בחירה
- מדיקליזציה ופיקוח חברתי - קורס בחירה
- היבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות - קורס בחירה הניתן במסגרת התכנית למדיניות ציבורית
- אנתרופולוגיה יישומית - סמינר
- שיח טיפולי ורפרודוקציה חברתית - סמינר

תלמידי התכנית מוזמנים לפנות למזכירות החוג ואו ליועץ המ.א. בכל נושא של ברור וייעוץ.

לתלמידי תכנית הלימודים בתאוריה ותרבות:

החל משנת"ל תשס"ג לא תינתן התכנית בתאוריה ותרבות במתכונתה הקודמת. תלמידי התכנית יוכלו להשלים את השעות החסרות מתוך היצע הקורסים של החוג.

תלמידי התכנית מוזמנים לפנות למזכירות החוג ואו ליועץ המ.א. בכל נושא של ברור וייעוץ.

תלמידי מחקר

1. המבקשים להתקבל ללימודי תואר שלישי בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה יגישו לוועדת הדוקטורנטים של החוג, באמצעות מזכירות החוג, את המסמכים הבאים:
  - א. גליון ציוני ב.א ומ.א.
  - ב. עבודת הגמר ל-מ.א.
  - ג. 3 מכתבי המלצה.
  - ד. קורות חיים.
  - ה. הצהרת כוונות (בהיקף של כ-3 עמ') שתפרט ביוגרפיה אינטלקטואלית, ותחומי מחקר מועדפים ומדוע מגלה המועמד/ת עניין מיוחד בסוציולוגיה בכלל ובאנטיברסיטת תל-אביב בפרט.
  - ו. עבודות נוספות (אם יש).

2. ועדת הדוקטורנטים דנה בבקשות פעמיים בשנה.

3. חובות הלימודים
  - א. קורסים בהיקף של 8 ש"ש שיש להם זיקה לתחום מחקר של התלמיד. הקורסים יחזו מתוך תכנית ה-מ.א. של החוג וחוגים אחרים, באישור המנחה או היועץ.
  - ב. קורס בכתובה מדעית באנגלית.
  - ג. סדנת דוקטורנטים. הסדנה נפגשת אחת לשבועיים ואינה כלולה במניין השעות לתואר שלישי.
  - ד. תלמידים שהתקבלו כתלמידי מחקר - שלב א' יהיו חייבים, תוך שנה, להתקשר עם מנחה ולתגיש לוועדת הדוקטורנטים החוגית הצעת מחקר מאושרת ע"י המנחה. עד לאישור הצעת המחקר על התלמידים לחשתתף בסדנת הדוקטורנטים ולהציג במסגרתה את החצעה בשלביה השונים. אישור החצעה מותנה גם בהצגת החצעה ע"י התלמיד/ה בפני פורום רחב של חמורים ותלמידי התארים המתקדמים של החוג.
  - ה. לאחר אישור הצעת המחקר ע"י מוסדות האוניברסיטה, יעברו התלמידים למעמד של "תלמיד מחקר שלב ב'". על התלמידים להגיש את עבודת הדוקטורט תוך חמש שנים מחמועד שבו התקבלו לשלב א'. כל חריגה מפרק זמן זה טעונה אישור. עבודת הדוקטורט תוגש בשפה העברית.

4. החוג מצפה מתלמידי המחקר לחשתתף בסמינר הסגל, ובסדנאות בריבוד ואי שוויון, בסוציולוגיה היסטורית ופוליטית, בתאוריה ותרבות, ובאנתרופולוגיה ויזואלית ובכל פעילות אקדמית אחרת שמתקיימת בחוג.

תיאור הקורסים

תאוריות למתקדמים: אידיאולוגיה ותורת השיח

הקורס יעסוק בתמורות שחלו במשמעויות של מושג האידיאולוגיה מאז מרקס ומנחיים, ובמשקעים של המשמעויות הללו. תבחן שאלת הזיקה שבין "ביקורת האידיאולוגיה" לבין תורת השיח העכשווית. תוצגנה תפישות שונות של מושג ה"שיח" בחשיבה הפוסטסטרוקטורליסטית ובחקשר של מימדים שונים של ה"מפנה הלשוני".

תאוריות למתקדמים: זהות, תרבות וגלובליזציה

קורס זה יפתח בתצגת פרדיגמות שונות ועדכניות להתייחסות עיונית לחברה בת-זמננו. בהמשך יוגדרו חמישה צירים מרכזיים של השיח הסוציולוגי אודות תקופתנו והם ידונו באופן שיטתי. הדיונים בצירים אלה יערכו תחת הכותרות של רב-מודרניות, גלובליזציה, רב-תרבותיות, ירידת קרנה של המדינה, ופוסטמודרניות. כל אחד מהנושאים יידון על בסיס טקסטים נבחרים כאשר כל אחד מהם גם יודגם על ידי התייחסות לנושא ספציפי מתוך החברה הישראלית.

תאוריות למתקדמים: השיבה אנתרופולוגית בין מודרניזם לפוסט-מודרניזם

הקורס מתחיל בדיון במעמדה של התאוריה בעולם האינטלקטואלי בכלל ובחיסטוריה של האנתרופולוגיה בפרט. המשכו בסקירה של כמה מהגישות התאורטיות הקלאסיות באנתרופולוגיה, בדגש על פונקציונאליזם, סטרוקטוראליזם, וגישות מרקסיסטיות. פרק נוסף בקורס עוסק במשמעות התאורטית של משבר היוצג במדעי החברה ובאנתרופולוגיה בפרט. לקראת סוף הסמסטר נעסוק באתגרים הניצבים בפני התאוריה האנתרופולוגית בעידן הגלובאלי, בעיקר לנוכח פיצול הזיקה המסורתית בין מקום, חברה ותרבות ולנוכח הקישורים החדשים בערים גלובאליות בין הגירה, תקשורת ושוק רעיונות בלתי מוגבל.

תאוריות למתקדמים: סגנונות ותכנים בתמורות העיון האנתרופולוגי

זרמים משתנים באנתרופולוגיה: מאנתרופולוגיה תכורסה לפונקציונליזם קלאסי, פונקציונאליזם מודרני, רפלקסיביות, ביקורת הטקסט האתנוגרפי ופוסט מודרניזם. הקורס יתבסס על עיון בטקסטים ייצוגיים לזרמים השונים. השתתפות מחייבת הצגת רפרט ובחינת סיכום.

תאוריות למתקדמים: תאוריות ריבוד ואי שוויון

בקורס יידונו תהליכי ריבוד ואי שוויון בחברות מודרניות לאור תאוריות ומודלים סוציולוגיים ולאור מחקרים אמפיריים בעולם ובחברה הישראלית.

שיטות מחקר כמותיות למתקדמים א': רגרסיה לינארית

מטרת הקורס לחקנות לסטודנט ידע, הבנה ומיומנות בשיטות מחקר כמותיות כמחקר חברתי. הקורס יתמקד במודל הלינארי לניתוח נתונים רב משתני. במהלך הקורס יבוצעו הניתוחים השונים במחשב על מאגר נתונים.

חובות התלמידים: שבעה תרגילי ניתוח נתונים.

תנאי להשתתפות בקורס ציון עובר בקורס שיטות מחקר כמותיות.

שיטות מחקר כמותיות למתקדמים ב': משתנה תלוי קטגוריאלי

השיעור יתמקד במספר שיטות לניתוח משתנים קטגוריאליים: ניתוח לוג-לינארי, המונח מערכות משתנים קטגוריאליים מבלי להניח קיומו של משתנה תלוי, רגרסיה לוגיסטית שיטה בה המשתנה התלוי הוא בעל דתי קטגוריות, ורגרסיה לוגיסטית רבת-קטגוריות (multinomial logit) בה המשתנה התלוי הקטגוריאלי כולל שלוש או יותר קטגוריות. חובות התלמידים: הגשת מספר עבודות תוך שימוש במאגר נתונים קיימים. דרישות קדם: שיטות מחקר כמותיות למתקדמים א': רגרסיה לינארית.

קריאה ביקורתית של טקסטים אתנוגרפיים

השיעור יוקדש לבחינה מפורטת של פרוצדורת איסוף הנתונים, סיטואצית עבודת השדה, אסטרטגיית הבניה הדפוסיים האתנוגרפיים, החקשר התאורטי, המחויבות האידיאולוגית ורטוריקת הכתיבה של אתנוגרפיות משנות ה-60 ואילך. משתתפי הקורס יציגו בכיתה ויגישו סיכומי ניתוח של אתנוגרפיה אחת מרשימה שתפורסם. במבחן יתבקשו המשתתפים לערוך ניתוח השוואתי בין כמה אתנוגרפיות מתקופות וז'אנרים שונים.

סקרים: יסודות מתודולוגיים ודרכי ביצוע

הקורס יכיל 3 חלקים.

החלק הראשון יעסוק בתכנון סקר ובניית כלי מחקר.

נושאי הדיון יהיו: מטרת הסקר, השוואת יתרונותיו וחסרונותיו לאלו של שיטות איסוף אחרות (הניסוי כמערך המחקר הקלאסי, התצפית, וניתוח תוכן). סוגי סקרים - דואר, טלפוני, פנים-אל-פנים. בניית שאלונים וסוגי שאלות.

בחלקו השני של הקורס יידונו הנושאים הבאים: בניית מדדים, בחינת מהימנות של מדדים, טיפול בנתונים חסרים ובניית מודלים לאבחנה בין משיבים לבין מי שאינם משיבים על שאלות, טעויות אמידה בסקרים ומקורותיהם, ושיטות לזיהוי דפוסיים חברתיים הקשורים בעמדות בעזרת ניתוח התפלגויות.

החלק האחרון של הקורס יעסוק בתכנון מערכי דגימה. נדון בשיטות דגימה שונות, בשקלול מדגמים, בחישובי גודל המדגם הנדרש ובחישוב סטיות התקן של האומדנים מהמדגם.

מחקרי מעקב והערכה

נושאים עיקריים בקורס: (א) הפוליטיקה והאתיקה של הערכה - הערכה לשם מה? תכנון, ביצוע, הערכה כשלבים בפעולה חברתית ראייונית. הערכה כמנוף לשיפור מיומנים. היוזם, המממן, אוכלוסיית המטרה, המערך והיחסים ביניהם. קני מידה להערכה: השיבות, יעילות, הוגנות. (ב) המתודולוגיה של מעקב והערכה: - ניסויי מעבדה וניסויי שדה. - ניתוח סדרות עתיות. - ניתוחי עלות-תועלת (ג) מהערכה לשיפור; תרגום מסקנות ההערכה להמלצות והמאבק על יישומן. חובות התלמיד: להגיש שני תרגילים.

מהרעיון אל הראיון - התנסות בתכנון וביצוע פרוייקט מחקר

הקורס נועד להכין את התלמידים לקראת ביצוע מחקרים עבור לקוחות פוטנציאליים, תוך התייחסות למחקר ככלי יישומי עבור ארגונים. במהלך הקורס יבחרו התלמידים פרוייקט, ילמדו כיצד לבחור מתודולוגיה, איך לכתוב הצעת מחקר ולתקצב אותה. כלי המחקר האפשריים: ראיונות, תצפיות, קבוצות מיקוד וניתוח תוכן יבחנו באופן תאורטי ויתורגלו באופן מעשי. נבחן בעיות, קשיים והתנגדויות שנוצרים בהתקשרות הבינאישיות של החוקר עם המרואיינים. נלמד כיצד עבודת שדה יכולה לסייע במחקר ומתי כדאי להעדיף כל שיטה. הקורס יאפשר לתלמידים להתנסות בפרוייקט מחקר המשלב מערכי מחקר כמותיים ואיכותניים.

חובות הקורס: השתתפות פעילה במפגשים שיערכו בכיתה ומוחוץ לה; קריאת מאמרים כנדרש; הגשת 4 משימות; ביצוע פרוייקט מחקר והצגתו בכתב.

סדנת תיזה ל-מ.א.

מטרת הסדנה לשמש פרום לדיון, כתיבה וביקורת קולגיאלי של עבודות תיזה או הצעות מחקר לתיזה. חובות התלמידים הן הצגה בע"פ ובכתב של הצעת מחקר או עבודת הגמר (פרקים נבחרים או עבודה שלמה) והגשת חוות דעת על עבודת שחוצגו. הסדנה הינה חובה לתלמידים במסלול עם עבודת גמר. ניתן להרשם לסדנה החל משנה ב' ומעלה באישור יועץ מ.א.

סמינר סגל

במסגרת הסמינר יוזמנו מרצים מבין מורי החוג ותלמידיו או מחוץ לחוג, שידווחו על עבודותיהם. הסמינר הינו חובה לכל תלמידי התואר השני.

ערכים, עמדות ודעת קהל בחברה המודרנית

בקורס יידונו, בין השאר, הנושאים הבאים: עיונים היסטוריים במקומה של דעת הקהל בחברה; מקומה של דעת הקהל בחברה המודרנית; תאוריה ומציאות; היבטים מתודולוגיים בחקר דעת קהל.

סוגיות במשפט ובמדעי החברה

הקורס נלמד במתכונת שנתית (3 ש"ש) וייתן ע"י מספר מרצים מהחוגים למדע המדינה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה ומחפולטה למשפטים. מטרתו של הקורס הינה להקנות לתלמידים שליטה בנישוח תאורטיות ומחקריות הרווחות בתחום עיון זה, וזאת באמצעות הכרות עם כווני המחקר וההגות המעסיקים את מורי התכנית. בתשס"ג יוקדש הקורס לחמש סדרות של ארבע הרצאות כל אחת שיינתנו ע"י מורים שונים של התכנית. בנוסף, ישולבו במהלך הקורס פגישות משותפות לכל מורי התכנית וכן למרצים ומרצות שיוזמנו כאורחים.

סוציולוגיה סביבתית

הקורס עוסק ביחסי הגומלין בין הסביבה הפיזית לבין הסביבה החברתית- היינו, בין מערכות אקולוגיות מחד, ותהליכים חברתיים והתנהגות חברתית מאידך. למשל, נבחן את השפעותיהם של צמיחה כלכלית, תיעוש ופיתוח טכנולוגי על מערכות אקולוגיות, ואת ההשלכות הסביבתיות הכרוכות במשק האנרגיה של החברה התעשייתית; נבדוק כיצד אנו נערכים לסיכונים אקולוגיים וכיצד אנו מתמודדים עמם; ונתח את התגובות החברתיות האופייניות לאיומים אקולוגיים, כפי שהן מתבטאות בעמדות ובהתנהגות הציבור, בחתהוותן ובפעילותן של תנועות חברתיות-סביבתיות, במדיניות סביבתית, וכיו"ב. חובות התלמידים: מבחן בית.

המבנה התעסוקתי וארגון העבודה בחברה

מטרת הקורס לבחון את מקומה של העבודה ואת המאפיינים העיקריים של מבנה המקצועות בחברה התעשייתית המתקדמת, תוך שימת דגש על גישות תאורטיות להמשגת המקצוע כהחידת ניתוח סוציולוגית ועל גישות מתודולוגיות בבניית סולמות מקצועיים. נושאים אלה יבחנו בחקשר של מקום העבודה כמקור לתגומלים ברמת הפרט, ובחקשר של המבנה הריבודי ותהליכי המוביליות בחברה.

הגישות המערכתיות בתאוריה ובפרקטיקה הארגונית

הקורס יציג את הגישות המערכתיות בתאוריה הארגונית החל ממקורותיה בגישת הניהול המדעי, דרך התאוריה של צ'יסטר ברנרד, גישת התלות (contingency), גישת המערכת הפתוחה של כץ וקאהן, ועד לשימושי העכשוויים בתאוריות המנהיגות, התרבות הארגונית והמלידה הארגונית, ובפרקטיקות של שינוי ארגוני כגון RE-ENGINEERING והשיבה אסטרטגית. הגישות המערכתיות תבחן משתי פרספקטיבות: פרספקטיבת התאוריה הארגונית, ופרספקטיבת סוציולוגית ביקורתית. יוצגו השימושים הנעשים בשיח הארגוני במטפורות ובפרקטיקות מערכתיות מתחום ההנדסה, הקיברנטיקה, הסוציולוגיה, האנתרופולוגיה והפסיכולוגיה. יותחו פרויקטים מערכתיים של שינוי ארגוני, כגון: פיתוח מנהיגות, TQM. כמו כן יידונו סוגיות כגון מקומו של האדם בשיח המערכתית, גבולות מערכתיים בעיון של פריצת גבולות, השיח המערכתית בראי התאוריה המוסדית והשיח המערכתית ככח ידע.

פרופסיות וארגונים פרופסיונליים

הקורס עוסק בניחוח מאפייני הפרופסיות כתופעה חברתית מודרנית תוך התייחסות לרקע החיסטורי לצמיחתן, לתפקידן בהבניית החוויה המודרנית והפוסט-מודרנית, ולמקומן במבנת הכוח ובמנגנוני המדינה. במסגרת זו ייבחנו יחסי הגומלין בין השיח הפרופסיונלי לבין קטגוריות חברתיות מרכזיות כגון: מגדר, גזע ואתניות ומבנת ריבודי.

גישות תאורטיות להבנת המשפחה

מטרות הקורס לתת בסיס תאורטי רחב לתלמידי מוסמך המתמחים בנושא המשפחה. אחד מקווי האפיון החשובים ביותר של המשפחה הוא היותה צומת של דיסציפלינות אקדמיות שונות. עובדה זו מתבטאת לא רק בדרכי העיון בנושא מין, גיל וסוציאליזציה אלא גם בשיטות הטיפול המעשי. שיטות הטיפול המודרניות מבקשות ליישם תאוריות וממצאים מתחומי הפסיכולוגיה האינדיבידואלית והחברתית, תורת הארגון, הסוציולוגיה ההשוואתית, הביולוגיה, הכלכלה ועוד. מן הראוי שילמדו תאוריות אלה ותזומתן להבנת המשפחה, בעיותיה ודרכי ההתערבות בה.

סמינרים**אי-שוויון בחינוך**

לאי-שוויון בחינוך היבטים שונים וגורמים רבים. הסמינר יתמקד במאפייני בית-הספר ותכניות הלימודים כגורמים המשפיעים על אי-שוויון מגדרי, אתני וחברתי-כלכלי בחשיפה לידע ובהישגים לימודיים חובות התלמידים: השתתפות בדיונים, הצגת רפראט, וכתובת עבודה סמינריונית אמפירית כמותית. דרישות קדם: שיטות מחקר כמותיות או קורס מקביל.

אלימות ותוקפנות

לסמינריון יחיו שלושה חלקים. תחילה יוצגו מספר מודלים עיקריים לדיון באלימות ותוקפנות ובהתייחסות החברה אליהן. אח"כ יועמדו לדיון מספר מאמרים בתחום מחשבים האחרונות. לבסוף, הסטודנטים יציגו עבודות מחקר (שכוללות ניתוח נתונים כמותי או איכותני) שחם עצמם יערכו.

אנתרופולוגיה בישראל: רטרופקטיבה

דילמות חברתיות ראי המחקר האנתרופולוגי. תאומים לא מתואמים, סוציולוגים ואנתרופולוגים בוחנים את החברה הישראלית ממתנזה, שאלות ופרספקטיבות שונות: עליה וקליטה; עדות ומיעוטים; תרבות ודת. המחקר האנתרופולוגי בעידן הפוסט-חתישבותי. נדון בפרקי קריאה המציגים אספקטים אלו מתחליך ההתהוות והשינוי של החברה הישראלית והשתקפותם באופי הפרוייקט האנתרופולוגי.

אנתרופולוגיה יישומית

הסמינר באנתרופולוגיה יישומית יפרסם בפני הסטודנטים את העקרונות, הגישה והכלים של האנתרופולוגיה כמקצוע. כמו כן הסטודנטים יכירו תחומים ונושאים בהם עוסקים אנתרופולוגים יישומיים בעולם הרחב ובישראל ויתנסו התנסות מעשית על פי תחומי ענינם.

תוכני הקורס: התפתחות האנתרופולוגיה היישומית בארה"ב, בעולם ובישראל, אנתרופולוגיה יישומית ואנתרופולוגיה מעשית, תחומים שונים באנתרופולוגיה יישומית, דוגמאות מעבודות של אנתרופולוגים, סוגיות של אתיקת באנתרופולוגיה יישומית, מיומנויות של הצגה בעי"פ והצגה בכתב, אסטרטגיות התערבות וכלי עבודה לאנתרופולוג יישומי, אנתרופולוגיה יישומית כמקצוע.

התנסות: הסטודנטים יבחרו ארגון, תחום או נושא בו יתנסו בישום הפרספקטיבה והמתודולוגיה האנתרופולוגית, ויעמיקו את הבנתם לגבי הויבט התרבותי והבין-תרבותי ותורמתה של האנתרופולוגיה מעבר לגבולות האקדמית.

חובות התלמידים בקורס: נוכחות והשתתפות פעילה בכל השעורים.

תרגילים בכתב ובע"פ, התנסות מעשית והגשת עבודה סמינריונית (חקושרת את ההתנסות לתחומי הידע שבחרו מתוך הספרות).

זעת קהל ומודעות סביבתית

זעת קהל ומודעות הציבור חן בין חגורמים המרכזיים המשפיעים על שינוי דפוסי הפעולה של החברה המודרנית הפוגעים באיכות הסביבה ובמשאבים אקולוגיים. הסמינר יעסוק בניתוח אמפירי של סוגיות הקשורות בעיצוב ושינוי המודעות הסביבתית בישראל ובעולם, ובזיקה בין זעת הקהל לבין התנהגות חברתית ופוליטית.

חובות התלמיד: השתתפות פעילה; הגשת רפראט; עבודה סמינריונית.

הגירה, אזרחות וזכות לאומית

הקורס דן בחייוצרותם של דפוסי הגירה חדשים שנוצרו בעולם במהלך 50 השנה האחרונות ובהשפעתם על תפישות מסורתיות של אזרחות וזכות במדינת הלאום. פרק מיוחד יוקדש לדיון בסוגיית ההגירה והגירת עבודה, והשלכותיה על תפישת האזרחות והזכות הלאומית בישראל. הקורס מתחלק לשלוש סוגיות עיקריות: (1) דפוסי הגירה ותהוותם של מיעוטים אתניים חדשים בקרב מהגרים ומהגרי עבודה. (2) אזרחות בתאוריה ובמעשה, אילו משטרי הכללה (inclusion) והזרה (exclusion) חדשים מיוצרים על-ידי מדינות בניסיון להתמודד עם גלי הגירה המוניים שחלקם בלתי רצוי? (3) זכות לאומית ואתגר הרב-תרבותיות שקבוצות מהגרים חדשות מעמידות בפני מדינת האומה.

השלכות האינטימאדה על אבסלטה, העסוקה ושכר בישראל
 המשבר הכלכלי העולמי והאינטימאדה פגעו קשה בכלכלה הישראלית. הפגיעה בקבוצות אוכלוסיה שונות, גברים נשים, עדות ולאומים אינה שווה. יש מי שנפגע יותר ויש מי שנפגע פחות. במהלך הסמינר נשתמש בנתוני סקרי כח אדם, נתוני מעסיקים ונתונים אחרים לחקור את עומק הפגיעה בתעסוקה בשכר והכנסות בקטגוריות חברתיות שונות.
 תהרשמה לסמינר מותנית ביכולת שימוש בסיסת ב-Spss ובידע בשיטות כמותיות.

זהויות יהודיות

סמינר זה לתלמידים מתקדמים (M.A ודוקטורט) משותף לחוגים לסוציולוגיה ולחיסטוריה של עם ישראל. הוא יעסוק בחקר השוואתי של זהויות יהודיות בעבר ובהווה, בישראל ובתפוצות. הפגישות הראשונות יוקדשו להתייחסויות עיוניות לנושא הזהות תקולקטיבית והזהות היהודית כמקרה של זהות קולקטיבית. הקורס יבליט את ההבדלים, מזה, ועקרונות הרציפות, מזה, המאפיינים את הזהות היהודית בעידן המודרני. הקורס יתמקד בניסוחים הישראליים בני זמננו כנגד הניסוחים הדומיננטיים ביהדות אחרות. לסיום הקורס תוצג פרדיגמה אשר תבקש לשרטט הן את הכוחות של התכנסות והן את הכוחות של התרחקות ושיסוע. ניסוחים ספציפיים של הזהות היהודית יידונו בסיוע מרצים אורחים - היסטוריונים ואנשי מדעי החברה.

יחסים בין יהודים לפלסטינים במדינת ישראל

מטרת הקורס לנתח מערכת היחסים בין יהודים ופלסטינים במדינת ישראל על מורכבותם הרבה. תחילה, הקורס יתאר את היסטורית היחסים לפני קום המדינה ובתקופת המדינה. בהמשך יותחן הבסיס הפסיכולוגי ליחסים אלה. לאחר מכן, הקורס ינסה לתאר את אופי היחסים בעזרת ניתוח של מספר תחומים מרכזיים וביניהם תחום הפוליטיקה, החינוך, ומדיניות הקרקעות והפיתוח. בחלק הבא של השיעור יוצגו הדילמות המרכזיות העומדות בפני הרוב היהודי והמיעוט הפלסטיני במדינת ישראל. לבסוף, ייבחנו אפשרויות שונות להתפתחות מערכת היחסים בין יהודים ופלסטינאים במדינת ישראל. במסגרת הקורס יופיעו מומחים יהודים וערבים אשר יציגו בפני הסטודנטים נושאים מרכזיים של הקורס. כך יוכלו הסטודנטים להחשיף בפני זוויות שונות של ראייה בכל נושא.

כתיבה, ייצוג והדילמה הפוסט מודרנית באנתרופולוגיה

ברבע האחרון של המאה ה-20 עסוקה האנתרופולוגיה במה שמכונה לעתים 'משבר הייצוג'. עיקרו - בדיקה מחדש של הנחות יסוד, פרקטיקות מובילות ופרדיגמות תאורטיות. הקורס מתחקה אחר השורשים האינטלקטואליים, האפיסטמולוגיים, הפוליטיים והאתיים של התהליך ומאפיין פתרונות אפשריים למלכוד השתיקה הפוסט-מודרנית.

מדיניות החינוך בעידן פוסט מודרני

הסמינר יעסוק בהשלכות העידן הפוסטמודרני על מדיניות החינוך בישראל. נדון בשלוש סוגיות עיקריות: השלכות אי-הודאות ופיתוח האני 'יחסר הגבולות' על הדגש הבית-ספרי במדיניות החינוך; השפעת השינויים במבנה המעמדי והתעסוקתי וחקיטוב החברתי על סוגיות שוויון התודמנויות בחינוך; והשלכות הנאראטיבים הקבוצתיים לגבי סוגיית הממלכתיות והפלורליזם בחינוך. המשתתפים יפתחו עבודות עצמאיות שתתמקדנה בהיבטים שונים של מדיניות החינוך בארץ הקשורים לסוגיות אלה.

הסמינר מיועד לתלמידי תואר ראשון ושני במשותף. תנאי מוקדם לחשתתפות: תאוריות סוציולוגיות קלאסיות ותאוריה סוציולוגית בת זמננו.

נושאים נבחרים בסוציולוגיה של שוקי עבודה

הסמינר יעסוק במספר נושאים מרכזיים בשוקי עבודה של מדינות מפותחות: שינויים בשיעורי השתתפות של גברים ונשים, קביעת שכר והגידול באי שוויון בשכר, חיפוש עבודה, מתגרים בשוק העבודה, אפליה, ואיגודים מקצועיים.
 חובות התלמידים: השתתפות פעילה בסמינר, הצגת רפרט במהלך הסמסטר, והגשת עבודה סמינריונית.

סוגיות נבחרות בסוציולוגיה היסטורית ומוליטית

הסמינר יסקור ספרות העוסקת בשאלות מרכזיות בסוציולוגיה פוליטית. ביניהן: מדינה וחברה, יחסי מעמדות, תפקיד האידיאולוגיה בשינוי חברתי ואליטות חברתיות ופוליטיות. כמו כן יידונו שאלות מתודולוגיות ותאורטיות בשאלת היחס בין שתי הדיסציפלינות, סוציולוגיה והיסטוריה: מתי עדות היסטורית משמשת הוכחה לשאלה תאורטית סוציולוגית.

סביבה וחברה: סוגיות נבחרות

בעיות הקשורות ב"איכות הסביבה" - מהתדלדלותם של משאבי טבע ועד לזיהום האוויר והמים - הניעו למימדים העלולים לסכן לא רק את איכות חיינו, אלא אף את עצם הישרדותנו. התשובה האפשרית, לסכנות אלו כרוכה במונח "פיתוח בר קיימא" - כיוון חליפי של התפתחות חברתית, כלכלית, טכנולוגית ומדעית המאט או אף מונע את התמוטטותן של מערכות אקולוגיות, וזאת מבלי לפגוע בהכרח בהמשך הצמיחה הכלכלית וברוחה החברתית. מהו פיתוח בר קיימא? אילו שינויים חברתיים, כלכליים ופוליטיים נחוצים, ואיזה מחיר יידרש על מנת להגשימו? מה תהיה צמיחה של חברה המבוססת על פיתוח בר-קיימא? אלה יהיו השאלות שיעסיקו אותנו בסמינר זה. חובות התלמידים: השתתפות פעילה; הגשת רפרט; עבודה סמינריונית.

עמדות פוליטיות

מטרת סמינר אמפירי זה לנתח ניתוח כמותי ולקיים דיון תאורטי ואמפירי של עמדות הציבור בנושא תהליך השלום, תוך שימת דגש על הבסיס החברתי של עמדות אלה ועל הקשר בינו להתנהגות פוליטית ואלקטורלית. לצורך הניתוח הכמותי יעמוד לרשות הסטודנטים בסיס נתונים ששתי, עקבי, איכותי וגדול במיוחד של "מרכז תמי שטיינמץ למחקרי שלום" (מכיל למעלה מ-50 סקרים שנערכו לאורך 4 שנים). בסיס הנתונים מאפשר מגוון רחב של ניתוחים (על פני זמן ומעבר לזמן) ומתווה הזדמנות מצוינת עבור סטודנטים במגמות מתודולוגיות ליישום אמפירי של שיטות מתקדמות ולכתובת תיזה (כהרחבה של עבודת הסמינר).

ימומלץ מאוד לתלמידי מגמת החוג לסקרים ודעת-קחל ולכל מי שלקח את הקורס "ניתוח נתונים בעזרת מחשב".

ידישויות מוקדמות: יישומי מתשב למדעי החברה, שיטות מחקר כמותיות.

פרקטיקום בניצוח סקרים

הסדנה מיועדת לתלמידי שנה ב' במגמת סקרים ומחקרי דעת קהל. היא תשמש כמסגרת ליישום הידע התאורטי, המתודולוגי והסטטיסטי אשר נרכש בקורסים קודמים. במהלך הסדנה נבצע פרויקט משותף של סקר/מחקר על כל מרכיביו, החל מבנית כלים, דרך הזגימה, עבודת השדה וניתוח הנתונים, וכלה בדיווח הממצאים.

חובות התלמידים: השתתפות פעילה בכל שלבי המחקר; עבודת גמר.

שערים בחברה הישראלית

סמינר שנתי זה, המיועד לתלמידי M.A, יפתח במספר הרצאות עיוניות בנושא שערים ורב-תרבותיות בחברה בת זמננו. בהמשך יידונו השערים העיקריים שבחברה הישראלית - יהודים וערבים; אשכנזים ומזרחיים; דתיים (לאומיים וחרדים) וחילוניים; עולים חדשים ואוכלוסיה ותיקה. כמו כן, יוצגו גם ניתוחים של קבוצות יהודיות וקטנות כגון יהודי אתיופיה ומקרה העובדים הזרים. בהמשך יוצגו גם דפוסי הרב-תרבותיות כפי שמתגבשים בחברה הישראלית. בשלב זה (לאחר כמחצית הסמסטר) יתפזר הסמינר לעבודות עצמיות של הסטודנטים בהדרכה אישית מטעם מרצי הקורס. כל סטודנט ייפגש עם חמרים מספר פעמים, על מנת להתחיל ולהשלים את חלקה המרכזי של העבודה הסמינריונית. במחצית הסמסטר השני יתכנס שוב הסמינר לשמיעת הרפרטים של התלמידים ומשוב, וכן, לסיכום תאורטי של עבודת הסמינר.

תאגידי רב לאומיים: היבטים פוליטיים

הסמינר יעסוק בשאלת מקומם של תאגידי רב-לאומיים בייסדר הגלובלי. התיות הבסיסית המנחה את הסמינר היא כי במקביל לכוונת/יכולתן המתמעטות של ממשלות לדאוג לחלוקת טובין חברתיים, גוברת עוצמתם הכלכלית והפוליטית של תאגידי רב-לאומיים. כתוצאה מכך, גובר הלחץ הישיר על תאגידי רב-לאומיים להשתתף וליטול חלק באחריות לחלוקת טובין חברתיים. במסגרת הסמינר ידונו תאוריות שונות של גלובליזציה, ניתוחים ביקורתיים של נאו-ליברליזם, תאוריות צרכנות ואזרחות, וספרות מתקדמת אודות תנועות חברתיות וארגונים לא ממשלתיים המתמקדים בתאגידי רב-לאומיים.

הסמינר מכוון למתיבת עבודות סמינריוניות מתקדמות ותאורטיות המתמקדות בהשלכות ובמשמעויות הפוליטיות של נוכחותם ופיתוחם של תאגידי רב-לאומיים במדינות עשירות ועניות.

עיצוב מדיניות ציבורית - תאוריות וגישות

הסמינר יעסוק במאפייני ביורוקרטיות ציבוריות וטיפוסים שונים של ביורוקרטיות ציבוריות. ייסקרו גישות מרכזיות רלבנטיות בתחום הארגונים. מוקדי מחקר: ביורוקרטיות ציבוריות והמערכת הפוליטית, ביורוקרטיות ציבוריות והצרכנים, מאפיינים מבניים של ביורוקרטיות ציבוריות ודמוסי עיצוב, יישום והערכת מדיניות.

החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה

תואר ראשון

סמסטר א'

שנה א' - קורסי חובה

		הדרכה בספרייה		1009.1000
		פירוט ראה בפרק הכלל פקולטטי		
		מבוא לאנתרופולוגיה		1041.1101
ש'ת' / פרופ' שוקד משה	101	ג'	16-14	.01 שיעור:
גב' ארז דורית	106	ד'	10-08	.02 תרגיל:
מר ארז תמיר	206	ה'	19-17	.03 תרגיל:
מר ארז תמיר	205	א'	19-17	.04 תרגיל:
מר גרי אהוד	419	ד'	12-10	.05 תרגיל:
מר יבלברג ירון	205	ב'	14-12	.06 תרגיל:
מר יבלברג ירון	106	ד'	18-16	.07 תרגיל:
גב' סעד ענת	205	א'	17-15	.08 תרגיל:
גב' סעד ענת	205	ב'	16-14	.09 תרגיל:
		מבוא לסוציולוגיה		1041.1102
ש'ת' / פרופ' שמיר רונן	101	ג'	13-11	.01 שיעור:
גב' ארנון נטע	106	ב'	12-10	.02 תרגיל:
מר גלרנטר ליאור	419	ד'	14-12	.03 תרגיל:
גב' גרויסמן נטלי	205	א'	10-08	.04 תרגיל:
גב' דיאב אומיימה	106	ג'	11-09	.05 תרגיל:
גב' זהר יעל	205	א'	15-13	.06 תרגיל:
גב' זהר יעל	105	ב'	16-14	.07 תרגיל:
גב' סבאג אריגי	103	ד'	12-10	.08 תרגיל:
מר תבורי עידו	207	ב'	18-16	.09 תרגיל:
		מבוא לסטטיסטיקה לסוציולוגים		1041.1104
ש'ת' / ד"ר בורשטיין דיצה	110	ה'	12-10	.01 שיעור:
מר הלמן ניר	104	ב'	18-16	.02 תרגיל:
מר הלמן ניר	יפורסם	ג'	18-16	.03 תרגיל:
מר הלמן ניר	103	ג'	20-18	.04 תרגיל:

ש'ת'	מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדה"ח	1041.1105
ד"ר קמפ אדריאנה	101 13-10 א'	.01 שיעור:
מר גולדרינג יואב	206 14-13 ה'	.02 תרגיל:
מר גולדרינג יואב	105 17-16 ה'	.03 תרגיל:
מר גולדרינג יואב	105 18-17 ה'	.04 תרגיל:
גב' האוזר שירלי	206 15-14 ד'	.05 תרגיל:
גב' האוזר שירלי	206 16-15 ד'	.06 תרגיל:
גב' האוזר שירלי	105 18-17 ד'	.07 תרגיל:

ש'ת'	מבוא לשיטות מחקר	1041.2209
פרופ' שביט יוסי	110 16-14 ב'	.01 שיעור:
גב' גבאי לימור	208 17-15 ד'	.02 תרגיל:
גב' יואלי ענבל	103 14-12 ד'	.03 תרגיל:
גב' קרמר טל	205 10-08 ה'	.04 תרגיל:

קורס הרחבת בחברה הישראלית

ש"ת	סוציולוגיה היסטורית של יהודים וערבים במלסטינה-א"י: חברה וכלכלה	1041.3414.01
ד"ר גרינברג יצחק	201 19-17 א'	

קורסי תשתית

ש"ת	חינוך וחברה	1041.2610.01
פרופ' איילון חנה	210 13-10 ב'	
ש"ת	משפחה וחברה	1041.2604.01
ד"ר רוזנפלד מאיה	003 19-16 ב'	
ש"ת	ריבוד ואי שוויון	1041.2607.01
ד"ר אלון סיגל	210 19-16 ה'	
ש"ת	תאוריות סוציולוגיות של ארגונים	1041.2608.01
ד"ר פרנקל מיכל	210 15-12 ג'	

שנה ב' - קורסי חובה

יישומי מחשב למזעי החברה			1009.1105
פירוט ראה בפרק הכלל פקולטטי			
מבוא לשיטות מחקר			1041.2209
פירוט בפרק שנה א' - קורסי חובה			
תאוריות סוציולוגיות קלאסיות			1041.2191
ש' + ת'	001	ד' 12-09	.01 שיעור:
פרופ' שמיר רוזן			
גב' גרויסמן נטלי	207	ה' 11-10	.02 תרגיל:
גב' גרויסמן נטלי	207	ה' 12-11	.03 תרגיל:
גב' ליבנה עדית	205	א' 13-12	.04 תרגיל:
גב' ליבנה עדית	419	א' 14-13	.05 תרגיל:
שיטות מחקר איכותיות			1041.3321
ש' + ת'	110	ב' 14-12	.01 שיעור:
פרופ' שוקד משה			
מר יבלברג ירון	314	ד' 14-12	.02 תרגיל:
גב' נוה לילך	208	ד' 12-10	.03 תרגיל:
גב' נוה לילך	419	ב' 16-14	.04 תרגיל:
שיטות מחקר כמותיות			1041.3389
ש' + ת'	210	ד' 14-12	.01 שיעור:
פרופ' איילון חנה			
גב' בר קארין	318	ב' 10-08	.02 תרגיל:
גב' בר קארין	318	ה' 17.45-16	.03 תרגיל:
גב' יואלי ענבל	318	ב' 13-11	.04 תרגיל:

שנה ג' - קורסי חובה

שיטות מחקר כמותיות			1041.3389
פירוט בפרק שנה ב' - קורסי חובה			
שיטות מחקר איכותיות			1041.3321
פירוט בפרק שנה ב' - קורסי חובה			
תאוריה סוציולוגית בת זמננו			1041.3100
ש' + ת'	001	ה' 15-12	.01 שיעור:
ד"ר גולדקין סיגל			
מר גולדרינג יואב	205	ד' 15-14	.02 תרגיל:
מר גולדרינג יואב	108	ד' 18-17	.03 תרגיל:
גב' האוזר שירלי	419	ג' 13-12	.04 תרגיל:
גב' האוזר שירלי	419	ג' 14-13	.05 תרגיל:
סוציולוגיה של החברה הישראלית			1041.3102.01
ש'	201	ב' 19-16	
פרופ' יער אפריים			

			<u>קורסי בחירה</u>
ש"ת	לאומיות, טרנס לאומיות ועל לאומיות	1041.3555.01	
ד"ר קמפ אדריאנה	204 ב' 12-09		
ש"ת	מדיקליזציה ופיקוח חברתי	1041.3544.01	
ד"ר מזרחי נסים	110 ג' 15-12		
ש"ת	סוציולוגיה וסוציולינגוויסטיקה של	1041.3559.01	
פרופ' בן-רפאל אליעזר	204 ג' 20-17	לשונות בישראל	
ש"ת	סוציולוגיה סביבתית	1041.3502.01	
ד"ר גוטליב אבי	004 ג' 11.30-09		
ש'	פמיניזם, חברה ומשפט ¹	0608.1122.01	
גב' הקר דפנה	001 רוזנברג ג' 12-09		
			<u>סמינרים</u>
ס'	יהדות ישראלית	1041.3770.01	
ד"ר ארליך אבישי	425 ה' 19-16		
ס'	מדיניות החינוך בעידן פוסט מודרני	1041.3757.01	
פרופ' יוגב אברהם	421 ה' 12-09		
ס'	תרבות וגלובליזציה	1041.3792.01	
ד"ר רגב מוטי	425 ג' 20-17		
			<u>סמינרים שנתיים</u>
ס'	אנתרופולוגיה של שינוי דתי	1041.3789.01	
ד"ר גודמן יהודה	206 סמ' א': ב' 16-14		
	206 סמ' ב': ב' 19-17		
ס'	בתים משותפים: היבטים אתנוגרפיים	1041.3783.01	
ד"ר רבינוביץ דני	425 ד' 17-15	וסוציולוגיים	
ס'	דעת קהל ומודעות סביבתית	1041.4502.01	
ד"ר גוטליב אבי	420 ד' 17-15		
ס'	הגירה, אזרחות וזהות לאומית	1041.3773.01	
ד"ר קמפ אדריאנה	207 א' 15-13		

¹ ניתן במסגרת התכנית בלימודי נשים ומגדר. מספר המקומות מוגבל.

1041.3785.01	הדינמיקה של המבנה החברתי בישראל	ס' א'	13-11	419	פרופ' שטייר חיה
1041.3795.01	הפוליטיקה של תהליכי מיון במערכות חינוך בישראל	ס' ד'	12-10	207	ד"ר מזרחי נסים
1041.3794.01	זהות, תרבות ומעברים בשדה החינוך בישראל	ס' ד'	12-10	425	ד"ר גודמן יהודה
1041.3778.01	מסורת בחברה מודרנית: היבטים אנתרופולוגיים	סמ' א': ג' סמ' ב': ה'	12-10 14-12	419 419	ד"ר ע. גולדשטיין-גדעוני ד"ר ע. גולדשטיין-גדעוני
1041.3786.01	סטיית חברתית	ס' א'	17-15	421	פרופ' רחב גיורא
1041.4493.01	שיח טיפולי ורפרודוקציה חברתית	סמ' א': ד' סמ' ב': ד'	19-17 15-13	425 425	ד"ר מזרחי נסים

סמסטר ב'

שנה א' - קורסי חובה

		הדרכה בסמרייה - יפורסם		1009.1000
		מבוא לאנתרופולוגיה		1041.1101
ש'ת'	די"ר גודמן יהודה	201	ב' 16-14	.10 שיעור:
	מר יבלברג ירון	207	ד' 18-16	.11 תרגיל:
	גבי סעד ענת	419	א' 15-13	.12 תרגיל:
		מבוא לסוציולוגיה		1041.1102
ש'ת'	פרופ שמיר רונן	101	ב' 12-10	.10 שיעור:
	גבי גרויסמן נטלי	205	א' 11-09	.11 תרגיל:
	גבי זהר יעל	105	ד' 14-12	.12 תרגיל:
		מבוא לסטטיסטיקה לסוציולוגים		1041.1104
ש'ת'	גבי שטרן מיכל	004	ה' 12-10	.05 שיעור:
	מר הלמן ניר	104	ג' 16-14	.06 תרגיל:
	מר הלמן ניר	יפורסם	ג' 18-16	.07 תרגיל:
	מר הלמן ניר	106	ד' 20-18	.08 תרגיל:
		מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדה"ח		1041.1105
ש'ת'	די"ר קורדובה אבי	001	ה' 19-16	.08 שיעור:
	גבי האוזר שירלי	206	ד' 15-14	.09 תרגיל:
	גבי האוזר שירלי	206	ד' 16-15	.10 תרגיל:
	מר תבורי עידו	206	ב' 17-16	.11 תרגיל:
	מר תבורי עידו	207	ב' 19-18	.12 תרגיל:
		מבוא לשיטות מחקר		1041.2209
ש'ת'	די"ר אורן ענת	201	ב' 14-12	.05 שיעור:
	גבי גבאי לימור	105	ד' 18-16	.06 תרגיל:
	גבי יואלי ענבל	207	ב' 18-16	.07 תרגיל:
	גבי יואלי ענבל	106	ד' 12-10	.08 תרגיל:
	גבי קרמר טל	205	ה' 10-08	.09 תרגיל:
	מר שויד אורי	207	א' 17-15	.10 תרגיל:
	מר שויד אורי	314	ה' 14-12	.11 תרגיל:

קורסי הרחבה בחברה הישראלית

ש"ת	סוציולוגיה היסטורית של יהודים וערבים בפלסטין-א"י: חברה ופוליטיקה	1041.3413.01
ד"ר ארליך אבישי	201 ה' 18-16	
<u>קורסי תשתית</u>		
ש"ת	חינוך וחברה	1041.2610.02
פרופ' שביט יוסי	110 א' 17-14	
ש"ת	יסודות הפסיכולוגיה החברתית	1041.2605.01
פרופ' רוחאנא נדים	210 ד' 16-13	
ש"ת	מגדר וחברה	1041.2611.01
ד"ר לוצאטו דיאנה	003 ד' 13-10	
ש"ת	משפחה וחברה	1041.2604.02
פרופ' שטייר חיה	201 ג' 15-12	
ש"ת	פוליטיקה וחברה	1041.2602.01
ד"ר קמפ אדריאנה	210 ב' 12-09	
ש"ת	תרבות וחברה	1041.2603.01
ד"ר רגב מוטי	210 ג' 20-17	

שנה ב' - קורסי חובה

	יישומי מחשב למדעי החברה ראח בפרק הכלל פקולטטי	1009.1105
	מבוא לשיטות מחקר פירוט בפרק שנה א' - קורסי חובה	1041.2209
ש"ת	תאוריות סוציולוגיות קלאסיות	1041.2191
ד"ר מזרחי נסים	101 א' 20-17	06. שיעור:
גבי גרויסמן נטלי	106 ד' 09-08	07. תרגיל:
גבי גרויסמן נטלי	106 ד' 10-09	08. תרגיל:
גבי גרויסמן נטלי	206 ה' 11-10	09. תרגיל:
גבי גרויסמן נטלי	206 ה' 12-11	10. תרגיל:

ש'ת' ד"ר גודמן יהודה	210	שיטות מחקר איכותיות ד'	19-17	1041.3321 שיעור:	.05
מר יבלברג ירון גבי נוח לילך	109-דן-דוד 104	ג' א'	14-12 16-14	תרגיל: תרגיל:	.06 .07

שנה ג' - קורסי חובה

שיטות מחקר איכותיות פירוט בפרק שנה ב' - קורסי חובה				1041.3321	
ש'ת' ד"ר קורדובה אבי	001	תאוריה סוציולוגית בת זמננו ג'	12-09	1041.3100 שיעור:	.06
מר גולדרינג יואב	205	א'	17-16	תרגיל:	.07
מר גולדרינג יואב	205	א'	18-17	תרגיל:	.08
מר קצ'רגין עמר	206	ב'	11-10	תרגיל:	.09
מר קצ'רגין עמר	206	ב'	12-11	תרגיל:	.10
ש' פרופ' כהן ינון	003	סוציולוגיה של התברה הישראלית ג'	17-14	1041.3102.02	

קורסי בחירה

ש'ת' ד"ר ע. גולדשטיין-גדעוני	204	ארגוני עבודה בימן ב'	16-13	1041.3523.01	
ש'ת' ד"ר רבינוביץ דני	204	גלובליזציה, טרנס לאומיות והכלכלה החדשה ב'	13-10	1041.3550.01	
ש'ת' ד"ר רוזנפלד מאיה	003	סוגיות בהיסטוריה החברתית-פוליטית של הפלסטינים ג'	20-17	1041.3545.01	
ש'ת' ד"ר אלעזר דליה	004	סוציולוגיה של הפאשיזם א'	13-10	1041.3553.01	
ש'ת' ד"ר א. תורגמן גולדשמידט	204	עבריינות מחשב ה'	12-09	1041.3560.01	
ש'ת' ד"ר מנחם גילה	103	עירוניות בעידן הגלובליזציה ב'	19-16	1041.3561.01	

ש' גב' השילוני-דולב יעל	היבטים חברתיים של רפואה, מגדר ומריון' ¹ א' 12-10	326 גילמן	0608.1118.01
<u>סמינרים</u>			
ס' די"ר אלון סיגל	היבטים סוציולוגיים של העדפה מתקנת ד' 15-12	421	1041.3796.01
ס' פרופ' שביט יוסי	השלכות האינתיפאדה על אבטלה, העסקה ושכר בישראל ג' 20-17	106	1041.3798.01
ס' די"ר גוטליב אבי	סביבה וחברה: סוגיות נבחרות ב' 16-13	205	1041.3720.01
ס' די"ר אלעזר דליה	סוגיות נבחרות בסוציולוגיה היסטורית ומוליטית ה' 13-10	107	1041.3733.01
ס' פרופ' יער אפריים	עמדות מוליטיות ב' 19-16	205	1041.3764.01
ס' פרופ' איילון חנח	רפורמות בחינוך ב' 13-10	205	1041.3797.01

¹ ניתן במסגרת התכנית ללימודי נשים ומגדר. מספר המקומות מוגבל.

החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה

תואר שני

		<u>סמסטר א'</u>	
שוי"ת	תאוריות למתקדמים: זהות, תרבות וגלובליזציה	1041.4261.01	
פרופ' בן-רפאל אלעזר	110	17-15	א'
שוי"ת	תאוריות למתקדמים: חשיבה אנתרופולוגית בין מודרניזם למסס-מודרניזם ¹	1041.4262.01	
ד"ר רבינוביץ דני	110	19-17	ה'
שוי"ת	שיטות מחקר כמותיות למתקדמים א': רגרסיה לינארית	1041.4111.01	
ד"ר אלון סיגל	207	15-13	ד'
שוי"ת	מהרעיון אל הראיון - התנסות בתכנון וביצוע פרוייקט מחקר	1041.4259.01	
ד"ר בן דוד אורית ד"ר קלקא איריס	207	14-11.30	ג'
ש'	מתודה ומחקר בהיסטוריה ²	1051.4004.01	
ד"ר דה פריס דוד	419	19-16	ב'
שוי"ת	ערכים, עמדות ודעת קהל בחברה המודרנית	1041.4247.01	
פרופ' יער אפריים	207	17-14	ג'
שוי"ת	פרופסיית וארגונים פרופסיונליים	1041.4468.01	
ד"ר מזרחי נסים	207	19-17	ג'
שוי"ת	סוציולוגיה סביבתית	1041.3502.01	
ד"ר גוטליב אבי	004	11.30-09	ג'
שוי"ת	הגישה המערכתית בתאוריה ובפרקטיקה הארגונית	1041.4470.01	
מר לכדאו אורי	207	21-18	ב'

¹ תלמידים שלמדו במסגרת הקורס תאוריות סוציולוגיות ואנתרופולוגיות את הרבעון שניתן ע"י ד"ר רבינוביץ אינם רשאים ללמוד קורס זה.

² ניתן במסגרת החוג ללימודי עבודה. מספר המקומות מוגבל.

ש' פרופי פרס יוחנן	גישות תאורטיות להבנת המשמחה ¹ ד' 12-10 128 שאפל	1110.4295.01
ש' ד"ר מנחם גילח	היבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות ² ה' 14.45-13.15 104	1082.4026.01
סמינרים		
ס' פרופי כהן ינון	נושאים נבחרים בסוציולוגיה של שוקי עבודה א' 20-17 422	1041.4503.01
ס' פרופי יוגב אברהם	מדיניות החינוך בעידן פוסט מודרני ה' 12-09 421	1041.3757.01
ס' ד"ר מנחם גילח	עיצוב מדיניות ציבורית תאורטית וגישות ³ ה' 19.15-17.45 208	1082.4051.01
סמסטר א' + ב'		
ש' ד"ר בילסקי ליאורה ד"ר ברזילי גד ד"ר גרוס אייל ד"ר לביא שי פרופי שמיר רוני	סוגיות במשפט ובמדעי החברה א' 20-17 202 טרובובניץ	1411.5660.30
ש' ד"ר אורן ענת ד"ר אלון סיגל פרופי פוקס קמיל	סקרים: יסודות מתודולוגיים ודרכי ביצוע ב' 16-13 207	1041.4455.01
ס' ד"ר קמפ אדריאנה	סמינר סגל ³ ה' 21-19 210	1041.4129.01
סמינרים שנתיים		
ס' פרופי איילון חנח	אי שוויון בחינוך ד' 18-16 422	1041.4504.01
ס' פרופי רהב גיורא	אלימות ותוקפנות ד' 19-17 420	1041.4492.01

1 ניתן במסגרת ביח"ס לעבודה סוציאלית. מספר המקומות מוגבל.
2 ניתן במסגרת התכנית למדיניות ציבורית. מספר המקומות מוגבל.
3 חודעות על מועדי פגישות הסמינר מתפרסמות על לוחות המודעות.

1041.4491.01	אנתרופולוגיה יישומית	ב' 13-11	308 ספריית מדח"ח	ד"ר שבתאי מלכה	ס'
1041.4502.01	דעת קהל ומוזעות סביבתית	ד' 17-15	420	ד"ר גוטליב אבי	ס'
1041.3773.01	הגירה, אזרחות וזהות לאומית	א' 15-13	207	ד"ר קמפ אדריאנה	ס'
1041.4480.01	כתיבה, ייצוג והדילמה הפוסט-מודרנית באנתרופולוגיה	ב' 18-16	422	ד"ר רבינוביץ דני	ס'
1041.4456.01	פרקטיקום בביצוע סקרים ¹	ד' 21-18	422	ד"ר גוטליב אבי	סד'
1041.4505.01	שטחים בחברה הישראלית	ג' 17-15	422	פרופ' בן-רפאל אליעזר פרופ' פרס יוחנן	ס'
1041.4506.01	תאגידים רב לאומיים: היבטים פוליטיים	א' 13-11	422	פרופ' שמיר רוני	ס'
1051.4401.01	נשים משפחה עבודה ²	סמ' א': א' 18-16 סמ' ב': ג' 15-13	420 426	פרופ' שטייר חיה	ס'
סמסטר ב'					
1041.4264.01	תאוריות למתקדמים: אידיאולוגיה ותורת השיח ³	ג' 15-13	210	ד"ר קורדובה אבי	שו"ת
1041.4265.01	תאוריות למתקדמים: סגנונות בתמורות העיון האנתרופולוגי ³	ג' 13-11	210	פרופ' שוקד משה	שו"ת
1041.4263.01	תאוריות למתקדמים: תאוריות בריבוי ואי שוויון	ה' 18-16	210	פרופ' סמיונוב משה	שו"ת

¹ ניתן אחת לשבועיים.

² ניתן במסגרת החוג ללימודי עבודה. מספר המקומות מוגבל.

³ תלמידים שלמדו במסגרת הקורס תאוריות סוציולוגיות ואנתרופולוגיות את הדבעונים שניתנו ע"י ד"ר קורדובה ואו פרופ' שוקד, אינם רשאים ללמוד קורסים אלו.

ש"ת	שיטות מחקר כמותיות למתקדמים ב': משתנה תלוי קטגוריאלי	1041.4222.01
פרופ' איילון חנה	ד' 14-12 207	
ש"ת	קריאה ביקורתית של טקסטים אתנוגרפיים ¹	1041.4106.01
פרופ' שוקד משה	ב' 16-14 206	
ש"ת	מחקרי מעקב והערכה	1041.4469.01
פרופ' פרס יוחנן	ד' 16-14 207	
ש"ת	המבנה התעסוקתי וארגון העבודה בחברה	1041.4466.01
פרופ' יער אפריים	ג' 18-15 207	
ס'	סדנת תיזה ל-מ.א.	1041.4122.01
פרופ' שטייר חיה פרופ' שמיר רוני	ג' 20-18 422	
ש'	חיבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות ²	1082.4026.02
ד"ר מנחם גילה	ג' 15.30-14 208	
סמינרים		
ס'	אנתרופולוגיה בישראל: רטרוספקטיבה	1041.4507.01
פרופ' שוקד משה	ב' 21-18 422	
ס'	השלכות האינתיפאדה על אבטלה, תעסוקה ושכר בישראל	1041.3798.01
פרופ' שביט יוסי	ג' 20-17 203	
ס'	זהויות יהודיות	1041.4508.01
פרופ' בן-רפאל אליעזר פרופ' ניני יהודה	א' 20-16 203 קארטר	
ס'	יחסים בין יהודים לפלסטינים במדינת ישראל	1041.4509.01
פרופ' רוחאנא נדים פרופ' ברטל דני	ד' 21-17 104	
ס'	סביבה וחברה: סוגיות נבחרות	1041.3720.01
ד"ר גוטליב אבי	ב' 16-13 205	

¹ חופף לקורס מחקר ותאוריה באנתרופולוגיה שניתן בשנים קודמות.
² ניתן במסגרת התכנית למדיניות ציבורית. מספר המקומות מוגבל.

ס' 1041.3733.01	סוגיות נבחרות בסוציולוגיה היסטורית ומוליטית	ה' 13-10	107	ד"ר אלעזר דליה
ס' 1041.3764.01	עמדות פוליטיות	ב' 19-16	205	פרופ' יער אפריים
ס' 1082.4065.01	הון חברתי ושינוי חברתי ¹	ה' 19.15-17.45	425	ד"ר מנחם גילח
ס' 1051.4432.01	אתניות ומגדר בשוק העבודה ²	ב' 19-16	420	פרופ' סמיונוב משה
<u>תואר שלישי</u>				
ס' 1041.5000.01	סדנת דוקטורנטים - שנתי	ה' 14-12	422	ד"ר רבינוביץ דני פרופ' שביט יוסי

¹ ניתן במסגרת התכנית למדיניות ציבורית. מספר המקומות מוגבל.
² ניתן במסגרת החוג ללימודי עבודה. מספר המקומות מוגבל.

סדנאות וקולוקויה¹סמסטר א' + ב'

1041.4300.01	סדנת תאוריה ותרבות	ה'	21-19	615	מרכזת: ד"ר עי גולדשטיין גדעוני (סמ' א) מרכז: ד"ר אי קורדובה (סמ' ב) פרופי אי בן-דפאל ד"ר יי גודמן ד"ר נ' מזרחי ד"ר אי קמפ פרופי יי שביט פרופי מ' שוקד פרופי ר' שמיר	סד'
1041.4301.01	סדנה בסוציולוגיה היסטורית ופוליטית	ה'	21-19	615	מרכז: ד"ר די רבינוביץ (סמ' א) מרכז: ד"ר אי קורדובה (סמ' ב) ד"ר אי גוטליב ד"ר נ' מזרחי ד"ר אי קמפ פרופי ר' שמיר	סד'
1041.4302.01	סדנת ריבוד ואי שוויון	ה'	16-14	615	מרכזת: פרופי חי איילון מרכזת: ד"ר סי אלון (סמ' ב) פרופי אי יוגב פרופי אי יער פרופי יי כהן פרופי מ' סמיונוב פרופי יי שביט פרופי חי שטייר	סד'
1041.4304.01	סדנה באנתרופולוגיה ויזואלית	ה'	16-14	527	מרכז: ד"ר די רבינוביץ (סמ' ב) מרכזת: גבי מ' אחרון-גוטמן ד"ר יי גודמן ד"ר עי גולדשטיין-גדעוני פרופי מ' שוקד	סד'
1041.4303.01	קולקויום חברה וסביבה	ג'	14-12	615	מרכז: ד"ר אי גוטליב פרופי יי פורטוגלי	סד'

¹ אינן נחשבות במניין השעות לתואר.

החוג לפסיכולוגיה

ראש החוג: פרופ' עמירם רביב

תואר ראשון

מרכז לימודי ה.ב.א.: ד"ר יונתן גושן
יועצת לימודי ה.ב.א.: ד"ר מישל סלואן

מטרת הלימודים

לחקות לתלמידים ידע בסיסי בתאוריה ובמחקר של הפסיכולוגיה בתחומיה השונים. לימודי התואר הראשון אינם מקנים לתלמיד הכשרה לעבודה מעשית בפסיכולוגיה. הכשרה כזו ניתנת במסגרת לימודי התואר השני.

קבלה

מועמד, שחתיקבל לחוג ואיננו מתחיל בלימודים, ומעוניין לדחות את תחילת לימודיו, חייב לפנות ליו"ר ועדת הקבלה ולנמק זאת. בכל מקרה לא יישמר למועמד מקום יותר משנה אחת.

ייעוץ וטיפול בפניות תלמידים

מרכז לימודי ה.ב.א. הינו אחראי אקדמי לתכנית הלימודים ולפניות תלמידים בנושאים עקרוניים הקשורים לתכנית הלימודים.

יועצת לימודי ה.ב.א. מטפלת בבירורים מיוחדים הקשורים לתלמידים עם נסיבות ובקשות חריגות. כמו-כן מטפלת היועצת בבירורים וקובלנות לגבי צוות ההוראה בחוג.

פנייה ליועצת לימודי ה.ב.א. תיעשה דרך גבי רבקה וזון, במזכירות הסטודנטים בחוג לפסיכולוגיה (טלפון: 6408839).

ניתן לפנות ליועצת, באופן אישי, תוך שמירת סודיות, גם בקשר לקשיים אישיים בהם נתקלים התלמידים.

לכל התלמידים הלומדים בשנים א', ב', או ג' מתפקד אחד מחברי הסגל כחונך

לתלמידי שנה א' - ד"ר שושנה שילח טל: 6408973

לתלמידי שנה ב' - ד"ר נירה ליברמן טל: 6406388

לתלמידי שנה ג' - ד"ר קרלו שטרנר טל: 6405471

מסלולי לימוד

בחוג שני מסלולי לימוד:

1. מסלול לימוד זר-חוגי, שבו לומד התלמיד שני חוגים, שמהם אחד הוא פסיכולוגיה.
2. מסלול לימוד חד-חוגי (מורחב), שבו לומד התלמיד מספר שעות רב יותר בפסיכולוגיה, ובנוסף שתי חטיבות לימודים בתחומים אחרים. ניתן לעבור למסלול הלימוד החד-חוגי רק עם סיום שנה א' בחוג.

תכנית הלימודים¹

מסלול לימוד ז'-חוגי	מסלול לימוד מורחב	מכסת חובות התלמיד
22 ש"ס	22 ש"ס	1. לימודי החוג
24 ש"ס	30 ש"ס	קורסי שנה א'
16 ש"ס	20 ש"ס	קורסי שנה ב'
4 ש"ס	10 ש"ס	קורסי שנה ג'
66 ש"ס	82 ש"ס	קורסי בחירה
		סח"כ
לימודי חוג שני	32 ש"ס	2. לימודים מחוץ לחוג ²

מבנה תכנית הלימודים³

במהלך שנות הלימודים חובה ללמוד חלק א' של הקורסים לפני חלק ב'

מס' ש"ס	אופן הוראה	קורסי שנה א'
2	שי	מבוא לפסיכולוגיה
2	ת'	תרגיל מתוקשב במבוא לפסיכולוגיה ⁴
4	שי	סטטיסטיקה לפסיכולוגים א'+ב' ⁵
4	ת'	
4	שי	פסיכולוגיה פיזיולוגית א'+ב'
4	שי	תורת האישיות א'+ב'
2	שי	פסיכולוגיה התפתחותית של הילד ⁶
2	שי	שיעור בחירה ⁷
		קורסי שנה ב'
2	שי	שיטות מחקר א' ⁸
2	ת'	
2	שי	פסיכולוגיה ניסויית ⁹
2	ת'	
2	שי	ניתוח שונות ויישומי מחשב ²
2	ת'	

- 1 חל על התלמידים המתחילים לימודיהם בתשס"ג.
- 2 כאשר היקף הלימודים בחטיבת רגילה גדול מ-16 ש"ס גדלה מכסת שעות הלימוד מחוץ לחוג בהתאם.
- 3 חובה ללמוד חלק א' של הקורסים לפני חלק ב'.
- 4 התרגיל מועבר באינטרנט - רצוי מחשב מחובר.
- 5 תלמידי מדעי החיים ותלמידי ניהול ילמדו את הקורס בחוג לפסיכולוגיה.
- 6 בשנה י"ל תשס"ג יינתן השיעור במקביל גם בשנה א' וגם בשנה ב'.
- 7 ניתן לקחת את שיעור הבחירה גם בשנה ב'.
- 8 דרישה מוקדמת לכל קורסי שנה ב': מבוא לפסיכולוגיה.
- 9 דרישה מוקדמת: סטטיסטיקה.

2	שי	פסיכולוגיה התפתחותית של המבוגר והזקן ¹
4	שי	פסיכולוגיה חברתית אי+בי
2	שי	פסיכולוגיה קוגניטיבית אי ²
2	שי	פסיכולוגיה של התפיסה אי ²
2	שי	פסיכולוגיה של הלמידה אי ²

קורסי שנה ג'

לקורסי שנה ג' רשאי להירשם מי שסיים את כל חובות הלימוד של שנה אי ושנה בי.

2	שי	מבטנים והערכת אי ⁴
4	שי	פסיכופתולוגיה אי+בי ⁵
4	תי	לימודי שדה
2	שי	גישות ושיטות בפסיכולוגיה
4	סי	סמינריון אמפירי
2	שי	קורס בחירה ⁶

תלמידי המסלול המורחב חייבים ללמוד 6 ש"ס נוספים מתוך קורסי הבחירה וכן סמינר אמפירי נוסף.

מסלול הלימוד המורחב

למסלול הלימוד המורחב ניתן להתקבל רק בשנה בי ללימודיו של התלמיד. בקשות להתקבל למסלול זה רשאים להגיש תלמידים שלמדו בשנה אי ותכנית מלאה בשני החוגים, והשיגו ממוצע 90 לפחות בחוג לפסיכולוגיה ו-85 לפחות בחוג השני, בתום שנת הלימודים הראשונה. חובות התלמיד במסלול המורחב: 82 ש"ס בפסיכולוגיה ובכלל זה סמינריון נוסף, כל ששת הקורסים הכוללים קוגניטיבית, תפיסה ולמידה, 6 ש"ס שיעורי בחירת נוספים, וכן שתי חטיבות בהיקף 16 ש"ס כל אחת, בשני חוגים אחרים (ראו רשימת החטיבות בפרק "תכניות לימודים"). הקבלה למסלול המורחב טעונה אישור של הוועדה החוגית לתואר ראשון. לימודי השנה הראשונה זהים בשני המסלולים. לתלמיד המתקבל למסלול המורחב ייחשבו לימודיו בשנה הראשונה בחוג האחר לחלק מהדרישות של אחת החטיבות (בתאום עם יועצת הכ.א.).

- 1 דרישה מוקדמת: פסיכולוגיה התפתחותית של הילד.
- 2 חינוכי הל על תלמידים שמתחילים לימודיהם בתשס"ג.
- 3 תלמידי המסלול המורחב חייבים גם בחלק בי של המבואות.
- 4 תלמידים שהחלו לימודיהם לפני תשנ"ט חייבים ללמוד מבטנים והערכה בי.
- 5 חובה ללמוד חלק אי של הקורסים לפני חלק בי.
- 6 מתוך קורסי הבחירה המיועדים לשנה ג' בלבד.

הדרכה בספרייה

כל התלמידים חייבים לעבור הדרכה בספרייה, שמטרתה להקנות להם מיומנות בסיסית להתמצאות בספרייה. חובה זו יש לבצע בסמסטר הראשון ללימודים.
הדרכה כוללת: הסבר על מבנה הספרייה ושירותיה, לימוד המערכת הממוחשבת, התמצאות ברשימות קריאה לקורסים חשובים, שיטת מיון הספרים וסידורם בספרייה.
 ההדרכה נעשית בלימוד יחידני, באמצעות לומדה אינטראקטיבית, תוך תרגול שאלות ותשובות. ההדרכה היא חד-פעמית ונמשכת כשעה לערך. ההדרכות יתקיימו בתחילת כל סמסטר.
 על התלמיד להירשם לאחת מקבוצות ההדרכה המתפרסמות בפרק "קורסים כלל-פקולטטיים" (או בדף התיקונים לדיעונו) במסגרת הרישום לקורסי החוג.
לא ניתן לעבור מסבוצה לקבוצה אלא במסגרת הרישום המקובל. מילוי חובת ההדרכה בספרייה הוא תנאי להשאלת ספרים בספרייה בהמשך.

מעבדה

תלמיד בחוג לפסיכולוגיה חייב להשתתף כנבדק במעבדות החוג במשך 15 שעות בשנה הראשונה. פרטים על נוהל ההשתתפות יימסרו לתלמידים בתחילת השנה. יש למלא חובה זו עד היום האחרון ללימודים בשנה"ל תשס"ג.
 מטרת החשתתפות היא:
 א. לשמש לתלמיד חוויה לימודית תוך כדי התנסות ישירה במחקרים הנעשים בחוג.
 ב. לקדם מחקרים הנעשים על ידי אנשי סגל החוג והתלמידים לפסיכולוגיה מחשנים המתקדמות.
 השלמת 15 שעות המעבדה בשנה א' היא תנאי לקבלת ציון בקורס מבוא לפסיכולוגיה (או לקבלת פטור ממנו) ולרישום לקורסי שנה ב'.
 לא יהיה רשאי התלמיד להמשיך לימודיו בחוג, עד להשלמת חובה זו.

סמינריונים

כל תלמיד בחוג במסלול הלימוד הדו-חוגי חייב להשתתף באורח פעיל ולהגיש עבודה בסמינריון אמפירי.
 הסמינריון מיועד רק לתלמידי שנה ג' שמילאו את כל הדרישות המוקדמות של שנים א' ו-ב' בלימודיהם. התלמידים יחויבו להגיש במהלך סמסטר א' הצעת מחקר כתובה או כל עבודה אחרת שתידרש ע"י המורה. עבודה זו יש להגיש עד היום האחרון של סמסטר א' בשנה"ל תשס"ג. ציון הסמינר יהווה 15% מתציון הסופי. את העבודה הסמינריונית יש להדפיס ולצרף את כל חומר השאלונים וההסתכלויות הקשורים בעבודה. כל שאלון שחוכן לשם עבודה סמינריונית חייב לקבל תחילה אישור בחתימת המרצה המזדריך בעבודה הסמינריונית. בלי רשות מורה הסמינריון אין תלמיד רשאי לפרסם בכל צורה שהיא את העבודה הסמינריונית שלו.

כל תלמיד יחויב להגיש בנפרד עבודה סמינריונית עצמאית.

המחקר יוכל להתבצע בצוות, באישור ועל פי שיקול דעתו של מורה הסמינר. המועד האחרון להגשת העבודה הסמינריונית: עד שלושה חודשים מהיום האחרון לסמסטר ב'. אם מתעורר צורך באורכה בעבודה הסמינריונית יש לקבל אישור המורה לכך. האורכה המירבית היא עד היום האחרון של סמסטר א' של השנה העוקבת. האורכה היא אקדמית בלבד, אך גורות בעקבותיה תשלום שכר לימוד בשנה העוקבת.
 מועדים אלה הינם סופיים. במקרים יוצאים מהכלל ניתן לפנות בבקשה מיוחדת מלווה בחמלצת ממורה לועדת ההוראה של הפקולטה למדעי החברה. העבודה הסמינריונית תוגש למזכירות ויירשם מועד הגשתה. התלמיד מתבקש לשמור עותק נוסף של העבודה הסמינריונית אצלו.

תקנות החוג

1. מועדי בחינות

- א. מוצעים שני מועדי בחינה, מועד א' ומועד ב'. החוג ממליץ לכל התלמידים לגשת למועד א'. (לתשומת לבכם, ישנה סבירות גבוהה שמועדי ב' של הבחינות יקבעו לזמן חופף לתאריך בחינות של שנים אחרות. יש לקחת זאת בחשבון בתכנון לוח הבחינות).
- ב. מועד ב'
רשאי לגשת למועד ב' מי שלא ניגש למועד א', מי שנכשל במועד א', או מי שרוצה לשפר ציון חיובי של מועד א'. בכל מקרה הציון האחרון הוא הציון הקובע. אין הגבלה במספר הקורסים בהם אפשר לגשת למועד ב'.
- ג. מועד נוסף בגין שירות מילואים
תלמיד הזכאי למועד נוסף/מיוחד בגין שירות מילואים יגיש את הבקשה למועד זה למזכירות החוג, לגבי נדיבה קרקובר.
- ד. בחינת פטור בסטטיסטיקה
תלמידים שקבלו אישור מהמזכירות לגשת לבחינת הפטור חייבים להבחין בבחינה עם תחילת השנה הראשונה ללימודיהם בחוג. לא קיים מועד ב' לבחינה זו. מי שנכשל בבחינת הפטור או שלא ניגש אליה בתחילת השנה הראשונה חייב ללמוד את הקורס המלא.

2. חזרה על קורסים

- א. תלמיד שנכשל בקורס חובה חייב לחזור על הקורס בשנה העוקבת.
- ב. תלמיד שלמד שנית קורס חובה המחווה דרישה מוקדמת לקורסים מתקדמים לא יוכל ללמוד באותה שנה את הקורסים המתקדמים.
- ג. אין חזרה על קורסים לצורך שיפור ציון חיובי.

3. נהלי הגשת עבודות למעט עבודות סמינריוניות

- א. עבודות המוטלות במהלך קורס יש להגיש עד היום האחרון של הסמסטר בו נערך הקורס.
- ב. עבודות סיום קורס יש להגיש תוך שלושה חודשים מהיום האחרון לסמסטר בו נערך הקורס, אלא אם כן קבע המורה תאריך מוקדם יותר.
במקרים חריגים ניתן לקבל אורכה של חודש לכל היותר, וזאת באישור מראש ובכתב, של המורה.

4. הפסקת לימודים אקדמית

- א. תלמיד שקיבל ציון סופי שלילי בקורס חובה, חוזר על הקורס, וקבל ציון סופי שלילי גם בפעם השנייה - יופסקו לימודיו בחוג.
- ב. תלמיד שנכשל (קבל ציון סופי שלילי) ב-3 קורסי חובה שונים במהלך לימודיו יופסקו לימודיו בחוג (כל הכישלונות נחשבים, כולל כישלונות בקורסים שהתלמיד חוזר עליהם בהצלחה). הערה: מדובר על כישלון סופי בקורס, ולא על כישלון במועד א' שתוקן במועד ב'.

5. פטור על סמך קורס חופף

- תלמיד זו-חוגי בחוג לפסיכולוגיה, אשר קיבל פטור מקורסי חובה על סמך קורסים חופפים בחיקף עד 10 ש"ס, אינו חייב בהשלמת שעות בחוג לפסיכולוגיה. תלמיד אשר קיבל פטור בחיקף העולה על 10 ש"ס חייב בהשלמת שעות בקורסי בחירה בחוג. תלמיד כזה חייב ללמוד בחוג מכסה של 56 ש"ס לפחות.
- א. תלמידי המסלול חזו חוגי בפסיכולוגיה ובניהול ילמדו בחוג לפסיכולוגיה את הקורסים: סטטיסטיקה לפסיכולוגים א+ב', ניתוח שונות ויישומי מחשב. התלמידים יהיו פטורים מסטטיסטיקה לניהול בחוג לניהול ויהיו חייבים בקורס מבוא לסטטיסטיקה בחוג לניהול.
- ב. תלמידים שסיימו את הקורס יסודות הפסיכולוגיה החברתית בחוג לסוציולוגיה פטורים מחקורס מבוא לפסיכולוגיה חברתית בחוג לפסיכולוגיה.

6. מועמדים בעלי תואר אקדמי קודם (חוג לאחד תואר)

- תלמידים אלה, אשר במסגרת לימודיהם הקודמים לא למדו קורסים בתחום הפסיכולוגיה, תכנית לימודיהם תהיה תכנית הרגילה במסלול חזו-חוגי בחוג לפסיכולוגיה (66 ש"ס). תלמידים אשר במסגרת לימודיהם הקודמים למדו קורסים בתחום הפסיכולוגיה, יוכלו לקבל פטור של עד 10 ש"ס מקורסי חובה בלבד על סמך לימודים אלה. עם סיום הלימודים תוענק תעודה מיוחדת, המקנה את הזכות להמשיך לימודים לתואר שני בחוג לפסיכולוגיה בכפוף לתנאי הקבלה.
- לצורך אישור הפטור מקורסים, על המועמדים לפנות מיד עם קבלת הודעת הקבלה מהאוניברסיטה למוכירות החוג לפסיכולוגיה ולהמציא רשומת לימודים רשמית מלימודיהם הקודמים. הדרכה להליך אישור הפטור תינתן במזכירות החוג.
- תלמידים אשר על-סמך לימודיהם הקודמים יקבלו פטור מקורסים בחיקף העולה על 10 ש"ס (לרבות אלה שסיימו לימודי חטיבה בפסיכולוגיה), יחויבו בתכנית השלמות בלבד ומעמדם ישונה למעמד של תלמידים ב"מעמד מיוחד". סיום תכנית ההשלמות אינה מוכה בתעודה או בתואר אקדמי, אך מקנה זכות להגיש מועמדות לתואר שני בפסיכולוגיה. בשיקולי הקבלה לתואר השני יובא בחשבון הציון הממוצע המשוקלל בתכנית ההשלמות.

7. שקלול ציון הגמר

א.	שקלול ציון הגמר במסלול הלימוד חזו-חוגי:	
	מוצע משוקלל בקורסים	85%
	סמינריון אמפירי	15%
ב.	שקלול ציון במסלול הלימוד המורחב:	
	קורסי חוג	60%
	2 סמינרים	20%
	2 חטיבות	20%

(10% כל סמינר)

מפתח חישוב ממוצע הקורסים¹**מסלול הלימוד הדו-חוגי**

2	מבוא לפסיכולוגיה
2	תרגיל מתוקשב במבוא לפסיכולוגיה
6	סטטיסטיקה לפסיכולוגים א'+ב'
4	פסיכולוגיה פיזיולוגית א'+ב'
4	תורת האישיות א'+ב'
4	שיטות מחקר א'
4	פסיכולוגיה ניסויית
4	ניתוח שונות ויישומי מחשב
2	פסיכולוגיה התפתחותית של הילד
2	פסיכולוגיה התפתחותית של המבוגר וחזקן
4	פסיכולוגיה חברתית א'+ב'
2	פסיכולוגיה קוגניטיבית א' ¹
2	פסיכולוגיה של התפיסה א' ¹
2	פסיכולוגיה של הלמידה א' ¹
2	מבחנים והערכת א'
4	פסיכופתולוגיה א'+ב'
2	עבודה שדה
2	גישות ושיטות בפסיכולוגיה
4	שני קורסי בחירה
10.24	סמינריון אמפירי

מסלול הלימוד המורחב

מפתח החישוב זהה למפתח בתכנית הדו-חוגית, עם השינויים הבאים :

4	פסיכולוגיה קוגניטיבית א'+ב'
4	תפיסה א'+ב'
4	למידה א'+ב'
6	6 ש"ס שיעורי בחירה נוספים
8.5	סמינריון אמפירי ראשון
8.5	סמינריון אמפירי שני

¹ חל על תלמידים שיחלו את לימודיהם משנה"ל תשס"ג.

תכנית לימודים לתואר ראשון במסלול דו-חוגי בביולוגיה ובפסיכולוגיה עם דגש במדעי המוח

מטרה

התכנית מיועדת לקבוצה נבחרת של תלמידים בעלי עניין במדעי המוח. מטרת התכנית לספק לתלמידים הכשרה אקדמית בסיסית גם בפסיכולוגיה וגם במדעי העצב. בוגרי תכנית זו יוכלו להמשיך בלימודי תואר שני במסגרת החוג לפסיכולוגיה והפקולטות למדעי החיים ולרפואה.

קבלה

תלמידי התכנית ייבחרו מבין המועמדים שעומדים בתנאי הקבלה של החוג לפסיכולוגיה ושל הפקולטה למדעי החיים. תלמידים מצטיינים חלומדים בתכנית דו-חוגית פסיכולוגיה וביולוגיה שסיימו שנה א' במלואה בהצטיינות (בממוצע 90 בפסיכולוגיה ובביולוגיה) יוכלו להגיש בקשה להתקבל למסלול פסיכולוגיה וביולוגיה עם דגש במדעי המוח.

מלגות

תינתנה מלגות - חצי שכר לימוד לתלמידים מצטיינים.

ניהול אדמיניסטרטיבי

ירשום התלמידים ייערך על ידי מזכירות הסטודנטים של שני החוגים: ביולוגיה ופסיכולוגיה. הרכו האקדמי יפתור בעיות של שני החוגים שעלולות להתעורר במערכת הלימודים תוך תיאום עם הדקאנים ועם ועדות ההוראה של שתי הפקולטות.

מבנה תכנית הלימודים

התכנית מבוססת על תכנית לימודים דו-חוגית של ביולוגיה ופסיכולוגיה. נוספים לה מספר קורסים מיוחדים לצורך פיתוח הידע ושיטות המחקר במדעי המוח. לימודי שנה א' כוללים הרבה קורסים במקצועות יסוד. לימודי שנה ב' הופכים ליותר ספציפיים בנושאי מוח וספציפיות זו הולכת וגדלה בלימודי שנה ג'. עומס הלימודים הפרונטליים גדול מאוד בשנה א', יורד בשנה ב' וקטן אף יותר בשנה ג', שבה התלמידים אמורים להקדיש זמן רב יותר לעבודה עצמית הן במסגרת הסמינריון הכיתתי הנייל והן במסגרת סמינריוני המחקר בפסיכולוגיה.

תואר

התואר המוצע לתלמידי התכנית הוא בוגר אוניברסיטה (B.Sc.). בתכנית לימודים דו-חוגית בביולוגיה ובפסיכולוגיה עם דגש במדעי המוח. התעודה תיחתם על ידי הרקטור ושני דקאני הפקולטות הנוגעים בדבר.

מבנה תכנית הלימודים במסלול דו-חוגי בביולוגיה ובספיכולוגיה עם הדגש במדעי המוח

מדעי החיים		פסיכולוגיה	
קורסי ליבה בביולוגיה	מדעי היסוד		
	כימיה כללית (4) פיסיקה א' (6) מתמטיקה (6)	מבוא לפסיכולוגיה (2) תרגיל מתוקשב במבוא לפסיכולוגיה (2) סטטיסטיקה (4) פסיכולוגיה פסיכולוגית (2) אישיות (2) פסיכולוגיה פסיכולוגית (2) סטטיסטיקה (4) אישיות (2) פסיכולוגיה התפתחותית של הילד (2) ¹	שנה א' סמסטר א' סמסטר ב'
ביולוגיה של התא (4)	כימיה אורגנית (6) כימיה פיסקלית (6) כימיה פיסקלית (6) פיסיקה ב' (6)	שיטות מחקר (4) פסיכולוגיה חברתית (2) פסיכולוגיה קוגניטיבית - תפיסה- למידה (6) ניתוח שונות ויישומי מחשב (4) פסיכולוגיה ניסויית (4) פסיכולוגיה חברתית (2) מח והתנהגות ^{2,3} (2)	שנה ב' סמסטר א' סמסטר ב'
ביולוגיה אנזימולוגיה ומטבוליזם (7) אבולוציה (5) גנטיקה (4) פיזיולוגיה של בעלי חיים א' (3) נירואנטומיה (4) מעבדה אחת מתוך רשימת מעבדות ביולוגיות (4)	חקבץ 1 מתוך 2 - (14) <u>חקבץ פסיכולוגיה - ביולוגיה</u> אנדוקרינולוגיה (2) נירואנדוקרינולוגיה (2) תקשורת מולקולרית בין תאי עצב (4) עיבוד מידע במערכת העצבים (2) נירואתולוגיה (3) סה"כ - 14	פסיכופתולוגיה (2) לימודי שדה (2) סמינריון מחקר (2) פסיכופתולוגיה (2) לימודי שדה (2) סמינריון מחקר (2)	שנה ג' סמסטר א' סמסטר ב'
	חקבץ הישוביות עצבית אלגברה לינארית (6) ביולוגיה חישובית (4) הישוביות עצבית (4) מחשבים - תכנות (3) דרישה מוקדמת לחקבץ סה"כ - 14 סמינריון (2) + קורסי בחירה (20)***		
	סה"כ - 101	(2)58	סה"כ ש"ס: 159

1 החל בשנה"ל תשס"ג יילמד הקורס בשנה א'. בשנה"ל תשס"ג ינתן הקורס גם לתלמידי שנה א' וגם לשנה ב'.
 2 השינוי הל רק על תלמידים שהחלו לימודיהם בשנה"ל תשס"ג.
 3 ניתן לקחת גם בשנה ג'.

תכנית לימודים במתמטיקה ושתי חטיבות מורחבות מבין: כלכלה, פסיכולוגיה ופילוסופיה (0379)

תאור התכנית ומטרותיה

תכנית הלימודים המוצעת מיועדת לתת לתלמידים בעלי סקרנות אינטלקטואלית, המעוניינים להרחיב את יריעת הלימודים לתואר ראשון לקראת לימודים גבוהים, מסגרת לימודים ייחודית ויוקרתית. התכנית תאפשר להם לרכוש תוך-כדי לימודי התואר הראשון, בסיס מוצק ורחב הן במתמטיקה והן בשני תחומים נוספים במדעי החברה והרוח. כוונת התכנית היא לחזק מגמות מחקריות מתחומים של מדעי החברה והרוח בהם יש לרקע המתמטי חשיבות מכרעת.

מבנה תכנית הלימודים¹

מסגרת הלימודים היא תכנית חזו-חוגית (חקיימת) במתמטיקה עם חוג נוסף מפקולטה אחרת, כאשר במקום לימודים בחוג הנוסף, ילמד התלמיד שתי חטיבות מורחבות מתוך החוגים: כלכלה, פסיכולוגיה ופילוסופיה.

- תכנית הלימודים כוללת 141 ש"ס, מחן:
 א. במתמטיקה 77 ש"ס.
 ב. בשתי החטיבות 32 ש"ס בכל חטיבה.

חטיבה בפסיכולוגיה - בהיקף 32 שעות

<u>חטיבה</u>	<u>שם הקורס</u>	<u>היקף בש"ס</u>
שנה א'	מבוא לפסיכולוגיה	4
	פסיכולוגיה פיזיולוגית	4
	אישיות א'	2
שנה ב'	שיטות מחקר	2
	ניתוח שונות ויישומי מחשב	2
	פסיכולוגיה קוגניטיבית (חלק א' או ב')	2
	תפיסה א'+ב'	4
	למידה א'	2
שנה ג'	מבחנים והערכה א'	2
	פסיכולוגיה חברתית א'+ב'	4
	שיעורי בחירה	4
	סה"כ	32 ש"ס

¹ הטיפול בתלמידים הוא בזכירות תלמידי בית-הספר למדעי המתמטיקה. הרישום לקורסים בלימודי החטיבות יתבצע בחוגים הרלבנטיים.

החטיבה בפסיכולוגיה

תכנית הלימודים:

שנה א'

מבוא לפסיכולוגיה למדה"ח (שו"ת, 4 ש"ס).

חקורס ניתן במסגרת תקורסים הכלל-פקולטטיים ומחייב השתתפות ב-5 שעות ניסוי. תלמיד אשר לא ישלים את חובת שעות הניסוי עד תום הסמסטר בו הוא לומד את חקורס, לא יהיה זכאי לקבלת ציון בקורס (גם אם נבחן בו).

תנאי מעבר לשנה ב': ציון 60 ומעלה במבוא לפסיכולוגיה למדה"ח.

שנה ב'

תתלמיד יבחר קורסים בחיקף של 12 ש"ס, מהם שני קורסים שנתיים (סה"כ 8 ש"ס) ושני קורסים סמסטריאליים (סה"כ 4 ש"ס).

שני הקורסים השנתיים (חנייתים בסמסטרים א' ו-ב') ייבחרו מתוך הארבעה האלה:
 תורת האישיות (א'+ב')¹
 פסיכולוגיה פיזיולוגית (א'+ב')¹
 פסיכולוגיה חברתית (א'+ב')^{1,2}
 פסיכולוגיה התפתחותית של הילד
 פסיכולוגיה התפתחותית של המבוגר וחזקן³

שני הקורסים הסמסטריאליים ייבחרו מתוך רשימת שיעורי תבחירת.

שיעורי הבחירה המוצעים בתשס"ג:

- יחסים בין-אישיים בקבוצה
- בחירות קריירה מקצועית ע"פ נטיות וכשרים
- גורמים קוגניטיביים בחתנהגות צרכנים
- התפתחות החשיבה בתקופת הילדות המוקדמת
- התפתחות ייצוגים מנטליים בגיל הרך
- זמן פסיכולוגי
- זה הכל בראש שלך

קורסי שנה ב' ניתנים במסגרת החוג לפסיכולוגיה. מספר המקומות בכל קורס מוגבל. במקרים הדרושים יעוץ מיוחד תפנה מזכירות הפקולטה את התלמידים הנוגעים בדבר ליועץ החטיבה בחוג לפסיכולוגיה.

תלמידי חטיבת העשרה יוכלו להירשם לקורסי בחירה בלבד, אם ייוותרו בהם מקומות פנויים.

¹ חובה ללמוד חלק א' של חקורס לפני חלק ב'.

² תלמידי החוג לסוציולוגיה אינם רשאים ללמוד קורס זה במסגרת החטיבה.

³ דרישה מוקדמת: התפתחותית של הילד.

תיאור הקורסים

מבוא לפסיכולוגיה

הקורס מהווה מבוא לתחומי הפסיכולוגיה השונים, וכולל התמקדות על מושגי היסוד, הגישות התאורטיות והמתקדמות הרווחות בפסיכולוגיה, ותאור עקרוני של כלי המחקר.

תרגיל מתוקשב במבוא לפסיכולוגיה

התרגיל יתמקד בנושאים נבחרים מתחומי הפסיכולוגיה השונים, ויאפשר העמקה של הידע שנרכש בשיעור המבוא, רכישה ותרגיל של מיומנויות אקדמיות בסיסיות. התרגיל יתנהל כולו ברשת האינטרנט ויחייב עבודה מול מחשב.

סטטיסטיקה לפסיכולוגים א'

סטטיסטיקה ומחקר בפסיכולוגיה, קומבינטוריקה והסתברות, התפלגות הביניים ובדיקת השערות, מצבי מרכז ופיזור, טבלאות גרפים ומדדי קשר (מתאמים).

סטטיסטיקה לפסיכולוגים ב'

התפלגות הדגימה ובדיקת השערות, מבחני z, מבחני t, מבחן F, מובהקות מתאמים, רגרסיה וניבוי, מתאם חלקי ומרובה, מבחנים לא פרמטרים.

פסיכולוגיה פיזיולוגית - א'

הקורס עוסק ביסודות העצביים והכיו-כימיים להתנהגות בני אדם ובעלי חיים אחרים, ייסקרו: הולכה עצבית והעברה סינפטית, נוירואנטומיה בסיסית, שיטות מחקר בפסיכוביולוגיה ותהליכים פסיכופיזיולוגיים של מוטיבציה, תחושה.

פסיכולוגיה פיזיולוגית - ב'

הקורס מיועד לדון בבסיס הביולוגי של התנהגויות כגון עוררות ושינה ופעילות מינית, אספקטים של למידה כגון חיווק, רכישה של אינפורמציה וזיכרון, סגנון קוגניטיבי, הפרעות בתחום הפסיכופתולוגיה והשפעת לחץ ומצבי נפש על מערכות פיזיולוגיות, כגון: המערכת החיסונית ותחושת כאב. מעורבות מערכת עצבים מרכזית בהתנהגויות אלו תידון ברמה אנטומית, פיזיולוגית, ביוכימית ופרמקולוגית.

תורת האישיות - א'

הקורס דן בתאוריות השונות של האישיות ומדגיש את ההיבטים החשואתיים בין הגישות השונות. התאוריות הנלמדות הן של פרויד, יונג, אריקסון וסליבן.

תורת האישיות - ב'

קורס זה הוא המשך ישיר של הקורס תורת האישיות א', התאוריות הנלמדות בחלק זה של הקורס הן: רוג'רס, מסלאו; קלי, אדלר, אולפורט, סקינר ובנדורה.

שיטות מחקר - א'

הקורס מיועד להציג ללומד מושגי יסוד במתודולוגיה של מחקר ובתכנון מחקרים. הסמסטר הראשון כולל מבוא קצר לפילוסופיה של המדעים ודיון מפורט בבדיקת השערות ותאוריות, דגימה, מדידה ותכנון מחקרים ניסויים ובעין-ניסויים. לקורס מלווה תרגיל המתרכז בסמסטר זה בתכנון ניסוי, בלימוד כתיבה של מאמרים ובפיתוח והעברת שאלון. במסגרת התרגיל ייערך שיעור בספרייה ללימוד שימוש במאגרי מידע ממוחשב.

פסיכולוגיה ניסויית

הקורס מוקדש למודלים של עיבוד נתונים ולתהליך הסקת המסקנות על סמך ניתוחים סטטיסטיים. התרגיל בסמסטר זה עוסק בביקורת מאמרים, ביישום של מערכי מחקר ובפיתוח הצעת מחקר עצמאית.

ניתוח שונות ויישומי מחשב

הקורס יעסוק במודלים לניתוח מערכי מחקר ניסויים, בהם החוקר מתפעל מספר משתנים. ההבחנה בין מערכי מחקר עם משתנים בין-בדקים לעומת משתנים תוך-בדקיים תוביל לבניית מודלים תאורטיים שונים. בתרגיל יושם דגש על ניתוח מערכי המחקר בעזרת תוכנות סטטיסטיות.

פסיכולוגיה חברתית - א'

שיעור זה יציג את הגישות והתאוריות העיקריות בתחום הפסיכולוגיה החברתית וכן את המחקרים שהתפתחו במסגרת גישות אלה. בסמסטר א' ייסקרו שיטות המחקר והבעיות הגלויות. לאחר מכן ייסקר התחום של תהליכים תוך אישיים כולל יחוס, האני, עמדות ותפיסה בין אישית.

פסיכולוגיה חברתית - ב'

סמסטר זה מהווה המשך לסמסטר א' ויכסה את תחום התהליכים הבין אישיים והקבוצתיים כולל מתן עזרה, תוקפנות, מנהיגות, ותחרות בשיתוף פעולה.

פסיכולוגיה התפתחותית של הילד

תאוריות מרכזיות בפסיכולוגיה התפתחותית עם דגש על הגישה הקונסטרוקטיביסטית של פיאז'ה, וגישות עיבוד מידע להתפתחות קוגניטיבית.

פסיכולוגיה התפתחותית של המבוגר והזקן

הקורס יתמקד בהמשך תהליכי ההתפתחות לאחר גיל התבגרות. לאור גישת הפסיכולוגיה ההתפתחותית של טווח החיים. ייסקרו בקורס התאוריות והתהליכים הביולוגיים האישיים, הבין אישיים, המשפחתיים הקוגניטיביים הפסיכו-חברתיים והפסיכופתולוגיים - כפי שהם משתקפים בשלבים שונים בחיי המבוגר והזקן. הקורס ילווה בעבודות תרגיל.

פסיכולוגיה קוגניטיבית א'

הקורס עוסק בתאוריות יסודיות, שיטות מחקר וממצאים בסיסיים בתחומי תהליך מידע, מובן ומשמעות דימויים ודימיון, אתסון ושלילה מהזיכרון ושפה.

תפיסה א'

בשיעור יידונו תהליכי עיבוד אינפורמציה בתפיסה. הסטודנטים יידרשו לעמוד במבחן הכולל את החומר המוצג בשיעור בתוספת חומר קריאת.

למידה א'

הקורס סוקר עקרונות ותאוריות למידה בסיסיים המתייחסים למחקר עם חיות ועם בני אדם. הוא יתמקד בהתניה אופרנטית בסיסית.

פסיכופתולוגיה א'

מבוא לפסיכולוגיה אבנורמלית על כל היבטיה - סקר היסטורי, מושגי ההפרעה הנפשית, דיאגנוזה ומגבלותיה, אטיולוגיה של מחלות ותופעות נפשיות, עקרונות טיפול.

פסיכופתולוגיה ב'

בשיעור ייסקרו היבטים תאורטיים ואמפיריים של מספר הפרעות נפשיות. כמו כן יובאו ניתוחי מקרים ויוצגו סרטים הקשורים בהפרעות אלו.

מבחנים והערכה א'

הקורס עוסק במושגים ובתאוריה בסיסיים של מדידה ומבחנים פסיכולוגיים הדגש בקורס הוא על השימוש במבחנים בהערכת היכולת השיכלית.

גישות ושיטות בפסיכולוגיה

חקור יעסוק בסקירת תיסטורית של הרעיונות שהביאו לפיתוחה של הפסיכולוגיה המדעית המודרנית. אחרי עיון בשאלות של "הפילוסופיה של מדע" בפסיכולוגיה, ובהשלכות של גישות פילוסופיות מהעת העתיקה לפסיכולוגיה המודרנית יתמקד הקורס בכיוונים הבאים: (א) מקורות המחקר הפסיכופיזיולוגי (ב) מקורות הפסיכולוגיה הניסויית ו-ג) מקורות הגישות הדינמיות. בקורס יושם דגש על חשיבתם של חוקרים וחוגים מרכזיים (כמו גיימס וונדט) וזאת בהתייחס לשאלות המדעיות העכשוויות בפסיכולוגיה.

סמינריונים אמפיריים**פסיכולוגיה רפואית**

הסמינריון עוסק במחקרים, שיטות מחקר ותאוריות הנוגעים לנושאים פסיכולוגיים תקשורתיים בבריאות ומחלה גופניים, כגון, גורמים פסיכולוגיים למחלות, השפעות פסיכולוגיות של מחלות, התמודדות עם מחלות כרוניות, תפקיד ("רולי") החולה, קומוניקציה בין חולים לרופאים, השפעות פסיכולוגיות על המערכת החיסונית וכו'. נדרשת עבודה סמינריונית אמפירית.

שינה, התפתחות ופסיכופתולוגיה בילדים

השינה היא ברומטר רגיש ביותר למצבו הבריאותי והרגשי של הילד. חסך שינה והפרעות שינה השכיחות בילדות עלולים להשפיע בצורה משמעותית על תפקודו הקוגניטיבי והרגשי של הילד. הסמינר יתמקד במחקר בתחום של השינה בילדים והקשר בין השינה, התפתחות הילד, ויסות רגשי, בעיות התנהגות ופסיכופתולוגיה בילדים.

תושיה נלמדת ומתיחות להתנסויות

המושג "תושיה נלמדת" חל על אוצר ההתנהגויות של שליטה עצמית שאדם רכש ולמד במשך שנות חייו והמאפשרים לו להתמודד עם מצבי לחץ פנימיים וחיצוניים. עד כה נתקרו בעיקר שליטה עצמית מתקנת ומשפרת המתמקדות בתהליכים שבעזרתם משנה הפרט בכוחות עצמו התנהגויות, מחשבות, ואמוציות אשר מפריעות לו בתפקודיו היומיומיים. בסמינר זה נכלול גם מחקרים על שליטה עצמית חוויתית המאפשרת לאדם להיפתח להתנסויות חדשות. התנסויות אלה מתייבות לעיתים ויתור מודע על שליטה עצמית והחשפות למצבים עמומים. מה מאפיין אנשים המוכנים להתנסות בחוויות חדשות? האם נדרשים לשם כך מיומנויות ספציפיות או צורת חשיבה מיוחדת?

סוגיות בהתפתחות קוגניטיבית

בסמינריון נבחן כיצד מתפתחות אצל ילדים בגיל חרף התבנה של מצבו המנטלי ומצבו האמוציונלי של האחר.

מחלים של סכיזופרניה בבעלי-חיים

הסמינר יעסוק בחיבטיו ההתנהגותיים, הפרמקולוגיים והנאורוכימיים של מודל הזופמן של סכיזופרניה. יושם דגש על הפרעות בתהליכי למידה וקוגניציה של בעלי חיים תחת הסם, אמפטמין והשואה בין המודל בבעלי חיים והסינדרום הקליני. כמו כן ייסקרו תשפעות של תרופות אנטי-פסיכוטיות במודל בבעלי-חיים ובקליניקה.

התמודדות הורים ומורים עם אלימות ילדים

הקורס יעסוק בהתפתחות ובטיפול של אלימות ילדים במשפחה ובבתי-ס. דגש מיוחד יושם בגורמים התורמים לחולשה הורית וכיצד חולשה זו מחריפה את בעיות האלימות. העבודה הסמינריונית של התלמידים תעסוק בחולשה החורית או בחולשה המורית או בקשר בין השניים.

תהליכי זיכרון ועיבוד של פרצופים

אחד התהליכים הבסיסיים ביותר שאנו מבצעים חינו זיהוי פנים. תהליך זה מורכב ביותר, בין היתר, בגלל השוני הגדול במראה של הפרצוף בהצגות חשונות שלו (תאורה שונה, זווית שונה, הבעה שונה). לדוגמה, פרצוף יכול לחופיע כשמת, עצוב, מופתע וכו'. בסמינר נתקור את הקשר בין תהליכי זיהוי פנים לבין תהליכי זיהוי תבעות פנים.

מח, התנהגות, והמערכת החיסונית: השפעות לחץ על פגיעות למחלות והתפתחות סרטן הסמינר יסקור את העדויות לקשר שבין המח והמערכת החיסונית, המנגנונים הפיזיולוגיים, וההשפעות הפסיכולוגיות על קשר זה ועל פגיעות למחלות. הסמינר יכלול בנוסף מבוא למערכת החיסונית וטכניקות מעבדה לרישום וחקר מדדים חיסוניים.

ייצוגים קוגניטיביים של בריאות וחולי
 הסמינר יעסוק באמונות ותפיסות של אנשים על בריאות ומחלה, ובגורמים אישיים ומצביים המשפיעים על תפיסות אלו. יוצגו גישות תאורטיות ושיטות מחקר מיוחדות לתחום. ייבחנו השפעות של הייצוגים הללו על התנהגויות בריאות כמו בדיקות מניעתיות, דיווח סימפטומים, פניה לרופא, תקשורת רופא-חולה, הענות להוראות רופא, והתמודדות עם המחלה.

אידיאולוגיה והקרבה
 הסמינר יבחן את השפעתן של עמדות חברתיות, תהליכים פנים-קבוצתיים, ומאפיינים אינדיבידואליים, על הנכונות להקרבה עצמית למען מטרה אידיאולוגית.

קשב חזותי
 הסמינר יעסוק בתאוריות ובמצאים עכשוויים בתחום הקשב החזותי.

השפעות ארוכות טווח על השואה - משתנים התפתחותיים, אישיותיים ובריאותיים
 הקורס יעסוק בהשפעות ארוכות טווח של השואה ושינויים בגיל המבוגר והמידה שבה הם משפיעים על תפיסות בריאות, חולי ותהליכי הזדקנות.

קורסי בחירה ב.א.

פסיכולוגיה קוגניטיבית ב'
 הקורס עוסק בתאוריות יסודיות, שיטות מחקר או ממצאים בסיסיים בתחומי אסוציאציות, שיפוטיות, יצירת מושגים, חשיבה, פתרון בעיות יצירתיות, והשפעת הקוגניציה בתחומי התנהגות ואישיות שונים.

תפיסה ב'
 הקורס יעסוק בשני התחומים המרכזיים הבאים:
 א. תפיסה כארגון מרחבי ב. תפיסה כארגון קוגניטיבי. בתחום הראשון יידונו הנושאים הבאים: סכמות של תפיסה, מבנה וארגון תפיסתי, תפיסה מרחבית, התפתחות תפיסתית, אשליות חזותיות ותפיסת צורות. בתחום השני יידונו הנושאים הבאים: מערכת עיבוד המידע, השפעות תפיסה מאוחרות, דימויים חזותיים ותהליכי קשב.

למידה ב'
 יסקור בהמשך לקורס למידה א', התגיה קלאסית והתניה אופרנטית מורכבת.

מבחנים והערכה ב'
 הקורס עוסק במדידה ובמבחנים פסיכולוגיים הנוגעים לתכונות אישיות ולאפוינים פסיכולוגיים שונים של הפרט, כהערכה ואבחון אישיותיים.

יחסים בין אישיים בקבוצה
 קורס ביחסים אישיים בקבוצה יועבר בצורת מעבדה התנסותית שבה המשתתפים ילמדו על תהליכים של תקשורת ושל השפעה קבוצתית, תוך כדי הגברת המודעות לעצמם וחדוד רגשותם לשני.

התפתחות החשיבה בתקופת הילדות המוקדמת
 בשיעור יוצגו גישות תאורטיות שונות וממצאים אמפיריים הנוגעים להתפתחות החשיבה, הילדות המוקדמת, ובמיוחד בתקופת טרום בית הספר.

גורמים קוגניטיביים בהתנהגות צרכנית
 חשיעור יעסוק ביישומי הפסיכולוגיה הקוגניטיבית לתחומי התנהגות צרכנית.

התפתחות ייצוגים מנטליים בגיל הרך
 נדון בגישות שונות להתפתחות ייצוגים מנטליים והקשר בין התפתחות ייצוגים לפתרון בעיות.

בחירת קריירה מקצועית לפי נטיות וכשרים
 מהו מקצוע ומה היא קריירה מקצועית. שיקולים בבחירת קריירה מקצועית. נטיות מקצועיות ומדידתן לפי שיטת רוא ולפי שיטת חולנד. החשיבות של הלימה בין הנטיות לבין העיסוק, בין טיפוס האישיות לטיפוס הסביבה, בין הנטיות לבין עיסוק הפטאי וכו'. בדיקת הכשרים וחיכולת, החשיבות של הלימה בין חיכולת לבין דרישות המקצוע, השילוב של כושר ונטיות, הייעוץ בבחירת מקצוע. מתקרים נבחרים בעלי יישום לבחירה המתאימה ומיכניזמי הגנה במקרה של בחירה שגויה.

מוח והתנהגות
 הקורס מתמקד בחקר המוח ומיועד לתלמידים בעלי ידע מוקדם בתחום. הקורס יעסוק בהבנת הבסיס העצבי של ההתנהגות, החלל במערכת המוטורית וכלה במערכות שאחריות על דחפים, מוטיבציה ורגשות.
 תנאי הכרחי לרישום לקורס לימודי פניולוגיה אי+ב' או קורסים מקבילים.

הפסיכולוגיה הקלינית אל מול מבקריה
 הקורס יעסוק בבקורות העיקריות כלפי העשייה והחשיבה הקלינית ובאפשרויות העומדות בפני הפסיכולוגיה הקלינית להתמודד עם ביקורות אלו, הן על ידי הגנה על דרכיה והן על ידי שינויים. נושאי הביקורת העיקריים שידונו: (א) בעיות בכלים הפסיכודיאגנוסטיים (ב) הנוקים של הפסיכותרפיה (ג) השפעות שליליות של עמדות הפסיכולוגיה הקלינית על הציבור (ד) שיטות ההגנה העצמית, הבעייתיות של הפסיכולוגיה הקלינית.

נורמאליות וחופש אישי: מגדר ומיניות
 מבקרים של מקצועות בריאות הנפש טענו לאורך שנים שמושגי נורמאליות מצמצמים את החופש האישי. השיח סביב מגדר (gender) ומיניות בשנים האחרונות מנסה ליצור תאוריות וגישות פסיכותראפייטיות שיותר שמות דגש על מציאת הקול האישי.
 משתתפי הקורס יתבקשו לתת רפרטים.

שיפוט וקבלת החלטות
 כדי לקבל החלטות בני אדם צריכים לגבש תמונה אודות המציאות ("מה יש") וכמו כן להבין את רצונותיהם והעדפותיהם ("מה אני רוצה") ואת מערכות הסיכויים להתממשות רצונות אלו. קיימות מערכות נורמטיביות המתארות כיצד יש לקבל החלטות באופן רציונלי. עם זאת, בני האדם סוטים באופן משמעותי מתכתיבי רציונליות. הקורס יעסוק במחקר הפסיכולוגי-חברתי והקוגניטיבי העוסק בבעיות אלו.

מבוא לפסיכולוגיה של הבריאות
 הקורס יתאר את הרקע להתפתחות הפסיכולוגיה של הבריאות המעוגנת במודל הביו-פסיכו-חברתי של הרפואה. יוצגו היבטים שונים לקשרים גוף-נפש, מצבי לחץ, כאב, רפואה התנהגותית, אישיות ובריאות, קוגניציות מחלה ובריאות.

הנדסת גורמי אנוש
 במסגרת חשיעור ייסקרו התחומים השונים של הנדסת גורמי אנוש כגון: תכנון מערכות אדם-מכונה ואדם-מחשב, תכנון ממשקים, תכנון סביבות עבודה, תכנון מערכות תחבורה וכו'. התלמידים יודשו לבצע מספר תרגילים וציון הקורס יקבע על בסיסם.

תואר שני

- ראש המגמה הקלינית - ד"ר דב שמוטקין
 ראש המגמה הקלינית של הילד - פרופ' יולדה גמפל
 ראש המגמה החברתית - פרופ' רחל קרניול
 ראש המגמה הקוגניטיבית - ד"ר תמר צלניקר
 ראש המגמה הפסיכוביולוגית - פרופ' אינה וינר

מטרות הלימודים

- א. להקנות לתלמיד התמחות בתחום אחד של המקצוע (שייקרא להלן "מגמה").
 ב. להעמיק את הידע הכללי של התלמיד בתחומי הפסיכולוגיה החשובים. השילוב בין התמחות ובין הקניית ידע כללי ברמה מתקדמת מתבטא בתכנית הלימודים של לימודי התואר השני בכך שבכל מגמה מוצעים לתלמיד שיעורי חובה, שיעורי בחירה, ועבודת שדה מעשית בתחום ההתמחות של המגמה.

המגמות המוצעות

- א. פסיכולוגיה קלינית
 ב. פסיכולוגיה קלינית של הילד
 ג. פסיכולוגיה חברתית
 ד. פסיכולוגיה קוגניטיבית
 ה. פסיכוביולוגית

תנאי קבלה

רשאים להירשם מועמדים, שסיימו את לימודיהם לקראת התואר "בוגר אוניברסיטה" בפסיכולוגיה כדלהלן: למגמות הקלינית וקלינית ילד בציון 90 לפחות, למגמה החברתית בציון 88 לפחות, למגמה הקוגניטיבית בציון 85 לפחות ולמגמה הפסיכוביולוגית בציון 80 לפחות. מספר המתקבלים מצומצם. הקבלה מותנית הן בהישגים בלימודים והן בהתאמת המועמד ללימודי התואר השני בפסיכולוגיה שתיקבע על סמך ראיון אישי או מרכז הערכה, במגמות הקליניות, ומבחן מיון ארצי. הזימון לראיון אישי הוא עפ"י שיקולי כל מגמה, בהתאם לנתוני המועמד.

תנאי להגשת מועמדות

אחד מתנאי הקבלה למ.א. (במגמות: קלינית, קלינית ילד וחברתית הוא מעבר מבחן מיון ארצי בפסיכולוגיה - מבחן מתאם הנערך ע"י המרכז הארצי לבחינות. (טלפון: 6759555-02). (לחבינה תתקיים ב-30.9.02).

מועמדים בעלי תואר אקדמי בתחומים אחרים, המעוניינים ללמוד לתואר השני בפסיכולוגיה חייבים, כתנאי מוקדם, להשלים לימודים מתכנית התואר הראשון בחוג לפסיכולוגיה. על מועמדים אלה להירשם ללימודי התואר הראשון וקבלתם תישקל עפ"י דרישות הקבלה הרגילות לתואר הראשון בפסיכולוגיה (כולל הבחינה הפסיכומטרית).

מתקבלים, אשר במסגרת לימודיהם הקודמים לא למדו קורסים מתחום הפסיכולוגיה, ילמדו בתכנית הנקראת "חוג לאחר תואר". היקף לימודים אלה שווה להיקף הנדרש מתלמיד המסלול הדו-חוגי בחוג לפסיכולוגיה, דהיינו 66 ש"ס. בסיום לימודים אלה ניתנת תעודה שוות-ערך מבחינה אקדמית לתואר ב"א. במסלול זה ניתן לקבל פטור מקורסי **חובה בלבד של עד 10 ש"ס**.

מתקבלים, אשר למדו קורסים בפסיכולוגיה, במסגרת לימודיהם הקודמים, לרבות אלה שסיימו לימודי חטיבה בפסיכולוגיה, ילמדו בתכנית החשלמות. מתקבלים אלה מתבקשים לפנות, לאחר קבלת ההודעה על קבלתם, ליועץ החוג ולחמיציא אישור המפרט את לימודיהם הקודמים. היועץ יקבע לכל תלמיד את הרכב תכנית החשלמות והיקפה.

סיום תכנית השלמות אינו מוכח בתעודה או בתואר אקדמי, אך מקנה זכות להגשת מועמדות לתואר שני. סיום תכנית החשלמות אינו מבטיח קבלה אוטומטית. בשיקולי הקבלה לתואר השני יובא בחשבון הציון המשווקל בלימודי החשלמה בחוג לפסיכולוגיה.

קבלת תלמידים בעלי תואר אקדמי בתחומים אחרים למגמות המחקריות

במקרים מיוחדים ועל פי החלטה מיוחדת של ראש המגמה הרלוונטית, יתאפשר למי שאינו בעל ב.א. בפסיכולוגיה, להתקבל ללימודי מ.א. במגמות החברתית, הקוגניטיבית או הפסיכוביולוגית במעמד "על תנאי". למגמה הקוגניטיבית רשאי להגיש מועמדות בעל תואר ראשון במוסד מוכר להשכלה גבוהה בציון "טוב מאוד" (85) לפחות, למגמה הפסיכוביולוגית בציון גמר "טוב" (80) לפחות, למגמה החברתית בציון (88) "טוב מאוד" לפחות. מועמד כזה יחויב בקורסי החשלמה מתכנית התואר הראשון (פירוט להלן). **התנאי לקבלתו בתלמיד מן המניין לתואר שני: (1) הוא סיום כל אחד מקורסי החשלמות בציון המשייך אותו לאחוזון 75 ומעלה בין הנבחנים באותו קורס. (2) מעבר מבחן מיון ארצי בפסיכולוגיה שיייערך ע"י המרכז הארצי לבחינות (יש לגשת לבחינה לקראת סיום קורסי החשלמה). קורסי החשלמה אינם נכללים במניין השעות לתואר שני ואינם משתקלים בציון הגמר.**

קורסי החשלמה הם:

חובה

- סטטיסטיקה לפסיכולוגים א-ב (שיעור ותרגיל).
- שיטות מחקר/פסיכולוגיה ניסויית (שיעור ותרגיל).
- ניתוח שונות ויישומי מחשב - סמסטר א' (שיעור ותרגיל).
- סמינר אמפירי (שנת).

בחירת - 3 מתוך הקורסים שחלן עפ"י קביעת ראש המגמה:
פסיכולוגיה פיזיולוגית, תפיסה, פסיכולוגיה קוגניטיבית, למידה, פסיכולוגיה התפתחותית, אישיות, פסיכולוגיה חברתית, פסיכופתולוגיה ומבוא לפסיכולוגיה.

התלמיד לא יעבור למעמד מן המניין בטרם יסיים את כל החשלמות שהוטלו עליו. עם זאת על פי שיקול ראש המגמה יוכל התלמיד, באישור, לקחת קורסים מתכנית חמ.א. במקביל לתקופת החשלמות. במקרה זה יחתום התלמיד על הצהרה כי ידוע לו שהשתתפותו בשיעורי התואר השני היא על תנאי סיום חובות החשלמה בכפוף לתנאי קבלתו.

עפ"י תקנון האוניברסיטה ניתן להיות במעמד על תנאי במשך שנה מתחילת חלימודים לכל היותר. כל מגמה רשאית להחמיר בתנאי הקבלה מעבר למפורט בפסקה זו. יודגש שוב כי הקבלה לתואר שני ללא תואר ראשון בפסיכולוגיה הינה אך ורק במקרים מיוחדים ויוצאי דופן חמצדיקים זאת. תלמידים בעלי תואר שני בפסיכולוגיה שמעוניינים בהתמחות נוספת יפנו למזכירות תואר שני.

חובות התלמיד בלימודי התואר השני

פירוט החובות:

1. קורסי חובה - א. קורסים מתודולוגיים וסטטיסטיים
ב. קורסי חובה ע"פ המפורט בתכנית כל אחת מהמגמות
2. קורסי בחירה מתוך רשימת שיעורי בחירה לחשלמת מכסת השעות הנדרשת
3. שתי עבודות סמינריוניות
4. עבודת גמר
5. בחינת גמר
6. עבודה מעשית¹
7. עיבודים סטטיסטיים במחשב¹

משך הלימודים

משך הלימודים לתואר שני הוא חמש שנים לכל היותר. בפרק זמן זה על התלמיד לסיים את כל חובותיו לתואר. המשך הלימודים לאחר השנה החמישית טעון אישור ועדת ההוראה. האישור יינתן רק במקרים הריגים לאחר קבלת המלצה מנומקת, ויונתנה באישור של יו"ר ועדת ה-מ.א.. אישור הארכה מעבר לשנה הששית יחייב את התלמיד בקורסי רענון בהיקף 6 ש"ס לפחות (החוג רשאי לחייב בהיקף גדול יותר).

לתשומת לב התלמידים:

1. על התלמידים להציג תעודת זכאות לב.א. במרכז למרשם במהלך שנת הלימודים הראשונה ב.ב.א. (עד סוף סמסטר ב').
2. על התלמידים לשלם שכר לימוד עד הגשת הגרסה הסופית של עבודת הגמר, או סיום יתר החובות (לפי המאוחר יותר) במידה ואישור זה לא יוצג במרכז למרשם יופסקו לימודי התלמיד לאלתר.

סיום חובות שמיעה

במגמות הקלינית, קלינית-ילד, כל תלמיד חייב לסיים את חובות חשמיעה - כמוגדר ע"י המגמה, כולל פרקטיקום - עד תום השנה השנייה ללימודיו. תלמיד אשר לא יעמוד בדרישה זו במועד, לא יהיה זכאי להמשיך לימודיו לתואר.

מילוי חובות קורס

כל הלימודים ניתנים במסגרת שיעורים ותרגילים. סיום קורס כרוך במילוי חובות שוטפים, כגון: הכנת עבודות לשיעור ו/או התרגיל המצורף לו, השתתפות בבחינת אם היא נדרשת וכו'. על כל שיעור, מכל סוג, מקבל התלמיד ציון (לא יוכר ציון "עבר" או "השתתף" אלא באישור מיוחד של כל מגמה שניתן מראש). תלמיד אשר לא ימלא את חובות הקורס במועד, יזווח לו ציון 250 שמשמעותו "לא מילא חובות קורס". ציון זה אינו ניתן לביטול.

נהלי הגשת עבודות בקורסים:

- א. עבודות המוטלות במהלך הקורס יש להגיש עד היום האחרון של הסמסטר בו נערך הקורס.
- ב. עבודות סיום קורס יש להגיש תוך שלושה חודשים מהיום האחרון לסמסטר, אלא אם קבע המורה תאריך מוקדם יותר.
- ג. הארכה של חודש ימים לכל היותר תינתן רק באישור מראש ובכתב ע"י המרצה. הגשת עבודות סמינריוניות - ראה בהמשך.

¹ לא משוקלל בציון הגמר.

בחינות

בקורסי תואר שני יינתן מועד בחינה אחד בלבד. מועד נוסף יינתן בגין שירות מלואים. מועד נוסף בגין סיבה אחרת יינתן רק באישור יו"ר ועדת תואר שני (כפוף להמצאת אישורים מתאימים).

עבודות סמינריוניות

כל תלמיד חייב להגיש שתי עבודות סמינריוניות נוסף על דרישות החשתתפות בקורסים. עבודה אחת לפחות חייבת להיות אמפירית. העבודות הסמינריוניות חייבות להיות מוגשות בעבודה אישית שאינה חופפת כל עבודה אחרת של התלמיד ואינה חלק ממנה.

תלמיד אשר סיכם עם מרצה על הכנת עבודה סמינריונית בחנייתו, יודיע על כך למוכירות בכתב בחתימת המרצה עם תחילת החתקשרות.

ניתן להגיש את שתי העבודות הסמינריוניות למרצה אחד, או עבודה סמינריונית אחת ועבודה הגמר למרצה אחד. אין להגיש שתי עבודות סמינריוניות ועבודת גמר לאותו מרצה.

סדנאות מחקר

כניסף לעבודות הסמינריוניות, רשאית כל מגמה לחייב השתתפות בסדנת מחקר כחלק משיעורי החובה. מטרת סדנת המחקר היא לאפשר לתלמיד אימון במחקר, בהדרכה ובשיתוף של מרצה החוקר באותו תחום מלבד הקניית ידע מחקרי וחכרת תחום מסוים.

עבודת גמר (תיזה מ.א.)

עבודת הגמר צריכה להיות עבודת מחקר אמפירית שהתלמיד מבצע בפיקוח ובהדרכה. המטרה היא לפתח את יכולתו של התלמיד לנהל מחקר, משלב התכנון ועד לדיווח הסופי. את האישור הסופי לנושא ולתכנית יכול התלמיד לקבל החל מתום שנת לימודיו הראשונה לתואר שני.

תלמיד חייב להגיש הצעת תיזה על גבי טופס מיוחד הנמצא במוכירות הסטודנטים. עד תום השנה השלישית ללימודיו, ולקבל אישור להצעה. תלמיד שלא יעמוד בדרישה זו עד תום השנה הרביעית - יופסקו לימודיו.

תלמיד המעוניין להתחיל בעבודת גמר, יבחר מדריך מקרב מורי החוג, יסכם עימו כללית את הנושא ויקבל את אישור ראש המגמה. התכנית טעונה אישור של המדריך וקורא שני המוסמכים לכך עפ"י תקנון הפקולטה.

ההדרכה והפיקוח על ביצוע העבודה יתנהלו על ידי המדריך, ובמידת הצורך ייוועץ עם הקורא האחר. המדריך ינהל רישום של מגשותיו עם התלמיד החל בשלב האישור של העבודה.

התלמיד ימסור למדריך ולקורא השני טיוטה של עבודתו. בסמכותם לבקש תיקונים ושינויים בעבודה, אותם על התלמיד לבצע לפני הגשת הנוסח הסופי. על התלמיד להגיש את העבודה בהתאם לנדרש בתקנון בפקולטה. (בנוסף יש להגיש עותק סופי של התיזה על דיסקט).

בחינות הגמר

1. במגמה הקוגניטיבית תיערך בחינת גמר (הגנה על התיזה) רשאים לגשת לבחינה תלמידים שהגישו עבודת תיזה (העתק סופי וכרוך) במוכירות במספר העתקים כנדרש.
2. במגמה הפסיכוביולוגית תיערך בחינת גמר לאחר הגשת התיזה בגרסה סופית.

עבודה מעשית

תלמיד תואר שני חייב בעבודה מעשית מודרכת בחתאט לתחום המגמת שלו. במגמות הקלינית והקלינית של הילד, עבודה זו צמודה לקורסים השונים ומתבצעת בבתי חולים, במרפאות, בתחנות לבריאות הנפש, בבתי-ספר, במכוני ייעוץ ו/או מיון עובדים ומועמדים. במגמות החברתית, הפסיכוביולוגית והקוגניטיבית יידרש מכל תלמיד לבצע מחקר במסגרת אחד השיעורים שבתם הוא משתתף בשנה א'. סיום חובות אלו בהצלחה הוא תנאי להמשך הלימודים.

שקלול ציון הגמר

להלן המשקל היחסי של מרכיבי ציון הגמר לתואר שני בכל אחת מהמגמות.

במגמה הפסיכוביולוגית:

20%	ציוני קורסים
20%	ציוני סמינריונים
20%	ציון בחינת גמר
40%	ציון תיזה

במגמות: הקליניות של הילד, קלינית וחברתית:

40%	ציוני קורסים
20%	ציוני סמינריונים
40%	ציון תיזה

במגמה הקוגניטיבית:

15%	שיעורי חובה
15%	שיעורי בחירה
5%	שיטות מתקר
15%	ציוני סמינרים
10%	בחינת גמר: הגנת על תיזה
40%	ציון תיזה

המגמה הקלינית

המטרה המרכזית של המגמה היא להכשיר פסיכולוג קליני בעל אתיקה מקצועית גבוהה אשר יחיה פתוח באופן ביקורתי לגישות ולמגמות חדשות בפסיכולוגיה קלינית, ושיחיה מסוגל לתרגם את הידע שנרכש בפסיכולוגיה הכללית לטפול ולתבנת האדם הסובל מהפרעות נפשיות. המגמה שוקדת על הקניית בסיס תאורטי ויישומי לחבנת ההתנהגות האנושית ותהליכי שינוי. השאיפה היא להקנות ללומד כלים ומושגים מחקריים, גישות טיפוליות וטכניקות התורמות לשינוי בפרט ובמערכות רחבות יותר.

תכנית הלימודים מתמקדת בארבעה תחומים מרכזיים: (1) תאוריה; (2) מחקר; (3) אבחון והערכה; (4) התערבויות פסיכותראפויטיות. בנוסף ללימודים העיוניים כוללת התכנית גם פרקטיקום קליני. הפרקטיקום הקליני מתקיים בבתי חולים פסיכיאטרים ובמרפאות בריאות הנפש במשך יומיים בשבוע. סיום הלימודים מותנה בעמידה בחובות הקורסים, הפרקטיקום, הסמינריונים ועבודת תזה. מורי המגמה מייצגים קשת רחבה של אסכולות טיפוליות ושל שטחי התעניינות מגוונים בפסיכולוגיה קלינית. קורסי הרחבה והבחירה המוצעים מכוונים להקנות לתלמידים ידע וחבנה בסיסיים במגוון רחב של גישות טיפוליות לאוכלוסיית מבוגרים בטווחי גיל שונים עם בעיות פסיכולוגיות הנעות מקשיים בהתמודדות עם מצבי לחץ יומיומיים ועד לתופעות פסיכוסיות חריפות.

מכסת השעות במגמה הקלינית 68 ש"ס (52 ש"ס חובה ו-16 ש"ס בחירה).

המגמה הקלינית של הילד

תכנית הלימודים במגמה הקלינית של הילד מכוונת להכשרת פסיכולוגים להתמודדות עם צורכי הילד הנורמאלי, החריג והחולה, בתפיסה כוללת של עבודה טיפולית ומניעתית במסגרות השונות שבחן מתפתח ומתפקד הילד: משפחה, מוסדות חינוך, קהילה וסוכנויות טיפול. בנוסף לחשיפתו של התלמיד בקורסים, בשנה הראשונה ללימודיו יעבוד בשירות פסיכולוגי חינוכי, וישתתף בעבודה מעשית באוריינטציה טיפולית, חינוכית וקהילתית. בשנה השנייה יוקדשו יומיים לעבודה מעשית במסגרת מוסדות ובתייח לבריאות הנפש. כמו כן מציעה המגמה לתלמידיה אפשרות לחשתתף בקורסים מתקדמים לטיפול.

בכל השלבים יש נסיון להדגיש בעיות בעלות רלוואנטיות מיוחדות לישראל ולעודד מחקר בסיסי ויישומי בתחום.

מכסת השעות במגמה הקלינית של הילד 68 ש"ס

המגמה החברתית

מטרת לימודי המגמה בפסיכולוגיה חברתית היא להרחיב ולהעמיק את הידע העיוני והיכולת המחקרית של תלמידי המגמה בתחומי הפסיכולוגיה החברתית. במבט כולל מדגישה המגמה החברתית את המחקר והחשיבה הבסיסיים בתחום ומציעה לתלמידיה מעורבות עיונית ומחקרית בתחומים אלה. המגמה אינה מציעה כיוון התמחות והכשרה שיטתיים בתחומי היישום של הפסיכולוגיה החברתית (דהיינו: פסיכולוגיה חברתית-אירגונית, פסיכולוגיה חברתית-חינוכית), אם כי כמה מחברי סגל המגמה עוסקים בפסיכולוגיה חברתית יישומית ומתקיימים מספר קטן של קורסים יישומיים-מקצועיים בתכנית הלימודים. כמו כן, ניתן לשמוע שיעורים בתחומים יישומיים במסגרת מגמות ופקולטות אחרות. תחומי ההתעניינות של אנשי סגל המגמה מתפרשים על נושאים שונים בתחומי הפסיכולוגיה-החברתית: פסיכולוגיה חברתית של הבדלי מין, תחרות ושיתוף פעולה, חקר יחסים קרובים, דינמיקה קבוצתית, תהליכי השפעה חברתית, תהליכי משא ומתן, פסיכולוגיה חברתית קונגיטיבית, עיונים במתודולוגיה של המחקר הפסיכו-חברתית, פסיכולוגיה חברתית-התפתחותית, התפתחות מוסרית, התנהגות פרו-חברתית, האישינות וההתנהגות החברתית. לימודי המגמה החברתית בשנה הראשונה מדגישים את היסודות המחקריים שעליה מושתתת הפסיכולוגיה החברתית, וחוץ ממבוא לפסיכולוגיה חברתית, כוללים בעיקר שיעורים בסטטיסטיקה, שיטות מחקר וסדנת מחקר. את הידע העיוני בפסיכולוגיה חברתית ירכוש התלמיד בשיעורי בחירה אשר יינתנו על ידי מורי המגמה.

מכסת השעות במגמה החברתית 50 ש"ס

המגמה הקוגניטיבית

המגמה הקוגניטיבית מקנה ידע בתחום הקוגניטיבי תוך התמקדות על תהליכים בסיסיים המאפיינים מערכות של עיבוד מידע בתחומי תפיסה, קשב, למידה, זיכרון, שפה, חשיבה, פתרון בעיות, תקשורת, קבלת החלטות והתפתחות קוגניטיבית, תוך לימוד תכנון וביצוע מחקר בתחומים אלה.

חובות המגמה בשנת תשס"ג כוללים השלמת 46 ש"ס¹ בשיעורים הבאים: 7 מתוך 8 שיעורי חובה א' (14 ש"ס), 5 שיעורי החמשך ב' לשיעורי החובה א' (10 ש"ס), 6 שיעורי בחירה במסגרת המגמה (12 ש"ס). בנוסף, כוללים החובות שיעור בשיטות מחקר וסטטיסטיקה (א+ב: 4 ש"ס), שיעור בסיסי בעיבודים סטטיסטיים במחשב (א' 2 ש"ס), השתתפות בקורס "הפנים הנוספות של הפסיכולוגיה הקוגניטיבית" (לשעבר הקולוקיום), (4 ש"ס), שתי עבודות סמינריוניות (לפחות אחת אמפירית), עבודת תיזה, והגנה על התיזה.

בשנת הלימודים הראשונה על התלמידים לסיים לפחות 3 שיעורי חובה א' של המגמה, ואת השיעור בשיטות מחקר וסטטיסטיקה. תלמיד אשר יקבל בשניים מתוך כלל שיעורי החובה, הכוללים שיעורי חובה א', שיעורי החמשך ב', ושיטות מחקר וסטטיסטיקה, ציון נמוך מ-80, המשך לימודו יישקל מחדש.

תלמידי שנה א' (חובה) ושנה ב' (רשות) ישתתפו בקורס "הפנים הנוספות של הפסיכולוגיה הקוגניטיבית" (לשעבר הקולוקיום) שיתקיים כל שבוע ביום ג' 15:12-13:45 בבנין שרת בחדר 214. השתתפות התלמידים בכל המפגשים - חובה. בתום הקורס יערך מבחן גמר.

תלמידי המגמה ירכשו ידע בסיסי בשימושי המחשב בשיעור בעיבודים סטטיסטיים במחשב, אותו עליהם להשלים בשנת הלימודים הראשונה במגמת, אלא אם ניתן לתלמיד פטור על ידי מורה הקורס על סמך ידע מקביל שרכש בקורס אחר ובאישור ראש המגמה.

את העבודות הסמינריוניות ניתן לבצע ולהגיש גם בשיעורי הבחירה וגם בשיעורי החובה של המגמה. התלמידים יבצעו לפחות עבודה סמינריונית אחת במסגרת המגמה. עבודה סמינריונית שניה ניתן לבצע גם במסגרת מגמה אחרת באישור המנחה.

תלמידי המגמה הקוגניטיבית יבצעו את התיזה במסגרת המגמה בהנחיית אחד ממורי המגמה. כל תלמיד יבחר אחד ממורי המגמה להיות מנחה לעבודה התיזה עד תום שנת הלימודים הראשונה, ויודיע על בחירתו בכתב למזכירות לימודים לתואר שני בצרף אישור בחתימת המנחה. לפני הגשת הצעת התיזה יבחר התלמיד, תוך התייעצות עם המנחה, קורא נוסף לעבודת התיזה ויודיע על בחירתו בכתב למזכירות לימודים לתואר שני, בצרף אישור בחתימת הקורא השני.

הגנה על התיזה - לאחר שיקבל התלמיד ציון על עבודת התיזה, יציג את התיזה לפני מורי המגמה ותלמידי המגמה.

בתום שנה א' יכולים התלמידים להגיש מועמדותם להמשך ישיר ללימודי הדוקטורט, בהתאם לנוהלי החוג בנושא (פרטים בפרק "מסלול ישיר לדוקטורט").

מכסת השעות במגמה הקוגניטיבית 46 ש"ס.

המגמה הפסיכוביולוגית

מטרת הפסיכוביולוגיה הינה חקר הבסיס הביולוגי של החתנהגות. לפיכך, נושאי ההתעניינות של הפסיכוביולוגיה הן החידות המסורתיות המעסיקות את הפסיכוביולוגיה על ענפיה השונים אגב קישורן לתהליכים מוחיים ספציפיים. מחקר התהליכים המוחיים מתמצה בעיקרו בלימוד שפות ביולוגיות, כגון: אנטומיה, ביוכימיה ופיזיולוגיה, והכרת טכניקות מחקריות המבוססות על טכנולוגיה מודרנית.

אם כי הפסיכוביולוגיה היתה ועודנה ענף מחקר של ה-NEUROSCIENCES, אפשר לחשתמש בשיטות העבודה ובידע שנצבר בתחומה - והדבר אכן נעשה - לפתרון בעיות רבות בפסיכיאטריה, נוירולוגיה, פסיכופרמקולוגיה, פסיכוביולוגיה קלינית, בפסיכולוגיה חברתית ובקרימינולוגיה.

תלמידי המגמה יציגו את נושא המחקר לאחר גמר העבודה בפני חברי המגמה והתלמידים.

מכסת השעות במגמה הפסיכוביולוגית 44 ש"ס.

תנאי מעבר לשנה ב': ממוצע 80 בקורסי החובה בלבד. עד תום שנה ב' חייב התלמיד להתקשר עם מנחה לעבודת הגמר.

¹ מספר קטן של שיעורי המגמה ינתן רק בשנה א' או רק בשנה ב'.

לימודים לקראת תואר שלישי

יו"ר ועדת תלמידי מחקר חוגית: פרופ' דני אלגום

תנאי קבלה

לימודי התואר השלישי מתבצעים בשני שלבים:
 שלב א' - השלמת לימודים לקראת דוקטורט, הכנת הצעת מחקר לעבודת הדוקטורט עד לאישור ההצעה.
 שלב ב' - הכנת עבודת הדוקטורט.
 תלמיד המבקש להתקבל ללימודי תואר שלישי יפנה אל הוועדה לתלמידי מחקר בחוג לפסיכולוגיה. ועדה זו אחראית לאישור מועמדות התלמיד, לקביעת תכנית לימודיו ולאישור המנתחים לעבודת הדוקטורט.
 הוועדה החוגית ממליצה בפני הוועדה היחידתית של הפקולטה למדעי החברה על קבלה לשלב א', על אישור הצעת המחקר עם תום שלב א', על קבלה לשלב ב' ועל השלמת עבודת המחקר והגשתה לשיפוט. הוועדה היחידתית בוחנת את המלצות הוועדה החוגית ואם אין ערעור עליהן - מאשרת אותן. תהליך אישור עבודת הדוקטורט מנוהל על-ידי הוועדה היחידתית.
 הוועדה הכלל-אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, שולחת לתלמידים אישורי קבלה וסיום רשמיים בשלבים השונים ללימודי התואר ומחליטה, על סמך המלצת הוועדה היחידתית, לחעניק או לא לחעניק את התואר "דוקטור לפילוסופיה".
לימודים לתואר השלישי מתקיימים בשני מסלולים: המסלול הרגיל והמסלול הישיר.
 ועדת הדוקטורנטים החוגית תזמן את המועמדים למסלול תלמידי מחקר לראיון פעמיים בשנה במועדים קבועים במהלך החודשים דצמבר-ינואר, מאי-יוני.
 פירוט נוסף של הליכים ונהלים, מעבר למופיע בדיעוון, ניתן למצוא בתקנון תלמידי מחקר של הפקולטה למדעי החברה ושל האוניברסיטה.

מסלול רגיל

תנאי קבלה לשלב א'

- א. מי שקבל את התואר "מוסמך אוניברסיטה" בפסיכולוגיה באוניברסיטה מוכרת בארץ או בחו"ל בציון משוקלל של 85 לפחות וחכין עבודת גמר שציונה הוא 90 לפחות.
  - ב. מי שקבל את התואר "מוסמך אוניברסיטה" בציונים כמפורט בסעיף א' במקצוע הקשור לפסיכולוגיה (כגון פיזיולוגיה, סטטיסטיקה או סוציולוגיה) בארץ או בחו"ל ישלים תכנית השלמה קבועה בפסיכולוגיה בהתאם לקביעת הוועדה.
  - ג. במקרים שציוני המוסמך אינם עומדים בקריטריונים הנדרשים תוכל הוועדה לאשר תריגה.
  - ד. בעל תואר מוסמך מאוניברסיטה מוכרת בחו"ל, שסיים בציון משוקלל של 85 לפחות אך ללא עבודת גמר אמפירית, יוכל להציג את מועמדותו בפני הוועדה רק לאחר שימלא את המסלול שיוטלו עליו.
- מטלות אלו יכללו בכל מקרה עבודת מחקר אמפירית, ששקולה מבחינת הקפה ורמתה לעבודת גמר. עבודת מחקר זו תישפט כמקובל בעבודות גמר למוסמך, וציונה לא יפחת מ-90. אם עמד בתנאי זה, יזומן לחופיע בפני הוועדה.
- ה. מועמד יהיה חייב להמציא אישור בכתב מחבר סגל הרשאי להנחות תלמידי מחקר, על הסכמתו לשמש כמנחה. במקרה וישנם 2 מנחים יש צורך באישור שניהם.

חובות תלמיד שלב א'

- 1א. קורסים בהיקף של 8 ש"ס בעלי זיקה לתחום מחקר של התלמיד - הקורסים יחיו מתוך תכנית המ.א. של החוג וחוגים אחרים ויקבלו אישור המנחה.
  - 1ב. קורס "כתיבה מדעית באנגלית" הניתן ע"י הפקולטה למדעי החברה.
  - 1ג. קורס כתיבת עבודת מחשב (שפת מחשב).
  - 1ד. דו"ח התקדמות - התלמיד יגיש למנחה אחת לשנה דו"ח התקדמות. הדו"ח ייכתב על גבי טופס מיוחד שניתן במזכירות החוג. המנחה יאשר את הדו"ח ויעבירו לוועדה החוגית. כמו כן חייב כל תלמיד מחקר להגיש דו"ח התקדמות לוועדה היחידתית. נא, הגש את הדו"ח בהקדם להנחיות שלהלן:
    1. הדו"ח יוגש ע"י תלמיד המחקר אחת לשנה לוועדה היחידתית.
    2. הדו"ח יכלול פרטים על ההתקדמות במהלך המחקר ולוח זמנים לביצוע היעדים.
    3. הדו"ח יהיה תמציתי והיקפו לא יעלה על 3 עמודים.
    4. הדו"ח ישא את אשורו של המנחה וחתמתו. במקרה שהתלמיד מודרך על-ידי שני מנחים, טעון הדו"ח אשור שניהם.
    5. הדו"ח יוגש מודפס.
    6. בראש הדו"ח יופיע: נושא עבודת המחקר, שם תלמיד המחקר, החוג שבמסגרתו מתבצעת העבודה והתקופה שאליה מתייחס הדו"ח.
- הגשת הדו"ח הינה חובה בהתאם לתקנון האוניברסיטאי לתלמידי מחקר.**
- הדו"ח המוגש לוועדה היחידתית הוא בנוסף ותאריך ההגשה הוא ייחודי לכל דוקטורנט ונקבע הוועדה היחידתית.
- 1ה. במהלך לימודי הדוקטורט חייב כל תלמיד להשתתף בסדנת מחקר. בסדנה זו יוצגו הצעות המחקר והתקדמותן בשלבים השונים.
    - לוח פגישות מעודכן יימסר לתלמידים בתחילת שנה"ל האקדמית.
    - הרישום לסדנה שחייב חובה שנתית אך ללא קרדיט (כדוגמת כתיבה מדעית) יערך במזכירות החוג לפסיכולוגיה.
- מס' הסדנה במחשב: 1071.6660.01

חובות תלמיד שלב ב'

- תלמידי שלב ב', בעלי הצעת מחקר מאושרת חייבים גם הם לחשתתף בסדנת מחקר מתקדמת. בנוסף לסדנת המחקר בה השתתפו כתלמידי שלב א'.
- בסדנה זו יציגו הדוקטורנטים את מהלך עבודת המחקר עצמה.
- לוח פגישות יימסר בתחילת שנה"ל עצמה.
- הרישום לסדנה שהיא חובה שנתית אך ללא קרדיט (כדוגמת כתיבה מדעית), ייערך במזכירות החוג לפסיכולוגיה.
- מס' הסדנה במחשב: 1071.6661.01
- דו"ח התקדמות - לוועדה חוגית ולוועדה יחידתית ראה סעיף ד' (חובות תלמיד שלב א').

- חובות תלמיד מחקר במסלול הישיר (לתלמידי החוג לפסיכולוגיה ניתן להגיש מועמדות עד סוף שנה ב' ללימודי המ.א.).**
- סיום תואר ב.א. בהצטיינות
- ממוצע ציוני תואר מ.א. עד הגשת מועמדות למסלול הישיר 90.
- ציון סמינר אמפירי במסגרת לימודי המ.א. 90.
- 1א. קורסי החובה וחבתירה של התואר השני עפ"י המגמה לח שייך התלמיד.
  - 1ב. עבודה אמפירית נוספת בציון 85 לפחות על זו שבוצעה עד להגשת מועמדותו.
  - 1ג. אין חובת כתיבה של עבודת גמר למוסמך (תזוה).
  - 1ד. להשתתף בכל לימודי הדוקטורט המקובלים בחוג.
  - 1ה. קורס "כתיבה מדעית באנגלית".
  - 1ו. קורס "עבודת נתונים".
  - 1ז. סדנת מחקר (ראח סעיף ה.1. במסלול הרגיל).
  - 1ח. דו"ח התקדמות (ראח סעיף ד.1. במסלול הרגיל).

שקלול ציון המ.א. לתלמידים במסלול הישיר לדוקטורט

	במגמות הקלינית, קלינית ילד וחברתית
60%	ציוני קורסים
40%	ציוני סמינרים
	במגמה הקוגניטיבית
25%	שיעורי חובח
25%	שיעורי בחירה
10%	שיטות מחקר
40%	סמינרים
	במגמה הפסיכוביולוגית
35%	ציוני קורסים
35%	ציוני סמינרים
30%	ציון בחינת גמר

תיאור הקורסים

המגמה הקלינית

עיבודים סטטיסטיים במחשב

קורס זה עוסק בניתוח נתונים ברמה האמפירית והתאורטית, החל מבנית קובץ נתונים, הישוב מדדים והצגות גראפיות, וכלה בבדיקת מודלים תאורטיים תוך שימוש במבחנים סטטיסטיים בסיסיים ומתקדמים. במהלך הקורס נשתמש בתוכנות Statistica, Spss, ו-Excel.

שיטות מחקר וסטטיסטיקה לחוקרים

הקורס עוסק במודלים ובטכניקות של ניתוחים קורלטיביים. דגש מיוחד מושם על מודלים של רגרסיה מרובה ועל שמוש במתאמים לשם בקרה על שונות. חלקו האחרון של הקורס מוקדש לנושאים נבחרים כגון ניתוח נתונים ובדיקת מודלים.

אבחון והערכת 1

יסודות תהליך האבחון הקליני וההערכת הפסיכולוגית. הבדיקה הפסיכודיאגנוסטית, שיטות אבחון והערכת, הצגה תאורטית ועבודה מעשית מודרכת עם מבחני אינטליגנציה, מבחני אישיות ומבחנים השלכתיים. יישום קליני, הודיית הפסיכולוגי, תדינמיקה הבינאישית במסגרת הבדיקה הפסיכודיאגנוסטית.

תאוריות של טיפול פסיכודינמי

הקורס יתמקד במושגי יסוד של טיפול פסיכודינמי עם מיקוד במהות הקשר הטיפולי: העברה, העברה נגדית, ברית עבודה, נייטרליות טיפולית ואמפתיה. מושגים אלה יידונו מנקודת ראות פסיכואנליטית, אינטר-סובייקטיביסטית ואקסיסטנציאליסטית.

פסיכופתולוגיה

הקורס ידון בתפיסות החפרעה הנפשית, הפסיכוזא והנורוזא תוך פריסה של הגישות הרפואיות, הפסיכודינמיות, ההתנהגותיות וקונגטיביביות ועוד. יודגשו הקשרים בין הקליניקה, במחקר והטיפול.

הראיון הקליני א' ו-ב'

בקורס תסקר בפני הסטודנטים ספרות בנושא הראיון הקליני ותילמדנה מיומנויות ראיון שונות. בנוסף, יתגלו הסטודנטים ראיונות חן באוניברסיטה והן בשדה.

מבחני אישיות אובייקטיביים

מדידה אובייקטיבית של איפיוני אישיות נורמליים ואבנורמליים. גישות שונות לבניית כלי מדידה. שני הכלים הפופולריים ביותר: ה- MMPI/MMPI-2 ו- NEO-PI-R. המשמעויות של סקלות התוקף, הקליניות, המשלימות, התוכן, והפרעות אישיות של ה- MMPI/MMPI-2. פרופילים וקודים. המשמעויות של סקלות ה-"יתחוס" וה-"שטחות" של ה- NEO-PI-R. נתוני מהימנות ותוקף של הגירסאות העבריות. מודל חמשת הגורמים בפרספקטיבות תאורטיות שונות. התמיכה הרבה מחד והשקפות מנוגדות וביקורתיות מאידך. תכונות כנסיות בסיסיות המתבטאות ב"אדפטציות אופייניות". כלים חלופיים למדידת נטיות פסיכופתולוגיות ואיפיוני אישיות. הקשרים בין אישיות ופסיכופתולוגיה. רלבנטיות האישיות לפסיכולוגיה תעסוקתית. מגבלות מבחני האישיות ומקומם בין יתר האמצעים להערכת האדם. השיעור יינתן בשפה האנגלית.

הדרכה בפסיכותרפיה - א'

הקורס מיועד למשתתפים בפרקטיקום קליני של שנה א'. כל משתתף יביא מקרים הנמצאים בטיפולו להדרכה בקבוצה. נושאים שונים הקשורים בתהליך הפסיכותרפויטי כגון, תכנון טיפול, יחסי מטפל-מטופל וכיו. יובאו לדיון גם כן.

עישון: התמכרות או הרגל

כרבע מאוכלוסיה הבורגת בעולם מעשן טבק, למרות הידע המצטבר על הנוזקים הכרוכים בעישון ומאמצים נרחבים להלחם בתופעה. הסדנה תעסוק בניסיון להבין את הסיבות לעישון, ובפרט בתיאוריה המקובלת כיום, שעישון אינו אלא התמכרות לניקוטין. חומר הקריאה יהיה בעיקר מאמרים מחקריים על עישון ועל ניקוטין בני אדם ובבעלי חיים.

אתיקה מקצועית בפסיכולוגיה

מטרת הקורס לקדם הבנה מעמיקה של האתיקה המקצועית בפסיכולוגיה, מקורותיה החברתיים-תרבותיים והפסיכולוגיים והקשר שלה לעבודה מקצועית נכונה בכל תחומי הפסיכולוגיה. נכיר את החוקים, הסטנדרטים והקודים האתיים הרלוונטיים לעבודת הפסיכולוג, תוך דיון במקרים שיוצגו על ידי המרצה או באלה שיובאו מתוך ההתנסות של הסטודנטים. כמו כן נעסוק בחשיבה האתית המתפתחת בשירותי הבריאות ומקצועות העזרה האחרים.

תפקידה של רווחה סובייקטיבית בתהליכי הסתגלות ובריאות נפשית

הסדנה תעסוק במחקר על רווחה סובייקטיבית (subjective well-being), המתייחסת להערכות שיש לאנשים על חייהם, והמוצגת בין השאר במונחים של "אושר" ו"שביעות רצון מהחיים". המחקר יאפיין את הפונקציות הפסיכולוגיות של רווחה סובייקטיבית ביחס לתהליכי הסתגלות ובריאות נפשית. בין השאר יידונו השלכות פרדוקסליות שיש לפונקציות אלה. הסדנה תבדוק במיוחד היבטים של תאוריה, המתארת את תפקיד הרווחה הסובייקטיבית בתוך "עולם עוין", שבו נציפים או מתממשים מצבי איום, משבר וטראומה.

אבחון והערכה 2

העמקה והרחבה של הידע התאורטי והמעשי שנרכש בשנת הלימודים הראשונה על השימוש הקליני במבחנים פסיכולוגיים ובשיטות אבחון אחרות. הבדיקה הפסיכודיאגנוסטית כתהליך של אינטגרציה דינמית. ספרות מקצועית עיונית, הצגות מקרים, ניתוחם ועיבודם לפי גישות שונות.

"פסיכולוגיה חיובית": התמקדות על כוחות חיוביים באדם ובחברה

במשך שנים הפסיכולוגיה בכלל והקלינית בפרט התמקדה על הצד הפתולוגי והבעייתי של הפרט. רק בתקופה האחרונה החלה התעניינות בחקר הכוחות החיוביים בפרט ובחברה העוזרים לאדם לא רק להתמודד עם מצבי דחק וקשיים אלא גם המאפשרים לו להתפתח ולהתעצם. הסמינר יעסוק בחקר הכוחות האלה על כל האספקטים שלהם: אופטימיות, חוסן נפשי, תושייה נלמדת, פתיחות להתנסויות, תמיכה חברתית, אוריינטציה חיובית לחיים, השפעות חיוביות של אחרים וכד'.

הדרכה בפסיכותרפיה - ב'

הקורס מיועד למשתתפים בפרקטיקום קליני של שנה ב'. כל משתתף יביא מקרים הנמצאים בטיפולו להדרכה בקבוצה. נושאים שונים הקשורים בתהליך הפסיכותרפויטי כגון תכנון טיפול, יחסי מטפל-מטופל וכיו'. יובאו לדיון גם כן.

גישות עכשוויות לטיפול פסיכודינמי

הקורס ידון בתאוריות יחסי אובייקט ופיתוחיהם העכשוויים של ויניקוט, קירבינר, פרנברג, אוגדן ובולס. הנושאים שיידונו: סביבה מוקדמת ואובייקטים מופנמים. העצמי האמיתי והעצמי השקרי. מושאי מעבר ומרחב פוטנציאל. Splitting, הזדהות השלכתית ואינטגרציה האישיות.

טיפולים קוגניטיביים התנהגותיים: היבטים תאורטיים

הקורס יחווה מבוא לטיפולים התנהגותיים-קוגניטיביים בשילוב של קריאת מאמרים והדגמות. נלמד את הגישות המסורתיות, כגון טיפול התנהגותי בפוביות וטיפול קוגניטיבי בדיכאון, לצד וריאציות מודרניות, כגון הגישה הנרטיבית והגישה של ACT. ההרצאות ילוו בקריאת חומר מקורי של האנשים המובילים בגישות חשונות ובחדגמות של טיפולים על גבי קלטות וידאו.

א-אינטגרציה: מחקרים בתחום האישיות

תיאורית הא-אינטגרציה טוענת שהאדם יכול להיות במצב של רווחה נפשית ובלו מועקה גם כשהוא נושא נגודים שאינם מתיישבים וסתירות אותן הוא לא מאחד הרמונית. הסמינר יחקור יכולת אישית זו בחקשריה למשתנים פסיכו-חברתיים שונים.

טיפול קצר מועד

הקורס יעסוק ביסודות המושגיים והמעשיים של טיפול קצר מועד בכל אוריינטציה טיפולית. המשתתפים ילמדו ויתרגלו את הנושאים הבאים. ניסוח פוקוס לטיפול, דרכי פתיחה הממריצים את התהליך הטיפולי, ניסוח סיכומים לפגישה בודדת או למקטעים בטיפול, הגברת האימפקט של מטרים והתערבויות טיפוליות, והסוגים השונים של תהליכי פרידה. עבודת הסיום תכלול ניתוח של טיפול שנעשה תוך הדגשת המרכיבים החופכים אותו לטיפול קצר מועד.

המגמה הקלינית של הילד**אבחון והערכה א'**

לימוד מטרות ושיטות באבחון והערכה של אישיות ושימוש במבחנים פסיכולוגיים למטרה זו. הקורס כולל תהליך והעברת המבחנים, הערכה, אינטרפרטציה שלהם ושילוב בין תוצאות המבחנים השונים. המבחנים שילמדו: וכסלר, בנדר, ציור אדם, ט.א.ט. רושך.

עבודת הפסיכולוג ביה"ס ובקהילה עבודה עם הפרט והמערכת

הקורס יקנה ידע ענייני ומעשי על מקומו של פסיכולוג ביה"ס והתפקידו, תוך הצגת גישות המדגישות את תפקידו הפעיל והרב-גוני של הפסיכולוג במערך השלם של ביה"ס והקהילה שבו הוא ממוקם.

ייעוץ למורים בתחומי בריאות הנפש

במסגרת של דיון קבוצתי ילובו ארועים מתוך ההתנסות בעבודה המעשית של הסטודנטים ותינתן הדרכה על פעולות הייעוץ שהם מבצעים. יבחן תפקידו במערכת החינוכית והאינטראקציות שלו עם בעלי תפקידים אחרים במערכת.

דאיון ילדים

קורס ישומי הכולל ראיונות עם ילדים בשלבי התפתחות שונים. יילמדו טכניקות של ראיון המשחק ככלי בראיון ילדים תוך ניתוח האינטראקציות בין המראיין למרואיין. המיקוד יהיה בפיתוח יכולת לחוש את הילד, לחבין את שפתו ודרכי התקשורת שלו. לכל סטודנט תהיה הזדמנות לראיין ילד. בתום כל ראיון ייערך דיון בכיתה על מה שהתרחש בחדר המשחקים. כמו-כן יינתן משוב אישי ע"י המרצה.

גישות ושיטות במסיכותרפיה בילדים

הקורס יעסוק בגישות השונות במסיכותרפיה של הילד החל בגישות אנתרופולוגיות והיסטוריות, של כיצד המבוגר מסתכל על הילד בהקשרים היסטוריים ותרבותיים שונים. הקורס גם יעסוק בילד כפי שמשתקף בספרות ילדים ומבוגרים. נטשה לחבין את עבודת הפסיכותרפאוט עם ילדים לאור אסכולות פסיכואנליטיות שונות ודרך גישות הומניסטיות, אקזיסטנציאליסטיות, קוגניטיביות ובהיבוריםטיות.

התפתחות ומסיכותרפיה

הקורס יתמקד בסקירה של הפרעות התפתחותיות ופסיכופתולוגיה מפרספקטיבה התפתחותית. בין הנושאים שיידונו: כיצד מתבטאות הפרעות שונות בתחומי תפקוד שונים (כגון: תפקוד קוגניטיבי, רגשות, חווית העצמי, יחסים בין-אישיים ויחסיים בין החוף לנפש), וכיצד צורות הביטוי קשורות לגיל ולשלבי התפתחות.

אבחון והערכה ב' (תרגיל)

הדרכה קבוצתית (10 איש) בדיאגנוסטיקה - עיבוד וניתוח מערכת מבחני אינטליגנציה ואישיות בעיקר של ילדים ונער. לשיעור מתלווה תרגיל המשלב הדרכה אינדיבידואלית כקבוצה קטנה. (למסיימי קורס א').

תגובות ילדים לחץ חברתי-סוליטי

הסדנה תעסוק בקשר בין לחץ חברתי-פוליטי ודרכי החסתגלות של ילדים. דגש יושם על גורמים המתווכים קשר זה, כגון משתני אישיות, משתני תרבות ועמדות, וחגורמים המשפיעים על חסינותם של ילדים. הסדנה תהווה תשתית לעריכת מחקר בתחום.

מבוא לפסיכותרפיה

היבט היסטורי על פסיכותרפיה. הפסיכותרפויסט כבן אדם, תפקודו ומיומנותו, תראיון הראשון, אבחנה, תכנית טיפול - העמדה והגישה של הפסיכותרפויסט מול מצבים מיוחדים. דיון על נושאים תאורטיים בפסיכותרפיה, חצגתם דרך הדגמות בסרטים על פסיכותרפיה.

פסיכופתולוגיה והתפתחותית בגיל הרך

חקור פורש את מלוא היריעה של הסימפטומטולוגיה הפסיכופתולוגית תוך כדי התמקדות באפיונים המיוחדים של ביטוייה בקרב ילדים, ומתבונן בה הן ממימד העומק של האבחנה הפסיכודינמית המיועדת לחשוף את האטיולוגיה העומדת מאחורי התסמונות והן מתוך הבנת המשימות ההתפתחותיות הנורמטיביות האופייניות לכל שלב בהתפתחות. כמו כן, נרששת השפה האוניברסלית של הקלסיפיקציה של הפסיכופתולוגיה ותהליכי האבחון הנדרשים לתסמונות השונות.

דפוסי שינה וערות - התפתחות תקינה ומתולוגיה

הסדנה תתמקד בנושאים הקשורים להתפתחות דפוסי השינה-ערות. בילדות, בהפרעות השינה השכיחות מגילאים השונים וחקשך שבין הפרעות שינה ופסיכופתולוגיה. מטרת הסדנה תהיה לעודד סטודנטים ליזום ולערוך מחקר בתחום.

ביישנות, חרדה, והימנעות חברתית

בסדנה נסקרו תהליכים התפתחותיים המובילים להימנעות חברתית בקרב ילדים ומבוגרים. נדון בהיבטים טמפרמנטליים, בין-אישיים, פסיכו-פיזיולוגיים, ורגשיים של הימנעות חברתית ונקרא מאמרי מפתח בתחומים אלה. דגש מיוחד יושם על היבטים מחקריים וקליניים בתחום זה.

גישות ושיטות בפסיכותרפיה ב'

חקור הינו קורס המשך לקורס זחה חניתן בסמסטר א'. יסקרו נושאים כלליים כגון הקשר בין שיטות הטיפול ודימוי המטפל, אתיקה ויישום שיטות טיפול שונות, הקשר בין מחקר ושדה בפסיכותרפיה. כמו כן נסקרנה שיטות טיפול שונות ויישומן לטיפול בילדים. שיטות הטיפול הן מהאוריינטציה הקוגניטיבית, קוגניטיבית התנהגותית ומשפחתית התנהגותית.

הערכה של דימויים אתניים אצל ילדים

הסדנה תעסוק בפיתוח שיטת הערכה לתפיסות אתניות אצל ילדים החל מגיל הגן ועד להתבגרות. שיטת ההערכה מבוססת על ציורי אדם. השיטה יושמה במחקר קודם והעבודה חנוספת תתמקד במיצוי ועדכון נתונים.

שיעורי בחירה משותפים למגמות הקליניות**הנחייה קבוצתית**

חקור יקדש ללמידה בנושא הנחייה קבוצתית. הוא יועבר בצורה התנסותית שבה המשתתפים יתנסו בהנחייה וערך ניתוח של התהליך ושל הדפוסים האישיים של המנחים.

תהליכים קבוצתיים: זהות הפסיכולוג הקליני

חקור יתמקד בקשיי הגדרת הזהות של הפסיכולוג הקליני ובאופציות השונות להגדרת התפקיד במסגרות השונות. דגש יושם על צעדים מעשיים בהם יוכל הפסיכולוג המתחיל לנקוט, על מנת להפוך את תפקידו לברור, קביל ורלוונטי יותר עבור הפונים, המסגרת ועצמו. שאלות של התאמת הגדרת הזהות לנטיות האינדיבידואליות השונות של הסטודנטים יעמדו במרכז הדיון. התלמידים יגישו עבודה שתואר את הזילמות שחיו להם לאורך השנה, מבחינת הגדרת הגבולות והתוכן של התפקידים.

תאוריה של טיפול משפחתי והערכת המשפחה

מטרת חקור לחקור למשתתפים מושגים ורקע תאורטי בתחום הטיפול המשפחתי והערכת המשפחה. תידונה בעיות הקשורות לרקע התפתחותי של הטיפול המשפחתי ויישומן לטיפול בהפרעות שונות. יתסקרנה האסכולות הקיימות בתחום זה ונושאים כלליים כגון: יחסי הורים וילדים והפרעות נפשיות. קומוניקציה במשפחה, טיפול במתבגרים, בדאון בסכיזופרניה ובמשפחות ממעמד נמוך ובעיות המאפיינות את המשפחה המודרנית.

עבודה עם הגיל הרך

הקורס יעסוק ביחסים בין האמהות ותנוקותיהן בתחליכים הפסיכולוגיים המתרחשים בפעוט מיד לאחר לידתו ובשנת חייו הראשונה והשנית. יבחנו נושאים אלה מהבטים תאורטיים שונים וכן יוקדש הדיון לנושאי הערכה ויעוץ להורים.

חווית ושפת בטימל

הקורס יועבר בתור סדנה המשלבת קריאת טקסטים עם דיון בפרקטיקה טיפולית שבמרכזת שני אנשים או יותר המשוחחים ביניהם. יידונו מושגים כמו אמפטיה, האזנה, אינטרפרטציה, אינטימיות וכו'. דרך טקסטים של לקן, דרידה, דלז, לוינסון ועוד, טקסטים העוסקים בתורת הייצוג והפירוש כפי שהינה מתבטאת בשיח אנשי ובספרות, בסדנה ינותחו קטעי דיאלוגים בין מטפלים לפצינטיים.

אתיקה מקצועית בפסיכולוגיה

מטרת הקורס לקדם הבנה מעמיקה של האתיקה המקצועית בפסיכולוגיה, מקורותיה החברתיים-תרבותיים והפסיכולוגיים והקשר שלה לעבודה מקצועית נכונה בכל תחומי הפסיכולוגיה. נכיר את החוקים, הסטנדרטים והקודים האתיים הרלוונטיים לעבודת הפסיכולוג, תוך דיון במקרים שיוצגו על ידי המרצה או באלה שיובאו מתוך ההתנסות של הסטודנטים. כמו כן נעסוק בחשיבה האתית המתפתחת בשירותי הבריאות ומקצועות העזרה האחרים.

מות והתנהגות

הקורס מתמקד בחקר המוח ומיועד לתלמידים בעלי ידע מוקדם בתחום. הקורס יעסוק בהבנת הבסיס העצבי של ההתנהגות, החל במערכת המוטורית וכלה במערכות שאחראיות על החפים, מוטיבציה ורגשות. תנאי הכרחי לרישום לקורס לימודי פיזיולוגיה אי-ב' או קורסים מקבילים.

הפסיכולוגיה הקלינית אל מול מבקריה

הקורס יעסוק בבקורות העיקריות כלפי העשייה והחשיבה הקלינית ובאפשרויות העומדות בפני הפסיכולוגיה הקלינית להתמודד עם ביקורות אלו, הן על ידי הגנה על דרכיה והן על ידי שנויים. נושאי הביקורת העיקריים שיידונו: (א) בעיות בכלים הפסיכודיאגנוסטיים (ב) הנוקים של הפסיכותרפיה (ג) השפעות שליליות של עמדות הפסיכולוגיה הקלינית על הציבור (ד) שיטות ההגנה העצמית הבעייתיות של הפסיכולוגיה הקלינית.

ייעוץ לקבלת החלטות

יוצגו מודלים נורמטיביים והתנהגותיים של קבלת החלטות והקשר שלהם להחלטות אישיות בתחומי חיים שונים. הקורס יעסוק גם בקשיי החלטה, בהבדלים בינאישיים בתהליכי החלטה, ובשיטות ייעוץ לסיוע בקבלת החלטות.

מבוא לנוירופסיכולוגיה

הקורס יעסוק בהפרעות התנהגותיות השונות שמקורן בפגיעה מוחית אצל מבוגרים: אמנזיה אגניזיה, אפרקסיה ואפזיה. הפרעות אלו יידונו מבחינת הגילויים הקליניים כמו גם ההשלמות התאורטיות ביחס לתפקוד נורמלי.

התאבדות טרוריסטית

הקורס יתמקד בתופעת ההתאבדות בשם מטרה אידיאולוגית. תיבחן השאלה באיזו מידה מתאימות תיאוריות התאבדות מתחום הפסיכולוגיה ותסוציולוגיה להסבר התופעה, לאור ממצאים אמפיריים מארצות שונות.

הרתעה ואלימות פוליטית

הקורס יעסוק בגורמים המשפיעים על האפשרות לחרתע ארגונים אלימים תת-מדינתיים. תיבחן שימותן של תיאוריות ההרתעה הקיימות לאור היבטים פסיכולוגיים המייחדים ארגונים כאלה.

הנדסת גורמי אנוש

במסגרת השיעור יסקרו התחומים השונים של הנדסת גורמי אנוש כגון: תכנון ומערכות אדם-מכונה ואדם מחשב, תכנון ממשקים, תכנון סביבת עבודה. תכנון מערכות ותחבורה וכו'... התלמידים יידרשו לבצע מספר תרגילים וציון הקורס ייקבע על בסיסם.

תאוריות של טיפול פסיכודינמי ב'

יסודות תאורטיים של טיפול פסיכודינמי: יחסי Self-Object וחשיבותם בטיפול. דינמיקה של הזדהות השלכתית והכלה עיבוד העברת נגדית וחשיבותה בתהליך הטיפול, חבנייה גל טיפול פסיכודינמי קצר מועד.

שיטות אנליטיות

חלקו הראשון של הקורס יוקדש ללימוד יסודות התכנות באמצעות תוכנת Matlab. בחלקו השני יידונו שיטות שונות לניתוח נתונים קוגניטיביים ופיזיולוגיים: קירוב פונקציות, הצגות גרפיות, אנליזה של אותות רציפים, ניתוח גורמים באנליזה רבת משתנים (PCA), ניתוח תהליכים הסתברותיים באמצעות מודל Markov, מודלים שונים של רשתות נירונים ואלגוריתמים גנטיים.

טיפול קבוצתי לילדים ומתבגרים

הקורס יעסוק בהנחיית קבוצות של ילדים ומתבגרים בעלי פתולוגיות שונות. הקורס מתחלק לשני חלקים. הראשון - חלק תאורטי התנסותי שבו יתנסו התלמידים בחוויה הקבוצתית והשני - יהיה תאורטי ויעסוק באספקטים הטכניים והתאורטיים של הנחיית קבוצות של ילדים ומתבגרים.

רגש וקוגניטיביות

הסמינר יתמקד ביחסי הגומלין שבין ביטוי רגשות וויסות רגשי לבין תהליכים קוגניטיביים. ידונו סוגיות תיאורטיות ואמפיריות בתחום הרגש ובתחום הקוגניציה תוך בחינת תהליכי הגומלין ביניהם. בכל פגישה יוצב במוקד הדיון מאמר או פרק אותו יקראו משתתפי הסמינר למפרע. בכל מפגש יהיה אחד התלמידים אחראי על הצגת חומר הקריאה והצעת נקודות מפתח לדיון. הסמינר פתוח לתלמידי שנה א' מ.א. במגמות הקלינית ילד והקוגניטיבית. מספר המקומות מוגבל.

המגמה החברתית**בעיות נבחרות בפסיכולוגיה חברתית**

הסטודנטיות יבצע מחקר אישי, בהנחיית מורה מן המגמה, בנושא שיתואם ביניהם.

הנחייה קבוצתית

הקורס יוקדש ללמידה בנושאי הנחיה קבוצתית. הוא יועבר בצורה התנסותית שבה המשתתפים יתנסו בהנחיה ויערך ניתוח של התהליך ושל הדפוסים האישיים של המנחים.

שינוי עמדות ושכנוע

בקורס יסקרו תאוריות וגישות מרכזיות בפסיכולוגיה חברתית בתחום יצירת העמדות ושינוי עמדות, גישות לשכנוע בין אישי ויישומים של גישות אלו בתחומים שונים. יינתן דגש על מסעות פרטים לשינוי במדיה עמדות והתנהגויות.

הקונפליקט היהודי-ערבי בראי התאוריה על קונפליקטים בין קבוצות - סמינר התנסותי
 סמינר מיוחד כמשלב התנסות ותאוריה בהתמודדות והבנת קונפליקטים בין קבוצות תוך
 התייחסות ספציפית לקונפליקט הערבי-יהודי. הקבוצה תורכב מסטודנטים יהודים וערבים
 ממחלקות שונות שיעבדו קבוצת התנסות ולימוד. הקורס יכלול התנסות בתהליך בין קבוצתי
 מתמשך והרצאות בנושאים הבאים: קונפליקטים בין קבוצות, שגוי עמדות וסטריאוטיפים, עיבוד
 אינפורמציה, תהליכים אמוציונליים וקוגניטיביים של קונפליקט.
 הקורס יועבר ע"י צוות מרצים מהחוג לפסיכולוגיה וצמד מנחים - יחודי וערבי מגוון שלום.

פסיכולוגיה חברתית למתקדמים א'+ב'

הקורס סוקר תאוריות עכשוויות ומחקר בפסיכולוגיה חברתית.

סמינר מגמה

הקורס יעסוק בנושאים הקשורים לתזת המ.א. כגון, פיתוח רעיונות מחקריים, מתודולוגיה, כלי
 מחקר וכתביה.

סוגיות בפסיכולוגיה בריאותית א' ו-ב'

יוצגו מודלים תאורטיים ומחקרים בשאלות בסיסיות בפסיכולוגיה בריאותית; מגיעים להתנהגות
 בריאותית כגון פניה לבדיקות רפואיות, קוגניציות בריאות-חולי כגון ייחוס מחלה, תהליכי
 התמודדות עם פרודורות רפואיות וכאב, ותהליכים תוך ובין אישיים בהקשר הבריאות.

התאבדות טריזיסטית

הקורס יתמקד בתופעת ההתאבדות בשם מטרה אידיאולוגית. תיבחן תשאלה באיזו מידה
 מתאימות תיאוריות התאבדות מתחום הפסיכולוגיה והסוציולוגיה להסבר התופעה, לאור
 ממצאים אמפיריים מארצות שונות.

המגמה הקוגניטיבית

קשב וארגון קוגניטיבי א'

הקורס יתמקד ביכולת האנושית להתעלם מגירוי ומאינפורמציה לא רלבנטיים לתפקיד. הקורס
 יסקור את התנאים בהם קשב סלקטיבי לגירוי הרלבנטי מצליח ונכשל.

קשב וארגון קוגניטיבי ב'

אחד התפקידים השכיחים ביותר בחיי יום יום הוא בחירה השוואתית בין שני גירויים. נעסוק
 באיתור התהליכים הקוגניטיביים תמסתתרים בשפטים השוואתיים אלה ובחשלקותיהם
 התאורטיות והמעשיות.

נושאים נבחרים בהתפתחות קוגניטיבית

נעסוק בחקר התפתחות החשיבה עם דגש על "תאוריות השכל" בגיל הרך.

התפתחות קוגניטיבית א'+ב'

בשיעור זה נעסוק בתאוריות בהתפתחות קוגניטיבית ובשאלות תאורטיות ומחקרים בנושא:
 תפיסה, ייצוג-ידע, קומוניקציה, חשיבת-לוגית וקוגניציה חברתית.

חשיבה ויצירתיות א'

בעיות, תאוריות, ממצאים ושיטות מחקר בנושאי חשיבה ויצירתיות, כולל פתרון בעיות טובנה
 והארה; מובן ומשמעות, אידוקציה, צדוקציה, סיבתיות, אינטואיציה ומודעות.

חשיבה ויצירתיות ב'

הקורס יעסוק בנושאי קוגניציה: אישיות והתנהגות, כולל דיון והדרכה יישומית בנושאים כגון:
 סגנונות קוגניטיביים, הכוונת התנהגות, ניבוי ושינוי התנהגותי, קוגניציות ואמוציות. בקורס יושם
 דגש על מעורבות תהליכים קוגניטיביים בתחומים שונים, כגון: התנהגות, אמוציות, בריאות
 ומחלה.

גישות שונות לחקר הקשב

הקורס יעסוק בשאלות המרכזיות בהן מתמקד חקר הקשב בשנים האחרונות. יוצגו הפרדיגמות העיקריות המשמשות לבחינת השאלות הללו ויודגשו התבדלים במסקנות שניתן להסיק בעזרתן.

מבוא לנוירופסיכולוגיה

הקורס יעסוק בחפרות התנהגותיות השונות שמקורן בגיעה מוחית אצל מבוגרים: אמנזיה אגניזיה, אפרקסיה ואפזיה. הפרעות אלו יידונו מבחינת הגילויים הקליניים כמו גם ההשלמות התאורטיות ביחס לתפקוד נורמלי.

זיכרון אנושי א'+ב'

חידע הנכחי בחבנת תחליכי זיכרון נרכש דרך תאור ביצועיו של נבדקים במספר יחסית קטן של מטלות זיכרון. מטלות אלו, המחוות את גרעין המחקר בתחום הזיכרון האנושי, ייסקרו בקורס, תוך שימת דגש על ניתוח המודלים התאורטיים שפותחו. לתיאור הביצועים במטלות. הקורס יעסוק בחלק מהנושאים הבאים: זיכרון אימפליסיטי, זיכרון לטווח קצר ולטווח ארוך, יציבות הזיכרון, אפקט האופנות, אפקט ספציפיות הקידוד, ואפקט החזרה.

תפיסה וקשב א'+ב'

הקורס יעסוק בחבנת תחליכים הקוגניטיביים הבסיסיים במספר תחומים מרכזיים בתפיסה וקשב. הקורס יתמקד במיוחד בתאוריות עכשוויות ובמצאים חדשניים בתחום הקשב החזותי.

תהליכי קבלת החלטות

בשיעור יידונו תורת התחלטות, לקיחת סיכונים, החלטות בתנאי לחץ, אימון והדרכה לקבלת החלטות אופטימליות.

המגמה הפסיכולוגית

מוח, התנהגות, והמערכת החיסונית: השפעות לחץ על פגיעות למחלות והתפתחות סרטן הסמינר יסקרו את העדויות לקשר שבין המוח והמערכת החיסונית, המנגנונים הפיזיולוגיים, וההשפעות הפסיכולוגיות על קשר זה ועל פגיעות למחלות. הסמינר יכלול בנוסף מבוא למערכת החיסונית וטכניקות מעבדה לרישום וחקר מדדים חיסוניים.

מוח והתנהגות

הקורס מתמקד בחקר המוח ומיועד לתלמידים בעלי ידע מוקדם בתחום. הקורס יעסוק בחבנת הבסיס העצבי של ההתנהגות, החל במערכת המוטורית וכלה במערכות שאחריות על דחפים, מוטיבציה ורגשות. תנאי הכרחי לרישום לקורס לימודי פיזיולוגיה א'+ב' או קורסים מקבילים.

מודלים של סכיזופרניה בבעלי-חיים

הסמינר יעסוק בהיבטיו ההתנהגותיים, הפרמקולוגיים והנאורוכימיים של מודל הדופמין של סכיזופרניה. יושם דגש על הפרעות בתהליכי למידה וקוגניציה של בעלי חיים ונחת הסט, אמפטמין והחשוואה בין המודל בבעלי חיים והסינדרום הקליני. כמו כן ייסקרו השפעות של תרופות אנטי-פסיכוטיות במודל בבעלי-חיים ובקליניקה.

הערך התקשורתי של אותות מצוקה

מה לומדים מסימני מצוקה של אחרים? האם ניתן לרכוש תגובות אמוציונאליות בעקבות מסר מצוקה? שאלות אלו ייבחנו במודל של התניה קלאסית.

שיטות מחקר בפסיכולוגיה פיזיולוגית

לימוד של טכניקות מעבדה למחקר, ושיטות מדידה של מדדים פיזיולוגיים, והתנהגותיים. הקורס כולל עבודה ידנית עם בעלי חיים ובייט) ערים ומורדמים כגון הזרקות, ניתוחים שונים, והיסטולוגיה.

בסיס ביהולוגי של התנהגות אמוציונלית

התגובה האישית ביותר, המופלאה ביותר, האמוציה, נלכדה לכסוף בכלוב של הפסיכוביולוגים ומוקמה באמיגדלה. האמיגדלה מתוכנתת ליצר תגובה אמוציונלית לגירויים חזקים אך גם מתוכנתת ללמוד להגיב לגירויים אינפורמטיביים שאינם בהכרח בולטים מבחינה פיזית. הפונקציה האחרונה חשובה ביותר לתפקוד יעיל של אזורי מוח אחרים, לגביהם התגובה האמוציונלית של האמיגדלה הינה מעיין סמן לחשיבות האינפורמציה. אכן, במחקרים אחרונים הראנו כי ללא אמיגדלה, אזורים אחרים של המוח אינם מגיבים באופן יעיל לגירויים אינפורמטיביים חלשים בעוצמתם הפיזית.

בסמינר ניתן יהיה לבחור בין מחקר עם נבדקים אנושיים או בעלי חיים. המטרה היא לחקור את האינטראקציה בין תהליכי למידה באמיגדלה לתהליכי למידה של אזורי מוח אחרים.

שאלות עדכניות במדעי העצב ובפסיכוביולוגיה

סמינר זה יעסוק במגוון נושאים עדכניים אשר ייבחרו ע"י התלמידים ומנחי הסמינר. הנושאים השונים יועברו ע"י תלמידי הסמינר לאחר לימוד עצמי בהדרכת המנחים. מטרת הסמינר היא השיפה למגוון נושאים תוך דגש על חדשנות וביקורתיות.

מסיכום מקולוגיה

השיעור יטפל בסמים הפסיכואנלוגיים שהם בשימוש הרפואה (כתרופות פסיכאטריות, חומרי הרדמה) ויעסוק גם בפעילות של שימוש בסמים לא חוקיים. הדגש יהיה על מכניזמים ותפקודם.

החוג לפסיכולוגיה

תואר ראשון

שנה א' - שיעורי חובה

			הדרכה בספרייה פירוט ראה בפרק הכלל פקולטטי	1009.1000
א'	ש'	מבוא לפסיכולוגיה	101 12-10 ד'	1071.1102.01
		פרופ' ליבל תלמה		
ב'	ש'	תרגיל מתוקשב במבוא לפסיכולוגיה ¹		1071.1105.01
		גבי נוסבאום שירי		
א'		שעות ניסוי		1071.1104.01
א'	ש'	סטטיסטיקה לפסיכולוגים	101 10-08 ב'	1071.1116
		פרופ' בן-אליהו שמגר		.01 שיעור:
		מר שורץ יוסי	208 12-10 ג'	.02
		מר שינברג תום	109 דן-דוד ה'	.03
		מר שינברג תום	109 דן-דוד ה'	.04
		גבי ארד מיכל	107 10-08 ג'	.05
		גבי ארד מיכל	206 12-10 ג'	.06
		גבי רחב סיון	109 דן-דוד ה'	.07
ב'	ש'+ת'	סטטיסטיקה לפסיכולוגים	101 10-08 ב'	1071.1117
		פרופ' בן-אליהו שמגר		.01 שיעור:
		מר שורץ יוסי	208 12-10 ג'	.02
		מר שינברג תום	109 דן-דוד ה'	.03
		מר שינברג תום	109 דן-דוד ה'	.04
		גבי ארד מיכל	107 10-08 ג'	.05
		גבי ארד מיכל	107 12-10 ג'	.06
		גבי רחב סיון	109 דן-דוד ה'	.07
א'	ש'	פסיכולוגיה פיזיולוגית א'	101 10-08 ד'	1071.1121.01
		ד"ר יואל דפנה		
ב'	ש'	פסיכולוגיה פיזיולוגית ב'	101 18-16 ג'	1071.1122.01
		פרופ' בן-אליהו שמגר		

¹ התרגיל ייעודי כקורס אינטרנט (רצוי מחשב עם חיבור לאינטרנט).
² לא ניתן להחליף קבוצות בין הסמסטרים.

א'	ש'	תורות האישיות א'	1071.1123.01
	ד"ר בר חיים יאיר	ב' 18-16	
	101		
ב'	ש'	תורות האישיות ב'	1071.1124.01
	ד"ר בר חיים יאיר	ב' 18-16	
	101		
ב'	ש'	מסיכולוגיה התפתחותית של הילד ¹	1071.2904.01
	ד"ר גרובר רעות	ד' 12-10	
	101		

שנה ב' - שיעורי חובה

א'	ש'+ת'	שיטות מחקר א'	1071.2103
	פרופ' צאל יהושע	ג' 12-10	.01 שיעור:
	ד"ר ליברמן נירה	ב' 12-10	.02 שיעור:
		<u>קבוצות תרגיל:</u> ²	
	גבי שילר דניאלה	ד' 16-14	.03
	גבי שילר דניאלה	ד' 18-16	.04
	גבי גייזלר אינה	ד' 16-14	.05
	גבי גייזלר אינה	ה' 10-08	.06
	גבי אייל טל	ב' 14-12	.07
	גבי אייל טל	ב' 16-14	.08
	גבי פלטי דפנה	ב' 14-12	.09
	גבי פלטי דפנה	ב' 16-14	.10
ב'	ש'+ת'	מסיכולוגיה ניסויית ³	1071.2109.01
	ד"ר לאמי דומיניק	ג' 12-10	שיעור:
		<u>קבוצות תרגיל:</u> ²	
	גבי שילר דניאלה	ד' 16-14	.03
	גבי שילר דניאלה	ד' 18-16	.04
	גבי גייזלר אינה	ד' 16-14	.05
	גבי גייזלר אינה	ה' 10-08	.06
	גבי אייל טל	ב' 14-12	.07
	גבי אייל טל	ב' 16-14	.08
	גבי פלטי דפנה	ב' 14-12	.09
	גבי פלטי דפנה	ב' 16-14	.10
	109 דן דוד		

¹ חשינוי החל מתשס"ג - בתשס"ג יינתן השיעור גם לתלמידי שנה ב' במסמטר א'.

² קבוצות התרגיל בקורס שיטות מחקר א' (מסמטר א') ובמסיכולוגיה ניסויית ומסמטר ב' חייבות להיות זרות.

³ דרישות מוקדמות: שיטות מחקר א', ניתוח שונות ויישומי מחשב.

א'	ש'ת' ¹	גיתוח שונות ויישומי מחשב	1071.2114
	ד"ר גושן יונתן	201 12-10 ד'	.01 שיעור:
		<u>קבוצות תרגיל:</u>	
	מר לוי עוזי	318 10-08 ה'	.02
	מר לוי עוזי	318 12-10 ח'	.03
	מר לוי עוזי	315 14-12 ב'	.04
	מר לוי עוזי	318 10-08 ד'	.05
	מר רוזנשטרייך אלון	318 10-08 ג'	.06
	מר רוזנשטרייך אלון	315 18-16 ה'	.07
א'	ש'	פסיכולוגיה חברתית א'	1071.2815.01
	ד"ר קלר יחיאל	201 10-08 ב'	
ב'	ש'	פסיכולוגיה חברתית ב'	1071.2816.01
	פרופ' נדלר אריה	101 10-08 ג'	
א'	ש'	פסיכולוגיה התפתחותית של הילד ¹	1071.2904.02
	פרופ' שטראוס סידיני	201 18-16 ג'	
ב'	ש'	פסיכולוגיה התפתחותית של המבוגר ²	1071.2905.01
	ד"ר שמוטקין דב	101 12-10 ח'	
א'	ש'	פסיכולוגיה קוגניטיבית א' ³	1071.2907.01
	פרופ' קרייטלר שולמית	201 16-14 ה'	
א'	ש'	תפיסה א' ^{4,3}	1071.2909.01
	פרופ' אלגום דניאל	201 16-14 ג'	
א'	ש'	למידה א' ^{3,4}	1071.2911.01
	ד"ר יואל דפנה	110 14-12 ד'	

1 חל מתשס"ג הקורס יילמד בשנה א'.

2 דרישה מוקדמת: פסיכולוגיה התפתחותית של הילד.

3 השינוי חל על תלמידים שהחלו לימודיהם בתשס"ג, תלמידי שנה ב' בתשס"ג חייבים 4 מבואות (א'+ב').

4 אין ללמוד חלק ב' ללא חלק א'.

שנה ג' - שיעורי חובה

קורס שנתי - סמסטר א' + ב'	לימודי שדה	1071.3108	
השירות הקהילתי לבריאות הנפש, ראשלי"צ המנחה: מר רוני אפשטיין	10.45-9.15	ד'	.01
מחלקת הנוער, ביח"ח אברבנאל המנחה: גבי יהודית להט	13-11.30	א'	.02
תחנה לטיפול בילד, בנוער ובמשפחה, ת"א המנחים: גבי ציפי חיינדן וד"ר עמית כהן	11.30-10	ב'	.03
תחנה לטיפול בילד, בנוער ובמשפחה, ת"א המנחים: גבי שולי נתן וגבי יודיה טורקנוב	12.30-11	ד'	.04
ביח"ח תל-חשומר, החטיבה הפסיכיאטרית, מחלקת א' המנחה: גבי שוש שני	10-8.30	ב'	.05
המרפאה הקהילתית לבריאות הנפש, חולון המנחים: יפורטם	10.30-9	א'	.06
המנחים: גבי רונה מרמלשטיין ומר גיא שילה	9.30-8	ב'	.07
מרכז לבריאות הנפש, גנים טיפוליים לילדים רמת חן המנחה: גבי קארינה אלון	15.45-14.15	א'	.08
מרכז לבריאות הנפש, גנים טיפוליים לילדים, חולון המנחים: גבי עדנה להב צימרמן וגבי אורלי משעלוב	15.15-13.45	א'	.09
סניף אנו"ש, רמת-גן המנחה: גבי מיכל פרישמן	22.15-20.45	ד'	.10
סניף אנו"ש, גבעתיים המנחה: גבי מירי בר	21.45-20.15	ה'	.11
סניף אנו"ש, קרית אונו המנחה: גבי אסנת סוקר	21.15-19.45	ב'	.12
ביח"ח גהה - מדריכים		יתואם עם התלמידים	.13
ביח"ח גהה - חונכות המנחה: גבי דפנה קוק	14.30-13	ה'	.14
המנחה: גבי מרב עמיאל	11.15-9.45	ה'	.15
המנחה: מר דוד חלר	9.30-8	א'	.16
ביח"ח שלוותה המנחה: מר איתן אלון	16.30-14	ד'	.17
ביח"ח שלוותה המנחה: מר איתן אלון	16.30-14	ד'	.18
איכילוב, מרפאה פסיכיאטרית לילד ולמתבגר המנחה: ד"ר קיסר	9.30-8	ב'	.19

איכילוב, מרפאה פסיכיאטרית לילד ולמתבגר המנחה: ד"ר אניאס ליאור	10-8.30	ב'	20.
איכילוב, השירות הפסיכיאטרי, מרפ' מבוגרים המנחה: גבי נירה חירש (מועדון)	14.30-13	א'	21.
איכילוב, השירות הפסיכיאטרי, מרפ' מבוגרים המנחה: גבי אירית לובלינסקי (חונכות טיפולית)	10.30-9	ד'	22.
מרכז לבריאות הנפש, באר-יעקב המנחה: ד"ר גרינבלט	11-9.30	ב'	23.
מרכז לבריאות הנפש, נתניה המנחה: גבי חיה שושני	בתיאום עם התלמידים		24.
המרפאה הקהילתית ע"ש דוידסון, (הנוטרים) רעננה המנחים: גבי עדנה רוטלמן וגבי לילי סגלוביץ	11.30-10	ה'	25.
"חפוד על חפוד", מרכז ייעוץ לנוער, נתניה המנחה: גבי ורד ניצני	11.30-10	ד'	26.
אנו"ש - פתח תקוה המנחים: גבי גליה רביב וגבי שירח רוט	21.30-20	א', ג', או ה'	27.
אנו"ש - הרצליה המנחים: גבי יעקובי גל וגבי ויויאנה קימלמן	21-19.30 14-12.30	א' או ח' או ביום ו'	28.
המרכז הקהילתי לבריאות הנפש ע"ש בריל, ת"א המנחים: גבי בטי אלפרן וגבי אלינור גוריון בשן	10-8.30	א'	29.
אנו"ש - תל-אביב יפו המנחה: מר רוני עמיאל	22.30-21	ג'	30.
מרכז שניידר, רפואת ילדים המנחה: גבי טל קרתי	16.30-15	ד'	31.
מרכז סיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית - קב' בנים	בתיאום עם התלמידים		32.
מרכז סיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית - קב' בנות	בתיאום עם התלמידים		33.
עליית הנוער, תל-אביב המנחה: גבי כוכבית אויחמן	בתיאום עם התלמידים		34.
שיבוצים מיוחדים המנחה: מר עמית פלדמן	בתיאום עם התלמידים		35.

א'	ש'	פסיכופתולוגיה א'	1071.3109.01
	פרופ' קינן גיורא	ג' 12-10	201
ב'	ש'	פסיכופתולוגיה ב'	1071.3112.01
	פרופ' גמפל יולנדה	ג' 12-10	101
א'	ש'	מבחנים והערכה א'	1071.3111.01
	פרופ' מאיר אלחנן	ב' 20-18	101
ב'	ש'	גישות ושיטות בפסיכולוגיה	1071.3118.01
	פרופ' אלגום דניאל	ה' 14-12	101

סמינרים אמפיריים

א'+ב'	ס'	מח, התנהגות ומערכת חיסונית ¹	1071.3557.01
	פרופ' בן-אליהו שמגר	ב' 18-16	426
א'+ב'	ס'	התפתחות מוסרית	1071.3289.01
	פרופ' קרניול רחל	ב' 16-14	308 ספריית מדה"ח
א'+ב'	ס'	האם התלוקה בין זיכרון לטווח קצר ולטווח ארוך נכונה?	1071.3604.01
	ד"ר גושן יונתן	ד' 16-14	308 ספריית מדה"ח
א'+ב'	ס'	הפרעות קשב והיפראקטיביות	1071.3617.01
	ד"ר גרובר רעות	ד' 14-12	109 דן דוד
א'+ב'	ס'	מודלים לסכיזופרניה בבעלי חיים ²	1071.3497.01
	פרופ' וינר אינה	ב' 18-16	118 שרת
א'+ב'	ס'	מודל להפרעה אובססיבית קומפלסיבית בבעלי חיים ²	1071.3613.01
	ד"ר יואל דפנה	ד' 16-14	426
א'+ב'	ס'	קשב חזותי ²	1071.3614.01
	ד"ר לאמי דומיניק	ד' 12-10	062
א'+ב'	ס'	השפעות ארוכות טווח על השואה	1071.3587.01
	פרופ' לומרנץ יעקב	ה' 12-10	יפורסם

¹ העדפה לתלמידי פסיכולוגיה-ביולוגיה.
² משותף למ.א..

1071.3615.01	השפעת פרסמקטיבת זמן על שימוט והערכה	ד'	12-10	426	ד"ר ליברמן נירה	ס'	א'+ב'
1071.3618.01	אידיאולוגיה והקרבה	ה'	12-10	421	פרופ' מררי אריאל	ס'	ב'
		ד'	14-12	422			
1071.3616.01	תהליכים ריגשיים בקונפליקטים ומתרונם	ג'	14-12	107	פרופ' נדלר אריה	ס'	א'+ב'
1071.3609.01	התמודדות הורים ומורים עם אלימות ילדים	ג'	14-12	204	פרופ' עומר חיים	ס'	א'+ב'
1071.3562.01	בעיות עכשוויות בקשב חזותי	ד'	18-16	314	פרופ' צאל יהושע	ס'	א'+ב'
1071.3471.01	סוגיות בחתפתחות קוגניטיביות	ג'	18-16	109 דן דוד	ד"ר צלניקר תמר	ס'	א'+ב'
1071.3457.01	פסיכולוגיה רפואית	ג'	20-18	426	פרופ' קרייטלר שולמית	ס'	א'+ב'
1071.3459.01	תושייה נלמדת ומתיחות להתנסות	ג'	14-12	308 ספריית מדה"ח	פרופ' רוזנבאום מיכאל	ס'	א'+ב'
1071.3611.01	שינה, התפתחות ופסיכולוגיה בילדים	ה'	12-10	308 ספריית מדה"ח	ד"ר שדה אברהם	ס'	א'+ב'
1071.3597.01	ייצוגים קוגניטיביים של בריאות וחולי	ד'	10-08	421	ד"ר שילה שושנה	ס'	א'+ב'

קורסי בחירה לתלמידי שנה א' ו-ב' בחוג ותלמידי חטיבת

1071.2908.01	פסיכולוגיה קוגניטיבית ב ¹	ה'	16-14	101	פרופ' קרייטלר שולמית	ש'	ב'
1071.2910.01	תפיסה ב ¹	ד'	14-12	201	פרופ' צאל יהושע	ש'	ב'
1071.2912.01	למידה ב ¹	ד'	10-08	101	ד"ר נואל דפנה	ש'	ב'

¹ חשינוי חל על תלמידים שהחלו לימודיהם בתשס"ג.

1071.3584.01	זמן פסיכולוגי	ד'	20-18	103	ש' פרופ' זכאי דן	ב'
1071.3579.01	התפתחות ייצוגים מנטליים בגיל הרך	ה'	16-14	105	ש' ד"ר צלניקר תמר	ב'
1071.2305.01	זה הכל בראש שלך	ב'	12-10	004	ש' ד"ר לאמי דומיניק	ב'
1071.3132.01	בחירת קריירה מקצועית ע"פ נטיות וכשרים	ב'	16-14	108	ש' פרופ' מאיר אלחנן	א'
1071.3564.01	גורמים קוגניטיביים בהתנהגות צרכנים	ב'	16-14	108	ש' פרופ' צאל יהושע	ב'
1071.3234	יחסים בין אישים בקבוצה				ש' רכזות: פרופ' פרידמן אריאלה	
	<u>קבוצות תרגיל:</u>					
.01	ב'	14-12	422	א'		
.02	ב'	14-12	421	א'		
.04	ב'	14-12	422	ב'		
.05	ב'	14-12	421	ב'		
.06	ד'	18-16	228 שרת ¹	ב'		

שיעורי בחירה לתלמידי שנה ג' בלבד²

1071.3119.01	מבחנים והערכה ב'	ג'	14-12	003	ש' ד"ר גרובר רעות	ב'
1071.4638.01	המסיכולוגיה הקלינית אל מול מבקריה ^{2,3}	ג'	18-16	110	ש' פרופ' עומר חיים	ב'
1071.3574.01	שיפוט וקבלת החלטות ²	ג'	14-12	207	ש' ד"ר קלר יחיאל	ב'
1071.4661.01	התאבדות טרוריסטית	ה'	16-14	205	ש' פרופ' מררי אריאל	ב'

1 בקבוצה זאת תתקיים תצפית ע"י משתתפי קורס מנחי קבוצות.

2 בשיעורים אלו המטלה חסופית תהיה בדרך כלל עבודה, בתיאום עם מרצה הקורס.

3 משותף למ.א...

ב'	ש'	הנדסת גורמי אנוש ^{2,1}	1071.4677.01
	פרופ' זכאי דן	18-16 ג'	
	105		
ב'	ש'	מח והתנהגות ^{3,2}	1071.4641.01
	ד"ר יואל דפנה	12-10 ד'	
	105		
א'	ש'	התפתחות החשיבה בתקופת הילדות המוקדמת ¹	1071.3553.01
	ד"ר צלניקר תמר	16-14 ה'	
	421		
ב'	ש'	מבוא לפסיכולוגיה בריאותית ⁴	1071.3707.01
	ד"ר שילה שושנה	14-12 ג'	
	108		
א'	ש'	נורמליות וחופש אישי : מגדר ומיניות ¹	1071.3704.01
	ד"ר שטרנגר קרלו	14-12 ד'	
	108		
ב'	ש'	קונפליקטים בין-קבוצתיים : דינמיקה, הסלמה והסדר	1071.3709.01
	פרופ' רוחאנא נדיס	12-10 ד'	
	208		
ב'	ש'	מפגש בין זהויות: נשים וגברים ⁵	1071.3712.01
	פרופ' פרידמן אריאלה	16-14 ב'	
	208		
	ש'	יחסים בין אישים בקבוצה	1071.3234
	רכות : פרופ' פרידמן אריאלה		
		<u>קבוצות תרגיל:</u>	
א'	422	14-12 ב'	.01
א'	421	14-12 ב'	.02
ב'	422	14-12 ב'	.04
ב'	421	14-12 ב'	.05
ב'	228 שרת ⁶	18-16 ד'	.06

1 בשיעורים אלו המטלה הסופית תהיה בדרך כלל עבודה, בתיאום עם מרצה הקורס.

2 משותף למ.א..

3 דרישה מוקדמת: פיזיולוגיה א' + ב'.

4 תלמידים שהשתתפו בקורס בשנים א' ו-ב' לא רשאים להירשם.

5 הרישום תלוי באישור סופי של המרצה.

6 בקבוצה זאת תתקיים תצפית ע"י משתתפי קורס מנחי קבוצות.

החטיבה בפסיכולוגיה

				<u>שנה א'</u>
א'	שו"ת		מבוא לפסיכולוגיה	1009.1820.01
	מר בן-שפר גד	204	ב' 20-18	
	גבי שילר דניאלה	204	ג' 16-14	
ב'	שו"ת		מבוא לפסיכולוגיה	1009.1820.02
	גבי גייזלר אינה	210	א' 18-16	
	מר בן-שפר גד	204	ג' 20-18	

שנה ב'

שני קורסים שנתיים לבחירת

א'	ש'		פסיכולוגיה פיזיולוגית א'	1071.1121.01
	ד"ר יואל דפנה	101	ד' 10-08	
ב'	ש'		פסיכולוגיה פיזיולוגית ב'	1071.1122.01
	פרופ' בן-אליהו שמגר	101	ג' 18-16	
א'	ש'		תורות האישיות א'	1071.1123.01
	ד"ר בר חיים יאיר	101	ב' 18-16	
ב'	ש'		תורות האישיות ב'	1071.1124.01
	ד"ר בר חיים יאיר	101	ב' 18-16	
א'	ש'		פסיכולוגיה חברתית א'	1071.2815.01
	ד"ר קלר יחיאל	201	ב' 10-08	
ב'	ש'		פסיכולוגיה חברתית ב'	1071.2816.01
	פרופ' נדלר אריה	101	ג' 10-08	
ב'	ש'		פסיכולוגיה התפתחותית של הילד	1071.2904.01
	ד"ר גרובר רעות	101	ד' 12-10	
א'	ש'		פסיכולוגיה התפתחותית של המבוגר ¹	1071.2905.01
	ד"ר שמוטקין דב	101	ה' 12-10	

¹ דרישה מוקדמת: פסיכולוגיה התפתחותית של הילד.

שני קורסים סמסטריאליים לבחירה

ב'	ש'	זמן פסיכולוגי	1071.3584.01
	פרופ' זכאי דן	20-18 ד'	
103			
ב'	ש'	התפתחות ייצוגים מנטליים בגיל הרך	1071.3579.01
	ד"ר צלניקר תמר	16-14 ה'	
105			
ב'	ש'	זה הכל בראש שלך	1071.2305.01
	ד"ר לאמי דומיניק	12-10 ב'	
004			
א'	ש'	בחירת קריירה מקצועית ע"פ נטיות ובשרים	1071.3132.01
	פרופ' מאיר אלחנן	16-14 ב'	
108			
ב'	ש'	גורמים קוגניטיביים בהתנהגות צרכנים	1071.3564.01
	פרופ' צאל יהושע	16-14 ב'	
108			
	ש'	יחסים בין אישים בקבוצה	1071.3234
	רכות: פרופ' פרידמן אריאלה		
		<u>קבוצות תרגיל:</u>	
א'	422	14-12 ב'	.01
א'	421	14-12 ב'	.02
ב'	422	14-12 ב'	.04
ב'	421	14-12 ב'	.05
ב'	228 שרת ¹	18-16 ד'	.06

¹ בקבוצה זאת התקיים תצפית ע"י משתתפי קורס מנחי קבוצות.

החוג לפסיכולוגיה

תואר שני

המגמה הקלינית

שנה א' - שיעורי חובה

א'+ב'	ש'	אבחון והערכה 1	1071.4202
	ד"ר תיבון שירה	ה' 16-14	.01 שיעור:
	420	קבוצות תרגיל:	
	ד"ר תיבון שירה	ג' 18-16	.02
	420	ה' 14-12	.03
	גבי הורוביץ איריס	ג' 18-16	.04
	421		
	מר שחר יצחק		
	421		
א'	ש'	תאוריות של טיפול פסיכודינמי	1071.4568.01
	ד"ר שטרנגר קרלו	ג' 14-12	
	421		
א'+ב'	ש'	פסיכופתולוגיה	1071.4212.01
	פרופ' הדר אורי	סמ' א': ג' 10-08	
	ד"ר דר ראובן	סמ' ב': ג' 10-08	
	421		
	421		
א'	ש'	הראיון הקליני א'	1071.4380
	פרופ' קינן גיורא	ה' 10.15-08	.01
	228 שרת	ה' 10.15-08	.02
	גבי זיו שרון	ה' 10.15-08	.03
	228 שרת		
	גבי אפלבוים-פלד טליה		
	228 שרת		
ב'	ש'	הראיון הקליני ב'	1071.4618
	פרופ' קינן גיורא	ה' 10.15-08	.01
	228 שרת	ה' 10.15-08	.02
	גבי זיו שרון	ה' 10.15-08	.03
	228 שרת		
	גבי אפלבוים-פלד טליה		
	228 שרת		
א'	ש'	טיפולים קוגניטיביים התנהגותיים: היבטים תאורטיים	1071.4593.01
	ד"ר דר ראובן	ה' 12-10	
	205		
א'+ב'		הדרכה בפסיכותרפיה א' השיעור יינתן ב-4 קבוצות וילווה בפרקטיקום	1071.4135
	פרופ' הדר אורי	ג' 16-14	.01
	ד"ר שמוטקין דב	ג' 16-14	.02
	225 שרת	ג' 16-14	.03
	פרופ' לומרנץ יעקב	ג' 16-14	.04
	156 שרת		
	פרופ' עומר חיים	ג' 16-14	
	421		
א'+ב'		פרקטיקום שנה א'	1071.4505.01

שיעורי חובה - שנה א' או ב'

א	ש'	שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'	1071.4346.01
	ד"ר דר ראובן	210 12-10 ג'	
ב'	ש'	שיטות מחקר וסטטיסטיקה ב'	1071.4412 .01
	פרופ' זכאי דן	004 12-10 ג'	
ב'	ש'	עיבודים סטטיסטיים במחשב	1071.4348.01
	מר טרש ריקרדו	318 20-18 ג'	
ב'	ש'	אתיקה מקצועית בפסיכולוגיה	1071.4617.01
	ד"ר שטרנגר קרלו	205 20-18 ה'	
ב'	ש'	מבחני אישיות אוביקטיביים	1071.4618.01
	ד"ר תיבון שירה	205 20-18 ג'	

סדנאות מחקר

א'+ב'	ס'	עישון : התמכרות או הרגל	1071.4570.01
	ד"ר דר דאובן	426 14-12 ה'	
א'+ב'	ס'	פסיכולוגיה חיובית-התמקדות על כוחות חיוביים באדם ובחברה	1071.4675.01
	פרופ' רוזנבאום מיכאל	151 14-12 ה' שרת	
א'+ב'	ס'	א-אינטגרציה: מחקרים בתחום האישיות	1071.4629.01
	פרופ' לומרנץ יעקב	156 14-12 ה' שרת	
א'+ב'	ס'	רווחה סובייקטיבית ובריאות נפשית	1071.4676.01
	ד"ר שמוטקין דב	225 14-12 ה' שרת	
א'+ב'	ס'	התמודדות עם לחצים	1071.4678.01
	פרופ' קינן גיורא	102 14-12 ה' שרת	

שנה ב' - שיעורי חובה

א'+ב'	ש'	הדרכה בפסיכותרפיה ב' השיעור יינתן ב-4 קבוצות יילוה בפרקטיקום	1071.4121
	פרופ' רוזנבאום מיכאל	151 16-14 ה' שרת	.01
	ד"ר שטרנגר קרלו	426 18-16 ג' שרת	.02
	ד"ר דר ראובן	109 16-14 ה' דן-דוד	.03
	פרופ' קינן גיורא	225 16-14 ה' שרת	.04

א'+ב'	ש'	אבחון והערכה 2		1071.5205
		השיעור יינתן ב-3 קבוצות מקבילות וילווה בפרקטיקום		
	די"ר תיבון שירה	422	18-16	.01
	די"ר שמוטקין דב	422	14-12	.02
	די"ר רוטשילד לילי	421	18-16	.03
א'+ב'	ש'	גישות עכשוויות לטיפול פסיכדינמי		1071.4507.01
	די"ר שטרנגר קרלו	205	16-14	
א'	ש'	טיפול קצר מועד ¹		1071.4681.01
	פרופ' עומר חיים	228 שרת	12.15-10.15	
א'+ב'		פרקטיקום שנה ב' קלינית ²		1071.4515.01

קורסי בחירה - להשלמת מכסת 68 ש"ס יש לבחור קורסים מתוך רשימת קורסי הבחירה המשותפים, ראה בהמשך.

¹ בשנת תשס"ג הקורס נחשב שיעור בחירה. החל מתשס"ד הקורס יהיה קורס חובה לכל תלמידי שנה ב'.

² לא נכלל במניין השעות לתואר.

המגמה הקלינית של הילדשנה א' - שיעורי חובה

א'	ש'	שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'	1071.4346.01
	ד"ר דר ראובן	210 12-10 ג'	
ב'	ש'	שיטות מחקר וסטטיסטיקה ב'	1071.4412.01
	פרופ' זכאי דן	004 12-10 ג'	
ב'	ש'	עיבודים סטטיסטיים במחשב	1071.4348.01
	מר טרש ריקרדז	318 20-18 ג'	
א'+ב'	ש'	עבודת הפסיכולוג בניה"ס ובקהילה	1071.4268.01
	פרופ' רביב עמירם	106 14-12 ג'	
א'+ב'	ש'	ייעוץ למורים בתחום בריאות הנפש	1071.4269
	פרופ' רביב עמירם	106 15-14 ג'	שיעור: .01
	פרופ' רביב עמירם	106 16-15 ג'	שיעור: .02
א'+ב'	ש'	התפתחות ופסיכופתולוגיה	1071.4303.01
	ד"ר בר חיים יאיר	106 12-10 סמ' א': ה'	
		106 10-08 סמ' ב': ה'	
א'+ב'	ש'	אבחון והערכה 1	1071.4304
	פרופ' טיכמן יונה	421 12-10 א'	שיעור: .01
		<u>קבוצות תרגיל:</u>	
	גבי גביעון ירי	421 14-12 א'	.02
	גבי קרונטל שרון	420 14-12 א'	.03
	מר מסצ'יאני אלברטו	426 14-12 א'	.04
א'+ב'	ש'	ראיון ילדים	1071.4306.01
	ד"ר סלואן מישל	111 שרת 16-14 א'	
א'	ש'+ת'	גישות ושיטות בפסיכותרפיה	1071.6101
		בילדים א'	
	ד"ר שדה אברהם	106 10-08 ח'	שיעור: .01
	ד"ר שדה אברהם	426 16-14 ה'	תרגיל: .02
	פרופ' טיכמן יונה	422 16-14 ה'	תרגיל: .03

1071.6103	גישות ושיטות בפסיכותרפיה בילדים ב'				
.01	שיעור:	ה'	12-10	106	פרופ' טיכמן יונה
.02	תרגיל:	ה'	16-14	426	ד"ר שדה אברהם
.03	תרגיל:	ה'	16-14	422	פרופ' טיכמן יונה
1071.4505.03	פרקטיקום שנה א' קלינית ילד'				א'+ב'
שנה ב' - שיעורי חובה					
1071.4279.01	מסיכומולוגיה התפתחותית בגיל הרך				א'+ב'
		ה'	14-12	207	ד"ר סלואן מישל
1071.4397	מבוא לפסיכותרפיה				א'+ב'
.01	שיעור:	ה'	10-08	422	פרופ' גמפל יולנדה
.02	תרגיל:	ה'	12-10	422	פרופ' גמפל יולנדה
1071.5302	אבחון והערכת 2				א'+ב'
.02		ב'	14-10	426	מר שרוף אברהם
.03		ב'	14-10	420	גב' וולך מיכאלה
.04		ב'	14-10	062	גב' דנון מירי
1071.4515.03	פרקטיקום שנה ב' קלינית ילד'				א'+ב'
סמינר אמפירי					
1071.4489.01	דמוסי שינה וערות - התפתחות תקינה ומתולוגיה				א'+ב'
		ב'	16-14	151 א' שרת	ד"ר שדה אברהם
1071.4458.01	תגובת ילדים ללחץ				א'+ב'
		ב'	16-14	222 שרת	ד"ר סלואן מישל
1071.4672.01	ביישנות, חרדה והימנעות חברתית				א'+ב'
		ב'	16-14	422	ד"ר בר חיים יאיר
1071.4684.01	הפרעות קשב וריכוז בילדים (ADHD), חיבטים קוגניטיביים, ביו-התנהגותיים				א'+ב'
		ב'	16-14	421	ד"ר גרובר רעות
1071.4685.01	התפתחות דימויים ותפיסות אתניים ומגדריים אצל ילדים				א'+ב'
		ב'	16-14	224 שרת	פרופ' טיכמן יונה פרופ' ליבל תלמה

קורסי בחירה משותפים לתלמידי המגמות קלינית וקלינית ילד

תלמידי המגמות הנ"ל יבחרו קורסים לחשלמות מכסת השעות למ.א. באישור המגמה. מודגש כי ניתן לבחור בשיעורים מבין המבחר המוצע ע"י כל המגמות. עם זאת, עדיפות ברישום תינתן לתלמידי מגמת האס. תלמיד הנרשם לשיעור בחירה ממגמה שאינה שלו יקבל הסכמת המרצה להשתתפותו.

1071.4617.01	אתיקה מקצועית בפסיכולוגיה ¹	ש' ב'	ה' 20-18	205	ד"ר שטרנגר קרלו
1071.4369.01	הנחיה קבוצתית ^{2,3}	ש' א'+ב'	א' 19-15	228	פרופ' פרידמן אריאלה
1071.4543.01	תהליכים קבוצתיים; זהות הפסיכולוג הקליני ⁴	ש' א'+ב'	ה' 18-16	228	פרופ' עומר חיים
1071.4680.01	טיפול התנהגותי קוגניטיבי - צפייה חזיון ⁵	ש' ב'	ה' 12-10.15	228	ד"ר דר ראובן
1071.4638.01	הפסיכולוגיה הקלינית אל מול מבקריה ⁶	ש' ב'	ג' 18-16	110	פרופ' עומר חיים
1071.4614.01	תאוריות של טיפול פסיכודינמי ב' ⁵	ש' ב'	ג' 14-12	421	ד"ר שטרנגר קרלו
1071.4634.01	טיפול קבוצתי לילדים ³	ש' א'+ב'	ה' 16-14	206	ד"ר סלואן מישל
1071.4183.01	ייעוץ לקבלת החלטות	ש' א'+ב'	ג' 10-08	108	ד"ר שילה שושנה
1071.4686.01	רגש וקוגניציה	ש' א'+ב'	ה' 16-14	107	ד"ר בר חיים יאיר
1071.4321.01	תאוריה של טיפול משפחתי והערכת המשפחה ⁵	ש' א'+ב'	ב' 10-08	106	פרופ' טיכמן יונח

1 שיעור חובה למגמה הקלינית:

2 עדיפות לתלמידי המגמה הקלינית והחברתית. הרישום מותנה באישור המרצה.

3 בסמסטר א' פרופ' פרידמן בשבתון.

4 עדיפות לתלמידי המגמה הקלינית בלבד. תלמידים ממגמות אחרות יירשמו באישור המרצה.

5 עדיפות לתלמידי המגמה הקלינית ילד. תלמידים ממגמות אחרות יירשמו באישור המרצה.

6 משותף לב.א..

1071.4584.01	עבודה עם הגיל הרך ¹ ב' 18-16	107	ש' פרופ' גמפל יולנדה א'+ב'
1071.4641.01	מח והתנהגות ^{3,2} ד' 12-10	105	ש' ד"ר יואל דפנה ב'
1071.4677.01	הנדסת גורמי אנוש ² ג' 18-16	105	ש' פרופ' זכאי דן ב'
1071.4493.01	חוויה ושפה בטיפול ה' 20-18	207	ש' פרופ' הדר אורי א'+ב'
1071.4287.01	מבוא לנוירופסיכולוגיה ה' 10-08	207	ש' פרופ' הדר אורי א'+ב'
1071.4679.01	העברה ושימושיה בטיפול ג' 12-10	207	ש' פרופ' הדר אורי ב'
1071.4661.01	התאבדות טרוריסטית ² ה' 16-14	205	ש' פרופ' מררי אריאל ב'
1071.4724.01	הרתעה ואלומות פוליטית ב' 16-14	107	ש' פרופ' מררי אריאל ב'

1 עדיפות לתלמידי חמגמה הקלינית ילד. תלמידים ממגמות אחרות יירשמו באישור המרצה.

2 משותף לב.א.

3 דרישה מוקדמת: פניולוגיה אי+ב'.

המגמה החברתיתשנת א' - שיעורי חובה

א'	ש'	שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'	1071.4346.01
	ד"ר דר ראובן	ג' 210 12-10	
ב'	ש'	שיטות מחקר וסטטיסטיקה ב'	1071.4412.01
	פרופ' זכאי דן	ג' 004 12-10	
ב'	ש'	עיבודים סטטיסטיים במחשב	1071.4348.01
	מר טרש ריקרדו	ג' 318 20-18	
א'	ש'	פסיכולוגיה חברתית למתקדמים א'	1071.4102.01
	ד"ר קלר יחיאל	ג' 206 10-08	
ב'	ש'	פסיכולוגיה חברתית למתקדמים ב'	1071.4410.01
	ד"ר ליברמן נירה	ג' 206 10-08	
א'+ב'	סד'	בעיות נבחרות בפסיכולוגיה חברתית	1071.4431
	פרופ' נדלר אריה	ב' 152 18-16 שרת	.01
	פרופ' קרניול רחל		
	פרופ' רוחאנא נדים	יפורסם	.02
	ד"ר קלר יחיאל		
ב'	ש'	שיטות מחקר בפסיכולוגיה חברתית	1071.4470.01
	פרופ' פרידלנד נחמיה	ב' 105 10-08.30	

שנת ב' - שיעורי חובה

א'+ב'	ש'	סמינר מגמה	1071.4276.01
	ד"ר קלר יחיאל	ב' 109 18-16 דן דוד	

שיעורי בחירה

א'+ב'	ש'	הנחיה קבוצתית ^{4,3,2,1}	1071.4369.01
	פרופ' פרידמן אריאלה	א' 228 19-15 שרת	
ב'	ש'	שינוי עמדות ושכנוע	1071.4720.01
	ד"ר קלר יחיאל	ג' 105 14-12	

1 במסמך א' פרופ' פרידמן בשבתון.

2 בשקלול הסופי ייחשב - 6 ש"ס.

3 הרישום מותנה באישור חמ"צח.

4 הקורס שנתי ולא ניתן להירשם רק לסמסטר אחד.

א'+ב'	ש' פרופ' נדלר אריה	תיקון יחסים ברמת הפרט והקבוצה ג'	205	18-16	1071.4658.01
א'+ב'	ש' ד"ר ליברמן נירה	סוגיות במחקר - השפעת פרספקטיבת הזמן על ניבוי ותחלטה ג'	314	14-12	1071.4659.01
ב'	ש' פרופ' רוחאנא נדים	הקונפליקט היהודי ערבי' ג'	228 שרת	19-16	1071.4482.01
ב'	ש' פרופ' מררי אריאל	הדתעה ואלימות פוליטית ב'	107	16-14	1071.4724.01
א'	ש' ד"ר שילה שושנה	סוגיות נבחרות בפסיכולוגיה בריאותית א' ד'	205	14-12	1071.4654.01
ב'	ש' ד"ר שילה שושנה	סוגיות נבחרות בפסיכולוגיה בריאותית ב' ד'	205	14-12	1071.4655.01
ב'	ש' פרופ' רוחאנא נדים ד"ר קלר יחיאל	הפסיכולוגיה החברתית בסכסוך הישראלי פלשתיני ג'	107	16-14	1071.4662.01
א'	ש' פרופ' קרניול רחל	הבנת הזולת יפורסם			1071.4660.01
א'+ב'		פרקטיקום בפסיכולוגיה חברתית			1071.4499.01

המגמה הקוגניטיביתשיעורי חובה¹

א'	ש'	שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'	1071.4346.01
	ד"ר דר ראובן	ג' 210 12-10	
ב'	ש'	שיטות מחקר וסטטיסטיקה ב'	1071.4412.01
	פרופ' זכאי דן	ג' 004 12-10	
ב'	ש'	עיבודים סטטיסטיים במחשב	1071.4348.01
	מר טרש ריקרדו	ג' 318 20-18	

קורסי חובה של המגמה (לפחות 7)²

א'+ב'	ש'	הפנים הנוספות של הפסיכולוגיה הקוגניטיבית	1071.4740.01
	ד"ר גושן יונתן	ג' 214 שרת 14-12	
א'	ש'	קשב וארגון קוגניטיבי א'	1071.4705.01
	פרופ' אלגום דניאל	ה' 205 14-12	
א'	ש'	תפיסה ופסיכופיזיקה א'	1071.4715.01
	פרופ' אלגום דניאל	ד' 205 12-10	
א'	ש'	התפתחות קוגניטיבית א'	1071.4343.01
	ד"ר צלניקר תמר	ג' 419 16-14	
א'	ש'	תפיסה וקשב א'	1071.4390.01
	פרופ' צאל יהושע	ד' 206 20-18	
א'	ש'	זיכרון אנושי א'	1071.5519.01
	ד"ר גושן יונתן	ד' 106 14-12	
א'	ש'	קשב והתנהגות א'	1071.4737.01
	ד"ר לאמי דומיניק	ג' 205 12-10	
א'	ש'	חשיבה ויצירתיות א'	1071.4421.01
	פרופ' קרייטלר שולמית	ה' 205 18-16	

¹ חובה לסיים עד סוף שנה א'.

² חובה לסיים עד סוף שנה ב'.

שיעורי בחירת (לפחות 5 שיעורי המשך (ב) לשיעורי חובה א' של המגמה)

1071.4706.01	קשב וארגון קוגניטיבי ב'	ה'	16-14	419	ש'	פרופ' אלגום דניאל	ב'
1071.4725.01	תפיסה מספרית ב'	ד'	12-10	205	ש'	פרופ' אלגום דניאל	ב'
1071.5025.01	התפתחות קוגניטיבית ב'	ג'	16-14	314	ש'	ד"ר צלניקר תמר	ב'
1071.5521.01	זיכרון אנושי ב'	ד'	14-12	106	ש'	ד"ר גושן יונתן	ב'
1071.4422.01	חשיבה ויצירתיות ב'	ה'	18-16	205	ש'	פרופ' קרייטלר שולמית	ב'
1071.4406.01	תפיסה וקשב ב'	ד'	20-18	206	ש'	פרופ' צאל יהושע	ב'
1071.4734.01	קשב וחקר המוח	ה'	14-12	206	ש'	ד"ר לאמי דומיניק	ב'
1071.4686.01	רגש וקוגניציה	ה'	16-14	314	ש'	ד"ר בר חיים יאיר	א'+ב'
1071.4287.01	מבוא לנוירופסיכולוגיה	ה'	10-08	206	ש'	פרופ' חדר אורי	א'+ב'
1071.4738.01	קשב חזותי	ד'	12-10	308	ס'	ד"ר לאמי דומיניק	א'+ב'
1071.4736.01	חשיבה היוריסטית	ג'	18-16	308	ש'	פרופ' זכאי דן	א'
1071.4732.01	בעיות בקשב חזותי	ה'	20-18	206	ש'	פרופ' צאל יהושע	ב'
1071.4677.01	הנדסת גורמי אנוש	ג'	18-16	105	ש'	פרופ' זכאי דן	ב'
1071.4477.01	נושאים נבחרים בהתפתחות קוגניטיבית	ה'	12-10	426	ש'	ד"ר צלניקר תמר	א'+ב'
1071.4739.01	זיהוי פרצומים	ד'	18-16	426	ש'	ד"ר גושן יונתן	ב'

המגמה הפסיכוביולוגיתשנה א' - שיעורי חובה

א'	ש'	שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'	1071.4346.01
	ד"ר דר ראובן	ג' 210 12-10	
ב'	ש'	שיטות מחקר וסטטיסטיקה ב'	1071.4412.01
	פרופ' זכאי דן	ג' 004 12-10	
ב'	ש'	עיבודים סטטיסטיים במחשב	1071.4348.01
	מר טרש ריקרדו	ג' 318 20-18	
א'+ב'	ש'	שיטות מחקר בפסיכולוגיה פיזיולוגית	1071.4480.01
	פרופ' בן-אליהו שמגר	סמ' א': ג' 208 14-12	
	פרופ' מינץ מתתיהו	סמ' ב': ג' 419 14-12	
א'	ש'	סוגיות בפסיכוביולוגיה	1071.4644.01
	סגל המגמה	ב' 421 16-14	
ב'	סד'	שאלות עדכניות במדעי העצב ובפסיכוביולוגיה	1071.4645.01
	פרופ' בן-אליהו שמגר	ד' 426 14-12	
	ד"ר יואל דפנה		
ב'	ש'	פסיכופרמקולוגיה	1071.4809.01
	פרופ' פרנק חגן	ד' 419 16-14	

תלמידי שנה א' יופנו לחוג לפקולטה למדעי החיים להשלמת קורסים.

שנה ב' - שיעורי חובה

ב'	ש'	מח והתנהגות ²	1071.4641.01
	ד"ר יואל דפנה	ד' 105 12-10	
א'	ש'	ניירואנטומיה	1071.4716.01
	גב' צוקרמן לי	יפורסם	
א'+ב'	ש'	מחקרים בניירופסיכולוגיה	1071.4808.01
	פרופ' מינץ מתתיהו	יפורסם	

¹ משותף למ.א.

² דרישות מוקדמות: פיזיולוגית א'+ב'.

א'	ש'	מבוא לנוירוביולוגיה ¹	0455.3237.01
	פרופ' א. אשרי	ג' 12-10	
	פרופ' י. קלוג	ד' 14-12	
	פרופ' ר. שטיין		
ב'	ש'	עיבוד מידע במערכת העצבית ¹	0455.3443.01
	פרופ' צ. וולברג	ב' 18-15	

סמינרים אמפיריים - יש לבחור 2 סמינרים במהלך הלימודים

א'+ב'	ס'	מח התנהגות ומערכת חיסונית בתיאום עם המרצה	1071.4540.01
	פרופ' בן-אליהו שמגר		
א'+ב'	ס'	מודל להפרעה אובססיבית קומפולסיבית בבעלי חיים	1071.4806.01
	ד"ר יואל דפנה	ד' 16-14 426	
א'+ב'	ס'	מודלים של סכיזופרניה בבעלי חיים ²	1071.4179.01
	פרופ' וינר אינה	ב' 16-14 118 שרת	
א'+ב'	ס'	בסיס ביולוגי של התנהגות אמוציונלית	1071.4673.01
	פרופ' מינץ מתתיהו	ד' 16-14 109 שרת	

ניתן לבחור שיעורי בחירה נוספים מכל המגמות.

¹ חרישום ייערך בחוג לביולוגיה.
² משותף לב.א..

החוג לתקשורת

ראש החוג: ד"ר דפנה למיש

תואר ראשון

יועץ: ד"ר דניאל דור

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא לחקנות לתלמידים ידע, חבנה וכלי ניתוח של תחליכי התקשורת בכלל ותקשורת ההמונים בפרט, בהקשריה השונים בחברה המודרנית: החברתיים, הטכנולוגיים, המשפטיים, הפסיכולוגיים, הכלכליים, הפוליטיים והתרבותיים תוך התמקדות על מוסדות התקשורת, תכניהם והקהלים שלהם.

מסגרות הלימוד

החוג מציע לימודים במתכונת דו-חוגית בלבד. החוג השני יכול להיות בכל פקולטה, להוציא חוגים רב-תחומיים.

תכנית הלימודים

חיקף הלימודים בחוג הינו 68 ש"ס¹:

א. לימודי תשתית - 40 ש"ס
מטרת לימודי התשתית - לחקנות לתלמידים את היסודות התאורטיים, המתודיים והמחקריים בתחום התקשורת. לימודים אלה הם חובה לכל תלמידי החוג לתקשורת. עם זאת, ניתן לקבל פטור מקורסי חובה על סמך קורסי חובה חופפים בתוכנם בחוג השני (ראה תקנות החוג).

לימודי תשתית הם:

תקשורת ומחשבה חברתית ומדינית
מבוא לתקשורת המונים א+ב/
היסטוריה של אמצעי התקשורת
תקשורת, לשון וחברה
מבוא לתקשורת חזותית
מבוא לסטטיסטיקה
שימוש במאגרי מידע
יסודות הטכנולוגיה בתקשורת
מוסדות התקשורת
יישומי מחשב למדעי החברה
שיטות מחקר בתקשורת א+ב/
תקשורת המונים בישראל
דיני תקשורת
אתיקה בתקשורת המונים

¹ מכסת השעות לתלמידים הלומדים במסגרת חוג לאחר תואר - 64 ש"ס (למעט תלמידי משפטים - 63 ש"ס).

- ב. לימודי העשרה - 4 ש"ס¹
 על מנת להרחיב את השכלתם הכללית, תוך התחשבות בחוג הלימודים השני שלהם, ילמדו התלמידים קורסי העשרה ברמת מבוא בהיקף של 4 ש"ס. קורסים אלו נועדים לתת ביטוי לאופיו האינטרדיסציפלינרי של תחום התקשורת. תלמידים אשר החוג השני שלהם הוא בפקולטה למדעי החברה יהיו חייבים בקורס העשרה אחד לפחות בפקולטה למדעי הרוח או בפקולטה לאמנויות. תלמידים אשר החוג השני שלהם הוא בפקולטה אחרת ילמדו קורסי העשרה בכל פקולטה שיבחרו.
 ניתן ללמוד שפה זרה (פרט לאנגלית) במסגרת לימודי העשרה, בתנאי שהתלמידים ילמדו לפחות 8 ש"ס באותה שפה. ואולם, במניין שעות העשרה יוכרו 4 ש"ס בלבד.
 לימודי העשרה יילמדו במהלך שנה א' ו-ב'.
 לא ניתן ללמוד קורס העשרה בתחומי הלימוד החוגיים, גם אם קורס זה ניתן בפקולטה אחרת.
- ג. לימודי בחירה - 8 ש"ס
 לימודי הבחירה עוסקים בשלושה תחומים: מוסדות התקשורת, קהלי התקשורת ותכני התקשורת. במסגרת הלימודים ילמדו התלמידים עפ"י בחירתם ארבעה קורסים. כדי להתחיל בלימודי הבחירה על התלמידים לסיים בהצלחה את כל לימודי שנה א' ושיטות מחקר א'. לימודי הבחירה יילמדו בסמסטר השני של שנה ב' ובסמסטר הראשון של שנה ג'.
- ד. לימודים אינטגרטיביים - 10 ש"ס
 בשנת הלימודים השלישית ילמדו התלמידים ארבעה קורסים אשר מטרתם לגבש תמונה מסכמת של כל הלימודים עד אותו שלב. קורסים אלה יכללו שני סמינרים, קורס העוסק בסוגיות אקטואליות של תקשורת המונים בישראל וקורס המוקדש לסוגיות תאורטיות בתקשורת.
- ה. סדנאות - 6 ש"ס
 בנוסף ללימודים העיוניים בחוג, ישתתפו התלמידים בשלוש סדנאות מקצועיות מתוך מבחר שיוצע בתחומים שונים, כגון: עיתונאות (כתובה ומשודרת), פרטום, יחסי ציבור, דוברות ותקשורת בינאישית. מטרת הסדנאות לאפשר לתלמידים התנסות בהיבטים מעשיים של התקשורת.
 הסדנאות יילמדו החל מסמסטר ב' בשנה א'.

¹ תלמידי החוג לתקשורת הולמדים במסגרת חוג לאחר תואר (כדוגמת משפטים) פטורים מלימודי העשרה.

מבנה תכנית הלימודים

לחלק מבנה תכנית הלימודים כולל דרישות מוקדמות.

ש"ס	דרישות מוקדמות	סמסטר	שנה א'
3		א'	תקשורת ומחשבה חברתית ומדינית
2		א'	מבוא לתקשורת המונים א'
2		א'	היסטוריה של אמצעי התקשורת
4		א'	מבוא לסטטיסטיקה ¹
2		א' או ב'	תקשורת, לשון וחברה
2		א' או ב'	מבוא לתקשורת חזותית
2		א' או ב'	קורס העשרה
2	מבוא לתקשורת המונים א'	ב'	מבוא לתקשורת המונים ב'
2	תקשורת ומחשבה חברתית	ב'	מוסדות התקשורת
1	מבוא לתקשורת המונים א'	ב'	שימוש במאגרי מידע
3	מבוא לסטטיסטיקה או לימוד במקביל	ב'	יישומי מחשב למדעי החברה
2		ב'	יסודות הטכנולוגיה בתקשורת
2		ב'	סדנה
			שנה ב'²
4	יישומי מחשב, מבוא לסטטיסטיקה	א'	שיטות מחקר בתקשורת א' ³
3		א'	דיני תקשורת ⁴
2		א' או ב'	תקשורת המונים בישראל
2		א' או ב'	קורס העשרה
2		א' או ב'	סדנה
4	שיטות מחקר בתקשורת א'	ב'	שיטות מחקר בתקשורת ב'
2	דיני תקשורת	ב'	אתיקה בתקשורת המונים
4	סיום כל קורסי התשתית של שנה א', וכן שיטות מחקר א'	ב'	לימודי בחירה

¹ תלמידי פסיכולוגיה וכלכלה ילמדו מבוא לסטטיסטיקה (א'+ב') בחוג לימודיהם השני; תלמידי מדע המדינה ילמדו מבוא לסטטיסטיקה בחוג למדע המדינה; תלמידי סוציולוגיה ואנתרופולוגיה רשאים ללמוד מבוא לסטטיסטיקה בחוג לתקשורת או בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה.

² ראו תנאי מעבר לשנה ב' בסעיף המשך לימודים בחוג.

³ תלמידי פסיכולוגיה פטורים מחלק א' של שיטות מחקר בתקשורת, תלמידי מדע המדינה ילמדו את חלק א' ו-ב' בחוג לתקשורת ופטורים מהקורס במדע המדינה.

⁴ תלמידי משפטים (במסגרת חוג לאחר תואר) פטורים מהקורס. עליהם להשלים 2 ש"ס מקורסי בחירה.

ש"ס	דרישות מוקדמות	סמסטר	שנה ג'
4		א'	לימודי בחירה
2	סיום כל קורסי התשתית והעשרה	א'	סוגיות בתקשורת המונים בישראל
2		א'	סדנה
2	סיום כל קורסי התשתית, העשרה ו-2 קורסי בחירה לפחות	א'	סמינר סמסטריאלי
2	סיום כל קורסי התשתית, העשרה ו-2 קורסי בחירה לפחות	א'+ב'	סמינר מחקר (שנתו)
2	סיום כל קורסי התשתית, העשרה והשתתפות בשני הסמינרים	ב'	סוגיות תאורטיות בתקשורת

הדרכה בספרייה

כל התלמידים חייבים לעבור הדרכה בספרייה, שמטרתה לחקנות להם מיומנות בסיסית להתמצאות בספרייה. חובה זו יש לבצע בסמסטר הראשון ללימודים.

ההדרכה כוללת: הסבר על מבנה הספרייה ושירותיה, לימוד המערכת הממוחשבת, התמצאות ברשימות קריאה לקורסים השונים, שיטת מיון הספרים וסידורם בספרייה.

ההדרכה נעשית בלימוד יחידני, באמצעות לומדה אינטראקטיבית, תוך תרגול שאלות ותשובות. ההדרכה היא חד-פעמית ונמשכת כשעה לערך. ההדרכות יתקיימו בתחילת כל סמסטר.

על התלמידים להירשם לאחת מקבוצות ההדרכה המתפרטות בפרק "קורסים כלל-פקולטטיים" (או בדף התיקונים לידעון) במסגרת הרישום לקורסי החוג.

לא ניתן לעבור מקבוצה לקבוצה אלא במסגרת הרישום המקובל. מילוי חובת ההדרכה בספרייה הוא תנאי לחשאלת ספרים בספרייה בהמשך.

המשך לימודים בחוג

1. תנאי מעבר משנה א' ל-ב' - סיום כל קורסי שנה א' למעט קורסי העשרה וסדנה. על אף האמור לעיל, במקרים מיוחדים באישור היועץ ניתן יהיה לעבור לשנה ב' גם אם תלמידים לא סיימו את אחד משלושת הקורסים הבאים: תקשורת, לשון וחברה, יסודות הטכנולוגיה בתקשורת, מבוא לתקשורת חזותית.
2. על מנת להמשיך בלימודים בחוג, חייב הממוצע המצטבר של ציוני התלמיד/ה בחוג להיות 75 לפחות בתום כל שנת לימודים קלנדרית (לא כולל לימודי העשרה וסדנאות).
3. תלמידים לא יוכלו להמשיך בלימודיהם אם קיבלו יותר משני ציונים הנמוכים מ-65 מכלל לימודי התשתית, הסדנאות ולימודי הבחירה (לא כולל: מבוא לסטטיסטיקה, יישומי מחשב ויישומי במאגרי מידע).

שקלול ציון הגמר

1. בשקלול ציון הגמר ישוקללו כל הקורסים למעט הקורס יישומי מחשב למדעי החברה.
2. כל הקורסים ישוקללו עפ"י מספר השעות שלהם, למעט חסמינרים אשר יקבלו משקל כפול.

תקנות החוג

1. בהתאם לתקנון הפקולטה, יש להשלים את כל הקורסים המוגדרים כלימודי שנה א' בפרק "מבנה תכנית הלימודים" של החוג, תוך שנתיים ממועד תחילת הלימודים בחוג (כולל הפסקת לימודים). למרות האמור לעיל, תלמידים חייבים ללמוד את הקורס "מבוא לתקשורת המונים א'+ב'" בשנת הלימודים הראשונה בחוג.
2. מוצעים שני מועדי בחינה, מועד א' ומועד ב'. החוג ממליץ לכל התלמידים לגשת למועד א' ובמיוחד באותם קורסים המהווים תנאי מוקדם לקורסי המשך. רשאים לגשת למועד ב' מי שלא ניגש/ה למועד א', מי שנכשל/ה במועד א', או מי שרוצה לשפר ציון חיובי של מועד א'. בכל מקרה הציון האחרון הוא הציון הקובע.
3. תלמידים רשאים לערער על ציון תוך שבועיים מיום פרסום הציונים.
4. תלמידים רשאים לחזור על קורס לצורך שיפור ציון חיובי אולם יהיו חייבים לעמוד בכל המטלות והדרישות של הקורס כפי שיחיו בתוקף בעת הלימוד החוזר. עפ"י כללי האוניברסיטה, הציון האחרון הוא הקובע. עם זאת, תלמידים אינם רשאים ללמוד קורס כלשהו יותר מפעמיים.
5. על כל התלמידים לחגיש עבודה סמינריונית עצמאית. לא ניתן בשום מקרה להגיש עבודה משותפת עם תלמידים נוספים.
  - א. המועד האחרון להגשת עבודה סמינריונית סמסטריאלית הוא ה-30 בספטמבר בשנה בה נסתיים הסמינר.
  - ב. המועד האחרון להגשת עבודה סמינריונית מחקרית הוא היום האחרון לפני תחילת שנת הלימודים העוקבת. ניתן יהיה לקבל הארכה, עד ה-31 בדצמבר של אותה שנה עפ"י אישור מורה הסמינר. קבלת הארכה כאמור תחייב בתוספת תשלום שכר לימוד כפי שנקבע ע"י האוניברסיטה.
6. תלמידי החוג אשר קיבלו פטור מקורסי חובה על סמך קורסים חופפים בהיקף של עד 4 ש"ס, אינם חייבים בהשלמת שעות בחוג לתקשורת. תלמידים אשר קיבלו פטור בהיקף העולה על 4 ש"ס חייבים בהשלמת שעות בקורסי בחירה בחוג. במקרה זה על התלמידים ללמוד בחוג 64 ש"ס לפחות. (למעט תלמידי משפטים - 63 ש"ס).

סדר הרישום

- הרישום לקורסים לשני הסמסטרים יתקיים לקראת פתיחת שנת הלימודים בשיטת המכרז. לתלמידי שנה א' יישלחו בדואר זימון לכנס ופרטים על שיטת הרישום ומועדה. לתלמידי שנים ב', ג', יישלחו בדואר פרטים על שיטת הרישום ומועדה.

רישום מאוחר

רישום מאוחר יתקיים בשבוע השני של כל סמסטר. כל תלמיד רשאי לבצע שינויים פעם אחת בלבד בתורו.

תיאור הקורסים

תקשורת ומחשבה חברתית ומדינית

הקורס סוקר רעיונות של חוגי דעות מרכזיים על מהות התקשורת האנושית ותפקידה בקהילה החברתית והמדינית. בין ההוגים שכתביהם ייסקרו: סוקראטס, אפלטון, הובס, רוסו, מיל, מרכס ואחרים.

מבוא לתקשורת המונים א' + ב'

כבסיס להמשך הלימודים מעניק הקורס מושגי יסוד ומציג מודלים ותאוריות בתחום תקשורת ההמונים מנקודות ראות שונות ומתחרות: התאוריה של חברת המונים, התאוריה הניאו-מרכסיסטית, התאוריה הטכנולוגית-דטרמיניסטית והתאוריה המבנית-תפקודית. הקורס יבחן את מסורות המחקר השונות בתחום השפעות התקשורת על הפרט והחברה. יועלו שאלות כגון: האם התקשורת משפיעה על התנהגותו בתחום הפוליטי, הצרכני, ביתסיים בין-אישיים, בקביעות סדר-היום, או בהגברת האלימותו? האם התקשורת משפיעה על תפיסת העולם שלנו, על מערכת הערכים והנרמות החברתיות ועל פערי הידע בחברתו? הקורס יתמודד עם שאלות אלה ואחרות ויפתח מיומנויות לניתוח ולביקורת תוך בחינת גישות אלטרנטיביות לבדיקתן.

היסטוריה של אמצעי התקשורת

הקורס יתאר את עליותה של תקשורת החמונים מהתפתחות העיתונות בעולם המערבי בתחילת המאה ה-19 ויעקוב אחרי התפתחות אמצעי התקשורת בתחומים שונים: פוליטיקה, מסחר, תרבות וחיי הפרט. כמו כן, נדון במידה בה תהליכים אלו הם גלובליים ובטענה שהאינטרנט הוא המשך של תהליכים אלה יותר מאשר נקודת מפנה משמעותית.

תקשורת, לשון וחברה

יכולת לתקשר באמצעות השפה היא תכונתו היחודית ביותר של המין האנושי, ותכונה זו היא העומדת בבסיס יכולתה של האדם לפתח מערכות תקשורת מורכבות. בקורס נערוך הכרות עם תכונותיה הבסיסיות ביותר של התקשורת הלשונית, בהקשר קוגניטיבי וחברתי, ונעסוק בקשרים בין שפה וחשיבה, בין שפה ותרבות, ובין שפה ומבנה חברתי.

מבוא לתקשורת חזותית

לקורס ארבעה חלקים. בחלק הראשון נדון בשאלה התאורטית בדבר הקשר בין תמונת לשפה. נתוודע למושגי יסוד בלמיוטיקה ונציג ניתוח של תמונות (באקטואליה, בפרסומות, וכדומה). בחלק השני נסווג ונאפיין סוגים שונים של תמונות עפ"י אמצעי התקשורת, הטכנולוגיה, הפונקציה, ועוד. בחלק השלישי נציג אבני דרך בהיסטוריה של התקשורת הויזואלית כדי להבחין בייחודיות של התקופה הנוכחית. בחלק הרביעי והאחרון נשוב לדון במספר "דעות קדומות" ביחס לתמונת.

מבוא לסטטיסטיקה

הקורס כולל שלושה מרכיבים עיקריים: סטטיסטיקה תאורית - לוחות, הצגות גרפיות, ערכים מרכזיים, מדדי פיזור, ציוני תקן, שימוש בלוחות התפלגות הנורמלית, מקדם המתאם וקווי רגרסיה; הסתברות - מושגים בסיסיים; הסקה סטטיסטית - שיטות דגימה, משפט הגבול המרכזי לממוצע ולפרופורציה. רווחי סמך ובדיקת השערות סטטיסטיות לפי מדגם מקרי על הממוצע (שונות ידועה ושונות לא ידועה) ועל פרופורציה, ולפי שני מדגמים מקריים על הפרש ממוצעים ומבחן χ^2 לאי-תלות.

מוסדות התקשורת

הקורס עוסק בהיבטים המוסדיים של אמצעי תקשורת החמונים, מעמדו של מוסד התקשורת בחברה דמוקרטית ויחסי הגומלין שבינו לבין מוסדות אחרים בחברה. הנושאים שייבחנו הם: מאפיינים ומיונים של ארגוני התקשורת, כיצד הם מעלים ובעיקר כיצד מתקבלות החלטות מה וכיצד לשדר ולפרסם. כמו כן תידון מערכת הפיקוח על מוסדות התקשורת.

יסודות הטכנולוגיה בתקשורת

מטרת הקורס להקנות ידע וחבנה בהשלכות מהפיכת המידע שאנו נמצאים בתחילתה. הקורס יעסוק בין השאר בטכנולוגיית האינטרנט, המחשבים, הלוויינים, טלוויזיה בכבלים וכו'. הקורס יקנה ידע במושגי יסוד להבנת המציאות התקשורתית החדשה. יידונו השלכות חברתיות ופוליטיות של אמצעי התקשורת החדשים.

שימוש במאגרי מידע

לקורס שתי מטרות: (א) להפגיש את התלמידים עם מקורות מידע העומדים לרשות חוקרים ואנשי הפרופסיות התקשורתיות; (ב) ללמוד כיצד לחשנמש במקורות אלה במסגרת לימודים אקדמיים. בנוסף לאסטרטגיות חיפוש מידע בספריות ממוחשבות על סוגי החומרים המצויים בהן (ספרים, כתבי-עת, עיתונים והקלטות), ייבחנו מקורות נוספים כגון ארכיבים עיתונאיים (מודפסים ומשודרים) ומאגרי מידע אלקטרוניים. כמו כן ילמדו התלמידים עקרונות של שימוש וציטוט מקורות מידע במסגרות אקדמיות ומקצועיות.

יישומי מחשב למדעי החברה

מטרת הקורס לערוך היכרות ראשונית עם המחשב האישי. חלקו הראשון של הקורס יתמקד בחכרת מערכת חלונות, שימוש במעבד התמלילים Word ושימוש במערכת Internet. החלק השני יוקדש ללמוד יישומים לניתוח נתונים באמצעות תכנת SPSS המותאמת לחלונות.

שיטות מחקר בתקשורת - א'

הקורס עוסק בגישות שונות לחקר התקשורת תוך הדגשת אופיו האינטרדיסציפלינרי של התחום. בחלק הראשון יושם דגש על גישות פוזיטיביסטיות הנהוגות במדעי החברה, כולל מקומם של תאוריות, מודלים והשערות במערכי המחקר השונים. הקורס יטפל גם ביסודות המדידה החברתית, חקר הסיבתיות, דגימה, מערכי ניסוי מעבדתיים, ניסויי-שדה וניתוח תוכן כמותי. הקורס ישלב יישום עיבודים סטטיסטיים על בסיס הנלמד במבוא לסטטיסטיקה ומבוא ל-SPSS.

שיטות מחקר בתקשורת - ב'

הקורס ממשיך את חבנת הגישות השונות לחקר התקשורת תוך הדגשת אופיו האינטרדיסציפלינרי של התחום. בחלק השני יושם דגש על גישות לא כמותיות (כדוגמת אתנוגרפיה, ראיונות, ניתוח טקסטים מילוליים וויואליים), הנתוגות במדעי החברה והרוח. יוצגו השיטות המתאימות לניתוח ממצאים ולהסקת מסקנות במחקרים מסוג זה.

תקשורת המונים בישראל

הקורס יתמקד בשרטוט מפת התקשורת בישראל תוך זיהוי התהליכים המרכזיים שעברו עליה מאז הקמת המדינה. הדיון יתמקד ביחסי הגומלין המתפתחים שבין אמצעי תקשורת המונים לבין מוסדות שונים בחברה, ובעיקר המוסד הפוליטי.

דיני תקשורת

הקורס עוסק במעמדם של כלי התקשורת בחברה דמוקרטית, ומבהיר את העקרונות המשפטיים הנוגעים בכך. חופש הביטוי והעיתונות ייבחנו למול אינטרסים אחרים של החברה ושל הפרט: ביטחון המדינה ושלום הציבור, שמירת שמו הטוב של אדם, הגנת הפרטיות, הבטחת משפט הוגן, שמירת המוסר ומניעת פגיעה ברגשות הציבור ומניעת הסתה לגזענות. דיני תקשורת ייבחנו גם תוך הבחנת סוגיות מיוחדות כחסיונם של מקורות עיתונאיים, הזכות לקבלת מידע בעניינים ציבוריים, חופש הביטוי של עובדי ציבור ועוד.

אתיקה בתקשורת המונים

הקורס יתמקד באחד הנושאים המרכזיים שיש להם השלכה יומיומית על העשייה התקשורתית. הנושא ייבחן מחיבטים שונים - פילוסופיים, חוקיים, פרופסיונליים ויישומיים - תוך ניתוח סוגיות מעשיות הנוגעות לתפקודם של אמצעי תקשורת המונים בישראל ובעולם.

סוגיות בתקשורת המונים בישראל

קורס זה מטפל במספר סוגיות אקטואליות בתחום תקשורת החמונים בישראל. לקראת כל סוגיה יקיימו התלמידים דיון בתיבטיים תאורטיים ומחקריים של הסוגיה ולאחר מכן יערך מפגש עם אורחים מן האוניברסיטה ומחוצה לה הקשורים בה.

סוגיות תאורטיות בתקשורת

העמקת ההיכרות עם גישות ותאוריות המאפשרות מבט אחר ורב צדדי בתקשורת ותפקידיה בתורה. הרחבת העיון בתאוריות ביקורתיות, לימודי תרבות, פוסטמודרניזם, תאוריות הבניה, ותאוריות חברתיות אחרות תוך בחינת הקשר שבינן לבין תופעות בתקשורת בהן אנו נתקלים יום-יום.

קורסי בחירת**אידיאלוגיה וערכים בפרסומת**

הקורס עוסק בניחות סמיוטי ובקורת של פרסומות ותשיפת החיבטיים האידיאלוגיים והערכיים הטמונים בהם. בדיון יועלו סוגיות כגון זהות מגדרית, קפיטליזם, לאומיות, אמריקניזציה פוסטמודרניזם ועוד. תפקידיה של הפרסומת בטיפוח תמונת עולם וסוציאליזציה יידונו בהרחבה.

גישות ומודלים בעיתונאות

הקורס יעסוק במושגי יסוד של עיתונאות, כמו חדשותיות, וערך חדשותי, אובייקטיביות או bias עיתונאי. במסגרת הקורס יוצגו תפישות עיתונאיות ויידונו מודלים של עיתונות. מטרת הקורס להקנות למשתתפים בו יכולת פיענוח ביקורתי ומנתח של טקסטים כתובים ומשודרים בתקשורת.

דימויי נשים וגברים בתקשורת

הקורס יתמקד ביישום תאוריות פמיניסטיות לחקר דימויי נשים וגברים בתקשורת המשודרת והכתובה ותקשר בינם ובין ממדים שונים של מעמד האישה בישראל וסוגיות חברתיות מרכזיות אחרות כדוגמת לאומיות ומשפחה. ייבחנו סוגיות שונות כדוגמת פרסומות, חדשות, סדרות, תעמולת בחירות, תכניות אירוח וספורט בכלים תאורטיים ומחקריים. כמו כן יידונו מגמות של שינוי חברתי והשלכותיהן על התקשורת.

הטיות, הסעיות וסעויות בחדשות

הקורס יעסוק בעיוותים המופיעים בדיווחי החדשות בכלי התקשורת. לאחר דיון במושגי יסוד, כגון אובייקטיביות, איזון והגינות, ייבחנו השיטות בהן נוקטים ארגוני תקשורת בישראל ובעולם בעת סיקור החדשות, עריכתן והבאתן לדפוס או לשידור על מנת למנוע או לצמצם עיוותים אלה. נעסוק גם בביקורת על התקשורת מנקודות ראות שונות: של מערכות התקשורת עצמן; של הקוראים, הצופים והמאזינים; של הפוליטיקאים; ושל ארגונים וקבוצות העוסקים בביקורת בתקשורת, בעיקר באינטרנט. כמקרה מבחן נתמקד בסיקור התקשורת את אינתיפדת אל-אקצה בישראל ובעולם והשלכותיה.

חדשות טלוויזיה: בין תוכן לקוגניציה

נקודת המוצא לקורס היא שעל אף העובדה שחדשות הטלוויזיה נתפסות כמקור המידע העיקרי של הציבור, הרי שבשידור החדשות ישנם קשיים רבים העומדים בפני הצופים באשר ליכולתם לקלוט, לעבד, לחבין, להפנים ולנצל מידע המוצג בפניהם. הקשיים נובעים עקב סוג ומתוח התכנים המובאים בחדשות, מחד, ועקב חיבטיים קוגניטיביים של דרך הצגת המידע, מאידך. בקורס נעמיד אלה מול אלה את סוגיות התוכן והקוגניציה במטרה לגלות אם וכיצד ניתן לגשר על פני פערים אלה.

כל העולם נגדנו? הכיסוי והדימוי של ישראל בתקשורת המערבית

הקורס יעסוק בשני נושאים עיקריים: ניתוח הדימוי של מדינת ישראל בעיתונות הכתובה, בארצות המערב - כולל דוגמאות ממספר מדינות. סקירת עבודתם של הכתבים הזרים בירושלים - ואופן ייצור החדשות שחם מספקים.

לגדול עם הטלוויזיה

הקורס יתמקד במאפיינים הייחודיים לילדים ובני נוער באינטראקציה שלהם עם מדיום הטלוויזיה - שימושים וסיפוקים, דרכי חשיבה, נסיון חיים ובשלות התנהגותית ורגשית. תבחנה המשמעות של גורמים אלה להבנת מקומה של הטלוויזיה בתרבות הילדים והנוער והשלכותיהם למדיניות שידור, לאתיקה מקצועית ולהינוך ביקורתי.

מין, מיניות ותקשורת

הקורס יעסוק בנושאים הקשורים למין ומיניות כפי שהם מתבטאים בתקשורת ביחסים בינאישיים, במסגרות שונות, בקבוצות גיל ובתת-תרבויות שונות. הקורס יבחן גם את התייחסות כלי התקשורת התמונית למין ולתנהגות מינית עם השלכות לנושאים כגון "מין בטוח", "מין רצוי" ותסריטים שונים.

מסעות הסברה ציבוריים ושיווק חברתי

מסעות הסברה ציבוריים, בין אם הם עוסקים בנושאים הקשורים להתנהגות אינטימית ביותר, בטיחות בדרכים, שמירה על איכות הסביבה או נכונות לתרומת איברים, הם עיסוק תקשורתי מתפתח ולפעמים שנוי במחלוקת. הקורס יסקור תיאוריות ומודלים המשמשים כבסיס לפיתוח והערכת מסעות הסברה בסקטור הציבורי וישומם במסעות עצמם, כולל גישות ושיטות של מה שמכונה "שיווק חברתי", תוך שימוש בתהליכי ואמצעי תקשורת שונים. דוגמאות ממסעות הסברה שנעשו בארץ ישמשו לניתוח ודיון וישולבו בחומר הלימוד.

מעבר ל- E.R: עד כמה בריאה התקשורת?

מה נכון ומה לא? מדוע אנשים רבים כל כך מתוסכלים מהתקשורת בינם לבין הרופאים? האם האינטרנט יוכל לשמש תחליף לביקור במרפאה? מה משמעות החידושים הביו-רפואיים האחרונים המדווחים כסנסציה מרגישה? נושאים הקשורים לבריאות מככבים בכלי התקשורת התמונית והופכים יותר ויותר לחלק מרכזי בחיי הפרט ובמדיניות ציבורית. הקורס ידון, תוך התייחסות לתחומי התקשורת השונים, באופן שבו מוצגים נושאים הקשורים לבריאות בעיתונות ובתכנית בידור, ובפרסומת מסחרית ובנושאים נבחרים בתקשורת בקונטקסט הרפואי, כולל סוגיות של אתיקה.

סוגיות בתקשורת מתוחכת מחשב

בעשורים האחרונים הולך המחשב וממלא תפקיד מכריע באגירה, עיבוד, וחפצה של מידע; כך הופך המחשב, למעשה, לכלי (או תווך) תקשורת חדש. בשיעור זה נבחן את המחשב (ובמיוחד את רשת האינטרנט) כמדיום תקשורתי. בין השאר, נעסוק בהיבטים שונים של תקשורת ממוחשבת בין-אישית ובאפשרויות ליצור במרחב הווירטואלי מסגרות חברתיות חדשות, במאפייניו של מרחב התכנים הדיגיטלי שנוצר ע"י Web, ובסוגיות כגון שוויוניות, פרטיות, ובעלות על ידע.

סוציולוגיה של מקצועות התקשורת

עבור הקהל, העיסוק בתקשורת הוא בראש ובראשונה מקצוע של מנחי בידור, מגישי חדשות וכוכבי קולנוע. למעשה מהווה התקשורת פעילות קולקטיבית מורכבת של מקצועות רבים. באמצעות כלים שפותחו ע"י הסוציולוגיה של המקצועות והפרופסיות, נדון בגיוס, הכשרה וסוציאליזציה של מקצועות התקשורת, בייחודן וביחסים ביניהן. כמו כן נבחן כיצד משפיעים שינויים טכנולוגיים, שפרים עם הקהל ויחסים עם פוליטיקאים על הפעילות המקצועית של העוסקים בתקשורת.

תקשורת ארגונית

הקורס יעסוק במחקר ותיאוריות של תקשורת במקום העבודה. הקורס יתמקד בדפוסי תקשורת בתוך ובין ארגונים. בין הנושאים שידונו בקורס יהיו השפעת המבנה הארגוני על תקשורת העובדים, תקשורת ותרבות ארגונית, דרכים לשפר תקשורת ארגונית, והשפעתן של תמורות כמו גלובליזציה וטכנולוגיות תקשורת חדשות על תקשורת במקום העבודה.

תקשורת בין-תרבותית

התהליכי הגלובליזציה העצימו את כמות המפגשים בין בני תרבויות שונות ואת הצורך להבין את המאפיינים של תקשורת בין-תרבותית. הקורס יתמקד בתחליכים המאפיינים תקשורת בין בני תרבויות שונות, תוך התייחסות לתקשורת בין אנשים מקבוצות תרבותיות שונות בחקשר הישראלי. כדי להבין מאפיינים אלה, נדון גם באופן שבו תקשורת יוצרת תרבות, ועממד על הבדלים ודמיון תרבותיים בתקשורת, כולל דוגמאות לאופני תקשורת של בני תרבויות שונות.

תקשורת כתובה: כתב, זפוס וטקסט דיגיטלי

השימושים השונים בכתיבה בתקשורת מתוכת מחשב - החל מצאטים למיניהם ועד לאתרי Web - מעצבים מחדש את תפיסותינו בנוגע לאופייה והשלכותיה של התקשורת הכתובה. ישנם המשווים את השפעותיה וחשיבותה של הכתיבה הדיגיטלית לאלה של טכנולוגיית הדפוס, ואף לאלה של הכתב עצמו. בשיעור זה נעסוק בהשוואה זו באופן מסודר ולמעמיק: נדון בהשלכות הקוגניטיביות, התרבותיות, החברתיות והפוליטיות של הכתב והדפוס, ולאחר מכן נבחן ביחס אליהן את הטקסט הדיגיטלי והאינטרנטי.

תקשורת, שפה ואבולוציה

הקורס עוסק באחת השאלות המעניינות והפתוחות באבולוציה ובמדעים הקוגניטיביים: כיצד התרחשה האבולוציה של השפה האנושית? כיצד ניתן לאפיין את ההבדלים בינינו לבין קרובינו האבולוציוניים, קופי העל, שאינם מסוגלים לדבר? בחלקו הראשון של הקורס נציג מושגים בסיסיים באבולוציה, תוך התמקדות באבולוציה של מורכבות, למידה חברתית והתנהגות חברתית. בחלקו השני של הקורס נעסוק ביכולת הלשונית בחקשר הקוגניטיבי: מהו ידע לשוני? האם הוא מולד או נלמד? כיצד הוא קשור ביכולות קוגניטיביות אחרות? כיצד הוא מתפתח? בחלק השלישי נבחן באופן ביקורתי שתי תאוריות של אבולוציה לשונית, ובחלק האחרון ננסה בכוחות משותפים לבנות תאוריה חליפית, המבוססת על גישות חדשניות לאבולוציה ולשפה.

סמינרי מחקר שנתיים

גיבורים וסלבריטאים בטלוויזיה הישראלית

סמינר מחקר זה יעסוק בתרבות הידוענים של החברה הישראלית על בסיס של ניתוח תכניות טלוויזיה. הוא מתמקד בשינויים שהתרחשו בתחום זה מתחילתה של הטלוויזיה. הוא ידון בשאלות הבאות: איך לסווג ידוענים (מה ההבדל בין "גיבור תרבות", גיבור צבאי, כוכב, וכדומה)? איך השתנו הידוענים בחברה הישראלית לאורך שלושים השנים האחרונות? מה המקום של הטלוויזיה בשינויים שהתרחשו.

הפוליטיקה החדשה: טלה-פופוליזם ודמוקרטיה

בחלק מן המשטרים בני זמננו, שהם "דמוקרטיה שהתקשורת במרכז", התפתח זן פוליטי חדש, שבו התקשורת, ובמיוחד הטלוויזיה, משמשת כלי שלטוני בידי שליט ניו-פופוליטיסט. הקורס ידון הן בחיבורות הפוליטיקה החדשה בישראל בשנות ה-90 והן בטלה-פופוליזם של בנימין נתניהו, תוך השוואתו למנהיגים טלה-פופוליטיים אחרים.

טלפניה במצבי משבר וחירום

השימוש בטלפון הוא אחד התחומים המוזנחים ביותר בחקר התקשורת, וזאת על אף העובדה שהוא חובק עולם. עם הופעת הטלפון הסלולארי כמכשיר תקשורתי חלו שינויים בשימוש שעושים אנשים בטלפונים. סמינר זה יעסוק במטרות ובדרכי השימוש בטלפונים בכלל בעיקר בעתות חירום ומשבר, תוך בחינת ההשלכות החברתיות והציבוריות של תופעה עכשווית זו.

עיתונות תחת השפעה

הקורס יעסוק באופן שבו משתקף הסכסוך הישראלי-פלשתיני בעיתונות הישראלית - ויתמקד בסיקור העיתונאי של אינתיפאדת אל-אקצא. במחלק הקורס, נאפיין את עיתונות האינתיפאדה כעיתונות שפעלה תחת אוסף מורכב של השפעות, ונדון בשורה של נושאים, הנוגעים בשאלות של התגייסות ותעמולה, דיווחים חדשותיים ומסרים אידאולוגיים, ביטויים רגשיים ולאומיים, עובדות ושמעות, בחירת מקורות, מניפולציות פוליטיות, וכך הלאה. התלמידים יאמצו אסטרטגיות מחקר שונות כדי לבחון, באופן אמפירי, מרכיבים שונים של המציאות המורכבת הזו.

תכניות בידור למטרת שינויים חברתיים

בסמינר ייבחנו תכניות דרמה, חצות ובידור בתיאטרון, ברדיו ובטלוויזיה שניסו באופן מכוון להביא לשינויים חברתיים או לקידום נושאים בריאותיים בארצות שונות, כולל בישראל.

סמינרים סמסטריאליים**ז'אנרים בטלוויזיה: המקרה של ה- Reality Programming**

המושג "ז'אנר" בלימודי טלוויזיה בא בעקבות התחום העתיק של חקר הפואטיקה ותחום מודרני יותר של לימודי קולנוע. תורת הז'אנרים עוסקת בניחות טקסטים כדי להבחין בין סוגים שונים של תכניות או של קטעים (sequences) בטלוויזיה. היא מסייעת לנו להבין, בין השאר, את המורכבות של הטלוויזיה כסוג של "שפה" מיוחדת. בסמינר נדון במספר ז'אנרים, כגון: טלוויזיה בשידור חי, שעשועונים, חדשות ואקטואליה.

חייהן ומותן של שמות בעולם הגלובלי

תחליכי הגלובליזציה הכלכלית והתרבותית המאפיינים את תחילת המאה ה-21, ועימם גם תחליכי הולקליזציה המקבילים, מעלים שאלות מעניינות באשר לגורלן של שמות. בין השאר, יעסוק הסמינר בשאלות הבאות: האם אנו עומדים בפני עולם עתידי שידבר אנגלית בלבד? האם רוב השפות, ואולי כולן, יכחדו? ואולי דווקא התחליכים הגלובליים יצילו שפות העומדות בפני הכחדה ויחזירו אותן לחיים? מה יקרה לשפות אתניות? כיצד תראה מערכת היחסים בין שפות למדינות-לאום? מה תפקידה של תקשורת החמונים הגלובלית בתחליכים אלה?

על תקשורת ופטריוטיות

הקורס יעסוק במתח שבין ערך חופש העיתונות לבין ערך הביטחון הלאומי. לאחר הטיפול העקרוני והתיאורטי בנושא יתמקד הקורס ביחסי הגומלין שבין החברה, הצבא והמלחמה, לבין התקשורת הישראלית. דיון זה ייערך בפרספקטיבה היסטורית.

קהילות וירטואליות

ב-10 השנים האחרונות מתפתח על גבי רשת האינטרנט מגוון רחב של מסגרות חברתיות חדשות, אשר זכו לתואר 'קהילות וירטואליות'. בסמינר זה נבחן סוגים שונים של קהילות כאלה, נשווה אותן למסגרות אחרות, אשר אינן מושתתות על תקשורת מתווכת מחשב; בפרט ננסה לברר האם מערכות קשרים אלה אכן מהוות קהילות, ובאיוה מובן הן וירטואליות. התלמידים יצפו וישתתפו בקהילות וירטואליות שונות, ובחלקן האחרון של הסמינר יציגו את ממצאיהם ומסקנותיהם.

תקשורת בריאות - אתיקה ואחריות

סוגיות של אתיקה ואחריות חברתית עולות בכל תחום שבו נושאי בריאות מתקשרים לתחומי התקשורת השונים, מתקשורת בינאישית לתקשורת המונים. הסמינר יציג וידון בכתבי חוקרים שמציגים נקודת ראות ביקורתית לגבי נושאים שקשורים לתקשורת בתחומי בריאות כגון היחסים בין רופאים למטופלים, תסיסון וזכויות הפרט, אחריות עיתונאית בנושאי בריאות, פרסומת מסחרית ומסעות חסברה ציבוריים.

סדנאות**אינטימיות ברדיו: אמנות ההנחיה במרחל השיחות האישיות ברדיו בשידור חי**

הסדנה תפגיש את משתתפיה עם ההיבטים התאורטיים והמעשיים הקשורים בהנחיית תכניות אישיות ואינטימיות ברדיו בשידור חי. היא תלווה בחומרים מוקלטים שימשו גם להמחשה וניתוח וגם כבסיס לסימוכנות שבחן יתנסו המשתתפים בהנחיה.

דוברות ציבורית ופוליטית

הסדנה תתמקד בטכניקות שונות שמשמשות דוברים ואנשי יחסי ציבור, במיגור הפוליטי והציבורי, לקדם רעיונות, אירגונים ואישים. בסדנה יילמד כיצד לבצע ניתוח תדמיתי של גופים ציבוריים ואישים פוליטיים, כיצד לבנות מסרים רעיוניים ואישיים וכיצד לגבש דרכי פעולה תקשורתיות הנדרשים להעברת המסר. במסגרת זו יתורגלו, באופן מעשי, האמצעים להעברת המסר לכלי התקשורת והכנת אישים לראיונות בעיתונות, ברדיו ובטלוויזיה. כמו כן, יודגמו ויוואלית עימותים טלוויזיוניים פוליטיים והמתודות התקשורתיות שנקבעו בעקבותיהם.

הפקה בטלוויזיה

הסדנה תעסוק בפורמטים הטלוויזיונים השונים: תכניות אולפן, דרמה, סרטים דוקומנטריים, מגזינים וכתבות תחקיר. דגש מיוחד יינתן לבחירת תכנים היוצרים תכניות איכות ולשיקולי צורה מול תוכן. נעסוק בדילמות וקונפליקטים בהפקה, בתקציב ובניהול ההפקה.

יחסי ציבור ודוברות עסקית

הסדנה תעסוק בטכניקות האקטיביות שעומדות לרשות הדובר ויועץ התקשורת כדי לקדם אינטרסים שיווקיים ודמיוניים באמצעות המדיה. דגש נוסף יינתן לפונקציות מקצוע ויחסי הציבור בתמהיל השיווק לעומת הפרסומות ואמצעים אחרים. סוגיות נרחבות הקשורות באתיקה שבין דובר לעיתונאי ידונו אף הן בהרחבה וכן שיטות מדידה לאפקטיביות מסעות יחסי הציבור השונים.

יסודות הכתיבה העיתונאית

הסדנה תעסוק בעקרונות ניסוח ידיעות וכתבות לסוגיהן השונים, מאפייניהן ודרכי איסוף המידע ואימותו. הסדנה תעסוק, בין היתר, בקשר עם מקורות המידע וזיהויים; התגברות על פערי מידע בין הכותב לקורא; מבנה הידיעה והכתבה; פתיחים, צבע וציטוטים. במהלך הסדנה יוטלו על התלמידים עבודות מעשיות בתחום איסוף המידע והכתיבה.

יסודות הפרסום

מטרת הסדנה להקנות את עקרונות העבודה בתחום הפרסום. הסדנה תשלב לימוד תאורטי, לצד חתנסות מעשית עם תחליכי החשיבה, התכנון והביצוע המקובלים במשרדי פרסום בארץ ובעולם. הסדנה תעסוק במספר נושאים: מבוא לפרסום - הלכה למעשה; מותגים; תהליך יצירת האסטרטגיה הפרסומית; תרגום האסטרטגיה הפרסומית לקונספט פרסומי; אסטרטגיית המדיה; זיגרים בפרסום; אתיקה בפרסום.

מיומנויות תקשורת בינאישית

הסדנה תעסוק בשיפור מיומנויות התקשורת הבינאישית של המשתתפים. במהלכה יוצגו עקרונות וכלים בתקשורת בינאישית ותאפשר התנסות של כל אחד מן המשתתפים בתרגילי סימולציה. בין היתר יטופלו הנושאים הבאים: הצגת נושא, חקשבה פעילה, אמנות השכנוע, ראיון, ניהול מו"מ, אמנות המכירה.

ניהול בארגוני תקשורת

מטרת הסדנה היכרות עם תחליכי הניהול בארגוני תקשורת. הסדנה תשלב לימוד עיוני ומעשי של הנושאים הבאים: מבנים ארגוניים, תקשורת פרמלית ובלתי פרמלית, ניהול ידע, עבודת צוות, תהליכי קבלת החלטות, ניהול קונפליקטים, ניהול שינויים. כל תלמיד ישתלב בפרייקט קבוצתי מעשי באחד מארגוני התקשורת: עיתון, רדיו, טלוויזיה, משרד פרסום.

עריכת חדשות בעיתונות

הסדנה עוסקת בעבודת דסק החדשות בעיתון יומי. יילמדו בה שיקולי עריכה, עריכת ידיעות חדשותיות ועריכת עמודי חדשות. בין הנושאים: מקורות המידע, העריכה כפעולה אקטיבית-יצירתית, הפתיח, פעולת השכתוב, שיקולים גרפיים ועוד. הסדנה מבוססת על עבודה מעשית ותרגול בכל שיעור, ועבודות בית. ייעשה בה שימוש רב בחומרים אקטואליים.

צילום למתחילים

מהם "הכלים" של הצלם? איך משפיעות החלטותיו על משמעות הצילום? איך עורכים תצלום? בין נושאי הסדנה: שפת הצילום, צילום תיעודי (כולל צילום עיתונות) וצילום לא-תיעודי. במסגרת הסדנה ישולבו צילומים של הסטודנטים וביקורת עבודות עם צפייה בשקופיות ודיונים בכיתה.

צילום מתקדמים

בסדנת המתקדמים נעסוק בשפת הצילום, על אפשרויותיה השונות: האם צילום הוא העתק של מציאות קיימת או המצאת של מציאות חדשה? צילום מתוך שליטה, צילום מתוך אי-שליטה, צילום כמטאפורה, יצירת אובייקט לצורך הצילום. איך "עורכים" צילומים: מה בוחרים, מה מניחים בצד, מתי צילום הופך לפרובוקציה.

דרישה מוקדמת: הסדנה צילום למתחילים.

רעיונות (קופיריטינג)

הסדנה תקנה מושגים בסיסיים וכלים מעשיים לעבודה במחלקת קריאיטיב במשרד הפרסום המודרני. באמצעות תרגילים יתנסו המשתתפים בהיבטים המעשיים של עבודת הרעיונות: הבנת הבריף הפירסומי, חשיבה יצירתית, הכנת מודעות, שלטי תוצות, תשדירי רדיו וסרטוני טלוויזיה, וגם סיסמאות מנצחות, הסודות הקטנים של חקמפיינים הגדולים, כיצד לייצר רעיון גם כשאין ועוד.

תחקירנות בטלוויזיה

מטרת הסדנה להציג בפני הסטודנט את עבודת התחקירן ואת התחקיר הטלוויזיוני לסוגיו השונים. במהלך הסדנה יתורגלו השלבים השונים בתחקיר הטלוויזיוני - מבחירת הנושא ועד להפיכתו ל"אייטם" המוכן לשידור.

תחקירנות בעיתונות וברדיו

איך "המכשפה מגינין" הצליחה "לעבוד" שנים על אורחי המדינה, ומה עשה הפסיכולוג הבכיר למטופלות שלו על הספח? מה קרה לשר הבכיר שגנב מהמדינה, ומדוע הסופרת הנודעת נחשדה בהעתקה? הצצה מרתקת אל מאחורי הקלעים של עבודת העיתונאי-החוקר בעיתונות המשודרת והכתובה, בשילוב התנסות אישית בהכנת תחקירים. הסדנה תעסוק, בין השאר, בעיתונות כשליחות, תלמד טכניקות חקירה, איסוף מידע, בדיקה, אתיקה וכתובה, ותדון, בין היתר, בכוח ההשפעה של המילה המשודרת והכתובה.

תקשורת שיווקית

הסדנה מציגה בפני הסטודנט היבטים שונים של התקשורת השיווקית בדגש פרסום - בהיבט השיווקי, בהיבט של התורה התקשורתית ובהיבט של מדעי ההתנהגות. הסדנה משלבת היבטים תאורטיים עם היבטים מעשיים כולל התייחסות למקרי אמת מחד ולמקרי מבחן מאידך. הקורס יאפשר ללומד היכרות עם דרכי החשיבה התכנון והביצוע באמצעות ניתוח מקרי מבחן.

לתלמידי שנה ב' ו-ג' בלבד.

החטיבה בתקשורת

החוג לתקשורת מציע לתלמידי המסלול התז-חוגי בפקולטה לימודי חטיבה מצומצמת. על תלמיד החטיבה חלות כל תקנות הפקולטה ותקנות החוג לתקשורת.

הקבלה לחטיבה בסמסטר אי בלבד.

ציון הגמר בחטיבה יחושב על-פי שעות הלימוד המקובלות בשקלול ציון הגמר בחוג.

תנאי קבלה לחטיבה בתקשורת

- א. ממוצע 80 לפחות בשלושה מתוך שבעת הקורסים הבאים ובתנאי שהציון בכל אחד מהם "עובר" לפחות:
- מבוא לפסיכולוגיה
  - מבוא לסוציולוגיה
  - מבוא לאנתרופולוגיה
  - יסודות הכלכלה או מבוא לכלכלה ללא כלכלנים
  - פוליטיקה ומשטר בישראל¹
  - מבוא ללוגיקה
  - שיטת המשפט הישראלי
- ב. מספר המתקבלים לחטיבה מוגבל. יתקבלו בעלי החישנים הטובים ביותר מבין התלמידים שעמדו בתנאי אי לעיל.

לימודי חטיבה²

- א. הלימודים בחטיבה יימשכו שנתיים ויכללו 16-17 ש"ס.
- ב. לימודי השנה הראשונה:
	מבוא לתקשורת המונים א' + ב'				
	מוסדות התקשורת				
4	ש"ס				
2	ש"ס				
6	ש"ס	סה"כ			
					ואחד מן תקורסים האלה:
					תקשורת, לשון וחברה
					היסטוריה של אמצעי התקשורת
					יסודות הטכנולוגיה בתקשורת
					דיני תקשורת
2	ש"ס				
2	ש"ס				
2	ש"ס				
3	ש"ס				
3-2	ש"ס	סה"כ			
					ג. לימודי השנה השנייה:
					תקשורת המונים בישראל
					שני קורסים מכלל לימודי הבחירה
					סדנה מתוך רשימת הסדנאות
2	ש"ס				
4	ש"ס				
2	ש"ס				
8	ש"ס	סה"כ			

¹ שם קודם: המערכת הפוליטית בישראל.

² תנאי מעבר לשנה ב' בלימודי החטיבה הוא סיום כל חובות השנה הראשונה.

החוג לתקשורת

סמסטר א'

שנה א' - קורסי חובה

	הדרכה בספרייה פירוט ראה בפרק הכלל פקולטטי	1009.1000
ש' גב' ניר בינה	תקשורת ומחשבה חברתית ומדינית ד' 19-16 101	1085.1012.01
ש' די"ר למיש דפנה	מבוא לתקשורת המונים א' ד' 14-12 101	1085.1000.01
ש' די"ר בורדון ז'רום	מבוא לתקשורת חזותית ב' 12-10 004	1085.1005.01
ש' די"ר בורדון ז'רום	היסטוריה של אמצעי התקשורת ב' 16-14 003	1085.1002.01
ש' די"ר דור דניאל	תקשורת, לשון וחברה ד' 16-14 004	1085.1003.01
ש'+ת' די"ר בורשטיין דיצה מר לוי אסף	מבוא לסטטיסטיקה ה' 14-12 004 ב' 18-16 108	1085.1009 .01 שיעור: .02 תרגיל:

שנה ב' - קורסי חובה

ש'+ת' פרופ' כהן עקיבא	שיטות מחקר בתקשורת א' ב' 12-10 201	1085.2200 .01 שיעור:
גב' אליאס נלי	ב' 14-12 107	.02 תרגיל:
גב' אליאס נלי	ג' 16-14 107	.03 תרגיל:
גב' אליאס נלי	ג' 18-16 103	.04 תרגיל:
ש' די"ר פרי יורם	תקשורת המונים בישראל ב' 18-16 004	1085.2201.01
ש' פרופ' סגל זאב	דיני תקשורת ה' 13-10 003	1085.1007.01

שנה ג' - קורס חובה

ש' פרופי כהן עקיבא	סוגיות בתקשורת המונים בישראל	1085.3000.01
	ב' 18-16 110	

קורסי בחירה

ש' די"ר למיש דפנה	דימויי נשים וגברים בתקשורת	1085.3060.01
	ב' 12-10 419	

ש' די"ר גוטמן נורית	מעבר ל-E.R: עד כמה בריאה התקשורת	1085.2510.01
	ב' 20-18 206	

ש' די"ר גוטמן נורית	מסעות הסברה ציבוריים ושיווק חברתי	1085.2517.01
	ג' 14-12 105	

ש' די"ר דרזנר אלי	סוגיות בתקשורת מתוחכת מחשב	1085.2560.01
	ד' 12-10 106	

ש' די"ר למיש דפנה	לגדול עם הטלוויזיה	1085.2531.01
	ה' 10-08.30 419	

ש' די"ר גנוסר תמר	תקשורת ארגונית	1085.2576.01
	ה' 16-14 105	

סמינרים סמסטריאליים¹

ש' די"ר גוטמן נורית	תקשורת בריאות - אתיקה ואחריות	1085.3066.01
	ב' 16-14 420	

ש' די"ר בורדון זירוס	ז'אנרים בטלוויזיה: המקרה של Reality Programming	1085.3054.01
	ג' 12-10 420	

ש' די"ר דור דניאל	חייהן ומותן של שפות בעולם הגלובלי	1085.3063.01
	ג' 14-12 420	

ש' די"ר פרי יורם	על תקשורת ופטריוטיקה	1085.3067.01
	ד' 16-14 422	

ש' די"ר דרזנר אלי	קהילות וירטואליות	1085.2555.01
	ה' 14-12 420	

¹ לא ניתן ללמוד סמינר סמסטריאלי וסמינר מחקר שנתי אצל אותה/ה מרצה.

סמינרי מחקר שנתיים¹

ס'	הפוליטיקה החדשה: טלה-פופוליזם ודמוקרטיה	1085.3118.01
ד"ר פרי יורם	419 ב' 14-12	
ס'	תכניות בידור למטרת שינויים חברתיים	1085.3055.01
ד"ר גוטמן נורית	420 ג' 16-14	
ס'	גיבורים וסלבריטאים בטלוויזיה הישראלית	1085.3114.01
ד"ר בורדון זירום	419 ג' 18-16	
ס'	עיתונות ותחת השפעה	1085.3117.01
ד"ר דור דניאל	420 ד' 12-10	
ס'	טלפוניה במצבי משבר וחירום	1085.3113.01
פרופ' כהן עקיבא	420 ד' 14-12	

סדנאות

סד'	עריכת חדשות בעיתונות	1085.2007.01
מר וינברג אבי	104 ב' 14-12	
סד'	יסודות הפרסום	1085.2016.01
גב' דולן ציפורה	205 ג' 18-16	
סד'	יסודות הכתיבה העיתונאית	1085.2001.01
מר מן רפי	421 ד' 16-14	
סד'	הפקה בטלוויזיה	1085.2033.01
גב' וולברום דולי	421 ד' 18-16	
סד'	צילום למתחילים	1085.2020.01
גב' שני רונית	420 ה' 10-08.30	
סד'	תחקירנות בטלוויזיה	1085.2035.01
גב' ריקי שפרינצק	425 ה' 16-14	

¹ לא ניתן ללמוד סמינר סמסטרואלי וסמינר מחקר שנתי אצל אותו/ה מרצה.

סמסטר ב'שנה א' - קורסי חובה

	1009.1105	יישומי מחשב למדעי החברה פירוט ראה בפרק הכלל פקולטטי
ש' דייר למלשטרייך נועם	1085.1008.01	יסודות הטכנולוגיה בתקשורת ג' 201 12-10.30
ש' דייר דור דניאל	1085.1003.02	תקשורת לשון וחברה ג' 004 14-12
ש' דייר למיש דפנה	1085.1011.01	מבוא לתקשורת המונים ב' ד' 101 14-12
ש' דייר בורדון וירום	1085.1005.02	מבוא לתקשורת חזותית ד' 004 16-14
ש' דייר שכטר עמית	1085.1006.01	מוסדות התקשורת ה' 101 10-08.30
ש' גבי אליאס נלי	1085.1001	שימוש במאגרי מידע' ג' 315 18-16
ש' גבי אליאס נלי	01. שיעור:	ג' 315 18-16
ש' גבי אליאס נלי	02. שיעור:	ה' 318 12-10
ש' גבי אליאס נלי	03. שיעור:	ה' 318 12-10
	04. שיעור:	

שנה ב' - קורסי חובה

ש'+ת' דייר גוטמן נורית	1085.2202	שיטות מחקר בתקשורת ב' ב' 201 12-10	01. שיעור:
ש' גבי זיידמן ורד	02. תרגיל:	ב' 105 14-12	
ש' גבי זיידמן ורד	03. תרגיל:	ב' 105 16-14	
ש' גבי ברק-ברנדס סיגל	04. תרגיל:	ג' 105 12-10	
ש' גבי ברק-ברנדס סיגל	05. תרגיל:	ג' 103 14-12	
ש' דייר פרי יורם	1085.2201.02	תקשורת המונים בישראל ד' 004 14-12	
ש' דייר לימור יחיאל	1085.3002	אתיקה בתקשורת המונים ג' 201 18-16	01. שיעור:
ש' דייר לימור יחיאל	02. שיעור:	ג' 201 20-18	

שנה ג' - קורסי חובה

ש' ד"ר גוטמן נורית	210	18-16	ב'	סוגיות תאורטיות בתקשורת	1085.3001.01
ש' ד"ר לימור יחיאל	201	18-16	ג'	אתיקה בתקשורת המונים	1085.3002
ש' ד"ר לימור יחיאל	201	20-18	ג'		.01 שיעור: .02 שיעור:
<u>קורסי בחירה</u>					
ש' ד"ר תמר גנוסר	106	16-14	ב'	תקשורת בין תרבותית	1085.2572.01
ש' ד"ר פרי יורם	106	18-16	ב'	גישות ומודלים בעיתונאות	1085.2573.01
ש' ד"ר גוטמן נורית	106	12-10	ג'	מין, מיניות ותקשורת	1085.2518.01
ש' ד"ר בורדון ז'רום	208	14-12	ג'	כל העולם נגדנו? הכיסוי והדימוי של ישראל בתקשורת המערבית	1085.2569.01
ש' ד"ר למיש דפנה	419	16-14	ג'	אינדאולוגיה וערכים בפרסומת	1085.3052.01
ש' ד"ר בורדון ז'רום	105	10-08.30	ד'	סוציולוגיה של מקצועות התקשורת	1085.2511.01
ש' ד"ר יבלונקה חוה ד"ר דניאל דור	223 גילמן	16-12	ד'	תקשורת, שפה ואבולוציה	0659.6048.01
ש' פרופ' כהן עקיבא	106	14-12	ח'	חדשות טלוויזיה: בין תוכן לקוגניציה	1085.3057.01
ש' ד"ר דרזנר אלי	106	16-14	ה'	תקשורת כתובה: כתב, דפוס וטקסט דיגיטלי	1085.2574.01
ש' פרופ' כהן עקיבא	106	18-16	ה'	הטיות, הטעיות וטעויות בחדשות	1085.2575.01

		<u>סדנאות</u>	
סד' מר עירון עמיר	420	תקשורת שיווקית ב' 10-08.30	1085.2031.01
סד' מר כץ יובב	420	אינטימיות ברדיו ב' 16-14	1085.2029.01
סד' מר עמוס נבו	421	תחקירנות בעיתונות וברדיו ב' 18-16	1085.2018.01
סד' גבי יפעה רז	420	רעיונות (קופידייטינג) ג' 14-12	1085.2034.01
סד' מר ורסס מוטי	420	יחסי ציבור ודוברות עסקית למתחילים ג' 20-18	1085.2011.01
סד' ד"ר פשר עדנה	419	ניהול בארגוני תקשורת ד' 18-16	1085.2021.01
סד' ד"ר פשר עדנה	425	מיומנויות תקשורת בינאישית ד' 20-18	1085.2000.01
סד' גבי שני רונית	420	צילום למתחילים ה' 14-12	1085.2020.02
סד' גבי שני רונית	420	צילום למתקדמים ה' 12-10	1085.2027.01
סד' מר לשט ברנך	419	דוברות ציבורית ומוליטית ה' 18-16	1085.2006.01

החוג ללימודי עבודה

ראש החוג: פרופ' חיה שטייר

תואר שני

לימודי התואר השני בחוג ללימודי עבודה נועדו להקנות לתלמידים ידע ומיומנויות למילוי תפקידים בתחומי יחסי עבודה וניהול משאבי אנוש בארגונים ולעריכת מחקרים בתחומים אלו. מטרה משולבת זו מוצאת ביטוי במבנה הלימודים בחוג המורכב משלשה שלבים עיקריים: (א) בניית תשתית תאורטית בנושאי הלימוד העיקריים; (ב) רכישת מיומנויות וכלים בתחומי הלימוד; (ג) פיתוח כישורים מתודולוגיים ויכולת שימוש בשיטות מתקדמות, היסטוריות ואיכותיות, הבאים לכלל ביטוי בעבודת הגמר.

הגשת מועמדות

רשאים להציג את מועמדותם ללימודי תואר שני בחוג ללימודי עבודה בעלי תואר ראשון, שציון הגמר שלהם בב.א. הוא 87 לפחות. מועמדים הלומדים בשנת הלימודים הנוכחית יירשמו במועד הרגיל וימצאו עם הרשמתם גיליון ציונים, המסכם לימודים של חמישה סמסטרים מלאים בציון ממוצע 87 לפחות. יש לצרף אישור החוג/הפקולטה הרלוונטית שבו יצויין הממוצע המצטבר בחמשת הסמסטרים.

עדיפות תינתן ל-:

1. בוגרי החוגים הבאים: כלכלה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, פסיכולוגיה, מדע המדינה ומשפטים.
2. פונים לחוג בעדיפות ראשונה ובמועד החרשמה הרגיל. מועמדים שבחרו בחוג ללימודי עבודה בעדיפות שנייה או שלישית - הדיון במועמדותם ייערך רק לאחר קבלת החלטת בעדיפויותיהם הקודמות ובתנאי שיחיו מקומות פנויים בחוג ללימודי עבודה. המועד האחרון להגשת אישור הזכאות לתואר הוא יום פתיחת שנת הלימודים. מועמד שיתקבל ולא ימצא אישור זכאות לתואר במועד, קבלתו תבוטל. תלמיד מתקבל לשנת לימודים מסוימת בלבד ומחייבת אותו תכנית הלימודים לשנה בה התקבל. התקבל, אך לא ניצל זכותו באותה שנה, יהיה חייב לעבור שוב הליכי קבלה בשנה בה יגיש את מועמדותו מחדש. תלמיד החייב בלימודי השלמה יתקבל במעמד "מן המניין על תנאי". במעמד זה ניתן להיות שנה לכל היותר, כלומר, על התלמיד לסיים בהצלחה את כל חובות השלמה שבחס יחויב עד תום השנה הראשונה ללימודיו, כולל עונת לימודי קיץ. את לימודי התואר השני ניתן להתחיל בסמסטר אי בלבד.

לימודי השלמה

במגמה להגיע לבסיס ידע התחלתי שווה נקבעו מספר קורסי השלמה מתוך תכנית הלימודים של חוגי הפקולטה למדעי-החברה (או קורסים שווי ערך שנלמדו במוסדות אחרים), ומתוך תכנית לימודי החטיבה בלימודי עבודה. קורסי השלמה אינם כלולים במניין השעות לתואר.

קורסי השלמה הינם: מבוא לכלכלה ללא כלכלנים, מבוא לסוציולוגיה או מבוא לפסיכולוגיה, שיטות מחקר, מבוא ליחסי עבודה, מבוא לארגוני עבודה-מאקרו, מבוא לארגוני עבודה-מיקרו, סטטיסטיקה ללימודי עבודה ויישומי מחשב למ.א. קורסים אלה מהווים תשתית ללימודי התואר השני. תלמידים ששמעו קורסים מקבילים במסגרת לימודיהם הקודמים, יהיו פטורים מקורסי השלמה באישור היועץ המתאים.

משך הלימודים

על התלמידים לסיים את כל חובותיהם לתואר שני תוך חמש שנים. המשך לימודים מעבר לשנה החמישית מחייב את אישור ועדת ההוראה של הפקולטה. אישור אורכה מעבר לשנה השישית יחייב את התלמידים בקורסי רענון בהיקף של 6 ש"ס לפחות. הפסקת לימודים ביוזמת התלמידים אינה נוטרת מחובת סיום הלימודים בפרק הזמן הנדרש.

תכנית הלימודים

התלמיד חייב ב-36 ש"ס לפחות מתוך תכנית תואר שני (לא כולל קורסי תשלמה). שעות ההוראה בחוג פזורות על פני כל היום. יחד עם זאת ייעשה מאמץ להציע קורסים בשעות אחר הצהריים והערב.

החובות המפורטים להלן יחולו על תלמידים שיתלו לימודיהם בחוג.

- א. סטטיסטיקה ללימודי עבודה
הקורס סטטיסטיקה חובה על כל התלמידים בסמסטר הראשון ללימודיהם.
עמידה בדרישות קורס זה הינה דרישה מוקדמת לקורסים המתודולוגיים.
- ב. יישומי מחשב למ.א. חובה על כל התלמידים בסמסטר הראשון ללימודיהם. עמידה בדרישות קורס זה הינה דרישה מוקדמת לקורסים המתודולוגיים.
- ג. קורסי חובה עפ"י המפורט בתכנית הלימודים.
- ד. שני סמינרים לפחות.
ניתן להשתתף בסמינרים במקביל לשמיעת הקורסים המתודולוגיים.
- ה. קורסי בחירה
מספר קורסי בחירה מתוך רשימת הקורסים המפורטת בהמשך, לשם השלמת מכסת השעות הנדרשת. התלמידים רשאים לבחור גם בסמינרים או בקורסים מתכנית לימודי מ.א. של חוגים מתאימים אחרים, באישור היועץ.
- ו. סמינר סגל
במהלך שנת הלימודים מקיים החוג סמינרי סגל. מומלץ לתלמידי המחקר בחוג להשתתף באופן פעיל בסמינרים כחלק מחובות הלימודים בחוג.
- ז. עבודת גמר
בעבודת הגמר יבואו לכלל ביטוי הישגי התלמידים ורמתם בנושא המחקר שבחרו, כושר יישום של תאוריות, שיטות מחקר וכתבי מדעית.

תנאי המעבר לשנה ב':

- א. כל התלמידים חייבים לסיים בהצלחה עד תום שנת הלימודים הראשונה את הקורסים הבאים: מבוא ליחסי עבודה, מבוא לארגוני עבודה-מאקרו, מבוא לארגוני עבודה - מיקרו, מבוא לכלכלה ללא כלכלנים, סטטיסטיקה ללימודי עבודה ויישומי מחשב למ.א.
- ב. הציון הממוצע בחמשת הקורסים לעיל יהיה 80 לפחות.
- ג. תלמידים אשר סיימו חלק מן הקורסים הרשומים לעיל במסגרת אחרת (כגון: במסגרת לימודי החטיבה), אינם חייבים ללמוד בשנית. הציונים שקבלו בקורסים אלה יילקחו בחשבון בחישוב הממוצע. תלמידים המעוניינים ללמוד קורסים אלה, או חלקם במהלך השנה הראשונה ללימודיהם בחוג, במגמה לשפר את ציוניהם, רשאים לעשות כן.

בחינות, עבודות סמינריוניות והצעת מחקר

בקורסי תואר שני יינתן מועד בחינה אחד בלבד. מועד נוסף יינתן בגין שירות מילואים. מועד נוסף בגין סיבה אחרת יינתן רק באישור ועדת הוראה (כפוף להמצאת אישורים מתאימים). מועד הגשת עבודה סמינריונית - לא יאוחר מתום הסמסטר העוקב לסמסטר בו נלמד הסמינר. התלמידים חייבים להגיש הצעת מחקר לעבודת הגמר עד תום השנה השלישית ללימודיהם ולקבל אישור להצעה. תלמידים שלא יעמדו בדרישה זו עד תום השנה הרביעית - לא יהיו זכאים להמשך לימודים בחוג.

שקלול ציון גמר

- 40% - ציון עבודת גמר; כולל הערכת התלמיד ע"י קוראי העבודה בדיון המסכם.
 60% - ציוני הקורסים (למעט לימודי החשלמה).
 לכל הקורסים משקל שווה (1 נ.נ.), פרט לסמינריוניים, לחם משקל כפול (2 נ.נ.).

תכנית הלימודים

קורסי חובה

סמ'	מס' ש"ס	אופן חזרה	דרישות מוקדמות	
א'	2+2	שיעור		א. סטטיסטיקה ללימודי עבודה ¹
א'	1	תרגיל		יישומי מחשב למ.א. ¹
א'	3	שו"ת		ב. שוק העבודה
א'	3	שו"ת	דרישה במקביל: מבוא לכלכלה	ג. 2 מתוך 3 הקורסים המתודולוגיים: - שיטות מחקר איכותיות - שיטות מחקר כמותיות - מתודה ומחקר בהיסטוריה
א'	3	שו"ת	סטטיסטיקה ללימודי עבודה	
ב'	3	שו"ת	סטטיסטיקה ללימודי עבודה	
א'	3	שו"ת	סטטיסטיקה ללימודי עבודה	
ב'	3	שו"ת	במקביל לשוק העבודה	ד. ניהול משאבי אנוש
ב'	3	שו"ת	מבוא ליחסי עבודה	ה. דיני עבודה ²
ב'	3	שו"ת	ארגוני עבודה מיקרו + מאקרו	ו. תאוריה ומחקר בארגונים

קורסי בחירה

סמ'	מס' ש"ס	אופן חזרה	דרישות מוקדמות	
א'+ב'	2	שו"ת	ניהול משאבי אנוש	סדנה בניהול משאבי אנוש
א'+ב'	2	שו"ת		מו"מ ויישוב סכסוכים בארגונים
א'	3	שו"ת	ארגוני עבודה מיקרו + מאקרו	תעסוקה בסקטור הלא יהודי
א'	2	שו"ת	ארגוני עבודה מיקרו + מאקרו	אספקטים של ניהול משאבי-אנוש במיזוגים, רכישות ושתופי פעולה בין חברות
א'	2	שו"ת	סטטיסטיקה ללימודי עבודה שיטות מחקר כמותיות	חברת עובדים ³
א'	3	שו"ת		עובדי צווארון לבן בהיסטוריה ובתאוריה
ב'	3	שו"ת	ארגוני עבודה מיקרו + מאקרו + ניהול משאבי אנוש	ניהול קריירות ארגוניות
ב'	2	שו"ת	ארגוני עבודה מאקרו + מיקרו	יסודות בפיתוח ארגוני
ב'	2	שו"ת	ארגוני עבודה מאקרו + מיקרו	ניהול משאבי אנוש בעולם עבודה משתנה - החיבת היישומי
ב'	2	שו"ת		אתיקה וערכים חברתיים בארגונים

¹ חובה ללמוד קורס זה בשנה"ל הראשונה ללימודים. הקורס אינו משתקלל בציון הגמר וניתן במסגרת קורסי השלמות. יישומי מחשב למ.א. יינתן במסגרת הקורסים הכלל פקולטטיים.

² תלמיד שלמד קורס זה במסגרת לימודי החטיבה אינו רשאי ללמוד קורס זה ויהיה עליו לקחת קורס אחר במקומו.

³ סמסטר א' ייחשב כקורס בחירה. לממשיכים בסמסטר ב' ייחשב לסמינר.

סמינרים

<u>שנ'</u>	<u>מס' ש"ס</u>	<u>אופן חוראה</u>	<u>דרישות מוקדמות</u>	
א'+ב'	2+2	ס'		שביתות בהיסטוריה
א'+ב'	2+2	ס'	ניהול משאבי אנוש	משברים, ארגונים, פיטורים, אבטלה ופרישה
א'+ב'	2+2	ס'	סטטיסטיקה ללימודי עבודה שיטות מחקר כמותיות	הערכת עובדים
א'+ב'	2+2	ס'	דיני עבודה, שוק עבודה, ניהול משאבי אנוש	אפליה בתעסוקה
א'+ב'	2+2	ס'		התנהגות בלתי קונבנציונאלית בארגונים
א'+ב'	2+2	ס'	שיטות מחקר כמותיות	נשים, עבודה ומשפחה
ב'	3	ס'	שיטות מחקר כמותיות	אתניות ומגדר בשוק העבודה

תלמידי מחקר

א'+ב'	1+1			סמינר סגל
א'+ב'	2+2			סדנת דוקטורנטים
א'+ב'	2+2			קריאה מודרכת

תיאור הקורסים

יישומי מחשב למ.א.

מטרתו המרכזית של הקורס היא לחקנות לתלמיד מיומנויות שימוש במחשב האישי לצורך הפקת ניתוחים סטטיסטיים. הקורס יתמקד בתכנת SPSS לחלונות. בין הנושאים שילמדו בקורס נכללים הלנת קבצי נתונים, עבודה עם קבצי נתונים קיימים, ניתוחי סטטיסטיקה תאורית קשרים בין משתנים, ניתוחי שונות וניתוחי מודלים של רגרסיה חד ורב משתנית. בקורס ייעשה שימוש במאגרי נתונים מעולם העבודה תוך שימת דגש על פרשנות הממצאים בקונטקסט זה.

סטטיסטיקה ללימודי עבודה

חזרה על מושגים ממבוא לסטטיסטיקה - א. סטטיסטיקה תאורית - אוכלוסייה, מדגם, משתנים, ערכים מרכזיים, מדדי פיזור, ציוני תקן והתפלגות נורמלית. ב. סטטיסטיקה היסקית ובדיקות השערות - לפי מדגם אחד: על ממוצע ועל פרופורציה. לפי שני מדגמים: על הפרש ממוצעים ועל הפרש פרופורציות; ניתוח קשר בין שני משתנים - מבחן χ^2 לאי תלות, מדדי קשר למשתנים נומינליים, אורדינליים ואנטרווליים, כולל רגרסיה פשוטה. ניתוח רב משתני - מתאם חלקי, מתאם מרובה, רגרסיה מרובה, משתני דמה ואנטראקציות. ניתוח שונות - חד כווני ודו-כווני עם אנטראקציה. חלק מנושאי הקורס יכלול ניתוח פלטי מחשב מ-SPSS. קורס זה מתווה הכנה לקורס שיטות מחקר כמותיות.

שיטות מחקר איכותיות

הקורס יעסוק בגישות המרכזיות למחקר איכותי בנושאים הקשורים בעבודה וארגון. הקורס יתמקד בשלבים השונים של מחקר איכותי: תכנון, אסוף נתונים, ניתוח נתונים, וכתיבה. השיטות לאסוף נתונים שישקרו כוללים עריכת תצפיות, ראיון ופרשנות טכסטים. במסגרת הקורס יקראו התלמידים חומר רלבנטי ויבצעו עבודה במסגרתה יתנסו באופן מעשי במחקר איכותי.

שיטות מחקר כמותיות

מטרתו של שיעור זה היא לספק לתלמיד כלים הנחוצים לשם הערכת מחקר הנעשה בידי אחרים. השיעור יפתח בחזרה על נושא הרגרסיה. לאחר מכן יידונו בהרחבה הנושאים הבאים: משתנים וסולמות מדידה, אוכלוסיות, מדגמים והסקת מסקנות בהתבסס על מדגמים; תקפות ומהימנות; מערכי מחקר; איסוף נתונים; ניתוח נתונים; הצגת נתונים.

מתודה ומחקר בהיסטוריה

השיעור ידון במטרותיו של המחקר ההיסטורי, ביחס הגומלין בין היסטוריה למדעי החברה, ובמרכיבים של עבודת ההיסטוריון. יושם דגש על בחינה מעשית של המתודה ההיסטורית באמצעות תירגול ודיון בבעיות בחקר ההיסטוריה של פועלים ומעסיקים בארץ-ישראל בתקופת המנדט.

שוק העבודה

מטרתו של שיעור זה לאפשר לתלמיד להבין תהליכים בסיסיים המתרחשים בשוק העבודה. תהליכים אלו כוללים: ביקוש לעבודה; היצע עבודה; קביעת שכר; חוץ אנושי; סגרגציה מקצועית; אפליה; תגירה; אבטלה. ייעשה שימוש חן בתאוריות נאו-קלאסיות והן בתאוריות מוסדיות להבנתם של התהליכים הללו.

דיני עבודה ללימודי עבודה

מטרת הקורס היא להעניק תמונה כללית לגבי משפט העבודה בישראל, תוך התמקדות במספר סוגיות בהן ניכרת אחריותו של הכלל המשפטי בעיצוב חיי העבודה, לרבות: הסדרת-שוק מול הסדרת חברתית של שוק העבודה, היחס בין זכויות אדם ומסגרת חיי העבודה, חגנה על קניין רוחני, מבנה ואופן פועלו של האיגוד המקצועי בישראל, השביתת, ביטחון תעסוקתי, "חוזים אישיים", והשימוש באמצעים כגון חברות כוח אדם להגמשת יחסי העבודה. הקריאה תתבסס על טקסטים משפטיים (ובעיקר חקיקה ופסקי דין), אך מטרת הקורס איננה למצות את הדיון המשפטי כי אם להשתמש בו להעמקת ההבנה של מערכת יחסי העבודה בישראל ויחסי הגומלין שבין משפט וחברה.

ניהול משאבי אנוש

מטרתו של שיעור זה הינה להקנות לתלמידים ידע בסיסי וסקירה ראשונית של הנושאים המרכזיים הנכללים בניהול משאבי אנוש. השיעור יפתח בסביבתו הכלכלית, חוקית ודימוגרפית של ניהול משאבי אנוש. לאחר מכן ידונו המטרות אותן מנסח ניהול זה להשיג, ואילו חלקו העיקרי של השיעור יוקדש לאמצעים בהם עושה ניהול משאבי אנוש שימוש לשם השגתן של מטרות אלו. אמצעים אלו כוללים, בין השאר, מו"מ קיבוצי, מדיניות שכר, ברירת עובדים וכיו. חלקם הגדול של נושאים אלו נדון בהרחבה בקורסים מתקדמים במסגרת התכנית.

תאוריה ומחקר בארגונים

לארגונים תפקיד מרכזי בעולם המודרני. ארגונים משפיעים על כל תחומי החיים וככאלה הם מהווים נושא מחקר ולימוד מרתק. בקורס זה נסקור תיאוריות שמסבירות מבנים ותהליכים ארגוניים מרכזיים ונראה כיצד הן עומדות במבחן המחקר האמפירי. לדוגמא, כיצד גודל הארגון, והטכנולוגיה שלו משפיעים על המבנה שלו; איך חלוקת הכוח בתוך הארגון, ותהליכי קבלת ההחלטות בו משפיעים על המבנה הארגוני ועל תפקוד הארגון; ואיך בעיות שליטה ותיאום נפתרות באמצעות מבנים ארגוניים שונים.

ארגונים לא מתפקדים בריק ולכן הבנת יחסי הגומלין בין הארגון וסביבתו הכרחית כחלק מלימודם. סביבת הארגון כוללת בין השאר ספקים, לקוחות, מוסדות ממשלתיים, ארגונים תרבותיים והתנדבותיים, וארגונים כלכליים אחרים. הארגון מושפע מסביבתו ומשמיד עליה ואנו ננסה, בעזרת תיאוריות קיימות, להבין את יחסי הגומלין הללו. נראה במהלך הקורס כיצד המחקר של ארגונים שאל ויישם מונחים ורעיונות מתחומים אחרים כמו כלכלה, מדע המדינה, ביולוגיה ואחרים.

יסודות בפיתוח ארגוני

בקורס תיסקר ההיסטוריה של תחום הפיתוח הארגוני ויוצגו אופן הצמיחה וההתפתחות של התחום. כמו כן יונתחו הערכים וההנחות של הפיתוח הארגוני וכן תוצגנה הגישות המרכזיות והמודלים לשינוי ארגוני, אבחון ארגוני והתערבויות ארגוניות. נעסוק גם בסוגיות כמו החוזה הפסיכולוגי, קשר יועץ-לקוח, התנגדות לשינוי ועוד.

הערכת עובדים

הקורס יעסוק בהערכת עובדים ובחקר הארגוני בו היא מבוצעת. במסגרת זו יטופלו הן נושאים טכניים (טופסי הערכה, שיטות תיקוף, טעויות הערכה וזרכים לטיפול בטעויות) והן נושאים ארגוניים (מקום ההערכה בארגון והשפעות הארגוניות והסביבתיות עליה). תגוישה להערכת עובדים תהיה מערכתית, ויושם דגש על היבטים יישומיים. חובות הסמינר כחובות הקורס ובנוסף עבודה סמינריונית.

מו"מ, גישור ויישוב סכסוכים בארגונים

הסדנה מחולקת לשני חלקים עיקריים: (א) הקניית מושגי יסוד בתאוריה של מו"מ תוך הדגשת היסודות ההתנהגותיים והחברתיים ו-(ב) הצגת מודל הגישור כמו"מ מונחה. במהלך החלק השני ישולבו תרגילים וסימולציות שמטרתם להקנות למשתתפים הבנה של תפקיד המגשר וחישיפה ראשונית למיומנויות חדרושות לניהול הליך הגישור בהקשרים ארגוניים וביחסי עבודה.

אתיקה וערכים חברתיים בארגונים

מטרתו של קורס זה לחשוף את התלמיד לשיקולים אתיים ולמשמעויות החברתיות והמוסריות בפעולת הארגון וביחסי עם סביבתו הפנימית והחיצונית. בחלקו הראשון של הקורס נסקור את הגישות התיאורטיות הרלוונטיות ואת הניגוד מוחן לגבי האסטרטגיה והפרקטיקות הנקוטות בידי הארגון והחלתו. בחלקו השני של הקורס נתמקד בגיתוח ארועים שענינם התנהגות אתית של ארגונים ותת מערכות בתוכם.

ניהול משאבי אנוש בעולם עובדת משתנה - תהיבט תיישומי

בקורס תוצגנה תפיסות יישומיות מתקדמות לניהול משאבי אנוש בארגוני עבודה. כן יוצגו הקשרים בין האסטרטגיה העסקית, האסטרטגיה הארגונית ותכנית משאבי אנוש על היבטיה השונים כגון שינויים טכנולוגיים; צמיחה; משבר; גלובליזציה; מיוגים ורכישות וכיו.

אספקטים של ניהול משאבי אנוש במיזוגים, רכישות ושיתופי פעולה בין חברות
מיזוגים, רכישות ושיתופי פעולה הן מהפעולות האסטרטגיות ביותר דינאמיות וקשות ליישום. יחד עם זאת, חברות קטנות כגדולות מגלות בשנים האחרונות יתרונות אסטרטגיים משמעותיים במיזוג תהליכי העבודה שלהן או שיתוף פעולה ביניהן. ניתן לבחון תחומים אלו מפרספקטיבות שונות. בקורס זה ייבחנו אסטרטגיות ארגוניות אלו תוך התמקדות באספקטים של משאבי אנוש. הקורס יסקור את הסיבות האסטרטגיות השונות לייזום רכישות, שייפ ומיזוגים ולהכרעה ביניהם, קריטריונים לבחירת שותפים, סוגי בריתות בין אויגונים, שלבי יצירת שייפ, רכישות ומיזוגים בין ארגונים (בחינת הצורך, הגדרת יעדי השיתוף, סקירת שותפים פוטנציאליים, Partnering, Due Diligence, ניהול השותפות, והערכתה) שיעורי החצלחה והסיבות לכך. בכל אלו יודגש תפקיד משאבי אנוש בהערכת ובחירת השותפים, בתקשורת הארגונית, בשימור אנשי מפתח, בבחירת סוג האינטגרציה התרבותית ומערכות התגמולים, בצפיית והערכות לשינויים בתגובות העובדים והאיוגונים (בארגון הרוכש והרכש) בשלבי המיזוג/הרכישה השונים ובניהול התנגדויות העובדים, בתכנון המבנה הארגוני בכלל ותהליכי הקיטון בפרט, בהדרכה מחזשי; הכשרת מנהלים להובלת התהליך ועוד. הקורס יכלול מושגים וכלים פרקטיים.

תעסוקה בסקטור הלא-יהודי

חכרת המאפיינים התרבותיים של האוכלוסיה הערבית בישראל, וניתוח תהליכי השינוי והתמורות שהתחוללו בקרב בתחום הכלכלה, התעסוקה והתפתחות ארגוני עבודה חדשים. הקורס יעסוק בחיבטים התיאורטיים של מודרניזציה, שינוי בערכים, נורמות ודפוסי התנהגות, תרבות ארגונית ומחוייבות לארגון לעומת מחוייבות לערכי הקהילה/הכפר.
בנוסף, יכלול הקורס חיבטים יישומיים ופרקטיים באמצעות התנסות, תרגול והרצאות-אורח של אנשים המתמודדים הלכה-למעשה עם יזמות, תעסוקה ועולם התוכן של העבודה.

סדנה בניהול משאבי אנוש

סדנה לתלמידים מתקדמים המבקשים להתנסות, הלכה למעשה, בתירגול שיקולי ניהול משאבי אנוש ברמה האסטרטגית והפונקציונאלית. הסדנה מורכבת מסידרת של משחקי סימולציה ותרגילים צוותיים ואינדיבידואליים על בסיס הכנה ביבליוגרפית מוקדמת. החשתתפות בסדנה מחייבת בקיאות בחומר הקריאה הרלוונטי, מעורבות פעילה ואינטנסיבית במפגשים הכיתתיים וביניהם, והגשה שוטפת של ניירות עמדה ותרגילים.

התנהגות בלתי קונבנציונאלית בארגונים

סמינר מתקדם המיועד לחשב את תשומת לב הסטודנט לדפוסי התנהגות בארגונים הסוטים מנורמות ארגוניות ו/או חברתיות מקובלות. המטרה העיקרית הינה לחתום את סיבותיהן ותוצאותיהן של התנהגויות כאלו, ולהציע מסגרות מושגיות מסבירות.
המשתתפים יתבקשו לערוך מחקר זוטא על התנהגות סוטה בארגון עבודה.

אפליה בתעסוקה

הסמינר ידון בנושאים הבאים: הסברים שונים לאפליה (טעמים, אפליה סטטיסטית, פטריארכליות), מדידת אפליה, מנגנונים משפטיים להתערבות, ודיון בקבוצות מופלות בתעסוקה: נשים, ערבים, מזרחים, מבוגרים, ילדים, נכים, וחומסקסואלים.
חובות התלמידים: השתתפות פעילה בסמינר, הצגת רפרט במהלך השנה, והגשת עבודה סמינריונית. דרישות מוקדמות: שוק העבודה, דיני עבודה, שיטות מחקר כמותיות.

שניתות בהיסטוריה

מטרת הסמינר לנתח את תופעת השניתה בהיסטוריה מודרנית, גורמיה, מהלכיה ותוצאותיה. הסמינר יכלול ניתוח של ההיסטוריוגרפיה של שניתות, בחינה של שניתות בהיסטוריה של ארצות שונות, ניתוח של תרבויות-שניתה, ומבט-עומק של שניתות בהיסטוריה של החברה הישראלית. יושם דגש על שיטות החקירה ההיסטוריות של שניתות, על ניתוח מקורות ראשוניים ועל סיגנונות כתיבה אודות שניתות. במחצית הראשונה של הסמינר ייבחנו ההיסטוריוגרפיה והמקרים ההיסטוריים; במחצית השנייה יותחו מקורות ראשוניים ויידונו עבודות מחקר של הסטודנטים.

נשים, עבודה ומשפחה

הסמינר מציג גישות סוציולוגיות וכלכליות להסבר חלוקת העבודה בין המינים בשוק העבודה ובמשפחה. ייסקרו השינויים המרכזיים שחלו בהשתתפות נשים בכח העבודה ובתחום המשפחה תוך התמקדות על הקשר בין עבודה, משפחה ואי שוויון בין המינים. חובות התלמיד: השתתפות פעילה, רפרט בע"פ ועבודת מחקר.

אתניות ומגדר בשוק העבודה

הסמינר יעסוק בבחינת תאוריות ריבודיות והסברים לאי-שוויון חברתי-כלכלי בשוק העבודה. הדגשים מיוחדים יושמו על אי-שוויון על בסיס מין, מוצא ולאום בחברה הישראלית, ובפרספקטיבה השוואתית. עבודות המחקר תתבססנה על ניתוח נתונים אמפיריים.

משברים ארגוניים, פיטורים, אבטלה ופרישה

סמינר זה עוסק במעברים התפקודיים בעלי זיקה למצבי משבר ושפל ארגוני. המעבר התפקודי, בין אם הוא כפוי ובין אם הוא וולנטארי, כרוך עפ"י רוב בלחצים עבור הפרט המתנסה בו, עבור בעלי תפקידים משלימים, עבור המערכת הארגונית וסביבתה וכן עבור משפחתו של הנוגע ישירות בדבר ובקהילה בה הוא חי. בפתחת הסמינר יוצג מודל המזהה תהליכים פסיכו-חברתיים שניתן להחילו על כל סוגי המעברים התפקודיים במערכת הארגונית. לאחר מכן, יתמקד הדיון באיפיון מצבי משבר ושפל ארגוני, זיהוי אסטרטגיות ניהול משאבי אנוש חילופיות המובילות לקיטון ארגוני ולהיחלצות מחמשבר, ובחינת אסטרטגיות אלו מבחינת השלכותיהן על הנפשות המועלות ודפוסי ההתמודדות עם תוצאותיהן - מצבי אי ביטחון תעסוקתי, פיטורין, אבטלה ופרישה מן העבודה. בסמינר ישולבו הרצאות תלמידים שיתמקדו בסוגיות ספציפיות תוך התבססות על ביבליוגרפיה רלוונטית. סמסטר בי יוקדש ברובו להדרכת אישית בחכמת העבודות הסמינריוניות מתוך כוונה שאלו ישמשו תשתית להכנת תיזות מ.א.

סמינר סגל

במסגרת הסמינר יוזמנו מרצים מבין מורי החוג ותלמידיו או מחוץ לחוג, שידווחו על עבודותיהם.

החטיבה בלימודי עבודה

הקבלה לחטיבה בסמסטר א' בלבד.

לימודי החטיבה במסגרת החוג ללימודי עבודה נועדו להקנות לתלמידים ידע בסיסי ביחסי עבודה, התאגדות מקצועית וניהול משאבי אנוש בארגונים. התכנית מועגנת ביסודות המושגיים של לימודי עבודה, אך משלבת ומשלימה חלקים רלוונטיים של מדעי החברה האחרים. שקלול ציון הגמר בחטיבה: לכל קורס יינתן משקל על-פי מספר שעות הקורס. החוג מציע חטיבה בחיקף 16 ש"ס.

תנאי קבלה

יתקבלו תלמידים אשר סיימו בהצלחה שניים מחקורסים הבאים ובלבד שהציון בכל אחד מהם "עובר":

1. מבוא לסוציולוגיה.
2. מבוא למיקרו כלכלה או יסודות הכלכלה או מבוא לכלכלה ללא כלכלנים.
3. מבוא לפסיכולוגיה.

תנאי מעבר לשנה ב'

ציון 60 ומעלה במבוא ליחסי עבודה ולפחות באחד משני הקורסים הבאים: מבוא לארגוני עבודה מאקרו, או מבוא לארגוני עבודה מיקרו. תלמיד שלא יסיים בהצלחה קורסים אלה עד תום הסמסטר השני ללימודיו בחטיבה, לא יוכל להמשיך בלימודי החטיבה.

תכנית הלימודים

תכנית לימודי החטיבה (16 ש"ס)

סמ'	מס' ש"ס	אופן תוראה	דרישות מוקדמות
			א. שלושת המבואות הראשונים הינם <u>תובן</u> :
א'	3	שו"ת	1. מבוא ליחסי עבודה ¹
ב'	3	שו"ת	2. מבוא לארגוני עבודה מאקרו ¹
א'	3	שו"ת	3. מבוא לארגוני עבודה מיקרו ¹
א'	2	שו"ת	- אספקטים של ניהול משאבי-אנוש במיזוגים, רכישות ושתופי פעולה בין חברות
א'	3	שו"ת	- תעסוקה בסקטור תלא יהודי
ב'	3	שו"ת	- דיני עבודה למ.א. ² מבוא ליחסי עבודה

¹ תלמיד שלמד שיעור זומה בחוג אחר רשאי לפנות למורה המלמד שיעור זה לשם קבלת פטור וילמד במקומו שיעור בחירה אחר מתכנית החטיבה.

² ניתן גם לתלמידי מ.א.

תיאור הקורסים

מבוא ליחסי עבודה

בשיעור נדון במושגים בסיסיים של המחקר המדעי ביחסי עבודה ובתאוריות המשמשות את התחום; ננתח את התנהגותם של המרכיבים העיקריים במערכת יחסי העבודה בישראל - עובדים, מעסיקים וממשלה, ונתמקד בתהליכי המו"מ הקיבוצי ובסכסוכי עבודה.

מבוא לארגוני עבודה - מאקרו

מטרת הקורס להקנות לתלמיד הכרות עם הארגון וחבנה של מופעיו העיקריים, עיצובו והשתנותו. כשיעור מבוא הוא מיועד להקנות כלים לניתוח ולדיאגנוזה, ולשמש נקודת מוצא למגוון שיעורים מתקדמים. הקורס יוקדש לסקירת רחב של תאוריות ארגוניות עיקריות ולהבנת הקשר בין ארגונים לבין נושאים כגון סביבה, משאבים, תרבות, כת, מבנה, קבלת החלטות ועוד.

מבוא לארגוני עבודה - מיקרו

מטרת הקורס להקנות לתלמיד הכרות עם ההתנהגות של פרטים וקבוצות בארגון, והבנת של הגורמים להתנהגות ושל תוצאותיה.

הקורס יוקדש להבנת מאפייני הפרט ומניעי התנהגותו כיחיד וכחבר בקבוצות שונות בארגון. יכללו בו נושאים כגון: הבדלים בין אישיים, תפיסה, מוטיבציה ושביעות רצון, תקשורת, קבוצות ומנהיגות.

דיני עבודה למ.א.

הקורס נועד להקנות ידע בסיסי במשפט העבודה הקיבוצי והאינדיבידואלי ולהגדיר את המסגרת המשפטית לסכסוכי עבודה והדרכים ליישובם. בין הנושאים שיידונו בשיעור: מקורות דיני העבודה; בית הדין לעבודה; מיהו עובד? החוזה האישי והחסכם הקיבוצי; מחותו, תוכנו ותחולתו; קביעת תנאי עבודה לפי חוק; שעות עבודה ומנוחה, חופשה שנתית, דמי מחלה, עבודת נשים, הגנת שכר ופיצוי פיטורין; ביטחון תעסוקתי; מושגי יסוד בסכסוכי עבודה; כלים ודרכים ליישוב סכסוכי עבודה.

אספקטים של ניתוח משאבי אנוש במיזוגים, רכישות ושתומי פעולה בין חברות

מיזוגים, רכישות ושתומי פעולה הן מהפעולות האסטרטגיות ביותר דינאמיות וקשות ליישום. יחד עם זאת, חברות קטנות כגדולות מגלות בשנים האחרונות יתרונות אסטרטגיים משמעותיים במיזוג ותהליכי העבודה שלהן או בשיתוף פעולה ביניהן. ניתן לבחון תחומים אלו מפרספקטיבות שונות. בקורס זה ייבחנו אסטרטגיות ארגוניות אלו תוך התמקדות באספקטים של משאבי אנוש. הקורס יסקור את הסיבות האסטרטגיות השונות לייזום רכישות, ש"פ ומיזוגים ולהכרעה ביניהם, קריטריונים לבחירת שותפים, סוגי בריתות בין ארגונים, שלבי יצירת ש"פ, רכישות ומיזוגים בין ארגונים (בחירת הצורך, הגדרת יעדי השיתוף, סקירת שותפים פוטנציאליים, Partnering, Diligence, ניהול חשופות, והערכת) שיעורי התצלחה וחסיונות לכך. בכל אלו יודגש תפקיד משאבי אנוש בהערכת ובחירת השותפים, בתקשורת הארגונית, בשימור אנשי מפתח, בבחירת סוג האינטגרציה התרבותית ומערכות התגמולים, בצפיית הערכות לשינויים בתגובות העובדים והאיגודים (בארגון חרוכש והנרכש) בשלבי המיזוג/הרכישה השונים ובעיקר התנגדויות העובדים, בתכנון המבנה הארגוני בכלל ותהליכי הקיטון בפרט, בהדרכה מחדש; הכשרת מנהלים להובלת התהליך ועוד. הקורס יכלול מושגים וכלים פרקטיים.

החוג ללימודי עבודה

תואר שני

		<u>סמסטר א'</u>		
				<u>קורסי חובה</u>
	ש"ת	סטטיסטיקה למ.א.		1051.4000
	גבי מנדל הדס	ה'	18-16	.01 שיעור:
	גבי מנדל הדס	ג'	16-14	
	גבי קריסטל טלי	ד'	19-18	.02 תרגיל:
	ש"ת	שיטות מחקר איכותיות		1051.4005.01
	ד"ר קונדה גדעון	א'	19-16	
	ש"ת	שוק העבודה		1051.4009.01
	פרופ' כהן ינון	א'	16-13	
	ש"ת	מתודה ומחקר בהיסטוריה		1051.4004.01
	ד"ר דה פריס דוד	ב'	19-16	
				<u>קורסי בחירה</u>
	ש'	אסמקטים של ניהול משאבי אנוש במיזוגים, רכישות ושיתופי פעולה בין חברות		1051.4395.01
	ד"ר סוקניק נילי	ב'	21-19	
	ש"ת	עובדי צווארון לבן בהיסטוריה		1051.4426.01
	ד"ר דה פריס דוד	ג'	19-16	
	ש'	תעסוקה בסקטור הלא יחודי		1051.4388.01
	ד"ר חלבי רמזי	ד'	17-14	
	ש'	הערכת עובדים		1051.4415.01
	ד"ר ספקטור עמוס	ד'	19-17	
				<u>קורסי בחירה שנתיים</u>
	ס'	סדנה בניהול משאבי אנוש		1051.4357.01
	פרופ' יעקבסון דניאל	ד'	21-19	
	ש'	מ"מ ויישוב סכסוכים בארגונים		1051.4394.01
	פרופ' יעקבסון דניאל	סמ' א':	א' 21-19	419
		סמ' ב':	ג' 20-18	421

סמינרים שנתיים

ס'	הערכת עובדים	1051.4405.01
ד"ר ספקטור עמוס	סמ' א': ד' 19-17	419
	סמ' ב': ד' 14-12	419
ס'	אמליה בועסוקה	1051.4430.01
פרופ' כהן ינון	סמ' א': ה' 19-17	420
	סמ' ב': ה' 16-14	421
ס'	שביתות בהיסטוריה	1051.4431.01
ד"ר דה פריס דוד	סמ' א': ה' 17-15	יפורטס
	סמ' ב': ה' 18-16	יפורטס
ס'	נשים משפחה עבודה	1051.4401.01
פרופ' שטייר חיה	סמ' א': א' 18-16	420
	סמ' ב': ג' 15-13	426
ס'	משברים, ארגונים, מיטורים, אבטלה ומרישה	1051.4379.01
פרופ' יעקבסון דניאל	סמ' א': א' 19-17	419
	סמ' ב': א' 21-19	419
ס'	התנהגות בלתי קונבנציונאלית	1051.4353.01
ד"ר ורדי יואב	סמ' א': ג' 21-19	420
	סמ' ב': ב' 21-19	420

סמינר סמסטרילי

ס'	אתגיות ומגדר בשוק העבודה	1051.4432.01
פרופ' סמיונוב משה	סמ' ב': ב' 19-16	420

תלמידי מחקר

סד'	סדנת דוקטורנטים	1051.4523.01
ד"ר קונדה גדעון	סמ' א': א' 13-11	412
פרופ' כהן ינון		
ד"ר דה פריס דוד	סמ' ב': א' 16-14	412
פרופ' הברפלד יצחק		
סד'	קריאה מוזרבת	1051.4555.01
ד"ר דה פריס דוד	סמ' א': ה' 14-12	412
ד"ר ורדי יואב		
ד"ר דה פריס דוד	סמ' ב': ה' 14-12	412
פרופ' שטייר חיה		

סמסטר ב'קורסי חובה

ש"ת פרופ' הרפולד יצחק	104	שיטות מחקר כמותיות ב' 16-13	1051.4002.01
ש"ת ד"ר מונדלק גיא	003	דיני עבודה למ.א. ה' 19-16	1051.4040.01
ש"ת ד"ר ורדי יואב	104	תאוריה ומחקר בארגונים ד' 17-14	1051.4010.01
ש"ת פרופ' הרפולד יצחק	204	ניהול משאבי אנוש ג' 18-15	1051.4030.01

קורסי בחירה

ש"ת ד"ר ורדי יואב	206	ניהול קריירות ארגונית א' 19-16	1051.4137.01
ש"ת ד"ר סתר אורח	204	יסודות בפיתוח ארגוני ד' 19-17	1051.4387.01
ש' פרופ' יעקבסון דניאל	419	אתיקה וערכים חברתיים בארגונים ב' 19-17	1051.4359.01
סד' ד"ר ורדי יואב	412	סמינר סגל - שנת א' 15-14	1051.4600.01
	412	סמ' ב': ה' 13-12	

החטיבה בלימודי עבודה

			<u>סמסטר א'</u>
ש"ת	מבוא לארגוני עבודה מיקרו	ג'	1051.2114.01
ד"ר ורדי יואב	003 19-16		
ש"ת	מבוא ליחסי עבודה	ב'	1051.2100.01
ד"ר כרמי עוזר	104 21-18		
ש'	תעסוקה בסקטור הלא יחודי	ד'	1051.4388.01
ד"ר חלבי רמוז	419 17-14		
			<u>סמסטר ב'</u>
ש"ת	מבוא לארגוני עבודה מאקרו	ב'	1051.2113.01
גב' פרוש תמר	004 19-16		
ש"ת	דיני עבודה למ.א.	ה'	1051.4040.01
ד"ר מונדלק גיא	003 19-16		

תכנית לימודי נשים ומגדר בסיוע NCJW

NCJW WOMEN AND GENDER STUDIES PROGRAM

לימודי התואר הראשון

כללי

התכנית נלמדת במסגרת בין-פקולטטית, המשלבת שלוש פקולטות: רוח, אמנויות, חברה. התכנית נלמדת במסלול דו-חוגי לצד חוג דיסציפלינרי נוסף (ולא לצד תכנית רב-תחומית או בין-תחומית), ומתוכננת לחמש שנים שלוש שנים (סה"כ 60 ש"ס).

התכנית נתמכת ע"י האירגון האמריקני "מועצת נשים יהודיות - ארה"ב" - NCJW (National Council of Jewish Women). התכנית מציעה מלגות מתרומת NCJW לפורום ללימודי נשים.

מטרת התכנית

בתכנית זו מוצגים לימודי נשים ומגדר בתחומים מגוונים ומנקודת מבט ביקורתית. היסטוריה, פילוסופיה, סוציולוגיה, תולדות האמנות, משפט, פוליטיקה, קולנוע, ספרות, חינוך, פסיכולוגיה - ועוד - כל אלה נלמדים תוך בחינה ביקורתית של הנחות היסוד המדעיות שלהם, ותוך שילוב לימודי נשים ומגדר ואלטרנטיבות פמיניסטיות להמשגה ולהיאור מדעי. התכנית בנויה על תשתית רחבה של תאוריות פמיניסטיות, ועל מגעיהן עם תאוריות בתחומים קרובים. במוקד הדיון עומדות שאלות של מקומן ותפקידן של נשים, כמו-גם של מיעוטים לאומיים, אתניים, דתיים, גזעיים, סוציו-אקונומיים ומיניים; שאלות על צורות ייצוגם של אלה בתרבות; שאלות על אודות האופן שבו הדיון בשוליים החברתיים משנה את צורת התשיבה אודות התרבות בכלל; ושאלות על המושג 'גבריות' במכלול היבטיו וזיקותיו.

תכנית לימודי נשים ומגדר מניחה כי בכל התחומים המדעיים נעלם במידה זו או אחרת הייצוג השיקויוני של נשים: על דעתן, על עולמן, על קולן - כל אלה הודרו מן השיח שעניינו "בני אדם" באשר הם. ממילא משתמע שבתכנית יש גם התייחסות לגורמים להעלמה זו, דהיינו למושגים הקשורים כיהתי כוח ושליטה. התכנית מתייחסת להיבטים שונים של מיעוט-הייצוג הזה, מנתחת את סיבותיו והקשריו ואת חדרים בהן התמודדו נשים ומיעוטים שונים עם מיקומם השולי, תוך הצעת סדר יום מחשבותי, אינטלקטואלי ומחקרי, אלטרנטיבי. הדיון הפמיניסטי בנשיות מעלה ממילא מחשבות חדשות על היווצרות, ייצוג והשתנות של תפישת הגבריות, על תפישת היחסים בין המינים ועל הדינאמיות שבהגדרות המגדריות.

דרישות רישום וקבלה

מלבד תנאי הקבלה האוניברסיטאיים הכלליים (עברית, אנגלית) נדרש ציון התאמה 530 ומעלה. תנאי הקבלה לתלמידים ותיקים (בעלי השכלה אקדמית באחת מן התכניות הקיימות ללימודי נשים ומגדר) - לפי החלטת ועדת החוראה של התכנית.

הכרה בלימודים קודמים

תלמידים שלמדו במוסדות אקדמיים מוכרים קורסים מתאימים לתכנית לימודי נשים ומגדר, יציגו את תעודותיהם לוועדת הקבלה של התכנית. ועדות החוראה והקבלה יקבעו את הזכאות להכרה ואת היקפה, בכפוף לתקנון האוניברסיטה.

מלגות

התכנית מציעה מלגות לתמיכה בתשלום שכר הלימוד. המלגות מוענקות ע"י מועצת נשים יחודיות - NCJW - באמצעות הפורום ללימודי נשים. טפסי בקשה למלגות תמיכה של דקאנט הסטודנטים מצויים בדיונון ולאחר מילויים יש לשלוח אותם למזכירות התכנית.

התואר וציון הגמר

התואר שיוענק למסיימי התכנית הוא: "בוגר אוניברסיטה בתכנית לימודי נשים ומגדר" - "B.A. in Women and Gender Studies".
התואר יוענק לתלמידים שסיימו לימודיהם גם בחוג נוסף (במסלול דו-חוגי).

ציון הגמר יחושב כדלקמן:

20%	ציוני שעורי המבוא (קורסי ליבה)
50%	ציוני קורסי החקבצים (למעט סמינריונים)
30%	ציוני הסמינריונים

באתר אינטרנט

מידע על אודות התכנית תמצאו בכתובות אלה:

<http://spinoza.tau.ac.il>

http://spinoza.tau.ac.il/hci/dep/e_ind.html

בשתי הכתובות יש לבחור בין החוגים את: NCJW Women & Gender Studies Program

דאר אלקטרוני: כתובת התכנית לפניות wgsp@post.tau.ac.il

הכשרה להוראת מדעי החברה בבתי-ספר על יסודיים (סוציולוגיה, כלכלה, מדע המדינה)

הלימודים לקראת תעודת הוראה במדעי החברה מתקיימים בחוג למדיניות ומינהל בחינוך, בית הספר לחינוך.

היקף הלימודים וסדרם

משך הלימודים לקראת תעודת הוראה הוא **עד שנתיים**. הלימודים כוללים שיעורי מבוא, לימודים מקצועיים ושיעורי בחירה בחיקף של 30 ש"ס (על פי דרישת המסלול) וכן הכשרה מעשית. יידרשו לימודי השלמה במידת הצורך. לימודי השלמה כוללים השתתפות בשיעורים וכתובת עבודות ובחינות בכתאם לדרישות החוג בו הם מתקיימים. ההכשרה המעשית אינה כלולה במכסת השעות הנדרשת לקראת תעודת הוראה. חלק משיעורי ההשלמה ייחשבו כשיעורי בחירה והם כוללים במכסת השעות הנדרשת.

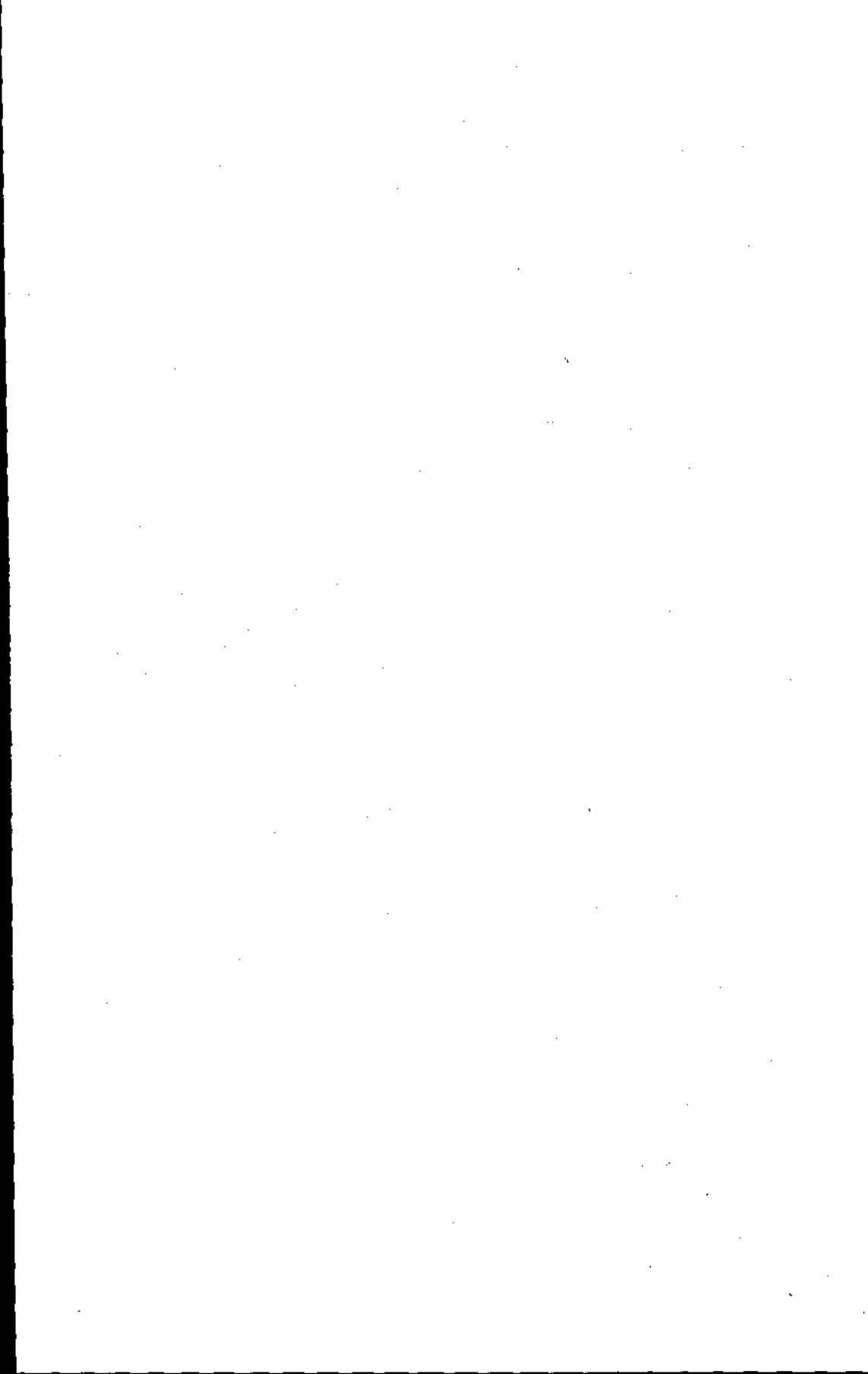
תנאי רישום וקבלה

רשאים להירשם ללימודים לקראת תעודת הוראה במדעי החברה בחטיבת העליונה: בעלי תואר "בוגר אוניברסיטה" במדעי החברה או במדעי ההתנהגות, (כתחומים סוציולוגיה, כלכלה או מדע המדינה) בציון "טוב" 75 ומעלה.
קיימת אפשרות להתחיל בלימודים בשנה האחרונה ללימודי התואר הראשון בסוציולוגיה, בכלכלה ובמדע המדינה, לאחר סיום שתי שנות לימוד מלאות בחוגים הנ"ל.

לימודי השלמה

בוגרים בסוציולוגיה חייבים בשיעורי השלמה בכלכלה ובמדע המדינה.
בוגרים בכלכלה חייבים בשיעורי השלמה בסוציולוגיה ובמדע המדינה.
בוגרים במדע המדינה חייבים בשיעורי השלמה בסוציולוגיה ובכלכלה.
שיעורי השלמה בסוציולוגיה: "מבוא לאנתרופולוגיה" תניתן בחוג לסוציולוגיה. בנוסף על התלמידים לקחת את הקורסים הבאים הניתנים בביה"ס לחינוך, ואשר ייחשבו כשיעורי בחירה. מבוא לסוציולוגיה של החינוך (מורחב) ושיעור מתקדם "תיאוריות סוציולוגיות ויישומן לחינוך".
שיעורי השלמה בכלכלה הניתנים בביה"ס לחינוך: "מושגי יסוד בכלכלת החינוך" וקורס נוסף "מערכת החינוך - גישה כלכלית" אשר ייחשב כשיעור בחירה.
שיעור השלמה במדע המדינה: מבוא אחד במדע המדינה, אשר ייחשב כשיעור בחירה.

פרטים נוספים ניתן למצוא בידעון ביה"ס לחינוך, וכן ניתן לקבל במזכירות החוג למדיניות ומנהל חינוך, טלפון 03-6407978 או במזכירות תלמידים של ביה"ס לחינוך טלפון 03-6408460.
כמו כן ניתן לפנות למרכזת המסלול לתעודת הוראה, ד"ר נילי מארק, טלפון 03-6408844.

החטיבות

חטיבות רגילות

אנגלית
 ארכיאולוגיה ותרבויות המזרח הקדום
 גיאוגרפיה וסביבת האדם
 היסטוריה כללית
 היסטוריה של המזרחית ואפריקה
 מגמת אפריקה (החוג להיסטוריה של המזרחית ואפריקה)
 היסטוריה של עם ישראל וארץ ישראל
 חשבונאות
 לימודי מגדר (הבדלים בין המינים)¹
 לימודי עבודה²
 לימודי צבא ואסטרטגיה² (החוג למדע המדינה)
 מדע המדינה²
 מתמטיקה
 ניהול
 סוציולוגיה ואנתרופולוגיה²
 סטטיסטיקה
 ספרות עברית
 עבודה סוציאלית
 פילוסופיה
 פילוסופיה יהודית
 פסיכולוגיה²
 צרפתית
 רטוריקה
 שפה וספרות ערבית
 תולדות האמנות
 תלמוד
 תקשורת²

חטיבות מורחבות

כלכלה^{2,3}
 לימודי צבא ואסטרטגיה^{3,2} (החוג למדע המדינה)
 מדע המדינה^{3,2}
 מתמטיקה
 סוציולוגיה ואנתרופולוגיה^{3,2}
 סטטיסטיקה³
 תולדות האמנות

בשל מגבלות קליטה בחטיבות אין הפקולטה מתחייבת לקבל כל תלמיד לחטיבה בח בחור בעדיפות ראשונה.

1 ראה בפרק חטיבות פקולטטיות.

2 תכניות הלימודים בחטיבות הנ"ל - ראה בפרק החוג המתאים.

3 החטיבה המורחבת תאוזכר בתעודת ה-ב.א. של בוגרי הפקולטה למדעי החברה.

חטיבות פקולטטיות חטיבה ללימודי מגדר (הבדלים בין המינים)

מטרת החטיבה לאפשר לתלמידים המתעניינים בחיבטים החברתיים של הבדלים בין המינים ובמעמד האישה בתברה להרחיב ולחזק את הידע שלהם בתחום. החטיבה בת 16 ש"ס. יועצת החטיבה: ד"ר דפנה למיש, ראש החוג לתקשורת.

תכנית הלימודים

א. קורסי חובה 5-6 ש"ס:

1. מגדר וחברה¹
2. מבוא לסוציולוגיה של המגדר²
3. תאוריות פסיכולוגיות בהתפתחות האישה
4. פמיניזם, הברה ומשפט

ב. קורסי בחירה

התלמידים ילמדו בשיעורי הבחירה קורסים בחיקף שישלים את המכסה הכוללת של לימודי החטיבה ל-16 ש"ס לפחות.

אפשר להשלים את מכסת שיעורי הבחירה גם עם שיעורי החובה בחטיבה.

1. משפחה וחברה
2. דימויי נשים וגברים בתקשורת
3. לגדול עם הטלוויזיה
4. נורמליות וחופש אישי: מגדר ומיניות
5. סקס, שקרים והאמנות המודרנית: הגוף הנשי כרעיון וכביטוי חזותי
6. סימון דה-בובואר: חמין השני
7. פתאומית לעד: קווים לדמותה של האישה, בשירה הישראלית
8. היחס 'אני זולתי' - פרספקטיבות פמיניסטיות
9. נשים בעולם הערבי והאיסלם - ניתוח סרטים
10. מלחמה ושולם באפריקה - זווית מגדרית
11. היבטים בחיסטוריה של המיניות באירופה במבט נוצרי-קתולי מול יהודי
12. מגדר, עדה, 'יגוע' ולאום: האחרות הכפולה של נשים מזרחיות
13. הגות חברתית אמריקאית: חמודל של סיימון כפרדיגמה למחקר מיניות³
14. תאוריות פמיניסטיות בצרפת
15. ספרות צרפתיות עכשוויות
16. אלימות כמשפחה
17. אתניות ומגדר בשוק העבודה
18. מין, מיניות ותקשורת
19. אידיאולוגיה וערכים בפרסומת
20. הקדושה והקדושה ומה שביניהן: האישה באמנות המודרנית
21. מבוא לפילוסופיה פמיניסטית: מחשבות נשים
22. נשים יהודיות בעידן המודרני
23. ההיסטוריה של נשים במערב אירופה
24. היבטים חברתיים של רפואה, מגדר ופריון
25. מבוא לתאוריות קולנועיות של מגדר ומיניות
26. סוגיות בחקר הנשים במזרחית בעת החדשה
27. זרות בבית: בין מגדר ללאומיות
28. זהויות ותילופי חמרים: נשיות וגבריות בספרות העברית החדשה

1 חופף לקורסים: מגדר, מיניות וחברה; מבוא לסוציולוגיה של המגדר.

2 חופף לקורס: מגדר וחברה.

3 חופף לקורס: סוגיות נבחרות ביחסים בין המינים.

29. אתיקה פמיניסטית
 30. מכשפות וכשפים : דת, פוליטיקה ומגדר בקרב יהודי האימפריה העותמאנית
 31. אוכל, שתייה, גבר, אישה - הישראלים הראשונים כבני תרבות
 32. ההיסטוריוניות : היסטוריה, היסטוריה ומגדר
 33. מגדר ועדן בעידן הגלובליזציה
 34. מקום לדאגה - אתיקה של קשיים בתאוריה הפמיניסטית האמריקאית
 35. גזע, מעמד, מגדר ויחסים בינדוריים בספרות האנגלו-אמריקאית במאה ה-19

מערכת שעות

סמסטר א'

קורס הניתן במסגרת החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה

ש"ת	משמחה וחברה	1041.2604.01
ד"ר מ. רוזנפלד	ב' 19-16 003 נפתלי	

קורסים הניתנים במסגרת החוג לתקשורת

ש'	דימויי נשים וגברים בתקשורת	1085.3060.01
ד"ר ד. למיש	ב' 12-10 419 נפתלי	

ש'	לגדול עם הטלוויזיה	1085.2531.01
ד"ר ד. למיש	ה' 10-8.30 419 נפתלי	

קורס הניתן במסגרת החוג לפסיכולוגיה

ש'	נורמליות וחופש אישי: מגדר ומיניות	1071.3704.01
ד"ר ק. שטרנר	ד' 14-12 108 נפתלי	

קורסים הניתנים מחוץ לפקולטה¹

ש'	סקס, שקרים והאמנות המודרנית: הגוף הנשי כרעיון וכביטוי חזותי	0608.1121.01
גבי ט. דקל	ד' 14-12 102 רוזנברג	

ש'	סימון דה-בובואר: המין השני	0608.1117.01
ד"ר ל. פרידמן	ג' 18-16 223 גילמן	

ש'	פמיניזם, חברה ומשפט	0608.1122.01
גבי ד. הקר	ג' 12-9 001 רוזנברג	

ש'	תאוריות פסיכולוגיות בהתפתחות האישה ²	0608.1127.01
גבי א. זיו	א' 16-14 001 רוזנברג	

¹ מספר המקומות מוגבל.

² חופף לקורס מסי 1007.1005.

ש' מר ר. וייכרט	פתאומית לעד: קווים לדמותה של האישה בשירה הישראלית א' 18-16	106 רוזנברג	0615.2351.01
ש' ד"ר מ. רוזמרין	היחס 'אני זולת' - פרספקטיבות פמיניסטיות א' 14-12	279 גילמן	0618.2671.01
ש' מר פ. ליפץ	נשים בעולם הערבי והאיסלם - ניתוח סרטים ב' 14-10	409 רקאטי	0639.2253.01
ש' ד"ר א. בק	מלחמה ושלוש באפריקה - זווית מגזרית ב' 16-14 ד' 16-14	450 גילמן 323 גילמן	0639.2121.01
ש' ד"ר ד. לוצאטו	מבוא לסוציולוגיה של המגדר ¹ ג' 16-14	326 גילמן	0662.2105.01
ש' ד"ר ר. ויינשטיין	היבטים בהיסטוריה של המיניות באירופה במבט נוצרי-קתולי מול יהודי ה' 18-16	221 גילמן	0662.1104.01
ש' גב' ד. בן-חביב	מגדר, עדה, "גזע" ולאום: האחרות הכפולה של נשים מזרחיות ג' 18-16	361 גילמן	0662.2104.01
ש' ד"ר ד. לוצאטו	הגות חברתית אמריקאית: המודל של סיימון כפרדיגמה למחקר מיניות ² ג' 12-10	326 גילמן	0662.1294.01
ש' ד"ר ד. חרובי	תאוריות פמיניסטיות בצרפת ה' 18-16	106 רוזנברג	0668.3113.01
ש' ד"ר ד. חרובי	סופרות צרפתיות עכשוויות ב' 20-18	101 ווב	0668.3121.01
ש' ד"ר ע. פלד	אלימות במשפחה ד' 12-10	118 שאפל	1110.3192.01

¹ חופף לקורס: מגדר וחברה.

² חופף לקורס: סוגיות נבחרות ביחסים בין המינים.

סמסטר ב'קורס הניתן במסגרת החוג ללימודי עבודה

ש"י	אתגית ומגדר בשוק העבודה	1051.4432.01
פרופ' מ. סמיונוב	בי 19-16 420 נפתלי	

קורסים הניתנים במסגרת החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה

ש"ית	משפחה וחברה	1041.2604.02
פרופ' ח. שטיינר	גי 15-12 201 נפתלי	
ש"ית	מגדר וחברה ¹	1041.2611.01
ד"ר ד. לוצאטו	די 13-10 003 נפתלי	

קורסים הניתנים במסגרת החוג לתקשורת

ש"י	מין, מיניות ותקשורת	1085.2518.01
ד"ר נ. גוטמן	גי 12-10 106 נפתלי	
ש"י	אידיאולוגיה וערכים בפרסומת	1085.3052.01
ד"ר ד. למיש	גי 16-14 419 נפתלי	

קורסים הניתנים מחוץ לפקולטה²

ש"י	הקדושה והקדשה ומה שביניהן: האישות באמנות המודרנית	0608.1001.01
ד"ר ר. מרקוס	גי 16-14 002 רוזנברג	
ש"י	מבוא לפילוסופיה פמיניסטית: מחשבות נשים	0608.1110.01
ד"ר ל. פרידמן	גי 18-16 223 גילמן	
ש"י	נשים יהודיות בעידן המודרני	0608.1123.01
פרופ' ד. הרץ	גי 14-12 304 גילמן	
ש"י	התיסטוריה של נשים במערב אירופה	0608.1124.01
פרופ' ד. הרץ	הי 14-12 282 גילמן	
ש"י	היבטים חברתיים של רפואה, מגדר ופריון	0608.1118.01
גבי י. השילוני-דולב	אי 12-10 326 גילמן	
ש"י	מבוא לתאוריות קולנועיות של מגדר ומיניות ³	0608.1126.01
ד"ר י. רוז	הי 18-16 002 רוזנברג	
	חי 18-20 002 רוזנברג (צפיה בסרטים)	

1 חופף לקורס: מבוא לסוציולוגיה של המגדר.

2 מספר המקומות מוגבל.

3 ייחשב ל-2 ש"י.

ש' ד"ר נ. אפרתי	סוגיות בחקר הנשים במוז"ת בעת החדשה ח' 14-12 317 גילמן	0638.2275.01
ש' גבי ר. הלפרן	זרות בבית: בין מגדר ללאומיות ג' 18-16 002 רוזנברג	0615.2359.01
ש' פרופ' ח. נוה	זהויות וחילומי חומרים: נשיות וגבריות בספרות העברית החדשה א' 14-12 281 גילמן	0615.1158.01
ש' ד"ר מ. רוזמרין	אתיקה פמיניסטית א' 12-10 307 גילמן	0618.2891.01
ש' ד"ר ע. לפידות	מכשפות וכשפים: דת, פוליטיקה ומגדר בקרב יהודי האימפריה העות'מאנית א' 16-14 304 גילמן	0662.2110.01
ש' גבי ת. רוזי	ההיסטוריוניות: היסטוריה, היסטוריה ומגדר במאה ה-19 ב' 12-10 279 גילמן	0662.2114.01
ש' גבי א. רוזין	אוכל, שתייה, גבר, אישה - הישראלים הראשונים כבני תרבות ג' 18-16 307 גילמן	0662.1282.01
ש' ד"ר ה. דהאן-כלב	מגדר ועדה בעידן הגלובליזציה ח' 12-10 326 גילמן	0662.1295.01
ש' גבי נ. גדי	מקום לידאה - אתיקה של נשים בתאוריה הפמיניסטית האמריקאית ג' 16-14 280 גילמן	0662.1273.01
ש' גבי י. דר קליין גבי ח. רוזי	גזע, מעמד, מגדר ויחסים בינדוריים בספרות האנגלו-אמריקאית במאה ה-19 ב' 14-12 ה' 14-12 278 גילמן 278 גילמן	0662.1289.01

חטיבות מחוץ לפקולטה

החטיבה באנגלית

הקבלה לחטיבה בסמסטר א' בלבד.

Social Sciences Minor in English

Below are examples of 16-hour "cube" for a Minor in English to be taken by Social Science students. Exact "cubes" should be constructed in consultation with an Adviser from the English Department who will advise according to department requirements and the needs of individual students. The numbers in parenthesis before the name of each course refer to the semester hour credit for each course.

Cube I

- (4) Composition I
- (4) A Theory Course
- (4) Introduction to English Culture
- (4) Advanced Course (English Fiction)

Cube II

- (4) Composition I
- (4) A Theory Course
- (4) Introduction to American Culture
- (4) Advanced Course (American Fiction)

החטיבות בארכיאולוגיה ובתרבויות המזרח הקדום

הקבלה לחטיבות בסמסטר אי' בלבד.

חטיבה בתחום ארכיאולוגיה של אי"י - עם סמינריון

			- הארכיאולוגיה של ארץ ישראל משחרר ההיסטוריה ועד חורבן ירושלים (שיעור חובה)
ש"ס	4		- ארכיאולוגיה מהי (שיעור חובה)
ש"ס	2		- שיעורי בחירה מתוך רשימת שיעורי החוג, עפ"י הנחיות היועץ. אפשרות בחירה גם מתחום תרבויות המזרח הקדום בהיקף שלא יעלה על 4 ש"ס
ש"ס	10		- סמינריון
ש"ס	4		
ש"ס	20	סה"כ	

חטיבה בתחום תרבויות המזרח

			- מבוא כללי לתולדות המזרח הקדום (חובה)
ש"ס	2		- מהלבריינט למלחמת טרויה: תרבויות יוון הקדם-קלאסית (חובה)
ש"ס	2		- מבוא לתרבות אנטוליה / מבוא לתרבות מצרים / מבוא לתרבות מסופוטמיה (אחד מהם חובה) כמוף לנושא הסמינריון
ש"ס	2		- שיעורי בחירה מתוך רשימת שיעורי החוג, עפ"י הנחיות היועץ. אפשרות בחירה גם מתחום ארכיאולוגיה של אי"י, בהיקף שלא יעלה על 4 ש"ס
ש"ס	10		- סמינריון
ש"ס	4		
ש"ס	20	סה"כ	

ללא תשלמת קורסי החובה, לא ניתן להשתתף בסמינריון

חטיבה ללא סמינריון

			- ארכיאולוגיה מהי (חובה)
ש"ס	2		- הארכיאולוגיה של אי"י משחרר ההיסטוריה ועד חורבן ירושלים (חובה)
ש"ס	4		- מבוא כללי לתולדות המזרח הקדום (חובה)
ש"ס	2		- שיעורי בחירה מתוך רשימת שיעורי החוג עפ"י הנחיות היועץ
ש"ס	8		
ש"ס	16	סה"כ	

החטיבה בגיאוגרפיה וסביבת האדם

הקבלה לחטיבה בסמסטר א' בלבד.

חטיבת השלמה

שייס	8		2 מבואות לפי בחירה	צירוף א':
שייס	4		2 שיעורי יסוד	
			2 שיעורים נושאים (חייבים להיות מתחום המבואות ושיעורי היסוד)	
שייס	4			
שייס	16	סה"כ		
שייס	8		2 מבואות לפי בחירה	צירוף ב':
שייס	4		2 שיעורי יסוד	
			1 שיעור בחירה (חייב להיות מתחום המבואות ושיעורי היסוד)	
שייס	2		סמינריון בסיסי נושאי	
שייס	2		סמינריון מתקדם	
שייס	4			
שייס	20	סה"כ		

הערה: כל לימודי החוג לגיאוגרפיה וסביבת האדם מתקיימים בבניין יד אבנר, אפקה.

החטיבה בהיסטוריה כללית

הקבלה לחטיבה בסמסטר א' ובסמסטר ב'.

שייס	8		2 תרגילים (ת')	חטיבת
שייס	4		2 שיעורים (ש')	
שייס	4		1 סמינריון (ס')	
שייס	16	סה"כ		

הערה: דרישה מוקדמת להשתתפות בסמינריון היא השתתפות בשני תרגילים, כאשר אחד מהם הוא באותה התקופה של חסמינר.

החטיבה בהיסטוריה של המזה"ת ואפריקה

הקבלה לחטיבה בסמסטר אי בלבד.

			<u>שנח א'</u>
			מבוא לתולדות המזה"ת בעת החדשה
ש"ס	2	ש"י	תולדות הערבים והאיסלאם
ש"ס	4	ת"י	

			<u>שנח ב'</u>
			מבוא לתולדות האימפריה העות'ומאנית <u>אנ</u> שיעור בחירה
ש"ס	4	שו"ת	

			<u>שנים ב'ג'</u>
			2 שיעורי בחירה
ש"ס	8		
ש"ס	18	סה"כ	

החטיבה במגמת אפריקה

הקבלה לחטיבה בסמסטר אי בלבד.

מבנה החטיבה

		1. שיעור חובה - מבוא להיסטוריה של אפריקה
ש"ס	4	2. 3 שיעורי בחירה
ש"ס	12	
ש"ס	16	

ניתן ללמוד את שיעור החובה במקביל לשיעורי הבחירה.

החטיבה בהיסטוריה של עם ישראל וארץ ישראל

הקבלה לחטיבה בסמסטר אי בלבד.

ההיסטוריה של עם ישראל נלמדת בשני חוגים:

- א. תולדות עם ישראל
- ב. תולדות ארץ ישראל

הלימודים מחולקים עפ"י תקופות:

		תולדות עם ישראל
		1. העת העתיקה
		2. ימי הביניים
		3. העת החדשה
		תולדות ארץ ישראל
		1. העת העתיקה
		2. ימי הביניים
		3. העת החדשה

חטיבה

מן הצירופים האפשריים של תקופות בחוג יכול התלמיד להרכיב את חטיבתו.

מבנה תלימודים (משותף לכל התכניות)

ניתן לברור 2 תקופות מתוך ה-3. בכל תקופה 4 ש"ס שיעור ו-4 ש"ס תרגיל. ההשתתפות בתרגיל מותנית בהשתתפות בשיעור באותה תקופה.

החטיבה בחשבונאות

1. תנאי הקבלה
  - 1.1 יורשו להגיש בקשה להתקבל לחטיבה תלמידים שהתקבלו לחוג לחשבונאות כתלמידים מן המניין לתכנית הדו-חוגית, בחליכי הקבלה הרגילים, ואשר הגישו בקשה לחפסקת לימודיהם בחוג לחשבונאות והצהירו על ויתורם על המשך לימודיהם בחוג כתלמידים מן המניין.
  - 1.2 תלמידי הפקולטה למדח"ח, העומדים בתנאי הקבלה של החוג לחשבונאות ואשר הודיעו מראש על כוונתם ללמוד לימודי חטיבה בלבד, תלמידים אלה יופנו באמצעות מזכירות הפקולטה למדח"ח.

2. תקנון
  - 2.1 כל התקנות החלות על תלמידי החוג לחשבונאות, לרבות דרישות מוקדמות ומקבילות, ותקנון בחינות חלות גם על תלמידי החטיבה בחשבונאות.
  - 2.2 על תלמידי החטיבה לחשלים מכסת לימודים בהיקף 19 ש"ס לפחות (רי' סעיף 3 להלן). במסגרת מכסה זו לא ייכללו קורסים תמהווים דרישות מוקדמות או מקבילות לקורסים הנדרשים, ואשר אינם חלק מתכנית החטיבה.
  - 2.3 הרישום לקורסי החטיבה ייערך במזכירות החוג לחשבונאות.
  - 2.4 תלמיד שעמד בדרישות החטיבה בחשבונאות כמפורט לעיל, יפנה למזכירות החוג לחשבונאות ויקבל אישור מתאים בחתימת ראש החוג.
  - 2.5 בחישוב ציון הגמר בלימודי החטיבה בחשבונאות יילקחו בחשבון רק הקורסים הכלולים בתכנית החטיבה כמפורט בסעיף 3 להלן.
  - 2.6 ציון הגמר ישוקלל ע"י סיכום מפלות ציוני הקורסים בהיקפם מחולקים בסה"כ שעות הלימוד או השעות הסמסטריאליות.
  - 2.6 את תקנון הלימודים בחוג לחשבונאות ופרטי השיעורים ימצא התלמיד בידיעון הפקולטה לניהול.
  - 2.7 לתשומת לב תלמידי ביח"ס לכלכלה: תכנית החטיבה בחשבונאות גוררת שינויים בחובות הלימודים בכלכלה, פירוט השינויים ראה בפרק ביח"ס לכלכלה.

3. תכנית הלימודים

ש"ס	שם הקורס	דרישות מוקדמות ומקבילות
4	יסודות החשבונאות	בחינת מעבר בהנה"ח וחשובים מסחריים
2	חשבונאות ניהולית	יסודות החשבונאות ¹ , יסודות הכלכלה ¹
2	שיטות סטטיסטיות לחשבונאים	סטטיסטיקה לכלכלנים א'+ב' מבוא לאקונומטריקה ¹
2	יסודות תורת ההתלטות וחקר ביצועים	סטטיסטיקה לכלכלנים א', מתמטיקה לכלכלנים ב'
3	תכנון ובקרה עסקית	יסודות המימון, חשבונאות ניהולית, יסודות תורת החחלטות וחקר ביצועים, מיקרו כלכלה א', מבוא לאקונומטריקה
3	משפט עסקי ומסחרי	יסודות המשפט, יסודות החשבונאות ¹
3	מבוא למסים	יסודות המשפט, יסודות החשבונאות
19	סה"כ	

החטיבות במתמטיקה

א. חטיבות מצומצמות

מוצעות ארבע תכניות

תכנית א'-1

שנה א'

חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי 1
חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי 2

ש"ס	3	שי + 4 תי
ש"ס	3	שי + 4 תי

שנה ב'

אלגברה לינארית לכלכלנים

ש"ס	4	שו"ת
ש"ס	18	סה"כ

תכנות

תלמיד ביה"ס לכלכלה חייב ללמוד את שני הקורסים הראשונים במסגרת החטיבה במתמטיקה ויהיה פטור מן הקורסים "מתמטיקה לכלכלנים א'", ו"מתמטיקה לכלכלנים ב'". על התלמיד להשלים 6 ש"ס נוספות בקורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה.
קורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" לא ייחשב במכסת שעות הבחירה בביה"ס לכלכלה.

תכנית א'-2

שנה א'

חשבון אינפיניטסימלי 1
חשבון אינפיניטסימלי 2

ש"ס	2	שי + 4 תי
ש"ס	2	שי + 4 תי

שנה ב'

אלגברה לינארית לכלכלנים

ש"ס	4	שו"ת
ש"ס	16	סה"כ

תכנות

תלמיד ביה"ס לכלכלה חייב ללמוד את שני הקורסים הראשונים במסגרת החטיבה ויהיה פטור מן הקורסים "מתמטיקה לכלכלנים א'", ו"מתמטיקה לכלכלנים ב'". על התלמיד להשלים 8 ש"ס נוספות בקורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה.
קורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" לא ייחשב במכסת שעות הבחירה בביה"ס לכלכלה.

תכנית ב'-1

שנה א'

אלגברה לינארית 1
אלגברה לינארית 2

ש"ס	3	שי + 4 תי
ש"ס	2	שי + 4 תי

שנה ב'

מתמטיקה לכלכלנים ב'

ש"ס	4	שו"ת
ש"ס	17	סה"כ

תקנות

לתלמידי החוג לכלכלה ייחשב הקורס "מתמטיקה לכלכלנים ב'" במכסת שעות החטיבה וישוקלל בציון הגמר בחטיבה. על התלמיד להשלים 3 ש"ס נוספות בקורסי הבחירה בחוג לכלכלה. תלמידי תכנית זו אינם רשאים ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" במסגרת קורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה.

תכנית ב'-2

שנה א'

ש"ס	1	שי' 3 + תי'	מבוא לאלגברה 1
ש"ס	1	שי' 3 + תי'	מבוא לאלגברה 2

שנה ב'

ש"ס	4	שו"ת	מתמטיקה לכלכלנים ב'
			ואחד מבין הקורסים הבאים:
ש"ס	1	שי' 3 + תי'	משוואות דיפרנציאליות רגילות לדו-חוגי
ש"ס	1	שי' 3 + תי'	מבוא לחקר ביצועים
ש"ס	16	סה"כ	

תקנות

לתלמידי ביה"ס לכלכלה ייחשב הקורס "מתמטיקה לכלכלנים ב'" במכסת שעות החטיבה וישוקלל בציון הגמר בחטיבה. על התלמיד להשלים 4 ש"ס נוספות בקורסי הבחירה בחוג לכלכלה. תלמידי תכנית זו אינם רשאים ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" במסגרת קורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה.

ב. חטיבות מורחבת

תנאי קבלה:

ציון 8 ומעלה בבחינת בגרות במתמטיקה ברמת 4 נקודות ומעלה (או במגמה ראלית/ביולוגית).

מוצעות שתי תכניות:

תכנית מורחבת א'

ש"ס	14	חשבון דיפי ואינטגרלי 1 ו-2	שנת א':
ש"ס	6	מתמטיקה בדידה	
ש"ס	5	מבוא לחסתברות	
" (סמסטר א')	4	אלגברה לינארית לכלכלנים	שנה ב':
" (סמסטר ב')	4	משוואות דיפי רגילות 1	
		אחד מבין הקורסים:	
ש"ס	4	תורת הפונקציות המרוכבות 1	
ש"ס	4	פונקציות ממשיה	
ש"ס	4	מבוא למרחבי הילברט ותורת האופרטורים	
ש"ס	37	ס ה"כ	

תקנות

על תלמידי תכנית חטיבה זו חלות התקנות המפורטות בתכנית א' 1- לעיל ובנוסף פטורים התלמידים מחקורס "מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א"י" (על סמך חקורס מבוא להסתברות). מכסת החשלה הכוללת של תלמידי תכנית זו היא 8 ש"ס בקורסי הבחירה בכלכלה.

תכנית מורחבת ב'

ש"ס	13	אלגברה לינארית 1 ו-2	שנה א':
ש"ס	3	גיאומטריה אנליטית	
ש"ס	4	מתמטיקה לכלכלנים ב'	
ש"ס	5	מבוא להסתברות	שנה ב':
ש"ס	4	אלגברה ב' 1	
ש"ס	3	קומבינטוריקה או תורת הקבוצות	
ש"ס	4	תולדות המתמטיקה או תורת המספרים	
ש"ס	36	ס ה " כ	

תקנות

על תלמידי תכנית חטיבה זו חלות התקנות המפורטות בתכנית ב' 1- לעיל ובנוסף פטורים התלמידים מחקורס "סטטיסטיקה לכלכלנים א"י" (על סמך חקורס מבוא להסתברות). מכסת החשלה הכוללת של תלמידי תכנית זו היא 4 ש"ס בקורסי הבחירה בכלכלה. תלמידי תכנית זו אינם רשאים ללמוד את חקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" במסגרת קורסי הבחירה בביח"ס לכלכלה.

החטיבה בניהול**1. תנאי קבלה לחטיבה**

תלמידים הולמדים לקראת תואר ראשון בפקולטה למדעי החברה יוכלו לחשתתף בלימודי חטיבה במסגרת לימודי התואר הראשון בניהול, בפקולטה לניהול. התכנית מיועדת בעיקר לתלמידי התכנית החד-חוגית בכלכלה. מספר התלמידים בחטיבה מוגבל ונקבע על ידי הפקולטה למדעי החברה. תנאי מינימום לקבלה לחטיבה בניהול הם סיום כל חקורסים המפורטים לחלף בציון ממוצע משוקלל 75 לפחות: יסודות הכלכלה (לשעבר: מבוא למיקרו-כלכלה; מבוא למאקרו-כלכלה); סטטיסטיקה לכלכלנים א'; סטטיסטיקה לכלכלנים ב'; מתמטיקה לכלכלנים א'.

2. סדרי רישום

- 2.1 על מנת לטיים את הלימודים בחטיבת יחד עם הלימודים בפקולטה למדעי החברה, מומלץ להתחיל את הלימודים בחטיבה בראשית שנה ב'.
- 2.2 תלמידים המעוניינים להצטרף ללימודי החטיבה בניהול ירשמו במזכירות הפקולטה למדעי החברה. מספר המקומות בחטיבה מוגבל.
- 2.3 **חרישום לחטיבה יתקיים אחת לשנה לקראת סמסטר א'.** הפקולטה למדעי החברה תמיון את בקשות הפונים ותעביר למזכירות החוג לניהול את רשימת התלמידים העונים על תנאי הקבלה בכפוף למכסה שנקבעה.
- 2.4 חרישום לקורסים במסגרת החטיבה בניהול יתקיים במזכירות החוג לניהול.
- 2.5 תלמידי החטיבה בניהול ישולבו ברישום לקורסים המתנהל לתלמידי החוג באמצעות "שיטת המכרז". פרטים על "שיטת המכרז" מופיעים בפרק ג', סעיף II - קורסים. לוח זמנים לרישום לקורסים יובא לידיעת התלמידים בנפרד.
- 2.5 כל התקנות החלות על תלמידי החטיבה בניהול כפי שמתפרסמות בידיעון הפקולטה לניהול, לרבות מילוי הדרישות המוקדמות והמקבילות ותקנון הבחינות, חלות גם על תלמידי החטיבה בניהול.

היקף הלימודים

על תלמיד החטיבה בניהול לחשלים מכסת לימודים בהיקף 15-17 ש"ס. במסגרת מכסה זו לא ייכללו קורסים המשמשים דרישות מוקדמות או מקבילות ואשר אינם חלק מתכנית החטיבה.

תכנית לימודי החטיבה בניהול לתלמידי הפקולטה למדעי החברה: (15-17 ש"ס)

מס' הקורס	שם הקורס	היקף ש"ס	דרישות מוקדמות (נדרש ציון עובר - 60)	דרישות מקבילות
א. על התלמיד לעמוד בדרישות שניים מהקורסים הבאים לפחות:				
1221.2301	יסודות החשבונאות ¹	4	-----	מבוא לאקונומטריקה
1221.3301	יסודות המימון	4	יסודות החשבונאות ² מיקרו כלכלה א'	מיקרו כלכלה א'
1221.4301	יסודות השיווק	3	-----	-----
ב. את יתרת מכסת הקורסים יבחר התלמיד מתוך רשימת הקורסים הבאים:				
1221.1402	יסודות המשפט ³	2	-----	-----
1221.2101	יס' הפסיכולוגיה לניהול ⁴	2	-----	-----
1221.2403	דיני עסקים	2	יסודות המשפט ³	-----
1221.3102	התנהגות ארגונית מאקרו ⁷	2	יס' הפסיכולוגיה לניהול ⁴ יס' הסוציולוגיה לניהול ⁶	-----
1221.3103	התנהגות ארגונית מיקרו ⁷	2	יס' הפסיכולוגיה לניהול ⁴ יס' הסוציולוגיה לניהול ⁶	-----
1221.2203	יסודות תורת ההחלטות ⁸	3	סטטיסטיקה לכלכלנים ב'	-----
1221.3201	מבוא לחקר ביצועים ⁹	4	סטטיסטיקה לכלכלנים ב' אלגברה ליניארית	-----
1221.5116	חקר ביצועים והחלטות ¹⁰	4	סטטיסטיקה לכלכלנים ב'	-----
1221.3303	יס' ניהול התפעול והייצור	3	-----	מבוא לחקר ביצועים או חקר ביצועים והחלטות
		17-15	סה"כ ש"ס	

1 תלמיד שלמד את הקורס "חשבונאות לכלכלנים" בביח"ס לכלכלה מנוע מללמוד קורס זה.
 2 על תלמידים אלה ללמוד לפחות אחד משני הקורסים: "יסודות המימון" או "יסודות השיווק".
 3 או "חשבונאות לכלכלנים" במסגרת ביה"ס לכלכלה.
 4 קורס חדש בתכנית הלימודים בחוג לניהול, משנה"ל תשס"ב.
 5 - תלמיד שלמד את הקורס "שיטת המשפט הישראלי" בפקולטה למדעי החברה מנוע מללמוד קורס זה.
 6 - תלמיד ממשך שלמד, לפני שנה"ל תשס"ב, את הקורס "דיני עסקים" מנוע מללמוד קורס זה.
 7 - הקורס "שיטת המשפט הישראלי" לא מקנה פטור מקורס זה.
 8 תלמיד ממשך שלמד את הקורס: "פסיכולוגיה חברתית ניהולית" מנוע מללמוד קורס זה.
 9 או לשעבר הקורס "פסיכולוגיה חברתית ניהולית" בחוג לניהול או "מבוא לפסיכולוגיה" בפקולטה למדעי החברה.
 10 או "מבוא לסוציולוגיה" בפקולטה למדעי החברה.
 1 תלמיד ממשך שלמד את הקורס: "מבוא לארגון וניהול" מנוע מללמוד קורסים אלה.
 2 תלמיד שבוחר בקורס זה מנוע מללמוד את הקורס "חקר ביצועים והחלטות" ואת הקורס "נושאים בתורת ההחלטות" במסגרת ביה"ס לכלכלה.
 3 תלמיד שבוחר בקורס זה מנוע מללמוד את הקורס "חקר ביצועים והחלטות".
 4 תלמיד שבוחר בקורס זה מנוע מללמוד את הקורסים: "מבוא לחקר ביצועים" ו"יס' תורת ההחלטות".

החטיבות בסטטיסטיקה

תנאי קבלה: הקבלה לחטיבות בסטטיסטיקה מותנית בציון בחינת הברגות כמתמטיקה ובציון פסיכומטרי. יתקבלו תלמידים שלמדו מתמטיקה ברמה של 4 או 5 יחידות וקיבלו ציון 70 לפחות.

לימוד החטיבות בסטטיסטיקה דורש קורסים במתמטיקה:
 חשבון אינפיניטסימלי 1 ו-2 (בביה"ס למדעי המתמטיקה)¹ ומבוא לאלגברה 1 ו-2 (בביה"ס למדעי המתמטיקה).
 שעות קורסים אלה אינן נכללות במניין שעות החטיבה.
 מומלץ שתלמידים יחליטו על בחירת החטיבה בסטטיסטיקה בסמסטר הראשון ללימודיהם כדי שיוכלו להירשם לקורסים המתאימים במתמטיקה. (הקורסים המתמטיים במדח"ח לא יוכרו כהכנה לחטיבה בסטטיסטיקה).

א. חטיבה (מצומצמת)

תכנית לימודים:	שי"ס	דרישות מוקדמות
1. מבוא להסתברות	3+2	
2. מבוא לסטטיסטיקה	3+1	מבוא להסתברות, חשבון אינפ. 1
3. הסתברות ²	3+1	מבוא להסתברות, מבוא לסטטיסטיקה (במקביל) חשבון אינפ. 2
4. תאוריה סטטיסטית סה"כ	3+2 18 שי"ס	מבוא לאלגברה 1 ו-2 (או אלגברה לינארית לכלכלנים) (במקביל) הסתברות, מבוא לסטטיסטיקה

חלוקה סמסטריאלית מוצעת:

סמסטר א'	סמסטר ב'
1. מבוא להסתברות	1. מבוא לסטטיסטיקה
2. חשבון אינפיניטסימלי 1	2. חשבון אינפיניטסימלי 2
3. מבוא לאלגברה ¹	3. מבוא לאלגברה 2

סמסטר ג'	סמסטר ד'
1. הסתברות	1. תאוריה סטטיסטית

¹ ניתן ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלנים" בפקולטה למדעי החברה במקום הקורסים "מבוא לאלגברה 1 ו-2" לתלמידים אשר רוצים ידע מעמיק יותר, מומלץ מאוד להשתתף ב"מבוא לאלגברה 1 ו-2".
² ניתן ללמוד את הקורס "הסתברות לדו חוגי" בחיקף 5 שי"ס במקום הקורס "הסתברות". הקורס יזכה את התלמיד ב-4 שי"ס בלבד.

ב. הטיבה מורחבת

<u>פירוט הלימודים:</u>	<u>ש"ס</u>	<u>דרישות מוקדמות</u>
1. לימודי החטיבה המצומצמת	18	
2. רגרסיה ¹	3	מבוא לסטטיסטיקה ותאוריה סטטיסטית
3. ניתוח שונות	3	מבוא לסטטיסטיקה ותאוריה סטטיסטית
4. חקר ביצועים 1	3+1	חשבון אינפ. 1 ו-2, מבוא לחסתברות, מבוא לאלגברה 1 ו-2 ²
5. קורס בחירה	3	
	31 ש"ס	

חלוקה סמסטריאלית מוצעת (כולל התכנה המתמטית)

<u>סמסטר א'</u>	<u>סמסטר ב'</u>
1. מבוא לחסתברות	1. מבוא לסטטיסטיקה
2. חשבון אינפיניטסימלי 1	2. חשבון אינפיניטסימלי 2
3. מבוא לאלגברה ²	3. מבוא לאלגברה 2 ²

<u>סמסטר ג'</u>	<u>סמסטר ד'</u>
1. הסתברות ³	1. תאוריה סטטיסטית
2. חקר ביצועים 1	2. קורס בחירה

סמסטר ה' או ו' (בהתאם להיצע הקורסים)

1. ניתוח שונות
2. רגרסיה¹

תקנות הנוגעות לתלמידי החוג לכלכלה עם הטיבה מצומצמת בסטטיסטיקה

1. הציונים בקורסים חשבון אינפיניטסימלי 1 ו-2 ומבוא לאלגברה 1, אותם ילמד התלמיד במסגרת ביה"ס למדעי מתמטיקה ישוקללו בציון הגמר בביה"ס לכלכלה עפ"י המשקלות הניתנים בחוג זה לקורסים אלה (ראו פירוט בתקנות החוג).
2. תלמיד שיבחר ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלה" בביה"ס לכלכלה במקום מבוא לאלגברה 1 ו-2 תסתכם מכסות השלמותיו בקורסי מתמטיקה ב-12 ש"ס בלבד ויהיה עליו להשלים 4 ש"ס בקורסי הבחירה בביה"ס לכלכלה.

1. תלמידים הלומדים את הקורס "מבוא לאקונומטריקה" במסגרת ביה"ס לכלכלה ילמדו במקום "רגרסיה" קורס בחירה בחטיבה בסטטיסטיקה בתאום עם יועץ החוג לסטטיסטיקה.

2. ניתן ללמוד את הקורס "אלגברה לינארית לכלכלה" בפקולטה למדעי החברה במקום הקורסים "מבוא לאלגברה 1 ו-2" לתלמידים אשר רוצים ידע מעמיק יותר, מומלץ מאוד להשתתף ב"מבוא לאלגברה 1 ו-2".

3. ניתן ללמוד את הקורס "הסתברות לזו חוגי" בחיקף 5 ש"ס במקום הקורס "הסתברות". הקורס יזכה את התלמיד ב-4 ש"ס בלבד.

החטיבה בעבודה סוציאלית

הקבלה לחטיבה בסמסטר א' בלבד. מטרת החטיבה הינה לחרוב ולחעמיק את הידע של התלמידים במדיניות חברתית, מבנה שירות רווחה ובעיות חברתיות שונות בישראל. התכנית מאפשרת עיון ומעורבות חברתית תוך התנסות ביחסי עזרה בתחומי בעיה שונים (קשישים, שכול, עבריינות, פיגור, בריאות נפש, עלייה וכו').

דרישות

התלמיד ישלים, לא יאוחר מתום שנת הלימודים הראשונה ללימודיו בחטיבה שני מבואות במדעי החברה.

חובות התלמיד

לפחות 16 שעות סמסטריאליות.

תכנית הלימודים

שנה א' - קורסי חובה

שעות	סמסטר	סוג השיעור	שנה א'
2 ש"ס	א'	שי	מבוא לרווחה חברתית
6 ש"ס	ב'	שו"ת	מצוקה חברתית ומעורבות חברתית ¹
2 ש"ס	ב'	שי	מדינת הרווחה בישראל

שנים ב' או ג'

שיעורי בחירה - 6 ש"ס.

שיעורי בחירה - על כל תלמיד ללמוד שלושה שיעורים מתוך הרשימה שלהלן:

דרישות מוקדמות	סמסטר	שעות	סוג	
	ב'	2 ש"ס	שי	יחסים בין אישיים
	א'	2 ש"ס	שי	מבוא למשפט
מבוא לפסיכולוגיה מבוא לסוציולוגיה	ב'	2 ש"ס	שי	סטייה חברתית ²
	א'	2 ש"ס	שי	הקבוצה הקטנה בע"ס
מבוא לרווחה חברתית מדינת הרווחה בישראל	א'	2 ש"ס	שי	המערכות להבטחת הכנסה
	א'	2 ש"ס	שי	המשפחה כמערכת
מבוא לרווחה חברתית מבוא למשפט מדינת הרווחה בישראל	ב'	3 ש"ס	שו"ת	המסגרת המוסדית והחוקית של שירותי הרווחה האישיים
מבוא לרווחה חברתית מדינת הרווחה בישראל	א'	2 ש"ס	שי	החיבת תקהילתי בע"ס
	א'	2 ש"ס	שי	יחס אל הזר והאחר - היבטים פסיכולוגיים וחברתיים
	ב'	2 ש"ס	שי	מבנים ותפקודים בארגוני רווחה

קורסים נוספים ייפתחו לתלמידים ביום הרישום.

תלמידי החטיבה חייבים לעקוב אחר הודעות על שינויים במועדי הבחינות המתפרסמים על לוחות המודעות לתלמידי ביה"ס. לא יישלחו הודעות אישיות על שינויים במועדי הבחינות.

¹ הקורס כולל התנסות מעשית בשדה בלוי הרכה מקצועית בחיפוק של 3 שעות שבועיות. סדנת הכנה ליציאה למעורבות בשדה תקיים ביום שישי 17.1.2003, בין השעות 9.00-11.30 במעבדה תלמודית בבית"ס לעבודה סוציאלית.

² דרישה מוקדמת: מבוא לרווחה חברתית.

החטיבה בפילוסופיה

הקבלת לחטיבה בסמסטר א' ובסמסטר ב'.

חטיבה מצומצמת - 16 ש"ס

מבוא היסטורי לפילוי (פילוי יוונית או פילוסופיה חדשה)	2	ש"ס	סמי א' או ב'
3 שיעורי מבוא שלב א'	6	ש"ס	סמי א' או ב'
קריאה מודרכת שלב א'	2	ש"ס	סמי א' או ב'
שיעור חמשך + תרגיל באחד מהתחומים בו למד מבוא שלב א'	4	ש"ס	סמי א'
שיעור בחירה בתחום בו למד מבוא	2	ש"ס	

החטיבה בפילוסופיה יהודית

הקבלת לחטיבה בסמסטר א' בלבד.

תלמידים המתקבלים לחטיבה יקבלו יעוץ אצל יועץ החוג לפילוסופיה יהודית.

במסגרת לימודי החטיבה ניתן לבחור בין שני מסלולים:

א. חטיבה מצומצמת (16 ש"ס)		
1.	שני שיעורי מבוא מתוך ארבעת המדורים, מהם מורכבים לימודי החוג	8 ש"ס
2.	שני תרגילים צמודים לנייל	8 ש"ס
		<u>16 ש"ס</u>
ב. חטיבה מצומצמת (16 ש"ס)		
1.	שני שיעורי מבוא מתוך ארבעת המדורים מהם מורכבים לימודי החוג	8 ש"ס
2.	תרגיל צמוד לאחד משני המבואות שנלמדו + שו"ת באותו מדור	8 ש"ס
		<u>16 ש"ס</u>
ג.		
1.	שיעור מבוא מתוך ארבעת המדורים + התרגיל הנלווה שלו	8 ש"ס
2.	ניתן לבחור בין שניים אלה: שני שו"תים באותו מדור <u>או</u> שו"ת אחד במדור + שו"ת על מדור	8 ש"ס
		<u>16 ש"ס</u>

¹ דרישה מוקדמת לחשתתפות בשיעור המשך + תרגיל - ציון חיובי בשיעור המבוא.

החטיבות בצרפתית

במסגרת החוג לצרפתית קיימות שתי מגמות:

1. שפה וספרות צרפתית:

בחטיבה זו כל השיעורים ניתנים בשפה הצרפתית, כולל הגשת עבודות ובחינות. על התלמיד לבחור בשיעורים מתקדמים בספרות צרפתית או בבלשנות צרפתית, כאשר כל תכנית תורכב בתאום עם יועץ החטיבה.

2. תרבות צרפת:

מטרת חטיבה זו היא לפתוח אשנב לאחת מחתרבויות המרכזיות של העולם המערבי. מסגרת זו עוסקת בתרבות הצרפתית על רבדיה השונים: היסטוריה ומוסדות של צרפת, פוליטיקה ותקשורת, ספרות, אומנויות ופילוסופיה, תרבות חיי היומיום. החטיבה ניתנת בשני מסלולים שונים:
א. תרבות צרפת א' עם לימודי שפה.
ב. תרבות צרפת ב' ללא לימודי שפה.

תרבות צרפת א' עם לימודי שפה

השיעורים במגמה זו ניתנים בשפה העברית על בסיס קריאת טקסטים במקורם הצרפתי, פרט למבוא לתרבות צרפת (שנה א') שבמסגרתו ניתנים הטקסטים בעברית (ראח תכנית מפורטת בחוג לצרפתית, מגמת תרבות צרפת). מטרת שיעורי השפה היא הקניית רמה שתאפשר לתלמידים לחבין טקסטים העוסקים בתרבות ובספרות הצרפתית. כמו כן, לימודים במגמה זו מעניקים באופן אוטומטי פטור בשפה זרה שנייה ברמת מתקדמים (16 ש"ס).

לתשומת לב התלמידים: החוג לצרפתית מציע שיעורים נוספים של חבועה בעל פה אשר לא נכללים במניין השעות הנדרשות לחטיבה זו, לתלמידים אשר יהיו מעוניינים לשפר את רמת השפה. לחטיבה בתרבות צרפת א' יתקבלו חן תלמידים בעלי ידע מוקדם בשפה הצרפתית וחן תלמידים ללא ידע מוקדם.

פירוט התכנית:

מבוא:

במגמה לתרבות צרפת א' עם לימודי שפה ילמדו התלמידים תרבות צרפת מימי הביניים ועד המהפכה הצרפתית + תרגיל (סמי א') או תרבות צרפת מהמהפכה הצרפתית ועד ימינו + תרגיל (סמי ב'). קורסים אלו יועברו בשפה העברית על בסיס טקסטים מתורגמים.

שיעורי שפה:

התלמידים ילמדו 4 ש"ס שיעורי שפה בסמסטר א' או בסמסטר ב' של שנה א'. תלמידים ללא ידע מוקדם בצרפתית ילמדו 8 ש"ס בסמסטר א' שיחשבו ל-4 ש"ס בלבד.

לימודי שנה א'

שי"ס	4
שי"ס	4
שי"ס	8

אימון קריאה ודקדוק
מבוא לתרבות צרפת + תרגיל (סמסטר א' או סמסטר ב')
סחי"כ דרישות מוקדמות שנה א'

שנה ב' ו-ג'

כל השיעורים בחטיבה ניתנים בעברית על בסיס קריאת טקסטים במקור הצרפתי. ראה תכנית מפורטת בדיעוץ: החוג לצרפתית, מגמת תרבות צרפת.

קריאה מודרכת בטקסטים מן הספרות או מן התרבות הצרפתית	2 או 4 ש"ס
שיעורים מתקדמים בתרבות צרפת	6 או 4 ש"ס
סה"כ	8 ש"ס

או

קריאה מודרכת בטקסטים מן הספרות או מן התרבות הצרפתית	2 ש"ס
שיעורים מתקדמים בתרבות צרפת	4 ש"ס
סמינריון	4 ש"ס
סה"כ	10 ש"ס

סה"כ חטיבה בתרבות צרפת 16 ש"ס (8+8=16 ש"ס) ללא סמינריון.
סה"כ חטיבה בתרבות צרפת 18 ש"ס (8+10=18 ש"ס) עם סמינריון.

תרבות צרפת ב' בעברית בלבד ללא לימודי שפה¹

בחטיבה זו כל הקורסים ניתנים בשפה העברית על בסיס טקסטים מתורגמים. חטיבה זו פתוחה בפני תלמידים ללא כל ידע בשפה.

מבנה הלימודיםשנה א'שיעורי חובה

תרבות צרפת מימי הביניים ועד המחפכה הצרפתית	4 ש"ס
שיעור ותרגיל	
תרבות צרפת מהמחפכה הצרפתית ועד ימינו	4 ש"ס
שיעור ותרגיל	
סה"כ	8 ש"ס

שנים ב' ו-ג' - חטיבה ללא סמינריון

שיעורי בחירה (ללא ידע בשפה הצרפתית)

8 ש"ס

שנים ב' ו-ג' - חטיבה עם סמינריון

שיעורי בחירה (ללא ידע בשפה הצרפתית)

6 ש"ס
4 ש"ס
10 ש"ס

סה"כ

סה"כ חטיבה בתרבות צרפת 16 ש"ס (8+8=16 ש"ס) ללא סמינריון.
סה"כ חטיבה בתרבות צרפת 18 ש"ס (8+10=18 ש"ס) עם סמינריון.

¹ לפני הרישום יש לברר בחוג את רשימת שיעורי הבחירה לשנת תש"ג לתלמידים ללא ידע בשפה הצרפתית.

החטיבה ברטוריקה

הקבלה לחטיבה כסמסטר א' ובסמסטר ב'

סימול החטיבה: 1089

כל דיון וכל טאום, כל שיח מדעי, ציבורי או בין-אישי מבטאים ניסיון לתקשורת ולהשפעה. הרטוריקה היא אומנות עתיקת-יומין העוסקת בשלוש יכולות חשובות: שכיחה, שכנוע ודיבור. **השכיחה**: דרכה יכול השופט, המדיטאי כמו גם האדס הפשוט להגיע להחלטות רציונליות בכל התחומים בהם נדרש שיקול הדעת הנבון ולא ההוכחה, קרי, ברוב התחומים התברתיים. **השכנוע**: אדם השוקל ומגיע למסקנות, חייב להיות מסוגל להעביר את טיעונו לבני-שיתו כדי לשתפם בתפישותיו ולהגיע אותם למעשים כמתבקש. **המבע**: הרטוריקה היא גם אמנות המליצה. שכן, היא בוחנת את כל האמצעים הלשוניים, מאירוניה, דרך המטאפורה וכלה באוסף דימויים חמאפשרים לדובר לקרב את הנמשן לדעתו ולגעת לליבו. כיום נמצאת הרטוריקה בהצטלבות של מספר תחומי-דעת. מטבע הדברים, היא בת-בית במשפטים, ובפילוסופיה, אך תורת הארגומנטציה גם נלמדת בתחומים השונים של מדעי החברה.

יועצת החטיבה: גבי גליה ינושבסקי

חובות התלמיד: 16 שעות סמסטריאליות.

תכנית הלימודים

קורסי חובה (8 ש"ס)

		<u>סמסטר א'</u>	
ש'	מבוא לרטוריקה	0662.1450.01	
ד"ר ש. פריגל	ד' 12-10 281 גילמן		
ת'	תרגיל למבוא לרטוריקה	0662.1451.01	
גבי ג. ינושבסקי	ד' 20-18 278 גילמן		
		<u>סמסטר ב'</u>	
ש'	שיח פוליטי: מציאות ובדיון	0668.3116.01	
פרופ' ר. עמוסי	ב' 18-16 301 ווב		
ת'	תרגיל לשיח פוליטי: מציאות ובדיון	0668.3117.01	
גבי ג. ינושבסקי	ב' 20-18 102 ווב		

קורסי בחירה (8 ש"ס)סמסטר א'

ש"ת גב' ג. ינושבסקי	מניפסטים של האונגרד במאה ה-20 בצרפת ד" 16-14 101 זוב	0668.3122.01
ש"ת גב' ג. חזאד	היסטוריה תרבותית של מלחה"ע ה-1 דרישות קדם: ידע בצרפתית ח" 20-18 105 זוב	0668.3114.01
ש' פרופ' מ. אריאלי	לשון וכח: נשים כמוקד ב' 12-10 278 גילמן ד' 12-10 278 גילמן	0627.2001.01

סמסטר ב'

ש"ת גב' ס. כהן-ויזנפלד	דימוי הגרמני בתרבות הצרפתית במאה ה-19 דרישות קדם: ידע בצרפתית ב' 10-8 105 זוב	0668.3112.01
ת' גב' י. שטיימן	מן הגלוי לסמוי: אינדוקטרינציה ועיצוב ערכים באמצעות טקסטים ב' 12-10 280 גילמן	0662.2111.01
ש' פרופ' ט. ריינהרט	כתוב בעיתון: תקשורת האידיאולוגיה ד" 18-16 305 גילמן	0628.2658.01
ת' מר ר. הכהן	כתוב בעיתון ב': ניתוח השיח הפוליטי והתקשורת א' 18-16 318 גילמן	0628.2660.01
ש' גב' ח. סוקר-שווגר	אזורי גבול: לשון, זהות, מרחב ב' 16-14 304 גילמן	0628.2588.01
ס' ד"ר א. לובין	העדות אודות הקטסטרופה בעידן הגלובליזציה ד" 20-16 319 גילמן	0628.4164.01
פרו"ס ד"ר ר. אברמוביץ	רטוריקה ופוליטיקה ב' 14-12 326 גילמן ח' 12-10 317 גילמן	0619.2523.01

החטיבה בשפה וספרות ערבית

הקבלה לחטיבה בסמסטר א' בלבד.

תנאי קבלה: ציון "טוב" בבחינת בגרות בערבית (4-5 יחידות) או עמידה בבחינת המיון של החוג לערבית.

סמסטר א'

קווים מאפיינים בספרות הערבית וקלאסית ב'	2	ש"ס
תרגיל בטקסטים ספרותיים-קלאסיים	2	ש"ס
תולדות הספרות הערבית המודרנית א'	2	ש"ס
תרגיל לנייל	2	ש"ס

סמסטר ב'

תולדות הספרות הערבית המודרנית ב'	2	ש"ס
שיעור העמקה	2	ש"ס
מושגי יסוד באסלאם	4	ש"ס
סה"כ	16	ש"ס

החטיבות בתולדות האמנות

הקבלה לחטיבות בסמסטר א' בלבד.

א. חטיבה

מבוא לאמנות יוגנית	2	שעות	שיעור	2	שנתיות
מבוא לאמנות ימי הביניים	2	שעות	שיעור	2	שנתיות
מבוא לאמנות הרנסנס	2	שעות	שיעור	2	שנתיות
מבוא לאמנות מודרנית	2	שעות	שיעור	2	שנתיות
	8	שעות			שנתיות

רצוי ללמוד בסדר כרונולוגי, כיוון שהמבואות המאוחרים מבוססים על המבואות המוקדמים ויש התפתחות ברמות ובדרישות של 4 היחידות המרכיבות.

ב. חטיבת מורחבת

חקבץ מבואות	8	שעות	שנתיות
4 שיעורי בחירה	8	שעות	שנתיות
	16	שעות	שנתיות

החטיבה בתלמוד

הקבלה לחטיבה בסמסטר א' בלבד.

			א. קורסי מבוא וקורסי יסוד
שייס	8		
שייס	2	מבוא לספרות התנאים	ד"ר ו' נעם :
שייס	2	מבוא לספרות האמוראים	
שייס	2	זיכרון היסטורי ופולמוס כיתתי-עיוניים במגילת תענית	
שייס	2	מבוא לספרות חכמי אשכנז (חלק א')	ד"ר ד' זפרני :
שייס	2	מבוא לספרות חכמי אשכנז (חלק ב')	
שייס	2	מעמד האישות, נישואין והמשפחה בחלכה ובאגדה	פרופ' מ"ע פרידמן :
שייס	2	אישות, גירושין והמשפחה בחלכה ובאגדה	
שייס	4		ב. תלמוד בבלי
שייס	4	קריאה בטכסטים מהתלמוד הבבלי למתחילים (סדרים זרעים ומועד)	ד"ר ז' דוד :
שייס	4	קריאה בטכסטים מהתלמוד הבבלי למתחילים (סדרים נשים ונוזקין)	
שייס	2	תרגיל מתקדם במסכת גיטין	
שייס	2	גולנים, מוכסים ולסטים	ד"ר ו' נעם :
שייס	4		ג. קורסי בחירת: שנים ב'-ג'
שייס	2	ספרות חז"ל - מקור היסטורי; בעיות מותודולוגיות	ד"ר ו' נעם :
שייס	2	המידות שהתורה נדרשת בהן	ד"ר ז' דוד :
שייס	2	הגירושין על-פי תעודות חדשות מהגניזה	
שייס	2	החברה היהודית וההלכה בארצות האיסלאם על-פי תשובות הרמב"ם (חלק א')	פרופ' מ"ע פרידמן :
שייס	2	החברה היהודית וההלכה בארצות האיסלאם על-פי תשובות הרמב"ם (חלק ב')	

הספרייה למדעי החברה ולניהול ע"ש ברנדר-מוס

כתובת באינטרנט: <http://www.tau.ac.il/soclib>

הספרייה משרתת את הפקולטות למדעי החברה ולניהול. בספרייה כ-250,000 כרכים של ספרים וכתבי עת. קטלוג הספרייה הוא חלק מן חרשת הארצית של הספריות במוסדות להשכלה גבוהה בארץ. הספרייה מנויה על עשרות מאגרי מידע ואלפי כתבי עת אלקטרוניים בתחומיה.

אוספי הספרייה:

ספרים שמורים לקורסים
ספרים באוסף הכללי
כתבי עת בנייר וכתבי עת אלקטרוניים
עבודות מ.א. ודוקטורט
מבחנים פסיכולוגיים
קלטות וידאו
אוסף יעץ - אנציקלופדיות, שנתונים סטטיסטיים, מדריכים
מאגרי מידע
תדפיסים אלקטרוניים

הדרכת:

1. לתלמידי שנת א': להתמצאות בספרייה ובמערכת "אלף" באמצעות לומדה אינטראקטיבית בכיתת המחשבים בספרייה.
2. הדרכות תפורות: לשימוש במאגרי מידע לפי הנושאים הנלמדים. ניתנות בתיאום עם המרצים.
3. הדרכות אישיות בשימוש במשאבי הספרייה
שירות הניתן בחינם ובתיאום מראש למרצים ולסטודנטים של הפקולטה למדעי החברה.
4. שירותי תמיכה וייעוץ מתמשכים במשאבי הספרייה, לסטודנטים ללימודים מתקדמים לצרכי כתיבה לעבודה לתואר שני או שלישי.

נוחלי השאלה:

לתלמידי ב.א.:	7 ספרים מהאוסף הכללי - לשבועיים
	2 ספרים מהשאלה מוגבלת - ליומיים
לתלמידי מ.א.:	10 ספרים מהאוסף הכללי - לחודש
	3 ספרים מהשאלה מוגבלת - ליומיים
לתלמידי תואר שלישי:	15 ספרים מהאוסף הכללי - לחודש
	3 ספרים מהשאלה מוגבלת - 3 ימים
- החזרת ספרים: עד שעה 17.00. המאחרים בהחזרת ספרים יחויבו בקנס לפי התעריפים הנקבעים בספרייה. הקנס חל על כל ספר בנפרד.

אין השאלת כתבי עת, אנציקלופדיות וספרי עיון אחרים.
"תקנון השאלה" מפורט ניתן לקבל בדלפק החשאלה.

השאלה בינספרייתית ובינלאומית:

לתלמידי הפקולטות למדעי החברה ולניהול ולסגל חתוראת - תשירות בתשלום.

מועדי פעילות הספרייה:

ימים א-ח'
יום ו' וערבי חג:

20:45 - 09:00
12:45 - 09:00

מועדים מיוחדים:

ערב נר ראשון של חנוכה
ערב פורים
ערב יום השואה
ערב יום הזיכרון
ערב ט"ב באב
יום הסטודנט

עד 18:45
עד 18:45
עד 18:45
עד 18:45
עד 18:45
סגור

שעות קיץ:

ימים א-ח'

19:45-09:00 (מתום בחינות
סמסטר ב' עד תחילת שנת
חלימודים)

יום ו'

12:45-09:00

חגים:

חול המועד סוכות

פתוח ביום 24.9.02 בלבד
בין השעות 12:30-09:00

חול המועד פסח

פתוח ביום 21.4.03 בלבד
בין השעות 12:30-09:00

טלפונים:

6426211 - מענה קולי לחארכת השאלה
6407984 - יעץ
6408497 - אולם קריאה

צוות הספרייה:

hadasaR@tauex.tau.ac.il
hmt@taulib.tau.ac.il
hamhas@taulib.tau.ac.il
shlomitP@tauex.tau.ac.il
hma@taulib.tau.ac.il
hmi@taulib.tau.ac.il

גב' חדסה רוך
גב' תהילה לבנת
גב' חסיה קופמן
גב' שלומית פרי
גב' אנית שוחט
גב' עירית טאור

מנהלת הספרייה:
מנהלת מח' שירותי קוראים:
מנהלת מדור אולמות קריאה:
מנהלת מדור יעץ וחדרכה:
מנהלת מדור דליות מידע:
מנהלת מדור השאלה:

לוח בחינות תואר ראשון

לתשומת לב

מועד ב' של בחינות בקורסים חניתנים רק באחד הסמסטרים ולעיתים, גם בחלק מהקורסים חניתנים בסמסטר העוקב ע"י מורה אחר, מתקיים באמצע הסמסטר העוקב. לוח בחינות למועדים אלה מתפרסם על לוח המודעות.
 ככלל, בקורסים החוזרים מדי סמסטר מתקיים מועד ב' בסוף הסמסטר העוקב. יוצאים מכלל זה מספר קורסי חובה חניתנים בסמסטר א', בהם מועד ב' יתקיים בסמוך למועד א' במהלך חופשת הסמסטר או במהלך סמסטר ב'. פרטים ראה בעמוד 400.
פרטים על תאריכי בחינות לא יימסרו בטלפון!
 נא להתעדכן לפני תום הסמסטר בלוח הבחינות ולודא אם חלו שינויים.

סמסטר א'

חיוס	השעה	מס' הקורס	הקורס	חוג
19.1.03	8.30		אנגלית	כלל אוניברסיטאי
	9.00	1041.2209	מבוא לשיטות מחקר	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
		1085.2200	שיטות מחקר בתקשורת א'	תקשורת
	14.00	1011.3132	מבוא לתורת המשחקים	כלכלה
		1041.3502	סוציולוגיה סביבתית	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
		1071.1116	סטטיסטיקה לפסיכולוגים א'	פסיכולוגיה
20.1.03	9.00	1011.2103	מיקרו כלכלה א'	כלכלה
		1031.1003	מבוא לסטטיסטיקה	מדע המדינה
		1041.1104	מבוא לסטטיסטיקה	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
		1085.1009	מבוא לסטטיסטיקה	תקשורת
	14.00	1011.1110	מתמטיקה לכלכלנים א'	כלכלה
		1011.2109	מיקרו כלכלה ג'	כלכלה

מדע המדינה חט. לימודי עבודה	פוליטיקה השוואתית מבוא ליחסי עבודה	1031.2106 1051.2100	9.00	21.1.03
כלכלה מדע המדינה	מדיניות כלכלית בישראל התנהגות פוליטית בישראל	1082.4105 1031.3100	14.00	
כלכלה פסיכולוגיה	מאקרו כלכלה ושוקי עבודה פסיכולוגיה קוגניטיבית א'	1011.3158 1071.2907	9.00	22.1.03
תקשורת סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	מבוא לתקשורת המונים א' מדיקליזציה ופיקוח חברתי	1085.2201 1041.3544	14.00	
כלכלה סוציולוגיה ואנתרופולוגיה כלל פקולטטי	מתמטיקה לכלכלנים ב' מבוא לאנתרופולוגיה מבוא לאנתרופולוגיה	1011.1112 1041.1101 1009.1202	9.00	23.1.03
כלכלה	מאקרו כלכלה ב'	1011.2105	14.00	
כלכלה מדע המדינה סוציולוגיה ואנתרופולוגיה פסיכולוגיה	משחקים שיתופיים פוליטיקה ומשטר בישראל תאוריות סוציולוגיות קלאסיות פסיכופתולוגיה א'	1011.3404 1031.1002 1041.2191 1071.3109	9.00	24.1.03
כלכלה סוציולוגיה ואנתרופולוגיה סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	יסודות הכלכלה שיטות מחקר כמותיות שיטות מחקר איכותיות	1011.1102 1041.3389 1041.3321	9.00	26.1.03
כלכלה מדע המדינה פסיכולוגיה	מיקרו כלכלה ב' משפט וחברה - סוגיות נבחרות בישראל ובעולם בחירת קריירה ובחירת הקריירה המקצועית	1011.2104 1031.3811 1071.3132	14.00	
כלכלה מדע המדינה	כלכלת אי ודאות מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה	1011.3316 1031.1900	9.00	27.1.03
מדע המדינה סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	מחשבה מדינית בת-זמננו חינוך וחברה	1031.2105 1041.2610	14.00	

סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	מבוא לסוציולוגיה	1041.1102	9.00	28.1.03
כלל פקולטטי	מבוא לסוציולוגיה	1009.1203		
מדע המדינה	מדיניות ומדיטאות מעשית	1031.3102		
תקשורת	תקשורת חמונים בישראל	1085.2201	14.00	
פסיכולוגיה	זמן פסיכולוגי	1071.3584		
כלכלה	מבוא לסטטיסטיקה	1011.1108	9.00	29.1.03
	לכלכלנים א'			
כלכלה	מבוא לכלכלת עבודה	1011.3351		
כלל פקולטטי	יישומי מחשב למדעי החברה	1009.1105		
כלכלה	מבוא לאקונומטריקה	1011.2106	14.00	
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	לאומיות טרנס-לאומיות ועל-לאומיות	1041.3555		
מדע המדינה	שיטות מחקר	1031.2102	9.00	30.1.03
פסיכולוגיה	שיטות מחקר א'	1071.2103		
תקשורת	תקשורת ומחשבה חברתית ומדינית	1085.1012		
מדע המדינה	תורת המשחקים והתנהגות	1031.3816	14.00	
תקשורת	אסטרוטגית בפוליטיקה לגדול עם הטלוויזיה	1085.2531		
כלכלה	מימון ציבורי	1082.4108	9.00	31.1.03
מדע המדינה	מבוא למנהל ומדיניות ציבורית	1031.1800		
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	משפחה וחברה	1041.2604		
פסיכולוגיה	מבחנים והערכה א'	1071.3111		
פסיכולוגיה	חתפתחות החשיבה בתקופת חילדות המוקדמת	1071.3553		
כלכלה	מאקרו כלכלה א'	1011.2102	9.00	2.2.03
מדע המדינה	ציות ואי ציות לחוק	1031.3820		
תקשורת	היסטוריה של אמצעי התקשורת	1085.1002		
כלכלה	קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים	1011.4605	14.00	
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	סוציולוגיה היסטורית של יהודים וערבים בפלסטינה-א"י:	1041.3414		
	חברה וכלכלה			
חטי לימודי עבודה	מבוא לארגוני עבודה מיקרו	1051.2114		

סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדינת דימויי גשים וגברים בתקשורת	1041.1105 1085.3060	9.00	3.2.03
תקשורת - בחינת בית				
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	סוציולוגיה של החברה הישראלית	1041.3102	14.00	
פסיכולוגיה	ניתוח שונות ויישומי מחשב - עיוני	1071.2114		
כלכלה מדע המדינה מדע המדינה	סוגיות נבחרות בכלכלת ישראל אסטרטגיה בעידן המודרני הכלכלה הפוליטית של האיחוד האירופי	1011.3470 1031.2108 1031.3812	9.00	4.2.03
כלכלה מדע המדינה	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב' מבוא למחשבה פוליטית	1011.1109 1031.1400	9.00	5.2.03
תקשורת	דיני תקשורת	1085.1007	14.00	
מדע המדינה פסיכולוגיה	כלכלה פוליטית הנרות האישיות אי	1031.2103 1071.1123	9.00	6.2.03
כלכלה סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	מדיניות כלכלית וחברתית בישראל ריבוד ואי שוויון	1011.3461 1041.2607	14.00	
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה פסיכולוגיה	תאורייה סוציולוגית בת זמננו ניתוח שונות ויישומי מחשב - מעשי	1041.3100 1071.2114	9.00	7.2.03
כלל פקולטטי	שיטת המשפט הישראלי	1009.1840		
כלכלה מדע המדינה פסיכולוגיה	חשבונאות לכלכלנים מדיניות החוץ של ארתיב נורמליות וחופש אישי: מגדר ומיניות	1011.2500 1031.3609 1071.3704	9.00	9.2.03

פסיכולוגיה כלל פקולטטי תקשורת	מבוא לפסיכולוגיה מבוא לפסיכולוגיה סוגיות בתקשורת חמונים בישראל	1071.1102 1009.1820 1085.3000	9.00	10.2.03
פסיכולוגיה סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	פסיכולוגיה חברתית א' סוציולוגיה וסוציולוגיסקטיקה של לשונות בישראל	1071.2815 1041.3559	14.00	
כלכלה תקשורת	בנקאות בישראל - תאוריה ויישום תקשורת ארגונית	1011.3321 1085.2576	9.00	11.2.03
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה תקשורת כלל פקולטטי	תאוריות סוציולוגיות של ארגונים תקשורת, לשון וחברה כלכלה ללא כלכלנים	1041.2608 1085.1003 1009.1102	9.00	12.2.03
כלכלה מדע המדינה מדע המדינה פסיכולוגיה	כלכלת תחבורה מושג האזרחות בדמוקרטיה חישראלית ריאליזם ויחסים בינלאומיים הפסיכולוגיה הקלינית אל מול מבקרית	1011.3556 1031.3822 1031.2756 1071.4638	9.00	13.2.03
פסיכולוגיה חטי לימודי עבודה	פסיכולוגיה פיזיולוגית א' תעסוקה בסקטור חלא יהודי	1071.1121 1051.4388	14.00	
כלכלה פסיכולוגיה תקשורת	אלגברה לינארית לכלכלנים למידה א' סוגיות בתקשורת מתוכת מחשב	1011.2804 1071.2911 1085.2560	9.00	14.2.03
פסיכולוגיה	תפיסה א'	1071.2909	9.00	21.2.03
פסיכולוגיה תקשורת	פסיכולוגיה התפתחותית של חילד מבוא לתקשורת חזותית	1071.2904 1085.1005	9.00	28.2.03

**מועד ב' לחלק מקורסי החובה
הניתנים בסמסטר א'**

<u>החוג</u>	<u>הקורס</u>	<u>מס' הקורס</u>	<u>השעה</u>	<u>היום</u>
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	מבוא לשיטות מחקר	1041.2209	14.00	9.2.03
מדע המדינה	מבוא לסטטיסטיקה	1031.1003	14.00	10.2.03
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	מבוא לסטטיסטיקה	1041.1104		
כלכלה	מתמטיקה לכלכלנים א'	1011.1110	14.00	11.2.03
מדע המדינה	פוליטיקה ומשטר בישראל	1031.1002	9.00	14.2.03
כלכלה	יסודות הכלכלה	1011.1102	9.00	21.2.03
מדע המדינה	פוליטיקה השוואתית	1031.2106		
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	מבוא לסוציולוגיה	1041.1102		
כלל פקולטטי	מבוא לסוציולוגיה	1009.1203		
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדינת ישראל	1041.1105	9.00	28.2.03
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	תאוריות סוציולוגיות קלאסיות	1041.2191		
מדע המדינה	מבוא למחשבה פוליטית	1031.1400	9.00	7.3.03
מדע המדינה	מחשבה מדינית בת זמננו	1031.2105		
כלכלה	סטטיסטיקה לכלכלנים א'	1011.1108	9.00	14.3.03
מדע המדינה	שיטות מחקר	1031.2102		
מדע המדינה	מדיניות ומדיטאות מעשית	1031.3102		
מדע המדינה	מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה	1031.1900	9.00	21.3.03
מדע המדינה	אסטרטגיה בעידן המודרני	1031.2108		
מדע המדינה	התנהגות פוליטית בישראל	1031.3100	9.00	28.3.03
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	מבוא לאנתרופולוגיה	1041.1101		
כלל פקולטטי	מבוא לאנתרופולוגיה	1009.1202		

סמסטר ב'

לתשומת לב

מועד ב' של בחינות בקורסים הניתנים רק באחד הסמסטרים ולעיתים, גם בחלק מהקורסים הניתנים בסמסטר העוקב ע"י מורה אחר, מתקיים באמצע הסמסטר העוקב. לוח בחינות למועדים אלה מתפרסם על לוח המודעות.
מרטים על תאריכי בחינות לא יימסרו בטלפון!

<u>חומר</u>	<u>קורס</u>	<u>מס' קורס</u>	<u>השעה</u>	<u>היום</u>
כלל אוניברסיטאי	אנגלית		8.30	8.6.03
כלכלה	כלכלת הגירה	1011.3481	9.00	
מדע המדינה	מחשבה מדינית בת זמננו	1031.2105		
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	ארגוני עבודה ביפן	1041.3523		
כלכלה	מתמטיקה לכלכלנים א'	1011.1110	9.00	9.6.03
כלכלה	מיקרו כלכלה ג'	1011.2109		
כלכלה	מיקרו כלכלה א'	1011.2103	14.00	
תקשורת	גישות ומודלים בעיתונאות	1085.2573		
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	מגדר וחברה	1041.2611		
תקשורת	מבוא לתקשורת המונים ב'	1085.1011	9.00	10.6.03
חטי' לימודי עבודה	דיני עבודה למ.א.	1051.4040		
מדע המדינה	שינויים מבניים במערכת המפלגתית בישראל	1031.2750	14.00	
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	גלובליזציה וטרנס לאומיות היבטים אנתרופולוגיים	1041.3550		
תקשורת	אתיקה בתקשורת המונים	1085.3002		
כלכלה	מאקרו כלכלה בינלאומית	1011.3333	9.00	11.6.03
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	שיטות מחקר איכותיות	1041.3321		

כלכלה	מתמטיקה לכלכלנים ב'	1011.1112	9.00	12.6.03
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	מבוא לאנתרופולוגיה	1041.1101		
כלל פקולטטי	מבוא לאנתרופולוגיה	1009.1202		
כלכלה	מאקרו כלכלה ב'	1011.2105	14.00	
מדע המדינה	סוגיות בפסיכולוגיה פוליטית	1031.3828		
כלכלה	בעיות נבחרות במאקרו כלכלה	1011.3360	9.00	13.6.03
מדע המדינה	פוליטיקה ומשטר בישראל	1031.1002		
מדע המדינה	אסטרטגיה בעידן המודרני	1031.2108		
כלכלה	יסודות הכלכלה	1011.1102	9.00	15.6.03
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	תאוריות סוציולוגיות קלאסיות	1041.2191		
פסיכולוגיה	מפגש בין זכויות : נשים וגברים	1071.3712		
כלכלה	מיקרו כלכלה ב'	1011.2104	14.00	
מדע המדינה	סימולציות של תהליכים פוליטיים	1031.3823		
פסיכולוגיה	נורמים קוגניטיביים בהתנהגות צרכנים	1071.3564		
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	סוציולוגיה של פאשיזם	1041.3553	9.00	16.6.03
תקשורת	תקשורת בין תרבותית	1085.2572		
סוציולוגיה	מבוא לסוציולוגיה	1041.1102	14.00	
כלל פקולטטי	מבוא לסוציולוגיה	1009.1203		
פסיכולוגיה	זה הכל בראש שלך	1071.2305		
כלכלה	שיטות כמותיות בכלכלה	1011.3159	9.00	17.6.03
מדע המדינה	חתנהגות פוליטית בישראל	1031.3100		
פסיכולוגיה	תורות האישיות ב'	1071.1124	14.00	
פסיכולוגיה	פסיכולוגיה התפתחותית של חמבוגר וחזקן	1071.2905		
כלכלה	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים ב'	1011.1109	9.00	18.6.03
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	משפתת וחברת	1041.2604		
כלכלה	מבוא לאקונומטריקה	1011.2106	14.00	
כלל פקולטטי	מבוא ללוגיקה	1009.1850		

כלכלת מדע המדינה	סוגיות בכלכלת אינפורמציה מבוא ליחסים בינלאומיים ואסטרטגיה	1011.3361 1031.1900	9.00	19.6.03
תקשורת	חדשות טלוויזיה : בין התוכן לקוגניציה	1085.3057		
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	סוציולוגיה של החברה הישראלית	1041.3102		
כלל פקולטטי מדע המדינה	מבוא לפסיכולוגיה שיטות מחקר	1009.1820 1031.2102	9.00	20.6.03
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	מקורות היסטוריים ואינטלקטואליים של מדח"ח	1041.1105		
פסיכולוגיה	פסיכולוגיה ניסויית	1071.2109		
כלכלת מדע המדינה	מאקרו כלכלה אי משטרים ואידיאולוגיות במאה ה-20	1011.2102 1031.3802	9.00	22.6.03
פסיכולוגיה	פסיכולוגיה התפתחותית של הילד	1071.2904		
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	חינוך וחברה	1041.2610	14.00	
פסיכולוגיה	הנדסת גורמי אנוש	1071.4677		
מדע המדינה	מבוא למנחל ומדיניות ציבורית	1031.1800	9.00	23.6.03
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	סוגיות בחיסטוריה החברתית- פוליטית של הפלסטינים	1041.3545		
כלכלת מדע המדינה	מדיניות כלכלית בישראל מדיניות ומדיטאות מעשית	1082.4105 1031.3102	9.00	24.6.03
מדע המדינה	פוליטיקה השוואתית	1031.2106	14.00	
פסיכולוגיה	מה והתנהגות	1071.4641		
פסיכולוגיה	קונפליקטים בין קבוצתיים : דינמיקה, הסלמה והסדר	1071.3709		

כלכלה	מבוא לסטטיסטיקה לכלכלנים א'	1011.1108	9.00	25.6.03
תקשורת - בחינת בית	אידיאולוגיה וערכים בפרסומת	1085.3052		
פסיכולוגיה	פסיכופתולוגיה ב'	1071.3112	14.00	
מדע המדינה	מבוא לסטטיסטיקה	1031.1003		
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	מבוא לסטטיסטיקה	1041.1104		
פסיכולוגיה	סטטיסטיקה לפסיכולוגים ב'	1071.1117		
מדע המדינה	יסודות המרקסיזם	1031.3803	9.00	26.6.03
פסיכולוגיה	פסיכולוגיה חברתית ב'	1071.2816		
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	יסודות הפסיכולוגיה החברתית	1041.2605		
כלכלה	חשבונאות לכלכלנים	1011.2500	9.00	27.6.03
מדע המדינה	מבוא למרושבה פוליטית	1031.1400		
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	פוליטיקה וחברה	1041.2602		
כלל פקולטטי	שיטת המשפט הישראלי	1009.1840		
תקשורת	יסודות הטכנולוגיה בתקשורת	1085.1008	9.00	29.6.03
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	עבריינות מחשב	1041.3560		
כלכלה	ארגון תעשייתי ופיקוח	1082.4094	14.00	
מדע המדינה	האתגרים של האומיות הדמוקרטית בעידן המודרני	1031.3827		
כלכלה	מחפכת המידע - היבטים מאקרר כלכליים	1011.3160	9.00	30.6.03
מדע המדינה	כלכלה פוליטית	1031.2103		
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	מבוא לשיטות מחקר	1041.2209		
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	עירוניות בעידן הגלובליזציה	1041.3561	14.00	
פסיכולוגיה	למידה ב'	1071.2912		

כלכלה	קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים	1011.4605	9.00	1.7.03
תקשורת	מוסדות התקשורת	1085.1006		
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	תאוריה סוציולוגית בת זמננו	1041.3100		
מדע המדינה	עוולות העבר	1031.3825	9.00	2.7.03
כלל פקולטטי	כלכלה ללא כלכלנים	1009.1102		
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	סוציולוגיה היסטורית של יהודים וערבים בפלסטינה איי: חברה ופוליטיקה	1041.3413	14.00	
תקשורת	תקשורת המונים בישראל	1085.2201		
כלכלה	שווקים עתידיים ואופציות	1011.3146	9.00	3.7.03
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	תרבות וחברה	1041.2603		
פסיכולוגיה	פסיכולוגיה פיזיולוגית ב'	1071.1122	14.00	
חטי' לימודי עבודה	מבוא לארגוני עבודה - מאקרו	1051.2113		
תקשורת	מבוא לתקשורת חזותית	1085.1005	9.00	4.7.03
פסיכולוגיה	התפתחות ייצוגים מנטליים בגיל הרך	1071.3579		
פסיכולוגיה	פסיכולוגיה קוגניטיבית ב'	1071.2908		
פסיכולוגיה	גישות ושיטות בפסיכולוגיה	1071.3118		
כלכלה	סוגיות נבחרות בכלכלת ישראל	1011.3470	9.00	11.7.03
פסיכולוגיה	מבחנים והערכה ב'	1071.3119		
פסיכולוגיה	שיפוט וקבלת החלטות	1071.3574		
פסיכולוגיה	מבוא לפסיכולוגיה בריאותית	1071.3707		
תקשורת	תקשורת, לשון וחברה	1085.1003		
כלכלה	אלגברה ליניארית לכלכלנים	1011.2804	9.00	18.7.03
פסיכולוגיה	תפיסה ב'	1071.2910		
כלל פקולטטי	יישומי מחשב	1009.1105		

תואר שני

סמסטר א'

לתשומת לב, בקורסי תואר שני ניתן מועד בחינה אחד בלבד.

כלכלה

תאוריה מיקרו כלכלית	1011.4111	14.00	20.1.03
בנקים מרכזיים ואמינות	1011.4313	14.00	23.1.03
רציונליות חסומה	1011.4633	14.00	26.1.03
תאוריה מאקרו כלכלית של משק סגור	1011.4116	14.00	28.1.03
שוקי הון וביטוח	1011.4345	14.00	30.1.03
קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים	1011.4605	14.00	2.2.03
מודלים דינמיים בכלכלה	1011.4376	14.00	6.2.03
אקונומטריקה א'	1011.4205	14.00	9.2.03
כלכלת עבודה	1011.4351	14.00	11.2.03
אלגברה ליארית לכלכלנים	1011.2804	9.00	14.2.03

סוציולוגיה ואנתרופולוגיה

סוציולוגיה סביבתית	1041.3502	14.00	19.1.03
תאוריה למתקדמים : זחות תרבות וגלובליזציה	1041.4261	14.00	22.1.03
שיטות מחקר כמותיות למתקדמים א' : רגרסיה ליארית	1041.4111	14.00	26.1.03
מהרעיון אל הראיון	1041.4259	14.00	28.1.03
מתודה ומחקר בהיסטוריה	1051.4004	14.00	30.1.03
ערכים, עמדות ודעת קהל בחברה המודרנית	1041.4247	14.00	2.2.03
פרופסיות וארגונים פרופסיונליים	1041.4468	14.00	5.2.03
הגישה המערכותית בתאוריה ובפרקטיקה הארגונית	1041.4470	9.00	7.2.03
תאוריות למתקדמים : חשיבה אנתרופולוגית בין מודרניזם לפרוסט פורדיזם	1041.4262	14.00	10.2.03
היבטים חברתיים ופוליטיים של מדינות	1082.4026	9.00	14.2.03

מדע המדינה

סטטיסטיקה למ.א. - א'	1031.4105	14.00	21.1.03
המערכת הבינלאומית בהתחוותה	1031.4110	14.00	26.1.03

לימודי ביטחון

שיטות מחקר	1052.0025	9.00	22.1.03
סוגיות בלימודים אסטרטגיים	1052.0010	14.00	29.1.03
החברה הישראלית בהשפעת המצב הביטחוני	1052.0047	14.00	3.2.03
תורכיה - צבא איסלאם ופוליטיקה	1052.0053	14.00	9.2.03
ברינת גמר	1052.7777	8.00	14.2.03

לימודי עבודה

סטטיסטיקה למ.א.	1051.4000	14.00	20.1.03
שיטות מחקר איכותיות	1051.4005	14.00	28.1.03
מתודה ומחקר בחיסטוריה	1051.4004	14.00	30.1.03
שוק העבודה	1051.4009	14.00	2.2.03
אספקטים של ניהול משאבי אנוש במיזוגים, רכישות ושיתופי פעולה בין ארגונים	1051.4395	14.00	6.2.03
עובדי צווארון לבן בחיסטוריה ובתאוריה	1051.4426	14.00	11.2.03
תעסוקה בסקטור חלא יחודי	1051.4388	14.00	13.2.03

פסיכולוגיה

שיטות מחקר וסטטיסטיקה א'	1071.4346	14.00	21.2.03
--------------------------	-----------	-------	---------

מדיניות ציבורית

שיטות מחקר וסטטיסטיקה למדיניות ציבורית	1082.4009	14.00	19.1.03
חשבונאות	1082.4039	14.00	19.1.03
מדיניות כלכלית בישראל	1082.4105	14.00	21.1.03
מבוא למדיניות ציבורית	1082.4053	14.00	21.1.03
שוק העבודה בישראל	1082.4109	14.00	23.1.03
חברות ממשלתיות בישראל	1082.4041	14.00	26.1.03
מדיניות זיור	1082.4043	14.00	26.1.03
תאוריות ארגוניות וניהוליות	1082.4001	14.00	29.1.03
חתקציב במגזר הציבורי	1082.4023	14.00	29.1.03
מימון ציבורי	1082.4108	9.00	31.1.03
יסודות הכלכלה ושיטות כמותיות	1082.4015	9.00	31.1.03
מיקרו כלכלה	1082.4038	9.00	31.1.03
שיטות מחקר למתקדמים	1082.4079	14.00	4.2.03
עלות תועלת	1082.4018	14.00	4.2.03
משפט חוקתי ואתיקה ציבורית	1082.4046	9.00	7.2.03
מדיניות אזרית ועירונית	1082.4036	9.00	7.2.03
יישום מדיניות גישות ושיטות	1082.4049	14.00	10.2.03
חיבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות	1082.4026	9.00	14.2.03
מדיניות ומערכות שירותים בזירת הרווחה	1082.4106	9.00	14.2.03
בחינת גמר	1082.5000	9.00	21.2.03

סמסטר ב'

לתשומת לב, בקורסי תואר שני ניתן מועד בחינה אחד בלבד.

כלכלה

תאוריה מאקרו כלכלית של משק פתוח	1011.4115	14.00	8.6.03
סוגיות אמפיריות בכלכלת עבודה	1011.4636	14.00	9.6.03
תאוריה מאקרו כלכלית - השלמות	1011.4117	14.00	12.6.03
דינמיקה של חלוקת הכנסות	1011.4370	9.00	13.6.03
נושאים בשוקי חוץ בינלאומיים	1011.4382	14.00	15.6.03
תורת המשחקים וכלכלת אינפורמציה	1011.4101	9.00	19.6.03
סוגיות נבחרות בכלכלה פוליטית	1011.4644	14.00	22.6.03
מדיניות מאקרו כלכלית	1011.4108	14.00	25.6.03
נושאים אקטואליים בכלכלה מוניטרית	1011.4634	9.00	27.6.03
Economics of Uncertainty and Information	1011.4635	14.00	29.6.03
קורס מתקדם במתמטיקה לכלכלנים	1011.4605	9.00	1.7.03
אקונומטריקה ב'	1011.4208	14.00	2.7.03
אלגברה ליניארית לכלכלנים	1011.2804	9.00	18.7.03

מדע המדינה

שיטות מחקר לתלמידי המסלול עם עבודת גמר	1031.4109	14.00	18.6.03
שיטות מחקר לתלמידי המסלול ללא עבודת גמר	1031.4101	14.00	18.6.03

לימודי ביטחון

התמודדות מצרים וירדן עם האיסלאם הקיצוני	1052.0077	9.00	13.6.03
בחינת גמר	1052.7777	8.00	27.6.03

סוציולוגיה

תאוריות למתקדמים : אידיאולוגיה ותורת השית	1041.4264	14.00	8.6.03
תאוריות למתקדמים : סגנונות בתמורות העיון האנתרופולוגי	1041.4265	14.00	11.6.03
היבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות	1082.4026	9.00	13.6.03
שיטות מחקר כמותיות למתקדמים ב: משתנה תלוי	1041.4222	14.00	15.6.03
מחקרי מעקב והערכת	1041.4469	14.00	18.6.03
תאוריות למתקדמים : תאוריות בריבוד ואי שוויון	1041.4263	14.00	22.6.03
קריאה ביקורתית של טקסטים אתנוגרפיים	1041.4106	14.00	24.6.03
המבנה התעסוקתי וארגון העבודה בחברה	1041.4466	14.00	29.6.03

לימודי עבודה

דיני עבודה למ.א.	1051.4040	9.00	10.6.03
ניחול משאבי אנוש	1051.4030	14.00	16.6.03
ניחול קריירות ארגוניות	1051.4137	14.00	19.6.03
מדיניות ויישוב סכסוכים בארגונים	1051.4394	14.00	23.6.03
תאוריה ומחקר בארגונים	1051.4010	9.00	26.6.03
שיטות מחקר כמותיות	1051.4002	14.00	30.6.03
יסודות בפיתוח ארגוני	1051.4387	9.00	4.7.03

פסיכולוגיה

עיבודים סטטיסטיים במחשב	1071.4348	9.00	23.6.03
-------------------------	-----------	------	---------

מדיניות ציבורית

מבוא למדיניות ציבורית	1082.4053	14.00	9.6.03
כלכלה ניהולית	1082.4059	14.00	9.6.03
מדיניות כלכלית בישראל	1082.4105	14.00	9.6.03
חשבונאות	1082.4039	14.00	11.6.03
היבטים חברתיים ופוליטיים של מדיניות	1082.4026	9.00	13.6.03
יזמות כלכלית וחברתית	1082.4098	9.00	13.6.03
סדנה למ.א.	1082.4100	14.00	16.6.03
חברות ממשלתיות בישראל	1082.4041	14.00	16.6.03
קבלת החלטות באיכות הסביבה	1082.4107	14.00	18.6.03
תאוריות ארגוניות וניהוליות	1082.4001	9.00	20.6.03
בעיות איכות הסביבה	1082.4003	9.00	20.6.03
גישות ניהול בשירות הציבורי	1082.4054	9.00	20.6.03
גלובליזציה ומדיניות ציבורית	1082.4110	14.00	23.6.03
מיקרו כלכלה	1082.4038	14.00	23.6.03
מדיניות קרקע ותכנון	1082.4104	14.00	25.6.03
יסודות הכלכלה ושיטות כמותיות	1082.4015	14.00	25.6.03
יסודות הפסיכולוגיה החברתית	1041.2605	9.00	26.6.03
משפט חוקתי ואתיקה ציבורית	1082.4046	9.00	27.6.03
ארגון תעשייתי ופיקוח	1082.4094	14.00	29.6.03
עלות תועלת והערכת פרויקטים ציבוריים	1082.4018	14.00	29.6.03
מינהל כספים בשלטון המקומי	1082.4089	14.00	3.7.03
החברה הישראלית	1082.4002	14.00	6.7.03
שיטות מחקר וסטטיסטיקה למדיניות ציבורית	1082.4009	14.00	8.7.03
בחינת גמור	1082.5000	9.00	11.7.03

